İCRA İFLAS ÖZET NOTLARI

İcra iflas hukuku = Cebri icra hukuku

Cebri icra; borçların devlet kuvveti yardımı ile zorla yerine getirilmesidir. Bu durumda alacaklı ile borçlu arasındaki **menfaatler dengesini** gözetmek gerekir.

Borçlar genellikle kendiliğinden yani ihtiyari olarak yerine getirilir. Ancak böyle bir durum söz konusu olmadığında, alacaklı devlet organlarına başvurarak kendi hakkını talep eder. Devlet organları bu durumda, borçlunun mallarını haczeder, bu malları satar ve satış bedelinden alacaklıya alacağını öder. Bu tedbirlerin de yetmediği durumlarda, borçlular için para, hapis ve disiplin hapis cezaları öngörülmüştür.

Cebri icra tedbirleri, sadece borçlunun malvarlığı içindir. Sadece malvarlığından sorumlu olur. Borç için hapis söz konusu değildir. Fakat, borçlunun mallarının nerede olduğunu tespit edebilmek için, bazı hallerde hapis yoluna başvurulabileceği kabul edilmiştir.

Alacaklının, kendi kendine alacağını almaya kalkışması, yani kendiliğinden hak alması yasaktır.

Cebri icra hukuku, cebri işlemlerde bulunma yetkisini yani zor kullanma yetkisini yalnız Devlet'e tanımaktadır.

CEBRİ İCRA ÇEŞİTLERİ

1) Cüz'i İcra Hukuku(İcra Hukuku)
2) Külli İcra Hukuku(Toplu İflas Hukuku)

1)CÜZ'İ İCRA HUKUKU

İcra hukukunda, borçlunun karşısında 1 veya birkaç alacaklısı vardır. Borçlunun malvarlığındaki mal ve haklardan 1 veya birkaçı cebri icranın konusunu teşkil eder. Bu mal ve haklar, cebri icra organları tarafından para artarsa, artan para, borçluya karşı icra takibi yapmamış olan diğer alacaklılara ödenmez, borçluya verilir.

İcra hukukunda, borçlunun 1 veya birkaç alacaklısı, alacağını borçlunun malvarlığındaki 1 veya birkaç mal veya haktan almaya çalışmaktadır. Burada, bütün alacaklıların alacağının ödenmesi ve borçlunun bütün malvarlığının tasfiye edilmesi söz konusu değildir.

İcra hukuku bütün borçlular hakkında uygulanır

İcra hukuku da 2'ye ayrılır;

1) Genel icra hukuku
2) Kamu icra hukuku

1)Genel İcra Hukuku;

Konusu, kişilerin **özel hukuktan doğan alacaklarıdır.** Yani kişilerin;

- Sözleşmeden,
- Haksız fiilden,
- Sebepsiz zenginleşmeden doğan alacaklarıdır.

Bu alacaklar, İİK hükümlerine göre tahsil edilir.

2)Kamu İcra Hukuku;

Konusu, **amme alacaklarıdır.** Amme alacakları, Devlet'e, il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç cezası ve para cezası gibi alacaklardır. Bu amme alacakları, **6138 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanuna** göre tahsil edilir.

2)KÜLLİ İCRA HUKUKU (TOPLU İFLAS HUKUKU)

Külli icrada yani iflasta, borçlunun karşısında bütün alacaklıları vardır. Borçlunun haczedilebilen bütün malvarlığı cebri icraya konu teşkil eder. Borçlunun bütün malvarlığı satılır ve elde edilen para ile borçlunun bilinen bütün alacaklılarının alacağı ödenir. Ancak borçlunun bütün borçları ödendikten sonra, geriye bir şey artarsa, artan para borçluya verilir.

Külli icra yolu, **her türlü alacaklar içindir.**

Amme alacağı borçlularının iflas yolu ile takibi tamamen **İİK hükümlerine göre yapılır.** yani, amme alacakları için **ayrı bir kamu iflas hukuku yoktur.** İİK'nde düzenlenmiş olan iflas hukuku, özel hukuktan doğan alacaklar ile kamu hukukundan doğan alacaklar için ortaktır.

İflas hukukunda, borçlunun haczedilebilen bütün malvarlığı tasfiye edilir ve elde edilen para ile borçlunun bütün alacaklılarının alacakları ödenir. Yani, iflasta hem sübjektif(alacaklılar) hem de objektif(malvarlığı) bakımından bir küllilik vardır. Oysa, icra hukuku hem sübjektif hem de objektif bakımından cüz'idir, yani ferdidir.

İflas, kural olarak ancak tacirler için mümkündür. Yani, tacir olmayanlar, kural olarak iflasa tabi değildir.

İCRA HUKUKUNUN BÖLÜMLERİ

Genel icra hukuku;

1) İlamlı icra
2) İlamsız icra

Olarak 2'ye ayrılır.

➔ **İLAMLI İCRA (İLAMLARIN İCRASI)**

İlamlı icrada, alacaklının elinde borçlusuna karşı almış olduğu bir mahkeme ilamı vardır. Alacaklı, bu mahkeme ilamını icra dairesine vererek, ilamlı icra takibi yapar. Borçlu, kendisine icra dairesi tarafından verilen süre içinde ilam konusu borcu rızası ile yerine getirmezse, ilam icra dairesi tarafından zorla icra edilir. Burada alacaklının alacağı bir mahk ilamı ile tespit edilmiş olduğundan, borçlu, borcu olmadığı gerekçesiyle bir itirazda bulunamaz ve böyle bir itiraz ile ilamlı icra takibini durduramaz.

Konusu paradan başka bir şey olan alacakların, cebri icra yoluyla takip edilebilmesi için, ilk önce bir mahk ilamı almak gerekir. Böyle bir mahk ilamı almadan, konusu paradan başka bir şey olan alacakların cebri icra yolu ile yerine getirilmesi istenemez.

Para alacakları için de mahk'de dava açıp, alınacak ilamı, ilamlı icra hükümlerine göre icraya koymak mümkündür. Ancak, para alacakları için mahk'den ilam alınması şart değildir; para alacaklarının ilamsız icra yolu ile de takibi mümkündür. Para alacağı için ilam alınmışsa, o zaman ilamlı icra yoluna başvurulur.

İlamlı icra, her çeşit alacak hakkındaki mahk ilamlarının nasıl icra edileceğini düzenleyen bir icra yoludur.

➔ **İLAMSIZ İCRA**

İlamsız icrada, doğruca icra dairesine başvuran alacaklının icra takibi yapabilmesi için elinde bir ilam bulunmasına gerek olmadığı gibi, alacaklının alacağının bir senede bağlı olması da gerekli değildir. Alacağı hakkında bir senedi bulunmayan alacaklıda, ilamsız icra yoluna gidebilir; ancak, bu halde ilamsız icra takibinin başarı ile sonuçlanabilmesi için, borçlunun ödeme emrine itiraz etmemesi gerekir. Borçlu ödeme emrine itiraz ederse, alacaklı için mahk'de dava açmaktan başka çare yoktur.

İlamsız icra, yalnız para alacakları içindir. Para alacakları dışındaki alacaklar için, bir ilam olmaksızın icra dairesine başvurulamaz. Fakat, İİK, kira bedelinin ödenmemesi ve kira süresinin bitmesi hallerinde, kiralanan taşınmazların ilamsız icra yolu ile tahliye edilebileceğini, istisnai olarak kabul etmiştir. Bu istisna dışında, ilamsız icra, yalnız para alacakları içindir.

İCRA ve İFLAS HUKUKUNUN KAYNAKLARI

- İcra ve İflas Kanunu
- İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği
- Yargıtay Kararları
- Diğer Kanunlardaki icra ve iflas hukuku ile ilgili hükümler

İCRA TEŞKİLATI (İCRA ORGANLARI)

İcra hukukunda, borçların zorla yerine getirilmesii sağlayan Devlet organlarının tümüne, icra teşkilatı denir. İcra teşkilatı;

1) Yalnız icra işleri için kurulmuş olan organlar yani **ASIL ORGANLAR**
2) Asıl görevlerinden başka icra işlerine de bakan organlar yani **YARDIMCI ORGANLAR**

Olmak üzere 2 organdan oluşur.

ASIL ORGANLAR

1) İcra dairesi,
2) İcra mahkemesi,
3) İstinaf mahk'nin icra-iflas işleri ile görevli hukuk daireleri
4) Yargıtay'ın icra iflas işleri ile görevli hukuk daireleri

1)İCRA DAİRESİ

İcra dairesi, icra işlerinde 1.derecede görevlidir. İcra takip talebi icra dairesince yapılır; bunun üzerine, icra dairesi borçluya ödeme veya icra emri gönderir; ödeme veya icra emri kesinleşince, icra müdürü para alacaklarında borçlunun mallarını haczeder, satar ve elde edilen para ile alacaklının alacağını öder; konusu paradan başka bir şey olan ilamları ise zorla icra eder.

İcra dairesi, yaptığı işlemlerden dolayı her daire ve makam ile doğrudan doğruya muhabere edebilir. İcra ve iflas dairelerinin borçlunun mevcuduna ilişkin isteyeceği bütün bilgileri, gerçek ve tüzel her kişi derhal vermeye ve istek üzerine mevcudu icra ve iflas dairesine teslime mecburdur. İlgililer, icra dairesince kanuna göre yapılan tebliğ ve sonucunu geciktirmeksizin icra dairesine bildirmeye mecburdur.

İcra dairesi, icra mahk'si hakiminin daimi gözetimi ve denetimi altında ise de, icra mahk'sine bağlı bir organ değildir. İcra dairesi, kanun, tüzük ve yönetmeliklerin kendisine vermiş olduğu görevleri, icra mahk'ne danışmadan, doğrudan doğruya kendisi yapar. İcra dairesi görevini yaparken kanuna aykırı hareket ederse, yaptığı işlem, ilgililerin şikayeti üzerine, icra mahk'si tarafından iptal edilir veya düzeltilir.

İcra müdürü, zor kullanma yetkisine sahip olup, bu hususta zabıta memurlarına ve köy muhtarlarına emir verebilir.

İcra dairesi, bölgesi dışında yapılması gereken işlemler haciz ve satış için, başka yer icra dairelerini istinabe eder. Her asliye hukuk mahk'sinin yargı çevresinde, yeteri kadar icra dairesi bulunur. 1'den fazla icra dairesi bulunan yerlerde, daireler arasındaki iş dağılımı icra mahk'si tarafından yapılır.

Her icra dairesinde 1 icra müdürü bulunur. İcra dairesinin sorumlu amiri icra müdürüdür. Her icra dairesinde yeteri kadar icra müdür yardımcısı, icra katibi ile mübaşir ve hizmetli bulunur.

2)İCRA MAHKEMESİ

İcra ve iflas dairelerinin işlemlerinin doğru ve kanuna ve olaya uygun olup olmadığını denetlemek ve kanunla kendisine verilen diğer icra işlerine bakmak üzere, icra dairesinin üstünde, bir icra mahk'si kurulmuştur.

Her asliye mahk'sinin yargı çevresinde, bir icra mahk'si bulunur. İcra mahk'si, bir icra hakimi ve buna bağlı yeteri kadar yazı işleri müdürü, katip ve mübaşirden kuruludur.

İcra ve iflas dairelerinin işlemlerine karşı yapılan şikayetlerin ve itirazların incelenmesi, icra hakimi tarafından yapılır. icra mahk'nin çeşitli görevleri vardır;

1) İcra dairelerinin işlemlerine karşı yapılacak şikâyetleri ve alacaklının itirazın kaldırılmasını taleplerinin inceleyip karara bağlar.
2) İcra mahk'si, icra dairesini disiplin bakımından denetler.
3) Hacizde ve iflastaki istihkak davalarına, icra mahk'nde bakılır.
4) İcra-iflas suçlarından büyük bir kısmına bakmak ve bu suçlar için ceza vermek, icra mahk'sinin görevi içindedir.

İcra mahk'si icra-iflas işleri için kurulmuş bir **özel mahk'dir.** İcra mahk'sinde uygulanacak yargılama usulü, **basit yargılama usulüdür.** İcra mahk' sinde görülen işler, ivedi işlerden sayılır. İcra mahk' sinde adli tatil hükümleri uygulanmaz.

3)İSTİNAF MAHKEMESİ (BAM)

BAM 9 vilayette kurulmuştur. İstinaf mahk'si, 20 Temmuz 2016 tarihinden sonra verilen, istinaf edilebilen icra mahk'si kararlarına karşı yapılan istinaf başvurularını inceleyip karara bağlar.

4)YARGITAY

Yargıtay, istinaf mahk'sinin vermiş olduğu temyiz edilebilen kararlarına karşı yapılan, temyiz başvurularını inceleyip karara bağlar.

YARDIMCI ORGANLAR

Bunlar, **asıl görevlerinden başka, icra işlerine de bakan organlardır.**

1)GENEL MAHK'LER

Genel mahk'lere yani asliye ve sulh hukuk mahk'lerine icra işlerinde birçok görev verilmiştir.

Ticaret mahk'si → İflas hukukunda resmi iflas organıdır. Konkordatonun tasdiki talebini incelemekle de görevlidir.

2)CUMH.SAVCILARI ve ADALET MÜFETTİŞLERİ

İcra ve iflas daireleri, Cumh.Savcıları ve adalet müfettişleri vasıtası ile denetime tabi tutulur. Cumh.Savcıları, icra ve iflas dairelerini yılda en az 1 defa denetlerler.

İCRA DAİRELERİNİN GÖREVLERİ ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İcra teşkilatının en önemli organı, icra işlerinde **birinci derecede görevli** olan **İCRA DAİRESİDİR.**

A)İcra Dairelerinin Görevleri

- İcra işlerinde 1.derecede görevlidir.
- İcra takibi yapmak isteyen alacaklı, icra dairesine başvurur.
- İcra takibinin idare edildiği merkez, icra dairesidir.
- İcra dairesi gerekli icra takibi işlemlerini yapar.

➔ Ödeme veya icra emrini düzenler ve borçluya gönderir,
➔ Borçlunun mallarını haczeder,
➔ Hacizli malları satar,
➔ Elde edilen para ile alacaklının alacağını öder,
➔ İlamları zorla icra ettirir.

- Bütün bunlarla birlikte eğer gerekiyorsa tamamlayıcı nitelikteki başka işlemleri de yapar. Mesela; hacizli mallar hakkında muhafaza tedbirleri almak gibi.
- İcra dairesinin bazı hallerde takdir yetkisi vardır. Mesela; bir malın haczedilip haczedilemeyeceğini takdir etmek gibi. Takdir yetkisi kullanılırken, ilgililerin menfaatini en iyi şekilde gözetmesi gerekir.
- Kanun, tüzük, yönetmeliklerin kendisine vermiş olduğu görevleri yapmak zorundadır. Bu konuda takdir yetkisi veya bir serbestisi yoktur. Kendisine yapılan her talep hakkında olumlu veya olumsuz bir işlemde bulunmak zorundadır.
- İcra dairesinde bulunun icra müdürü tarafından tüm bu işler yapılır. daire/müdür icra mahkemesinin denetimi ve gözetimi altındadır.
- İcra dairesinin işlemlerine karşı icra mahk'ne **şikayet** yoluna başvurulabilir.

İCRA DAİRELERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1) Olumlu yükümlülükleri
2) Olumsuz yükümlülükleri

1)İCRA DAİRELERİNİN OLUMLU YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1) **İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra ve iflas iş ve işlemlerinde UYAP kullanılır.**
2) **İcra ve iflas daireleri, yaptıkları işlemler ile kendilerine yapılan talep ve beyanlar hakkında bir tutanak düzenler.**

➔ Bu tutanaklar el ile veya yazı makinesi ile yazılır. Yazıların okunaklı ve temiz olması gerekir. Tutanaklarda kazıntı ve silinti olmamalı, yanlış yazılan kısımlar çizildikten sonra doğrusu yazılmalıdır.
➔ İcra tutanakları, elektronik ortamda düzenlenir ve gerekli olanlar ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır.
➔ Sözlü olarak yapılan taleplerin, itirazların ve beyanların altları ilgililer ve icra müdürü(veya yardımcısı veya katibi) tarafından tarih belirterek imzalanır. Bu memurlardan birinin imzasını taşımayan tutanaklar **geçerli değildir.**
➔ İcra ve iflas dairelerince verilen kararlar, gerekçeli olarak tutanaklara yazılır.

İcra tutanaklarının 2 önemli işlevi vardır;

1) Alenilik / Açıklık,
2) İspat kuvveti

1)İcra Tutanaklarının Aleniliği/Açıklığı; İlgililerin bu tutanakları görebilmeleri ve bunların örneğini alabilmeleridir.

Avukat veya stajyeri, vekaletname olmaksızın, dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. Vekâletname ibraz etmeyen avukata, dosyadaki kağıt ve belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez.

2)İcra Tutanaklarının İspat Gücü; icra tutanakları, kapsadıkları husus hakkında delil teşkil eder. İcra tutanakları, hilafı sabit oluncaya kadar geçerlidir.

İcra tutanaklarının içeriğinin doğru olmadığının ispatı, kanunlarda başka bir hüküm bulunmadıkça, herhangi bir şekle bağlı değildir. Fakat, icra tutanağı bir hukuki işlemi belgelendiriyorsa, o zaman, bu tutanağın hilafını ispat etmek, ancak yazılı delil ile mümkündür.

3) **Para ve değerli eşyanın tevdi edilmesi**

➔ Hacizli mallar, alacaklıya aynen verilmez. Satılır ve karşılığı para olarak tevdi edilir.
➔ Para, banknot, hamile yazılı senet, poliçe ve sair ciro edilebilen senet, altın ve gümüş ve diğer kıymetli şeyler haczedildiği zaman, icra dairesi bu şeyleri kendisi saklar; borçlunun

elinde bırakamayacağı gibi, bir yediemine teslim edemez.

- ➔ Borçlulara gönderilen ödeme ve icra emirlerinde, borcun ve masrafların icra dairesinin banka hesabına ödenmesi ihtar edilir. Haciz sırasında, borçlu veya 3.kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahk kasalarında muhafaza edilir.
- ➔ İcra ve iflas dairelerince yapılması gereken **her türlü nakdi ödeme, ilgilisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere,** icra müdürü tarafından re'sen **bankaya verilecek talimat gereği yapılır.** Talimat, paranın icra iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç 3 iş günü sonuna karar verilir.

4) İcra Dairesine ödeme

- ➔ İcra ve iflas dairelerine yapılacak her türlü nakdi ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülen **bankalarda icra ve iflas dairesi adına açılan hesaba yapılır.** Haciz sırasında borçlu veya 3.kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere, icra veya mahk kasalarında muhafaza edilir.
- ➔ İcra ve iflas **dairelerince yapılması gereken her türlü nakdi ödeme, ilgilisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere,** icra müdürü tarafından re'sen **bankaya verilecek talimat gereği yapılır.** Bu talimat, paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en ge 3 iş günü sonuna kadar verilir.

2)İCRA DAİRELERİNİN OLUMSUZ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İİK, icra müdür ve müstahdemlerinin yani çalışanlarının bazı işlemleri yapmasını, icra dairelerinin tarafsızlığını korumak ve icra müdür ve müstahdemlerinin görevlerini kötüye kullanmasını önlemek amacıyla belli şartlar altında yasaklamıştır. Bu yasaklar 2 tanedir;

1) Kendilerinin ve yakınlarının işlerini görme yasağı
2) İcra organlarının kendi kendileri ile sözleşme yapmaları yasağı

1)Kendilerinin ve yakınlarının işlerini görme yasağı

İcra müdürü ve çalışanları, kendilerinin ve karı veya koca, ana, baba, çocuk, kardeş, amca ve yeğen gibi yakınlarının menfaati olan işleri göremezler.

2)İcra Organlarının Kendi Kendileri ile Sözl Yapmaları Yasağı

İcra hakimleri ile icra ve iflas müdür ve müstahdemleri, dairelerince takip edilmekte olan bir alacak veya satılmakta bulunan bir şey hakkında, kiminle olursa olsun, kendileri veya başkaları hesabına sözl yapamazlar. Bu yasağa aykırı olarak yapılan sözl'ler hükümsüzdür.

<u>İCRA MÜDÜRLERİNİN SORUMLULUĞU</u>

İcra ve iflas dairesi görevlilerinin sorumlulukları;

1) Hukuki sorumluluk,
2) Ceza sorumluluğu,
3) Disiplin sorumluluğu

Olmak üzere 3 çeşittir.

1)HUKUKİ SORUMLULUK (Tazminat Davası)

İcra ve iflas dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazm.davaları, ancak **İDAREYE karşı açılabilir,** kusurlu memura karşı açılamaz.

İcra iflas dairesi görevlisi, görevini yaparken kişilere zarar verirse, bu zarardan doğrudan doğruya sorumlu olmayacaktır. İdare yani Adalet Bakanlığı aleyhine tazminat davası açılır, icra ve iflas dairesi görevlilerinin kusurundan dolayı zarara uğramış olan kişi veya halefi tarafından dava açılır.

Tazminat davasının şartları, haksız fiilden doğan tazminat davasındaki gibidir;

- Memurun hukuka aykırı davranmış olması gerekir,
- Memurun kusurlu olması gerekir,(kusurdan kasıt; memurun beklenmeyecek şekilde işlem veya eylem yapması durumudur)
- Maddi bir zarar olması gerekir, (manevi zarar olmaz)
- Uygun illiyet bağı olmalıdır.

Tazminat davasına, asliye hukuk mahk'lerinde bakılır. Yetkili mahk;

- Zarara neden olan icra müdürünün hukuka aykırı işlemi yaptığı yer,
- Zararın meydana geldiği veya gelme ihtimalinin bulunduğu yer,
- Zarar görenin yerleşim yeri mahk'si,

- Davalı adalet bakanlığının bulunduğu yer olan Ankara asliye hukuk mahk'sinden birisidir.

Tazm.Davası, zarar gören kişinin zararı öğrendiği günden itibaren **1 Yıl** ve her halde zararı doğuran işlemin veya eylemin yapıldığı tarihten itibaren **10 YIL** geçmesiyle ZA'na uğrar.

➔ **Paranın Zimmete Geçirilmesi Halinde Sorumluluk**

İcra dairesine tevdi veya bu dairece tahsil olunan veya muhafaza altına alınan **paraların, ilgili memur tarafından zimmete geçirilmesi halinde,** Devlete karşı **tazminat davası açılmasına gerek yoktur.** Bu halde, **zimmete geçirilen** miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden ve tazmin yolunda bir hükme hacet kalmaksızın, **hazine tarafından derhal icra veznesine yatırılır.**

Devlet, icra müdürünün kusuru ile sebep olduğu zararı, ödemek zorunda kalırsa, zararın meydana gelmesinde **kusuru bulunan memura rücu edebilir.** Devlet'in sorumlu memura karşı açacağı rücu davası da, asliye hukuk mahk'nde görülür.

2)CEZA SORUMLULUĞU

İcra müdür ve müstahdemlerinin kusurlu hareketleri, aynı zamanda bir suç teşkil edebilir. Bu halde ilgili memura karşı ceza kovuşturması da yapılır.

3)DİSİPLİN SORUMLULUĞU

İcra ve iflas müdür ve yardımcılarının disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerinden dolayı, haklarında devlet memurları kanununun disiplin cezalarına ilişkin hükümleri uygulanır.

➔ İcra ve iflas müdürü, icra hakiminin daimi gözetimi ve denetimi altındadır.
➔ İcra ve iflas daireleri, Cumhuriyet savcıları ve adalet müfettişleri vasıtası ile denetime tabi tutulur.

<u>ŞİKAYET</u>

Şikayet, icra ve iflas dairelerinin, kanuna aykırı olan veya hadiseye uygun bulunmayan işlemlerinin iptali veya düzeltilmesi veya yerine getirilmeyen veya sebepsiz sürüncemede bırakılan bir hakkın yerine getirilmesi için başvurulan, kendine özgü bir kanun yoludur.

Şikayet, icra-iflas hukukunda kendine özgür bir kanun yoludur. Şikayet, dava da değildir. Şikayet, şikayet konusu işlemi yapmış olan icra veya iflas dairesinin tabi bulunduğu, icra mahk'nde incelenip karara bağlanır.

ŞİKAYETİN KONUSU

Şikayetin konusu, icra ve iflas dairelerinin yapmış oldukları işlemlerdir. Şikayet konusu işlemin icra veya iflas dairesince yapılmış olması gerekir. kanunun açıkça öngördüğü hallerde, icra ve iflas dairelerinden başka organların işlemlerine karşı da, şikayet yoluna başvurulabilir; bu organlar şunlardır;

1) İflas dairesi,
2) Alacaklılar toplanması,
3) Konkordato komiseri

ŞİKAYET SEBEPLERİ

Şikayet, icra veya iflas dairesinin icra iflas hukuku ile ilgili hükümleri uygulamaması veya yanlış uygulaması nedenine dayanır. Şikayet, **takip hukukuna ilişkin hükümlerin yanlış uygulanması** halinde söz konusu olur. Şikayet ile, icra veya iflas dairesinin takip hukukuna ilişkin görevlerini hiç yapmadığı veya yanlış yaptığı ileri sürülür.

➔**İşlemin Kanuna Aykırı Olması;** kanuna aykırılık, bir kanun hükmünün hiç uygulanmaması veya yanlış uygulanmasıdır. Kanuna aykırılık genel şikayet sebebidir ve bundan sonra incelenecek olan diğer 3 sebep, bu genel şikayet sebebinin özel bazı halleridir.

➔**İşlemin Hadiseye Uygun Olmaması;** İcra dairesinin yaptığı bir işlemin hadiseye uygun olmaması, kanunun icra dairesine takdir yetkisi tanıdığı hallerde söz konusu olur. İİK, bu takdir yetkisini bazen açıkça belirtir. Bazen de icra dairesinin takdir yetkisinin bulunduğu, kanun hükmünün yazılışından veya amacından anlaşılır.

➔**Bir Hakkın Yerine Getirilmemesi;** İcra dairesinin, görevi dahilinde olan bir işi yapmayı reddetmesi halinde, bir hakkın yerine getirilmemesi söz konusudur. Bu halde, şikayetin kabulüne karar veren icra mahk'si, icra dairesine, yapmadığı işlemi yapmasını emreder.

İcra dairesi, bir işlemi yanlış da olsa yaptığı anda, artık bir hakkın yerine getirilmemesi değil, işlemin kanuna aykırılığı veya hadiseye uygun olmaması sebebine dayanarak şikayet yoluna gidilebilir.

➔**Bir Hakkın Sebepsiz Olarak Sürüncemede Bırakılması;** İcra dairesinin yapmak zorunda bulunduğu bir işlemi, kanunda öngörülen veya uygun bir süre içinde, haklı bir neden olmaksızın yapmaması hainde, bir hakkın sebepsiz olarak sürüncemede

bırakılması söz konusudur. Bu halde, şikayetin kabulüne karar veren icra mahk'si, icra dairesine, sebepsiz sürüncemede bıraktığı işlemi yapmasını emreder.

ŞİKAYETİN TARAFLARI

Şikayette 2 taraf vardır;

1) Şikayet eden,
2) Şikayet olunan

1)Şikayet Eden; İcra dairesinin bir işlemini, yukarda belirtilen 4 sebepten birine dayanarak iptal ettirmek veya düzelttirmekte hukuki yararı bulunan **herkes,** şikayette bulunabilir. Bir kişinin, bir işlemin iptal edilmesinde veya düzeltilmesinde hukuki yararı vardır diyebilmek için, o işlemin doğrudan doğruya kendi hukuki durumuna ilişkin olması ve zararına bulunması gerekir.

Bir işlem hakkında şikayet yoluna başvurmakta hukuki yararı olanların başında, takip konusu alacağın alacaklısı ve borçlusu ile bu kişilerin halefleri gelir. Bazen 3.kişilerin de şikayet hakları vardır; istihkak iddiasında bulunanlar, rehin alacaklıları, rehin sahibi 3.kişiler, açık arttırmaya katılıp pey sürmüş 3.kişiler gibi.

Bundan başka, borçlunun ve ailesinin geçimi için haczedilmezliği kabul edilmiş olan mal ve hakların haczedilmesine karşı, borçlunun aynı çatı altında yaşayan aile bireylerinin şikayet hakkı vardır.

Şikayet hakkı, şikayet konusu işlemin iptal edilmesinde veya düzeltilmesinde hukuken korunmaya değer bir yararı olan, alacaklı, borçlu ve 3.kişilere aittir.

2)Şikayet Olunan(Karşı Taraf); Şikayet olunan, şikayet konusu işlemi yapmış olan icra ve iflas dairesidir. Şikayet konusu işlem lehine olan kişi de, icra dairesi ile birlikte zorunlu olarak aleyhine şikayet olunan durumundadır. Mesela, haczedilen bir evinin haczedilemez olduğunu iddia eden borçlu, şikayetini, icra dairesi ile alacaklıya karşı yapar, yani şikayette onları hasım olarak gösterir.

ŞİKAYET SÜRESİ

Şikayet süresi, şikayet edenin şikayet konusu işlemi **öğrendiği günden itibaren 7 gündür.** Şikayet konusu işlem, ilgiliye tebliğ edilmişse, şikayet süresi tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar. Şikayet konusu işlem tebliğ edilmemişse, şikayet eden o işlemi hangi tarihte öğrendiğini ispat etmek zorunda olmayıp, şikayet edenin öğrenme tarihi olarak bildirdiği tarih esas alınır.

Şikayet süresi hak düşürücü nitelikte olup, icra mahk'si, şikayetin süresinde yapılıp yapılmadığını kendiliğinden araştırmak zorundadır. Fakat icra mahk'si, şikayet edenin şikayet konusu işlemi daha önce öğrenip öğrenmediğini kendiliğinden araştıramaz; bunu ancak, karşı tarafın itirazı üzerine araştırabilir. Bu süre yani 7 gün geçtikten sonra yapılan şikayet dinlenmez ve icra dairesinin yapmış olduğu işlem kesinleşir.

- **Şikayetin Süreye Tabi Olmadığı Haller (Süresiz Şikayet)**

Şikayetin, kural olarak 7 günlük süreye tabi olmasının 2 istisnası vardır. Bunlar;

1)Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir. Bu hükmün amacı, ilgilileri icra müdürünün bir hakkı yerine getirmekten kaçınmasına karşı korumaktır. Bundan başka, icra dairesinin hareketsiz kalması, daima yeni bir vakıa sayılabilir ve bu yeni vakıadan dolayı da her zaman şikayet yoluna gidilebilir.

2)Kamu düzenine aykırı olan işlemlere karşı da süresiz şikayet yoluna gidilir. Bu husus kanunda yazılı değidlir. Fakat, doktrin ve Yargıtay, kamu düzenine ilişkin hususlarda, şikayetin süreye tabi olmadığını kabul etmiş ve bu ilke uygulamada yerleşmiştir. Borçlunun, 3.kişilerin ve kamunun menfaatini korumak için konulmuş amir hükümlere aykırı olarak yapılmış olan işlemler, kamu düzenine aykırıdır. Kamu düzenine aykırı olan bu gibi işlemlere karşı her zaman, icra takibi bitinceye kadar, şikayet yoluna gidilebilir.

ŞİKAYET USULÜ

Şikayet, **icra mahk'si** tarafından incelenip karara bağlanır. Yetkili icra mahk'si, şikayet konusu işlemi yapan icra veya iflas dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'sidir. İcra mahk'sinin yetkisi, kamu düzenine ilişkin olup kesin bir yetkidir; bu nedenle, icra mahk'sinin, yetkisizliğini kendiliğinden gözeterek yetkisizlik kararı vermesi gerekir.

Şikayet, dilekçe ile olabileceği gibi, sözlü olarak da yapılabilir. İcra mahk'si işleri, ivedi işlerden sayılır, şikayet; adli tatilde de incelenir. Basit yargılama usulü uygulanır. Kanunda şikayetin **duruşmalı** olarak incelenmesi gerektiğinin yazılı olduğu hallerde, icra mahk'si, şikayeti duruşmalı olarak inceler. Bunun dışındaki hallerde, icra mahk'si, 2 taraf arasında duruşma yapılmasına gerek olup olmadığını kendisi takdir eder.

İcra mahk'si, duruşma yapılmasını uygun gördüğü takdirde, ilgilileri en kısa zamanda duruşmaya çağırır ve gelmeseler bile gereken kararı verir; yani, şikayeti inceleyip karara bağlar.

İcra mahk'si, şikayeti incelerken tanık dinleyebilir, bilirkişiye başvurabilir ve hatta gerekli ise keşif yapabilir. İcra mahk'si, şikayet edenin bildirmiş olduğu şikayet sebepleri ile bağlı değildir; şikayet konusu yapılan işlemin tümünü inceleyerek, kanuna uygun olan bütün kararları vermek yetkisine sahiptir.

Şikayet kendiliğinden icrayı durdurmaz. Şikayeti alan icra mahk'si, şikayetin sonuçlanmasına kadar icranın durmasını gerekli görürse, icranın geri bırakılmasına karar verebilir.

ŞİKAYETİN SONUÇLARI

İcra mahk'nin şikayet hakkında vereceği karar 2 şekildedir;

1) Şikayetin reddi,
2) Şikayetin kabulü

1)Şikayetin Reddi; Şikayet süresi içinde yapılmamışsa veya şikayet sebepleri yerinde görülmezse, icra mahk'si, şikayeti 1.halde usulden, 2.halde esastan reddeder.

2)Şikayetin Kabulü; İcra mahk'si, şikayet sebeplerini yerinde bularak şikayeti kabul ederse, şikayet sebeplerine göre 3 şekilde karar verebilir.

1) **Şikayet konusu işlemin bozulması;** Bu iptal kararı ile, şikayet konusu işlem baştan, yani yapıldığı andan itibaren iptal edilir ve iptal edilen bu işleme dayanılarak yapılmış olan diğer işlemler de iptal edilmiş sayılır.
2) **Şikayet konusu işlemin düzeltilmesi**
3) **İcra müdürünün sebepsiz olarak yapmadığı veya geciktirdiği işlemlerin yapılmasını emretmek;** İcra mahk'si, icra müdürünün bir işlemi sebepsiz olarak yapmadığı veya süründecemede bıraktığı kanısına varırsa, icra müdürüne o işlemi yapmasını emreder.
   Bu halde, icra mahk'si, icra müdürünün yapmadığı ve veya geciktirdiği işlemin yapılmasını emretmekle yetinir. **İcra mahk'si, icra müdürünün yapmadığı işlemi kendisi yapamaz;** yani, icra mahk'si, esas hakkındaki kararı kendisi veremez.
   İcra mahk'sinin şikayet hakkında verdiği kararlardan md 363/1'de yazılı olanlar, **istinaf edilemez.** Bunun dışındaki, icra mahk'si kararları istinaf edilebilir.
   İcra mahk'nin şikayetin kabulüne veya reddine ilişkin kararları, **maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez;** sadece takip hukuku bakımından **kesin hüküm** teşkil eder.

<u>İCRA HARÇ ve GİDERLERİ</u>

İcra takibinin başarı ile sonuçlanabilmesi için harcanan paraların tamamına, icra ve harç giderleri denir. Bu paralar, 2 bölüme ayrılır;

1) İcra Harçları,
2) İcra Giderleri

İCRA HARÇLARI

Devletin, icra hukukundaki faaliyetine karşılık olmak üzere aldığı paraya, icra harcı denir. İcra iflas harçlarını kanun tayin eder. Bu kanun; **492 sayılı Harçlar Kanunu'dur.**

- İlamlı ve ilamsız icra ve iflas takip talebinde bulunan alacaklıdan, (maktu) icraya **başvurma harcı** alınır.
- İlamsız icrada, takip talebinde bulunan alacaklıdan ayrıca, alacak miktarının **binde beşi oranında peşin harç** alınır.
- İlamlı icrada başvurma harcından başka harç alınmaz.
- Konusu para veya değerlendirilmesi mümkün bir şey olan icra takiplerinin sonunda nispi **tahsil harcı** alınır.

İCRA (TAKİP) GİDERLERİ

İcra takip giderleri, icra organlarının icra takibini tam ve doğru bir şekilde yürütebilmeleri için harcanan paralardır. Bu paralar, icra takibine ilişkin bir iş veya hizmetin gerektirdiği bir ücret olup, bu iş veya hizmeti yapan kişilere verilir;

- ➔ Hacizli malın muhafazası için ödenen para,
- ➔ Satış giderleri,
- ➔ Posta giderleri,
- ➔ Bilirkişi ücreti,
- ➔ İcra hakimi ve memurları için yol giderleri ve tazminatı gibi…

Bir icra işleminin yapılabilmesi için, buna ilişkin giderin alacaklı tarafından peşin verilmesi gerekir. alacaklı, ilk ödenen paradan giderini alabilir.

İCRA HARÇ ve GİDERLERİNDEN SORUMLULUK

İcra hukukunda da, harç ve giderler sonuçta haksız çıkan tarafa yükletilir. Yani, icra takibinin sonunda borçlu olduğu ileri sürülen kişinin gerçekten borçlu olduğu anlaşılır ve bu nedenle borcu ödemesi

gerekirse, icra harç ve giderleri de borçluya yükletilir. Bütün harç ve giderler borçluya ait olup, sonuçta ayrıca hüküm ve takibe gerek kalmaksızın borçludan tahsil olunur.

Borçlunun icra harç ve giderlerinden sorumlu olması, icra takibinin sonuçlanması hali içindir.

Eğer alacaklı, takibini satış ve paylaştırma aşamasına kadar götürmez, bilakis talebini geri alır ve takip etmezse, o zaman borçluyu harç ve giderlerden sorumlu tutmaya imkan yoktur. Alacaklı ödediği harçlara ve yaptığı giderlere kendisi katlanır.

İCRADA VEKALET (AVUKATLIK) ÜCRETİ

İcra takip giderlerinin en önemlisi, vekalet ücretidir.

Alacaklı, icra takibini kendisi değil de bir vekil aracılığı ile yapmış ve yürütmüş ise, avukatına bir avukatlık ücreti ödemek zorundadır ki, bu ücret de icra takibinin gerektirdiği bir gider olmaktadır. Yalnız, icra takip gideri olarak borçluya yükletilecek olan vekalet ücreti, alacaklının vekili ile kararlaştırmış olduğu avukatlık ücreti olmayıp, tarifeye göre hesaplanacak olan obj.bir vekalet ücretidir. Buna göre, 2 çeşit vekalet ücreti vardır;

1) Vekalet veren ile vekili arasındaki avukatlık ücreti,
2) İcra takip gideri olan vekalet ücreti

→Vekalet Veren ile Vekili Arasındaki Avukatlık Ücreti

Bir taraf, icra veya iflas takibinde kendini vekil ile temsil ettirmiş, yani takibi vekil aracılığı ile yürütmüş ise, vekiline bir avukatlık ücreti öder. İşte, vekilin icra takibindeki veya davadaki vekalet hizmetine karşılık vekalet vereninden aldığı paraya, avukatlık ücreti denir. Buradaki avukatlık ücreti, tamamen vekil ile vekalet veren arasındaki ücrettir.

→İcra Takip Gideri Olan ve Vekalet Ücreti

1)İcra Dairesindeki Hukuki Yardımdan Dolayı Vekalet Ücreti; İcra takibini bir vekil ile yürüten alacaklıya, avukatının icra dairesindeki hizmetinden dolayı, tarifeye göre hesaplanacak bir vekalet ücreti ödenir. Diğer icra giderleri gibi, bu vekalet ücreti de, icra takibi sonucunda haksız çıkan borçludan alınır. İcra gideri olan vekalet ücreti, icra müdürü tarafından, tarifeye göre hesaplanır.
Vekalet ücretinin hesaplanmasında, alacaklı ile borçlu arasında yapılmıı sözl'ye bakılmaz; icra gideri olan vekalet ücreti, tarifeye göre hesaplanır.
2)İcra Mahk'ndeki Hukuki Yardımdan Dolayı Vekalet Ücreti; Bir icra takibinin, hiç icra mahk'ne başvurulmadan sonuçlanması mümkündür; mesela, şikayet ve itiraz edilmemesi halinde olduğu gibi. Bu halde, alacaklı vekili yalnız icra dairesinde hukuki yardımda bulunmuş olacağından, alacaklıya yalnız icra müdürünün başlayacağı vekalet ücreti ödenir.

➔ AVUKATLIK ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

Her yıl, yargı yerlerindeki işlemler ile diğer işlemlerden alınacak avukatlık ücretinin asgari hadlarini gösteren tarife hazırlanır.

1)İcra Dairesindeki Hukuki Yardımdan Dolayı Vekalet Ücreti

a) **Konusu para veya para ile değerlendirilmesi mümkün** bir şey olan ilamlı veya ilamsız icra takiplerinde, vekalet ücreti, alacak veya şeyin değeri üzerinden nispi olarak hesaplanır.
b) **Konusu para ile değerlendirilemeyen** bir şey olan ilamlı icra takiplerinde, vekalet ücreti maktu tarifeye göre hesaplanır.

2)İcra Mahk'ndeki Hukuki Yardımdan Dolayı Vekalet Ücreti, tarifeye göre takdir edilir.

ADLİ YARDIM
Adli yardım hakkındaki genel hükümler, icra işlerinde de uygulanır. Yalnız, icra işlerindeki özellik, adli yardım kararı, genel mahk'ler tarafından değil icra ve iflas takibinin yapılacağı yerdeki icra mahk'si tarafından verilir.

<u>İCRA İŞLERİNDE TEBLİGAT</u>

Birçok icra işleminin tamamlanıp hüküm ifade edebilmesi için, tebliğ edilmiş olması gerekir.
İCRA İŞLERİNDE TEBLİGATIN YAPILMASI

Tebligat kanununa göre yapılır.

- Resmi tatil günlerinde ve adli tatilde de, icra tebligatı yapılabilir.
- Gece vakti, tebligat da yapılabilir.
- **İcra ve iflas dairelerinde ve icra mahk'nde adli tatil hükümleri uygulanmaz.** Yani, adli tatilden önce veya adli tatil sırasında yapılan tebligat üzerine işlemeye başlayan **İİK'ndaki bir sürenin bitmesi adli tatile rastlarsa, süre adli tatil içindeki son günün tatil saatinde biter; u sürenin adli tatilin bitiminden itibaren 1 hafta daha uzatılmış sayılmasına imkan yoktur.**

Tebligat yapılmasını isteyen kişi, bu tebliğ için gerekli **posta giderini peşin olarak öder;** ödemezse tebligat yapılması talebinden vazgeçmiş sayılır.

Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde, **tebligat vekile yapılır;** asile yani vekalet verene tebligat yapılamaz.

Yalnız icra emri, hem borçluya hem de borçlunun davayı takip etmiş olan vekiline tebliğ edilir. Borçlu, kendisine yasal temsilci atanması gereken kişilerden ise, icra müdürü, kısa bir zamanda temsilci atanmasını ait olduğu makamdan yani sulh hukuk mahk'nden ister.

TEBLİĞİN USULÜNE AYKIRI YAPILMIŞ OLMASI (USULSÜZ TEBLİGAT)

Usulüne aykırı yapılmış tebligat mutlaka geçersiz değildir. Usulsüz tebliğe rağmen, **muhatap tebliği ödeme emrini öğrenmişse,** tebligat **geçerli sayılır.** Muhatap, her en şekilde olursa olsun tebliğ evrakını veya davetiyeyi alırsa ya da bunların içeriğini öğrenirse, tebliği öğrenmiş sayılır. Bunun için, muhatabın usulsüz tebliği öğrenmiş olduğunu beyan etmesi gerekir. Muhatabın usulsüz tebliği öğrendiği bu tarih, tebliğ tarihi sayılır.

SÜRELER-MÜDDETLER

İcra ve iflas hukukundaki sürelerin ne kadar olduğunu, genellikle İİK kendisi belirlemiştir. Bu sürelerin önemli bir bölümü **7 günlük sürelerdir.** Fakat, İİK'nda **7 günden daha kısa ve daha uzun süreler de vardır;** mesela 15 gün, 30 gün, 6 ay, 1 yıl, 5 yıl ve 10 yıl gibi.

Bazı hallerde, İİK, sürenin belirlenmesini cebri icra organlarına bırakmıştır. Cebri icra organlarının takdiri, bazen azami bir süre ile sınırlandırılmıştır. Diğer bazı işlemler için ise, asgari bir süre konulmuş, fakat azami bir süre öngörülmemiştir. Bazı hallerde ise, azami ve asgari hiçbir sınır çizilmemiş, cebri icra organlarına süreyi uygun bir şekilde belirleme yetkisi tanınmıştır.

SÜRELERİN ÇEŞİTLERİ

→Sürelerin önemli bir bölümü, icra takibinin tarafları ve bazen de 3.kişiler içindir; buna **ilgililer için konulmuş süreler** değildir. İlgililer, bu süre içinde belli işlemleri yapabilirler veya yapmalıdırlar. Bir işlem süresi içinde yapılmazsa, ilgili o işlemden beklenen faydayı veya kendisine yönelik tehlikeyi önlemek imkanını kaybeder.

→İİK'ndaki sürelerin bazıları, **cebri icra organları için konulmuş sürelerdir.** Bu süreler hak düşürücü nitelikte değildir; cebri icra organlarının süresinden sonra yapmış oldukları işlemler de geçerlidir. İcra dairesi, kendisi için konulmuş olan bir süre içinde bir işlemi yapmazsa, ilgililer, icra mahk'ne şikayet ederek o işlemin yapılmasını sağlayabilir. Bundan başka, bir işlemi süresi içinde yapmayan icra müdürü kusurlu ise, kendisine disiplin cezası verilebileceği gibi, şartları varsa Adalet Bakanlığına karşı tazm.davası da açılabilir.

SÜRELERİN HESAPLANMASI

Gün olarak belirtilen sürelerde, ilk gün hesaba katılmaz. Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre, 00.00'a kadar tamamlanması zorunludur. Fiziki ortamda yapılan işlemlerde süre, mesai saati sonunda biter.

Ay veya yıl olarak belirtilen süreler, ayın veya yılın kaçıncı günü işlemeye başlamışsa, biteceği ay veya yılın aynı gününde biter.

Ay veya yıl olarak belirtilmiş bir süre, ay sonuna doğru işlemeye başlar ve biteceği ayın sonunda böyle bir gün yoksa, o ayın son gününün tatil saatinde biter.

Resmi tatil günleri de süreye dahildir. Yani, sürenin içinde kalan resmi tatil günleri de hesaba dahil edilir ve bundan dolayı süre uzatılmaz. Sürelerin hesaplanmasında, sürenin başlamasına rastlayan tatil günleri de hesaba katılır. Bir sürenin sonuncu günü resmi bir tatil gününe rastlarsa, süre, tatili takip eden iş günü tatil saatinde biter.

→Gün, ay ve yıl olarak belirtilen süreler, son günün tatil saatinde bitmiş sayılır.

Sürelerin hesaplanmasına hem kanunun tayin ettiği, hem de icra ve iflas organlarınca tayin edilen bütün süreler hakkında uygulanır.

İcra ve iflas dairelerinde ve icra mahk'nde adli tatil hükümleri uygulanmaz. İİK'ndaki bir sürenin bitmesi adli tatile rastlarsa, süre adli tatil içindeki son günün tatil saatinde biter; bu sürenin adli tatilin bitiminden itibaren 1 hafta daha uzatılmış sayılmasına imkan yoktur.

İİK'nda, sürelerin başlaması hakkında genel bir hüküm yoktur. İİK, genellikle her sürenin işlemeye başlayacağı tarihi ayrı ayrı belirtmiştir;

- Şikayet süresi öğrenme tarihinden itibaren işlemeye başlar. Sürelerin büyük bir kısmı tebliğ ile işlemeye başlar.
- Sürelerin tefhim veya ilan tarihinden veya çeşitli hallerin meydana gelmesinden itibaren işlemeye başladığı durumlar da vardır.

Bazı hallerde, sürelerin ne zaman işlemeye başlayacağı hakkında İİK'nunda bir açıklık yoktur. O zaman, sürenin tebliğ ile işlemeye başlayacağını kabul etmek gerekir.

SÜRELER KESİNDİR

İcra ve iflas Kanunundaki süreler kesindir. İlgililer sözl ile bu kesin süreleri değiştiremezler. İlgililerin sürelerin değiştirilmesi hakkında yapmış oldukları bütün sözl'ler hükümsüzdür. Cebri icra organları, süreleri değiştiren

bu gibi sözl'leri yok sayar ve kanundaki sürelere göre işlem yaparlar. Bundan dolayı ve sürelerin hak düşürücü niteliğinden dolayı sürelere uyulup uyulmadığı, icra dairesi, icra mahk'si, istinaf mahk'si ve Yargıtay tarafından re'sen gözetilir.

Sürelerin sözl ile değiştirilemeyeceği hakkındaki kuralın bir istisnası vardır; herhangi bir sürenin geçmesinden istifade hakkı olan borçlu bu hakkından vazgeçebilir. Mesela, alacaklının haciz isteyebilmesi için, 7 günlük itiraz süresinin itirazsız geçmesi gerekir. Fakat, borçlu 7 gün geçmeden icra dairesine itirazı olmadığını bildirerek borcu kabul ederse, alacaklı 7 günün geçmesini beklemeden haciz isteyebilir; ancak, borçlunun bu vazgeçmesi, 3.kişilere tesir etmez.

<u>TATİL ve TALİKLER(ERTELEME)</u>

- Tatil saatlerinde,
- Tatil günlerinde,
- Borçlunun tutuklu olması durumunda,
- Borçlunun ağır hasta olması durumunda, **borçluya karşı icra takibi yapılamaz.**

Tatil ve talik zamanlarında kural olarak hiçbir **icra takip işlemi YAPILAMAZ** ancak icra takip işlemi sayılmayan işlemler talik zamanlarında da yapılabilir.

İCRA TAKİP İŞLEMLERİ

Bir işlemin, icra takip işlemi sayılabilmesi için;

1) **İcra takip işlemi, icra organlarınca yapılmalıdır.**
2) **İcra takip işlemi borçluya karşı yapılmalıdır.**
3) **İcra takip işlemi, cebri icranın ilerlemesini sağlayıcı nitelikte olmalıdır.**

Buna göre;

İcra takip işlemleri; İcra organları tarafından, borçluya karşı yapılan, borçlunun hukuki durumuna zarar vermeye elverişli olan, ve cebri icranın alacaklı yararına ilerlemesini sağlayan, işlemlerdir.

- Ödeme emri tebliği,
- İcra emri tebliği,
- İtirazın kaldırılması,
- Bütün haciz işlemleri,
- Bütün paraya çevirme işlemleri,
- Borçluya süre verilmesi,
- Depo kararı

Birer icra takip işlemidir.

- Alacaklının takip talebinde bulunması,
- Haciz talebinde bulunması,
- Satış talebinde bulunması,
- İcra dairesinin bu talepleri alması,

İcra takip işlemi DEĞİLDİR.

İcra takip işlemleri;

1) Zamanaşımı keser,
2) Tatil ve talik sürelerinde hiçbir icra takip işlemi yapılamaz.

→İcra organlarının alacaklıya veya 3.kişilere karşı yaptıkları işlemler **İCRA TAKİP İŞLEMİ DEĞİLDİR.**

→İcra organlarının, içişlerine ilişkin işlemleri de, **İCRA TAKİP İŞLEMİ DEĞİLDİR.**

→Alacaklı, borçlu ve 3.kişilerin yapmış oldukları işlemler **İCRA TAKİP İŞLEMİ DEĞİLDİR.**

TATİL ve TALİKLER

Tatil ve talik süreleri içinde kural olarak hiçbir icra takip işlemi yapılamaz. Tatil ve talik halleri;

1) Tatil saatleri
2) Tatil günleri
3) Erteleme halleri

➔ Borçlunun yakınlarından birinin ölümü,
➔ Borçlunun ölümü,
➔ Borçlunun tutuklu veya hükümlü olması,
➔ Borçlunun asker olması,
➔ Borçlunun ağır hastalığı,
➔ Özel talik halleri,

1)TATİL SAATLERİ

Kural olarak gece vakti hiçbir icra takip işlemi yapılamaz.

İİK gece vaktini; 'Güneşin batmasından 1 saat sonra ile güneşin doğmasından 1 saat önceye kadar ki devre' olarak belirlemiştir.

Gece vakti iş görülen yerlerde, gece vakti hasılat haczi mümkündür.

Borçlunun mal kaçırdığı anlaşılırsa, gece vakti dahi haciz yapılabilir.

Gündüz vakti başlamış olan hacze, gece vakti de devam edilebilir.

Gece vakti, tebligat da yapılabilir.

2)TATİL GÜNLERİ

Kural olarak resmi tatil günlerinde hiçbir icra takip işlemi yapılamaz. Bu kuralın 3 önemli istisnası vardır;

1) Resmi tatil günlerinde haciz yapılabilir,
2) Resmi tatil günlerinde, muhafaza tedbirleri alınabilir,
3) Resmi tatil günlerinde, tebligat yapılabilir.

İcra ve iflas dairelerinde ve icra mahk'nde adli tatil hükümleri uygulanmaz.

3)TALİK HALLERİ-ERTELEME HALLERİ

İİK'nu borçlu yararına kabul etmiş olduğu hallerin devamı sırasında kural olarak hiçbir icra takip işlemi yapılamaz.

1)BORÇLUNUN YAKINLARINDAN BİRİNİN ÖLÜMÜ

Borçlunun karı veya kocası veya kan veya kayın hısımlığı itibariyle usul veya füruundan birisi ölürse, borçluya karşı başlamış olan icra takibi, **ölüm günü dahil 3 gün için ertelenir.**

2)BORÇLUNUN ÖLÜMÜ

a) Borçlunun ölümü halinde, borçlunun mirasçısı açık bir irade beyanı ile mirası **derhal kabul etmiş ise,** terekenin borçları için miras bırakan borçluya karşı yapılmış ve başlamış olan icra takibi, borçlunun ölüm günü ile beraber **3 gün geri bırakılır.** Bu 3 gün geçtikten sonra, takibe terekeye veya mirasçıya karşı devam edilir.
b) Borçlunun mirasçısı, açık bir irade beyanı ile **mirası kabul etmemiş veya reddetmemiş ise,** TMK'nın kabul veya ret için koyduğu süreler yani **3 ay geçinceye kadar icra takibi geri kalır.**

Mirası ret süresi geçmedikçe, terekenin borlarından dolayı mirasçıya karşı **yeni icra takibi de yapılamaz;** çünkü, kimin mirasçı olduğu henüz belli değildir. Ret süresi içinde, miras ortaklığına karşı da yeni icra takibi yapılamaz. Bütün mirasçılar, mirası reddederse terekenin iflas hükümlerine göre tasfiye edilme ihtimali vardır.

3 günlük süre ve mirası ret süresi hem terekeye hem de mirasçıya karşı takibe devam edilmesini kapsar; yani bu 3 günlük veya 3 aylık süre içinde, terekeye veya mirasçıya karşı icra takibine devam edilemez.

Mirasçı süresi içinde mirası reddederse, miras bırakana karşı başlamış olan takibe mirasçıya karşı devam edilemez; takibin iptali gerekir. mirası reddeden kişiye, miras bırakanın borçlarından dolayı yeni takip de yapılamaz.

3)BORÇLUNUN TUTUKLU veya HÜKÜMLÜ OLMASI

Temsilcisi olmayan bir tutuklu veya hükümlü varsa, mümessil tayini vesayet makamına ait olmadıkça, icra müdürü bir mümessil tayin etmesi için kendisine uygun bir süre verir. İcra takibi bu sürenin bitmesine bırakılır. Bu uygun süre içerisinde mümessil tayin edip, icra dairesine bildirmeyen söz konusu kişi hakkında takibe devam olunur.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu süre içinde de haciz yapılabilir.

4)BORÇLUNUN ASKER OLMASI

Askerlik hizmetinin devamında erler, onbaşılar ve kıta çavuşları (uzman veya uzatmalı çavuş veya onbaşılar hariç) aleyhine takipte, icra müdürü bir mümessil tayin etmesi için söz konusu kişiye uygun bir süre verir. İcra takibi bu sürenin bitmesine bırakılır. Bu süre içerisinde mümessil tayin edip, icra dairesine bildirmeyen söz konusu kişi hakkında takibe devam olunur.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu süre içinde de haciz yapılabilir.

5)BORÇLUNUN AĞIR HASTALIĞI

Borçlu kendisine bir temsilci tayin edemeyecek derecede ağır hasta ise, icra müdürü, borçlu aleyhine yapılan icra takibini belirli bir süre için erteleyebilir. Bu süre, ağır hasta olan borçlunun kendisine bir temsilci tayin edebilecek derecede iyileşmesine kadar geçecek olan süredir.

Ağır hastalığın, resmi belge ile kanıtlanması gerekir.

6)ÖZEL TALİK HALLERİ

a) Konkordato mühleti,
b) Fevkalade hallede mühlet ve tatil

Bu hallerin devamı sırasında borçluya karşı hiçbir icra takip işlemi yapılamaz.

TATİL ve TALİKLERİN SÜRELERE ETKİSİ

1) Tatilin sürelere etkisi;

Resmi tatil günlerinde sürelerin işlemesi durmaz. Ancak, sürenin sonuncu günü resmi tatile denk gelirse süre, tatili takip eden günde biter. Tatil saatlerinin sürelere işlemesine bir etkisi yoktur. Bütün süreler, son günün tatil saatinde bitmiş sayılır.

2) Talik hallerinin sürelere etkisi;

Takip talikleri sırasında sürelerin işlemesi durmaz. Ancak, borçlu veya icra organları için olan bir sürenin sonuncu günü bir talik gününe rastlarsa, **süre, talikin bitiminden sonra 1 gün daha uzatılır.**

İCRA TAKİBİNİN TARAFLARI

İcra takibinin tarafları;

1) Alacaklı,
2) Borçludur.

Bazen 3.kişilerin menfaatleri söz konusu olabilir. Bu 3.kişiler;

- Takip konusu alacak için rehin vermiş olan,
- Rızaları dışında mal ve hakları icra takibine dahil edilen kişilerdir.

3.kişiler söz konusu durumda haklarını koruyabilmek için icra takibi sırasında aktif rol oynayabilirler. Ancak bu 3.kişiler, icra takibi ve takibin sonucu ile doğrudan ilgili değildir. Bu nedenle icra takibinin tarafı sayılmazlar.

TARAF EHLİYETİ

İcra takibinin taraflarının da, taraf ehliyetine sahip olmaları gerekir. hak ehliyeti bulunan her gerçek ve tüzel kişi, icra takibinde taraf ehliyetine de sahiptir.

Tüzel kişiliği bulunmayan toplulukların, topluluk olarak taraf ehliyetleri yoktur; mesela adi ortaklığın.

MİRAS ORTAKLIĞININ TARAF EHLİYETİ

Miras ortaklığının taraf ehliyeti yoktur.

1) **Miras ortaklığının alacaklı olması halinde;**

Miras ortaklığının bir alacağından dolayı takip yapılırken, elbirliği mülkiyeti kuralları gereğince, mirası kabul etmiş bütün mirasçıların birlikte takip talebinde bulunmaları gerekir.

Mirasçılardan biri, miras paylaşılmadan önce yalnız kendi hissesine düşen alacak kesimi için icra takibi yapamaz.

Miras ortaklığına bir temsilci atanmışsa, icra takibinin bu temsilcisi tarafından yapılması gerekir.

Miras paylaşıldıktan sonra, her mirasçı paylaşımda kendisine düşen alacak için icra takibi yapabilir.

2) **Miras ortaklığının borçlu olması halinde;**

a)Başlamamış Takiplere Devam Edilmesi;

aa)Miras ortaklığına karşı; Borçlu takip sırasında ölürse, borçlu hayatta olsa idi hangi usul uygulanacak idi ise, o usule göre takibe, **terekeye karşı devam edilir.**

Yalnız, borçlunun sağlığında başlamış olan takiplere, terekeye karşı devam edilebilmesi için;

1) Miras ortaklığının henüz paylaşılmamış olması veya
2) Terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulmamış olması veya
3) Mirasçılar arasında aile malları ortaklığı kurulmamış bulunması gerekir.

Bu 3 halden biri varsa, takiplere miras ortaklığına karşı devam edilmez. Bu 3 halden hiçbiri yoksa, borçlunun sağlığında ona karşı başlamış olan takiplere, miras ortaklığına karşı aynen kaldıkları yerden devam edilebilir.

Burada söz konusu olan, **borçlunun sağlığında başlamış olan takiplere, miras ortaklığına karşı devam edilmesidir.** Bu takiplerin borçlu tarafında, bundan böyle miras ortaklığı vardır. Ancak, miras ortaklığının tüzel kişiliği olmadığından, takibin ya bütün mirasçılara ya da miras ortaklığı temsilcisine karşı devam ettirilmesi gerekir. miras ortaklığına karşı devam ettirilen bu takiplerde, sadece tereke malları haczedilebilir, mirasçıların malları haczedilemez.

Miras ortaklığına karşı takibe, kaldığı yerden devam edilir. Borçlunun ölümünden önce takip kesinleşmiş ise, artık miras ortaklığının ödeme emrine itiraz etme yetkileri yoktur.

Buna karşılık, borçlunun öldüğü anda ödeme emrine itiraz süresi henüz geçmemiş ise, miras ortaklığı, itiraz süresinin bitimine kadar ödeme emrine itiraz edebilir.

bb)Borçlunun sağlığında ona karşı başlamış olan takiplere, mirasçılara karşı devam edilmesi; Borçluya karşı onun sağlığında başlamış olan iflas takibine mirasçılarına karşı devam edilemez. Bu halde, iflas

takibine veya davasına, yalnız miras ortaklığına karşı devam edilebilir.

Buna karşılık, borçluya karşı başlamış olan haciz yolu ile takiplere, borçlunun mirasçılarına karşı devam edilebilir.

Alacaklı, icra takibini **mirasçıların hepsine karşı devam ettirebilir;** fakat, buna mecbur değildir. Alacaklı, icra takibini mirasçılardan yalnız birine veya birkaçına karşıda devam ettirebilir. Çünkü, mirasçılar, miras bırakanın borçlarından müteselsilen sorumludurlar ve alacaklı müteselsil borçluların birinden borcun tamamını isteyebilir.

Buna karşılık, konusu paradan başka bir şey olan ilamlı takiplerde, alacaklı, ilamlı takibi bütün mirasçılara karşı devam ettirmek zorundadır; bir veya birkaç mirasçıya karşı devam ettiremez. Çünkü, mirasçılar terekeye elbirliğiyle sahiptirler ve elbirliği mülkiyetinde, tasarruf işlemleri için ortakların oybirliğiyle karar vermeleri gerekir.

Miras bırakana karşı başlamış olan takiplerde, **miras bırakana ödeme emri tebliğ edilmemiş ise,** ödeme emri, mirasçılara tebliğ edilir. Miras bırakana ödeme emri tebliğ edilmiş ise, mirasçılara yeni bir ödeme emri gönderilmesine gerek yoktur.

Borçlunun öldüğü anda ödeme emrine itiraz süresi henüz geçmemişse, mirasçılar itiraz süresinin bitimine kadar ödeme emrine itiraz edebilirler.

Borçlu ölmeden önce icra takibi kesinleşmiş durumda ise, artık mirasçılara yeni bir ödeme emri tebliğ edilmesine olanak ve gerek yoktur. Bu halde, mirasçılara, icra takibinin kendilerine karşı devam ettirildiği tebliğ edilir. Mirasçı, bu tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde, şahsi itiraz sebeplerini ileri sürebilmelidir.

cc)Başlamış takiplere hem miras ortaklığına hem de mirasçılara karşı devam edilmesi; Alacaklı miras bırakanın sağlığında ona karşı başlamış olduğu icra takiplerine, aynı zamanda, hem miras ortaklığına hem de mirasçılara karşı devam edebilir. Ancak bu halde, miras ortaklığı yalnız terekedeki mallar ile sorumlu olduğu halde, mirasçı veya mirasçılar kişisel malları ile sorumludurlar.

b)Borçlunun Ölümünden Sonra Yeni Takip Yapılması

aa)Miras Ortaklığına karşı yeni takip yapılamaz; 3 olumsuz şarttan hiçbiri olmasa bile miras ortaklığı **aleyhine yeni icra takibi yapılamaz.**

bb)Mirasçılara karşı yeni takip yapılabilir; Bu halde, tereke alacaklıları, yalnız mirası kabul etmiş olan mirasçılara karşı yeni icra takibi yapabilirler.

1) Tereke alacaklıları, yeni takipleri mirasçıların hepsine karşı yapabilirler; fakat, buna mecbur değildirler. Tereke alacaklısı, mirasçılardan yalnız birine veya bir kaçına karşı da takip yapabilir. Çünkü, mirasçılar miras bırakanın borçlarından müteselsilen sorumludur.
2) Buna karşılık, konusu paradan başka bir şey olan ilamlı takiplerin, bütün mirasçılara karşı birlikte yapılması zorunludur. Çünkü, mirasçılar terekeye elbirliğiyle sahiptirler.

En yakın mirasçıların hepsinin mirası reddetmiş olmaları halinde, miras, sulh hukuk mahk'nce, iflas hükümlerine göre tasfiye edilir.

YABANCI GERÇEK ve TÜZEL KİŞİLERİN TARAF EHLİYETİ

Hak ehliyeti bulunan yabancı gerçek ve tüzel kişilerin de, TR'de yapacakları takiplerde taraf ehliyeti vardır. Yalnız, yabancı alacaklı, icra takibi yaparken döviz olarak teminat göstermek zorundadır.

ÖLMÜŞ BİR KİŞİNİN TARAF EHLİYETİ YOKTUR. Ölmüş bir kişiye icra takibi yapılmış ise, borçlunun takipten önce ölmüş olduğunun anlaşılması üzerine, bu takibe borçlunun terekesine veya mirasçılarına karşı devam edilemez.

Fakat, takip talebinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi kabul edilebilir bir yanılgıya dayanıyorsa, icra müdürünün taraf değişikliğini kabul etmesi gerekir.

TARAF EHLİYETİ, İCRA TAKİBİNİN ÖNEMLİ BİR ŞARTIDIR

Taraf ehliyeti olmayanların yapmış oldukları takip işlemleri geçersizdir. Bu işlemlerin geçersizliği her zaman şikayet yolu ile ileri sürülebilir. İcra müdürü ve icra mahk'si bu işlemlerin geçersizliğini kendiliğinden gözetmelidir.

TAKİP EHLİYETİ

1)Tam takip ehliyetine sahip olanlar; AEG'ne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişi tam takip ehliyetine sahiptir.

Kanuna ve kuruluş belgelerine göre gerekli organlara sahip olmakla, tüzel kişiler tam takip ehliyetine kavuşur.

2)Sınırlı(mahdut) takip ehliyetine sahip olanlar; AEG'ne sahip küçükler ve kısıtlılardır.

3)Takip ehliyeti olmayanlar; AEG'ne sahip olmayanlardır. Bu kişiler, yasal temsilcileri tarafından temsil edilirler.

SIFAT(HUSUMET)

Takip talebinde alacaklı ve borçlu olarak gösterilen kişilerin, o takipte gerçekten alacaklı ve borçlu sıfatına sahip olmaları şarttır. Bu takipte gerçekten alacaklı ve borçlu olma sıfatları yoksa, takip, borçlunun itirazı üzerine başarısızlığa uğrar.

İCRA TAKİBİNDE TARAFLARIN TEMSİLİ

1)YASAL TEMSİL

Tam ehliyetsizler ve AEG'ne sahip küçükler ve kısıtlıların kanundaki istisnalar dışında takip ehliyeti yoktur. Bunlar yasal temsilcileri tarafından temsil edilirler. Yasal temsilciler;

- Velayet hakkına sahip ana ve baba
- Evlat edinen
- Vasi
- Kayyım

2)İRADİ TEMSİL
Takip ehliyeti bulunan kişi, dilerse kendisini bir temsilci ile temsil ettirebilir. Yalnız bir avukatı vekil olarak atayabilirler. Avukat olmayan kişiler, vekil olarak atanamaz.
Alacaklı vekilinin, haciz isteyebilmesi için, vekâletnamesinde özel bir haciz isteme yetkisinin bulunmasına gerek yoktur.
Alacaklı vekilinin, alacaklı lehine konulmuş olan haczin kaldırılmasını talep edebilmesi için, vekaletnamesinde özel bir haczin kaldırılması yetkisinin bulunması gerekir.
Vekil, ilamı icraya koyabilir.

TAKİP ARKADAŞLIĞI
İcra takiplerinde de, alacaklı veya borçlu tarafta 1'den fazla kişi bulunduğunda bazı hallerde takip arkadaşlığı mümkündür.

1)ALACAKLILAR ARASINDA TAKİP ARKADAŞLIĞI
1'den fazla alacaklının aynı sebepten doğmuş olsa bile, müstakil alacaklarından dolayı, aynı borçluya karşı birlikte takip yapabilmeleri imkanı, mümkün değildir. Buna karşılık, maddi hukuka göre, alacaklılar arasında takip arkadaşlığının mümkün olduğu haller vardır. Bunlar;

- ➔ Mecburi takip arkadaşlığı
- ➔ İhtiyari takip arkadaşlığı

→ALACAKLILAR ARASINDA MECBURİ TAKİP ARKADAŞLIĞI
1'den fazla alacaklı, borçluya karşı birlikte icra takibi yapmaya mecburdur. Mesela; kira sözleşmesinde 1'den fazla kiraya veren varsa, ilamsız tahliye takibinin kiraya verenlerin tümü tarafından yapılması zorunludur.

→ALACAKLILAR ARASINDA İHTİYARİ TAKİP ARKADAŞLIĞI
Alacaklılar, bir borçluya karşı ayrı ayrı icra takibi yapabilecekleri gibi, birlikte de borçluyu takip edebilirler. Müteselsil alacaklılarda olduğu gibi

2)BORÇLULAR ARASINDA TAKİP ARKADAŞLIĞI
Bazı hallerde 1'den fazla borçluya karşı aynı takip talebi ile icra takibi yapılabilir. Bunlar;

- ➔ Borçlular arasında mecburi takip arkadaşlığı
- ➔ Borçlular arasında ihtiyari takip arkadaşlığı

→BORÇLULAR ARASINDA MECBURİ TAKİP ARKADAŞLIĞI
Kira sözl'nde 1'den fazla kiracının bulunması halinde, kiraya verenin, kiracıların tümüne karşı birlikte ilamsız tahliye takibi yapması zorunludur.
Bazı hallerde tereke alacağından dolayı bütün mirasçılara karşı birlikte takip yapılması veya borçlunun sağlığında başlamış olan takiplere bütün mirasçılara karşı devam edilmesi mecburidir; bu hallerde, borçlu mirasçılar mecburi takip arkadaşıdır.

→BORÇLULAR ARASINDA İHTİYARİ TAKİP ARKADAŞLIĞI
Alacaklı, müşterek borçluların her birine ayrı ayrı ya da hepsine aynı anda veya içlerinden istediği kişiye veya kişilere karşı birlikte takip işlemi başlatabilir.
Borçlular arasında ihtiyari takip arkadaşlığında bir tek takip talebi doldurulur ve bir dosya açılır. Bu takip talebinde, her borçlunun adı, soyadı ve adresinin ve her müşterek borçluya düşen borç miktarının açık bir şekilde gösterilmesi gerekir ve her müşterek borçluya ayrı ayrı ödeme emri gönderilir.
1'den fazla müşterek borçluya karşı icra takibi, müşterek borçlulardan birinin yerleşim yerindeki icra dairesinde yapılabilir.
İhtiyari takip arkadaşı olan müşterek borçlular birlikte hareket etmek zorunda değildir.

TAKİP SIRASINDA TARAFLARIN DEĞİŞMESİ
→TAKİP SIRASINDA ALACAKLININ DEĞİŞMESİ
Alacaklı takip talebinde gösterilir ve sonradan bu kişi değiştirilemez.
Ancak, bazı özel hallerde, takip sırasında alacaklının değişmesi mümkündür. Bu istisna hallerinde, yeni

alacaklı, eski alacaklının hukuki durumuna geçer ve takibe kaldığı yerden devam eder. Mesela;

- İcra takibi devam ederken alacaklı, alacağını bir başkasına devrederse, alacağı devralan yeni alacaklı, icra takibine kaldığı yerden devam eder.

Takip konusu alacağın devredilmiş olması, borçlunun hukuki durumunda bir değişiklik meydana getirmez. İcra takibine kaldığı yerden itibaren borçluya karşı devam edilir. Borçlu, alacaklıya karşı haiz olduğu def'ileri, alacağı devralana karşı da ileri sürebilir.

→TAKİP SIRASINDA BORÇLUNUN DEĞİŞMESİ

Alacaklı, takip sırasında belirttiği borçluyu değiştirerek yani bir borçlu kişiye karşı takibe devam edemez. Alacaklı müşterek borçlulardan birine karşı başlamış olduğu bir icra takibini, diğer müşterek borçlulara da teşmil edemez. Her 2 halde de, alacaklının, yeni borçluya karşı ayrıca takip yapması gerekir.
Ancak, bazı özel hallerde, takip sırasında borçlunun değişmesi mümkündür. Bu istisna hallerinde, yeni borçlu eski borçlunun hukuki durumuna geçer ve takibe kaldığı yerden yeni borçluya karşı devam edilir.

İCRA TAKİBİNİ YAPAN ALACAKLIDAN TEMİNAT ALINMASI

İcra takibi yapan alacaklının teminat göstermesine gerek yoktur. Bu kuralın bazı istisnaları vardır.

İcra takibi yapan Türk vatandaşı alacaklı, aş hallerde borçlunun muhtemel takip giderlerini karşılayacak uygun bir teminat göstermesi gerekir.

a) TR'de mutad meskeni olmayan Türk vatandaşının takip yapması,
b) Alacaklının daha önceden iflasına karar verilmiş, hakkında konkordato veya uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırma işlemlerinin başlatılmış bulunması, borç ödemeden aciz belgesinin varlığı gibi sebeplerle, ödeme güçlüğü içinde bulunduğunun belgelenmesi,
c) İcra takibi sırasında teminatı gerektiren durum ve koşulların ortaya çıkması halinde de, icra dairesi teminat gösterilmesine karar verir.
d) Mecburi takip arkadaşlığında teminat gösterme yükümlülüğü, bu yükümlülüğün tüm alacaklılar bakımından mevcut olması halinde doğar.

İSTİSNALAR

a) Alacaklının adli yardımdan yararlanması,
b) Alacaklının yurt içinde istenen teminatı karşılamaya yeterli taşınmaz malının veya ayni teminatla güvence altına alınmış bir alacağının bulunması,
c) İlama bağlı alacak için ilamlı icra takibi yapılmış olması

YABANCI ALACAKLININ TEMİNAT GÖSTERMESİ

Hak ehliyeti bulunan yabancı gerçek ve tüzel kişilerin de TR'de yapacakları veya kendilerine karşı yapılacak olan takiplerde taraf ehliyetleri vardır. Yalnız, yabancı alacaklı, icra takibi yaparken teminat göstermek zorundadır.

<u>HER BORÇLUYA KARŞI İCRA TAKİBİ YAPILABİLİR</u>

İlamlı, ilamsız her türlü icra takibi, her borçluya karşı yapılabilir.

- Konusu paradan başka bir şey olan alacaklar için, bu alacakların borçlusu iflasa tabi olsa bile, iflas yoluna başvurulamaz. Bu alacaklar için, ilamsız icra takibi de yapılamaz; yalnız ilamlı icra takibi yapılabilir.
- Buna karşılık, para alacakları için, her çeşit icra takibi yapılabileceği gibi, borçlu iflasa tabi ise, borçluya karşı iflas yoluna da başvurulabilir. Yani, iflasa tabi olan bir gerçek veya tüzel kişi alacaklının seçimine göre, haciz yolu veya iflas yolu ile takip edebilir.
- İflasa tabi borçlusunu haciz veya iflas yolu ile takip etmek hususunda bir seçim hakkına sahip olan alacaklı, seçtiği takip yolunu değiştirebilir. Haciz veya iflas yollarından birini seçmiş ve bu yolda takibe başlamış olan alacaklı, **1 defaya mahsus** olmak üzere başlamış olduğu takip yolunu bırakıp, harç ödemeden, aynı dosya üzerinden diğer takip yoluna yeni baştan başvurabilir.
  Başvurulan yeni takip yolunda, borçluya **yeni bir ödeme emri gönderilir.** Borçlu, önceki takipte ödeme emrine itiraz etmemiş olsa bile, yeni gönderilen emrine itiraz edebilir.

İLAMSIZ İCRA

İlamsız icrada, doğruca icra dairesine başvuran alacaklının, elinde bir ilam bulunmasına gerek olmadığı gibi, alacağının bir senede bağlı olması da gerekli değildir.

İlamsız icra, kural olarak yalnız para alacakları için mümkündür. Para alacakları dışındaki alacaklar için, ilamsız icra takibi yapılamaz; bunlar için ilamlı icra yoluna başvurulur.

Kiralanan taşınmazların ilamsız icra yoluyla tahliyesi, bu kuralın bir istisnasıdır.

3 çeşit ilamsız icra vardır;

1) Genel haciz yolu,
2) Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu,
3) Kiralanan taşınmazların ilamsız icra yolu ile tahliyesi

1)GENEL HACİZ YOLU

Yalnız para alacakları içindir.

Para alacağı bir kambiyo senedine dayanmakta ise, genel haciz yoluna değil, kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna başvurulur. Fakat, genel haciz yoluna başvurulmasına da bir engel yoktur.

Para alacağı rehinle temin edilmiş ise alacaklı, kural olarak önce rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapmak zorundadır.

Genel haciz yolu, rehinle temin edilmemiş olan ve bir kambiyo senedine de dayanmayan, senetli-senetsiz bütün para alacakları için başvurulabilen bir yoldur.

Genel haciz yolunun iflas hukukundaki karşılığı, genel iflas yoludur.

2)KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLU

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna başvurabilmek için, alacağın bir çek, poliçe veya bonoya dayanması gerekir. aksi halde, bu yola başvurulamaz, genel haciz yoluna başvurulabilir.

3)KİRALANAN TAŞINMAZLARIN İLAMSIZ İCRA YOLU ile TAHLİYESİ

İstisna olarak, kira bedelinin ödenmemesi ve kira süresinin bitimi hallerinde kiralanan taşınmazların, ilamsız icra yolu ile tahliyesi mümkündür.

İLAMSIZ İCRADA GÖREV ve YETKİ

İcra organları 4 derecelidir. Bunlar;

1) İcra dairesi
2) İcra mahk'si
3) İstinaf mahk'nin icra ve iflas işleri ile görevli hukuk daireleri
4) Yargıtay'ın icra ve iflas işleri ile görevli hukuk daireleri

İcra dairesi, icra işlerinde 1.derecede görevlidir. İlk derece olarak, icra işlerine bakan başka bir organ olmadığından, icra işlerinde bir **görev uyuşmazlığı çıkmaz.** Bir yerde 1'den fazla icra dairesi varsa, bu daireler arasındaki ilişki **iş bölümü ilişkisidir.**

YETKİ

İlamsız icra takibine **hangi yerdeki icra dairesi** tarafından bakılacağının belirlenmesidir.

HMK'daki yetki hükümleri, ilamsız icradaki yetki hakkında **kıyasen uygulanır.** Buna göre;

- İlamsız icrada **genel yetkili icra dairesi, BORÇLUNUN YERLEŞİM YERİNDEKİ** icra dairesidir.

İcra dairelerinde özel yetki de söz konusudur. Bu özel yetkilerden en önemlisi, **sözl'den doğan para borçları** hakkındaki yetkidir. Buna göre;

1) Sözl'den doğan para borçları için, **sözl'nin yerine getirileceği yerdeki icra dairesi de** yetkilidir.
- İcra takibinin konusu sözl'den doğan para borcu ise ve sözl'de de aksine bir şart yoksa,

bu para borcu **alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde** ödenir. Buna göre, para borcunun ifa yeri alacaklının yerleşim yeri olup, **alacaklı kendi yerleşim yerinde icra takibi yapabilir.**

2) Sözl'den doğan para alacakları için, **sözl'nin yapıldığı yerdeki icra dairesinde de** ilamsız icra takibi yapılabilir.

İcra dairesinin yetkisi, kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenle, alacaklının yetkisiz icra dairesinde takip yapması halinde, icra dairesi **yetkisizliğini kendiliğinden gözetemez;** borçlunun, icra dairesinin yetkisiz olduğunu, **şikayet değil İTİRAZ YOLU ile ileri sürmesi** gerekir.

Yetkili olmayan bir icra dairesi, tarafların anlaşması ile yani yetki sözl'si ile yetkili kılınabilir.

YETKİ SÖZL'Sİ

Yalnız **tacirler veya kamu tüzel kişileri, yetki sözle'si yapabilirler.** Buna göre

- Tacirler veya kamu tüzel kişileri, aralarında doğmuş veya doğabilecek bir uyuşmazlık hakkında, 1 veya 1'den fazla mahk'yi veya icra dairesini sözl ile yetkili kılabilirler. Tarafalarca aksi kararlaştırılmadıkça dava veya icra takibi sadece sözl'yle belirlenen bu mahk'lerde veya icra dairelerinde açılır. Yani, taraflarca aksi kararlaştırılmamışsa, yapılan yetki sözl'si **münhasır yetki sözl'si niteliğindedir.**

→Tacirler ve kamu tüzel kişileri dışındaki diğer kişiler, kendi aralarında yetki sözl'si yapamazlar. Bundan başka, tacirler veya kamu tüzel kişileri ile bu nitelikte olmayan kişiler de yetki sözl'si yapamazlar.

Yetki sözl'nin geçerlilik şartları;

- Yetki sözl'nin yazılı olarak yapılması gerekir,
- Uyuşmazlığı kaynaklandığı hukuki ilişkinin belirli veya belirlenebilir olması gerekir,
- Yetkili kılınan mahk/mahk'ler veya icra dairesi/dairelerinin gösterilmesi gerekir.
- Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyecekleri konular ile kesin yetki hallerinde, yetki sözl'si yapılamaz.

YETKİ İTİRAZI

Yetki kamu düzenine ilişkin değildir. İcra dairesi kendiliğinden yetkisizlik kararı veremez. Bu nedenle, borçlunun icra dairesinin yetkisiz olduğunu ileri sürmesi gerekir. Bunu da **İTİRAZ YOLU ile** yapabilir.

- Borçlu itirazını, **ödeme emrine itiraz süresi içinde** icra dairesine bildirir.
- Yetki itirazı, esas itirazla birlikte yapılmalıdır.

Borçlu, süresi içinde ödeme emrine itiraz ederken, yetki itirazını da birlikte bildirmemişse, **artık takibin bundan sonraki safhalarında YETKİ İTİRAZINDA BULUNAMAZ.** İcra dairesinin yetkisini kabul etmiş sayılır.

Bunun gibi, icra dairesinin yetkisine itiraz etmemiş olan borçlu, esasa ilişkin itirazın kaldırılması talebini inceleyen icra mahk'nin yetkisizliğini de ileri süremez. Çünkü, icra mahk'nin yetkisi, icra dairesinin yetkisine göre belirlenir.Borçlu, yetki itirazında yetkili icra dairesinin hangisi olduğunu bildirmelidir.

Borçlu, esasa yani imzaya veya borca itiraz etmeden, yalnız yetki itirazında bulunabilir. Hem yetkiye hem de esasa itiraz etmek isteyen borçlunun, her 2 itirazını da açıkça ve birlikte bildirmesi gerekir.

7 günlük itiraz süresi içinde icra dairesine yapılan yetki itirazı, icra takibini kendiliğinden durdurur. Bunun üzerine, alacaklı 2 şekilde hareket edebilir;

1) **Alacaklı borçlunun yetki itirazını kabul ederse,** takip dosyasının yetkili icra dairesine gönderilmesini ister. Bunun üzerine, yetkisiz icra dairesi, takip dosyasını yetkili icra dairesine gönderir. Dosyayı alan yetkili icra dairesi, borçluya **YENİ BİR ÖDEME EMRİ gönderir.**
- Borçlu bu yeni ödeme emrine karşı yeni bir yetki itirazında bulunamaz.
- Fakat, borçlu bu **yeni ödeme emrine karşı esas bakımından itiraz edebilir.** Borçlu, ilk ödeme emrine karşı yalnız yetki itirazında bulunmuş olsa bile, yetkili icra dairesinin gönderdiği bu yeni ödeme emrine karşı 7 gün içinde esas bakımından itiraz edebilir. Borçlu, ilk ödeme emrine karşı hem yetki hem de esas bakımından itiraz etmiş olsa bile, bu yeni ödeme emrine karşı esas bakımından yeniden itiraz etmelidir; borçlunun ilk ödeme emrine karşı esas bakımından yapmış olduğu itiraz, bu yeni ödeme emrine karşı da yapılmış sayılmaz.

2) **Alacaklı, borçlunun yetki itirazını kabul etmezse,** icra mahk'nden yetki itirazının kaldırılmasını isteyebilir.
- İcra mahk'si, yetki itirazının haksız olduğu kanısına varırsa, yetki itirazının kaldırılmasına verir ve bu kararın kesinleşmesi ile icra dairesinin yetkisi de kesinleşmiş olur. Bunun üzerine, alacaklı, 6 aylık itirazın kaldırılmasını

isteme süresi henüz dolmadıysa, icra mahk'nden, borçlunun borca veya imzaya itirazının da kaldırılmasını isteyebilir.

- Borçlu hem yetkiye hem de esasa itiraz etmişse, alacaklı her 2 itirazın kaldırılması için icra mahk'ne başvurabilir. Bu halde icra mahk'si, duruşma yaparak ilk önce yetki itirazını inceleyip karara bağlar.
- Borçlunun, gerek yalnız yetki itirazında bulunmuş olması, gerek hem yetkiye hem de esasa itiraz etmiş olması üzerine, alacaklının icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını istemesi halinde;

1) **İcra mahk'si, icra dairesinin yetkisiz olduğu kanısına varırsa,** alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddeder.

- bu yetkisizlik kararının kesinleşmesi üzerine, **alacaklı, 2 hafta içinde yetkisiz icra dairesine başvurur** ve takip dosyasının yetkili icra dairesine gönderilmesini talep eder. Yetkili icra dairesi yeni bir ödeme emri gönderir. Bu yeni icra takibi, eskisinin devamı sayılır, yeniden harç alınmaz, zamanaşımı yetkisiz icra dairesinde yapılan takip talebi ile kesilmiş olur.
- Alacaklı 2 hafta içerisinde yetkisiz icra dairesine başvurup, takip dosyasının yetkili icra dairesine gönderilmesini talep etmezse eğer; takip yapılmamış sayılır. alacaklı yeniden takip yapmak isterse, yeniden harç ödemekle yükümlü olur; yetkisiz icra dairesinde takip yapılması ile meydana gelen ZA kesilmesi, takibin yapılmamış sayılması ile hükümsüz hale gelir.

2) **İcra mahk'si, icra dairesinin yetkili olduğu kanısına varırsa,** borçlu **yalnız yetki itirazında bulunmuşsa,** icra mahk'si, borçlunun yetki itirazının kaldırılmasına karar verir. İcra takibi kesinleşir ve alacaklı haciz isteyebilir.

- borçlu **hem yetkiye hem de esasa itiraz etmiş ise,** icra mahk'si, ilk önce yetki itirazını inceleyip karara bağlar.

İcra mahk'si, icra dairesinin yetkisiz olduğu kanısına varırsa, borçlunun esasa ilişkin itirazı hakkında inceleme yapmasan alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddeder.

İcra mahk'si, yetki itirazının haksız olduğu kanısına varırsa, yetki itirazının reddine karar verir ve borçlunun esasa ilişkin itirazının yerinde olup olmadığını incelemeye geçer. Bu inceleme sonucunda, icra mahk'si, esasa ilişkin itirazın kaldırılmasına veya itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

YETKİLİ İCRA MAHK'Sİ

Şikayet için yetkili şcra mahk'si, şikayet konusu işlemi yapan icra veya iflas dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'dir.

İtirazın kaldırılması talepleri için yetkili icra mahk'si, bu itirazın ilişkin bulunduğu icra takibinin yapıldığı icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'dir.

2 icra mahk'si arasında olumsuz yetki uyuşmazlığı çıkması halinde, yargı yeri belirlenmesi yoluna başvurulur.

GENEL HACİZ YOLU

- Rehinle temin edilmemiş olan,
- Kambiyo senedine dayanmayan,
- Bütün para alacakları için başvurulabilen bir ilamsız icra yoludur.

Alacağı için bir senedi bulunmayan bir alacaklı da, genel haciz yolu ile takip yapabilir ancak icra takibinin başarı ile sonuçlanabilmesi için, borçlunun ödeme emrine itiraz etmemesi gerekir. borçlu, ödeme emrine itiraz ederse, alacaklı için mahk'de itirazın iptali davası açmaktan başka çare yoktur.

Senetsiz alacaklar ile adi senetlere, imzayı noterlikçe tasdikli senetlere, resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri belgelere bağlı alacaklar için, genel haciz yoluna başvurulabilir.

Kambiyo senedine bağlı alacaklar için, kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna başvurulur fakat genel haciz yoluna da başvurulabilinir.

Genel haciz yolu, alacaklının;

- Takip talebi ile başlar,
- İcra dairesi bu talep üzerine borçluya bir ödeme emri gönderir,
- Borçlu ödeme emrine itiraz etmez veya itirazı giderilirse ödeme emri kesinleşir,
- İcra dairesi bunun üzerine alacaklının talebi ile birlikte, borçlunun borcunu ödemeye yetecek kadar **malını haczeder.**
- Bu mallar, alacaklının talebi ile, icra dairesi tarafından satılır.
- Elde edilen para ile alacaklının **alacağı ödenir.**

GENEL HACİZ YOLU ile TAKİBİN KONUSU

Takibin konusu, para alacaklarıdır.

Konusu para ödenmesinden başka bir şey olan alacaklar, genel haciz yolu ile takip edilemez.

Para alacakları için ilamsız icra yapılabilmesinin, bazı istisnaları vardır. Bunlar;

- Para alacakları için, **yabancı devlet aleyhine ilamsız takip yoluna başvurulamaz.** Ancak ilamlı icra yapılabilir.
- **İdari yargının görev alanına giren konularda** ilamsız takip yoluna **başvurulamaz.**

Özel hukuktan doğan para alacakları, genel haciz yolu ile takip edilebilir. Buradaki paradan maksat, **Türk parasıdır.**

Alacak, yabancı para ise, alacaklı, yabancı para üzerinden ilamsız icra takibi yapamaz. Alacaklının, yabancı para alacağını Türk parasına çevirmesi ve Türk parası üzerinden takip talebinde bulunması gerekir.

Borçlu ödeme emrine itiraz ederse, bakılır;

- Alacak md 68 ve 68/a'daki yazılı belgelerden birine dayanmakta şse alacaklı icra mahk'nden **itirazın kaldırılmasını** isteyebileceği gibi, asliye hukuk veya ticaret mahk'nde **itirazın iptali davasını da açabilir.**
- Alacaklının elinde md 68 ve 68/a'daki yazılı belgelerden biri yoksa, alacaklı itirazın kaldırılması için icra mahk'ne başvuramaz. Ancak mahk'de itirazın iptali davası açılabilir. Fakat, itirazın iptali davası da ilamsız icranın devamıdır. Çünkü, itirazın iptali davasını kazanan alacaklı, mahk'den alacağı ilam ile borçlunun itirazı üzerine durmuş olan ilamsız icra takibine devam edebilir.

İCRA TAKİBİNİN BAŞLAMASI

→Takip talebi genellikle **yazılı** olarak yapılır ve bunun için basılı takip talebi örneği kullanılır.

→Takip talebi **sözlü** olarak da yapılabilir. Sözlü takip talebinde, alacaklı, icra müdürüne başvurarak, ona takip talebi için gerekli bilgileri verir. İcra müdürü bu bilgileri basılı tutanağa geçirir. Bu tutanak, alacaklı ve icra müdürü veya yardımcısı veya katibi tarafından imzalanır.

→Takip talebi **elektronik ortamda da** yapılabilir.

Alacaklı takip talebi ile birlikte, başvurma harcı ile binde 5 peşin harcı ve gerekli tebliğ giderini peşin olarak icra dairesine vermeye mecburdur.

Takip talebinin şartları;

1) Alacaklının kimliği ve adresi,(ve varsa vekilinin)
2) Borçlunun kimliği ve adresi,
3) Alacak tutarı

Bu 3 şeyin takip talebinde yazılması ile takip talebi geçerli hale gelir ve icra dairesi buna dayanarak ödeme emri gönderir.

- ➔ Takip talebi ile istenen alacak faizli ise; **faiz oranının** ve faizin işlemeye başladığı günün takip talebinde gösterilmesi gerekir.
- ➔ Alacaklı, takip tarihine kadar işlemiş olan temerrüt faizi tutarı için temerrüt faizi yani faize faiz yürütülmesini **isteyemez.**

4) **Senet veya senet yoksa borcun sebebinin takip talebine yazılması** gerekir.

- ➔ Takip konusu alacak bir senede bağlı ise, senedin tarihi ve varsa numarası ile özetinin takip talebine yazılması gerekir.
- ➔ Alacaklı, alacak senedinin aslını veya örneğini, takip talebi ile birlikte icra dairesine vermek zorundadır.
- ➔ Alacak senede bağlı değilse, alacaklının, takip talebinde borcun sebebini göstermesi gerekir. mesela; kira bedeli, satılan malın bedeli gibi.

5) Alacaklının **takip yollarından hangisini seçtiğini** de takip talebine yazması gerekir.(haciz veya iflas takibi gibi)
6) Takip talebinin altının, alacaklı veya vekili tarafından **imzalanması gerekir.**

Takip talebinde bulunmanın sonuçları;

1) Takip talebi üzerine, icra dairesi bir **ödeme emri** düzenleyerek borçluya tebliğ eder.
2) Takip talebi tarihi, hacze iştirak için esas alınır.
3) Takip talebinden sonra, takip konusu alacak hakkında açılan menfi tespit davasında, ihtiyati tedbir yolu ile icra takibinin durdurulmasına karar verilemez.
4) **Takip talebi ile ZA kesilir.** Ödeme emrinin borçluya tebliği ZA'nı kesmek için gerekli bir şart değildir.

- Alacaklının **müteselsil borçlulardan** birine karşı yapmış olduğu takip talebi ile, diğer müteselsil borçlular hakkında da ZA kesilmiş olur.

5) Borçlu daha önce **temerrüde düşürülmüşse,** takip talebinde bulunulması ile temerrüde düşmez. Borçlu ancak **ödeme emrinin kendisine tebliği ile temerrüde düşer.**

YABANCI PARA ALACAKLARI İÇİN İLAMSIZ İCRA TAKİBİ YAPILMASI

İlamsız icra takibi konusu alacak, yabancı para alacağı ise bu **alacağın takip talebinde Türk parası ile tutarının gösterilmesi gerekir.**

Alacaklı, yabancı para alacağının 'vade veya fiili ödeme günündeki rayice/kura göre Türk parası ile ödenmesini' isteyebilir.

Ödeme emrinde de, yabancı para alacağının Türk parası ile tutarının gösterilmesi gerekir. yabancı para alacağı üzerinden ödeme emri düzenlenemez.

Yabancı para alacaklarında, icra mahk'si, yabancı paranın takip tarihindeki Türk parası karşılığı üzerinden tazminata hükmedebilir. Yabancı para üzerinden tazminata karar veremez.

Yabancı para alacaklarında, itirazın iptali davasında da, yabancı paranın takip tarihindeki Türk parası karşılığı üzerinden icra inkar tazminatına hükmedilmesi gerekir. yabancı para üzerinden icra inkar tazminatına karar verilemez.

<u>ÖDEME EMRİ ve KESİNLEŞMESİ</u>

Takip talebini alan icra dairesi, ödeme emri düzenleyerek borçluya tebliğ eder. Ödeme emri ile borçluya, borcu ödemesi veya varsa itirazını bildirmesi ve bunları yapmazsa hakkında cebri icraya devam edileceği ihtar edilir.

Geçerli bir takip talebi, ödeme emri gönderilmesinin **tek şartıdır.**

İcra dairesi, ödeme emri göndermeden önce, istenen alacağın mevcut olup olmadığına, alacağın muaccel olup olmadığı, ZA'na uğrayı uğramadığına ilişkin bir inceleme yapamaz. Bu itirazları, borçlu ödeme emrine itiraz yolu ile ileri sürebilir.

Ödeme emri bir icra takibinde borçluya karşı yapılan **icra takip işlemlerinden 1.'dir.** icra dairesinin icra takip işlemleri ödeme emri ile başlar ve ödeme emri bundan sonraki icra takip işlemlerinin ön şartıdır. Borçlu, kendisine karşı icra takibi yapıldığını, ilk defa ödeme emri ile öğrenir.

Borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmez veya eder de itirazı iptal edilir veya kaldırılırsa eğer ödeme emri kesinleşir. Kesinleşmiş bir ödeme emri, icra takibinin bundan sonraki bütün safhalarına esas teşkil eder.

Ödeme emrine yazılacaklar;

- ➔ Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, **takip talebindeki kayıtlar,** ödeme emrine de yazılır. Bunlar;

1) Alacaklının ve varsa vekilinin veya yasal temsilcisinin kimliği, varsa TC kimlik numarası veya vergi kimlik numarası ve adresi,
2) Borçlunun ve varsa yasal temsilcisinin kimliği, alacaklı tarafından bildirilmiş ise borçlunun TC kimlik numarası veya vergi kimlik numarası ve adresi
3) İstenen alacağın Türk parası ile tutarı. Faiz istenmişse, faiz oranının ve işlemeye başladığı gün
4) Senet veya senet yoksa borcun sebebi

- ➔ Ödeme emri ile, borçluya, **borcu ve takip giderlerini 7 gün içinde ödemesi ihtar edilir.** Borçlu daha önce temerrüde düşmemiş ise ödeme emrinin tebliği ile borçlu temerrüde düşer.
- ➔ Ödeme emri ile, borçluya ödeme emrine **7 gün içinde itiraz edebileceği ihtar edilir.**

Ödeme emrine itiraz süresi 7 gündür. Taraflar aralarında anlaşarak veya icra müdürü bu süreyi değiştiremez.

- ➔ Mal beyanında bulunma ihtarı; 7 gün içinde itiraz etmeyen ve borcu da ödemeyen borçlunun, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde mal beyanında bulunması, mal beyanında bulunmazla hapisle tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı mal beyanında bulunursa ayrıca hapisle cezalandırılacağı ihtarı yazılır.
- ➔ Ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde itiraz edilmezse veya borç ödenmezse **cebri icraya devam olunacağı** ihtar edilir.
- ➔ İcra müdürünün mühür ve imzası

Ödeme emrine icra takip dosya numarası da yazılır.

ÖDEME EMRİNİN DÜZENLENMESİ

İcra müdürü, takip talebinin İİK'daki şartları içerdiğine karar verirse, ödeme emri düzenler. Ödeme emri için basılı örnekler kullanılır.

Ödeme emri takip edilen borçlu sayısından 2 fazla düzenlenir. Biri borçluya, biri icra dosyasına diğeri de isterse eğer alacaklıya verilir. Bu nüshalar arasında fark bulunduğu takdirde, borçludaki nüsha geçerli sayılır.

İcra takibi 1'den fazla müşterek borçluya karşı yapılıyorsa her borçlu için ayrı bir ödeme emri düzenlenir.

İcra takibi senede dayanıyorsa, borçluya gönderilen ödeme emri nüshasına, senedin onaylı bir örneği bağlanır.

Ödeme emri borçluya tebliğ edilir. Borçlunun bir vekili bulunsa bile, o vekilin icra takibinde borçluyu temsil edip etmeyeceği bilinemeyeceğinden, **ödeme emri borçlunun vekiline tebliğ edilmez.**

Ödeme emri tebliği ile, ZA yeniden kesilir ve süresi aynı olan ZA yeniden işlemeye başlar.

Borçlu, ödeme emrinin kendisine tebliği ile, takip konusu alacağı tanımaya veya inkar etmeye zorlanır. Borcu inkar etmek; **itiraz yolu ile olur.** Borcu tanımak; **açık veya zımni olabilir.**

Borçlu, ödeme emrine itiraz ederse icra takibi durur ve buna karşılık alacaklı, itirazın iptal edilmesini veya kaldırılmasını talep etmesi gerekir. borçlu, ödeme emrine itiraz etmezse, ödeme emri kesinleşir ve alacaklı, haciz isteyebilir.

ÖDEME EMRİNE İTİRAZ

Borçlunun, borçlu olmadığını, icra dairesine bildirmesidir. Borçlu, 7 gün içinde ödeme emrine itiraz edebilir ve icrayı kendiliğinden durdurabilir.

Borçlunun itirazında haklı olup olmadığı icra dairesi tarafından araştırılmaz. Alacaklı, itiraz ile duran icra takibinin devam etmesi için 2 yola başvurabilir. Bunlar;

1) İtirazın iptali davası
2) İtirazın kaldırılması

İTİRAZ SEBEPLERİ

1) Maddi hukuka dayanan itiraz sebepleri
2) Takip hukukuna dayanan itiraz sebepleri

1)Maddi Hukuka Dayanan İtiraz Sebepleri

İtiraz daha çok takip konusu alacağa ilişkindir.

- Alacak hiç doğmamıştır,
- Alacak istenildiği kadar değildir,
- Alacağı doğuran sözl geçersizdir,
- Alacak muaccel değildir,
- Borç sona ermiştir,
- Alacak ZA'na uğramıştır.

2)Takip Hukukuna Dayanan İtiraz Sebepleri

İtiraz daha çok alacaklının takip yapma yetkisi bulunmadığına yöneliktir. Borçlunun ileri sürdüğü sebep, niteliği gereği icra müdürünün re'sen gözetmesi gereken bir sebep değilse, itiraz yolu ile ileri sürülür.

İcra müdürünün re'sen gözetmesi gerekmeyen, takip hukukuna dayanan itiraz sebepleri;

- Yetki itirazı,
- Derdest olan icra takibinin yapılması

Borçlu, itiraz sebeplerinden birinin varlığına inanarak ödeme emrine itiraz edebilir.

İLERİ SÜRÜLÜŞ ŞEKLİ BAKIMINDNA İTİRAZ SEBEPLERİNİN ÇEŞİTLERİ

1) İmzaya itiraz
2) Borca itiraz

1)İmzaya İtiraz

Alacaklının bir adi senede dayanarak icra takibi yapmış olması halinde, borçlunun bu adi senet üzerindeki imzanın kendisine ait olmadığını ileri sürmesidir. Buna imzaya itiraz denir. **İmzaya itiraz sadece adi senetlere dayanarak yapılan icra takiplerinde söz konusu olur.**

Borçlu, söz konusu imzanın kendisine ait olmadığını ödeme emrine itiraz ederken **ayrıca ve açıkça bildirmek zorundadır.** Ayrıca ve açıkça bildirmezse eğer, imzayı kabul etmiş sayılır.

Borçlu yalnız imzaya itirazla yetinebilir. İmzaya itiraz ile birlikte, imzaya itiraz ile çelişmeyen itiraz sebeplerini de bildirebilir. Mesela, imzaya itiraz ediyorum dedikten sonra; senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini de ileri sürebilir. Borçlu, imzaya itirazdan sonra, eğer imza kendisine ait çıkarsa takas itirazında bulunduğunu da beyan edebilir. Bütün bu hallerde, itiraz, imzaya itiraz olarak işlem görür. Yani, alacaklı, icra mahk'nden itirazın geçici kaldırılmasını isteyebilir.

İmzaya itiraz halinde, alacaklı, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını isteyemez. İtirazın geçici kaldırılmasını isteyebilir.

İcra takibi, imzası noterlikçe tasdikli bir senede dayanmakta ise, borçlu, ödeme emrine itiraz yolu ile imza inkarında bulunamaz. Buna rağmen borçlu, imzaya itiraz etmişse, bu itiraz, imzaya değil, **borca itirazdır.** Borçlu bu durumda imzanın kendisine ait olmadığını sadece sahtelik davası ile ispatlayabilir.

2)Borca İtiraz

İmzaya itiraz dışındaki diğer bütün itirazlara, borca itiraz denir.

- Ödeme,
- Takas,
- ZA,
- Alacağın muaccel olmadığı,
- Borcun şarta bağlı olduğu,
- İcra dairesinin yetkisiz olduğu gibi.

Borçlu, ödeme emrine itiraz ederken borca itiraz sebeplerini **ayrıca ve açıkça bildirmek zorunda değildir**. Borçlunun sadece **itiraz ediyorum** demesi bile yeterlidir. Ancak, borçlu itirazında bildirdiği itiraz sebepleri ile bağlı olduğundan, borçlunun, takip konusu senet metninden anlaşılamayan borca itiraz sebeplerini mesela ödeme, takas gibi ödeme emrine itirazında **ayırca ve açıkça bildirmesi** kendi yararına olur.

Borca itiraz halinde, alacaklı, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilir.

Borçlu, itirazın bildirmiş olduğu sebeplerle bağlıdır; alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılanlar dışında borçlu itiraz sebeplerini değiştiremez ve genişletemez.

→Borçlu İtirazında Sebep Bildirmemiş ise;

İmzayı kabul etmiş sayılır yani itiraz; imzaya itirazdır. Bu halde borçlu, itirazın kesin kaldırılması duruşmasında ancak, alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılabilen borca itiraz sebeplerini ileri sürebilir. Bunlar;

- Senetteki vadeye göre borcun muaccel olmadığı,
- Borcun ZA'na uğradığı'dır.

İtirazında sebep bildirmemiş olan borçlu, senet metninden anlaşılamayan itiraz sebeplerini icra mahk'nde ileri süremez. Bunlar;

- İmzayı inkar edemez,
- Borcu ödediğini,
- Borcu ile alacağını takas ettiğini,
- İcra dairesinin yetkisiz olduğunu,
- Alacaklının kendisine süre verdiği'dir.

→Borçlu İtirazında Sebep Bildirmiş ise;

Bu sebeplerle bağlıdır. Bu sebepleri değiştiremez ve genişletemez.

Borçlunun itiraz sebepleri ile bağlı olması kuralı, yalnız, alacaklının **itirazın kaldırılmasını istemiş olması halinde,** icra mahk'nde uygulanır. Alacaklı itirazın kaldırılması davası açarsa, borçlu, itirazın iptali davasında, itirazında bildirmiş olduğu sebeplerle bağlı değildir; bütün savunma sebeplerini ileri sürebilir.

İtirazın Geçerlilik Şartları;

1) Borçlunun ödeme emrine itiraz edebilmesi için, ödeme emrinin kendisine tebliğ edilmiş olması gerekir,
2) Borçlu, itiraz iradesini, icra dairesine bildirmelidir,
3) Ödeme emrine itiraz eden kişinin, borçlu olarak gösterilen ve bu sıfata sahip olan kişi olmalı,
4) 7 gün içinde itiraz etmelidir.

→Eğer borçlu, borcun tamamına değil de bir kısmına itiraz edecekse buna **kısmi itiraz** denir. **Kısmi itiraz ile borçlu, itiraz ettiği borç miktarını, itirazında ayrıca ve açıkça belirtmek zorundadır.**

→Borcun bir kısmına itiraz eden borçlu, itiraz ettiği borç miktarını, itirazında ayrıca ve açıkça belirtmemişse, ödeme emrine hiç itiraz etmemiş sayılır. itiraz edilen kısım için icra takibi kendiliğinden durur, diğer kısım için ödeme emri kesinleşir ve alacaklı icra takibine devam edilmesini isteyebilir.

→Borçlu genel bir ifade kullanarak itirazda bulunmuşsa, yani borcum bu kadar değildir, itiraz ediyorum' demişse, borçlu hiç itiraz etmemiş sayılır.

Ödeme emrine itiraz, 7 gün içinde ve icra dairesine yapılır. itiraz, itiraz dilekçesi ile yapılabilir. Dilekçe ile yapılan itiraz, derhal icra tutanağına geçirilir. Ödeme emrine itiraz tarihi, itiraz dilekçesinin icra tutanağına geçirildiği tarihtir.

Borçlu, itirazını sözlü olarak da yapabilir. Sözlü olarak yapılan itiraz, derhal icra tutanağına geçirilir ve tutanak borçlu veya vekili ve icra müdürü/yardımcısı/katibi tarafından tarih belirtilerek imzalanır.

Borçluya, itiraz ettiğine dair bir itiraz belgesi verilir.

İcra müdürü, itirazın süresinde yapılıp yapılmadığını re'sen gözetir. Süresi geçtikten sonra yapılan itiraz geçerli olmadığından ve bu nedenle ödeme emri kesinleşeceğinden, icra müdürü, alacaklının talebi üzerine, icra takibine alacağın tamamı için devam eder, borçlunun mallarını haczeder.

Gecikmiş İtiraz; Borçlu, kusuru olmaksızın, borçlunun iradesi dışındaki bir engel nedeniyle süresinde ödeme emrine itiraz edememişse, bu itirazını sonradan yapabilir; buna gecikmiş itiraz denir.

Borçlunun Engelleri

- Borçlunun ağır hastalığı(resmi tabip raporu gerekli-kendisine vekil atayamayacak durumda olması gerekli)

Hastanın iyileşmesinden itibaren 3 gün içinde gecikmiş itirazda bulunulabilir

- Borçlunun adresinde bulunamaması(Tebligatı kabule yetkili tarafından alınmışsa, mesela eşi tarafından)

Kişinin tebliği öğrenmesinden itibaren 3 gün içinde gecikmiş itirazda bulunması gerekir.

Ödeme emri tebliği usulsüz ise, borçlunun gecikmiş itiraz yoluna gitmesine gerek yoktur. Çünkü; tebligat yapıldığının öğrenilmesi ile usulsüz tebligat geçerli hala gelir ve öğrenilme tarihinden itibaren 7 günlük itiraz süresi başlar.

Gecikmiş itiraz, icra mahk'ne yapılır. dilekçe ile veya sözlü olarak yapılabilir. Borçlu, 3 gün içinde yapacağı gecikmiş itirazında, hem 7 günlük normal itiraz süresinde ödeme emrine itiraz etmesine engel olan mazeretini, hem de ödeme emrine itirazını ve sebeplerini icra mahk'ne bildirmek zorundadır. Borçlu, gecikmiş itirazda bulunurken, yapılacak duruşmaya ilişkin giderleri ödemek zorundadır.

Gecikmiş itiraz 2 bakımdan süreye tabidir. Bunlar;

1) Borçlu, engelin kalktığı günden itibaren 3 gün içinde gecikmiş itirazını yapabilir,
2) Gecikmiş itiraz, paraya çevirme işlemi bitinceye yani haczedilmiş olan bütün mallar satılıncaya kadar yapılabilir.

Gecikmiş itiraz talebini alan icra mahk'si, ilk önce takibin durdurulmasının gerekip gerekmediğine karar verir. Gecikmiş itiraz kendiliğinden icra takibini durdurmaz. İcra mahk'si, gecikme sebebinin niteliğine ve olayın özelliklerine göre, gerekli görürse, takibin durdurulmasına karar verebilir.

İcra mahk'si, borçlunun bildirdiği mazeretin haklı olup olmadığını inceler. Borçlu, mazeretinin haklı olduğunu **her türlü delille ispatlayabilir.** İcra mahk'si delilleri serbestçe takdir eder.

İcra mahk'si borçlunun mazeretini kabul ederse, gecikmiş olarak yapılan itiraz 7 gün içinde yapılmış normal itiraz gibi kabul olunur ve aynı sonucu doğurur. Yani icra takibini durdurur.

İcra mahk'nin borçlunun mazeretini kabul etmesi üzerine duran icra takibine devam edilebilmesi için, alacaklının itirazın iptali davası açması veya itirazın kaldırılması için icra mahk'ne başvurması gerekir.

İcra mahk'si mazereti kabul etmezse, gecikmiş itiraz talebini reddeder. Gecikmiş itiraz talebi ile kendiliğinden durmamış olan icra takibine, sonuna kadar devam edilir.

İTİRAZ ile ŞİKAYET ARASINDAKİ FARKLAR

- **İtiraz; takip konusu alacağa ilişkindir.**
- **Şikayet; icra müdürünün işlerine yöneliktir.**
- **Maddi hukuka dayanan bütün hallerde, itiraz yoluna başvurulur.**
- **Takip hukukuna ilişkin sebepler, itiraz veya şikayet sebebi olabilirler.**
- ➔ **İtiraz, icra dairesine yapılır,**
- ➔ **Şikayet icra mahk'ne yapılır.**
- **7 günlük itiraz süresi tebliğ ile başlar,**
- **7 günlük şikayet süresi öğrenme ile başlar.**
- **İtiraz re'sen icra takibini durdurur.**
- **Şikayet re'sen icra takibini durdurmaz.**
- ➔ **İtiraz hakkı yalnız borçluya aittir,**
- ➔ **Şikayet hakkı, hukuki yararı bulunan herkese aittir. Borçlu, alacaklı, 3.kişiler gibi**

İTİRAZIN İPTALİ DAVASI

Ödeme emrine itirazın iptali davası, eda davasıdır. İtirazın iptali davası, takip alacaklısı tarafından, ödeme emrine itiraz etmiş borçlusuna karşı açılır. Alacaklı davayı kazanırsa, mahk, borçlunun itirazının iptaline karar verir.

İİK md 68-68/a'daki yazılı belgelerden birine sahip bulunmayan alacaklı, itirazın hükümden düşürülmesini sağlayabilmek için, yalnız itirazın iptali davası yoluna başvurabilir; icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyemez. Bu belgelere sahip olan alacaklı, ya itirazın iptali davasını açacak ya da itirazın kaldırılmasını icra mahk'nden talep edebilecektir.

İtirazın iptali davasının konusu, icra takibi konusu yapılmış olan alacaktır; bu nedenle, itirazın iptali davası açılmadan önce, borçlu itiraz ettiği borcu öderse, alacaklının bu davayı açmasında yararı yoktur.

İtirazın iptali davasının özellikleri;

- Davacı; takip alacaklısı, davalı; takip borçlusudur.
- Davacı alacaklı, söz konusu alacağın mevcut olduğunu bildirerek, borçlunun itirazının iptaline karar verilmesini talep eder.
- Görevli mahk; asliye hukuk veya ticaret mahk'dir.
  →Yalnız kira ilişkisinden doğan alacaklar ile ilgili itirazın iptali davası için görevli mahk, sulh hukuk mahk'dir.
  →Ticari dava niteliğinde olan itirazın iptali davası için, asliye ticaret mahk'si görevlidir.
  →İcra takibi konusu alacak bir özel mahk'nin görevine girmekte ise, itirazın iptali davası o özel mahk'de görülür.

İtirazın iptali davası; itirazın kendisine veya vekiline **tebliği tarihinden itibaren 1 yıl içinde** açabilir.
1 yıl içinde itirazın iptali davası açılması ile, derdest olan ve itiraz ile durmuş bulunan icra takibi durmaya devam eder. Alacaklı, ancak itirazın iptali davasının kabulüne karar verilmesi halinde, icra takibine devam edilmesini isteyebilir. İtirazın iptali davası devam ettiği sürece, 1 yıllık haciz isteme süresi işlemez.

İtirazın iptali davası, yargılama usulü bakımından HMK'ya yani genel hükümlere tabidir.

Borçlu, itirazın iptali davasına karşı cevap süresi içinde vereceği cevapta, **ödeme emrine itiraz ederken bildirmiş olduğu itiraz sebepleri ile bağlı değildir.** Borçlu, cevap ve 2.cevap dilekçelerinde, bütün savunma sebeplerini bildirebilir.

Borçlu, itirazın iptali davasına karşı vereceği cevap dilekçesinde ve 2.cevap dilekçesinde, ödeme emrine itiraz ederken bildirmiş olup olmadığına bakmaksızın, bütün itiraz sebeplerini bildirmelidir; aksi halde savunmanın genişletildiği itirazı ile karşılaşabilir. Borçlu itiraz ederken bildirdiği bir itiraz sebebini, itirazın iptali davasında da ileri sürmelidir. Aksi halde, itirazın iptali davasına bakan mahk, o itiraz sebebini kendiliğinden inceleme konusu yapamaz. Ancak, ilamsız takipte borçlu ödeme emrine itiraz ederken ZA def'inde bulunmuş ise, itirazın iptali davasında ZA def'ini tekrar ileri sürmesine gerek yoktur.
Alacaklı, alacağının varlığını caiz olan her türlü deliller ispatlayabilir.
İtirazın iptali davasında da**, ispat yükü davacıda olup,** alacağının varlığını ispat etmekle yükümlüdür. Davalı borçlu da, alacaklının kanıtlamış olduğu borcu ödediğini ispat etmekle yükümlüdür. Her 2 halde de, ispat sınırını aşan alacak ve ödeme iddiaları, tanık ile ispat edilemez.

İtirazın iptali davasının sonuçlanması/Hüküm;

1) **Davanın Reddi**

Mahk, söz konusu alacağın mevcut olmadığı kanısına varırsa, davanın reddine karar verir. Ret kararının kesinleşmesi ile alacaklının başlamış olduğu icra takibi iptal edilmiş sayılır. red kararı ile, alacağın mevcut olmadığı, keisn hüküm olarak tespit edilmiş olur. Alacaklı borçluya karşı aynı alacaktan dolayı, yeni bir alacak davası açamaz. Mahk, alacaklının kötü niyetle icra takibinde bulunduğunu ve itirazın iptali davası açtığı kanısına varırsa, borçlu talep etmişse, alacaklıyı,

borçluya asgari %20 kötü niyet tazm.ödemeye mahkum eder.

2) Davanın kabulü

Mahk, söz konusu alacağın mevcut olduğu kanısına varırsa, borçlunun itirazının iptaline karar vererek davayı kabul etmiş olur. Bu kabul kararı icra hukuku bakımından 2 önemli sonuç doğurur;

1) İtiraz ile durmuş olan icra takibine devam edilmesini sağlar,
2) Borçlu icra inkar tazminatına mahkum edilir.

1)İtiraz ile Durmuş olan İcra Takibine Devam Edilmesi;

İcra mahk'si kararını, alacaklı, icra dairesine vererek durmuş olan icra takibine devam edilmesini isteyebilir. İcra takibine devam edilmesini isteyebilmek için, kararın kesinleşmesi şart değildir. İtirazın iptali kararını istinaf eden borçlu, teminat göstererek istinaf mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir. Bunun gibi, istinaf mahk'si kararını temyiz eden borçlu, teminat göstererek yargıtaydan icranın geri bırakılmasını isteyebilir.

2)Borçlunun icra inkar tazminatına mahkum edilmesi için gerekli şartlar;

- Alacaklının, dava dilekçesinde açıkça icra inkar tazminatını talep etmiş olması,
- Mahk, borçlunun ödeme emrine karşı yapmış olduğu itirazın haksız olduğuna karar vermeli. Bunu tespit edebilmek için, söz konusu alacağın likit yani belirli olup olmadığına bakmak gerekir. Alacak likit ise, borçlu itirazında haksızdır. Likit değil ise, borçlu itirazında haklıdır.
- Faturaya dayanan ve kefalet sözl'nden doğan alacak, likit alacaktır.

İcra inkar tazminatı, hüküm altına alınan alacağın %20'sinden aşağı olamaz. İnkar tazminatı için, alacaklının zarar görmüş olması gerekmez. Alacaklının gerçek zararının %20'den daha az olduğunu ispat etmek suretiyle, %20'den aşağı bir tazminata hükmedilmesi istenemez.

İnkar tazminatı, borçlar kanunu anlamında bir tazminat değildir. Borçlunun ödeme emrine haksız yere itiraz etmesini önlemek için konulmuş bir müeyyidedir.

Genel mahk'nin itirazın iptali davası hakkındaki kararının istinaf edilmesi, HMK'nundaki genel istinaf hükümlerine, temyizi ise HMK'nundaki genel temyiz hükümlerine tabiidir.

<u>İTİRAZIN KALDIRILMASI</u>

İtiraz ile duran ilamsız icra takibine devam edilmesini sağlamak için, alacaklının genel mahk'de itirazın iptali davası açması mümkündür. İtirazın iptali davasını açmak ve bunun sonucunu beklemek uzun sürer.

Borçlunun gerçekten borçlu olduğu hakkında güçlü delillerin bulunması halinde, alacaklı icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir. Bu nedenle, alacağı md 68'deki yazılı belgelerden birine bağlı olmayan alacaklı, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyemez. Yalnız, mahk'de itirazın iptali davasını açabilir.

İtirazın kaldırılması talebi **dava değildir**. İtirazın kaldırılması, borçlunun borçlu olup olmadığının, ilamsız icra prosedürü içinde tespit edilmesini sağlayan bir yoldur.

Burada icra mahk'nin incelemesi daha basit ve sınırlıdır;

- Alacaklı, alacağını yalnız yazılı belge ile ispat edebilir.
- Borçlu da itirazını kural olarak yalnız yazılı belge ile ispat edebilir.
- İtirazın kaldırılmasında tanık ve yemin delillerine başvurulamaz.
- İcra mahk'nin itirazın kaldırılması talebinin kabul ve reddi hakkındaki kararları, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez.

Alacaklı, itirazın kendisine tebliğinden itibaren **6 ay içinde** icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir. İstemezse, yeniden ilamsız takip yapamaz. Bu süre hak düşürücü süredir.

İtirazın kaldırılması 2 çeşittir;

1) Borca itiraz edilmiş olması hali için itirazın kesin olarak kaldırılması,
2) İmzaya itiraz edilmiş olması hali için itirazın geçici olarak kaldırılması

1)İTİRAZIN KESİN KALDIRILMASI

Borçlunun borca itiraz etmiş olması halinde başvurulabilir. Alacağı md 68'deki yazılı belgelerden birine bağlı olan alacaklı, borçlunun borca itiraz etmesi üzerine, mahk'de itirazın iptali davası açabileceği gibi, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını da isteyebilir.

Alacaklının itirazın kesin kaldırılması yoluna başvurması halinde, icra mahk'si, alacaklıyı haklı bulursa, borçlunun itirazının kesin olarak kaldırılmasına karar verir. Alacaklı, bu kesin kaldırma kararı ile, icra dairesinden, itiraz ile durmuş olan icra takibine devam edilmesini isteyebilir. Bu haciz, kesin hacizdir.

Alacaklı, ancak md 68'deki yazılı belgelerde birine dayanarak, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilir. Alacaklının itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilmek için, göstermesi gereken belgeler 3 çeşittir;

1) İmzası ikrar edilmiş adi senet,
- Adi senedin, bir borç ikrarını içermesi gerekir.
- Borç ikrarının kayıtsız ve şartsız olması gerekir,
- Borç ikrarı, belli bir miktar para borcu hakkında olmalı,
- Borç miktarı açıkça gösterilmeli,
- Alacaklı, takip talebinde ve ödeme emrinde yazılı olandan başka bir senede dayanarak, itirazın kaldırılmasını isteyemez.
- Alacaklı, takip talebi ile birlikte senedin aslını değil de, sadece onaylı bir örneğini icra dairesine vermiş ise, itirazın kaldırılması talebi ile birlikte, senedin aslını icra mahk'ne vermelidir.
- Fotokopi senet değildir.

2) İmzası noterlikçe onaylanmış senetler de, itirazın kesin kaldırılmasını sağlayan belgelerdendir. Bu senetlerin de kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermesi gerekir.
3) Resmi dairelerin ve yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri yazılı belgeler
- Bu belgeler, resmi daireler veya yetkili makamlar tarafından düzenlendiklerinden, bunlarda borçlunun imzası bulunmaz. Borçlunun imzasının ikrar veya onaylanmış olması şartı burada aranmaz. Fakat, bu yazılı belgelerin, itirazın kaldırılmasını sağlayıcı nitelikte sayılabilmesi için, borçlunun, itirazın kaldırılmasını sağlayıcı nitelikte sayılabilmesi için, borçlunun belli bir para borcunu kayıtsız şartsız ödemek zorunda olduğunu içermeleri gerekir.
- Aciz belgesi,
- Rehin açığı belgesi,
- Müspet tespit hüküm belgeleri,
- Tedbir nafakası kararı,
- Tazminat davasında, hakimin vermiş olduğu geçici ödeme kararı gibi.

İcra mahk'si, alacaklının dayandığı belgenin md 68'deki belgelerden olmadığını tespit edince, alacaklıya, mahk'de alacak davası açması için süre veremez ve alacaklı mahk'de dava açtığı takdirde, bu davanın sonuçlanmasını, itirazın kaldırılması talebinin karara bağlanması için **bekletici sorun yapamaz.** Alacaklının dayandığı belgenin md 68'deki belgelerden olmadığını tespit eden icra mahk'si, alacaklının itirazı kaldırılması talebinin reddine karar vermek zorundadır.

Borçlu da, itirazını, icra mahk'nde ancak md 68'deki nitelikte bir **yazılı belge ile ispat edebilir;** borçlu itirazını ispat ederse, itirazın kaldırılması talebi reddedilir. Borçlu itirazını bu belgelerden biri ile ispat edemezse, itirazın kesin kaldırılmasına karar verilir.

Borçlu, alacaklının dayandığı senetteki vadeye göre, **borcun muaccel olmadığını,** aynı senet ile ispat edebilir.

Borçlu alacaklının göstermiş olduğu belgeden anlaşılamayan itirazlarını icra mahk'nde yazılı belge ile ispat edebilir.

Borçlunun göstermesi gereken yazılı belgeler de, 3 çeşittir;

1)Adi Yazılı Belge

- Borçlu itirazını alacaklı tarafından sunulmuş olan adi senet ile ispat edebilir.
- Alacaklı, borçlunun icra mahk'nde göstermiş olduğu adi senetteki imzayı ikrar ederse; icra

mahk'si itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

- Borçlunun gösterdiği adi yazılı belge altındaki imza alacaklı tarafından inkar edilirse, icra mahk'si bu imzanın alacaklıya ait olup olmadığını md 68'deki usule göre inceler.

➔ İcra mahk'si, yapacağı imza incelemesi sonucunda, adi yazılı belge altındaki imzanın alacaklıya ait olduğu kanısına varırsa, alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddeder ve alacaklıyı para cezasına mahkum eder.

➔ İcra mahk'si, yapacağı imza incelemesi sonucunda, adi yazılı belge altındaki imzanın alacaklıya ait olduğu kanısına varırsa, borçlunun itirazının kesin kaldırılmasına karar verir.

2)İmzası noterlikçe onaylı yazılı belge

Alacaklı noterlikçe onaylı imzasını inkar edemez. İcra mahk'si, böyle bir imza inkarını inceleme konusu yapamaz ve alacaklının itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

3) Resmi dairelerin veya yetkili makamların verdikleri yazılı belge veya makbuzlar

→Borçlu, itirazını yukarıdaki 3 çeşit belgeden biri ile ispat eder, icra mahk'si, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

→Borçlu, itirazını bu 3 belgeden biri ile ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kesin kaldırılmasına karar verir.

İtirazının kaldırılmasına karar verilen borçlu, borçlu olmadığının tespiti için bir menfi tespit davası açabilir. Fakat, bu menfi tespit davası, kendiliğinden icra takibini durdurmaz. Ancak, menfi tespit davasının açıldığı mahk, teminat karşılığında, icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi için, ihtiyati tedbir kararı verebilir.

İtirazın kaldırılması usulünde, yetkili icra mahk'si; icra takibinin yapıldığı icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahk'dir. İtirazın kaldırılması talebi, icra mahk'ne yapılır.

İtirazın kaldırılması talebi dilekçesinde, alacaklı ile borçlunun isim ve adresleri, borçluya karşı bir icra takibi yapıldığı, borçlunun ödeme emrine itiraz ettiği, bu itirazın haksız olduğu belirtilmeli ve borçlunun itirazının kaldırılması ile %20'den aşağı olmamak üzere tazminata mahkum edilmesi istenmelidir.

Basit yargılama usulü uygulanır. İvedi işlerden sayılır. adli tatil hükümleri uygulanmaz. Mutlaka duruşmalı olarak incelenir. Alacağın varlığını ispatlama yükü; alacaklıya düşer.

Alacaklı, alacağını md 68'deki belgelerden biri ile ispatlayamazsa, mahk, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

Alacaklı alacağını md 68'deki belgelerden biri ile ispat ederse, itirazını ispat etmek borçluya düşer. Borçlu, itirazını alacaklının göstermiş olduğu yazılı belge veya kendi göstereceği ayrı bir yazılı belge ile ispat etmekle yükümlüdür. Borçlu itirazını ispat ederse, icra mahk'si, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir; borçlu itirazını ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kesin kaldırılmasına karar verir.

Borçlu, itirazında bildirmiş olduğu sebeplerle bağlıdır. Alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini de ileri sürebilir.

Borçlu, ödeme emrine itiraz ederken sebep bildirmemişse, yalnız alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini ileri sürebilir.

→Borçlu, alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini, icra mahk'ndeki ilk duruşmada, hep birlikte ileri sürmelidir. Bundan sonra, borçlu, yeni itiraz sebeplerini, ancak alacaklının muvafakati ile ileri sürebilir. Yani, **savunmanın genişletilmesi yasağı** ve onun istisnası olan alacaklının açık muvafakati burada da uygulanır.

İcra mahk'nin, itirazın kaldırılması talebi hakkında vereceği **karar 2 şekilde olur;**

1) İtirazın kaldırılması talebinin reddi kararı,
2) İtirazın kesin kaldırılması kararı

1)İtirazın Kaldırılması Talebinin Reddi Kararı

İtirazın kaldırılması talebini esasa ilişkin bir nedenle reddeden icra mahk'si, aynı karar ile, alacaklıyı tazminata mahkum eder.

İtirazın kaldırılması talebinin reddi ile, alacaklının ilamsız icra takibine devam edemeyeceğine karar verilmiş olur.

İtirazın kaldırılması talebinin **reddi kararı,** maddi anlamda **kesin hüküm teşkil etmez.** Bu karar, yalnız ilamsız icra bakımından kesindir; itirazın kaldırılması talebinin reddi kararı ile alacaklının ilamsız icra takibi son bulur. Bundan sonra, alacaklı, yeni bir ilamsız icra takibi yapamaz.

İtirazın kaldırılması talebinin reddne ilişkin icra mahk'si kararı maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden, alacaklı, aynı alacak için, **genel mahk'de bir alacak davası açabilir.** Borçlu, bu alacak davasına karşı vereceği cevap veya 2.cevap dilekçesinde, bütün savunma sebeplerini bildirmelidir; akdi halde, borçlu savunmayı genişletme itirazı ile karşılaşabilir.

Alacaklı açtığı alacak davasını kazanırsa, alacaklı aleyhine hükmetmiş olduğu tazminat kalkar. Alacak davasını kazanan alacaklı, mahk'den lehine alacağı ilam ile, ilamlı icra yoluna başvurabilir. Fakat, eski ilamsız icra takibine devam edilmesini isteyemez.

2)İtirazın Kesin Kaldırılması Kararı

Esasa ilişkin bir nedenle itirazın kaldırılmasına karar veren icra mahk'si, aynı karar ile, borçluyu, haksız olarak itiraz ettiği alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere tazminata mahkûm eder.

İtirazın kesin kaldırılması kararı ile, borçlunun yapmış olduğu itiraz kaldırılmış olur. Alacaklı, icra mahk'nin itirazın kesin olarak kaldırılmasına ilişkin kararını icra dairesine vererek, itiraz üzerine durmuş olan ilamsız icra takibine devam edilmesini isteyebilir.

Alacaklının haciz isteyebilmesi için, itirazın kaldırılması kararının kesinleşmiş olmasına gerek yoktur. Çünkü, itirazın kesin kaldırılması kararının istinaf edilmiş olması ve istinaf mahk'si kararının temyiz edilmiş olması, satıştan başka icra takip işlemlerini durdurmaz.

İtirazın kaldırılması kararı yalnız o ilamsız icra takibi bakımından kesin hüküm teşkil eder. İtirazın kaldırılması kararı, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez. Bu nedenle, itirazın haklı olduğu, yani borçlu olmadığı kanısında bulunan borçlu, genel mahk'de bir menfi tespit davası veya bir istirdat davası açabilir.

Borçlunun menfi tespit veya istirdat davası açması üzerine, icra mahk'nin alacaklı lehine hükmetmiş olduğu tazminatın tahsili, bu dava sonuna kadar ertelenir ve borçlu davayı kazanırsa tazminat kalkar. Alacaklı, borçlunun açtığı menfi tespit davasına veya istirdat davasına karşı, icra mahk'nin itirazın kaldırılması kararına dayanarak, kesin hüküm itirazında bulunamaz.

Takip konusu alacak tutarının istinaf veya temyiz sınırını geçmesi halinde, istinaf ve temyiz edilebilir.

İTİRAZIN GEÇİCİ OLARAK KALDIRILMASI

İtirazın kaldırılmasının 2 çeşit olduğu borca itiraz halinde **kesin kaldırma,** imzaya itiraz halinde ise **geçici kaldırma** söz konusudur.

İtirazın geçici kaldırılması, yalnız, alacaklının takibinin dayandığı adi senet altındaki imzanın borçlu tarafından inkar edilmesi halinde söz konusu olabilir.

İtirazın iptali davası açması daha emin bir yol olduğu için bu halde alacaklı, itirazın iptali davası açabilir.

Alacaklının itirazın geçici kaldırılmasını istemesi üzerine, icra mahk'si, adi senet altındaki imzanın borçluya ait olup olmadığını inceler. İcra mahk'si, imzanın borçluya ait olduğu kanısına varırsa, borçlunun itirazının geçici kaldırılmasına karar verir.

Alacaklı, itirazın geçici kaldırılması kararına dayanarak, yalnız geçici haciz isteyebilir.

ADİ SENETTEKİ İMZANIN İNKAR EDİLMİŞ OLMASI

Adi senedin itirazın kaldırılmasını sağlayıcı nitelikte bir yazılı belge sayılması bakımından, kesin kaldırma ile geçici kaldırma arasındaki tek fark, kesin kaldırmada adi senetteki imza borçlu tarafından ikrar edilmiş olduğu veya öyle sayıldığı halde, geçici kaldırmada; borçlu, adi senetteki imzayı inkar etmiş durumdadır.

Borçlunun imzaya itirazını, 7 gün içinde yapacağı itirazında ayrıca ve açıkça bildirmek zorunda olduğu, aksi halde alacaklı, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilir. Borçlu, icra mahk'nde imzasını inkar edemez; etse bile, icra mahk'si, bu imza inkarını inceleme konusu yapamaz.

Borçlu ödeme emrine itiraz ederken ayrıca ve açıkça imzaya itiraz etmemişse, bu halde alacaklı, itirazın geçici kaldırılmasını isteyebilir.

İTİRAZIN GEÇİCİ KALDIRILMASI USULÜ

Alacaklı, itirazın kendisine tebliği tarihinden itibaren 6 ay içinde itirazın geçici olarak kaldırılmasını isteyebilir. Borçlu, icra mahk'ndeki ilk duruşmaya davetiye ile davet edilir. Bu davetiye ile borçluya, duruşmada hazır bulunmazsa, itirazının geçici olarak kaldırılmasına karar verileceği ihtar olunur.

İtirazın geçici kaldırılması talebini de, basit yargılama usulüne göre ve mutlaka duruşmalı olarak inceler.

Borçlu, icra mahk'ndeki ilk duruşmada bizzat hazır bulunmaya mecburdur. Hazır bulunmazsa, icra mahk'si, başkaca bir inceleme yapmaksızın, yalnız bu nedenle, itirazın geçici kaldırılmasına ve borçlunun sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın

%10'u oranında para cezasına mahkum edilmesine karar verir.

Borçlu ilk duruşmaya gelirse, icra mahk'si, alacaklının itirazını geçici kaldırılması talebini incelemeye başlar. İcra mahk'si, ilk önce 2 taraftan izahat alır. Bundan sonra, icra mahk'si, alacaklının dayandığı adi senedin kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içerip içermediğini inceler; içermiyorsa, imza incelemesi yapmasan itirazın geçici kaldırılması talebinin reddine karar verir.

Alacaklının dayandığı adi senet, kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içeriyorsa, bakılır;

1)**Borçlu,** imzaya itiraz ederken, **imzaya itiraz ile çelişme halinde bulunmayan başka itiraz sebepleri de bildirmişse,** bu halde icra mahk'si, ilk önce, yapılmışsa alacağın esasına ilişkin olmayan itirazları inceler. İcra mahk'si, böyle bir itirazı kabul ederse, imza incelemesine geçmeden, itirazın geçici kaldırılması talebinin reddine karar verir.

İcra mahk'si, alacağın esasına ilişkin olmayan itirazlarını reddederse, borçlunun imzaya itiraz ile çelişme halinde bulunmayan alacağın esasına ilişkin itirazlarını incelemeye başlar. İcra mahk'si, böyle bir itirazı kabul ederse, imza incelemesine geçmeden, itirazın geçici kaldırılması talebinin reddine karar verir.

İcra mahk'si, borçlunun imza inkarı dışındaki itirazlarının hepsini reddederse, o zaman imza incelemesine başlar.

2)Borçlu, ödeme emrine itiraz ederken **yalnız imza inkarında bulunmuş ise,** alacaklının itirazın geçici kaldırılması talebi üzerine, icra mahk'si, hemen imza incelemesine başlar.

3)İmza incelemesi, icra hakiminin taraflardan alacağı izahat üzerine durum aydınlığa kavuşabilir; Borçlu, bu izahat sırasında veya daha sonraki dönemde, ödeme emrine itiraz ederken inkar etmiş olduğu **imzayı açıkça ikrar ederse,** takibin dayanağı olan adi senet imzası ikrar edilmiş bir senet haline gelir ve alacaklının itirazı geçici kaldırılması talebi de, itirazın kesin kaldırılması talebine dönüşür.

Borçlu, icra mahk'nde de imzayı inkar etmeye devam ederse, o zaman, icra mahk'si, takibin dayanağı olan adi senetteki imzanın borçluya ait olup olmadığını incelemeye başlar.

İmza incelemesi, adi senetteki inkar edilen imza ile, borçluya ait bulunduğu muhakkak olan başka bir imzanın karşılaştırılması suretiyle yapılır. bu karşılaştırma sonucunda, inkar edilen imzanın borçluya ait olup olmadığına karar verilir. Borçluya ait bulunduğu muhakkak olan bir imza 2 şekilde elde edilir;

1) Yazı yazdırma
2) İmza karşılaştırması

Hakim, bilirkişi incelemesine başvurabilir.

İCRA MAHK'Sİ KARARI

1)İcra mahk'si, adi senet altındaki imzanın borçluya ait olmadığı kanısına varırsa, alacaklının **itirazın geçici kaldırılması talebinin reddine** karar verir. Aynı ret kararı ile, alacaklıyı, alacağın **%20'sinden** aşağı olmamak üzere **tazminata hükmeder.**

İtirazın geçici kaldırılması talebinin reddi kararı, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez. Bu nedenle, alacaklı, aynı alacak için, genel mahk'de bir alacak davası açabilir. Alacaklı, alacak davası açarsa, icra mahk'sinin borçlu lehine hükmetmiş olduğu tazminatın tahsili, dava sonuna kadar ertelenir ve alacaklı davayı kazanırsa tazminat kalkar.

2)İcra mahk'si, alacaklının dayandığı adi senet altındaki imzanın borçluya ait olduğu kanısına varırsa, **itirazın geçici kaldırılmasına** karar verir.

İtirazın geçici kaldırılmasına karar veren icra mahk'si, aynı kararda, haksız yere imzasını inkar etmiş olan borçluyu, sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın %10'u oranında para cezasına mahkum eder.

Bundan başka, itirazın geçici kaldırılmasına karar veren icra mahk'si, alacaklı talep etmişse, aynı karar ile, borçluyu, alacağın %20'sinden az olmamak kaydıyla tazminat ödemesine hükmeder.

İtirazın geçici kaldırılması kararı maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden, borçluyu, borçtan kurtulma davası, menfi tespit davası veya istirdat davası açabilir.

Borçlunun bu davalardan birini açması halinde, icra mahk'nin itirazın geçici kaldırılması kararında hükmetmiş olduğu para cezasının ve tazminatın tahsil dava sonuna kadar ertelenir; borçlu, açtığı davayı kazanırsa, icra mahk'nin hükmetmiş olduğu para cezası ve tazminat kalkar.

Takip konusu alacak miktarının, istinaf ve temyiz sınırını geçmesi dahilinde istinaf ve temyize başvurulabilir.

İTİRAZIN GEÇİCİ KALDIRILMASI KARARININ SONUÇLARI

İtirazın geçici kaldırılması kararının takip hukuku bakımından sonuçları;

1) İtirazın geçici kaldırılması kararı üzerine, **alacaklı,** kesin haciz isteyemez; ancak, **geçici** haciz isteyebilir. Geçici haciz, kesin haciz hakkındaki hükümlere göre yapılır. geçici haciz sahibi alacaklı, **satış talebinde bulunamaz.**
2) Borçlu itirazın geçici kaldırılması kararının kendisine veya vekiline tebliğinden veya tefhiminden itibaren **3 gün içinde mal beyanında bulunması gerekir.** fakat, alacaklı, geçici haciz isteyebilmek için, borçlunun mal beyanında bulunmasını beklemek zorunda değildir.
3) Borçlu itirazın geçici kaldırılması kararının kendisine tefhiminden veya tebliğinden itibaren 7 gün içinde, **borçtan kurtulma davası açabilir.** Borçlu, itirazın geçici kaldırılması kararının, kesin kaldırma kararına dönüşmesini önlemek istiyorsa bu 7 günlük süre içinde borçtan kurtulma davası açmalıdır. **Borçlu, 7 gün içinde, borçtan kurtulma davası açmazsa, itirazın geçici kaldırılması kararı ve konulmuşsa geçici haciz kesinleşir.**
   Bundan sonra borçlu, menfi tespit davası açabilir. Menfi tespit davası açmamış olan borçlu, borcu ödedikten sonra istirdat davası açabilir.

<u>BORÇTAN KURTULMA DAVASI</u>

İcra mahk'nce **itirazı geçici olarak kaldırılan borçlu,** aleyhine başlamış olan icra takibine devam edilmesini önlemek için, 7 gün içinde, genel mahk'de dava açabilir. Buna, borçtan kurtulma davası denir.

Hukuki niteliği bakımından bir **menfi tespit davasıdır.** Borçlunun icra takibi sonuçlanıncaya kadar menfi tespit davası açma hakkı vardır. Ancak borçlu, menfi tespit davasını itirazın geçici kaldırılması kararından itibaren **7 gün içinde açarsa,** dava borçtan kurtulma davası ismini alır.

Borçlu, 7 gün içinde borçtan kurtulma davası **açmazsa,** itirazın geçici kaldırılması kararı ve konulmuş ise geçici haciz kesinleşir. Bunun üzerine;

- Alacaklı, icra takibine devam edilmesini isteyebilir.
- Borçlu, itirazın geçici kaldırılmasına karar verilmeden önce genel mahk'de takip konusu borcun mevcut olmadığını tespiti için **bir menfi tespit davası açmışsa,** artık 7 gün içinde **borçtan kurtulma davası açmasına gerek yoktur.**
- Borçtan kurtulma davası alacaklının yerleşim yeri mahkemesinde veya icra takibinin yer mahkemesinde açılabilir.
- Borçtan kurtulması davası için görevli mahkeme, asliye hukuk mahkemesidir. Yalnız, kira ilişkisinden doğan alacaklar için görevli mahkeme, sulh hukuk mahkemesidir.

Borçtan kurtulma davası, itirazın iptali davasına benzemektedir. Şu anlamda ki, her iki davada da, icra takibi konusu alacağın gerçekten mevcut olup olmadığı genel mahkemeler tarafından genel hükümlere göre araştırılıp tespit edilmektedir. İtirazın iptali davasının alacaklı (borçluya karşı) açtığı halde borçtan kurtulma davası borçlu tarafından (alacaklıya karşı) açılır.

Borçtan kurtulma davasının dinlenebilmesi için borçlunun, ilk duruşma gününe kadar (en geç ilk duruşmada) dava konusu alacağın %15'i oranında bir **teminat** göstermesi şarttır. Davacı ilk duruşma tarihine kadar %15'i oranında bir teminat göstermezse, borçtan kurtulma davası sadece bu nedenle reddolunur.

Borçtan kurtulma davasına **deliller ve incelenmesi** de tamamen genel hükümlere tabidir. İspat yükü bakımından davacı borçlu istenilen alacağın borçlusu olmadığını iddia etmekte devam ediyorsa, **davalı alacaklı, alacağın varlığını ispat etmekle yükümlüdür.**

Davalı alacaklı, alacaklı olduğunu ispat ettikten (özellikle takibin dayandığı adi senet altındaki imzanın borçluya ait olduğu tespit edildikten) sonra, davacı borçlu, borçlu olmadığını ispat edebilir. 7 gün içinde açılan borçtan kurtulma davası ile, borçlunun itirazı üzerine durmuş olan icra takibi durmaya devam eder.

Borçtan kurtulma davası sonucunda verilen hüküm, bu hükmün kesinleşmesi ile, taraflar arasındaki alacak borç ilişkisi, maddi hukuk bakımından kesin olarak karara bağlanır. Yani, borçtan kurtulma davası sonucunda verilen hüküm, taraflar arasındaki maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.

Borçtan kurtulma davası 2 şekilde sonuçlanabilir;

1)Borçlu davayı kazanırsa, yani, **mahk borçlunun borçlu olmadığının tespitine karar verirse,** ve bu karar kesinleşirse, ilamsız icra takibi hükümsüz kalır. Artık, alacaklının ilamsız icra takibine devam etmesine veya bir alacak davası açmasına imkan yoktur. Çünkü borçlunun takip konusu alacağın borçlusu olmadığı, mahk kararı ile kesin olarak tespit edilmiştir.

Borçlunun borçtan kurtulma davasını kazanması, hüküm kesinleşmesi ile, borçlunun icra mahk'nce mahkum edildiği ara cezası ve tazminat kendiliğinden kalkar.

2)Borçlunun davayı kazanması halinde, mahk, alacaklıyı, borçluya, borçlunun borçlu olmadığı tespit edilen meblağın %20'sinden az olmamak üzere uygun bir tazminat ödemeye mahkum eder.

Mahk, **borçtan kurtulma davasının reddine karar verirse,** itirazın geçici kaldırılması kararı kesin kaldırma kararına dönüşür ve alacaklı ilamsız icra takibine devam edilmesini isteyebilir. Daha önce borçlunun mallarına geçici haciz konulmuşsa, bu geçici hacizde borçtan kurtulma davasının reddi ile kesin hacze dönüşür ve alacaklı hacizli malların satışını isteyebilir.

Borçtan kurtulma davasını kaybeden borçlu, brçlu olduğu tespit edilen alacak tutarının %20'sinden aşağı olmamak üzere alacaklıya uygun bir tazminat ödemeye mahkum edilir.

Borçlunun **borçtan kurtulma davasını kaybetmesi halinde,** icra mahk'nce hükmedilen asgari %20 tazminat kalkmaz, kesinleşir; yani tahsil edilebilir hale gelir. Böylece, borçtan kurtulma davasını kaybeden borçlu, alacaklıya, **2 adet asgari %20 tazminat ödemekle yükümlü olur.**

Genel mahk'nin borçtan kurtulma davası hakkındaki kararlarının, istinaf edilmesi HMK'daki genel istinaf hükümlerine tabidir. Temyizde aynı şekilde!

İCRA TAKİBİNİN İPTALİ ve GERİ BIRAKILMASI

İCRA TAKİBİNİN İPTALİ

Hakkındaki icra takibi kesinleşen borçlu, artık cebri icradan kurtuluş çaresi kalmadığını anlayarak, alacaklıya borcunu ödemiş olabilir. Bu halde, alacaklının normal olarak icra takibini geri alması, yani icra takibinden vazgeçmesi veya hiç olmazsa icra takibine devam etmemesi gerekir. fakat, alacaklı, borcunun ödenmiş olmasına rağmen icra takibine devam etmek isterse, kötüniyetli alacaklılara karşı, borçluyu korumak için, icra takibinin iptali yolu kabul edilmiştir.

Takibin iptali ve ertelenmesi talebi, şikayet veya itiraz değildir. **Takibin iptali ve ertelenmesi talebi, dava da değildir.** Md 71'deki sebeplerin varlığı halinde, takibin iptali veya ertelenmesini sağlayan **kendine özgü bir yoldur.**

TAKİBİN İPTALİ ŞARTLARI

1) **Borcun ve ferilerinin itfa edilmiş olması**

Borçlu, borcunu doğrudan doğruya icra dairesinin banka hesabına ödemiş ise, borcundan kurtulur ve bununla yapılmakta olan icra takibi de son bulur. İcra dairesi, kendisine yapılan ödemenin doğru ve tam olup olmadığını kolayca tespit eder ve bu nedenle icra takibinin son bulunduğuna da kendisi karar verir. Fakat borçlu, borcunu icra dairesi dışında alacaklıya ödemiş ise, o zaman bu ödemenin tam ve doğru olarak yapılıp yapılmadığının anlaşılabilmesi için, ispat hukuku bakımından bir inceleme yapılması gerekir. bu icra mahk'nin görevidir.

İtfa terimi, ödeme, bağışlama, ibra, takas ve yenileme gibi borcun son bulması sebeplerini kapsar.

İcra mahk'nin itfa sebebine dayanarak icra takibinin iptaline karar verebilmesi için, **borcun icra takibinin kesinleşmesinden sonraki dönemde itfa edilmiş olması şarttır.**

Takip tarihinden önceki ve takip tarihi ile ödeme emrine itiraz tarihine kadar ki itfa, ancak ödeme emrine itiraz yolu ile ileri sürülebilir. Yani borçlu, takip tarihinden önce veya ödeme emrine itiraz tarihine kadar gerçekleşmiş olan itfaya dayanarak md 71'e göre icra mahk'nden takibin iptalini isteyemez.

Borçlunun itfa sebebiyle, icra mahk'nden takibin iptalini isteyebilmesi için, borcun tamamını ve ferilerinin, yani bütün faizlerin ve bütün icra giderleri dahil giderlerin itfa edilmiş olması gerekir.

Borcun bir kısmının itfa edilmiş olması halinde, borçlu, icra mahk'nden takibin kısmen iptalini isteyebilir. Bu halde, **kısmi itfanın** md 71/1'e göre ispat edilmesi üzerine icra mahk'si, takibin kısmen iptaline karar verir. Alacaklı, kalan alacak kısmı yani takibin iptal edilmeyen bölümü için icra takibine devam edebilir.

2) **Borcun itfa edildiğinin belge ile ispatı gerekir**

Borçlu, icra mahk'nde takibin iptalini sağlayabilmek için, borcun takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde itfa edildiğini ancak alacaklı tarafından verilmiş olan aş.belgelerden biri ile ispat edebilir;

- İmzası noterlikçe onaylı bir belge
- İmzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş adi belge

İCRA TAKİBİNİN İPTALİ USULÜ

İcra takibinin iptali, borçlu tarafından, icra takibinin yapıldığı yerdeki **icra mahk'nden istenir.** İcra takibinin iptalini ve ertelenmesini istemek, belirli bir süre ile sınırlandırılmış değildir.

İcra mahk'si takibin iptali talebini basit yargılama usulüne göre inceler. İcra mahk'nin incelemesini duruşmalı yapması ve tarafları çağırması gerekir.

Borçlu, borcunu itfa ettiğini, bu belgelerden biri ile ispat edebilirse, icra mahk'si icra takibinin iptaline; ispat edemezse, takibin iptali talebinin reddine karar verir.

Borçlunun ibraz ettiği adi belgenin altındaki imza alacaklı tarafından inkar edilirse, icra mahk'si, imza incelemesi yapamaz. Takibin iptali talebini reddeder.

TAKİBİN İPTALİ KARARI ve HÜKÜMLERİ

Takibin iptali talebinin kabulüne veya reddine ilişkin icra mahk'si kararı, takip konusu alacağın istinaf sınırını geçmesi şartı ile, istinaf edilebilir.

İcra mahk'nin takibin iptaline karar vermesi üzerine, icra takibi durur; iptal kararının kesinleşmesi ile bütün icra takibinin o zamana kadar yapılmış bütün takip işlemlerinin iptali gerekir.

ZA NEDENİYLE İCRANIN GERİ BIRAKILMASI

ZA itfa sayılamaz. Alacak takip talebinden önce ZA'na uğramış ise, borçlunun bunu ödeme emrine itiraz yolu ile ileri sürmesi gerekir. yoksa, takip talebinden önce gerçekleşmiş olan ZA'na dayanarak, icranın geri bırakılması istenemez.

Takip talebi ile ZA kesilir. Takip talebi ile takibin, ödeme emrinin kesinleşmesi arasındaki dönemde icra takibinin konusu olan alacak kural olarak ZA'na uğramaz.

Takip konusu alacağın, takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde ZA'na uğraması mümkündür. Çünkü, haciz ve satış isteme sürelerinin geçmesi hallerinde icra takibi düşmez. İcra takibi, derdest kalmakta devam eder ve alacaklı, ZA süresi içinde yenileme talebinde bulunarak haciz istemek suretiyle, her zaman takibe devam edilmesini isteyebilir.

Alacaklı, icra takibinin kesinleşmesinden itibaren borcun tabi olduğu ZA süresini geçirdikten sonra yenileme talebinde bulunursa borçlu, **takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun ZA'na uğradığını** ileri sürebilmelidir. Fakat, takip kesinleşmiş olduğu için, borçlu bunu ödeme emrine itiraz yolu ile yapamaz. Bu halde, borçlunun başvurabileceği yol, ZA nedeniyle icranın geri bırakılması yoludur.

ZA nedeniyle icranın geri bırakılması da borçlu tarafından icra takibinin yapıldığı icra dairesinin tabi olduğu icra mahk'nden istenir. ZA nedeniyle icranın geri bırakılması talebi de, her zaman yapılabilir.

Borçlunun, **ZA nedeniyle icranın geri bırakılması talebi, md 33/a hükümlerine göre incelenir.** Buna göre, borçlu takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun ZA'na uğradığını bildirecek, icra mahk'nden icranın geri bırakılması kararı verilmesini ister. Borçlu bu ZA iddiasını ispat için bir belge göstermek zorunda değildir.

Borçlunun takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun ZA'na uğradığını ispat etmesi üzerine, ZA'nın kesildiğini veya durduğunu ispat yükü **alacaklıya düşer.** Alacaklı, ZA'nın kesildiğini veya durduğunu ancak resmi belgelerle ispat edebilir.

İcra mahk'si yapacağı inceleme sonucunda, takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun **ZA'na uğramış olduğu** kanısına varırsa, **icranın geri bırakılmasına karar verir.** Buna karşılık, icra mahk'si, takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun ZA'na uğramadığı kanısına varırsa, takibin yani icranın devam edilmesine ve takibin yani icranın geri bırakılması talebinin reddine karar verir.

İcranın geri bırakılmasına veya takibin devamına ilişkin icra mahk'si kararı, takip konusu alacağın istinaf sınırını geçmesi ile istinaf edilebilir.

İcra mahk'nin ZA nedeniyle icranın geri bırakılmasına karar vermesi halinde, alacaklı, icranın geri bırakılması kararının kesinleştiğinin kendisine tebliğinden sonra 7 gün içinde, ZA'nın vaki olmadığını ispat ve dolayısıyla alacağın tahsili için asliye hukuk mahk'nde dava açabilir. Aksi takdirde alacaklının alacağının ZA'na uğradığı hususu, kesin hüküm teşkil eder.

İCRA TAKİBİNİN ERTELENMESİ

Borçlu, kesinleşmiş olan icra takibi konusu borcunu ödemek için, **alacaklının** kendisine **(borçluya)** bir mühlet verdiğini noterden onaylı veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir belge ile ispat ederse, icra mahkemesi borçlunun talebi üzerine icra takibinin ertelenmesine karar verir.

İcra takibinin ertelenmesi şartları şunlardır:

1) **Borçluya mühlet verilmiş olması: mühletin de icra takibinin kesinleşmesinden sonraki dönemde verilmiş olması gerekir.**
2) **Borçlu, alacaklısının kendisine mühlet verdiğini, ancak noterden onaylı veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir belge ile ispat edebilir.**

icra mahk'si, borçlunun gösterdiği belgeden, alacaklının borçluya bir süre verdiği kanısına varırsa, icra takibinin ertelenmesine karar verir. İcra mahk'si,

kararında, icra takibinin ne kadar süre için ertelendiğini belirtmelidir.

İcra takibinin ertelenmesi kararı ile, icra takibi durur. Bu süre içinde hiçbir icra takip işlemi yapılamaz. Bu süre geçince, alacaklının talebi üzerine, icra dairesi, icra takibine devam eder.

İcra takibinin ertelemesi ile, kanunun tayin etmiş olduğu süreler, özellikle haciz ve satış isteme süreleri durmaz; yürümeye devam eder.

Borçlu, alacaklının kendisine bir süre verdiğini, belgelerden biri ile ispat edemezse, icra mahk'si, icra takibinin ertelenmesi talebinin reddine karar verir. Fakat, borçlu, alacaklının kendisine bir süre verdiğinin tespiti için, menfi tespit davası açabilir.

MENFİ TESPİT DAVASI

Davalı tarafından varlığı iddia edilen bir hukuki ilişkinin mevcut olmadığının tespiti inç açılan davadır. Borçlu, icra takibinden önce veya icra takibi sırasında borçlu bulunmadığının tespiti için bu davayı açabilir.

Borçlu, çeşitli nedenlerle borçlu olmadığını bildirebilir. Bu nedenler; maddi hukuka ilişkindir. Bu nedenle, borçlunun hangi nedenlere dayanarak borçlu olmadığını bildirmesini incelemek icra-iflas hukukunun görevine girmez.

- Borçlu, borç senedinin, sözl'nin geçersiz olduğunu ileri sürebilir,
- Borcu ödemiş olduğunu ileri sürebilir,
- Borcunu takas ettiğini ileri sürebilir,
- Borç senedinin iptali talebi ile açılan davada menfi tespit davası niteliğindedir,
- Borçlunun alacaklının takip konusu yaptığı senedin sahte olduğunun tespiti için açtığı dava da menfi tespit davası niteliğindedir.

İcra takibinden sonra açılan menfi tespit davasının, alacaklının icra takibi sırasında kazandığı haklara zarar vermemesi ve onun icra takibini geciktirmek için kötüye kullanılamaması gerekir. kanun, bir taraftan icra takibinin her aşamasında menfi tespit davası açılabileceğini düzenlerken, diğer taraftan alacaklının haklarını koruyacak hükümler koymuştur. Buna göre, menfi tespit davasını icra takibinden önce açılan menfi tespit davası ve icra takibinden sonra açılan menfi tespit davası olmak üzere 2 tanedir.

1) İcra takibinden önce açılan menfi tespit davası

borçlu, kendisini ödemek zorunda olmadığı bir borç ile tehdit eden kişiye karşı, böyle bir borcu olmadığının tespiti için daha ortada başlamış bir icra takibi yokken menfi tespit davası açabilir.

İcra takibinden önce menfi tespit davası açılabilmesi için, borçlunun, borçlu olmadığının hemen tespit edilmesinde korunmaya değer güncel bir hukuki yararın bulunması gerekir.

Açılmış ve görülmekte olan veya açılacak bir davada iddia ve savunma olarak ileri sürülebilecek hususlar için, ayrı bir tespit davası açmakta hukuki yarar yoktur.

- Alacaklının elinde md 68'de belirtilen bir belge yoksa, borçlunun, borçlu olmadığının tespiti için menfi tespit davası açmakta korunmaya değer güncel bir hukuki yarar yoktur.
- Borçlunun, alacaklının elindeki adi senedin sahte olduğunu bildirerek, sahtelik davası açmasında hukuki yararı yoktur,
- Borçlunun, kendisinden istenen alacağın ZA'na uğramış olduğunu bildirerek menfi tespit davası açmakta hukuki yararı yoktur.

İcra takibinden önce açılmış olan menfi tespit davası, aynı alacak için daha sonra ilamsız icra takibi yapılmasını önlemez ve daha sonra yapılacak icra takibini kendiliğinden durdurmaz. Fakat, menfi tespit davasına bakan mahk, davacının talebi üzerine, teminat karşılığında, icra takibinin durdurulması hakkında **ihtiyati tedbir kararı** verebilir. Menfi tespit davasına bakan mahk, menfi tespit davasının haksız olduğu kanısında ise, borçlunun **ihtiyati tedbir talebin** reddeder.

2) İCRA TAKİBİNDEN SONRA AÇILAN MENFİ TESPİT DAVASI

Borçlu, icra takibinden sonra da, borçlu olmadığının tespiti için bu davayı açabilir. Borçlunun, icra takibinden sonra menfi tespit davası açabilmesi için de, borçlu olmadığının hemen tespit edilmesinde korunmaya değer güncel bir hukuki yararının bulunması gerekir.

- alacaklının elinde md 68'de yazılı nitelikte bir belge yoksa veya borçlu alacaklının elindeki senedin sahte olduğu kanısında ise, borçlunun, kendisine **ödeme emri tebliğ edilmeden önce** veya tebliğ edildikten sonra **itiraz süresi içinde,** borçlu olmadığının tespiti için **menfi tespit davası açmakta hukuki yararı yoktur.**
- **Ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçlu,** cebri icra tehdidi altında olduğundan, borçlu olmadığının tespiti için menfi tespit davası açabilir.
- **Ödeme emrine itiraz etmiş olan borçlunun,** menfi tespit davası açmakta korunmaya değer güncel bir hukuki yararının bulunup bulunmadığını, aş ihtimallere göre inceleyeceğiz;
    1) Genel haciz yolunda **borçlunun borca itiraz etmiş olması halinde,** alacaklının elinde mf 68'de yazılı nitelikte bir belge yoksa, borçlunun, borçlu olmadığının tespiti için menfi tespit davası açmakta korunmaya değer hukuki bir yararı yoktur.
    2) Kambiyo senetlerine mahsusu haciz yolu ile takipte itiraz icra takibini durdurmadığından, icra mahk'nde itiraz etmiş olan ve fakat elinde md 169'da yazılı resmi bir belge bulunmayan borçlunun, menfi tespit davası açmakta, korunmaya değer güncel bir hukuki yararı vardır.
- Alacaklının **itirazın iptali davası açmasından sonra,** borçlunun menfi tespit davası açmakta korunmaya değer güncel bir hukuki yararı yoktur.

Alacaklı, itirazın iptali davası açmış ve bu davayı kazanmış ise, bu davada alacağın varlığı kesin hüküm ile tespit edilmiş olduğundan, borçlu, artık menfi tespit davası açamaz. **İcra takibinden sonra açılan menfi tespit davası, ilamsız icra takibini kendiliğinden durdurmaz.** İcra takibinden sonra açılan menfi tespit davası icra takibini kendiliğinden durdurmayacağı gibi, menfi tespit davasına bakan mahk, **ihtiyati tedbir** yolu ile dahi, icra takibinin durdurulmasına karar veremez.

Ancak, menfi tespit davasına bakan mahk, borçlu davacının göstereceği **teminat karşılığında, icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi için ihtiyati tedbir kararı verebilir.**

İcra takibinden sonra açılan menfi tespit davasında, yalnız paraların paylaştırılması safhasının durdurulması için, ihtiyati tedbir kararı verilebileceğini kabul etmektedir.

Mahk, icra takbinin daha önceki safhalarının durdurulması için ihtiyati tedbir kararı veremez. Buna göre;

- Borçluya ödeme emri gönderilmemesi,
- İcra mahk'nin itirazın kaldırılması talebini incelememesi,
- Borçlunun mallarının haczedilmemesi,
- Haczedilmiş mallarının satılmaması için ihtiyati tedbir kararı veremez.

İcra takibinin son safhasından önce, mahk'den icra veznesine girecek paranın alacaklıya ödenmemesi hakkında ihtiyati tedbir kararı almış olan borçlu, **malların haczedilmesini ve satılmasını önlemek için, alacağı karşılayacak parayı icra dairesine ödeyebilir.** Bu halde, borçlunun malları haczedilemez, haczedilmiş idi ise haciz kalkar, yani borçlunun malları satılamaz.

Genel hükümlere tabi bir davadır.

- İcra takibinden önceki menfi tespit davası, ödemek zorunda olmadığı kanısında bulunduğu bir borç ile tehdit edilen **brçlu tarafından,** kendisini böyle bir borç ile tehdit eden **alacaklıya karşı açılır.**
- **icra takibinden sonraki** menfi tespit davası, **takip borçlusu tarafından, takip alacaklısına karşı açılır.**
- Menfi tespit davası için görevli mahk, **asliye hukuk mahk'dir. Kira ilişkisinden doğan alacaklar hakkında açılan menfi tespit davası için görevli mahk, sulh hukuk mahk'dir.**
- Ticari dava niteliğinde olan menfi tespit davaları, **asliye ticaret mahk'nin** görevine girer.
- Menfi tespit davası konusu borç, bir **özel mahk'nin** görevine girmekte ise, menfi tespit davası da o özel mahk'de görülür.

→**İcra takibinden önce açılan menfi tespit davasında yetkili mahk,** HMK md 6 hükümlerine göre belirlenir.

→**İcra takibinden sonra** açılan menfi tespit davası için, **davalının yerleşim yeri mahk'si veya icra takibinin yapıldığı yer mahk'si** yetkilidir.

Menfi tespit davası normal bir hukuk davası gibi açılır. Menfi tespit davası, nispi harca tabiidir. Menfi tespit davası açan borçlunun, bunun için teminat göstermesi gerekmez. Teminat, sadece menfi tespit davasında ihtiyati tedbir kararı verilmesi için şarttır. Bütün menfi tespit davalarında olduğu gibi, icra ve iflas hukukundaki menfi tespit davasının açılmasıyla da ZA kesilmez. Menfi tespit davasında deliller normal bir hukuk davasındaki gibidir.

Menfi tespit davasında **ispat yükü,** kural olarak davalı alacaklıya düşer; fakat, davacıya düştüğü haller de vardır;

- Davacı, davalının varlığını iddia ettiği hukuki ilişkiyi sadece inkar etmekle yetinmekte ise, yani bu hukuki ilişkinin hiç doğmadığını ileri sürmekte ise, ispat yükü davalıya düşer.
- Alacaklının dayandığı senedin karşılıksız olduğunu ispat yükü, davacıya yani borçluya düşer. Davacı yani borçlu, davalının yani alacaklının iddia ettiği alacağın, ödeme, ibra ve takas gibi bir nedenle son bulduğunu ileri sürerse, bu iddiayı ispat yükü de davacı borçluya düşer.

MENFİ TESPİT DAVASINDA HÜKÜM

1) Menfi Tespit Davasının Reddi

Mahk, mendi tespit davasının haksız olduğu kanısına varırsa, davanın reddine karar verir. Bu ret kararı ile, alacaklının iddia ettiği alacağın mevcut olduğu maddi hukuk bakımından tespit edilmiş olur. Bu ret kararı, maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Bu nedenle, menfi tespit davasını kaybeden borçlu, borcu ödedikten sonra, alacaklıya karşı istirdat davası açamaz. Menfi tespit davasının reddi kararının özel sonuçları şunlardır;

1) Davanın görülmesi sırasında, icra takibinin durması veya icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi için ihtiyati tedbir kararı verilmiş idi ise, menfi tespit davasının reddine karar verilmesi ile, bu **ihtiyati tedbir kararı kendiliğinden kalkar.**
2) Menfi tespit davasının reddi kararı ile ihtiyati tedbir kendiliğinden kalktığından, davanın reddi üzerine hemen **icra takibine kaldığı yerden devam edilir.**
3) Menfi tespit davasının reddine karar veren **mahk, borçluyu,** alacaklının ihtiyati tedbir dolayısıyla alacağını geç almış bulunmasından doğan zararı için, **asgari %20 tazminata mahkum eder.**

Borçlunun tazminata mahkum edilebilmesi için, kötü niyetli olması şart değildir. Menfi tespit davasının reddine ilişkin hükmün kesinleşmesi halinde, **alacaklı** mahk'nin lehine hükmetmiş olduğu **tazminatı,** borçlunun ihtiyati tedbir kararını alırken göstermiş olduğu **teminattan alır.**

2) Menfi Tespit Davasının Kabulü

Mahk, menfi tespit davasının haklı olduğu kanısına varırsa, davanın kabulüne, yani **borçlunun borçlu olmadığının tespitine** karar verir. Bu karar, maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Bu nedenle, menfi tespit davasını kaybeden alacaklı, borçluya karşı bir alacak davası açamaz.

Menfi tespit davasının kabulü kararının genel sonuçları, diğer davalardaki gibidir; mesela, mahk, bu kararında yargılama giderlerini davalıya yükletir. **Menfi tespit davasının kabulü kararının** özel sonuçları;

1) Menfi tespit davasının borçlu lehine sonuçlanması ile, icra takibi derhal durur. Daha önce ihtiyati tesbir yolu ile icra takibinin durdurulmasına karar verilmemiş olsa bile, menfi tespit davasının borçlu lehine sonuçlanması ile icra takibi derhal durur.
2) Menfi tespit davasının kabulü kararının **kesinleşmesi üzerine,** davanın kabulü kararının içeriğine göre ve ayrıca hükme hacet kalmadan, icra dairesi tarafından,, icra kısmen veya tamamen eski hale iade edilir. Buna göre;

- Menfi tespit davası borçlu lehine sonuçlanmadan önce, borçlunun malları haczedilmişse, menfi tespit davasının kabulü kararı üzerine haczedilen mallar satılamaz ve davanın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine bu haciz kalkar.
- Menfi tespit davası borçlu lehine sonuçlanmadan önce, borçlunun malları haczedilmiş ve satılmışsa veya borçlu borcunu icra dairesine ödemiş ve fakat para alacaklıya ödenmemişse, menfi tespit davasının kabulü kararından sonra, bu para alacaklıya ödenmez. Bu para, davanın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine, borçluya verilir.
- Menfi tespit davası borçlu lehine sonuçlanmadan önce, ihtiyati tedbir kararı istenmediği veya verilmediği için, satış bedeli veya borçlunun icra dairesine ödemiş olduğu para alacaklıya ödenmiş durumda ise, menfi tespit davasının kabulü kararının kesinleşmesi üzerine, icra dairesi, alacaklıya ödemiş olduğu parayı alacaklıdan zorla geri alarak, borçluya öder ve böylece icrayı eski haline iade eder.

3) Borçlunun itiraın geçici kaldırılmasından sonra menfi tespit davası açmış olması halinde, icra mahk'nin borçlu aleyhine hükmetmiş olduğu **para cezası,** menfi tespit davasının kabulü kararı ile kendiliğinden kalkar. Yukardaki nedenlerle, menfi tespit davası

sonuçlanmadan önce itirazın kesin veya geçici kaldırılmasın karar vermiş olan icra mahk'nin borçlu aleyhine hükmetmiş olduğu asgari %20 tazminat, menfi tespit davasının kabulü kararının kesinleşmesi ile kendiliğinden kalkar.

4) Menfi tespit davasının kabulüne karar veren mahk, borçluyu menfi tespit davası açmaya zorlayan icra takibinin haksız ve kötü niyetle yapılmış olduğu kanısına varırsa, borçlunun talebi üzerine, borçlunun menfi tespit davası nedeniyle uğradığı zararının alacaklıdan tahsiline karar verir. Bu zarar, haksızlığı anlaşılan takip konusu alacağın %20'sinden aşağı olamaz.

Borçlunun alacaklıya karşı yapmış olduğu bir takip bulunmadığında, menfi tespit davasını kazanan ve lehine tazminat hükmedilen borçlu, bu tazminatın tahsili için, ilamlı icra yoluna başvurabilir. Genel mahk'lerin menfi tespit davası hakkındaki kararlarının istinaf edilmesi genel istinaf hükümlerine tabidir. Temyizde aynı şekilde!

Menfi tespit davası icra takibinden önce sonuçlanmaz ve ihtiyati tedbir kararı verilmemiş olması nedeniyle, borç alacaklıya ödenmiş olursa, menfi tespit davasına artık istirdat davası olarak devam edilir.

İSTİRDAT DAVASI

Kendisine karşı ilamsız icra takibi yapılmış olan borçlu, ödeme emrine itiraz etmemiş veya itiraz etmiş olup da itirazının icra mahk'nce kaldırılmış olması nedeniyle, kesinleşen icra takibine rağmen, borçlu olmadığı kanısında bulunabilir. Borçlu olmadığı kanısında bulunan borçlu, borçlu olmadığını tespit ettirmek için icra takibi devam ederken alacaklıya karşı menfi tespit davası açabilir ve bu davasında hiç değilse icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi için ihtiyati tedbir kararı alarak aleyhine devam etmekte olan icra takibinin durdurulmasını ve menfi tespit davasını kazanınca da icra takibinin iptalini sağlayabilir.

Borçlu, böyle bir menfi tespit davası açmamış ve borcu cebri icra tehdidi altında **ödemiş ise,** ödemiş olduğu paranın geri verilmesi için, alacaklıya karşı istirdat davası açabilir.

İstirdat davası, uyuşmazlığı maddi hukuk bakımından sona erdirme amacına yönelik bir eda davasıdır.

İSTİRDAT DAVASININ ŞARTLARI

Takip hukukuna ilişkin şartları;

- Geri verilmesi istenen **paranın icra takibi sırasında ödenmiş olması,**
- Paranın cebri icra tehdidi altında ödenmiş olması

Maddi hukuka ilişkin şart;

- Davacı, istirdat davası açabilmek için, borçlu olmadığı bir parayı, cebri icra tehdidi altında ödemek zorunda kalmış olmalıdır.

Mesela;

- Borcunu daha önce ödemiş olması,
- Borç doğuran sözl'nin feshedilmiş olması,
- Sözl'nin yanılma, aldatma, korkutma nedeniyle geçersiz olması gibi.

Buna karşılık, ZA'na uğramış bir borcun ödenmesi için verilen para ger alınamaz. Buna karşılık, borçlu, ödeme emrine itiraz ederken veya itirazın kaldırılması duruşmasında ZA def'inde bulunduğu halde, bu ZA yerinde görülmeyerek itirazın kesin kaldırılmasına karar verilmiş ve bunun üzerine borcu ödemek zorunda kalmış ise, istirdat davası açabilir.

Davacının yani borçlunun borçlu olmadığı bir parayı ödemiş olması, istirdat davasının maddi hukuka ilişkin tel şartıdır. Davacı, yalnız borçlu olmadığı bir parayı ödemek zorunda kaldığını ispat etmekler yükümlü olup, bu parayı kendisini borçlu sanarak ödemiş olduğunu ispat etmek zorunda değildir.

İstirdat davası açma süresi 1 yıldır. Hak düşürücü süredir ve mahk'ce re'sen gözetilir.

1 yıllık dava açma süresini geçiren borçlu, alacaklıya karşı sebepsiz zenginleşme davası açabilir.

İstirdat davası, yargılama usulü bakımından genel hükümlere tabidir. İstirdat davası, icra takibinin borçlusu tarafından, icra takibinin alacaklısına karşı açılır. İstirdat davası için görevli mahk; asliye hukuk mahk'dir. Kira ilişkisinden doğan alacaklar için görevli mahk; sulh hukuk mahk'dir. Ticari dava niteliğindeki istirdat davası; asliye ticaret mahk'sinin görevine girer. İstirdat davası konusu borç bir özel mahk'nin görevine girmekte ise, menfi tespit davası için de, özel mahk görevlidir.

İstirdat savası için yetkili mahk, davalının yerleşim yeri mahk'si veya icra takibinin yapıldığı yer mahk'dir.

İstirdat davası, **normal bir hukuk davası gibi açılır.** İstirdat davasının özellikleri;

- Borçlu, itirazın kaldırılması sırasında icra mahk'nde ileri sürüp ispat edemediği itiraz ve

def'ilerini de, istirdat davasında yeniden ileri sürebilir; çünkü, icra mahk'nin itirazın kaldırılması kararı, istirdat davasında kesin hüküm teşkil etmez.
- Borçlu, icra mahk'nde bildirmediği itiraz ve def'ilerini de, istirdat davasında ileri sürebilir. Yalnız, ödeme emrine itiraz ederken ve icra mahk'nde ZA'nı ileri sürmemiş olan borçlu, icra takibinde ödemiş olduğu borcun ZA'na uğramış olduğunu bildirerek istirdat davası açamaz.

İstirdat davasında ispat yükü, davacı durumundaki borçluya düşer. Davacı istirdat davasında yalnız paranın verilmesi lazım gelmediğini ispata mecburdur.

İSTİRDAT DAVASINDA HÜKÜM

1) İSTİRDAT DAVASININ KABULÜ

Davacı yani borçlu, istirdat davasını kazanırsa, yalnız alacaklıya icra takibinde ödemiş olduğu paranın değil, aynı zamanda icra takibinde ödemiş olduğu icra harç ve giderlerinin de, davalı alacaklı tarafından, davacı borçluya ödenmesine karar verilir. İstirdat davasının kabulü kararında, davalı alacaklı yargılama giderlerine de mahkum edilir.

Davacı borçlu **faiz** talep etmiş ise, davalı alacaklı, ödeme tarihinden itibaren temerrüt faizi ödemeye de mahkum edilir.

Borçlu, istirdat davası sonucunda almış olduğu ilamı hemen icraya koyabilir. Bunun için, ilamın kesinleşmesi şart değildir. Çünkü, ilamın konusu bir para alacağıdır.

2) İSTİRDAT DAVASININ REDDİ

Davacı borçlu, istirdat davasını kaybederse, davalı alacaklıya yargılama giderlerini ödemeye mahkum edilir.

Her 2 halde de, davayı kaybeden taraf, asgari %20 tazminata mahkum edilemez.

Genel mahk'nin istirdat davası hakkındaki kararının istinaf edilmesi genel istinaf hükümlerine tabiidir. Temyizi de aynı şekilde!

MAL BEYANI

Mal beyanı, borçlunun gerek kendi elinde bulunan, mal alacak ve haklarından, borcuna yetecek miktarın çeşit ve niteliklerini, her türlü gelirlerini, yaşayış şekline göre geçim kaynaklarını ve buna göre borçlunun borcunu ne suretle ödeyebileceği huşularını kapsar.

Borçlu, ancak borcuna yetecek kadar malını beyan etmek zorunda olup, bütün mal ve haklarını bildirmekle yükümlü değildir.

Mal beyanı, icra dairesine yapılır. genel haciz yolu ile takipte, borçlu, 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmezse ve borcunu ödemezse, aynı 7 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır.

7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmiş olan borçlu, bu itirazın kesin veya geçici kaldırılmasına veya iptaline karar verilinceye kadar, mal beyanında bulunmak zorunda değildir.

İcra mahk'si itirazın kesin veya geçici kaldırılmasına karar verirse, borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır.

Bunun gibi, mahk'nin itirazın iptaline karar vermesi halinde de, borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır.

Süresi içinde mal beyanında bulunmamış olan bırçlunun, icra mahk'nce hapisle tazyik edilmesine karar verilir.

Borçlu, süresi geçtikten sonra mal beyanında bulunmuşsa, artık hapisle tazyik edilemez. Bunun gibi hapisle tazyik edilmeye başlandıktan sonra mal beyanında bulunan borçlu da, serbest bırakılır. Mal beyanında bulunmak zorunda olan borçlunun yapmış olduğu **mal beyanı gerçeğe aykırı ise, borçlu cezalandırılır.**

Borçlu, gerçeğe aykırı mal beyanında bulunmak suretiyle bir kısım mallarını saklar ise, bu durum ayrıca borçlu aleyhine doğrudan doğruya iflas sebebidir.

İcra dairesine yaptığı mal beyanında malı olmadığını bildirmiş veya borcuna yetecek kadar mal göstermemiş veya hiç mal beyanında bulunmamış olan borçlu, **sonradan kazandığı malları ve gelirinde meydana gelen artışları, 7 gün içinde icra dairesine bildirmek zorundadır;** aksi halde, borçlu cezalandırılır.

HACİZ

Ödeme emrinin kesinleşmiş olmasına rağmen, borçlu borcunu ödemezse, alacaklı, takibe devam edilmesini, yani haciz isteyebilir. Bunun üzerine icra dairesi, borçlunun mallarını haczeder, satar ve elde dilen para ile alacaklının alacağını öder. Alacaklı alacağını para olarak alır. Yoksa borçludan haczedilen mallar, alacaklıya devredilemez.

Genel haciz yolunun, ödeme emrinin kesinleşmesinden sonraki aşamaları şöyledir;

1) Haciz
2) Haczedilen malların satılması
3) Elde edilen paranın alacaklılara ödenmesi

Haciz, kesinleşmiş bir icra takibinin konusu olan belli bir para alacağının ödenmesini sağlamak için, talepte bulunan alacaklı lehine, alacağı karşılayacak miktar ve değerdeki borçluya ait mal ve haklara, icra müdürü tarafından hukuken el konulmasıdır.

Kesin haciz, ancak ödeme emrinin kesinleşmesinden sonra istenebilir. Ödeme emri kesinleşmeden kesin haciz istenemez. Şartları varsa, ancak ihtiyati haciz yoluna başvurulabilir.

HACİZ TALEBİNİN ŞARTLARI;

1) Ödeme emrinin kesinleşmesi,
- Borçlu, ödeme emrine itiraz etmese,
- Ödeme emrine itiraz edilmiş ancak alacaklı itirazın iptali davasını açmış ve kazanmış ise,(kararın kesinleşmesi şart değildir)
- Ödeme emrine itiraz edilmiş ancak alacaklı itirazın kesin kaldırılmasını istemiş ve kabul edilmiş ise, (kararın kesinleşmesi şart değildir)
- Ödeme emrine itiraz edilmiş ancak alacaklı itirazın geçici kaldırılmasını istemiş ve kabul edilmiş ise, alacaklı **geçici haciz** isteyebilir. Geçici haciz sonucunda; borçlu,
  - 7 gün içinde borçtan kurtulma davası açmazsa eğer itirazın geçici kaldırılması kararı, kesin kaldırma kararına dönüşür ve alacaklı kesin haciz isteyebilir,
  - 7 gün içinde borçtan kurtulma davası açmış ve bu dava reddedilmiş ise, ödeme emri kesinleşerek alacaklı kesin haciz isteyebilir.

2) Alacaklının haciz talebinde bulunması gerekir,
- İcra dairesi kendiliğinden hacze devam edilmesi kararını veremez.
- Alacaklının vekili, özel bir yetkiye gerek olmadan alacaklı adına haciz talebinde bulunabilir.
- Alacaklı vekilinin konulmuş bir haczin kaldırılmasını isteyebilmesi için, vekaletnamesinde bu hususta özel bir yetkisinin bulunması gerekir.

Alacaklı, yazılı veya sözlü olarak, icra dairesinden haciz isteyebilir. Sözlü haciz talebi için, bir tutanak düzenlenir.

3) Haciz isteme süresi 1 yıldır. Ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren 1 yıl geçmekle düşer ve takip dosyası işlemden kaldırılır. Alacaklı, yeniden haciz isteyebilmek için, yenileme talebinde bulunmalıdır. Yenileme talebinde bulunan alacaklıdan yenide harç alınır. Kendisine yenileme talebi tebliğ edilen borçlu, bunun üzerine, daha önce kesinleşmiş olan ödeme emrine itiraz edemez.

Haciz için, **icra takibinin yapıldığı icra dairesi yetkilidir.** Haczedilecek mallar başka icra dairesinin bölgesinde ise, haciz talebini alan icra dairesi, haciz yapılmasını, malların bulunduğu yerin icra dairesini istinabe eder.

Haczin istinabe yolu ile yapılmasının istisnası;

Resmi sicile kayıtlı malların mesela; taşınmazların ve kara taşıt araçlarının haczi, takibin yapıldığı yer icra dairesince, kaydına işletilmek suretiyle doğrudan da yapılabilir. Bunun için, icra dairesi, tapu sicil müdürlüğüne veya tarik müdürlüğüne bir haciz yazısı gönderir. İlgili müdürlük, icra dairesinin bu haciz yazısı üzerine, taşınmaz veya aracın siciline haciz şerhi koymakla yükümlüdür.

Haciz, icra müdürü tarafından yapılır. icra müdürü, haczi yardımcısına veya katiplerinden birine de yaptırabilir. Hacze giden icra müdürü yanına bir de katip alabilir.

İcra müdürünün, haciz talebinden itibaren en geç 3 gün içinde haczi yapması gerekir. bu 3 günlük süre, hacze başlamak için olup, haczin bu süre içinde bitirilmesi şart değildir. Bu 3 günlük süre hak düşürücü nitelikte değildir. Bu süre geçtikten sonrada hacizler yapılabilir.

Resmi tatil günlerinde de haciz yapılabilir. Gece vakti kural olarak haciz yapılamaz ancak gece iş görülen yerlerde, gece vakti hasılat haczi yapılabilir.

İcra müdürü, hacze gittiğinde borçluyu aratır, bulunursa, haciz borçlunun huzurunda yapılır. Borçlu bulunmazsa eğer, borçlunun yokluğunda haciz yapılır. Yokluğunda haciz yapılan borçlu, haciz tutanağını incelemeye davet olunur.

Borçlu, haciz yapan memurun isteği halinde kilitli yerleri ve dolapları açmaya ve mallarını göstermeye mecburdur. Bu yerler gerektiğinde zorla açtırılır. Borçlunun yokluğunda yapılan haciz sırasında da, haczi yapan memur, borçluya ait kilitli yerleri zorla açtırabilir. Haciz yapan memur, borçlunun üzerinde para, kıymetli evrak, altın veya gümüş ve diğer kıymetli şeyleri sakladığını anlar ve borçlu bunları vermekten kaçınırsa, borçlunun şahsına karşı zor kullanabilir.

İcra müdürü, haczettiği her malın kıymetini takdir eder veya bilirkişiye takdir ettirir ve bunu haciz tutanağına yazar.

HACİZ TUTANAĞI

Taşınır ve taşınmaz mallar hakkındaki haciz tutanağı, mahallinde düzenlenir. Haciz tutanağına şunlar yazılır;

- Alacaklı ve borçlunun adı ve soyadı,
- Alacağın miktarı,
- Haczin hangi gün ve saatte nerede ve kimin huzunda yapıldığı,
- Haczedilen mallar ve takdir edilen kıymetleri,
- Yediemine teslim edilmişse yedieminin adı ve soyadı, sıfatı ve yerleşim yeri adresi ve ücreti,
- Varsa borçlunun ve 3.kişilerin istihkak iddiaları, vs.

Borçlu, taşınır bir mal üzerinde 3.bir kişinin mülkiyet hakkı veya rehin hakkı gibi bir aynı hakkının bulunması veya taşınır malın 3.kişi tarafından haczedilmiş olması halinde, bu hususu haciz yapan memura beyan etmek ve beyanını haciz tutanağına geçirilmesini talep etmek zorundadır. Haciz yapan memur da borçluyu bu beyana davet etmek zorundadır.

Haciz tutanağının altı, haczi yapan memur, hazır bulunan alacaklı varsa vekili, borçlu varsa vekili, haciz sırasında hazır bulunan diğer kişiler, yediemin ve bilirkişi tarafından imzalanır.

Haczedilebilen malların değeri alacağı ve takip giderlerini karşılamazsa veya borçlunun haczedilebilir malı bulunmazsa, bu durum da haciz tutanağına yazılır. Haczedilebilir hiçbir mal bulunmadığını tespit eden haciz tutanağı, borç ödemeden aciz belgesi hükmündedir.

İcra müdürünce takdir edilen kıymete göre, haczedilen mallar takip konusu alacak ve takip giderlerini tamamen karşılamıyorsa, bu durumu belirten haciz tutanağı da geçici aciz belgesi hükmündedir.

Haciz tutanağının birer örneği, haciz sırasında hazır bulunan alacaklıya ve borçluya veya vekillerine verilir.

Haciz sırasında hazır olmayan alacaklıya ve borçluya, 3 gün içinde haciz tutanağını incelemesi ve diyeceği varsa bildirmesi için icra dairesince **davet kağıdı** gönderilir. Bu davet kağıdına, uygulamada 103 davetiyesi veya 103 ihbarnamesi denilmektedir.

Haciz tutanağı, haciz ve haczedilen mallar içi tek **ispat vasıtasıdır.** Sadece, haciz tutanağında haczedildiği bildirilen mallar ve haklar haczedilmiş sayılır ve ancak bu şeyler hakkında borçlunun tasarruf yetkisi ksıtlanmış olur. Haciz tutanağında haczedilmiş olarak gösterilmeyen şeyler, gerçekten haczedilmiş olsalar bile, bunların hacizli olduğu başka bir delil ile ispat edilemez.

HACİZDE TERTİP/SIRA

Borçlunun mallarından ancak alacağın ana ve faizini ve takip giderlerini karşılayacak kadarı haczedilir. Daha fazlası haczedilemez. Fakat, borçlunun alacağa yetecek kadar malı haczedilirken, yokluğu borçluya en az yük teşkil edecek ve haczi ve satılması en kolay olan mallardan işe başlamak gerekir.

İcra müdürünün md 85 hükmünün uygulanma biçimine ilişkin kararlarına karşı şikayet yoluna

başvurulabilir; icra mahk'nin bu şikayet hakkındaki kararı istinaf edilemez.

Haciz koyan memur, borçlu ile alacaklının menfaatlerini mümkün olduğu kadar bağdaştırmakla yükümlüdür. Haczi koyan memurun, haciz yaparken belli bir sıraya uyması gerekir. Buna göre;

1) İlk önce taşınır malları haczedilir.
- Önce, taşınır mallardan muhafaza ve satılması kolay olanlar ile yokluğu borçluya en az yük teşkil edenler,
- Sonra, borçlunun 3.kişilerdeki alacakları haczedilir.
2) Sonra, taşınmaz malları haczedilir.
3) Borçlunun bilinen rehinsiz ve hacizsiz çekişmesiz malları alacağı karşılamaya yetmezse, o zaman, rehinli, hacizli ve çekişmeli malları haczedilir.

Haczin konusu, **borçlunun taşınır ve taşınmaz malları, 3.kişilerdeki alacakları ve diğer malvarlığı haklarıdır.**

TAŞINIR(MENKUL) MALLARIN HACZİ

Borçlunun elinde, haczedilen para, banknot, hamiline ait senet, poliçe ve sair cirosu kabil senet veya altın, gümüş ve diğer kıymetli şeyler, icra dairesi tarafından muhafaza edilir.

Borçlunun kıymetli şeyler dışındaki diğer taşınır mallarının haczi için, icra müdürünün bu mallara fiilen el koymuş olması şart değildir. Haczi yapan memurun bu mallara hukuken el koymuş olması, yani haczettiği taşınır malları alacaklının muvafakati ile geçici olarak borçlunun elinde bırakması veya bir yediemine teslim etmesi yeterlidir.

Alacaklı haczedilen taşınır malların borçlunun elinde bırakılmasına muvafakat etmezse, gideri alacaklıdan peşin alınarak haczedilen taşınır mallar muhafaza altına alınarak lisanslı **yediemin depolarında muhafaza edilir.** Borçlunun hacizli malını yedieminden geri alması suçtur.

Borçlunun 3.kişilerdei taşınır mallarının haczi halinde, 3.kişi malın kendisine ait olduğunu iddia ederse, bu iddia haciz tutanağına yazılır. Bu mallar, 3.kişinin kabulü halinde 3.kişiye yediemin olarak bırakılır.

Borçlu, alacaklının muvafakati ve icra müdürünün izni olmaksızın, hacizli taşınır malları üzerinde tasarruf edemez, ederse cezalandırılır.

Borçlunun hacizli taşınır malları üzerineki izinsiz tasarrufları, alacaklının o mallar üzerinde haciz nedeniyle kazanmış olduğu haklara zarar verdiği ölçüde geçersizdir.

Yani, hacizli taşınır mal, hacizden sonrada izinsiz olarak başka bir kişiye (üçüncü kişiye) satılabilir ve devredilebilir. Yalnız, bu devir işlemi haciz koyduran alacaklının haklarına zarar verdiği ölçüde (yani alacaklıya karşı) geçersizdir; bu alacaklıdan başkasına karşı geçerlidir.

Hacizli taşınır mal üzerinde , üçüncü kişilerin zilyetlik hükümlerine dayanarak iyi niyetle kazandıkları haklar saklıdır.

Buna karşılık hacizli mal üzerinde hak kazanan üçüncü kişi iyi niyetli değilse, yani o malın hacizli olduğunu biliyor idi ise, kazanmış olduğu hak haciz koyduran alacaklının haklarına zarar verdiği ölçüde (oranda) geçersizdir.

Trafik sicilinde kayıtlı olan (tescili) araçların haczi , bazı özellikler gösterir:

Trafik siciline haciz şerhi konulması suretiyle haciz trafik sicilinde kayıtlı olan araçların her çeşit satış ve devirlerinin noterlerce yapılacağı, bunun üzerine satış ve devir işlemlerinin trafik siciline işleneceği ve noterlerce yapılmayan her çeşit satış ve devirlerin geçersiz olduğu hükme bağlanmış olduğundan bu hüküm noterde yapılan devir sözleşmesine mülkiyet belgesi değerini vermiştir.

İcra müdürünün (trafik sicilinde borçlu adına kayıtlı) bir aracın haczine karar vermesi trafik siciline haciz için yazı göndermesi ve bu haciz kararının trafik siciline şerh verilmesi (işlenmesi) ile araç geçerli olarak haczedilmiş olur(**kaydi haciz)**. Bunun (yani,araç haczinin geçerli olması) için aracın ayrıca fiilen haczedilmesine gerek yoktur.

Muhafaza tedbiri; yani alacaklı isterse (ve giderini peşin öderse),(kaydi) hacizli araç, borçludan alınarak bir yediemine teslim edilir.

Borçlu adına trafik sicilinde kayıtlı araçlar, (kaydi haciz yoluna başvurmadan) diğer taşınır mallar gibi, de haczedilebilir.

TAŞINMAZ MALLARIN HACZİ

Taşınmazların haczi de mahallinde yapılır. mahallinde düzenlenecek haciz tutanağına taşınmazın çeşidi mahiyeti, sınırları ve gerekli nitelikleri yazılır.

Fakat, **taşınmazların haczi** icra dairesince **tapu müdürlüğüne haciz yazısı gönderilmesi suretiyle doğrudan da yapılabilir.**

İcra dairesi, borçluya ait bir taşınmazın haczedildiğini, haczin ne miktar alacak ile konulduğunu ve alacaklının adı (ve soyadı) ile tebliğe yarar adresini tapu siciline bildiri. İcra dairesinin bu bildirimi üzerine, haciz **tapu kütüğüne** tasarruf yetkisi kısıtlaması olarak **şerh** verilir.

İcra dairesi, taşınmaz kendilerine rehnedilmiş olan alacaklılara (ipotek alacaklılarına) taşınmazın haczedilmiş olduğunu bildirir.

Haczedilen taşınmaz kirada ise, icra dairesi **kiracıya** da, **taşınmazın haczedilmiş olduğunu bildirir.** bu bildiride, kiracılara işleyecek kiraların bundan böylece icra dairesine ödenmesi emredilir. Bunun üzerine, kiracı kiraları icra dairesine öderse, bu kiralar, icra dairesi tarafından, ihale tarihine kadar alacaklıya ihale tarihinden sonra ise alıcıya ödenir.

Taşınmaz üzerindeki haciz kalkarsa, icra dairesi, haczin kalktığını tapu siciline bildirir. hacizli taşınmazın el değiştirmesi halinde, yeni malikin adresini tapu siciline bildirmesi gerekir.

Bir **taşınmazın haczi** onun **bütünleyici parçalarını eklentilerini de kapsar.**

Bütünleyici parça, yerel adetlere göre asıl şeyin(taşınmazın) temel unsuru olduğu ve o şey yok edilmedikçe, zarara uğramadıkça veya yapısı değiştirilmedikçe ondan ayrılmasına olanak bulunmadığı için **taşınmazdan ayrı(bağımsız) olarak haczedilmez. Eklentilerin** (teferruatın) asıl şeyden (taşınmazdan) ayrılması mümkün olduğundan **kural olarak eklentilerin taşınmazdan ayrı olarak haczi mümkündür.**

Taşınmazın haczi ile, borçlunun o taşınmazı üzerindeki tasarruf yetkisi kısıtlanmış olur.

Haczin tapu siciline şerh verilmesinden önce , hacizli taşınmaz üzerindeki iyi niyetle aynı hak kazanılması mümkündür ve böyle bir (iyi niyetle kazanılan) ayni hak (haciz koydurmuş olan) alacaklıya karşıda geçerlidir.

Buna karşılık taşınmazın haczedildiğinin tapu siciline şerh verilmesinden sonra o taşınmaz üzerinde iyi niyetle aynı hak kazanılması artık mümkün değildir. Borçlunun hacizli taşınmaz üzerindeki tasarrufları lehine tasarruf yapılan üçüncü kişiler iyi niyetli olsalar bile, haciz alacaklısına karşı geçersizdir.

BORÇLUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEKİ ALACAKLARIN HACZİ

Takip borçlusunun bir üçüncü kişideki (borçlunun borçlusundaki) alacağı hamiline ait bir senede veya poliçe ve sair cirosu kabil bir **kıymetli evraka dayanmakta ise** bu kıymetli evrak taşınır mallar gibi haczedilir.

İNTİFA HAKKINI HACZİ

Borçlunun sahip bulunduğu bir intifa hakkı da haczedilebilir. Yalnız, ücretlerde olduğu gibi intifa hakkının da ancak kısmen haczi caizdir.

Sözleşmede aksine hüküm yoksa veya durum ve koşullardan hak sahibince şahsen kullanılması gerektiği anlaşılmıyorsa intifa hakkının kullanılması başkasına devredilebilir. Buna göre, kullanılması başkasına devredilebilen intifa hakkı haciz de edilebilir. İcra dairesi borçluya ait bir intifa hakkını haczedince adresleri bilinen ilgili üçüncü kişilere haczi bildirir. üçüncü kişi sıfatıyla kendisine haciz bildirilecek olan kişi çıplak mülkiyet sahibidir.

PAY HACZİ

Paydan maksat borçlunun sahip bulunduğu bir şirket payı ve elbirliği mülkiyeti payıdır.

a) Şirket payı haczi

Şirketten maksat kolektif , komandit , anonim, limited , kooperatif şirketlerdir.

1) Borçlunun ortağı olduğu **anonim şirket** pay senedi çıkarılmış ise, **pay senetleri** taşınır malların haczi hakkındaki hükümlere göre haczedilir.
İcra dairesinin bu ihbarnamesini (haciz bildirisini) alan anonim şirket, çıplak payın haczedildiği şirket pay defterine işlemek zorundadır; ancak, **çıplak pay haczi,** şirket pay defterine işlenmemiş olsa bile(haciz bildirisinin) anonim **şirkete tebliğ edildiği tarihte yapılmış sayılır.** buna göre, çıplak payın haczedildiğinin pay defterine işlenmesi haciz için geçerlik şartı değildir.
Buna göre haczedilen çıplak payların (borçlu tarafından başkasına) devri, alacaklının haklarını ihlal ettiği oranda hükümsüzdür.

2) **Diğer şirket paylarını haczi;** şirket payından maksat, pay senedine bağlı olmayan şirket paylarıdır; yani kolektif şirket, adi komandit şirket, limited şirket payları ile kooperatfi payıdır.

Kolektif şirketlerde; ve adi komandit şirketlerde (şahıs şirketlerinde) ortağın kişisel alacaklısı,

ortağın şirketteki kar payını haczettirebilir. Alacaklı bu kar payından alacağını alamazsa şirketin tasfiyesi sonunda borçlu ortağa düşecek paya haciz koydurabilir ve şirketin feshinide isteyebilir,

Limited şirketlerde, ortağın kişisel alacaklısı, ortağın şirketteki kar veya tasfiye payından başka, ortağın şirketteki payını da haczettirebilir.

Kooperatiflerde (kooperatif şirketlerde) bir ortağın kişisel alacaklısı, ancak ortağa faiz ve gelir gider farklarından payına düşen miktarı kooperatifin dağılmasından ona ödenecek payı, haczettirebilir.

b)Elbirliği mülkiyet payı haczi

'' taksim edilmemiş (paylaşılmamış) bir miras hissesi ile iştirak halinde tasarruf edilen bir mal hissesi'' denilmekte ise de bütün elbirliği mülkiyet paylarının haczi, İKK m.94 hükmüne göre olur. Mesela, adi ortaklık payı.

Elbirliği mülkiyeti (iştirak halinde mülkiyet) payı üzerinde tasarrufta bulunamayacağından burdan haczin konusu, borçlunun (payı değil) elbirliği mülkiyeti ilişkisinin son bulması halinde (mesela paylaşma sonunda) borçlunun payına düşecek olan tasfiyedeki paydır.

Borçlunun elbirliği mülkiyeti ile maliki bulunduğu bir **taşınmazdaki** paylaşma sonundaki payı haczedilince, tıpkı taşınmazlarda ve taşınmaz üzerindeki paylı mülkiyet paylarında olduğu gibi, tapu sicil müdürü, borçlunu elbirliği mülkiyeti payının haczedildiğini tapu siciline şerh verir.

Haczedilen elbirliği mülkiyeti payının konusu **taşınır** bir mal ise, icra dairesi, o taşınır malın başkasına devrine engel olmak için gereken tedbirleri alır.

c)Paylı mülkiyet payının haczi

paylı mülkiyet payı, yalnız başına haczedilir. İcra dairesi, haczi diğer paydaşlara bildirir. bir **taşınmaz** üzerindeki paylı mülkiyet payı haczedilince, icra dairesi, payın haczedildiğini tapu siciline bildirir ve haciz tapu siciline şerh verilir.

3)Borçluya ait ayni hakların tescilini isteme yetkisinin alacaklıya verilmesi

Alacaklı, borçlunun miras, cebri icra satış veya mahkeme ilamı gibi bir nedenle iktisap ettiği ve fakat henüz tapu siciline tescil ettirmediği mülkiyet veya diğer bir ayni hakkını haczettirmiş olabilir; fakat, bu hak tapu siciline tescil edilmemiş olduğu için, üzerine haciz şerhi konulamaz ve bu hakkın satışı istenemez.

Bu halde, alacaklı, bu hakkın borçlu adına tescilini isteme yetkisini kendisine verilmesini, icra dairesinden isteyebilir. Bu talep üzerine icra dairesi, (eğer iş mahkemeye gitmeden doğrudan doğruya tescil mümkün ise) alacaklını tescil için gerekli işlemleri takip edebileceğini , tapu müdürlüğüne ve gerekiyorsa (eğer tescilin yapılması için borçlu adına dava açılması gerekiyorsa) mahkemeye bildiri.

4)Borçlunun zilyedi olduğu bir taşınmazın tescilini dava etme (takip) yetkisinin alacaklıya verilmesi

Tapusuz (veya tapulu) bir taşınmazın zilyedine göre tescil isteme yetkisi gelmiş olduğu halde, zilyet (borçlu) taşınmazı alacaklılardan kaçırmak amacıyla tescil davası açmayabilir. Böyle bir zilyedin (borçlunun) alacaklısı, borçlunun zilyedi bulunduğu taşınmazın olağanüstü zamanaşımı ile iktisabın (tescilini) isteme hakkını, haczettirebilir.

İcra dairesi alacaklıya taşınmazın borçlu adına tescili için dava açma yetkisini (dava takip yedi belgesini) verir.

Bu yetki belgesi ile, alacaklı borçlu adına tescil davası açar.

5)Borçlu ile bir taşınmaz maliki arasında (borçlu lehine) bir taşınmaz **satış vaadi sözleşmesi** yapılmış olduğu halde, borçlu taşınmaz malikine karşı tescil davası açmazsa , alacaklı, m.94'e göre icra dairesinden alacağı bir yetki belgesi ile, borçlu adına (taşınmaz malikine karşı) tescil davası açabilir.

HACİZLİ MALLARIN MUHAFAZA GİDERLERİ

Alacaklı, haczedilen malların muhafaza, idare ve işletilmesi için gerekli giderleri, icra dairesince istenildiği takdirde, peşin olarak vermeye mecburdur. İstenilen gider alacaklı tarafından verilmezse, haciz hükümsüz kalmaz; haciz geçerli olmakta devam eder; yalnız gidere bağlı işlemin yapılmamasından icra müdürü sorumlu tutulmaz; bu ise alacaklının zararına olur.

GEÇİCİ HACİZ(MUVAKKAT HACİZ)

İcra mahkemesinin itirazın geçici kaldırılmasına kararı vermesi üzerine, alacaklı geçici haciz isteyebilir.

Geçici haciz de, kesin haciz hakkındaki hükümlere göre yapılır. kesin haciz ile geçici haciz arasındaki tek hüküm **farkı şudur; geçici haciz sahibi alacaklı satış talebinde bulunamaz.** Geçici, haciz de satış isteme süreleri işlemez.

Geçici haciz; geçici (muvakkat) bir hacizdir; itirazın geçici kaldırılması kararının kesin kaldırma kararına dönüşmesi ile (yani yedi gün içinde borçtan kurtulma davası açılmaması veya süresinde açılan borçtan kurtulma davasının reddedilmesi ile), geçici haciz kesin(icrai) hacze dönüşür.

Geçici haciz, ilerde incelenecek olan **ihtiyati hacizden başkadır.** Geçici haciz, yalnız itirazın geçici olarak kaldırılması halinde özgü (münhasır) olduğu halde, ihtiyati haczin kapsamı çok daha geniştir.

3.KİŞİLERDEKİ ALACAKLARIN HACZİ

Borçlu aleyhine yapılan icra takibi kesinleşince, alacaklının haciz talebi üzerine, borçlunun (kendi elindeki taşınır malları gibi) üçüncü kişilerdeki taşınır malları ve alacakları (mesela **borçlunun bir bankadaki parası)** da haczedilebilir. Borçlunun (gerçek ve tüzel) üçüncü kişilerdeki malları ve alacakları, alacaklının bunu iddia etmesi (ve haciz istemesi) üzerine haczedilir; fakat, bunların üçüncü kişide gerçekten mevcut olup olmadığının tespiti gerekir. üçüncü kişi ile borçlunun anlaşıp alacaklının koydurmuş olduğu haczi etkisiz bırakmalarına karşı da, bazı önlemlerin alınması gerekir. ancak, bu yapılırken üçüncü kişilerin hukuki durumuna bir zarar verilmemesi gerekir.

Üçüncü kişilerdeki (bankalardaki) alacakların haczi

Buradaki alacaktan maksat, **borçlunun bir kıymetli evraka bağlı olmayan alacaklarıdır.**

borçlunun 3. Kişideki alacağı, hamiline ait bir senede veya poliçe ve sair cirosu kabil bir kıymetli evraka dayanmakta (bağlı) ise bu kıymetli evrak (ve bununla kıymetli evrakta tecessüm eden alacak) m.89 taşınır mallar gibi haczedilir.

İnceleme konumuz, borçlunun üçüncü kişilerdeki bir kıymetli evraka bağlı olmayan (yani hamilere ait olmayan veya cirosu kabil bir kıymetli evraka bağlı bulunmayan) alacaklarıdır. Bu alacaklarda ikiye ayrılır:

1) maaş ve ücretler,
2) maaş ve ücretler dışındaki alacaklar.

Borçlunun (üçüncü kişilerdeki) maaş veya ücreti dışında ki alacakları kavramına, borçlunun üçüncü kişilerdeki hakları da dahildir. Borçlunun bir **bankadaki parası,** üçüncü bir kişiye ödünç vermiş olduğu para, satmış olduğu malın satış bedeli, kiraladığı taşınmazın kirası, borçlunun bir şirketteki kar veya tasfiye payı, borçlunun adi ortaklıktaki kar payı gibi.

Alacak(mevduat) haczinin yapılması)

Borçlunun üçüncü kişideki alacağı alacaklının haciz talebi üzerine, icra dairesi tarafından haczedilir. Fakat borçlunun üçüncü kişideki alacağının haczedilebilmesi için, borçlunun hangi üçüncü kişide ne kadar alacağı olduğunun bilinmesi gerekir. bunun tespiti ise zordur. Bu konuda iki ihtimal vardır:

1)Borçlu mal beyanında bulunurken mesela, bir bankada mevduatı olduğunu bildirmiş ise iş kolaydır: İcra müdürü, borçlunun o bankadaki mevduatının haczine karar verir ve o bankaya birinci haciz ihbarnamesi gönderir.

2)Borçlu mal beyanında bulunurken mesela, bankadaki mevduatını bildirmemiş veya hiç mal beyanında bulunmamış ise, o zaman alacaklının borçlunun mevduatının bulunduğu bildiriyi bankadaki mevduat haczedilir. Banka sırrı nedeniyle, alacaklının, borçlunun hangi bankada ne kadar mevduatı bulunduğunu bilmesi güçtür. Bu nedenle, icra dairesi, alacaklının borçlunun mevduatının bulunduğu bildiriyi (tahmin ettiği) bankadaki mevduatı (alacaklının talebi üzerine) haczeder. Borçlunun o bankada gerçekten mevduatının bulunup bulunmadığını, ancak birinci haciz ihbarnamesinden sonra belli olur.

Borçlunun üçüncü kişideki alacağının haczeden icra dairesi, bir haciz ihbarnamesi gönderir; buna birinci haciz ihbarnamesi denir.

Birinci haciz ihbarnamesi ile, **bankaya**(üçüncü kişiye) bundan böyle (alacak tahsil edinceye kadar) borçluya olan **borcunu** (mesela borçlunun bankadaki mevduatını haciz konulan kısmını) **yalnız icra dairesinin banka hesabına ödemesi gerektiği,** borçluya yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı, aksi halde borcu icra dairesine tekrar ödemek zorunda kalacağı **ihtar edilir.**

Birinci haciz ihbarnamesine, bankanın (üçüncü kişini) borcu olmadığı veya haciz ihbarnamesinin tebliğinden önce borç ödenmiş veya alacağın borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiası **varsa hesabına ödemesi gerektiği,** borçluya yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı, aksi halde borcu icra dairesine tekrar ödemek zorunda kalacağı **ihtar edilir.**

Birinci haciz ihbarnamesine, bankanın(üçüncü kişinin) borcu olmadığı veya haciz ihbarnamesini tebliğinden önce borç ödenmiş veya alacağın borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiası **varsa, birinci haciz ihbarnamesinin** kendisine tebliğinden itibaren **yedi gün içinde** icra dairesine **itirazda bulunabileceği** aksi halde borcun zimmetinde sayılarak borcu icra dairesine ödemek zorunda kalacağı **ihtarı** yazılır.

Borçlunun bankada böyle bir **mevduatı yoksa** veya bankadaki mevduatı haciz haciz ihbarnamesinde bildirdiği kadar değilse bankanın bu durumu **yedi gün içerinde** icra dairesine bildirmesi (haciz ihbarnamesine **itiraz etmesi**) gerekir. Aksi halde , banka, mevcut olmayan bu parayı icra dairesine ödemek zorunda kalabilir. Banka **banka sırrı** olduğu gerekçesiyle haciz ihbarnamesine cevap vermekten kaçınmaz.

Borçlunun bankada mevduatı yoksa (veya mevduat haciz ihbarnamesinde bildirdiği kadar değilse) bankanın yedi gün içinde birinci haciz ihbarnamesine itiraz edip etmemesinin :banka, itiraz etmezse (mevcut olmayan) borç zimmetine sayılır, itiraz ederse birinci haciz ihbarnamesi ile istenen parayı ödemekten kurtulur.

Birinci haciz ihbarnamesine **itiraz etmiş olan bankaya, ikinci haciz ihbarnamesi gönderilmez. Banka** yedi gün içinde **birinci haciz ihbarnamesine itiraz etmezse ,** icra dairesi , bankaya, ikinci haciz ihbarnamesi gönderir.

İkinci haciz ihbarnamesi ile, bankaya, birinci haciz ihbarnamesine yedi gün içinde itiraz etmediği için borcun zimmetine sayıldığı, yedi gün içinde m.89, 2'de belirtilen sebeplerle ikinci haciz ihbarnamesine itiraz edilebileceği bildirilir ve itirazda bulunmadığı takdirde zimmetinde sayılan borcu, icra dairesinin banka hesabına ödemesi istenir. **Banka,** ikinci haciz ihbarnamesine (tebliğinden itibaren) **yedi gün içinde itiraz edebilir.** İkinci haciz ihbarnamesi itiraz etmiş olan bankaya üçüncü haciz gönderilmez. Fakat, takip alacaklısı, icra mahkemesine başvurarak, bankanın itirazının doğru olmadığını bildirerek, banka yetkilerinin cezalandırılmasını ve bankanın tazminata mahkûm edilmesini isteyebilir.

Banka, ikinci haciz ihbarnamesinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde de **ikinci haciz ihbarnamesine itiraz etmez ise, borcun zimmetinde sayılması kesinleşir. Banka,** yedi gün içinde ikinci haciz ihbarnamesine de itiraz etmemesi nedeniyle zimmetinde sayılması kesinleşen **borcu,** icra dairesine **ödemez ise,** icra dairesi, bankaya, **üçüncü haciz ihbarnamesi gönderir**.

Üçüncü haciz ihbarnamesi ile, bankaya, ikinci haciz ihbarnamesine de yedi gün içinde itiraz etmediği için **zimmetinde sayılması kesinleşen borcu on beş gün içinde** icra dairesinin banka hesabına **ödemesi** veya **aynı on beş gün içinde** takip alacaklısı aleyhine **menfi tespit davası açması,** aksi takdirde zimmetinde sayılan borcu ödemeye zorlanacağı **bildirilir.**

Üçüncü haciz ihbarnamesi alan **banka, iki şekilde hareket edebilir:** 1) menfi tespit davası açmaz, 2) menfi tespit davası açar.

BANKANIN MENFİ TESPİT DAVASI AÇMAMASI

Banka on beş gün içinde menfi tespit davası açmazsa, borcun zimmetinde sayılmış olması kesinleşir. Bu halde, banka (üçüncü kişi) aynı on beş gün içinde zimmetinde sayılan borcu **ödemeye zorlanır.**

Bu şekilde bankanın icra dairesine ödemek zorunda kaldığı para, takip alacaklısına ödenir. Banka, aslında borçlu olmadığı bir parayı ödemiş olduğundan bahisle takip alacaklısına karşı, kural olarak bir geri verme(istirdat) davası açamaz.

Ancak, **alacaklı kötü niyetli ise, banka,** borçlu ile kötü niyetli alacaklı aleyhine **dava açarak, ödemek zorunda kaldığı paranın geri verilmesini yani iadesini isteyebilir.**

BANKANIN (ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN) MENFİ TESPİT DAVASI AÇMASI

İkinci haciz ihbarnamesinde de yedi gün içinde itiraz etmemiş ve bu nedenle borcun zimmetinde sayılması kesinleşmiş olan banka borçlunun bankada böyle bir mevduatı (parası,alacağı) yok ise, zimmetinde sayılan bu borcu ödemekten kurtulmak için (üçüncü haciz ihbarnamesinin tebliğinden itibaren) **on beş gün içinde** mahkemede menfi tespit davası açabilir.

Menfi tespit davası için **yetkili mahkeme** icra takibinin yapıldığı yer veya davacı üçüncü kişinin, bankanın yerleşim yerindeki mahkemedir.

Menfi tespit davası için görevli mahkeme **asliye hukuk mahkemesidir.**

Banka, üçüncü haciz ihbarnamesinin tebliğinden itibaren on beş gün içinde mahkemede menfi tespit

davası açarsa, menfi tespit davası sonuçlanıncaya kadar zimmetinde sayılan borcu ödemeye zorlanmaz.

Davacı banka, açtığı menfi tespit davasında takip borçlusuna borçlu bulunmadığını **ispat** etmeye mecburdur. **Banka** açtığı **menfi tespit davasını kaybederse mahkeme, bankayı** dava konusu alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere **tazminata da mahkum eder. Bankacı,** açtığı menfi tespit davasını **kazanırsa** zimmetinde sayılan borcu icra dairesine ödemekten kurtulur. Ancak bu halde banka lehine bir tazminata hükmedilemez.

BANKANIN BİRİNCİ VEYA İKİNCİ HACİZ İHBARNAMESİNE İTİRAZ ETMESİ

Banka, takip borçlusuna borcu olmadığını veya borcun haciz ihbarnamesinin tebliğinden önce (takip borçlusuna) ödenmiş olduğunu bildirerek, birinci veya ikinci haciz ihbarnamesine itiraz edebilir.

1)Alacaklının bankaya karşı ceza ve tazminat davası açması

Bankanın birinci (veya ikinci) haciz ihbarnamesine itiraz etmesi halinde, takip alacaklısı, icra mahkemesine başvurarak, bankanın itirazının doğru olmadığını bildirerek, banka yetkililerinin cezalandırılmasını ve bankanın tazminata mahkum edilmesini isteyebilir. Yani, **alacaklı** icra mahkemesinde **ceza ve hukuk (tazminat) davalarını birlikte açabilir:**

Bu davada, **davacı alacaklıdır. Davalı banka** genel müdürlüğüdür. Bu dava için **görevli** mahkeme , **icra mahkemesidir**. Yetkili icra mahkemesi icra takibinin yapıldığı yerdeki icra mahkemesidir. Bankanın cevabı aksini **ispat yükü** davacı alacaklıya düşer.

İcra mahkemesi **bankayı,** davacı alacaklıyı **tazminat ödemeye de mahkûm eder.** Bu tazminat, birinci haciz ihbarnamesi ile bankadan istenen miktar kadardır. Bundan başka alacaklının alacağına geç kavuşmaktan dolayı uğradığı faiz kaybı da bu tazminata eklenebilir.

İcra mahkemesi kararının tazminata ilişkin bölümü (istinaf sınırını geçmesi şatıyla) **istinaf** edebilir. İstinaf mahkemesinin buna ilişkin kararı (temyiz sınırının geçmesi şartıyla) temyiz edilebilir.

Alacaklı, iki yıllık zamanaşımı süresi içinde, bankaya karşı **yalnız tazminat davası** da açabilir ve bu tazminat davasına da icra mahkemesinde bakılır.

BANKANIN BORÇLU OLDUĞUNU BİLDİRMESİ

Birinci (veya ikinci) haciz ihbarnamesini alan banka yedi gün içinde (hatta daha sonra) kendisinden istenilen alacağı takip borçlusuna borçlu olduğunu (yazılı veya sözlü olarak) icra dairesine bildirir ise bankaya artık ikinci (veya üçüncü) haciz ihbarnamesi gönderilmesine gerek yoktur. Bu halde, banka, takip borçlusuna olan borcunu icra dairesine ödemek zorundadır; ödemezse, icra dairesi, bankadan bu parayı zorla alır.

BORÇLUNUN MAAŞ VEYA ÜCRETİNİN HACZİ

Borçlunun maaş veya ücretinin ancak bir kısmı (genellikle dörtte biri) haczedilebilir.

Borçlunun böyle bir ücretini haczeden icra dairesi, borçlunun (yanında çalıştığı) işverenine durumu bir yazı ile bildirir. Bu bildiride, borçlunun ücretinin (bir kısmının, kural olarak dörtte birini) haczedildiği borçlunun aldığı ücret miktarının en geç bir hafta içinde icra dairesine bildirilmesi ve borç bitinceye kadar icra dairesinin bildirisi gereğince haczedilen ücret tutarının borçlunun ücretinden kesilip, hemen icra dairesine gönderilmesi hususları işverene ihtar olunur. Buna uymamış olan işverenlerin, borçlunun ücretinden kesmediği veya kesip de ilk vasıta ile icra dairesine göndermediği para, ayrıca mahk'den hüküm alınmasına gerek kalmaksızın, icra dairesince kendilerinden yani işverenlerden alınır. Bu şekilde kendilerinden tahsilat yapılan 3.kişiler yani işverenler, borçluya rücu edebilirler.

Borçlunun ücreti üzerine 1'den fazla kesin haciz konulmuşsa, bu hacizler konuluş tarihine göre sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe, sonraki haciz için kesintiye geçilmez.

BORÇLUNUN 3.KİŞİLERDEKİ TAŞINIR MALLARININ HACZİ

Borçlunun, 3.kişi elindeki taşınır malı haczedilince, icra dairesi, 3.kişiye bir haciz ihbarnamesi gönderir. Bu ihbarname ile 3.kişiye, elindeki borçluya ait taşınır malın haczedildiği, bundan böyle taşınır malı ancak icra dairesine teslim edebileceği, malı takip borçlusuna vermemesi, aksi halde malın bedelinin icra dairesine ödemek zorunda kalacağı ve haciz ihbarnamesine 7 gün içinde itiraz edebileceğini bildirir.

3.kişi, 1.haciz ihbarnamesine 7 gün içinde itiraz etmezse, mal elinde sayılır ve bu husus 3.kişiye, 2.bir haciz ihbarnamesi ile bildirilir. **2.haciz ihbarnamesi** ile 3.kişiye 1.haciz ihbarnamesine 7 gün içinde itiraz etmediği için malın elinde sayıldığı 2.haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde kanunda belirtilen sebeplerle 2.haciz ihbarnamesine itiraz edebileceği bildirilir ve itirazda

bulunmadığı takdirde yedinde sayılan malı icra dairesine teslim etmesi istenir.

3.kişi 15 gün içinde **menfi tespit davası açmazsa** elinde sayılan mal icra dairesi tarafından kendisinden zorla alınır. Taşınır malın aynen teslimi mümkün olmazsa, alacaklı, icra mahk'ne başvurarak malın değerinin 3.kişi tarafından ödenmesine karar verilmesini isteyebilir.

3.kişi 15 gün içinde **menfi tespit davası açarsa,** dava sonuna kadar elinde sayılan malı teslime zorlanamaz. Bu davada malın takip borçlusuna ait olmadığını ispat yükü, davacı 3.kişiye düşer. 3.kişi davayı kaybederse dava konusu taşınır malın bedelinin %20'sinden aşağı olmamak üzere bir tazminata da mahkum edilir.

3.kişi 7 gün içinde 1.veya 2.haciz ihbarnamesine itiraz ederse, istenen taşınır malın 3.kişinin elinde veya borçluya ait sayılmasına imkan yoktur. Ancak 3.kişi gerçeğe aykırı olarak itirazda bulunmuşsa, alacaklı, icra mahk'nde bir ceza davası açıp, 3.kişinin verdiği cevabın gerçeğe aykırı olduğunu ispat ederek, 3.kişinin cezalandırılmasını ve tazmianat mahkum edilmesini sağlayabilir.

Alacaklı, borçlunun 3.kişilerdeki mallarının haczine mutlaka haciz ihbarnamesi göndertmek yoluna başvurmak zorunda değildir. Alacaklı, istihkak davası yoluna da başvurabilir.

HACZEDİLEMEYEN MALLAR ve HAKLAR

Borçlunun ve ailesinin yaşaması ve ekonomik varlığını devam ettirebilmesi için istisna olarak, borçlunun bazı mal ve haklarının haczedilemeyeceği kabul edilmiştir. Haczedilemeyen mal ve haklar 2'ye ayrılır;

1) Tamamı haczedilemeyen mal ve haklar,
2) Kısmen haczedilemeyen mal ve haklar

TAMAMI HACZEDİLEMEYEN MAL ve HAKLAR

→**Maddi hukuka göre başkasına devri yasak olan mal ve haklar haciz de edilemez.** Buradaki devredilemezlik niteliğinin, kanuna dayanması gerekir. Kanundan dolayı başkasına devredilemedikleri için, haciz de edilemeyen mal ve haklar;

- manevi tazminat talepleri,
- ana babanın çocuğun malları üzerindeki kullanma hakkı,
- aile yurdu ve eklentileri,
- oturma hakkı ve diğer irtifak hakları,
- ölünceye kadar bakım alacaklısı bu hakkını başkasına devredemez,
- Bütünleyici parçalar taşınmazdan ayrı olarak haczedilemez. Eklentiler ise kural olarak, taşınmazdan ayrı olarak haczi mümkündür.

→**İİK md 87'ye göre tamamı haczedilemeyen mal ve haklar;** bu mal ve haklar borçlu ve ailesinin yoksul kılınıp, sonuçta devletin sosyal yardımına muhtaç bırakılmaması ve borçlunun ekonomik varlığına devam ettirebilmesi düşüncelerine dayanarak, haczedilemez olarak kabul edilmiştir;

- Devlet malları (devlete karşı icra takibi yapılabilir, fakat devletin malları haczedilemez)
- Köyün orta malları,
- Belediyenin gelirleri haczedilemez,
- İl özel idaresinin malları haczedilemez. (Devletin mallarının haczedilemeyeceği kamu düzenine ilişkin olduğundan, bu malların haczedilemeyeceği süresiz şikayet yolu ile ileri sürülebilir)
- Ekonomik faaliyeti sermayesinden ziyade bedeni çalışmasına dayanan gerçek kişi **borçlunun mesleğini** sürdürebilmesi için gerekli olan her türlü eşya haczedilemez.
- Borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya haczedilemez.

Borçluya ait para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler haczedilebilir.

- Borçlu çiftçi ise, kendisinin ve ailesinin geçimi için zorunlu olan arazi ve çift hayvanları ve nakil vasıtaları ve diğer teferruatlı tarım aletleri haczedilemez.
- Borçlunun sanat ve mesleki için gerekli olan aletleri ve kitapları haczedilemez.
- Hayvan yem ve yataklıkları haczedilemez.
- Bir yardımlaşma sandığı veya derneği tarafından bağlanan maaşlar haczedilemez.
- Borçlunun haline münasip evi haczedilemez.
- Öğrenci bursları haczedilemez.

Borçlu bu malları alacaklıdan veresiye satın almış ise, borçlu satıcı alacaklıya karşı o malların haczedilemeyeceğini ileri süremez.

BİR KISMI HACZEDİLEMEYEN HAKLAR

1) Maaş ve ücretler
2) Özel kanunlara göre bir kısmı haczedilemeyen haklar
- İşçilerin aylık ücretlerinin dörtte birinden fazlası haczedilemez.
- Kıdem tazm, izin ücreti, ihbar tazm. Tamamı haczedilebilir.

Borçlunun, hacizden önceki bir dönemde haczi caiz olmayan bir mal veya hakkın haczedilebileceğine dair alacaklı ile yapmış olduğu anlaşma geçerli değildir(Haczedilmezlikten feragat). Buna karşılık,

borçlunun, kesin haciz sırasında veya hacizden sonraki bir dönemde, belli bir mal, hak veya ücretin haczedilmezliğinden feragat etmesi mümkündür. Borçlunun ve alacaklının bu hususstaki iddiaları, haczi yapan icra müdürünün karar vermesini kolaylaştırabilir. İcra müdürü, haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendirir ve talebin kabulüne veya reddine karar verir.

Haczi yasaklanan gelir, aylık ve ücretlerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun muvafakati bulunmaması halinde, icra müdür tarafından reddedilir. İcra müdürü, borçlunun haczedilemeyeceğini iddia ettiği bir malını haczederse, borçlu, icra müdürünün haciz kararına karşı icra mahk'nde şikayet yoluna başvurabilir. Bunun gibi, icra müdürü borçlunun bir malının haczedilemeyeceğine karar verirse, alacaklı, bu karara karşı süresiz şikayet yoluna başvurabilir.

Kamu düzenine ilişkin hallerde, haczedilmezlik şikayeti süreye tabi değildir. İcra mahk'nin haczedilmezlik şikâyeti hakkındaki kararları istinaf edilebilir. Borçlunun haczedilemeyen mal ve hakları, ihtiyati haciz sırasında da haczedilemez; yani, borçlu, bu malların haczedilemeyeceğini ihtiyati hacizde de ileri sürebilir. Haczedilemeyen mallar ve haklar hakkındaki hükümler ilamsız icrada, ilamlı icrada ve ihtiyati hacizde uygulanır. Müflisin haczi caiz olmayan mallar ve hakları, iflas masasına da girmez.

HACZE İŞTİRAK

İlk haciz sahibi alacaklının koydurmuş olduğu ilk hacze, ondan sonra aynı malı haczettiren alacaklıların iştirak edip edemeyeceğini düzenleyen kurum, hacze iştirak kurumudur. İlk haciz sahibi alacaklının, sonraki alacaklılara oranlar bir rüçhan hakkı yoktur. Sonraki alacaklılar, kanunun aradığı şartlar varsa, ilk hacze aynı derecede iştirak edebilirler. Hacze iştirak 2 çeşittir;

1) Adi iştirak
2) İmtiyazlı iştirak

Hacze Adi İştirak

Kanunun aradığı şartlara sahip olam her alacaklı, ilk haciz üzerine satılan malın tutarı icra veznesine girinceye kadar, ilk hacze iştirak edebilir. İlk hacze iştirak etmek isteyen alacaklının da, borçluya karşı icra takibi yapmış ve kendisine haciz isteme yetkisinin gelmiş olması gerekir. bu nedenle, adi iştirake 'takipli iştirak' de denir.

Şartları;

1) Takip yapmış olmak,
2) Öncelik şartı;

Hacze iştirak edecek alacaklının, ilk haczi koydurmuş olan alacaklıya tekaddüm etmiş olması gerekir. ilk haciz, ilk önce verilen haciz kararı değil, **ilk önce uygulanan hacizdir.** Aynı malı ilk hacizden sonra haczettiren alacaklının, ilk haciz sahibi alacaklının koydurmuş olduğu ilk hacze iştirak edebilmesi için alacağının;

a) İlk haciz sahibi alacaklının takibi ilamsız takip ise, onun takip talebinden önce veya,
b) İlk haciz sahibi alacaklının takibi ilamlı takip ise, bu ilamın verilmiş olduğu davanın açıldığı tarihten önce doğmuş olması gerekir.
3) Öncelik şartının belge ile ispatı gerekir

Kanunun sınırlı olarak saydığı belgelerden biri ile ispat edilmesi gerekir. bu belgeler;

- İlamsız takipte veya ilamlı takipte dava tarihinden önce yapılmış bir icra takibi üzerine alınmış kesin borç ödemeden aciz belgesi.(İcra takibinin dava tarihinden önce yapılmış olması şarttır)
- Hacze iştirak etmek isteyen alacaklının, alacağı, ilk haciz sahibi alacaklının takip veya dava tarihinden önce açılmış bir dava üzerine alınmış bir mahk ilamına dayanmakta ise, o alacaklı hacze iştirak edebilir. Burada, ilamın da ilk haciz sahibi alacaklının takip veya dava tarihinden önce alınmış olması şart değildir. İlamın verilmiş olduğu davanın, ilk haciz sahibinin takip veya dava tarihinden önce açılmış olması gerekli ve yeterlidir.
- Hacze iştirak etmek isteye alacaklının alacağı, ilk haciz sahibi alacaklının takip veya dava tarihinden önceki tarihli resmi veya tarih ve imzası tasdikli bir senede dayanmakta ise, o alacaklı, ilk hacze iştirak edebilir.
- Hacze iştirak etmek isteyen alacaklının, alacağı, ilk haciz sahibi alacaklının takip veya dava tarihinden önceki resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya yazılı belgeye dayanmak ise, o alacaklı ilk hacze iştirak edebilir.

İlk haciz sahibi alacaklıdan sonra haciz isteyen alacaklılar, ancak bu 4 çeşit belgeden birine dayanarak, ilk hacze aynı derecede iştirak edebilirler. Sonra haciz isteyen alacaklı, bu belgelerden birine sahip değilse, ilk hacze iştirak edemez.

4) Zaman şartı; hacze iştirak, ilk haczedilen malın satış bedeli icra veznesine girinceye kadar mümkündür, ondan sonra mümkün değildir.

İlk Hacze Aynı Derecede İştirak

4 şarta sahip olan alacaklılar, ilk hacze aynı derecede iştirak ederler. Haczli malın satış bedeli, hacze iştirak etmiş olan bütün alacaklıların alacaklarına yetmeyecekse, icra müdürü, alacaklıların talebi üzerine **ilave hacizler** yapar.

Hacizli malların bedeli bütün alacakları ödemeye yeterse, bütün alacaklıların alacağı ödenir ve artan para, hacze iştirak hakları olmadığı için 2.bir derece teşkil etmiş olan alacaklılara ödenir. Satış bedeli hacze iştirak etmiş bütün alacakları ödemeye yetmezse, bir sıra cetveli düzenlenir.

Bu 4 şarta sahip olmayan alacaklıların, ilk hacze iştirak etmeleri mümkün değildir. Bu alacaklılar, ancak, önceki dereceden artan para için hacze iştirak edebilirler. Yani, 2.dereceyi teşkil eder.

Borçlunun ücretinden kesilen para ile önce ilk haciz sahibi alacaklının alacağı tam olarak ödenir; ondan sonra 2.haciz sahibi alacaklıya ödeme yapılmaya başlanır.

HACZE İŞTİRAKIN ÖNEMİ

Hacze iştirak kurumu, borçlunun bütün borçlarını karşılayacak kadar malının bulunmaması halinde önemlidir. Borçlunun yeteri kadar malı varsa, icra mdürünün, iştirak talebinde bulunan alacaklının iştirak hakkının bulunup bulunmadığını araştırmadan, borçlunun diğer mallarını haczetmesi gerekir.

Hacze iştirak, ilk haczin konulduğu icra takibinin yapıldığı icra dairesinden istenir. Yani, hacze iştirak şartlarının mevcut olup olmadığına karar vermek yetkisi, ilk haczin konulduğu icra takibinin yapıldığı icra dairesine aittir.

İlk haczin konulduğu takibin yapıldığı icra müdürü, hacze iştirak şartlarının mevcut olup olmadığını inceleyerek, hacze iştirak talebi hakkında olumlu veya olumsuz bir karar verir. İcra müdürünün kararı olumsuz ise, iştirak talebinde bulunan alacaklı buna karşı şikayet yoluna başvurabilir.

HACZE İMTİYAZLI İŞTİRAK (TAKİPSİZ İŞTİRAK)

Kanun, fiili imkansızlık nedeniyle icra takibi yapamayan bazı alacaklıları korumak için, önceden bir icra takibi yapılmasına gerek kalmadan, bu kişilerin başka bir alacaklının koydurmuş olduğu hacze iştirak edebileceğini kabul etmiştir. Buna, imtiyazlı iştirak denir.

Mesela borçlunun eşinin eşine karşı veya vesayet altında bulunan kişilerin veli veya vasilerine karşı, icra takibi yapmalarında fiili imkansızlık vardır. Bu nedenle, bu kişilerin, önceden bir takip yapmış olmalarına gerek kalmaksızın, eşleri, velileri veya vasilerinin mallarına başka bir alacaklının koydurmuş olduğu hacze, doğrudan doğruya iştirak etmelerini sağlamak, onların hukuken korunmaları için zorunlu görülmüştür.

İmtiyazlı iştirakte, buna yetkili olan kişilerin, önceden bir takip talebinde bulunup, takibin kesinleşmesini ve bunun sonucunda kendilerine haciz isteme yetkisinin gelmesini beklemelerine gerek yoktur. Bu kişiler, alacakları için, başka bir alacaklının koydurmuş olduğu hacze, doğrudan doğruya iştirak edebilirler.

Hacze imtiyazlı olarak iştirak etmeye hakkı olan kişiler;

- Borçlunun eşi, çocukları ve vasi veya kayyımı olduğu kişiler,
- Bu kişilerin alacaklarının, belli ilişkilerden doğmuş olması gerekir. Evlenmeden doğmuş olması, velayetten veya vesayetten doğmuş olması gibi.
- Küçükler, vesayet altında bulunanlar ve kendilerine kayyım tayin edilmiş olanlar adına, sulh mahk'si de, onlar gibi imtiyazlı olarak hacze iştirak edebilir.
- Bu kişilerin hacze imtiyazlı olarak iştirak edebilmeleri, belli bir süre ile sınırlıdır. Bu kişiler, haczin, evliliğin, velayetin veya vesayetin devamı sırasında veya son bulmasını takip eden 1 sene içinde yapılmış olması halinde, hacze imtiyazlı olarak iştirak edebilirler.
- Borçlunun ergin çocukları,
- Azami bir süre ile sınırlandırılmamıştır,
- Ölünceye kadar bakma alacaklısı,
- Nafaka alacaklısı

İmtiyazlı iştirak de, hacizli malın paraya çevrilip bedelinin icra veznesine girmesi anına kadar mümkündür.

İmtiyazlı iştirak de, ilk haczin dayanağı olan takibin yapıldığı icra dairesinden istenir. İcra dairesi, hacze imtiyazlı iştirak taleplerini borçluya ve alacaklılara bildirir ve onlara bu talebe itiraz edebilmeleri için 7 günlük bir süre verir.

Borçlu veya alacaklılardan biri, bu süre içinde imtiyazlı iştirak talebine itiraz ederse, imtiyazlı iştirak talebinde

bulunan kişinin hacze iştiraki geçici olarak kabul olunur ve kendisine 7 gün içinde mahk'de dava açması gerektiği bildirilir. İmtiyazlı iştirak talebinde bulunan, verilen bu süre içinde mahk'de dava açmazsa, hacze iştirak hakkı ve bununla geçici haciz düşer.

İmtiyazlı iştirak talebinde bulunan alacaklı 7 gün içinde mahk'de dava açarsa, davaya basit yargılama usulüne göre bakılır.

HACİZDE İSTİHKAK DAVALARI

Haciz sırasında borçluya ait olduğu çekişmeli olan mallar ile karşılaşılabilir. Bu çekişmeli mallara, istihkak iddia edilen mallar denir. İstihkak iddia edilen bu malların hacizden kurtarılması için başvurulan yola, hacizde istihkak davası denir.

İstihkak iddia edilen mallar da, haczedilir. Böyle bir mal hakkında açılacak istihkak davası 3.kişi lehine sonuçlanırsa, o mal üzerindeki haciz kalkar. Buna karşılık, istihkak davası o malı haczettirmiş olan alacaklı lehine sonuçlanırsa, mal borçlunun sayılır ve alacaklı malın satılmasını ve satış bedelinden alacağının ödenmesini isteyebilir.

HACİZLİ MALIN BORÇLUNUN ELİNDE OLMASI HALİNDE İSTİHKAK DAVASI

Elde bulundurmadan maksat zilyetlik olmayıp, zilyetliğin maddi ve harici unsuru olan sadece elde bulundurma durumudur. Bir mal borçluya ait bir yerde haczedilmiş ise, borçlunun elinde haczedilmiş sayılır.

Borçlu ile 3.kişinin hacizli malı birlikte ellerinde bulundurmaları halinde dahi, mal borçlunun elinde sayılır. bu halde de, istihkak davasını açma külfeti, borçlu ile birlikte hacizli malı elinde bulunduran 3.kişiye düşer.

İSTİHKAK İDDİASI; Haczedilen bir mal üzerinde, bir 3.kişinin, mülkiyet veya diğer bir ayni hak sahibi olduğunun ileri sürülmesine istihkak iddiası denir.

MÜLKİYET HAKKI; Haczedilen bir malın bir 3.kişiye ait olduğu ileri sürülerek istihkak iddiasında bulunulur.

REHİN HAKKI; Haczedilen bir mal üzerinde bir 3.kişinin rehin hakkı bulunduğunun ileri sürülmesi de istihkak iddiasıdır.

3.kişinin istihkak iddiasını borçlu da ileri sürebilir. Borçlu, bu 3.kişinin istihkak iddiasını, malın haczini öğrendiği tarihten itibaren 7 gün içinde ileri sürebilir.

3.kişi, borçlunun elinde haczedilen bir mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı gibi bir hakka sahip olduğunu ileri sürebilir; yani, böyle bir hakkı olduğundan bahisle 7 gün içinde istihkak iddiasında bulunabilir.

İstihkak iddiası, icra dairesine bildirilir. İcra müdürü, 3.kişinin istihkak iddiasını, alacaklıya ve borçluya bildirir ve bu bildiri ile istihkak iddiasına karşı itirazları olup olmadığını bildirmek üzere, alacaklıya ve borçluya 3 günlük süre verir. Alacaklı ve borçlu, bu 3 günlük süre içinde istihkak iddiasına karşı itiraz etmezlerse, istihkak iddiasını kabul etmiş sayılırlar.

Alacaklı veya borçlu, 3 gün içinde, istihkak iddiasına itiraz ederse, icra müdürü, istihkak iddiası ile ilgili dosyayı hemen icra mahk'ne verir. Dosyayı alan icra mahk'si ilk önce icra takibinin devamı veya ertelenmesi hakkında bir karar verir.

İcra mahk'si, 3.kişinin dayandığı delillerden istihkak iddiasının haklı olduğu kanısına varırsa, istihkak iddia edilen mal hakkındaki icra takibinin ertelenmesine, yani o malın satışının durdurulmasına karar verir.

İcra mahk'si, istihkak iddiasının haksız olduğu kanısına varırsa, takibin taliki talebini reddeder. Yani takibin devamına karar verir. İcra mahk'nin icra takibinin devamı hakkında verdiği bu karar kesindir. Yani istinaf edilemez.

İcra mahk'nin takibin ertelenmesine veya devamına karar vermesi üzerine, 3.kişi, icra mahk'nin bu kararının kendisine tefhim veya tebliğinden itibaren, 7 gün içinde istihkak davası açabilir. İstihkak davası için

görevli mahk; icra mahk'dir. Yetkili mahk; davalı alacaklının yerleşim yerindeki icra mahk'dir.

İstihkak davası, istihkak iddiasında bulunan 3.kişi tarafından açılır. İstihkak davası, haciz koydurmuş olan alacaklıya karşı açılır. Borçlu istihkak iddia edilen malın kendisine ait olduğunu iddia etmiş ise, istihkak davasında borçlunun da davalı gösterilmesi gerekir. bu halde, borçlu ile alacaklı, davalı tarafta mecburi dava arkadaşıdır.

Kendisine karşı istihkak davası açılan alacaklı, davacı 3.kişi aleyhine, hacizli mal hakkında karşı dava açabilir. İcra mahk'si, istihkak davası ile karşı iptal davasını birlikte inceleyip karara bağlar. İstihkak davasında ve karşı iptal davasında, tarafların gösterecekleri bütün delilleri, icra hakimi serbestçe takdir eder.

İstihkak davasına genel hükümler dairesinde ve basit yargılama usulüne göre bakılır. Malın kendisine ait olduğunu ispat yükü, davacı 3.kişiye düşer.

İstihkak davasında, dvaacı ve davalı iddialarını bütün delillerle ispat edebilirler. Davalı alacaklı, davacı 3.kişi ile borçlu arasındaki ilişkiye oranla 3.kişi durumunda olduğundan, borçlu ile davacı 3.kişi arasında düzenlenmiş olan senetler, istihkak davasında kesin delil teşkil etmez ve davalı alacaklı bu senetlerin aksini tanıkla ispat edebilir. İstihkak davasında, taraflardan biri diğerine, yemin de teklif edebilir.

3.kişi tarafından ileri sürülen istihkak iddiası hakkında 3.kişi ile borçlunun birleşmelerinin, yani, borçlunun istihkak iddiasını kabul etmesini, alacaklıya karşı bir etkisi yoktur.

Borçlunun 3.kişinin istihkak iddiasını kabul etmesi, kendisi aleyhine delil teşkil eder ve borçlu ilerde bu ikrara aykırı hiçbir iddiada bulunamaz. İstihkak davası sırasında, satış isteme süreleri işlemez.

İstihkak davası sonuçlanmadan önce, hacizli mal satılırsa, icra mahk'si, işbu satış bedelinin yargılama sonucuna kadar ödenmemesi veya teminat karşılığında derhal alacaklıya verilmesi konusunda ayrıca bir karar verir. Bu halde, istihkak davası bedele dönüşür. Yani, bundan sonra davanın konusu, istihkak iddia edilen malın satış bedelidir. Bu satış bedeli alacaklıya ödenmiş olsa bile, istihkak davası son bulmaz. İstihkak davasına devam edilir.

İSTİHKAK DAVASINDA HÜKÜM

İcra mahk'si kararının da gerekçeli olması gerekir.

- **İstihkak Davasının Reddi**

İcra mahk'si, istihkak davasının 7 günlük süre geçtikten sonra açıldığını tespit ederse, istihkak davasını süre aşımından dolayı reddeder.

İcra mahk'si, davacı 3.kişinin istihkak iddiasının haksız olduğu kanısına varırsa, istihkak davasının reddine karar verir. Bu ret kararanın kesinleşmesi ile, mal üzerine konulmuş olan haciz kesinleşir. Bunun üzerine, alacaklı hacizli malın satılmasını isteyebilir. Bunun için, istihkak davasının reddine ilişkin icra mahk'si kararının kesinleşmiş olmasına gerek yoktur. Fakat, istihkak davasının reddi hakkındaki karara karşı istinaf ve istinaf mahk'si kararına karşı temyiz yoluna başvuran istihkak davacısı, icra dairesinden mühlet isteyebilir.

İcra dairesi, malı, 3.kişiden alarak, muhafaza altına alabilir. Alacaklı malın satışını isteyebilir. İstihkak iddiası veya davası üzerine takibin ertelenmesine karar verilmiş idi ise, istihkak davasının reddine karar veren icra mahk'si, bu ret kararında, alacaklının alacağının istihkaka davası dolayısıyla alınması geciken miktarının %20'sinden aşağı olmamak üzere, davası 3.kişiyi tazminat ödemeye de mahkum eder.

- **İstihkak Davasının Kabulü**

İcra mahk'si, davacı 3.kişinin istihkak iddiasını haklı görürse, 3.kişinin iddia ettiği hakkın mevcut olduğuna karar verir. Buna göre, davacı 3.kişinin iddia ettiği hak mülkiyet hakkı ise, icra mahk'si, malın mülkiyetinin davası 3.kişiye ait olduğu anlaşıldığından, mal üzerindeki haczin kaldırılmasına karar verir. İstihkak davasının kabulüne karar veren icra mahk'si, davalı alacaklıyı hacizli malın değerinin %15'inden aşağı olmamak üzere bir tazminat ödemeye de mahkum eder.

Borçlu hakkında yapılan bir icra takibi sırasında haksız yere malı haciz edilen 3.kişi, bu yüzden doğan gerçek zararının ödetilmesini, genel hükümlere göre, açacağı ayrı bir dava ile isteyebilir.

İstihkak davası devam ederken, dava konusu mal üzerindeki haciz kalkarsa, istihkak davası konusuz kalır. Bu halde, icra mahk'si, dava hakkında bir karar verilmesine yer olmadığına karar verir.

İstihkak davasının kabul veya reddine ilişkin icra mahk'si kararı, istinaf sınırını geçmesi şartı ile, 10 gün içinde istinaf edilebilir. Temyizde edilebilir.

İstihkak davası esas hakkındaki icra mahk'si kararları, maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.

HACİZLİ MALIN 3.KİŞİNİN ELİNDE OLMASI HALİNDE İSTİHKAK DAVASI

Haczedilen şey, borçlunun elinde olmayıp da üzerinde mülkiyet veya diğer bir ayni hak iddia eden 3.kişi nezdinde bulunursa, bu kişi yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. Buna göre, 3 kişinin elinde bulunan mallar da haczedilebilir.

3.kişi malın elinde haczedildiği sırada hazır bulunmuş ise, hacizden itibaren 7 gün içinde istihkak iddiasını ileri sürebilir; aksi halde, aynı takipte istihkak iddiasını ileri sürmek hakkını kaybeder.

3.kişinin elinde bulunan mal 3.kişinin yokluğunda haczedilmişse, 3.kişi, malın haczedildiğini öğrendiği tarihten itibaren, 7 gün içinde istihkak iddiasını ileri sürebilir. Akdi halde, aynı takipte istihkak iddiasını ileri sürmek hakkını kaybeder.

Bir mal 3.kişinin elinde iken haczedilir ve 3.kişi o mal üzerinde mülkiyet veya diğer bir ayni hak iddia ederse, icra müdürü, bu istihkak iddiasını haciz tutanağına geçirir ve 3.kişiye karşı istihkak davası açması için, alacaklıya 7 günlük bir süre verir. Yani, bu halde dava açma süresi icra müdürü tarafından verilir ve istihkak davası açma külfeti, alacaklıya yükletilir.

ALACAKLININ İSTİHKAK DAVASI AÇMASI

Alacaklı, 7 gün içinde 3.kişiye karşı istihkak davası açabilir. Bu istihkak davası için de görevli mahk, icra mahk'dir. İstihkak davası için yetkili icra mahk'si, davalı 3.kişinin yerleşim yerindeki İcra mahk'dir. Bu istihkak davası alacaklı tarafından açılır; yani, davacı alacaklıdır. Bu istihkak davası, malı elinde iken haczedilen ve mal üzerinde istihkak iddiasında bulunan 3.kişiye karşı açılır. Yani, davalı 3.kişidir.

Borçlu, 3.kişinin istihkak iddiasını kabul etmemiş ise, borçlunun davalı gösterilmesine gerek yoktur. Çübkü bu halde alacaklı ile borçlu arasında bir uyuşmazlık yoktur; her ikisi de 3.kişinin elinde haczedilmiş olan malın borçluya ait olduğunu bildirmektedir. Bu halde, istihkak davası yalnız 3.kişiye karşı açılır. Buna karşılık, borçlu, 3.kişinin istihkak iddiasını kabul etmiş ise, istihkak davasının borçluya karşı da açılması gerekir. çünkü bu halde, alacaklı ile borçlu arasında da uyuşmazlık vardır.

İcra mahk'si bu istihkak davasıda basit yargılama usulüne göre inceler. Burada mal 3.kişi elinde haczedildiğinden, mülkiyet karinesi 3.kişi lehinedir. Bu nedenle, 3.kişinin elinde haczedilmiş olan malın borçluya ait olduğunu ispat yükü, davacı alacaklıya düşer. Bu istihkak davası da her türlü delil ile ispat edilebilir.

ALACAKLININ AÇTIĞI İSTİHKAK DAVASINDA HÜKÜM

- **İstihkak Davasının Reddi**

İcra mahk'si, davalı 3.kişinin istihkak iddiasını haklı görürse, 3.kişinin iddia ettiği hakkın mevcut olduğuna karar verir. Buna göre;

- İstihkak davasının reddine karar veren icra mahk'si, davacı alacaklıyı asgari %15 tazminata mahkum edemez.
- İstihkak davasını kazanan 3.kişi, malının haksız yere haczedilmesinden bir zarar görüş ise, genel mahk'lerde, alacaklıya karşı bir tazminat davası açabilir.

- **İstihkak Davasının Kabulü**

İcra mahk'si, davalı 3.kişinin istihkak iddiasının haksız olduğu kanısına varırsa, istihkak davasının kabulüne ve 3.kişinin istihkak iddiasının reddine karar verir. İcra mahk'nin istihkak davasının kabulü kararı ile, mal üzerine konulmuş olan haciz kesinleşir. İcra dairesi, malı 3.kişiden alarak muhafaza altına alabilir. Alacaklı malın satışını isteyebilir.

BORÇLU ile 3.KİŞİNİN MALI BİRLİKTE ELDE BULUNDURMALARI

Borçlu ile 3.kişinin hacizli malı birlikte ellerinde bulundurmaları halinde dahi, mal borçlunun elinde sayılır. bu nedenle, bu halde de istihkak davası açma külfeti, borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran 3.kişiye düşer. Borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran 3.kişi alacaklıya karşı açacağı istihkak davasında, borçlunun gerçekten malik olmadığını, bilakis malın kendisine ait olduğunu ispat etmekle yükümlüdür. Ancak, borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran 3.kişi lehine bir karine konulmuştur; birlikte oturulan yerlerdeki mallardan mahiyetleri itibariyle kadın, erkek ve çocuklara aidiyetleri açıkça anlaşılanlar veya örf ve adet, sanat, meslek veya meşgale icabı olanlar bunların farz olunur. Bu karinenin aksini ispat yükü, iddia eden kişiye düşer.

Fakat, bu karine yalnız ispat bakımındandır. İstihkak davası açma külfeti, gene malı borçlu ile birlikte elinde bulunduran 3.kişiye düşer.

PARAYA ÇEVİRME

Alacaklının alacağı para ile ödenir. Yani, alacaklının alacağı borçludan haczedilen mallar aynen alacaklıya verilerek ödenemez. Hacizli malları satılır, bedeli ile alacaklının alacağı ödenir.

Borçludan haczedilen şey para ise, o zaman paraya çevirme safhasına gerek kalmaz. Doğruca paraların paylaştırılması safhasına geçilir.

Borçlunun malları alacaklının alacağına ve icra giderlerine yetecek miktarda haczedilmekte ise, paraya çevirme safhasında da, satış bedeli alacaklıların alacağını karşılamaya yetecek bir miktara ulaşınca satışın tatil edilmesi gerekir.

Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün halinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar, bir bütün olarak paraya çevrilir.

SATIŞ TALEBİ

Hacizli malların paraya çevrilebilmesi için, satışın, alacaklı veya borçlu tarafından istenmiş olması gerekir. icra dairesi, talep olmadan, re'sen hacizli mallarıns atışına başlayamaz. Kesin haciz sahibi her alacaklı, mensup olduğu derece namına satış talebinde bulunabilir. İhtiyati haciz sahibi alacaklı, ihtiyati haciz kesin hacze dönüşmedikçe satış isteyemez. Alacaklı satış talebinde bulunmazsa, borçlu da hacizli malların satılmasını isteyebilir.

Satış talebinde bulunmak özel bir şekle bağlı değildir. Alacaklı yazılı veya sözlü olarak satış isteyebilir. Sözlü satış talebi için bir tutanak düzenlenir.

Satış talebi, haczi koyduran icra dairesine yapılır. satış talebinde bulunan alacaklının, satış giderini peşin ödemesi gerekir. icra müdürü, satış talebinde bulunan alacaklıya, satış giderini ödemesi için 15 günlük kesin süre verir. Kesin süre içinde satış giderini ödemezse, satılması istenen mal üzerindeki haciz kalkar. Satış talebi, hacizli malların tamamı için yapılabilir; yani alacaklı, hacizli mallardan yalnız bazılarının satışını isteyemez. Satış isteme süreleri kesin hacizden itibaren işlemeye başlar. Bu süreler;

- Hacizli taşınır mallar için satış isteme süresi kesin hacizden itibaren 6 aydır.
- Borçlunun 3.kişilerdeki alacağı menkul hükmündedir. Bu nedenle, hacizli alacakların paraya çevrilmesi de hacizden itibaren 6 ay içinde istenebilir.
- Hacizli taşınmazlar için satış isteme süresi, kesin hacizden itibaren 1 yıldır.
- İstihkak davası satış isteme süreleri işlemez.
- Menfi tespit davasında ihtiyati tedbir yolu ile takip durdurulmuşsa, haciz ve satış isteme süreleri de durur.

İhtiyati haciz sahibi alacaklı, ihtiyati haciz kesin hacze dönüşmedikçe satış isteyemeyeceğinden, ihtiyati hacizde satış isteme süreleri işlemez. Bu halde, satış isteme süreleri, ihtiyati haczin kesin hacze dönüştüğü tarihten itibaren işlemeye başlar.

6 aylık veya 1 yıllık süresi içinde, hacizli malın satışı istenmezse, o mal üzerindeki haciz kalkar.

6 ay ve 1 yıllık satış isteme süreleri, yalnız satış talebi içindir; satışın da bu süreler içinde yapılması zorunlu değildir. Bu nedenle, süresinde satış talebinde bulunulmuş ise, aynı süre içinde satışın yapılamamış olması haczin kalkmasını gerektirmez.

Süresinde satış istenmemesi ile, yalnız haciz kalkar, icra takibi düşmüş olmaz; icra takibi derdest kalmakta devam eder. Bu nedenle hacizden önceki işlemlerin tekrarlanmasına gerek kalmadan, alacaklı yeniden haciz isteyebilir.

Süresi içinde yapılmış olan satış talebi, satış talebini yapmış olan tarafından bir defa geri alınabilir. Satış talebini geri alan alacaklı, ancak, haciz tarihinden itibaren kalan satış isteme süresi içinde yeniden satış isteyebilir.

BORCUN TAKSİTLE ÖDENMESİ

Hakkındaki icra takibi kesinleşmiş olan borçlu, borcunu taksitle ödemek isteyebilir. Taksitle ödeme 2 şekilde daha doğrusu 2 dönemde olabilir;

1) Hacizden önce taksitle ödeme,
2) Hacizden sonra taksitle ödeme

HACİZDEN ÖNCE TAKSİTLE ÖDEME

Kanun, hacizden önceki bir dönemde borcun taksitle ödenmesi imkanını açıkça düzenlememiştir. Alacaklı ile borçlu, hacizden önceki bir dönemde, icra dairesinde borcun taksitle ödeneceği hakkında bir taksit sözl'si yapabilirler; bu sözl 2 şekilde yapılabilir;

1) Haciz için borçlunun evine veya işyerine gidildiğinde;

Borçlu taksitle ödeme teklifinde bulunur ve alacaklı da bu teklifi kabul ederse, icra müdürü borçlunun taksitle ödeme teklifini ve alacaklının bu teklifi kabul ettiğini bir tutanağa yazar ve tutanağın altı borçlu, alacaklı ve icra müdürü tarafından imzalanır. Bununla, alacaklı haciz talebini geri almış olacağından, borçlunun malları haczedilmez.

Fakat, alacaklı ve borçlu, borçlunun mallarının haczedilmesi şartı ile de taksitle ödeme sözl'si yapabilirler. Bu halde, taksit sözl'si süresi içinde, borçlunun malları hacizli kalır.

2) Taksit sözl'nin mutlaka hacze gidildiği sırada yapılması şart değildir. Borçlu, hacze gidilmeden önce de;

İcra dairesine başvurarak borcunu taksitle ödemek istediğini bildirebilir ve alacaklı bu teklifi kabul edebilir. Buda 2 şekilde olabilir;

a) **Alacaklı ve borçlu icra dairesinde hazır iseler,** taksit sözl'si icra tutanağına yazılır ve tutanağın altı borçlu, alacaklı ve icra müdürü tarafından imza edilir.
b) **Alacaklı icra dairesinde hazır değilse,** borçlu tarafından yapılan taksitle ödeme teklifi, icra dairesince alacaklıya bir yazı ile bildirilir. Alacaklı, borçlunun taksitle ödeme teklifini kabul ettiğini icra dairesine bildirirse, icra dairesi de bunu bir yazı ile borçluya bildirir ve böylece taksitle ödeme sözl'si yapılmış olur.

Hacizden önceki dönemde yapılan taksit sözl'nde, taksitle ödeme şartlarının md 111'e uygun olması gerekmez. Borçlu ve alacaklı, taksitlerin miktarını ve ödeme zamanını diledikleri biçimde kararlaştırabilirler; buna göre;

Taksit sözl'nde taksitlerin miktarının belirli olması gerekir; aksi halde, borçlu cezalandırılamaz. Bir taksit sözl'si yapılması ile, icra takibi olduğu yerde durur. Yani, borçlu taksit sözl'ne göre taksitleri zamanında icra dairesine ödediği sürece, icra takibine devam edilemez. Alacaklı ile borçlunun icra dairesinde taksit sözl'si yapmaları halinde, taksit sözl'nin ihlaline kadar geçen zaman, 1 yıllık haciz isteme süresinin hesabına katılmaz. Borçlu ile alacaklının borcun taksitlendirilmesi için icra dairesinde yapacakları taksit sözl'nin devamı süresince, satış isteme süreleri işlemez. Ancak, taksit sözl'nin toplam süresinin 10 yılı aşması halinde, aştığı tarihten itibaren süreler kaldığı yerden işlemeye başlar. Borçlu, taksitlerden birini taksit sözl'ndeki tarihte ödemezse, alacaklı, borcun tamamı için icra takibine devam edilmesini isteyebilir.

HACİZDEN SONRA TAKSİTLE ÖDEME

Borçlu, mallarının haczedilmesinden sonra borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüt eder ve bu taahhüdü şartlara uygun olursa, alacaklının muvafakatine gerek kalmadan, icra takibi kendiliğinden durur. Yani, icra müdürü, borçlunun hacizli mallarını satamaz.

Hacizden sonra borcun taksitle ödenmesinin şartları;

1) Borçlu, alacaklının satış talebinden önce, borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüt etmiş olmalıdır. Alacaklı, taksitle ödeme teklifine karşı olduğunu bildirse bile, şartlar varsa, icra takibi durur.
2) Borçlunun yeteri kadar malı haczedilmiş olmalıdır.
3) Her taksitin borcun dörtte birinden aşağı olmaması, ilk taksitin derhal ödenmiş olması ve kalan taksitlerin de en geç aydan aya verilmek suretiyle, ödeme süresinin 3 aydan fazla olmaması şarttır.

Borçlu, taahhüt ettiği bu taksitlerden birini zamanında ödemezse, icra takibine kaldığı yerden devam edilir. Yani, alacaklının talebi üzerine hacizli mallar satılır. Borçlunun hacizden sonra yaptığı taksitle ödeme taahhüdü şartlara uygun değilse, bununla icra takibi kendiliğinden durmaz. Fakat, borçlunun şartlara uygun olmayan taksitle ödeme taahhüdünün alacaklı tarafından kabul edilmesi hainde, alacaklı ile borçlu arasında bir taksit sözl'si anlaşması yapılmış olur. Bu halde de, borçlu taksitleri anlaşmaya göre zamanında ödediği sürece, borçlunun hacizli malları satılamaz ve satış isteme süreleri işlemez. Fakat, alacaklı şartlara uygun olmayan böyle bir taksit ödeme teklifini kabul etmezse, borçlunun hacizli malları satılır.

<u>TAŞINIR MALLARIN SATILMASI</u>

AÇIK ARTIRMA YOLU ile SATIŞ

Satış talebi üzerine, taşınır mallar, kural olarak açık artırma yolu ile satılır. Ancak bazı istisnai hallerde, taşınır malların pazarlıkla satılması da mümkündür. Alacaklı, hacizli taşınır malın satılmasını 6 ay içinde isteyebilir. İşte, icra dairesinin, bu satış talebinden itibaren nihayet 2 ay içinde hacizli taşınır malları satması gerekir.

Açık artırma ile satışın yapılabilmesi için bazı hazırlıklar yapılır. Bunların en önemlisi, açık artırmanın ilan edilmesidir.

1.ve2.artırmanın yapılacağı yer, gün ve saat, satış gününden önce, icra dairesi tarafından ilan edilir. Satış ilanı, elektronik ortamda da yapılır. Taşınır satışlarında satış ilanının tebliği zorunlu olmadığı halde, icra dairesi satış ilanının tebliğine karar vermiş ise, satış ilanı borçluya tebliğ edilmeden satış yapılamaz.

İlandan başka, bir de artırma şartnamesi hazırlanır. Bu şartnameye, özellikle satış ilanında gösterilmeyen ve artırmanın yapılmasına ilişkin bütün hususlar yazılır.

Açık artırmaya, elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, 1.ihale tarihinden 10 gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin %50'sinden az olamaz. Teklif vereden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin %20'si nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur. Satışa çıkarılan taşınır üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yazılı oranda ise, artırmaya iştiraki halinde ayrıca teminat aranmaz.

İHALENİN YAPILMASI; 1.ve 2.ihale, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Satışa çıkarılan mal 3 defa bağırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif de değerlendirilerek, en çok artırana hale edilir.

1.ihalede, alıcı çıkmazsa veya yazılı miktara ulaşılmazsa, satış icra müdürü tarafından geri bırakılır. 2.ihalede, alıcı çıkmazsa veya yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebi düşer. Bu halde, taşınır malın yeniden satışa çıkarılabilmesi için, alacaklının yeniden satış talebinde bulunması ve bütün artırmaya hazırlık işlemlerinin tekrarlanması gerekir.

Satış peşin para ile yapılır. yani alıcı, satış bedelini icra dairesine peşin öder. Fakat, icra müdürü, alıcıya 7 günü geçmemek üzere bir süre verebilir.

İcra dairesi dışında tahsil edilen paralar en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere, icra veya mahk kasalarında muhafaza edilir. Satılan mal, ihale kesinleşmeden alıcıya teslim olunmaz.

Satış bedeli ödenince ve ihale kesinleşince, taşınır mal, icra dairesi tarafından alıcıya teslime dilir. Alıcının ihale bedelini ödememesi halinde, icra müdürü, ihaleyi fesheder. Bu halde, taşınır malın tekrar artırmaya çıkarılabilmesi için, yeni bir satış talebi üzerine bütün artırma hazırlıklarının tekrarı gerekir.

Yeni satış talebi üzerine yapılan artırmada taşınır mal satılırsa ve ihale bedeli 1.ihale bedeli ile temerrüt faizi toplamından daha düşük ise, 1.alıcı ve varsa kefilleri,

iki ihale bedeli arasındaki farktan ve diğer zararlardan ve ayrıca temerrüt faizinden müteselsilen sorumludurlar.

Taşınır mal kendisine ihale edilen alıcı, ihale anında o malın mülkiyetini kazanır. Fakat, ihale kesinleşmeden satılan mal alıcıya teslim edilmez.

PAZARLIKLA SATIŞ

İstisna hallerinde taşınır satışı pazarlıkla yapılabilir. Bunlar;

1) Bir taşınır malın pazarlıkla satılmasını bütün ilgililer isterse,
2) Borsa veya piyasada fiyatı bulunan kıymetli evrak veya diğer mallar için, o günkü borsa veya piyasa fiyatı teklif edilirse,
3) Artırmada maden kıymetini bulmadığı için satılmamış olan altın veya gümüş eşyaya, maden kıymeti teklif edilirse,
4) Hacizli malların kıymeti süratle düşmekte veya muhafazası masraflı olmakta ise,
5) Hacizli malın tahmin edilen değeri 3690 lirayı geçmezse

Pazarlıkla satış da peşin para ile yapılır. Fakat, icra müdürünün alıcıya 7 günü geçmemek üzere bir süre vermesi de mümkün olmalıdır.

Pazarlıkla satış, normal satış sözl'si hükümlerine tabidir. Mülkiyet, ancak malın teslimi ile alıcıya geçer.

Pazarlıkla satışın iptali için, icra mahk'ne genel şikayet yoluna başvurulabilir.

<u>HACZEDİLEN ALACAKLARIN PARAYA ÇEVRİLMESİ</u>

Borçlunun 3.kişilerdeki alacağı taşınır hükmündedir. Bu nedenle, borçlunun 3.kişilerdeki alacakları taşınır mallar gibi paraya çevrilir. Yani, borçlunun 3.kişilerdeki alacakları, haciz koyduran alacaklının satış talebi üzerine, açık artırma yolu ile satılır.

Alacaklı, diler md 89 hükmüne başvurmadan, haczedilen alacağın taşınırlar hakkındaki hükümlere göre paraya çevrilmesini veya haczedilen alacağın md 120'ye göre kendisine devredilmesini isteyebilir.

HACZEDİLEN ALACAĞIN ÖDEME YERİNE GEÇMEK ÜZERE DEVRİ

Hacze iştirak etmiş olan bütün alacaklıların muvafakati ile, borçlunun 3.kişideki alacağı, ödeme yerine geçme üzere alacaklılara veya içlerinden bir veya birkaçına devredilebilir. Bu devir, kanun gereğince gerçekleşen bir devir niteliğindedir.

İcra müdürü, haczedilen alacağın takip alacaklısına devrildiğini 3.kişiye bildirir. Ayrıca haczedilen alacağı ödeme yerine geçmek üzere devralmış olan alacaklıya alacağın devredildiğini bildiren bir belge verir.

Alacağın bu şekilde devri, borçlar hukuku anlamında ifa yerine geçer. Bu şekilde alacağı devralmış olan alacaklı veya alacaklılar, alacakları oranında borçlunun haklarına halef olurlar. Bununla, takip alacaklısının alacağı, devraldığı alacak miktarında ödenmiş sayılır ve icra takibi de bu oranda sona ermiş olur.

HACZEDİLEN ALACAĞIN TAHSİL İÇİN DEVRİ

Alacağın ödeme yerine geçmek üzere devrinin, takip edilen alacağı sona erdirici etkisinden dolayı, bu şekildeki bir devir daha çok çekişmesiz alacaklarda söz konusu olabilir. Eğer alacak çekişmeli ise, o zaman başvurulacak yol, daha çok tahsil için devir yoludur. Buna göre;

Hacze iştirak etmiş olan alacaklıların hepsi veya içlerinden bir veya birkaçı, borçlunun 3.kişideki alacağın tahsilini veya borçlunun 3.kişiye karşı sahip olduğu dava hakkının kullanılmasını üzerlerine alabilirler. Buna kısaca alacağın tahsil için devri denir.

Tahsil için devir ile, alacağı tahsil için devralan alacaklı, borçlunun haklarına halef olmaz; sadece, o alacağı tahsil edebilmek için borçluyu temsil etme yetkisini kazanır. Yani, devralan alacaklı borçlu adına alacak için 3.kişiye karşı icra takibi yapabilir veya dava açabilir.

Alacağı tahsil için devralan alacaklının, bununla devralan alacaklının alacağı ödenmiş sayılmaz. Bu alacak, devrolunun alacağın tahsil edilip bundan devralan alacaklının alacağının ödenmesine kadar mevcut olmakta devam eder.

İcra dairesi, alacağı tahsil için devralan alacaklıya, alacağın tahsili için gerekli işlemleri yapmaya yetkili olduğu hakkında bir belge verir. Alacaklı, bu belge ile 3.kişiye karşı icra takibi yapabilir veya dava açabilir.

Alacağın tahsili için yapılan bütün giderler, özellikle takip ve dava giderleri alacağı tahsil için devralan alacaklıya aittir. Fakat bu giderler, tahsil edilen paradan ilk önce ödenir. Bunun gibi, tahsil edilen para, ilk önce alacağı tahsil için devralan alacaklının alacağının ödenmesine karşılık tutulur. Bundan sonra, geriye para artarsa, o da diğer alacaklılara ödenir.

Ondan sonra da geriye para artarsa bu para takip borçlusuna verilir.

Buna karşılık, alacağı tahsil için devralan alacaklının yaptığı takip veya açtığı dava başarısız olursa, alacaklı, yapmış olduğu takip veya dava giderlerine kendisi katlanır.

<u>İNTİFA HAKKI ve PAY SATIŞI</u>

İntifa hakkı, taksim edilmemiş bir miras payı, şirket payı veya elbirliği mülkiyeti halindeki bir mal payı gibi şeylerdir. Buna kısaca **pay satışı** denir.

Hacizli payın satılması talebi üzerine, icra müdürü satışın nasıl yapılacağını icra mahk'ne sorar ve satışın nasıl yapılması gerektiğine, icra mahk'si karar verir.

İcra mahk'si, adresleri bilinen ilgilileri davet edip, gelenleri dinledikten sonra bu hususta bir karar verir. İcra mahk'nin bu kararı 3 şekilde olabilir;

1) Bu hakların açık artırma yolu ile satışını emretmek,
2) Satış için bir memuru görevlendirip satışı bu memura havale etmek,
3) Gerekli gördüğü diğer bir tedbiri almak

İNTİFA HAKKININ PARAYA ÇEVRİLMESİ

Haczedilen intifa hakkı;

1) İcra mahk'si, intifa hakkının açık artırma yolu ile satılıp, bedeli ile alacaklının alacağının ödenmesine karar verebilir,
2) İcra mahk'si bu intifa hakkının satılması için bir memuru görevlendirip, satışı bu memura da bırakabilir,
3) Fakat icra mahk'si, intifa hakkının paraya çevrilmesi için başka bir tedbir alınmasına da karar verebilir ki bu da, özellikle intifa hakkının getirdiği gelirin intifa hakkı sahibi borçluya verilmemesi, bundan alacaklının alacağının ödenmesi için tedbir alınması şeklinde olabilir.

PAYLARIN PARAYA ÇEVRİLMESİ

Buradaki paydan maksat;

- Paylaştırılmamış bir miras payı,
- Bir şirket payı veya elbirliği mülkiyeti halinde tasarruf olunan bir mal payı.

Bu payları da;

1) Şirket payı,
2) Elbirliği mülkiyeti payı olarak 2 grupta incelemek gerekir. taksim edilmemiş miras payı da, elbirliği mülkiyeti payıdır.

→Haczedilen Şirket Payının Paraya Çevrilmesi

Şirketten maksat, ticaret şirketleridir.

1)Anonim Şirket; Eğer, borçlunun haczedilen anonim şirket payı hakkında, elinde bir pay senedi varsa, o zaman İİK md 121 hükmü uygulanmaz. Bu pay senetleri, taşınır malların satışına ilişkin hükümlere göre satılır. Borçlunun bir anonim şirketteki hacizli çıplak payı da, taşınır malların satışı usulüne tabidir.

2)İİK md 121'deki şirket payından maksat, kollektif, komandit, limited şirket ve kooperatif payıdır; Bu şirket paylarının paraya çevrilmesinde İİK md 121 hükmü tam olarak uygulanmaz.

a) Kollektif şirketlerde ortağın alacaklısı, ilk önce ortağın şirketteki kar payından tatmin edilir. Bu kar payının icra mahk'si kararı ile açık artırma yoluyla satılması mümkün olmalıdır.(Kooperatiflerdeki durumda buna benzer)

b) Limited şirketlerde; Borçlu ortağa düşen kar payının paraya çevrilmesi, kollektif şirkette olduğu gibidir. Borçlu ortağın limited şirketteki payının haczedilmesi halinde, alacaklı, hacizli limited şirket payının İİK'nun taşınır satışına ilişkin hükümlerine göre paraya çevrilmesini isteyebilir.

→Hacizli Miras Payının Paraya Çevrilmesi

Borçlu mirasçının miras payını haczettirmiş olan alacaklı, haczedilen miras payının paraya çevrilmesini icra dairesinden isteyebilir. Alacaklının bu talebi üzerine, borçlunun belli bir mal üzerindeki miras payını haczeden icra müdürü, miras payının paraya çevrilmesinin nasıl yapılacağını icra mahk'nden sorar. İcra mahk'si, miras payının paraya çevrilmesi için, 3 türlü karar verebilir;

a) İcra mahk'si, mirasın taksimi sonucunda borçlu mirasçıya düşecek olan payın açık artırma yolu ile satılmasına karar verebilir.
b) İcra mahk'si, tereke mallarının gelirinden borçlu mirasçının payına düşecek para ile, borcun belli bir zamanda ödenebileceği kanısına varırsa, hacizli miras payının cebri idaresine de karar verebilir ve bunun için bir kayyım görevlendirebilir.
c) En etkili tedbir ise, miras ortaklığına dahil olan belli mallar üzerindeki elbirliği mülkiyeti ilişkisine son verilmesini sağlamak için, haciz koyduran alacaklıya **yetki verilmesidir.** Buna göre, icra mahk'si, diğer bir tedbir olarak, borçlunun miras payını haczettirmiş olan alacaklıya, terekedeki 1 veya 1'den fazla mal hakkında ortaklığın giderilmesi davası açmak için yetki verir.

Alacaklı, icra mahk'nin verdiği bu yetki ile, o mal hakkında ortaklığın giderilmesi davası açar. Ortaklığın giderilmesi davasına bakan sulh hukuk mahk'si, dava konusu malın aynen paylaştırılmasına karar verirse, aynen paylaştırılma sonucunda borçlunun payına düşen mal satılır, elde dilen para ile alacaklının alacağı ödenir.

Ortaklığın giderilmesi davasına bakan sulh hukuk mahk'si aynen paylaştırmanın mümkün olmaması nedeniyle, ortaklığın satış suretiyle giderilmesine karar verirse, mal satılır, satış bedelinden borçlunun payına düşen para icra dairesine yatırılır ve bu para ile alacaklının alacağı ödenir.

→Haczedilen Adi Ortaklık Payının Paraya Çevrilmesi

İcra mahk'si, haczedilen tasfiye payının açık artırma ile satılmasına karar verebilir. İcra mahk'si, ad ortaklığın tasfiyesinin en çabuk ve ortakların menfaatlerine en uygun bir şekilde yapılması için gereken tedbirlere gereğince karar verebilir. Yalnız burada adi ortaklığa ait mallar üzerindeki elbirliği mülkiyeti ilişkisinin kaldırılmasını ve bu malların satışını sağlamak için, haciz koydurmuş olan alacaklıya ortaklığın giderilmesi davası açma yetkisi verilemez. Çünkü, adi ortaklık tamamen tasfiye edilip borçları ödenmeden önce, borçlu ortağa bir şey düşüp düşmeyeceği belli değildir.

Adi ortaklık, ortağın tasfiye payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi ile sona erer.

→Haczedilen Paylı Mülkiyet Payının Paraya Çevrilmesi

Paylı mülkiyet payı, yalnız başına temlik edilebilir ve haczedilebilir. Bu nedenle, haczedilen paylı mülkiyet payı, icra dairesi tarafından yalnız başına satılabilir.

Yargıtay, haczedilen paylı mülkiyet payı hakkında, icra mahk'si tarafından alacaklıya ortaklığın giderilmesi davası açmak için yetki verilemeyeceği görüşündedir. Fakat, bazen paylı mülkiyet payının yalnız başına satılması zor olabilir veya satış çok düşük bedelle olur. Bu gibi hallerde, borçlunun paylı mülkiyet payını haczettirmiş olan alacaklıya, icra mahk'si, ortaklığın giderilmesi davası açma yetkisi verebilmelidir.

TAŞINMAZLARIN SATILMASI

Satış talebi üzerine, hacizli taşınmazlar, yalnız açık artırma yolu ile satılır. Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün halinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar bir bütün olarak paraya çevrilir.

Taşınır mallardakinin aksine, hacizli taşınmazların, pazarlıkla satılması mümkün değildir. Hacizli taşınmazın satışı, bulunduğu yer icra dairesi tarafından yapılır. o icra dairesinin çevresi dışında ise, taşınmazın bulunduğu yerdeki icra dairesi tarafından istinabe yolu ile satış yapılır.

Alacaklı, hacizli taşınmazın satılmasını 1 yıl içinde isteyebilir. İcra dairesinin, bu satış talebinden itibaren nihayet 3 ay içinde, hacizli taşınmazı açık artırma ile satması gerekir.

AÇIK ARTIRMAYA HAZIRLIK, AÇIK ARTIRMANIN YAPILMASI ve İHALE

Açık Artırma İlanı; Satış, açık artırma ile yapılır. 1.ve 2.ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat önceden ilan edilir. Artırma ilanına; satılacak taşınmazın cinsi, mahiyeti, bulunduğu yer ve yüzölçümü gibi önemli nitelikleri de yazılır.

İlanın şekli ve ilanın gazete ile yapılıp yapılmayacağı, icra dairesi tarafından, ilgililerin menfaatlerine en uygun olanı göz önünde bulundurularak belirlenir.

Satış ilanının kendilerine tebliği gereken ilgililer, o icra takibinde vekil ile temsil ediliyorsa, satış ilanının vekile tebliğ edilmesi gerekir. Satış ilanı, elektronik ortamda da yapılır. İlan, 1.ihale tarihinden en az 1 ay önde yapılır.

İlanın birer sureti borçluya ve alacaklıya ve taşınmazın tapu siciline kayıtlı bulunan ilgililerinin tapuda kayıtlı adresleri varsa bu adreslerine tebliğ olunur. Adresin tapuda kayıtlı olmaması halinde, varsa adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir. Bunların dışında ayrıca adres tahkiki yapılmaz, gazetede veya elektronik ortamda yapılan satış ilanı tebligat yerine geçer.

Artırma Şartnamesi; Taşınmazı açık artırmada satın alan kişi, onu artırma şartnamesine göre iktisap eder. Artırma şartnamesinde yazılı olmayan mükellefiyetler, alıcıya geçmez. Yani, artırma şartnamesi, alıcı için tapu sicili hükmündedir. Mükellefiyetler listesi de, artırma şartnamesine dahildir.

Artırma şartlarını, icra dairesi belirler. İcra dairesi, bunu yaparken, taşınmazın bulunduğu yerin adetlerine göre, artırma şartlarının en elverişli bir şekilde olmasına çalışır. Artırma şartnamesine aşağıdaki hususlar yazılır;

→Artırmaya katılacak olanların, taşınmazın tahmin edilen kıymetinin %20'si oranında pay akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubu vermeleri gerektiği,

→Elektronik ortamda teklif vererek artırmaya katılacakların teminat göstermeleri gerektiği ve elektronik ortamda teklif vermeye ilişkin hususlar,

- Artırmaya katılacakların teminat göstermeleri şartının bir istisnası vardır; Satılığa çıkarılan taşınmaz üzerinde hakkı olan alacaklının

alacağı %20 şartını karşılıyorsa, bu alacaklının artırmaya katılması halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz.

→Mükellefiyetler listesi,

→Artırma şartnamesinde, taşınmazın, üzerindeki irtifak hakları, taşınmaz mükellefiyetleri, ipotekler birlikte satıldığı ve borçlunun bu taşınmaz ile temin edilmiş kişisel borçlarının da alıcıya geçeceği açıklanır.

- Borçlunun satılan taşınmazdaki mesela ipotek ile temin edilmiş muaccel borçları, alıcıya devredilmez; bu muaccel borçlar satış bedelinden rüçhanlı olarak ödenir.

→Taşınmazın takdir edilen kıymeti de, artırma şartnamesinde gösterilir.

→Artırma şartnamesinde, hangi giderlerin alıcıya ait olacağı da gösterilir. Artırma şartnamesinde alıcıya ait olduğu gösterilmeyen bir giderden, alıcı sorumlu tutulamaz.

→Satılacak taşınmaz belediye sınırları içinde ise, taşınmazın son imar durumunun, imar dairelerinden veya belediyelerden sorularak artırma şartnamesine yazılması gerekir.

- Artırma şartnamesine dosya numarası, alacaklı ve borçlunun ad ve soyadları, artırmanın yapılacağı yer, gün ve saat, tapu kaydı ve evsafı da yazılır; artırma şartnamesi, icra müdürü tarafından tarih atılarak imzalanır ve mühürlenir.

Huşuları içeren artırma şartnamesi, artırmadan en az 10 gün süre ile icra dairesinde herkesin görmesi için açık bulundurulur. Artırma şartnamesinin hangi tarihten itibaren icra dairesinde herkes tarafından görülebileceği, artırma ilanına yazılır.

Ayrı tapu senetlerine bağlı olan taşınmazlar, ekonomik bir zorunluluk olmadıkça ayrı ayrı satılacaklarından, her taşınmaz için ayrı ayrı artırma şartnamesi düzenlenmesi gerekir.

Mükellefiyetler listesi; Artırma şartnamesinde taşınmaz üzerindeki mükellefiyetlerin gösterilebilmesi için, bunların bir mükellefiyetler listesinde tespit edilmesi gerekir. mükellefiyetler listesinin 2 işlevi vardır;

1) Artırma şartnamesinin bir cüz'ünü teşkil etmesi ve tapu sicili hükmünde olması,
2) Satış bedelinin paylaştırılması şeklini gösteren bir sıra cetveli niteliğinde olması

Mükellefiyetler listesine geçirilmesi gereken mükellefiyetler;

- İpotekler,
- Taşınmazın üzerindeki irtifak hakları,
- Taşınmaz yükleri,
- Tapu siciline şerh verilmiş olan kişisel haklar,
- Tapu kütüğüne şerh verilmiş olan tasarruf yetkisi kısıtlamaları,
- Satış vaadi.

Buna karşılık, satılacak taşınmaz üzerindeki hacizler, mükellefiyet değildir. Bu nedenle, hacizler, mükellefiyetler listesine geçirilmez.

Mükellefiyetler listesi, icra dairesi tarafından yapılır. bu şekilde hazırlanan mükellefiyetler listesi, haciz koydurmuş alacaklılar ile borçluya tebliğ edilir ve bir itirazları varsa bunu bildirmeleri için, kendilerine 3 günlük süre verilir. Bu 3 gün içinde itiraz edilirse, uyuşmazlığın gereğince, istihkak prosedürüne göre çözülmesi gerekir.

Kıymet Takdiri; Kıymet takdiri raporu, borçluya, haciz koydurmuş alacaklılara ve ipotekli alacaklılara tebliğ edilir. İlgililer, 7 gün içinde, kıymet takdiri işlemine karşı, şikayet yoluna başvurabilirler.

Hacizden Sonra Tesis Edilen Mükellefiyetler; Buraya kadar incelenmiş olan mükellefiyetler, taşınmazın haczedilmesinden önce tesis edilmiş olan mükellefiyetlerdir ve bu mükellefiyetler, haciz koyduran alacaklıya veya alacaklılara karşı ileri sürülebileceği için, mükellefiyetler listesine geçirilir.

Taşınmaz üzerine haciz konulması ile, borçlunun o taşınmaz üzerinde tasarruf yetkisi kısıtlanır ise de, bu ksıtlama, borçlunun haczedilen taşınmazı üzerinde yeni mükellefiyetler tesis etmesine engel değildir. Ancak, bu yeni mükellefiyetler, haciz alacaklısının hakkından sonra gelir. İşte, haciz alacaklısını, hacizden sonra tesis edilmiş olan mükellefiyetlere karşı korumak gerekir.

1) Borçlu, hacizden sonra alacaklısının rızası olmaksızın, hacizli taşınmazını başkasına ipotek etmiş ise, bu ipotek haciz alacaklısının hakkını etkilemez.
2) Bu durumda, haciz alacaklısı, taşınmazın bu ipotek ile birlikte satılmasını isterse, taşınmaz ipotekli yükümlü olarak artırmaya çıkarılır.
3) Buna karşılık, haciz alacaklısı, taşınmazın ipotek nazara alınmadan satılmasını isterse, taşınmaz ipoteksiz olarak artırmaya çıkarılır.
4) Taşınmaz hacizden sonra tesis edilmiş olan ipotek nazara alınmadan satılınca, satış bedeli

alacaklının alacağından fazla olursa, bu fazla bedel, hacizden sonra tesis edilen ipotek alacaklısına ödenir.

AÇIK ARTIRMANIN YAPILMASI ve İHALE

Artırma, taşınmazın bulunduğu yer icra dairesi tarafından yapılır. Açık artırma, satış ilanında belirtilen gün ve saatte yapılır. Artırma alenidir. Artırma geneldir. Yani, fiil ehliyeti olan her kişi artırmaya katılabilir, pey sürebilir. Artırmanın gizli olarak veya belirli kişiler arasında yapılmış olması, ihalenin feshi sebebi teşkil eder.

Açık artırma, icra müdürü tarafından yönetilir. Artırma yapılırken, belediye tarafından görevlendirilmiş bir tellalın hazır bulunması zorunludur. Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, 1.artırma tarihinden 20 gün önce başlar, artırmanın tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin %50'nden az olamaz; teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin %20'si oranında teminat gösterilmesi zorunludur.

1.artırmada alıcı çıkmazsa veya teklif edilen bedel yukardaki miktara ulaşmazsa, satış icra müdürü tarafından geri bırakılır. Bundan sonra 2.artırma yapılır. 2.artırma, 1.artırmadan itibaren en az 20 gün sonra yapılır. 2.artırmada elektronik ortamda teklif verme, 1.artırmadan sonraki 5.gün başlar ve 2.artırmanın yapılacağı günden önceki sün sonunda sona erer. 2.artırmada, alıcı çıkmazsa veya şartlar gerçekleşmezse, satış talebi düşer. Bunun üzerine, taşınmazın tekrar satışa çıkarılabilmesi için, alacaklının yeniden satış talebinde bulunması ve bütün açık artırmaya hazırlık işlemlerinin yeni baştan tekrarlanması gerekir.

Cebri artırma yoluyla satışlarda, önalım hakkı kullanılamaz. Artırmanın yapılışı ve sonuçlanması hakkında bir artırma tutanağı düzenlenir. İcra müdürünün, tellal tarafından 3 defa bağırılması üzerine taşınmazın alıcıya ihale edildiğini bildirmesi ile ihale tamamlanır ve taşınmazın mülkiyeti alıcıya geçer.

Satış bedeli peşin ödenir. Satış bedeli, icra dairesinin banka hesabına ödenir. İhalenin feshi talep edilmiş olsa bile, alıcı, satış bedelini nakden ödemek zorundadır. İcra müdürü, satış bedelini ödemesi için, alıcıya 10 günü geçmemek üzere bir süre verebilir. İcra müdürü, alıcıya 10 günlük süre verirken, satış bedelini temin için alıcının teminat göstermesini isteyebilir. Alıcı derhal veya kendisine verilen 10 günlük süre içinde satış bedelini ödemezse, ihale, icra müdürü tarafından kaldırılır. Alıcı derhal veya kendisine verilen 10 günlük süre içinde satış bedelini ödeyerse, ihale kesinleşmedikçe, bu ihale bedeli alacaklılara ödenmez.

TAŞINMAZIN TESCİLİ ve ALICIYA TESLİMİ

İhale bedeli derhal veya verilen 10 günlük süre içinde ödenince, taşınmazın alıcı adına tescil edilmesi için, icra dairesi, tapu müdürlüğüne bir yazı gönderir. Bunun için ihalenin kesinleşmiş olması yani 7 gün içinde ihalenin feshinin istenmemiş olması veya istenmiş olup da icra mahk'nin ihalenin feshi talebini reddetmiş olması ve bu ret kararının kesinleşmiş olması gerekir.

Taşınmaz, ancak ihalenin kesinleşmesi üzerine alıcıya teslim edilir. İhale kesinleşinceye kadar, taşınmazın ne şekilde muhafaza ve idare edileceği, icra dairesi tarafından kararlaştırılır.

İhale kesinleşinceye kadar, taşınmazdaki kiracının kirayı icra dairesine ödemeye devam etmesi gerekir. ihale kesinleşince, icra dairesinin, taşınmazı alıcıya kesin olarak teslim ederken, ihale tarihinden sonraki kiraları da alıcıya ödemesi gerekir. Alıcı, ihale anında taşınmazın mülkiyetini iktisap eder.

→Borçlunun Taşınmazdan Çıkarılması

Alıcıya ihale edilen taşınmaz borçlu tarafından işgal edilmekte ise, icra dairesi, kendiliğinden veya alıcının talebi üzerine, borçluya taşınmazı 15 gün içinde tahliye etmesi için bir tahliye emri gönderir. Tahliye emrini alan borçlu 15 gün içinde taşınmazı tahliye etmezse, icra müdürü, borçluyu zorla çıkarıp, taşınmazı alıcıya teslim eder.

→3.Kişinin Taşınmazdan Çıkarılması

Alıcıya ihale edilen taşınmaz bir 3.kişi tarafından işgal edilmekte ise, alıcı, icra dairesinden, 3.kişinin taşınmazdan çıkarılmasını isteyebilir. Alıcı, 3.kişinin taşınmazdan çıkarılmasını aynı takip dosyasında ister; bunun için, alıcının ayrı takip yapmasına gerek yoktur.

İcra dairesi, 3.kişinin hacizden önceki bir tarihte yapıldığı resmi bir belge ile belgelenmiş bir sözl'ye dayanarak taşınmazı işgal etmekte olduğunu tespit ederse, alıcının talebini reddeder. Alıcı, icra dairesinin bu ret kararına karşı, icra mahk'nde şikayet yoluna başvurabilir.

İcra dairesi, 3.kişinin hacizden önceki bir tarihte yapıldığı resmi bir belge ile belgelenmiş bir sözl'ye dayanarak taşınmazı işgal etmekte olduğunu tespit

edemezse, taşınmazı işgal eden 3.kişiye, taşınmazı 15 gün içinde tahliye etmesi için bir tahliye emri gönderir.

Taşınmazda bulunan 3.kişi 7 gün içinde tahliye emrine karşı şikayet yoluna başvurmaz veya başvurup da tahliyenin durdurulması için icra mahk'nden bir karar getirmez ve 15 gün içinde taşınmazı tahliye etmez ise, icra dairesi, 3.kişiyi zorla çıkarıp, taşınmazı alıcıya teslim eder.

3.kişi, icra mahk'nde, taşınmazı hacizden önceki bir tarihte yapıldığı resmi bir belge ile belgelenmiş bir sözl'ye dayanarak işgal etmekte olduğunu ispat etmekle yükümlüdür.

3.kişi, taşınmazı işgal etmekte haklı bulunduğunu, hacizden önce yapılmış resmi bir belge ile yani tapuya şerh verilmiş veya noterde düzenlenmiş bir kira sözl'si ile ispat ederse, icra mahk'si, tahliye emrinin iptaline karar verir.

3.kişi, taşınmazın hacizden önceki bir tarihten beri kiracısı olduğunu, resmi bir belge ile belgelenmiş olmayan adi yazılı bir kira sözl'si ile veya sözlü bir kira sözl'si ile ispat edemez. Bu halde, icra mahk'si, 3.kişinin tahliye emrinin iptali için yaptığı şikayetin reddine karar verir. Şikayetin reddi kararının kesinleşmesi üzerine, icra dairesi tarafından, 3.kişi, taşınmazdan zorla çıkarılır ve taşınmaz alıcıya teslim edilir.

ALICININ SATIŞ BEDELİNİ ÖDEMEMESİ

Alıcı ihale bedelini derhal veya kendisine verilen 110 günlük süre içinde tamamen ödemezse, icra müdürü, kendiliğinden ihale kararını kaldırır.

İcra müdürü, kendiliğinden ve hemen ihaleyi feshetmezse, ilgililer icra müdürüne başvurarak ihalenin feshine karar verilmesini isteyebilir. İcra müdürü ilgililerin ihalenin feshi talebini reddederse, ilgililer; icra müdürünün bu ret kararına karşı icra mahk'nde şikayet yoluna başvurabilirler. Bu şikayet üzerine, icra mahk'si, ihalenin feshine karar veremez; icra müdürüne ihalenin feshine karar vermesini emreder.

İİK md 134'e icra mahk'nden ihalenin feshi istenmiş olsa bile, alıcı kendisine verilen süre içinde ihale bedelini icra dairesine nakden ödemek zorundadır. Alıcı, kendisine verilen süre içinde ihale bedelini nakden ödemezse, icra müdürü md 133'e göre ihaleyi kaldırmak yani feshetmek zorundadır. İcra müdürü, icra mahk'nin md 134'e göre ihalenin feshi talebini inceleyip sonuçlandırmasını, md 133'e göre vereceği ihalenin kaldırılması kararı için bekletici sorun yapamaz.

Satış bedelinin ödenmemesi nedeniyle icra müdürü tarafından md 133'e göre ihalenin feshedilmiş olması, md 134'e göre icra mahk'nden ihalenin feshinin istenmesine ve ihalenin feshi talebinin icra mahk'si tarafından incelenmesine engel değildir.

İhale bedelinin süresi içinde ödenmemesi nedeniyle md 133'e göre ihalenin hemen feshedilmesi üzerine, aş.gibi işlem yapılır;

1) Alıcıdan önce en yüksek pey sürmüş olan kişiye teklif yapılır,
2) Taşınmaz hemen yeniden artırmaya çıkarılır, Bu yeni artırma da ilan edilir; artırma satıştan en az 7 gün önce ilan edilir.
   İhalenin feshine sebep olan alıcının sorumluluğu; Yeni ihale bedeli, 1.ihale bedeli ve temerrüt faizi toplamından daha yüksek ise, bu 2 ihale bedeli arasındaki farktan alacaklı yararlanır. Yeni ihale bedeli, 1.ihale bedeli ve temerrüt faizi toplamından daha düşük ise 1.alıcı2 ihale bedeli arasındaki farktan ve diğer zararlardan ve ayrıca temerrüt faizinden müteselsilen sorumludur. İki ihale bedeli arasındaki farkı ve temerrüt faizi, ayrıca hükme gerek kalmadan, icra dairesince tahsil olunur.

İhale kesinleşince, taşınmaz tapu sicilinde alıcı adına tescil edilir. Fakat, alıcı ihale anında taşınmazın mülkiyetini iktisap eder.

İHALENİN FESHİ

İhalenin feshi, yalnız şikayet yolu ile icra mahk'nden istenebilir. Buradaki ihalenin feshi, yukarda incelenmiş olan satış bedelinin ödenmemesi nedeniyle ihalenin feshinden farklıdır. Orada ihale kanuna uygun olarak yapılmıştır; ihalenin yapılışında bir usulsüzlük yoktur; ancak, alıcı satış bedelini ödemediği için, icra dairesi ihaleyi re'sen fesheder. Burada ise, yapılan ihale kanuna aykırıdır. Bu kanuna aykırılık nedeniyle, ihalenin feshi istenmekte ve ihalenin feshine, icra mahk'si karar vermektedir.

İHALENİN FESHİ SEBEPLERİ

Satışı yapan icra müdürünün, satışın yapılmasını düzenleyen kanun, tüzük veya yönetmelik hükümlerine aykırı hareket etmiş olması halinde, ihalenin feshi istenebilir. Yani, ihalenin feshi talebi ile, ihalenin usulüne uygun biçimde yapılmadığı ileri

sürülür. İhalenin yapılmasındaki usulsüzlük, artırmanın çeşitli dönemlerinde yapılmış olabilir.

Satış talebi ve artırmaya hazırlık dönemi ile ilgili ihalenin feshi sebepleri;

- Satış talebi olmadan satış yapılması,
- Haciz kalkmış olduğu halde satış yapılmış olması,
- Satış ilanında satışın yapılacağı yerin açık ve kesin biçimde belirtilmemiş olması,
- Satış ilanında satışın yapılacağı saatin gösterilmemiş olması gibi

İlgililerin, artırmaya hazırlık döneminde yapılan işlemlerden dolayı ihalenin feshini isteyebilmeleri için, bu işlemleri satıştan önce öğrenememiş olmaları gerekir. bu halde, ilgililerin, ihale yapıldığı ana kadar cereyan eden işlemlerdeki yolsuzlukları, en geç ihale günü öğrenmiş oldukları kabul edilir ve ilgililer ihale tarihinden itibaren 7 gün içinde ihalenin feshini isteyebilirler.

Artırmanın yapılmasındaki usulsüzlüklerle ilgili ihalenin feshi sebepleri;

- İsteklilerden birinin artırmaya katılmasının engellenmiş olması,
- Artırmaya satış ilanında ve şartnamede gösterilen saatten önce veya sonra başlanmış olması,
- İhalenin ilan edilen bitme saatinden önce yapılmış olması,
- Pey sürülmeye devam edilmesine rağmen saat doldu diye artırmaya son verilmiş olması gibi

Artırmaya fesat karıştırılmış olması

Kanuna veya ahlaka aykırı bir şekilde artırmaya fesat karıştırılmış olması, ihalenin feshi sebebidir. Artırmaya katılmayı ya da artırmaya katılanların gerçek isteklerine uygun ve özgür olarak iradelerini açıklamalarını hukuka veya ahlaka aykırı tertiplerle önlemek veya artırma sonunda elde edilmesi amaç olan en elverişli bedelin ortaya çıkmasına engel olmak veya malın gerçek değerinden daha yüksek fiyat sağlamak amacıyla dürüstlük kurallarına aykırı olarak yapılan her türlü davranışlar artırmaya fesat karıştırmadır. Bunlar;

- Artırma öncesinde ve artırma sırasında pey sürenlere para vererek onların artırmadan çekilmelerini sağlanmış olması,
- Artırmada satılan taşınmazın belediyece kamulaştırılarak meydan veya park yapılacağı şeklinde propaganda yapılmış olması,
- Artırma sırasında bilinmeyen bir kişinin satılan taşınmazın mezarlık olduğu şeklinde bağırmış olması,
- İhale sırasında ihaleye katılmak isteyen kişinin kulağına bir başka kişi tarafından bir şeyler söylenmesi üzerine ihaleden çekilmiş olması gibi

Artırmaya fesat karıştırmak, suç teşkil eder. Artırmaya fesat karıştırılmış olduğu, tanık ile ispat edilebilir.

Alıcının satılan malın esaslı niteliklerinde hataya düşürülmüş olması, ihalenin feshi sebebidir. Bunlar;

- Satışan taşınmazın yüzölçümünün olduğundan fazla gösterilmiş olması,
- Satılan taşınmazın ihaleden önce kamulaştırılmasına karar verilmiş ve bunun artırma şartnamesinde belirtilmemiş olması,
- Artırma şartnamesinde taşınmazın imar durumunun yanlış gösterilmiş olması gibi

İhalenin feshiü şikayet yolu ile yalnız icra mahk'nden istenebilir. Usul, şikayet usulüdür. İhalenin feshi için yetkili icra mahk'si, satışı yapan icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'dir ve bu yetki kesin yetkidir. İhalenin feshi talebi yetkisiz icra mahk'ne yapılırsa, icra mahk'si, evrak üzerinde inceleme yaparak, başvuru tarihinden itibaren en geç 10 gün içinde, yetkisizlik kararı verir; bu karar kesindir.

İhalenin feshini isteme süresi 7 gündür. Bu süre, ihale tarihinden itibaren işlemeye başlar. Bu kuralın bazı istisnaları vardır; aş 3 halde, 7 günlük ihalenin feshi süresi, öğrenme tarihinden itibaren başlar;

1) Kendisine satış ilanı tebliği gereken bir ilgiliyi, satış ilanının tebliğ edilmemiş olması halinde, ihalenin feshi süresi öğrenme tarihinden itibaren işlemeye başlar.
2) Satılan malın esaslı niteliklerindeki yanılmanın sonradan öğrenilmiş olması halinde, 7 günlük süre yanılmanın öğrenildiği tarihten itibaren işlemeye başlar,
3) Artırmaya fesat karıştırıldığının sonradan öğrenilmesi halinde, süre, öğrenme tarihinden itibaren işlemeye başlar.

Ancak, ihale tarihinden 1 yıl geçtikten sonra öğrenme söz konusu ise, artık ihalenin feshi istenemez.

İhalenin feshini isteyebilecek olanlar, ihalenin feshinde hukuki yararı bulunan kişilerdir. Bunlar;

- Satış isteyen alacaklı,
- Borçlu,

- Tapu sicilinde yazılı ilgililer,(mesela diğer haciz alacaklıları, ipotek alacaklıları, irtifak hakkı sahipleri)
- Tapu siciline şerh verilmiş olan önalım, alım ve gerialım hakkı sahipleri,
- Tapu kütüğüne şerh verilmiş olan arsa payı karşılığı inşaat yüklenicisi ve taşınmaz satış vaadi alıcıları,
- Pey sürmek suretiyle ihaleye katılmış olanlar

İhaleye fesat karıştırmış olan kişi, kendi kusuruna dayanamayacağından, ihalenin feshini isteyemez.

İhalenin feshi için, ilgililerden en az birinin, 7 günlük süre içinde icra mahk'ne başvurup, ihalenin feshini istemesi gerekir talep olmasan, icra mahk'si re'sen ihalenin feshini karar veremez. İhalenin feshi talebinde bulunandan, başvurma harcı ile maktu karar ve ilam harcı alınır.

İhalenin feshi talebi dava olmadığından, ihalenin feshinde davadaki anlamda davacı ve davalı taraf yoktur. Burada, ihalenin feshini talep eden taraf ile karşı taraf söz konusudur.

İhalenin feshi talebinde, ilgililerin karşı taraf olarak gösterilmesi gerekir.

İhalenin feshi talep edilmiş olsa bile, alıcı, satış bedelini derhal verilen süre içinde nakden ödemek zorundadır.

İhalenin feshinin istenmesi halinde,

- İhale bedeli alacaklılara ödenmez,
- Taşınmazın alıcı adına tescili için, tapu müdürlüğüne yazı gönderilemez,
- Satılan mal alıcıya teslim edilmez,
- Satılan taşınmazı işgal etmekte olan borçlu veya 3.kişi taşınmazdan çıkarılamaz.

İcra mahk'si, ihalenin feshi talebini basit yargılama usulüne göre inceler.

İhalenin feshi talebi üzerine icra mahk'si talep tarihinden itibaren 20 gün içinde duruşma yapar ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verir. Yani, dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilemez.

İhalenin feshi sebepleri, tanık dahil her türlü delil ile ispat edilebilir. İcra mahk'si, tarafları ikrarı kabulü ile bağlı değildir; ihalenin feshi sebebinin mevcut olup olmadığını resen araştırır.

İcra mahk'si, yapacağı, ön inceleme sonucunda, ihalenin feshini isteyen kişinin, ihalenin feshini isteyebilecek kişilerden olmadığını, ihalenin feshedilmesinde hukuki yararı bulunmadığını, ihalenin feshi talebinin süresinde yapılmadığı kanısına varırsa veya ihalenin feshini talep eden bu talebinden feragat ederse, ihalenin feshi talebini, esasa girmeden reddeder.

İcra mahk'si, ihalenin feshi talebini esastan incelemeye başlar. İcra mahk'si, bu incelemesi sonucunda, iddia edilen ihalenin feshi sebebinin yerinde olmadığı kanısına varırsa, ihalenin feshi talebini esastan reddeder.

İcra mahk'nin ihalenin feshi talebinin reddi kararı, istinaf ve temyiz edilebilir.

İhalenin feshi talebinin reddi kararına karşı süresinde istinaf yoluna başvurulmaması, başvurulmuş ise istinaf mahk'nin istinaf talebini reddetmesi, istinaf mahk'si kararı temyiz edilmiş ise yargıtayın temyiz talebini reddetmesi ile ihalenin feshi talebinin reddi kararı kesinleşir. İhalenin feshi talebinin reddi kararının kesinleşmesi ile ihale de kesinleşir.

İhalenin feshi talebinin reddi kararının kesinleşmesinin sonuçları;

- Alıcı, artırma şartnamesinde kendisine ait olacağı gösterilmiş olanları ihale kesinleştikten sonra öder,
- İhale bedeli, nemaları ile birlikte alacaklıya ödenir.
- Satılan taşınmaz mal alıcıya teslim edilir ve taşınmazın alıcı adına tescili için tapu müdürlüğüne yazı gönderilir. Satılan taşınmazı işgal etmekte olan borçlu veya 3.kişi taşınmazdan çıkarılır.

İcra mahk'nin ihalenin feshi talebinin reddi kararı, aynı taraflar arasında maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Bu nedenle, bu kararlara karşı yargılamanın iadesi yoluna başvurulabilir.

İcra mahk'si, ihalenin feshin isteyenin, ihalenin feshini isteyebilecek kişilerden olduğu, ihalenin feshedilmesinde hukuki yararı bulunduğu, ihalenin feshi talebinin süresi içinde yapıldığı ve dayanılan ihalenin feshi sebebinin yerinde olduğu kanısına varırsa, ihalenin feshine karar verir.

İhalenin feshi kararı istinaf ve temyiz edilebilir.(sınırı geçmesi şartıyla)

İhale bedeli istinaf sınırından az ise, ihalenin feshi kararı verildiği anda kesindir. İhale bedeli istinaf ve temyiz sınırından fazla ise, ihalenin feshi kararı, süresinde istinaf veya temyiz yoluna başvurulmaması, başvurulmuş ise talebin reddi ile kesinleşir.

Kesinleşen ihalenin feshinin sonuçları;

- İhalenin feshi kararı, yalnız ihalenin feshini istemiş olan için değil, diğer bütün ilgililer için de hüküm ifade eder.
- İhalenin feshi kararının kesinleşmesi ile, alıcının ihale ile iktisap etmiş olduğu mülkiyet hakkı son bulur ve borçluya geri döner.
- İhalenin feshi kararının kesinleşmesi üzerine, alıcının ödemiş olduğu ihale bedeli, nemaları ile birlikte alıcıya ödenir.

PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI SAFHASI

Paraların paylaştırılması, icra takibinin son safhasıdır. Paraların paylaştırılmasına başlanabilmesi için, alacaklının bir talebine gerek yoktur. İcra dairesi, satış sonucunda elde edilen paraları, kendiliğinden alacaklılara paylaştırır.

Paraların paylaştırılmasına geçilebilmesi için, haczedilen bütün mal ve hakların satışının bitmiş olması gerekir. fakat, hacizli malların bir kısmı satıldıktan sonra da, icra dairesi, satıştan elde edilen parayı, alacaklılara hisseleri oranında avans olarak dağıtabilir.

Ğaraların paylaştırılması, aynı malların 1'den fazla alacaklı çin haczedilmiş olması halinde söz konusudur. Hacizli mallar bir alacaklı için haczedilmişse, o zaman paraların paylaştırılması değil, elde edilen paranın alacaklıya ödenmesi söz konusudur.

Satıştan elde edilen para, aynı derecede hacze iştrirak etmiş olan bütün alacakları ödemeye yeterse, bu para, bütün alacaklılar arasında paylaştırılır.

Satıştan elde edilen para, aynı derecede hacze iştirak etmiş olan bütün alacakları ödemeye yetmezse, icra dairesi, önce tamamlama haczi yapar. Tamamlama haczi ile haczedilen malların satış tutarı ile daha önce haczedilmiş ve satılmış bulunan malların satış tutarı toplamı da, bütün alacakları ödemeye yetmezse, icra dairesi, alacaklıların bir sıra cetvelini yapar.

Bütün hacizli mallar satıldıktan sonra, elde edilen para aynı derecede hacze iştirak etmiş olan bütün alacakları ödemeye yeterse, bu satış tutarı, alacaklılara hisselerine göre paylaştırılır.

Hacizli malların satış bedelinden, ilk önce haciz, satış ve paylaştırma giderleri gibi bütün alacaklıları ilgilendiren ortak giderler alınır.

Satış bedelinden ortak giderlerin çıkarılması sonucunda kalan para, kesin ve geçici haciz sahibi alacaklılara alacakları oranında paylaştırılır.

Paraların paylaştırılmasında, alacaklılara ödenecek olan para 3 bölümden oluşur. Bunlar;

1) Alacaklının takip konusu yapmış olduğu alacağın aslı,
2) Alacağın işlemiş olan faizleri,
3) Takip giderleri.

Alacaklıların yapmış oldukları takip giderleri de, paylaştırmada kendilerine ödenir.

Satış tutarı, bütün alacakları ödemeye yeterse, para bütün alacaklılar arasında paylaştırılır. Bu halde, paylaştırma yapılabilmesi için, sıra cetveli düzenlenmesine gerek yoktur; alacaklılar, icra dairesine başvurarak paralarını alırlar.

TAMAMLAMA HACZİ

İcra dairesinin, satış tutarının alacakları ödemeye yetmediğini tespit etmesi üzerine, re'sen borçlunun başka mallarını haczetmesine, tamamlama haczi denir.

İcra dairesi, tamamlama suretiyle haczettiği malları, mümkün olduğu kadar çabuk bir şekilde satarak paraya çevirir. Tamamlama haczi ile haczedilen malların bedeli ve daha önce satılmış olan diğer hacizli malların bedeli toplamı, bütün alacaklıların alacaklarını tamamen ödemeye yeterse, icra dairesi bütün alacakları öder.

SIRA CETVELİ

Tamamlama haczi ile haczedilen malların satış tutarı ile daha önce haczedilmiş ve satılmış bulunan malların satış bedeli tutarı, aynı derecede hacze iştirak etmiş olan bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemeye yetmezse, icra dairesi, alacaklıların bir sıra cetvelini yapar.

Bu sıra cetveline dayanarak yapılan paylaştırmada, artık bütün alacaklıların alacağının tam olarak ödenmesi mümkün değildir. İmtiyazlı alacaklılar alacaklarını tam olarak alır, diğer alacaklılara ise ancak alacaklarının bir kesimi ödenebilir. Sıra cetvelinde, aynı derecede hacze iştirak etmiş olan bütün alacaklılar alacak miktarları ve faizleri ile gösterilir.

Bu alacaklıların her biri belli bir sıraya girer. Bu sıra cetvelinin birer sureti bütün ilgililere tebliğ edilir. Alacaklılar, bu tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde sıra cetveline karşı şikayet yoluna başvurabilir veya genel mahk'de sıra cetveline itiraz davası açabilir.

Sıra cetveline karşı 7 gün içinde hiçbir şikayet ve itiraz yapılmazsa, sıra cetveli kesinleşir ve ancak bundan sonra, cetveli gereğince paraların paylaştırılmasına geçilebilir. Buna karşılık, 7 gün içinde sıra cetveline karşı şikayet veya itiraz yoluna başvurulursa, paylaştırma işleminin şikayet ve itirazların sonuçlanmasına kadar durdurulması ve sıra cetvelinin kesinleşmesinin beklenmesi gerekir.

İcra dairesinin, sıra cetvelini yaparken, bu hususdaki takip hukuku hükümlerine aykırı hareket ettiği ve yapılan işlemin hadiseye uygun olmadığı iddia edilmekte ise, bu halde sıra cetveline karşı başvurulacak olan yol, icra mahk'ne şikayet yoludur. Sıra cetveline karşı şikayet sebeplerinden en önemlisi, bir alacaklının istediği sıraya kabul edilmemesidir. Sıra cetveline karşı şikayet süresi 7 gündür. Bu süre, sıra cetvelinin ilgililere tebliği ile işlemeye başlar.

Şikayet üzerine, icra mahk'si şikayeti kabul eder ve sıra cetvelinin düzeltilmesine karar verirse, icra dairesi, sıra cetvelini buna göre düzelterek, düzeltilmiş sıra cetvelini, ilgililere tebliğ eder. Bu şekilde değiştirilen sıra cetveli aleyhine tekrar şikayet ve itiraz yollarına gidilebilir. İcra mahk'si, şikayeti reddederse, sıra cetveli bu alacaklının şikayeti bakımından kesinleşmiş olur. İcra mahk'nin şikayetin kabulüne veya reddine ilişkin kararları istinaf ve temyiz edilebilir.

Sıra cetveline karşı koymak isteyen alacaklı, sıra cetveline alınmış olan bir alacaklının alacağına veya onun sırasına itiraz etmek istiyorsa, o zaman sıra cetveline karşı, asliye hukuk mahk'nde itiraz yoluna başvurması, yani o alacaklıya karşı sıra cetveline itiraz davası açması gerekir.

Sıra cetveline itiraz davasında, davascı sıra cetveline alınmış olan alacaklının alacağına veya sırasına itiraz eden alacaklıdır; davalı alacağına veya sırasına itiraz edilen alacaklıdır.

Sıra cetveline itiraz davasının konusu, davalı olarak gösterilen alacaklının hiç veya sıra cetvelinde yazılı miktarda alacağının bulunmadığı veya ona tahsis edilen sıranın ona ait olmadığıdır.

Yetkili mahk; icra takibinin yapıldığı yer mahk'si, görevli mahk; asliye hukuk mahk'dir. Basit yargılama usulü uygulanır. Sıra cetveline itiraz davasında ispat yükü, kural olarak davalıya düşer. Davalı, alacağının mevcut olduğunu ispat etmekle yükümlüdür.

Davacı davayı kazanırsa, sonucundan sadece kendisi yararlanır. Yani, dava sonucuna göre davalıdan indirilecek miktar, davacının alacağının tamamen ödenmesine tahsis edilir; geriye para artarsa, artan para, alacağı itiraza uğramış olan alacaklıya verilir.

Sıra cetveline karşı şikayet veya itiraz yoluna başvurulursa, paylaştırma işleminin bunların sonuçlanmasına kadar durdurulması ve sıra cetvelinin kesinleşmesinin beklenmesi gerekir.

Sıra cetveline karşı 7 gün içinde hiçbir şikayet ve itiraz yapılmazsa, sıra cetveli gene kesinleşir ve ancak bundan sonra, sıra cetveli gereğince paraların paylaştırılmasına geçilebilir. Paylaştırma sonucunda alacağını tamamen alamamış olan alacaklılara, borç ödemeden aciz belgesi verilir.

Hacizli mallar yalnız bir alacaklı için haczedilmişse, o zaman paylaştırma değil, paranın o alacaklıya ödenmesi söz konusudur. Bu halde sıra cetveli yapılmaz. Satıştan elde edilen paradan, haciz ve satış giderleri çıktıktan sonra, o tek alacaklının alacağı, faizi ve takip giderleri ödenir. Para yetmezse, tamamlama haczi yapılır; elde edilen para gene yetmezse, o zaman alacaklıya ödenmeyen alacak kesimi için borç ödemeden aciz belgesi verilir.

BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ

Paraların paylaştırılması sonucunda alacaklı veya alacaklılar alacağının tamamını alamamış ise, icra dairesi, kalan miktar için, bir borç ödemeden aciz belgesi düzenleyip alacaklıya ve bir suretini de borçluya verir.

Borç ödemeden aciz belgesinin verilmesi ile, alacaklının alacağı sn bulmaz, aksine bu alacak borçluya karşı mevcut olmakta devam eder. Hatta alacaklının durumu, borç ödemeden aciz belgesi ile kısmen kuvvetlendirilmiş olur. Borç ödemeden aciz belgesi, alacaklı için önemli bir ispat aracıdır. Alacaklı, bu belgeyi aldıktan sonraki dönemde alacağını ispat ile yükümlü olmayıp, sadece aciz belgesini ibraz etmekle yetinir.

Borç ödemeden aciz belgesinin, takip hukuku, maddi hukuk ve ceza hukuku bakımından bazı hükümleri vardır;

1) Borç ikrarını içeren belge olması,
2) 1 yıl içinde ödeme emri gönderilmesine gerek yoktur,
3) İptal davası açabilme hakkı,
4) Hacze iştirak hakkı,
5) Borcun borç ödemeden aciz belgesine bağlanmış olan alacak, borçluya karşı, borç ödemeden aciz belgesinin düzenlenmesinden itibaren 20 yıl geçmesiyle ZA'na uğrar,
6) Borç ödemeden aciz belgesinde aciz belgesinde yazılı alacak miktarı için, faiz istenemez.
7) Hakkında verilmiş borç ödemeden aciz belgesi bulunan davacının, dava açarken davalının muhtemel yargılama giderlerini karşılayacak uygun bir teminat göstermesi gerekir,
8) Borç ödemeden aciz belgesi, alacaklıya, borçlunun suçlardan dolayı cezalandırılmasını isteme hakkını verir.

Her il merkezinde, Adalet bakanlığınca tespit edilen icra dairesinde, bir borç ödemeden aciz belgesi sicili tutulur.

Borç ödemeden aciz belgesi 2 çeşittir;

1)Kesin Borç Ödemeden Aciz Belgesi

1)İcra takibinin sonunda verilen aciz belgesine, kesin borç ödemeden aciz belgesi denir.

2)Haciz sırasında borçlunun haczedilebilir malı bulunamazsa, durum haciz tutanağı ile tespit edilir. Bu şekilde borçlunun haczedilebilir malının bulunmadığını gösteren haciz tutanağı, kesin borç ödemeden kesin aciz belgesi niteliğindedir. Borçlunun haczedilebilir hiçbir malının bulunmadığını belirten haciz tutanağı, doğrudan doğruya kesin borç ödemeden kesin aciz belgesi yerine geçer.

2)Geçici Haciz Belgesi

Haciz sırasında borçlunun bir miktar malı haczedilir ve fakat haczedilen malların takdir edilen kıymetine göre takip konusu alacağa yetmeyeceği anlaşılırsa, bu hususdaki haciz tutanağı borç ödemeden geçici aciz belgesidir. Bu halde de, alacaklıya ayrıca bir geçici borç

ödemeden aciz belgesi verilmez; haciz tutanağı, doğrudan doğruya borç ödemeden geçici aciz belgesi hükmündedir.

Borç ödemeden geçici aciz belgesinin bir tek hükmü vardır; alacaklı, borç ödemeden geçici aciz belgesi ile iptal davası açabilir.

BORÇ SENEDİNİN GERİ VERİLMESİ

İcra takibinin amacı, alacaklının alacağının ödenmesidir. Alacaklı alacağını tamamen veya kısmen almış ise, alacak bu oranda sona erer. Borçlu ile alacaklının menfaatlerini aynı şekilde korumakla yükümlü olan icra dairesinin, borcun tamamen veya kısmen ödenmesi halinde, ödeme oranında borçluyu borcundan ibra ettiğine dair bir işlemde bulunması gerekir.

Alacaklının alacağı tamamen ödenmiş ise, icra dairesi, alacaklının senedini borçluya verir. Alacağının yalnız bir kesimi ödenmiş olan alacaklı, senedini icra dairesinden geri alınabilir. Yalnız, icra dairesi, senetteki alacağın ne miktarının ödenmiş olduğunu ve senedin bundan sonra ne miktar para için geçerli olacağını, senet üzerine yazar veya senedin niteliğine göre ilgili dairelere yazdırır.

İlamların icrasında, borçlu isterse kendisine icra dairesince ilamın kısmen veya tamamen icra edilmiş olduğuna dair bedava ve pulsuz bir belge verilir.

KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLU

Kambiyo senetlerine mahsus takip yolları haciz ve iflas yolu olmak üzere 2'ye ayrılır. Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu, özel bir ilamsız icra yoludur.

Alacaklının kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapabilmesi için, alacağının mutlaka bir kambiyo senedine bağlı olması gerekir. kambiyo senetlerinden maksat, bono, poliçe ve çektir.

Takip konusu yapılan senedin kambiyo senedi niteliğinde olup olmadığını, icra müdürü takdir ve tayin eder.

Bir kambiyo senedine bağlı alacak rehinle temin edilmiş olsa bile, alacaklı, ilk önce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte bulunmadan, doğruca kambiyo senetlerine mahsus takip yapabilir. Fakat alacaklı, kambiyo senedine bağlı alacağı için, mutlaka kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapmak zorunda değildir; genel haciz yoluna da başvurabilir.

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibin safhaları;

1) Takip talebi
2) Ödeme emri ve kesinleşmesi
3) Haciz
4) Paraya çevirme
5) Paraların paylaştırılması

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip için de, genel yetkili icra dairesi, borçlunun yerleşim yerindeki icra dairesidir. İcra takibi, kambiyo senedindeki borcun ödeneceği yer icra dairesinde de yapılabilir.

Kambiyo senedi alacaklısı, kendi yerleşim yerinde kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapamaz; borçlunun yerleşim yerinde takip yapabilir. Bundan başka, bononun ve çekin düzenleme yerinde de takip yapılabilir.

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip, bir takip talebi ile başlar. Aynı basılı takip talebi örneği kullanılır. Bu takip talebi örneğine, takibe konu yapılan kambiyo senedinin cinsinin, tarihinin ve numarasının yazılması gerekir.

Genel haciz yolundan farklı olarak, alacaklı takip talebine kambiyo senedini aslını eklemek zorundadır.

Kambiyo senedinin alacaklısı, o senedin yetkili hamilidir; kambiyo senedi ciro edilmemişse, yetkili hamil, senedin lehdarıdır.

Kambiyo senedi ciro edilmemişse, yetkili hamil, kendi hakkı müteselsil ve birbirine bağlı cirolardan anlaşılan son hamildir.

Kambiyo Senedinin Borçlusu

Poliçede, poliçeyi kabul eden muhatap, düzenleyen, cirantalar, bunlar lehine aval verenler, araya girme suretiyle kabul edenler ve bunların yetkisiz temsilcileridir.

Bonoda düzenleyen, cirantalar, bunlar lehine aval verenler ve bunların yetkisiz temsilcileridir.

Çekte düzenleyen, cirantalar, bunlar lehine aval verenler ve bunların yetkisiz temsilcileridir.

Kambiyo senedinin yetkili hamili, ancak kendisinden önce gelen senet borçlularına karşı kambiyo senetlerine mahsus takip yapabilir; kendisinden sonra gelen kambiyo senedi borçlularına karşı kambiyo senetlerine mahsus takip yapamaz.

LACAK TUTARI

Bu takip yolunda da, alacaklı, istediği para alacağının Türk parası ile tutarını takip talebinde göstermelidir. Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip talebinde, alacaklının isteyebileceği alacak tutarı;

1) Alacaklı, ilk olarak, kambiyo senedinin ödenmemiş olan bedelini, yani alacağın aslını isteyebilir.
2) Temerrüt faizi
3) Çeke dayanarak takip yapan alacaklı, çekin karşılıksız kalan bedelinin %10'nu da, takip talebinde isteyebilir.
4) Alacaklının, kambiyo senetlerine mahsus haciz ve iflas yollarından hangisini seçtiğini takip talebine yazması gerekir.

TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN SONUÇLARI

Takip talebi, icra müdürünün bir ödeme emri düzenleyip borçluya göndermesini gerektirir. Ancak, burada icra müdürünün takdir yetkisi daha geniştir.

İcra müdürü, alacaklının takip konusu yaptığı belgenin kambiyo senedi olup olmadığını incelemekle yükümlüdür. İcra müdürü, alacaklının dayandığı senedin kambiyo senedi olmadığı kanısına varırsa, takip talebini reddetmelidir; reddetmezse, kambiyo senetlerine mahsus takip, şikayet üzerine veya re'sen icra mahk'si tarafından iptal edilir.

İcra müdürü, takip konusu yapılan poliçenin veya bononun vadesinin gelip gelmediğini incelemek zorundadır.

Takip talebini alan icra müdürü, alacaklının takip hakkına sahip bulunup bulunmadığını da incelemek zorundadır.

Takip talebi ile ZA kesilir. Takip talebi ile ZA kesilince, süresi aynı olan yeni bir ZA işlemeye başlar.

ÖDEME EMRİ

Takip talebini alan icra dairesi, borçluya hemen kambiyo senetlerine mahsus haciz ödeme emri gönderir. Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda ödeme emrine şunlar yazılır;

1) Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebindeki kayıtlar,
2) Borcun ve takip giderlerinin, 10 gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtarı,
3) Takibin dayanağı olan senet kambiyo senedi niteliğini taşımıyorsa, borçlunun 5 gün içinde icra mahk'ne şikayet etmesi gerektiği,
4) İmzaya itiraz ihtarı; (5 gün içinde açıkça bir dilekçe ile, icra mahk'ne)
5) Borca itiraz ihtarı; (sebepleri ile birlikte 5 gün içinde icra mahk'ne dilekçe ile bildirmeli) icra mahk'nden itirazın kabulüne dair bir karar getirmediği takdirde, cebri icraya devam olunacağı ihtarı ödeme emrine yazılır.
6) Mal beyanında bulunma ihtarı (10 gün içinde mal beyanında bulunmalı)

Ödeme emri 2 nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası borçluya gönderilir, diğeri dosyasına konulur.

Kambiyo senedinin tasdikli örneğinin ve gerekli ise protesto belgesinin tasdikli örneğinin de, ödeme emri ile birlikte borçluya gönderilmesi gerekir.

Borçlu ödeme emrinin tebliğinden itibaren 5 gün içinde dilekçe ile ödeme emrine itiraz etmezse, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip kesinleşir.

5 gün içinde ödeme emrine itiraz etmemiş olması nedeniyle hakkındaki takip kesinleşmiş olan borçlu, 10 günlük ödeme süresi içinde borcu ödemek zorundadır. Ödemezse, alacaklı, borçlunun mallarının haczedilmesini isteyebilir.

5 gün içinde ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçlu, 10 gün içinde borcu ödemezse, aynı 10 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır; bulunmazsa, hapisle tazyik edilir.

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte, ödeme emrine itiraz, icra mahk'ne yapılır.

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte, ödeme emrine itiraz süresi 5 gündür. Borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 5 gün içinde ödeme emrine itiraz edebilir. Borçlunun 5 gün geçtikten sonra yaptığı itiraz geçersizdir.

Ödeme emrine itiraz, takibin yapıldığı icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'ne yapılır. Ödeme emrine

itiraz, mutlaka dilekçe ile yapılmalıdır. Ödeme emrine itiraz, satıştan başka icra takip işlemlerini durdurmaz.

Ödeme emrine itiraz etmiş olan borçlu, mallarının haczini veya haczedilen paranın alacaklıya ödenmesini önlemek için, icra mahk'nden icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar verilmesini isteyebilir.

Borca itiraz halinde, icra mahk'si hakimi, borçlunun itiraz dilekçesine ekli olarak verdiği belgelerden borcun itfa edildiği veya ertelendiği veya kambiyo senedinin metninden alacağın ZA'na uğradığı veya borçlunun borçlu olmadığı, yahut icra dairesinin yetkili olmadığı kanısına varırsa, duruşmadan önce, itirazı n esası hakkındaki kararına kadar, icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar verebilir.

İmzaya itiraz halinde de, icra mahk'si hakimi, duruşmadan önce yapacağı incelemede, borçlunun itiraz dilekçesi kapsamından veya eklediği belgelerden edindiği kanaate göre, imzaya itirazı ciddi görürse, itirazla ilgili esas kararına kadar, icra takibinin geçici olarak durdurulmasına, evrak üzerinde karar verebilir.

İcra takibinin geçici olarak durdurulması kararının hükmü, icra mahk'nin itirazın esası hakkında vereceği karara kadar davem eder.

İcra mahk'si, borçlunun itirazının kabulüne karar verirse, bununla icra takibi durur ve itirazın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine icra takibi iptal edilir.

BORCA İTİRAZ ve İİNCELENMESİ

İmzaya itiraz dışındaki diğer bütün itirazlara borca itiraz denir. Borçlu, borca itirazını 5 gün içinde bir dilekçe ile icra mahk'ne bildirir ve icra mahk'sinden borca itirazının kabul edilmesine karar verilmesini ister.

Borca itiraz üzerine, icra mahk'si, itiraz sebeplerinin tahkiki için 2 tarafı yani alacaklıyı ve borçluyu 30 gün içinde duruşmaya çağırır.

Alacaklı veya vekili çağırıldığı duruşmaya gelmezse, icra hakimi, alacağın itiraz edilen kesimi için, icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar verir.

Borçlu çağırıldığı duruşmaya gelmezse ve alacaklı duruşmaya devam edilmesini isterse, icra hakimi, borçlunun yokluğunda borca itirazı incelemeye devam eder.

Borçlu, icra mahk'nde borca itirazını yalnız resmi veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispat edebilir. Borçlu, borcu olmadığını veya borcun itfa veya imhal edildiğini resmi veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir belge ile ispat edemezse, icra mahk'si borçlunun itirazının reddine karar verir.

Borçlu, takibin dayanağı kambiyo senedindeki vadeye göre, borcun ZA'na uğradığını bildirerek ödeme emrine itiraz edebilir ve ZA itirazını kambiyo senedindeki tarihe göre ispat edebilir.

Borçlu, borcu olmadığını veya borcun itfa edildiğini veya ertelendiğini, resmi bir yazılı belge veya kambiyo senedinin üzerindeki veya arkasındaki yazılar ile ispat ederse, icra mahk'si, itirazın kabulüne ve takibin iptaline karar verir.

İcra mahk'si hakimi, borçlunun ZA itirazını alacaklının ibraz ettiği kambiyo senedindeki tarihe göre yerinde görür ve alacaklı ZA'nın kesildiğini veya tatil edildiğini resm veya imzası ikrar edilmiş yazılı bir belge ile ispat edemez ise, itirazın kabulüne ve takibin iptaline karar verir.

Borçlunun itirazının esasa ilişkin nedenlerle kabulüne ve takibin iptaline karar veren icra mahk'si, borçlunun talebi üzerine, aynı karar ile, kötü niyeti veya kast veya ağır ihmali bulunan alacaklıyı, takip konusu alacağın %20'nden aşağı olmamak üzere tazminata mahkum eder.

İcra mahk'nin borca itirazın kararı ile icra takibi durur; itirazın kabulü kararını kesinleşmesi üzerine, icra takibi iptal edilir.

İcra mahk'nin borca itirazın kabulü kararı, takip konusu alacakta ihtilaflı kalan miktarın sınırı geçmesi şartıyla istinaf ev temyiz edilebilir.

İcra mahk'si hakimi, borçlunun ZA itirazını alacaklının icraz ettiği kambiyo senedindeki tarihe göre varit görmezse veya varit görür ve fakat alacaklı ZA'nın kesildiğini, resmi veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispat ederse, itirazın reddine karar verir.

Borca itirazın reddine karar veren icra mahk'si, daha önce icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar vermiş idi ise, alacaklının talebi üzerine, aynı karar ile, borçluyu, takip konusu alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere inkar tazminatına mahkum eder.

Borçlu, icra mahk'nin itirazın reddi kararını istinaf edebilir; fakat bu istinaf talebi, satışı ve satış bedelinin alacaklıya ödenmesi dahil hiçbir icra işlemini durdurmaz. Ancak, itirazın reddi kararını istinaf eden borçlu, md 33/3'e göre alacağın tamamı için teminat gösterirse, icra takibi durur. Bu konudaki istinaf mahk'si kararı temyiz edilebilir.

İcra mahk'si kararları maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden, itirazının reddine karar verilmiş olan borçlu, borçlu olmadığının tespiti veya ödediği paranın geri alınması için menfi tespit veya istirdat davası açabilir.

İMZAYA İTİRAZ VE İNCELEMESİ

1)Borçlunun takip konusu kambiyo senedindeki imzanın kendisine ait olmadığını bildirmesine imzaya itiraz denir. Borçlu, imzaya itiraz etmek istiyorsa, bunu ödeme emrine itiraz dilekçesinde açıkça bildirmek zorundadır.

Borçlu, imzaya itirazını 5 gün içinde bir dilekçe ile icra mahk'ne bildirir ve icra mahk'nden itirazının kabul edilmesine karar verilmesini ister.

İcra mahk'si imzaya itiraz hakkındaki incelemesini de mutlaka duruşmalı olarak yapar.

2)İcra mahk'si, yapacağı inceleme sonunda, inkar edilen imzanın borçluya ait olmadığı kanısına varırsa, itirazın kabulüne karar verir.

İmzaya itirazın kabulüne karar veren icra mahk'si, alacaklının kambiyo senedini takibe koymada kötüniyeti veya kast veya ağır ihmali bulunduğunu tespit ederse, aynı itirazın kabulü kararı ile, alacaklıyı, borçlu lehine, kambiyo senedine dayanan takip konusu alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere tazminata mahkum eder.

İmzaya itirazın kabulüne karar veren icra mahk'si, alacaklının kambiyo senedini takibe koymada kötüniyeti veya kast veya ağır ihmali bulunduğunu tespit ederse, aynı karar ile, alacaklıyı, hazine lehine, alacağın %10'u oranında para cezasına da mahkum eder.

İcra mahk'nin imzaya itirazı kabulü kararı ile de, icra takibi durur. İtirazın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine, icra takibi iptal edilir. Borçlunun malları haczedilmiş idi ise haciz kalkar.

İcra mahk'nin itirazın kabulü kararı, takip konusu alacakta ihtilaflı kalan miktarın istinaf sınırını geçmesi şartı ile, istinaf edilebilir.

3)İcra mahk'si, yapacağı ve bilirkişiye yaptıracağı inceleme sonunda, inkar edilen imzanın borçluya ait olduğunu anlarsa itirazın reddine karar verir. İmzaya itirazın reddine karar veren icra mahk'si, daha önce icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar vermiş idi ise, aynı karar ile, borçluyu kambiyo senedine dayanan takip konusu alacağın %20'nden aşağı olmamak üzere inkar tazminatına ve alacağın %10'ı oranında para cezasına mahkum eder.

İcra mahk'nin imzaya itirazın reddi kararı üzerine, alacaklı, hemen takibe devam edilmesini isteyebilir. İcra mahk'si daha önce takibin geçici olarak durdurulmasına karar vermiş olsa bile, imzaya itirazın reddi kararı üzerine, alacaklı, hemen takibe devam edilmesini isteyebilir.

KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLUNDA ŞİKAYET

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda şikayetin özellikleri;

- Alacaklının kambiyo senetlerine mahsus takip yoluna başvurma hakkının bulunmadığına ilişkin şikayet süresi, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 5 gündür.
- Alacaklının takibine dayanak yaptığı senet kambiyo senedi niteliğinde olmadığı halde, icra müdürü takip talebini kabul ederek borçluya kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna ilişkin ödeme emri gönderirse, borçlu, 5 gün içinde icra mahk'ne şikayette bulunarak, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibin iptalini sağlayabilir.
- İcra mahk'si, süresinde yapılan şikayet veya itiraz dolayısıyla usulü dairesinde kendisine gelen işlerde, takip dayanağı senedin kambiyo senedi niteliğinde olmadığını veya alacaklının kambiyo hukukuna göre takip hakkına sahip bulunmadığını re'sen nazara alır.
- Takibin dayanağı olan senedin kambiyo senedi niteliğinde olmadığı veya alacaklının kambiyo hukukuna göre takip hakkına sahip bulunmadığı halleri dışındaki nedenlerle yapılan şikayetler 7 günlük süreye tabidir.
- İcra mahk'nin kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda şikayet hakkındaki kararları istinaf edilebilir.
- Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibin ödeme emrinin kesinleşmesinden sonraki safhaları, tamamen genel haciz yolundaki gibidir.

İCRA İFLAS ÖZET NOTLARI

İcra iflas hukuku = Cebri icra hukuku

Cebri icra; borçların devlet kuvveti yardımı ile zorla yerine getirilmesidir. Bu durumda alacaklı ile borçlu arasındaki **menfaatler dengesini** gözetmek gerekir.

Borçlar genellikle kendiliğinden yani ihtiyari olarak yerine getirilir. Ancak böyle bir durum söz konusu olmadığında, alacaklı devlet organlarına başvurarak kendi hakkını talep eder. Devlet organları bu durumda, borçlunun mallarını haczeder, bu malları satar ve satış bedelinden alacaklıya alacağını öder. Bu tedbirlerin de yetmediği durumlarda, borçlular için para, hapis ve disiplin hapis cezaları öngörülmüştür.

Cebri icra tedbirleri, sadece borçlunun malvarlığı içindir. Sadece malvarlığından sorumlu olur. Borç için hapis söz konusu değildir. Fakat, borçlunun mallarının nerede olduğunu tespit edebilmek için, bazı hallerde hapis yoluna başvurulabileceği kabul edilmiştir.

Alacaklının, kendi kendine alacağını almaya kalkışması, yani kendiliğinden hak alması yasaktır.

Cebri icra hukuku, cebri işlemlerde bulunma yetkisini yani zor kullanma yetkisini yalnız Devlet'e tanımaktadır.

CEBRİ İCRA ÇEŞİTLERİ

1) Cüz'i İcra Hukuku(İcra Hukuku)
2) Külli İcra Hukuku(Toplu İflas Hukuku)

1)CÜZ'İ İCRA HUKUKU

İcra hukukunda, borçlunun karşısında 1 veya birkaç alacaklısı vardır. Borçlunun malvarlığındaki mal ve haklardan 1 veya birkaçı cebri icranın konusunu teşkil eder. Bu mal ve haklar, cebri icra organları tarafından para artarsa, artan para, borçluya karşı icra takibi yapmamış olan diğer alacaklılara ödenmez, borçluya verilir.

İcra hukukunda, borçlunun 1 veya birkaç alacaklısı, alacağını borçlunun malvarlığındaki 1 veya birkaç mal veya haktan almaya çalışmaktadır. Burada, bütün alacaklıların alacağının ödenmesi ve borçlunun bütün malvarlığının tasfiye edilmesi söz konusu değildir.

İcra hukuku bütün borçlular hakkında uygulanır

İcra hukuku da 2'ye ayrılır;

1) Genel icra hukuku
2) Kamu icra hukuku

1)Genel İcra Hukuku;

Konusu, kişilerin **özel hukuktan doğan alacaklarıdır.** Yani kişilerin;

- Sözleşmeden,
- Haksız fiilden,
- Sebepsiz zenginleşmeden doğan alacaklarıdır.

Bu alacaklar, İİK hükümlerine göre tahsil edilir.

2)Kamu İcra Hukuku;

Konusu, **amme alacaklarıdır.** Amme alacakları, Devlet'e, il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç cezası ve para cezası gibi alacaklardır. Bu amme alacakları, **6138 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanuna** göre tahsil edilir.

2)KÜLLİ İCRA HUKUKU (TOPLU İFLAS HUKUKU)

Külli icrada yani iflasta, borçlunun karşısında bütün alacaklıları vardır. Borçlunun haczedilebilen bütün malvarlığı cebri icraya konu teşkil eder. Borçlunun bütün malvarlığı satılır ve elde edilen para ile borçlunun bilinen bütün alacaklılarının alacağı ödenir. Ancak borçlunun bütün borçları ödendikten sonra, geriye bir şey artarsa, artan para borçluya verilir.

Külli icra yolu, **her türlü alacaklar içindir.**

Amme alacağı borçlularının iflas yolu ile takibi tamamen **İİK hükümlerine göre yapılır.** yani, amme alacakları için **ayrı bir kamu iflas hukuku yoktur.** İİK'nde düzenlenmiş olan iflas hukuku, özel hukuktan doğan alacaklar ile kamu hukukundan doğan alacaklar için ortaktır.

İflas hukukunda, borçlunun haczedilebilen bütün malvarlığı tasfiye edilir ve elde edilen para ile borçlunun bütün alacaklılarının alacakları ödenir. Yani, iflasta hem sübjektif(alacaklılar) hem de objektif(malvarlığı) bakımından bir küllilik vardır. Oysa, icra hukuku hem sübjektif hem de objektif bakımından cüz'idir, yani ferdidir.

İflas, kural olarak ancak tacirler için mümkündür. Yani, tacir olmayanlar, kural olarak iflasa tabi değildir.

İCRA HUKUKUNUN BÖLÜMLERİ

Genel icra hukuku;

1) İlamlı icra
2) İlamsız icra

Olarak 2'ye ayrılır.

➔ **İLAMLI İCRA (İLAMLARIN İCRASI)**

İlamlı icrada, alacaklının elinde borçlusuna karşı almış olduğu bir mahkeme ilamı vardır. Alacaklı, bu mahkeme ilamını icra dairesine vererek, ilamlı icra takibi yapar. Borçlu, kendisine icra dairesi tarafından verilen süre içinde ilam konusu borcu rızası ile yerine getirmezse, ilam icra dairesi tarafından zorla icra edilir. Burada alacaklının alacağı bir mahk ilamı ile tespit edilmiş olduğundan, borçlu, borcu olmadığı gerekçesiyle bir itirazda bulunamaz ve böyle bir itiraz ile ilamlı icra takibini durduramaz.

Konusu paradan başka bir şey olan alacakların, cebri icra yoluyla takip edilebilmesi için, ilk önce bir mahk ilamı almak gerekir. Böyle bir mahk ilamı almadan, konusu paradan başka bir şey olan alacakların cebri icra yolu ile yerine getirilmesi istenemez.

Para alacakları için de mahk'de dava açıp, alınacak ilamı, ilamlı icra hükümlerine göre icraya koymak mümkündür. Ancak, para alacakları için mahk'den ilam alınması şart değildir; para alacaklarının ilamsız icra yolu ile de takibi mümkündür. Para alacağı için ilam alınmışsa, o zaman ilamlı icra yoluna başvurulur.

İlamlı icra, her çeşit alacak hakkındaki mahk ilamlarının nasıl icra edileceğini düzenleyen bir icra yoludur.

➔ **İLAMSIZ İCRA**

İlamsız icrada, doğruca icra dairesine başvuran alacaklının icra takibi yapabilmesi için elinde bir ilam bulunmasına gerek olmadığı gibi, alacaklının alacağının bir senede bağlı olması da gerekli değildir. Alacağı hakkında bir senedi bulunmayan alacaklıda, ilamsız icra yoluna gidebilir; ancak, bu halde ilamsız icra takibinin başarı ile sonuçlanabilmesi için, borçlunun ödeme emrine itiraz etmemesi gerekir. Borçlu ödeme emrine itiraz ederse, alacaklı için mahk'de dava açmaktan başka çare yoktur.

İlamsız icra, yalnız para alacakları içindir. Para alacakları dışındaki alacaklar için, bir ilam olmaksızın icra dairesine başvurulamaz. Fakat, İİK, kira bedelinin ödenmemesi ve kira süresinin bitmesi hallerinde, kiralanan taşınmazların ilamsız icra yolu ile tahliye edilebileceğini, istisnai olarak kabul etmiştir. Bu istisna dışında, ilamsız icra, yalnız para alacakları içindir.

İCRA ve İFLAS HUKUKUNUN KAYNAKLARI

- İcra ve İflas Kanunu
- İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği
- Yargıtay Kararları
- Diğer Kanunlardaki icra ve iflas hukuku ile ilgili hükümler

İCRA TEŞKİLATI (İCRA ORGANLARI)

İcra hukukunda, borçların zorla yerine getirilmesii sağlayan Devlet organlarının tümüne, icra teşkilatı denir. İcra teşkilatı;

1) Yalnız icra işleri için kurulmuş olan organlar yani **ASIL ORGANLAR**
2) Asıl görevlerinden başka icra işlerine de bakan organlar yani **YARDIMCI ORGANLAR**

Olmak üzere 2 organdan oluşur.

ASIL ORGANLAR

1) İcra dairesi,
2) İcra mahkemesi,
3) İstinaf mahk'nin icra-iflas işleri ile görevli hukuk daireleri
4) Yargıtay'ın icra iflas işleri ile görevli hukuk daireleri

1)İCRA DAİRESİ

İcra dairesi, icra işlerinde 1.derecede görevlidir. İcra takip talebi icra dairesince yapılır; bunun üzerine, icra dairesi borçluya ödeme veya icra emri gönderir; ödeme veya icra emri kesinleşince, icra müdürü para alacaklarında borçlunun mallarını haczeder, satar ve elde edilen para ile alacaklının alacağını öder; konusu paradan başka bir şey olan ilamları ise zorla icra eder.

İcra dairesi, yaptığı işlemlerden dolayı her daire ve makam ile doğrudan doğruya muhabere edebilir. İcra ve iflas dairelerinin borçlunun mevcuduna ilişkin isteyeceği bütün bilgileri, gerçek ve tüzel her kişi derhal vermeye ve istek üzerine mevcudu icra ve iflas dairesine teslime mecburdur. İlgililer, icra dairesince kanuna göre yapılan tebliğ ve sonucunu geciktirmeksizin icra dairesine bildirmeye mecburdur.

İcra dairesi, icra mahk'si hakiminin daimi gözetimi ve denetimi altında ise de, icra mahk'sine bağlı bir organ değildir. İcra dairesi, kanun, tüzük ve yönetmeliklerin kendisine vermiş olduğu görevleri, icra mahk'ne danışmadan, doğrudan doğruya kendisi yapar. İcra dairesi görevini yaparken kanuna aykırı hareket ederse, yaptığı işlem, ilgililerin şikayeti üzerine, icra mahk'si tarafından iptal edilir veya düzeltilir.

İcra müdürü, zor kullanma yetkisine sahip olup, bu hususta zabıta memurlarına ve köy muhtarlarına emir verebilir.

İcra dairesi, bölgesi dışında yapılması gereken işlemler haciz ve satış için, başka yer icra dairelerini istinabe eder. Her asliye hukuk mahk'sinin yargı çevresinde, yeteri kadar icra dairesi bulunur. 1'den fazla icra dairesi bulunan yerlerde, daireler arasındaki iş dağılımı icra mahk'si tarafından yapılır.

Her icra dairesinde 1 icra müdürü bulunur. İcra dairesinin sorumlu amiri icra müdürüdür. Her icra dairesinde yeteri kadar icra müdür yardımcısı, icra katibi ile mübaşir ve hizmetli bulunur.

2)İCRA MAHKEMESİ

İcra ve iflas dairelerinin işlemlerinin doğru ve kanuna ve olaya uygun olup olmadığını denetlemek ve kanunla kendisine verilen diğer icra işlerine bakmak üzere, icra dairesinin üstünde, bir icra mahk'si kurulmuştur.

Her asliye mahk'sinin yargı çevresinde, bir icra mahk'si bulunur. İcra mahk'si, bir icra hakimi ve buna bağlı yeteri kadar yazı işleri müdürü, katip ve mübaşirden kuruludur.

İcra ve iflas dairelerinin işlemlerine karşı yapılan şikayetlerin ve itirazların incelenmesi, icra hakimi tarafından yapılır. icra mahk'nin çeşitli görevleri vardır;

1) İcra dairelerinin işlemlerine karşı yapılacak şikâyetleri ve alacaklının itirazın kaldırılmasını taleplerinin inceleyip karara bağlar.
2) İcra mahk'si, icra dairesini disiplin bakımından denetler.
3) Hacizde ve iflastaki istihkak davalarına, icra mahk'nde bakılır.
4) İcra-iflas suçlarından büyük bir kısmına bakmak ve bu suçlar için ceza vermek, icra mahk'sinin görevi içindedir.

İcra mahk'si icra-iflas işleri için kurulmuş bir **özel mahk'dir.** İcra mahk'sinde uygulanacak yargılama usulü, **basit yargılama usulüdür.** İcra mahk' sinde görülen işler, ivedi işlerden sayılır. İcra mahk' sinde adli tatil hükümleri uygulanmaz.

3)İSTİNAF MAHKEMESİ (BAM)

BAM 9 vilayette kurulmuştur. İstinaf mahk'si, 20 Temmuz 2016 tarihinden sonra verilen, istinaf edilebilen icra mahk'si kararlarına karşı yapılan istinaf başvurularını inceleyip karara bağlar.

4)YARGITAY

Yargıtay, istinaf mahk'sinin vermiş olduğu temyiz edilebilen kararlarına karşı yapılan, temyiz başvurularını inceleyip karara bağlar.

YARDIMCI ORGANLAR

Bunlar, **asıl görevlerinden başka, icra işlerine de bakan organlardır.**

1)GENEL MAHK'LER

Genel mahk'lere yani asliye ve sulh hukuk mahk'lerine icra işlerinde birçok görev verilmiştir.

Ticaret mahk'si → İflas hukukunda resmi iflas organıdır. Konkordatonun tasdiki talebini incelemekle de görevlidir.

2)CUMH.SAVCILARI ve ADALET MÜFETTİŞLERİ

İcra ve iflas daireleri, Cumh.Savcıları ve adalet müfettişleri vasıtası ile denetime tabi tutulur. Cumh.Savcıları, icra ve iflas dairelerini yılda en az 1 defa denetlerler.

İCRA DAİRELERİNİN GÖREVLERİ ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İcra teşkilatının en önemli organı, icra işlerinde **birinci derecede görevli** olan **İCRA DAİRESİDİR.**

A)İcra Dairelerinin Görevleri

- İcra işlerinde 1.derecede görevlidir.
- İcra takibi yapmak isteyen alacaklı, icra dairesine başvurur.
- İcra takibinin idare edildiği merkez, icra dairesidir.
- İcra dairesi gerekli icra takibi işlemlerini yapar.

➔ Ödeme veya icra emrini düzenler ve borçluya gönderir,
➔ Borçlunun mallarını haczeder,
➔ Hacizli malları satar,
➔ Elde edilen para ile alacaklının alacağını öder,
➔ İlamları zorla icra ettirir.

- Bütün bunlarla birlikte eğer gerekiyorsa tamamlayıcı nitelikteki başka işlemleri de yapar. Mesela; hacizli mallar hakkında muhafaza tedbirleri almak gibi.
- İcra dairesinin bazı hallerde takdir yetkisi vardır. Mesela; bir malın haczedilip haczedilemeyeceğini takdir etmek gibi. Takdir yetkisi kullanılırken, ilgililerin menfaatini en iyi şekilde gözetmesi gerekir.
- Kanun, tüzük, yönetmeliklerin kendisine vermiş olduğu görevleri yapmak zorundadır. Bu konuda takdir yetkisi veya bir serbestisi yoktur. Kendisine yapılan her talep hakkında olumlu veya olumsuz bir işlemde bulunmak zorundadır.
- İcra dairesinde bulunun icra müdürü tarafından tüm bu işler yapılır. daire/müdür icra mahkemesinin denetimi ve gözetimi altındadır.
- İcra dairesinin işlemlerine karşı icra mahk'ne **şikayet** yoluna başvurulabilir.

İCRA DAİRELERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1) Olumlu yükümlülükleri
2) Olumsuz yükümlülükleri

1)İCRA DAİRELERİNİN OLUMLU YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1) **İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra ve iflas iş ve işlemlerinde UYAP kullanılır.**
2) **İcra ve iflas daireleri, yaptıkları işlemler ile kendilerine yapılan talep ve beyanlar hakkında bir tutanak düzenler.**

➔ Bu tutanaklar el ile veya yazı makinesi ile yazılır. Yazıların okunaklı ve temiz olması gerekir. Tutanaklarda kazıntı ve silinti olmamalı, yanlış yazılan kısımlar çizildikten sonra doğrusu yazılmalıdır.
➔ İcra tutanakları, elektronik ortamda düzenlenir ve gerekli olanlar ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır.
➔ Sözlü olarak yapılan taleplerin, itirazların ve beyanların altları ilgililer ve icra müdürü(veya yardımcısı veya katibi) tarafından tarih belirterek imzalanır. Bu memurlardan birinin imzasını taşımayan tutanaklar **geçerli değildir.**
➔ İcra ve iflas dairelerince verilen kararlar, gerekçeli olarak tutanaklara yazılır.

İcra tutanaklarının 2 önemli işlevi vardır;

1) Alenilik / Açıklık,
2) İspat kuvveti

1)İcra Tutanaklarının Aleniliği/Açıklığı; İlgililerin bu tutanakları görebilmeleri ve bunların örneğini alabilmeleridir.

Avukat veya stajyeri, vekaletname olmaksızın, dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. Vekâletname ibraz etmeyen avukata, dosyadaki kağıt ve belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez.

2)İcra Tutanaklarının İspat Gücü; icra tutanakları, kapsadıkları husus hakkında delil teşkil eder. İcra tutanakları, hilafı sabit oluncaya kadar geçerlidir.

İcra tutanaklarının içeriğinin doğru olmadığının ispatı, kanunlarda başka bir hüküm bulunmadıkça, herhangi bir şekle bağlı değildir. Fakat, icra tutanağı bir hukuki işlemi belgelendiriyorsa, o zaman, bu tutanağın hilafını ispat etmek, ancak yazılı delil ile mümkündür.

3) **Para ve değerli eşyanın tevdi edilmesi**

➔ Hacizli mallar, alacaklıya aynen verilmez. Satılır ve karşılığı para olarak tevdi edilir.
➔ Para, banknot, hamile yazılı senet, poliçe ve sair ciro edilebilen senet, altın ve gümüş ve diğer kıymetli şeyler haczedildiği zaman, icra dairesi bu şeyleri kendisi saklar; borçlunun

elinde bırakamayacağı gibi, bir yediemine teslim edemez.

- ➔ Borçlulara gönderilen ödeme ve icra emirlerinde, borcun ve masrafların icra dairesinin banka hesabına ödenmesi ihtar edilir. Haciz sırasında, borçlu veya 3.kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahk kasalarında muhafaza edilir.
- ➔ İcra ve iflas dairelerince yapılması gereken **her türlü nakdi ödeme, ilgilisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere,** icra müdürü tarafından re'sen **bankaya verilecek talimat gereği yapılır.** Talimat, paranın icra iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç 3 iş günü sonuna karar verilir.

4) İcra Dairesine ödeme

- ➔ İcra ve iflas dairelerine yapılacak her türlü nakdi ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülen **bankalarda icra ve iflas dairesi adına açılan hesaba yapılır.** Haciz sırasında borçlu veya 3.kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere, icra veya mahk kasalarında muhafaza edilir.
- ➔ İcra ve iflas **dairelerince yapılması gereken her türlü nakdi ödeme, ilgilisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere,** icra müdürü tarafından re'sen **bankaya verilecek talimat gereği yapılır.** Bu talimat, paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en ge 3 iş günü sonuna kadar verilir.

2)İCRA DAİRELERİNİN OLUMSUZ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İİK, icra müdür ve müstahdemlerinin yani çalışanlarının bazı işlemleri yapmasını, icra dairelerinin tarafsızlığını korumak ve icra müdür ve müstahdemlerinin görevlerini kötüye kullanmasını önlemek amacıyla belli şartlar altında yasaklamıştır. Bu yasaklar 2 tanedir;

1) Kendilerinin ve yakınlarının işlerini görme yasağı
2) İcra organlarının kendi kendileri ile sözleşme yapmaları yasağı

1)Kendilerinin ve yakınlarının işlerini görme yasağı

İcra müdürü ve çalışanları, kendilerinin ve karı veya koca, ana, baba, çocuk, kardeş, amca ve yeğen gibi yakınlarının menfaati olan işleri göremezler.

2)İcra Organlarının Kendi Kendileri ile Sözl Yapmaları Yasağı

İcra hakimleri ile icra ve iflas müdür ve müstahdemleri, dairelerince takip edilmekte olan bir alacak veya satılmakta bulunan bir şey hakkında, kiminle olursa olsun, kendileri veya başkaları hesabına sözl yapamazlar. Bu yasağa aykırı olarak yapılan sözl'ler hükümsüzdür.

<u>İCRA MÜDÜRLERİNİN SORUMLULUĞU</u>

İcra ve iflas dairesi görevlilerinin sorumlulukları;

1) Hukuki sorumluluk,
2) Ceza sorumluluğu,
3) Disiplin sorumluluğu

Olmak üzere 3 çeşittir.

1)HUKUKİ SORUMLULUK (Tazminat Davası)

İcra ve iflas dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazm.davaları, ancak **İDAREYE karşı açılabilir,** kusurlu memura karşı açılamaz.

İcra iflas dairesi görevlisi, görevini yaparken kişilere zarar verirse, bu zarardan doğrudan doğruya sorumlu olmayacaktır. İdare yani Adalet Bakanlığı aleyhine tazminat davası açılır, icra ve iflas dairesi görevlilerinin kusurundan dolayı zarara uğramış olan kişi veya halefi tarafından dava açılır.

Tazminat davasının şartları, haksız fiilden doğan tazminat davasındaki gibidir;

- Memurun hukuka aykırı davranmış olması gerekir,
- Memurun kusurlu olması gerekir,(kusurdan kasıt; memurun beklenmeyecek şekilde işlem veya eylem yapması durumudur)
- Maddi bir zarar olması gerekir, (manevi zarar olmaz)
- Uygun illiyet bağı olmalıdır.

Tazminat davasına, asliye hukuk mahk'lerinde bakılır. Yetkili mahk;

- Zarara neden olan icra müdürünün hukuka aykırı işlemi yaptığı yer,
- Zararın meydana geldiği veya gelme ihtimalinin bulunduğu yer,
- Zarar görenin yerleşim yeri mahk'si,

- Davalı adalet bakanlığının bulunduğu yer olan Ankara asliye hukuk mahk'sinden birisidir.

Tazm.Davası, zarar gören kişinin zararı öğrendiği günden itibaren **1 Yıl** ve her halde zararı doğuran işlemin veya eylemin yapıldığı tarihten itibaren **10 YIL** geçmesiyle ZA'na uğrar.

➔ **Paranın Zimmete Geçirilmesi Halinde Sorumluluk**

İcra dairesine tevdi veya bu dairece tahsil olunan veya muhafaza altına alınan **paraların, ilgili memur tarafından zimmete geçirilmesi halinde,** Devlete karşı **tazminat davası açılmasına gerek yoktur.** Bu halde, **zimmete geçirilen** miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden ve tazmin yolunda bir hükme hacet kalmaksızın, **hazine tarafından derhal icra veznesine yatırılır.**

Devlet, icra müdürünün kusuru ile sebep olduğu zararı, ödemek zorunda kalırsa, zararın meydana gelmesinde **kusuru bulunan memura rücu edebilir.** Devlet'in sorumlu memura karşı açacağı rücu davası da, asliye hukuk mahk'nde görülür.

2)CEZA SORUMLULUĞU

İcra müdür ve müstahdemlerinin kusurlu hareketleri, aynı zamanda bir suç teşkil edebilir. Bu halde ilgili memura karşı ceza kovuşturması da yapılır.

3)DİSİPLİN SORUMLULUĞU

İcra ve iflas müdür ve yardımcılarının disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerinden dolayı, haklarında devlet memurları kanununun disiplin cezalarına ilişkin hükümleri uygulanır.

➔ İcra ve iflas müdürü, icra hakiminin daimi gözetimi ve denetimi altındadır.
➔ İcra ve iflas daireleri, Cumhuriyet savcıları ve adalet müfettişleri vasıtası ile denetime tabi tutulur.

<u>ŞİKAYET</u>

Şikayet, icra ve iflas dairelerinin, kanuna aykırı olan veya hadiseye uygun bulunmayan işlemlerinin iptali veya düzeltilmesi veya yerine getirilmeyen veya sebepsiz sürüncemede bırakılan bir hakkın yerine getirilmesi için başvurulan, kendine özgü bir kanun yoludur.

Şikayet, icra-iflas hukukunda kendine özgür bir kanun yoludur. Şikayet, dava da değildir. Şikayet, şikayet konusu işlemi yapmış olan icra veya iflas dairesinin tabi bulunduğu, icra mahk'nde incelenip karara bağlanır.

ŞİKAYETİN KONUSU

Şikayetin konusu, icra ve iflas dairelerinin yapmış oldukları işlemlerdir. Şikayet konusu işlemin icra veya iflas dairesince yapılmış olması gerekir. kanunun açıkça öngördüğü hallerde, icra ve iflas dairelerinden başka organların işlemlerine karşı da, şikayet yoluna başvurulabilir; bu organlar şunlardır;

1) İflas dairesi,
2) Alacaklılar toplanması,
3) Konkordato komiseri

ŞİKAYET SEBEPLERİ

Şikayet, icra veya iflas dairesinin icra iflas hukuku ile ilgili hükümleri uygulamaması veya yanlış uygulaması nedenine dayanır. Şikayet, **takip hukukuna ilişkin hükümlerin yanlış uygulanması** halinde söz konusu olur. Şikayet ile, icra veya iflas dairesinin takip hukukuna ilişkin görevlerini hiç yapmadığı veya yanlış yaptığı ileri sürülür.

➔**İşlemin Kanuna Aykırı Olması;** kanuna aykırılık, bir kanun hükmünün hiç uygulanmaması veya yanlış uygulanmasıdır. Kanuna aykırılık genel şikayet sebebidir ve bundan sonra incelenecek olan diğer 3 sebep, bu genel şikayet sebebinin özel bazı halleridir.

➔**İşlemin Hadiseye Uygun Olmaması;** İcra dairesinin yaptığı bir işlemin hadiseye uygun olmaması, kanunun icra dairesine takdir yetkisi tanıdığı hallerde söz konusu olur. İİK, bu takdir yetkisini bazen açıkça belirtir. Bazen de icra dairesinin takdir yetkisinin bulunduğu, kanun hükmünün yazılışından veya amacından anlaşılır.

➔**Bir Hakkın Yerine Getirilmemesi;** İcra dairesinin, görevi dahilinde olan bir işi yapmayı reddetmesi halinde, bir hakkın yerine getirilmemesi söz konusudur. Bu halde, şikayetin kabulüne karar veren icra mahk'si, icra dairesine, yapmadığı işlemi yapmasını emreder.

İcra dairesi, bir işlemi yanlış da olsa yaptığı anda, artık bir hakkın yerine getirilmemesi değil, işlemin kanuna aykırılığı veya hadiseye uygun olmaması sebebine dayanarak şikayet yoluna gidilebilir.

➔**Bir Hakkın Sebepsiz Olarak Sürüncemede Bırakılması;** İcra dairesinin yapmak zorunda bulunduğu bir işlemi, kanunda öngörülen veya uygun bir süre içinde, haklı bir neden olmaksızın yapmaması hainde, bir hakkın sebepsiz olarak sürüncemede

bırakılması söz konusudur. Bu halde, şikayetin kabulüne karar veren icra mahk'si, icra dairesine, sebepsiz sürüncemede bıraktığı işlemi yapmasını emreder.

ŞİKAYETİN TARAFLARI

Şikayette 2 taraf vardır;

1) Şikayet eden,
2) Şikayet olunan

1)Şikayet Eden; İcra dairesinin bir işlemini, yukarda belirtilen 4 sebepten birine dayanarak iptal ettirmek veya düzelttirmekte hukuki yararı bulunan **herkes,** şikayette bulunabilir. Bir kişinin, bir işlemin iptal edilmesinde veya düzeltilmesinde hukuki yararı vardır diyebilmek için, o işlemin doğrudan doğruya kendi hukuki durumuna ilişkin olması ve zararına bulunması gerekir.

Bir işlem hakkında şikayet yoluna başvurmakta hukuki yararı olanların başında, takip konusu alacağın alacaklısı ve borçlusu ile bu kişilerin halefleri gelir. Bazen 3.kişilerin de şikayet hakları vardır; istihkak iddiasında bulunanlar, rehin alacaklıları, rehin sahibi 3.kişiler, açık arttırmaya katılıp pey sürmüş 3.kişiler gibi.

Bundan başka, borçlunun ve ailesinin geçimi için haczedilmezliği kabul edilmiş olan mal ve hakların haczedilmesine karşı, borçlunun aynı çatı altında yaşayan aile bireylerinin şikayet hakkı vardır.

Şikayet hakkı, şikayet konusu işlemin iptal edilmesinde veya düzeltilmesinde hukuken korunmaya değer bir yararı olan, alacaklı, borçlu ve 3.kişilere aittir.

2)Şikayet Olunan(Karşı Taraf); Şikayet olunan, şikayet konusu işlemi yapmış olan icra ve iflas dairesidir. Şikayet konusu işlem lehine olan kişi de, icra dairesi ile birlikte zorunlu olarak aleyhine şikayet olunan durumundadır. Mesela, haczedilen bir evinin haczedilemez olduğunu iddia eden borçlu, şikayetini, icra dairesi ile alacaklıya karşı yapar, yani şikayette onları hasım olarak gösterir.

ŞİKAYET SÜRESİ

Şikayet süresi, şikayet edenin şikayet konusu işlemi **öğrendiği günden itibaren 7 gündür.** Şikayet konusu işlem, ilgiliye tebliğ edilmişse, şikayet süresi tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar. Şikayet konusu işlem tebliğ edilmemişse, şikayet eden o işlemi hangi tarihte öğrendiğini ispat etmek zorunda olmayıp, şikayet edenin öğrenme tarihi olarak bildirdiği tarih esas alınır.

Şikayet süresi hak düşürücü nitelikte olup, icra mahk'si, şikayetin süresinde yapılıp yapılmadığını kendiliğinden araştırmak zorundadır. Fakat icra mahk'si, şikayet edenin şikayet konusu işlemi daha önce öğrenip öğrenmediğini kendiliğinden araştıramaz; bunu ancak, karşı tarafın itirazı üzerine araştırabilir. Bu süre yani 7 gün geçtikten sonra yapılan şikayet dinlenmez ve icra dairesinin yapmış olduğu işlem kesinleşir.

- **Şikayetin Süreye Tabi Olmadığı Haller (Süresiz Şikayet)**

Şikayetin, kural olarak 7 günlük süreye tabi olmasının 2 istisnası vardır. Bunlar;

1)Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir. Bu hükmün amacı, ilgilileri icra müdürünün bir hakkı yerine getirmekten kaçınmasına karşı korumaktır. Bundan başka, icra dairesinin hareketsiz kalması, daima yeni bir vakıa sayılabilir ve bu yeni vakıadan dolayı da her zaman şikayet yoluna gidilebilir.

2)Kamu düzenine aykırı olan işlemlere karşı da süresiz şikayet yoluna gidilir. Bu husus kanunda yazılı değidlir. Fakat, doktrin ve Yargıtay, kamu düzenine ilişkin hususlarda, şikayetin süreye tabi olmadığını kabul etmiş ve bu ilke uygulamada yerleşmiştir. Borçlunun, 3.kişilerin ve kamunun menfaatini korumak için konulmuş amir hükümlere aykırı olarak yapılmış olan işlemler, kamu düzenine aykırıdır. Kamu düzenine aykırı olan bu gibi işlemlere karşı her zaman, icra takibi bitinceye kadar, şikayet yoluna gidilebilir.

ŞİKAYET USULÜ

Şikayet, **icra mahk'si** tarafından incelenip karara bağlanır. Yetkili icra mahk'si, şikayet konusu işlemi yapan icra veya iflas dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'sidir. İcra mahk'sinin yetkisi, kamu düzenine ilişkin olup kesin bir yetkidir; bu nedenle, icra mahk'sinin, yetkisizliğini kendiliğinden gözeterek yetkisizlik kararı vermesi gerekir.

Şikayet, dilekçe ile olabileceği gibi, sözlü olarak da yapılabilir. İcra mahk'si işleri, ivedi işlerden sayılır, şikayet; adli tatilde de incelenir. Basit yargılama usulü uygulanır. Kanunda şikayetin **duruşmalı** olarak incelenmesi gerektiğinin yazılı olduğu hallerde, icra mahk'si, şikayeti duruşmalı olarak inceler. Bunun dışındaki hallerde, icra mahk'si, 2 taraf arasında duruşma yapılmasına gerek olup olmadığını kendisi takdir eder.

İcra mahk'si, duruşma yapılmasını uygun gördüğü takdirde, ilgilileri en kısa zamanda duruşmaya çağırır ve gelmeseler bile gereken kararı verir; yani, şikayeti inceleyip karara bağlar.

İcra mahk'si, şikayeti incelerken tanık dinleyebilir, bilirkişiye başvurabilir ve hatta gerekli ise keşif yapabilir. İcra mahk'si, şikayet edenin bildirmiş olduğu şikayet sebepleri ile bağlı değildir; şikayet konusu yapılan işlemin tümünü inceleyerek, kanuna uygun olan bütün kararları vermek yetkisine sahiptir.

Şikayet kendiliğinden icrayı durdurmaz. Şikayeti alan icra mahk'si, şikayetin sonuçlanmasına kadar icranın durmasını gerekli görürse, icranın geri bırakılmasına karar verebilir.

ŞİKAYETİN SONUÇLARI

İcra mahk'nin şikayet hakkında vereceği karar 2 şekildedir;

1) Şikayetin reddi,
2) Şikayetin kabulü

1)Şikayetin Reddi; Şikayet süresi içinde yapılmamışsa veya şikayet sebepleri yerinde görülmezse, icra mahk'si, şikayeti 1.halde usulden, 2.halde esastan reddeder.

2)Şikayetin Kabulü; İcra mahk'si, şikayet sebeplerini yerinde bularak şikayeti kabul ederse, şikayet sebeplerine göre 3 şekilde karar verebilir.

1) **Şikayet konusu işlemin bozulması;** Bu iptal kararı ile, şikayet konusu işlem baştan, yani yapıldığı andan itibaren iptal edilir ve iptal edilen bu işleme dayanılarak yapılmış olan diğer işlemler de iptal edilmiş sayılır.
2) **Şikayet konusu işlemin düzeltilmesi**
3) **İcra müdürünün sebepsiz olarak yapmadığı veya geciktirdiği işlemlerin yapılmasını emretmek;** İcra mahk'si, icra müdürünün bir işlemi sebepsiz olarak yapmadığı veya süründecemede bıraktığı kanısına varırsa, icra müdürüne o işlemi yapmasını emreder.
   Bu halde, icra mahk'si, icra müdürünün yapmadığı ve veya geciktirdiği işlemin yapılmasını emretmekle yetinir. **İcra mahk'si, icra müdürünün yapmadığı işlemi kendisi yapamaz;** yani, icra mahk'si, esas hakkındaki kararı kendisi veremez.
   İcra mahk'sinin şikayet hakkında verdiği kararlardan md 363/1'de yazılı olanlar, **istinaf edilemez.** Bunun dışındaki, icra mahk'si kararları istinaf edilebilir.
   İcra mahk'nin şikayetin kabulüne veya reddine ilişkin kararları, **maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez;** sadece takip hukuku bakımından **kesin hüküm** teşkil eder.

<u>İCRA HARÇ ve GİDERLERİ</u>

İcra takibinin başarı ile sonuçlanabilmesi için harcanan paraların tamamına, icra ve harç giderleri denir. Bu paralar, 2 bölüme ayrılır;

1) İcra Harçları,
2) İcra Giderleri

İCRA HARÇLARI

Devletin, icra hukukundaki faaliyetine karşılık olmak üzere aldığı paraya, icra harcı denir. İcra iflas harçlarını kanun tayin eder. Bu kanun; **492 sayılı Harçlar Kanunu'dur.**

- İlamlı ve ilamsız icra ve iflas takip talebinde bulunan alacaklıdan, (maktu) icraya **başvurma harcı** alınır.
- İlamsız icrada, takip talebinde bulunan alacaklıdan ayrıca, alacak miktarının **binde beşi oranında peşin harç** alınır.
- İlamlı icrada başvurma harcından başka harç alınmaz.
- Konusu para veya değerlendirilmesi mümkün bir şey olan icra takiplerinin sonunda nispi **tahsil harcı** alınır.

İCRA (TAKİP) GİDERLERİ

İcra takip giderleri, icra organlarının icra takibini tam ve doğru bir şekilde yürütebilmeleri için harcanan paralardır. Bu paralar, icra takibine ilişkin bir iş veya hizmetin gerektirdiği bir ücret olup, bu iş veya hizmeti yapan kişilere verilir;

- ➔ Hacizli malın muhafazası için ödenen para,
- ➔ Satış giderleri,
- ➔ Posta giderleri,
- ➔ Bilirkişi ücreti,
- ➔ İcra hakimi ve memurları için yol giderleri ve tazminatı gibi…

Bir icra işleminin yapılabilmesi için, buna ilişkin giderin alacaklı tarafından peşin verilmesi gerekir. alacaklı, ilk ödenen paradan giderini alabilir.

İCRA HARÇ ve GİDERLERİNDEN SORUMLULUK

İcra hukukunda da, harç ve giderler sonuçta haksız çıkan tarafa yükletilir. Yani, icra takibinin sonunda borçlu olduğu ileri sürülen kişinin gerçekten borçlu olduğu anlaşılır ve bu nedenle borcu ödemesi

gerekirse, icra harç ve giderleri de borçluya yükletilir. Bütün harç ve giderler borçluya ait olup, sonuçta ayrıca hüküm ve takibe gerek kalmaksızın borçludan tahsil olunur.

Borçlunun icra harç ve giderlerinden sorumlu olması, icra takibinin sonuçlanması hali içindir.

Eğer alacaklı, takibini satış ve paylaştırma aşamasına kadar götürmez, bilakis talebini geri alır ve takip etmezse, o zaman borçluyu harç ve giderlerden sorumlu tutmaya imkan yoktur. Alacaklı ödediği harçlara ve yaptığı giderlere kendisi katlanır.

İCRADA VEKALET (AVUKATLIK) ÜCRETİ

İcra takip giderlerinin en önemlisi, vekalet ücretidir.

Alacaklı, icra takibini kendisi değil de bir vekil aracılığı ile yapmış ve yürütmüş ise, avukatına bir avukatlık ücreti ödemek zorundadır ki, bu ücret de icra takibinin gerektirdiği bir gider olmaktadır. Yalnız, icra takip gideri olarak borçluya yükletilecek olan vekalet ücreti, alacaklının vekili ile kararlaştırmış olduğu avukatlık ücreti olmayıp, tarifeye göre hesaplanacak olan obj.bir vekalet ücretidir. Buna göre, 2 çeşit vekalet ücreti vardır;

1) Vekalet veren ile vekili arasındaki avukatlık ücreti,
2) İcra takip gideri olan vekalet ücreti

→Vekalet Veren ile Vekili Arasındaki Avukatlık Ücreti

Bir taraf, icra veya iflas takibinde kendini vekil ile temsil ettirmiş, yani takibi vekil aracılığı ile yürütmüş ise, vekiline bir avukatlık ücreti öder. İşte, vekilin icra takibindeki veya davadaki vekalet hizmetine karşılık vekalet vereninden aldığı paraya, avukatlık ücreti denir. Buradaki avukatlık ücreti, tamamen vekil ile vekalet veren arasındaki ücrettir.

→İcra Takip Gideri Olan ve Vekalet Ücreti

1)İcra Dairesindeki Hukuki Yardımdan Dolayı Vekalet Ücreti; İcra takibini bir vekil ile yürüten alacaklıya, avukatının icra dairesindeki hizmetinden dolayı, tarifeye göre hesaplanacak bir vekalet ücreti ödenir. Diğer icra giderleri gibi, bu vekalet ücreti de, icra takibi sonucunda haksız çıkan borçludan alınır. İcra gideri olan vekalet ücreti, icra müdürü tarafından, tarifeye göre hesaplanır.
Vekalet ücretinin hesaplanmasında, alacaklı ile borçlu arasında yapılmıı sözl'ye bakılmaz; icra gideri olan vekalet ücreti, tarifeye göre hesaplanır.
2)İcra Mahk'ndeki Hukuki Yardımdan Dolayı Vekalet Ücreti; Bir icra takibinin, hiç icra mahk'ne başvurulmadan sonuçlanması mümkündür; mesela, şikayet ve itiraz edilmemesi halinde olduğu gibi. Bu halde, alacaklı vekili yalnız icra dairesinde hukuki yardımda bulunmuş olacağından, alacaklıya yalnız icra müdürünün başlayacağı vekalet ücreti ödenir.

➔ AVUKATLIK ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

Her yıl, yargı yerlerindeki işlemler ile diğer işlemlerden alınacak avukatlık ücretinin asgari hadlarini gösteren tarife hazırlanır.

1)İcra Dairesindeki Hukuki Yardımdan Dolayı Vekalet Ücreti

a) **Konusu para veya para ile değerlendirilmesi mümkün** bir şey olan ilamlı veya ilamsız icra takiplerinde, vekalet ücreti, alacak veya şeyin değeri üzerinden nispi olarak hesaplanır.
b) **Konusu para ile değerlendirilemeyen** bir şey olan ilamlı icra takiplerinde, vekalet ücreti maktu tarifeye göre hesaplanır.

2)İcra Mahk'ndeki Hukuki Yardımdan Dolayı Vekalet Ücreti, tarifeye göre takdir edilir.

ADLİ YARDIM
Adli yardım hakkındaki genel hükümler, icra işlerinde de uygulanır. Yalnız, icra işlerindeki özellik, adli yardım kararı, genel mahk'ler tarafından değil icra ve iflas takibinin yapılacağı yerdeki icra mahk'si tarafından verilir.

<u>İCRA İŞLERİNDE TEBLİGAT</u>

Birçok icra işleminin tamamlanıp hüküm ifade edebilmesi için, tebliğ edilmiş olması gerekir.
İCRA İŞLERİNDE TEBLİGATIN YAPILMASI

Tebligat kanununa göre yapılır.

- Resmi tatil günlerinde ve adli tatilde de, icra tebligatı yapılabilir.
- Gece vakti, tebligat da yapılabilir.
- **İcra ve iflas dairelerinde ve icra mahk'nde adli tatil hükümleri uygulanmaz.** Yani, adli tatilden önce veya adli tatil sırasında yapılan tebligat üzerine işlemeye başlayan **İİK'ndaki bir sürenin bitmesi adli tatile rastlarsa, süre adli tatil içindeki son günün tatil saatinde biter; u sürenin adli tatilin bitiminden itibaren 1 hafta daha uzatılmış sayılmasına imkan yoktur.**

Tebligat yapılmasını isteyen kişi, bu tebliğ için gerekli **posta giderini peşin olarak öder;** ödemezse tebligat yapılması talebinden vazgeçmiş sayılır.

Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde, **tebligat vekile yapılır;** asile yani vekalet verene tebligat yapılamaz.

Yalnız icra emri, hem borçluya hem de borçlunun davayı takip etmiş olan vekiline tebliğ edilir. Borçlu, kendisine yasal temsilci atanması gereken kişilerden ise, icra müdürü, kısa bir zamanda temsilci atanmasını ait olduğu makamdan yani sulh hukuk mahk'nden ister.

TEBLİĞİN USULÜNE AYKIRI YAPILMIŞ OLMASI (USULSÜZ TEBLİGAT)

Usulüne aykırı yapılmış tebligat mutlaka geçersiz değildir. Usulsüz tebliğe rağmen, **muhatap tebliği ödeme emrini öğrenmişse,** tebligat **geçerli sayılır.** Muhatap, her en şekilde olursa olsun tebliğ evrakını veya davetiyeyi alırsa ya da bunların içeriğini öğrenirse, tebliği öğrenmiş sayılır. Bunun için, muhatabın usulsüz tebliği öğrenmiş olduğunu beyan etmesi gerekir. Muhatabın usulsüz tebliği öğrendiği bu tarih, tebliğ tarihi sayılır.

SÜRELER-MÜDDETLER

İcra ve iflas hukukundaki sürelerin ne kadar olduğunu, genellikle İİK kendisi belirlemiştir. Bu sürelerin önemli bir bölümü **7 günlük sürelerdir.** Fakat, İİK'nda **7 günden daha kısa ve daha uzun süreler de vardır;** mesela 15 gün, 30 gün, 6 ay, 1 yıl, 5 yıl ve 10 yıl gibi.

Bazı hallerde, İİK, sürenin belirlenmesini cebri icra organlarına bırakmıştır. Cebri icra organlarının takdiri, bazen azami bir süre ile sınırlandırılmıştır. Diğer bazı işlemler için ise, asgari bir süre konulmuş, fakat azami bir süre öngörülmemiştir. Bazı hallerde ise, azami ve asgari hiçbir sınır çizilmemiş, cebri icra organlarına süreyi uygun bir şekilde belirleme yetkisi tanınmıştır.

SÜRELERİN ÇEŞİTLERİ

→Sürelerin önemli bir bölümü, icra takibinin tarafları ve bazen de 3.kişiler içindir; buna **ilgililer için konulmuş süreler** değildir. İlgililer, bu süre içinde belli işlemleri yapabilirler veya yapmalıdırlar. Bir işlem süresi içinde yapılmazsa, ilgili o işlemden beklenen faydayı veya kendisine yönelik tehlikeyi önlemek imkanını kaybeder.

→İİK'ndaki sürelerin bazıları, **cebri icra organları için konulmuş sürelerdir.** Bu süreler hak düşürücü nitelikte değildir; cebri icra organlarının süresinden sonra yapmış oldukları işlemler de geçerlidir. İcra dairesi, kendisi için konulmuş olan bir süre içinde bir işlemi yapmazsa, ilgililer, icra mahk'ne şikayet ederek o işlemin yapılmasını sağlayabilir. Bundan başka, bir işlemi süresi içinde yapmayan icra müdürü kusurlu ise, kendisine disiplin cezası verilebileceği gibi, şartları varsa Adalet Bakanlığına karşı tazm.davası da açılabilir.

SÜRELERİN HESAPLANMASI

Gün olarak belirtilen sürelerde, ilk gün hesaba katılmaz. Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre, 00.00'a kadar tamamlanması zorunludur. Fiziki ortamda yapılan işlemlerde süre, mesai saati sonunda biter.

Ay veya yıl olarak belirtilen süreler, ayın veya yılın kaçıncı günü işlemeye başlamışsa, biteceği ay veya yılın aynı gününde biter.

Ay veya yıl olarak belirtilmiş bir süre, ay sonuna doğru işlemeye başlar ve biteceği ayın sonunda böyle bir gün yoksa, o ayın son gününün tatil saatinde biter.

Resmi tatil günleri de süreye dahildir. Yani, sürenin içinde kalan resmi tatil günleri de hesaba dahil edilir ve bundan dolayı süre uzatılmaz. Sürelerin hesaplanmasında, sürenin başlamasına rastlayan tatil günleri de hesaba katılır. Bir sürenin sonuncu günü resmi bir tatil gününe rastlarsa, süre, tatili takip eden iş günü tatil saatinde biter.

→Gün, ay ve yıl olarak belirtilen süreler, son günün tatil saatinde bitmiş sayılır.

Sürelerin hesaplanmasına hem kanunun tayin ettiği, hem de icra ve iflas organlarınca tayin edilen bütün süreler hakkında uygulanır.

İcra ve iflas dairelerinde ve icra mahk'nde adli tatil hükümleri uygulanmaz. İİK'ndaki bir sürenin bitmesi adli tatile rastlarsa, süre adli tatil içindeki son günün tatil saatinde biter; bu sürenin adli tatilin bitiminden itibaren 1 hafta daha uzatılmış sayılmasına imkan yoktur.

İİK'nda, sürelerin başlaması hakkında genel bir hüküm yoktur. İİK, genellikle her sürenin işlemeye başlayacağı tarihi ayrı ayrı belirtmiştir;

- Şikayet süresi öğrenme tarihinden itibaren işlemeye başlar. Sürelerin büyük bir kısmı tebliğ ile işlemeye başlar.
- Sürelerin tefhim veya ilan tarihinden veya çeşitli hallerin meydana gelmesinden itibaren işlemeye başladığı durumlar da vardır.

Bazı hallerde, sürelerin ne zaman işlemeye başlayacağı hakkında İİK'nunda bir açıklık yoktur. O zaman, sürenin tebliğ ile işlemeye başlayacağını kabul etmek gerekir.

SÜRELER KESİNDİR

İcra ve iflas Kanunundaki süreler kesindir. İlgililer sözl ile bu kesin süreleri değiştiremezler. İlgililerin sürelerin değiştirilmesi hakkında yapmış oldukları bütün sözl'ler hükümsüzdür. Cebri icra organları, süreleri değiştiren

bu gibi sözl'leri yok sayar ve kanundaki sürelere göre işlem yaparlar. Bundan dolayı ve sürelerin hak düşürücü niteliğinden dolayı sürelere uyulup uyulmadığı, icra dairesi, icra mahk'si, istinaf mahk'si ve Yargıtay tarafından re'sen gözetilir.

Sürelerin sözl ile değiştirilemeyeceği hakkındaki kuralın bir istisnası vardır; herhangi bir sürenin geçmesinden istifade hakkı olan borçlu bu hakkından vazgeçebilir. Mesela, alacaklının haciz isteyebilmesi için, 7 günlük itiraz süresinin itirazsız geçmesi gerekir. Fakat, borçlu 7 gün geçmeden icra dairesine itirazı olmadığını bildirerek borcu kabul ederse, alacaklı 7 günün geçmesini beklemeden haciz isteyebilir; ancak, borçlunun bu vazgeçmesi, 3.kişilere tesir etmez.

<u>TATİL ve TALİKLER(ERTELEME)</u>

- Tatil saatlerinde,
- Tatil günlerinde,
- Borçlunun tutuklu olması durumunda,
- Borçlunun ağır hasta olması durumunda, **borçluya karşı icra takibi yapılamaz.**

Tatil ve talik zamanlarında kural olarak hiçbir **icra takip işlemi YAPILAMAZ** ancak icra takip işlemi sayılmayan işlemler talik zamanlarında da yapılabilir.

İCRA TAKİP İŞLEMLERİ

Bir işlemin, icra takip işlemi sayılabilmesi için;

1) **İcra takip işlemi, icra organlarınca yapılmalıdır.**
2) **İcra takip işlemi borçluya karşı yapılmalıdır.**
3) **İcra takip işlemi, cebri icranın ilerlemesini sağlayıcı nitelikte olmalıdır.**

Buna göre;

İcra takip işlemleri; İcra organları tarafından, borçluya karşı yapılan, borçlunun hukuki durumuna zarar vermeye elverişli olan, ve cebri icranın alacaklı yararına ilerlemesini sağlayan, işlemlerdir.

- Ödeme emri tebliği,
- İcra emri tebliği,
- İtirazın kaldırılması,
- Bütün haciz işlemleri,
- Bütün paraya çevirme işlemleri,
- Borçluya süre verilmesi,
- Depo kararı

Birer icra takip işlemidir.

- Alacaklının takip talebinde bulunması,
- Haciz talebinde bulunması,
- Satış talebinde bulunması,
- İcra dairesinin bu talepleri alması,

İcra takip işlemi DEĞİLDİR.

İcra takip işlemleri;

1) Zamanaşımı keser,
2) Tatil ve talik sürelerinde hiçbir icra takip işlemi yapılamaz.

→İcra organlarının alacaklıya veya 3.kişilere karşı yaptıkları işlemler **İCRA TAKİP İŞLEMİ DEĞİLDİR.**

→İcra organlarının, içişlerine ilişkin işlemleri de, **İCRA TAKİP İŞLEMİ DEĞİLDİR.**

→Alacaklı, borçlu ve 3.kişilerin yapmış oldukları işlemler **İCRA TAKİP İŞLEMİ DEĞİLDİR.**

TATİL ve TALİKLER

Tatil ve talik süreleri içinde kural olarak hiçbir icra takip işlemi yapılamaz. Tatil ve talik halleri;

1) Tatil saatleri
2) Tatil günleri
3) Erteleme halleri

➔ Borçlunun yakınlarından birinin ölümü,
➔ Borçlunun ölümü,
➔ Borçlunun tutuklu veya hükümlü olması,
➔ Borçlunun asker olması,
➔ Borçlunun ağır hastalığı,
➔ Özel talik halleri,

1)TATİL SAATLERİ

Kural olarak gece vakti hiçbir icra takip işlemi yapılamaz.

İİK gece vaktini; 'Güneşin batmasından 1 saat sonra ile güneşin doğmasından 1 saat önceye kadar ki devre' olarak belirlemiştir.

Gece vakti iş görülen yerlerde, gece vakti hasılat haczi mümkündür.

Borçlunun mal kaçırdığı anlaşılırsa, gece vakti dahi haciz yapılabilir.

Gündüz vakti başlamış olan hacze, gece vakti de devam edilebilir.

Gece vakti, tebligat da yapılabilir.

2)TATİL GÜNLERİ

Kural olarak resmi tatil günlerinde hiçbir icra takip işlemi yapılamaz. Bu kuralın 3 önemli istisnası vardır;

1) Resmi tatil günlerinde haciz yapılabilir,
2) Resmi tatil günlerinde, muhafaza tedbirleri alınabilir,
3) Resmi tatil günlerinde, tebligat yapılabilir.

İcra ve iflas dairelerinde ve icra mahk'nde adli tatil hükümleri uygulanmaz.

3)TALİK HALLERİ-ERTELEME HALLERİ

İİK'nu borçlu yararına kabul etmiş olduğu hallerin devamı sırasında kural olarak hiçbir icra takip işlemi yapılamaz.

1)BORÇLUNUN YAKINLARINDAN BİRİNİN ÖLÜMÜ

Borçlunun karı veya kocası veya kan veya kayın hısımlığı itibariyle usul veya füruundan birisi ölürse, borçluya karşı başlamış olan icra takibi, **ölüm günü dahil 3 gün için ertelenir.**

2)BORÇLUNUN ÖLÜMÜ

a) Borçlunun ölümü halinde, borçlunun mirasçısı açık bir irade beyanı ile mirası **derhal kabul etmiş ise,** terekenin borçları için miras bırakan borçluya karşı yapılmış ve başlamış olan icra takibi, borçlunun ölüm günü ile beraber **3 gün geri bırakılır.** Bu 3 gün geçtikten sonra, takibe terekeye veya mirasçıya karşı devam edilir.
b) Borçlunun mirasçısı, açık bir irade beyanı ile **mirası kabul etmemiş veya reddetmemiş ise,** TMK'nın kabul veya ret için koyduğu süreler yani **3 ay geçinceye kadar icra takibi geri kalır.**

Mirası ret süresi geçmedikçe, terekenin borlarından dolayı mirasçıya karşı **yeni icra takibi de yapılamaz;** çünkü, kimin mirasçı olduğu henüz belli değildir. Ret süresi içinde, miras ortaklığına karşı da yeni icra takibi yapılamaz. Bütün mirasçılar, mirası reddederse terekenin iflas hükümlerine göre tasfiye edilme ihtimali vardır.

3 günlük süre ve mirası ret süresi hem terekeye hem de mirasçıya karşı takibe devam edilmesini kapsar; yani bu 3 günlük veya 3 aylık süre içinde, terekeye veya mirasçıya karşı icra takibine devam edilemez.

Mirasçı süresi içinde mirası reddederse, miras bırakana karşı başlamış olan takibe mirasçıya karşı devam edilemez; takibin iptali gerekir. mirası reddeden kişiye, miras bırakanın borçlarından dolayı yeni takip de yapılamaz.

3)BORÇLUNUN TUTUKLU veya HÜKÜMLÜ OLMASI

Temsilcisi olmayan bir tutuklu veya hükümlü varsa, mümessil tayini vesayet makamına ait olmadıkça, icra müdürü bir mümessil tayin etmesi için kendisine uygun bir süre verir. İcra takibi bu sürenin bitmesine bırakılır. Bu uygun süre içerisinde mümessil tayin edip, icra dairesine bildirmeyen söz konusu kişi hakkında takibe devam olunur.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu süre içinde de haciz yapılabilir.

4)BORÇLUNUN ASKER OLMASI

Askerlik hizmetinin devamında erler, onbaşılar ve kıta çavuşları (uzman veya uzatmalı çavuş veya onbaşılar hariç) aleyhine takipte, icra müdürü bir mümessil tayin etmesi için söz konusu kişiye uygun bir süre verir. İcra takibi bu sürenin bitmesine bırakılır. Bu süre içerisinde mümessil tayin edip, icra dairesine bildirmeyen söz konusu kişi hakkında takibe devam olunur.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu süre içinde de haciz yapılabilir.

5)BORÇLUNUN AĞIR HASTALIĞI

Borçlu kendisine bir temsilci tayin edemeyecek derecede ağır hasta ise, icra müdürü, borçlu aleyhine yapılan icra takibini belirli bir süre için erteleyebilir. Bu süre, ağır hasta olan borçlunun kendisine bir temsilci tayin edebilecek derecede iyileşmesine kadar geçecek olan süredir.

Ağır hastalığın, resmi belge ile kanıtlanması gerekir.

6)ÖZEL TALİK HALLERİ

a) Konkordato mühleti,
b) Fevkalade hallede mühlet ve tatil

Bu hallerin devamı sırasında borçluya karşı hiçbir icra takip işlemi yapılamaz.

TATİL ve TALİKLERİN SÜRELERE ETKİSİ

1) Tatilin sürelere etkisi;

Resmi tatil günlerinde sürelerin işlemesi durmaz. Ancak, sürenin sonuncu günü resmi tatile denk gelirse süre, tatili takip eden günde biter. Tatil saatlerinin sürelere işlemesine bir etkisi yoktur. Bütün süreler, son günün tatil saatinde bitmiş sayılır.

2) Talik hallerinin sürelere etkisi;

Takip talikleri sırasında sürelerin işlemesi durmaz. Ancak, borçlu veya icra organları için olan bir sürenin sonuncu günü bir talik gününe rastlarsa, **süre, talikin bitiminden sonra 1 gün daha uzatılır.**

İCRA TAKİBİNİN TARAFLARI

İcra takibinin tarafları;

1) Alacaklı,
2) Borçludur.

Bazen 3.kişilerin menfaatleri söz konusu olabilir. Bu 3.kişiler;

- Takip konusu alacak için rehin vermiş olan,
- Rızaları dışında mal ve hakları icra takibine dahil edilen kişilerdir.

3.kişiler söz konusu durumda haklarını koruyabilmek için icra takibi sırasında aktif rol oynayabilirler. Ancak bu 3.kişiler, icra takibi ve takibin sonucu ile doğrudan ilgili değildir. Bu nedenle icra takibinin tarafı sayılmazlar.

TARAF EHLİYETİ

İcra takibinin taraflarının da, taraf ehliyetine sahip olmaları gerekir. hak ehliyeti bulunan her gerçek ve tüzel kişi, icra takibinde taraf ehliyetine de sahiptir.

Tüzel kişiliği bulunmayan toplulukların, topluluk olarak taraf ehliyetleri yoktur; mesela adi ortaklığın.

MİRAS ORTAKLIĞININ TARAF EHLİYETİ

Miras ortaklığının taraf ehliyeti yoktur.

1) **Miras ortaklığının alacaklı olması halinde;**

Miras ortaklığının bir alacağından dolayı takip yapılırken, elbirliği mülkiyeti kuralları gereğince, mirası kabul etmiş bütün mirasçıların birlikte takip talebinde bulunmaları gerekir.

Mirasçılardan biri, miras paylaşılmadan önce yalnız kendi hissesine düşen alacak kesimi için icra takibi yapamaz.

Miras ortaklığına bir temsilci atanmışsa, icra takibinin bu temsilcisi tarafından yapılması gerekir.

Miras paylaşıldıktan sonra, her mirasçı paylaşımda kendisine düşen alacak için icra takibi yapabilir.

2) **Miras ortaklığının borçlu olması halinde;**

a)Başlamamış Takiplere Devam Edilmesi;

aa)Miras ortaklığına karşı; Borçlu takip sırasında ölürse, borçlu hayatta olsa idi hangi usul uygulanacak idi ise, o usule göre takibe, **terekeye karşı devam edilir.**

Yalnız, borçlunun sağlığında başlamış olan takiplere, terekeye karşı devam edilebilmesi için;

1) Miras ortaklığının henüz paylaşılmamış olması veya
2) Terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulmamış olması veya
3) Mirasçılar arasında aile malları ortaklığı kurulmamış bulunması gerekir.

Bu 3 halden biri varsa, takiplere miras ortaklığına karşı devam edilmez. Bu 3 halden hiçbiri yoksa, borçlunun sağlığında ona karşı başlamış olan takiplere, miras ortaklığına karşı aynen kaldıkları yerden devam edilebilir.

Burada söz konusu olan, **borçlunun sağlığında başlamış olan takiplere, miras ortaklığına karşı devam edilmesidir.** Bu takiplerin borçlu tarafında, bundan böyle miras ortaklığı vardır. Ancak, miras ortaklığının tüzel kişiliği olmadığından, takibin ya bütün mirasçılara ya da miras ortaklığı temsilcisine karşı devam ettirilmesi gerekir. miras ortaklığına karşı devam ettirilen bu takiplerde, sadece tereke malları haczedilebilir, mirasçıların malları haczedilemez.

Miras ortaklığına karşı takibe, kaldığı yerden devam edilir. Borçlunun ölümünden önce takip kesinleşmiş ise, artık miras ortaklığının ödeme emrine itiraz etme yetkileri yoktur.

Buna karşılık, borçlunun öldüğü anda ödeme emrine itiraz süresi henüz geçmemiş ise, miras ortaklığı, itiraz süresinin bitimine kadar ödeme emrine itiraz edebilir.

bb)Borçlunun sağlığında ona karşı başlamış olan takiplere, mirasçılara karşı devam edilmesi; Borçluya karşı onun sağlığında başlamış olan iflas takibine mirasçılarına karşı devam edilemez. Bu halde, iflas

takibine veya davasına, yalnız miras ortaklığına karşı devam edilebilir.

Buna karşılık, borçluya karşı başlamış olan haciz yolu ile takiplere, borçlunun mirasçılarına karşı devam edilebilir.

Alacaklı, icra takibini **mirasçıların hepsine karşı devam ettirebilir;** fakat, buna mecbur değildir. Alacaklı, icra takibini mirasçılardan yalnız birine veya birkaçına karşıda devam ettirebilir. Çünkü, mirasçılar, miras bırakanın borçlarından müteselsilen sorumludurlar ve alacaklı müteselsil borçluların birinden borcun tamamını isteyebilir.

Buna karşılık, konusu paradan başka bir şey olan ilamlı takiplerde, alacaklı, ilamlı takibi bütün mirasçılara karşı devam ettirmek zorundadır; bir veya birkaç mirasçıya karşı devam ettiremez. Çünkü, mirasçılar terekeye elbirliğiyle sahiptirler ve elbirliği mülkiyetinde, tasarruf işlemleri için ortakların oybirliğiyle karar vermeleri gerekir.

Miras bırakana karşı başlamış olan takiplerde, **miras bırakana ödeme emri tebliğ edilmemiş ise,** ödeme emri, mirasçılara tebliğ edilir. Miras bırakana ödeme emri tebliğ edilmiş ise, mirasçılara yeni bir ödeme emri gönderilmesine gerek yoktur.

Borçlunun öldüğü anda ödeme emrine itiraz süresi henüz geçmemişse, mirasçılar itiraz süresinin bitimine kadar ödeme emrine itiraz edebilirler.

Borçlu ölmeden önce icra takibi kesinleşmiş durumda ise, artık mirasçılara yeni bir ödeme emri tebliğ edilmesine olanak ve gerek yoktur. Bu halde, mirasçılara, icra takibinin kendilerine karşı devam ettirildiği tebliğ edilir. Mirasçı, bu tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde, şahsi itiraz sebeplerini ileri sürebilmelidir.

cc)Başlamış takiplere hem miras ortaklığına hem de mirasçılara karşı devam edilmesi; Alacaklı miras bırakanın sağlığında ona karşı başlamış olduğu icra takiplerine, aynı zamanda, hem miras ortaklığına hem de mirasçılara karşı devam edebilir. Ancak bu halde, miras ortaklığı yalnız terekedeki mallar ile sorumlu olduğu halde, mirasçı veya mirasçılar kişisel malları ile sorumludurlar.

b)Borçlunun Ölümünden Sonra Yeni Takip Yapılması

aa)Miras Ortaklığına karşı yeni takip yapılamaz; 3 olumsuz şarttan hiçbiri olmasa bile miras ortaklığı **aleyhine yeni icra takibi yapılamaz.**

bb)Mirasçılara karşı yeni takip yapılabilir; Bu halde, tereke alacaklıları, yalnız mirası kabul etmiş olan mirasçılara karşı yeni icra takibi yapabilirler.

1) Tereke alacaklıları, yeni takipleri mirasçıların hepsine karşı yapabilirler; fakat, buna mecbur değildirler. Tereke alacaklısı, mirasçılardan yalnız birine veya bir kaçına karşı da takip yapabilir. Çünkü, mirasçılar miras bırakanın borçlarından müteselsilen sorumludur.
2) Buna karşılık, konusu paradan başka bir şey olan ilamlı takiplerin, bütün mirasçılara karşı birlikte yapılması zorunludur. Çünkü, mirasçılar terekeye elbirliğiyle sahiptirler.

En yakın mirasçıların hepsinin mirası reddetmiş olmaları halinde, miras, sulh hukuk mahk'nce, iflas hükümlerine göre tasfiye edilir.

YABANCI GERÇEK ve TÜZEL KİŞİLERİN TARAF EHLİYETİ

Hak ehliyeti bulunan yabancı gerçek ve tüzel kişilerin de, TR'de yapacakları takiplerde taraf ehliyeti vardır. Yalnız, yabancı alacaklı, icra takibi yaparken döviz olarak teminat göstermek zorundadır.

ÖLMÜŞ BİR KİŞİNİN TARAF EHLİYETİ YOKTUR. Ölmüş bir kişiye icra takibi yapılmış ise, borçlunun takipten önce ölmüş olduğunun anlaşılması üzerine, bu takibe borçlunun terekesine veya mirasçılarına karşı devam edilemez.

Fakat, takip talebinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi kabul edilebilir bir yanılgıya dayanıyorsa, icra müdürünün taraf değişikliğini kabul etmesi gerekir.

TARAF EHLİYETİ, İCRA TAKİBİNİN ÖNEMLİ BİR ŞARTIDIR

Taraf ehliyeti olmayanların yapmış oldukları takip işlemleri geçersizdir. Bu işlemlerin geçersizliği her zaman şikayet yolu ile ileri sürülebilir. İcra müdürü ve icra mahk'si bu işlemlerin geçersizliğini kendiliğinden gözetmelidir.

TAKİP EHLİYETİ

1)Tam takip ehliyetine sahip olanlar; AEG'ne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişi tam takip ehliyetine sahiptir.

Kanuna ve kuruluş belgelerine göre gerekli organlara sahip olmakla, tüzel kişiler tam takip ehliyetine kavuşur.

2)Sınırlı(mahdut) takip ehliyetine sahip olanlar; AEG'ne sahip küçükler ve kısıtlılardır.

3)Takip ehliyeti olmayanlar; AEG'ne sahip olmayanlardır. Bu kişiler, yasal temsilcileri tarafından temsil edilirler.

SIFAT(HUSUMET)

Takip talebinde alacaklı ve borçlu olarak gösterilen kişilerin, o takipte gerçekten alacaklı ve borçlu sıfatına sahip olmaları şarttır. Bu takipte gerçekten alacaklı ve borçlu olma sıfatları yoksa, takip, borçlunun itirazı üzerine başarısızlığa uğrar.

İCRA TAKİBİNDE TARAFLARIN TEMSİLİ

1)YASAL TEMSİL

Tam ehliyetsizler ve AEG'ne sahip küçükler ve kısıtlıların kanundaki istisnalar dışında takip ehliyeti yoktur. Bunlar yasal temsilcileri tarafından temsil edilirler. Yasal temsilciler;

- Velayet hakkına sahip ana ve baba
- Evlat edinen
- Vasi
- Kayyım

2)İRADİ TEMSİL
Takip ehliyeti bulunan kişi, dilerse kendisini bir temsilci ile temsil ettirebilir. Yalnız bir avukatı vekil olarak atayabilirler. Avukat olmayan kişiler, vekil olarak atanamaz.
Alacaklı vekilinin, haciz isteyebilmesi için, vekâletnamesinde özel bir haciz isteme yetkisinin bulunmasına gerek yoktur.
Alacaklı vekilinin, alacaklı lehine konulmuş olan haczin kaldırılmasını talep edebilmesi için, vekaletnamesinde özel bir haczin kaldırılması yetkisinin bulunması gerekir.
Vekil, ilamı icraya koyabilir.

TAKİP ARKADAŞLIĞI
İcra takiplerinde de, alacaklı veya borçlu tarafta 1'den fazla kişi bulunduğunda bazı hallerde takip arkadaşlığı mümkündür.

1)ALACAKLILAR ARASINDA TAKİP ARKADAŞLIĞI
1'den fazla alacaklının aynı sebepten doğmuş olsa bile, müstakil alacaklarından dolayı, aynı borçluya karşı birlikte takip yapabilmeleri imkanı, mümkün değildir. Buna karşılık, maddi hukuka göre, alacaklılar arasında takip arkadaşlığının mümkün olduğu haller vardır. Bunlar;

- ➔ Mecburi takip arkadaşlığı
- ➔ İhtiyari takip arkadaşlığı

→ALACAKLILAR ARASINDA MECBURİ TAKİP ARKADAŞLIĞI
1'den fazla alacaklı, borçluya karşı birlikte icra takibi yapmaya mecburdur. Mesela; kira sözleşmesinde 1'den fazla kiraya veren varsa, ilamsız tahliye takibinin kiraya verenlerin tümü tarafından yapılması zorunludur.

→ALACAKLILAR ARASINDA İHTİYARİ TAKİP ARKADAŞLIĞI
Alacaklılar, bir borçluya karşı ayrı ayrı icra takibi yapabilecekleri gibi, birlikte de borçluyu takip edebilirler. Müteselsil alacaklılarda olduğu gibi

2)BORÇLULAR ARASINDA TAKİP ARKADAŞLIĞI
Bazı hallerde 1'den fazla borçluya karşı aynı takip talebi ile icra takibi yapılabilir. Bunlar;

- ➔ Borçlular arasında mecburi takip arkadaşlığı
- ➔ Borçlular arasında ihtiyari takip arkadaşlığı

→BORÇLULAR ARASINDA MECBURİ TAKİP ARKADAŞLIĞI
Kira sözl'nde 1'den fazla kiracının bulunması halinde, kiraya verenin, kiracıların tümüne karşı birlikte ilamsız tahliye takibi yapması zorunludur.
Bazı hallerde tereke alacağından dolayı bütün mirasçılara karşı birlikte takip yapılması veya borçlunun sağlığında başlamış olan takiplere bütün mirasçılara karşı devam edilmesi mecburidir; bu hallerde, borçlu mirasçılar mecburi takip arkadaşıdır.

→BORÇLULAR ARASINDA İHTİYARİ TAKİP ARKADAŞLIĞI
Alacaklı, müşterek borçluların her birine ayrı ayrı ya da hepsine aynı anda veya içlerinden istediği kişiye veya kişilere karşı birlikte takip işlemi başlatabilir.
Borçlular arasında ihtiyari takip arkadaşlığında bir tek takip talebi doldurulur ve bir dosya açılır. Bu takip talebinde, her borçlunun adı, soyadı ve adresinin ve her müşterek borçluya düşen borç miktarının açık bir şekilde gösterilmesi gerekir ve her müşterek borçluya ayrı ayrı ödeme emri gönderilir.
1'den fazla müşterek borçluya karşı icra takibi, müşterek borçlulardan birinin yerleşim yerindeki icra dairesinde yapılabilir.
İhtiyari takip arkadaşı olan müşterek borçlular birlikte hareket etmek zorunda değildir.

TAKİP SIRASINDA TARAFLARIN DEĞİŞMESİ
→TAKİP SIRASINDA ALACAKLININ DEĞİŞMESİ
Alacaklı takip talebinde gösterilir ve sonradan bu kişi değiştirilemez.
Ancak, bazı özel hallerde, takip sırasında alacaklının değişmesi mümkündür. Bu istisna hallerinde, yeni

alacaklı, eski alacaklının hukuki durumuna geçer ve takibe kaldığı yerden devam eder. Mesela;

- İcra takibi devam ederken alacaklı, alacağını bir başkasına devrederse, alacağı devralan yeni alacaklı, icra takibine kaldığı yerden devam eder.

Takip konusu alacağın devredilmiş olması, borçlunun hukuki durumunda bir değişiklik meydana getirmez. İcra takibine kaldığı yerden itibaren borçluya karşı devam edilir. Borçlu, alacaklıya karşı haiz olduğu def'ileri, alacağı devralana karşı da ileri sürebilir.

→TAKİP SIRASINDA BORÇLUNUN DEĞİŞMESİ

Alacaklı, takip sırasında belirttiği borçluyu değiştirerek yani bir borçlu kişiye karşı takibe devam edemez. Alacaklı müşterek borçlulardan birine karşı başlamış olduğu bir icra takibini, diğer müşterek borçlulara da teşmil edemez. Her 2 halde de, alacaklının, yeni borçluya karşı ayrıca takip yapması gerekir.
Ancak, bazı özel hallerde, takip sırasında borçlunun değişmesi mümkündür. Bu istisna hallerinde, yeni borçlu eski borçlunun hukuki durumuna geçer ve takibe kaldığı yerden yeni borçluya karşı devam edilir.

İCRA TAKİBİNİ YAPAN ALACAKLIDAN TEMİNAT ALINMASI

İcra takibi yapan alacaklının teminat göstermesine gerek yoktur. Bu kuralın bazı istisnaları vardır.

İcra takibi yapan Türk vatandaşı alacaklı, aş hallerde borçlunun muhtemel takip giderlerini karşılayacak uygun bir teminat göstermesi gerekir.

a) TR'de mutad meskeni olmayan Türk vatandaşının takip yapması,
b) Alacaklının daha önceden iflasına karar verilmiş, hakkında konkordato veya uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırma işlemlerinin başlatılmış bulunması, borç ödemeden aciz belgesinin varlığı gibi sebeplerle, ödeme güçlüğü içinde bulunduğunun belgelenmesi,
c) İcra takibi sırasında teminatı gerektiren durum ve koşulların ortaya çıkması halinde de, icra dairesi teminat gösterilmesine karar verir.
d) Mecburi takip arkadaşlığında teminat gösterme yükümlülüğü, bu yükümlülüğün tüm alacaklılar bakımından mevcut olması halinde doğar.

İSTİSNALAR

a) Alacaklının adli yardımdan yararlanması,
b) Alacaklının yurt içinde istenen teminatı karşılamaya yeterli taşınmaz malının veya ayni teminatla güvence altına alınmış bir alacağının bulunması,
c) İlama bağlı alacak için ilamlı icra takibi yapılmış olması

YABANCI ALACAKLININ TEMİNAT GÖSTERMESİ

Hak ehliyeti bulunan yabancı gerçek ve tüzel kişilerin de TR'de yapacakları veya kendilerine karşı yapılacak olan takiplerde taraf ehliyetleri vardır. Yalnız, yabancı alacaklı, icra takibi yaparken teminat göstermek zorundadır.

<u>HER BORÇLUYA KARŞI İCRA TAKİBİ YAPILABİLİR</u>

İlamlı, ilamsız her türlü icra takibi, her borçluya karşı yapılabilir.

- Konusu paradan başka bir şey olan alacaklar için, bu alacakların borçlusu iflasa tabi olsa bile, iflas yoluna başvurulamaz. Bu alacaklar için, ilamsız icra takibi de yapılamaz; yalnız ilamlı icra takibi yapılabilir.
- Buna karşılık, para alacakları için, her çeşit icra takibi yapılabileceği gibi, borçlu iflasa tabi ise, borçluya karşı iflas yoluna da başvurulabilir. Yani, iflasa tabi olan bir gerçek veya tüzel kişi alacaklının seçimine göre, haciz yolu veya iflas yolu ile takip edebilir.
- İflasa tabi borçlusunu haciz veya iflas yolu ile takip etmek hususunda bir seçim hakkına sahip olan alacaklı, seçtiği takip yolunu değiştirebilir. Haciz veya iflas yollarından birini seçmiş ve bu yolda takibe başlamış olan alacaklı, **1 defaya mahsus** olmak üzere başlamış olduğu takip yolunu bırakıp, harç ödemeden, aynı dosya üzerinden diğer takip yoluna yeni baştan başvurabilir.
  Başvurulan yeni takip yolunda, borçluya **yeni bir ödeme emri gönderilir.** Borçlu, önceki takipte ödeme emrine itiraz etmemiş olsa bile, yeni gönderilen emrine itiraz edebilir.

İLAMSIZ İCRA

İlamsız icrada, doğruca icra dairesine başvuran alacaklının, elinde bir ilam bulunmasına gerek olmadığı gibi, alacağının bir senede bağlı olması da gerekli değildir.

İlamsız icra, kural olarak yalnız para alacakları için mümkündür. Para alacakları dışındaki alacaklar için, ilamsız icra takibi yapılamaz; bunlar için ilamlı icra yoluna başvurulur.

Kiralanan taşınmazların ilamsız icra yoluyla tahliyesi, bu kuralın bir istisnasıdır.

3 çeşit ilamsız icra vardır;

1) Genel haciz yolu,
2) Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu,
3) Kiralanan taşınmazların ilamsız icra yolu ile tahliyesi

1)GENEL HACİZ YOLU

Yalnız para alacakları içindir.

Para alacağı bir kambiyo senedine dayanmakta ise, genel haciz yoluna değil, kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna başvurulur. Fakat, genel haciz yoluna başvurulmasına da bir engel yoktur.

Para alacağı rehinle temin edilmiş ise alacaklı, kural olarak önce rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapmak zorundadır.

Genel haciz yolu, rehinle temin edilmemiş olan ve bir kambiyo senedine de dayanmayan, senetli-senetsiz bütün para alacakları için başvurulabilen bir yoldur.

Genel haciz yolunun iflas hukukundaki karşılığı, genel iflas yoludur.

2)KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLU

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna başvurabilmek için, alacağın bir çek, poliçe veya bonoya dayanması gerekir. aksi halde, bu yola başvurulamaz, genel haciz yoluna başvurulabilir.

3)KİRALANAN TAŞINMAZLARIN İLAMSIZ İCRA YOLU ile TAHLİYESİ

İstisna olarak, kira bedelinin ödenmemesi ve kira süresinin bitimi hallerinde kiralanan taşınmazların, ilamsız icra yolu ile tahliyesi mümkündür.

İLAMSIZ İCRADA GÖREV ve YETKİ

İcra organları 4 derecelidir. Bunlar;

1) İcra dairesi
2) İcra mahk'si
3) İstinaf mahk'nin icra ve iflas işleri ile görevli hukuk daireleri
4) Yargıtay'ın icra ve iflas işleri ile görevli hukuk daireleri

İcra dairesi, icra işlerinde 1.derecede görevlidir. İlk derece olarak, icra işlerine bakan başka bir organ olmadığından, icra işlerinde bir **görev uyuşmazlığı çıkmaz.** Bir yerde 1'den fazla icra dairesi varsa, bu daireler arasındaki ilişki **iş bölümü ilişkisidir.**

YETKİ

İlamsız icra takibine **hangi yerdeki icra dairesi** tarafından bakılacağının belirlenmesidir.

HMK'daki yetki hükümleri, ilamsız icradaki yetki hakkında **kıyasen uygulanır.** Buna göre;

- İlamsız icrada **genel yetkili icra dairesi, BORÇLUNUN YERLEŞİM YERİNDEKİ** icra dairesidir.

İcra dairelerinde özel yetki de söz konusudur. Bu özel yetkilerden en önemlisi, **sözl'den doğan para borçları** hakkındaki yetkidir. Buna göre;

1) Sözl'den doğan para borçları için, **sözl'nin yerine getirileceği yerdeki icra dairesi de** yetkilidir.
- İcra takibinin konusu sözl'den doğan para borcu ise ve sözl'de de aksine bir şart yoksa,

bu para borcu **alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde** ödenir. Buna göre, para borcunun ifa yeri alacaklının yerleşim yeri olup, **alacaklı kendi yerleşim yerinde icra takibi yapabilir.**

2) Sözl'den doğan para alacakları için, **sözl'nin yapıldığı yerdeki icra dairesinde de** ilamsız icra takibi yapılabilir.

İcra dairesinin yetkisi, kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenle, alacaklının yetkisiz icra dairesinde takip yapması halinde, icra dairesi **yetkisizliğini kendiliğinden gözetemez;** borçlunun, icra dairesinin yetkisiz olduğunu, **şikayet değil İTİRAZ YOLU ile ileri sürmesi** gerekir.

Yetkili olmayan bir icra dairesi, tarafların anlaşması ile yani yetki sözl'si ile yetkili kılınabilir.

YETKİ SÖZL'Sİ

Yalnız **tacirler veya kamu tüzel kişileri, yetki sözle'si yapabilirler.** Buna göre

- Tacirler veya kamu tüzel kişileri, aralarında doğmuş veya doğabilecek bir uyuşmazlık hakkında, 1 veya 1'den fazla mahk'yi veya icra dairesini sözl ile yetkili kılabilirler. Tarafalarca aksi kararlaştırılmadıkça dava veya icra takibi sadece sözl'yle belirlenen bu mahk'lerde veya icra dairelerinde açılır. Yani, taraflarca aksi kararlaştırılmamışsa, yapılan yetki sözl'si **münhasır yetki sözl'si niteliğindedir.**

→Tacirler ve kamu tüzel kişileri dışındaki diğer kişiler, kendi aralarında yetki sözl'si yapamazlar. Bundan başka, tacirler veya kamu tüzel kişileri ile bu nitelikte olmayan kişiler de yetki sözl'si yapamazlar.

Yetki sözl'nin geçerlilik şartları;

- Yetki sözl'nin yazılı olarak yapılması gerekir,
- Uyuşmazlığı kaynaklandığı hukuki ilişkinin belirli veya belirlenebilir olması gerekir,
- Yetkili kılınan mahk/mahk'ler veya icra dairesi/dairelerinin gösterilmesi gerekir.
- Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyecekleri konular ile kesin yetki hallerinde, yetki sözl'si yapılamaz.

YETKİ İTİRAZI

Yetki kamu düzenine ilişkin değildir. İcra dairesi kendiliğinden yetkisizlik kararı veremez. Bu nedenle, borçlunun icra dairesinin yetkisiz olduğunu ileri sürmesi gerekir. Bunu da **İTİRAZ YOLU ile** yapabilir.

- Borçlu itirazını, **ödeme emrine itiraz süresi içinde** icra dairesine bildirir.
- Yetki itirazı, esas itirazla birlikte yapılmalıdır.

Borçlu, süresi içinde ödeme emrine itiraz ederken, yetki itirazını da birlikte bildirmemişse, **artık takibin bundan sonraki safhalarında YETKİ İTİRAZINDA BULUNAMAZ.** İcra dairesinin yetkisini kabul etmiş sayılır.

Bunun gibi, icra dairesinin yetkisine itiraz etmemiş olan borçlu, esasa ilişkin itirazın kaldırılması talebini inceleyen icra mahk'nin yetkisizliğini de ileri süremez. Çünkü, icra mahk'nin yetkisi, icra dairesinin yetkisine göre belirlenir.Borçlu, yetki itirazında yetkili icra dairesinin hangisi olduğunu bildirmelidir.

Borçlu, esasa yani imzaya veya borca itiraz etmeden, yalnız yetki itirazında bulunabilir. Hem yetkiye hem de esasa itiraz etmek isteyen borçlunun, her 2 itirazını da açıkça ve birlikte bildirmesi gerekir.

7 günlük itiraz süresi içinde icra dairesine yapılan yetki itirazı, icra takibini kendiliğinden durdurur. Bunun üzerine, alacaklı 2 şekilde hareket edebilir;

1) **Alacaklı borçlunun yetki itirazını kabul ederse,** takip dosyasının yetkili icra dairesine gönderilmesini ister. Bunun üzerine, yetkisiz icra dairesi, takip dosyasını yetkili icra dairesine gönderir. Dosyayı alan yetkili icra dairesi, borçluya **YENİ BİR ÖDEME EMRİ gönderir.**
- Borçlu bu yeni ödeme emrine karşı yeni bir yetki itirazında bulunamaz.
- Fakat, borçlu bu **yeni ödeme emrine karşı esas bakımından itiraz edebilir.** Borçlu, ilk ödeme emrine karşı yalnız yetki itirazında bulunmuş olsa bile, yetkili icra dairesinin gönderdiği bu yeni ödeme emrine karşı 7 gün içinde esas bakımından itiraz edebilir. Borçlu, ilk ödeme emrine karşı hem yetki hem de esas bakımından itiraz etmiş olsa bile, bu yeni ödeme emrine karşı esas bakımından yeniden itiraz etmelidir; borçlunun ilk ödeme emrine karşı esas bakımından yapmış olduğu itiraz, bu yeni ödeme emrine karşı da yapılmış sayılmaz.

2) **Alacaklı, borçlunun yetki itirazını kabul etmezse,** icra mahk'nden yetki itirazının kaldırılmasını isteyebilir.
- İcra mahk'si, yetki itirazının haksız olduğu kanısına varırsa, yetki itirazının kaldırılmasına verir ve bu kararın kesinleşmesi ile icra dairesinin yetkisi de kesinleşmiş olur. Bunun üzerine, alacaklı, 6 aylık itirazın kaldırılmasını

isteme süresi henüz dolmadıysa, icra mahk'nden, borçlunun borca veya imzaya itirazının da kaldırılmasını isteyebilir.

- Borçlu hem yetkiye hem de esasa itiraz etmişse, alacaklı her 2 itirazın kaldırılması için icra mahk'ne başvurabilir. Bu halde icra mahk'si, duruşma yaparak ilk önce yetki itirazını inceleyip karara bağlar.
- Borçlunun, gerek yalnız yetki itirazında bulunmuş olması, gerek hem yetkiye hem de esasa itiraz etmiş olması üzerine, alacaklının icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını istemesi halinde;

1) **İcra mahk'si, icra dairesinin yetkisiz olduğu kanısına varırsa,** alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddeder.

- bu yetkisizlik kararının kesinleşmesi üzerine, **alacaklı, 2 hafta içinde yetkisiz icra dairesine başvurur** ve takip dosyasının yetkili icra dairesine gönderilmesini talep eder. Yetkili icra dairesi yeni bir ödeme emri gönderir. Bu yeni icra takibi, eskisinin devamı sayılır, yeniden harç alınmaz, zamanaşımı yetkisiz icra dairesinde yapılan takip talebi ile kesilmiş olur.
- Alacaklı 2 hafta içerisinde yetkisiz icra dairesine başvurup, takip dosyasının yetkili icra dairesine gönderilmesini talep etmezse eğer; takip yapılmamış sayılır. alacaklı yeniden takip yapmak isterse, yeniden harç ödemekle yükümlü olur; yetkisiz icra dairesinde takip yapılması ile meydana gelen ZA kesilmesi, takibin yapılmamış sayılması ile hükümsüz hale gelir.

2) **İcra mahk'si, icra dairesinin yetkili olduğu kanısına varırsa,** borçlu **yalnız yetki itirazında bulunmuşsa,** icra mahk'si, borçlunun yetki itirazının kaldırılmasına karar verir. İcra takibi kesinleşir ve alacaklı haciz isteyebilir.

- borçlu **hem yetkiye hem de esasa itiraz etmiş ise,** icra mahk'si, ilk önce yetki itirazını inceleyip karara bağlar.

İcra mahk'si, icra dairesinin yetkisiz olduğu kanısına varırsa, borçlunun esasa ilişkin itirazı hakkında inceleme yapmasan alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddeder.

İcra mahk'si, yetki itirazının haksız olduğu kanısına varırsa, yetki itirazının reddine karar verir ve borçlunun esasa ilişkin itirazının yerinde olup olmadığını incelemeye geçer. Bu inceleme sonucunda, icra mahk'si, esasa ilişkin itirazın kaldırılmasına veya itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

YETKİLİ İCRA MAHK'Sİ

Şikayet için yetkili şcra mahk'si, şikayet konusu işlemi yapan icra veya iflas dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'dir.

İtirazın kaldırılması talepleri için yetkili icra mahk'si, bu itirazın ilişkin bulunduğu icra takibinin yapıldığı icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'dir.

2 icra mahk'si arasında olumsuz yetki uyuşmazlığı çıkması halinde, yargı yeri belirlenmesi yoluna başvurulur.

GENEL HACİZ YOLU

- Rehinle temin edilmemiş olan,
- Kambiyo senedine dayanmayan,
- Bütün para alacakları için başvurulabilen bir ilamsız icra yoludur.

Alacağı için bir senedi bulunmayan bir alacaklı da, genel haciz yolu ile takip yapabilir ancak icra takibinin başarı ile sonuçlanabilmesi için, borçlunun ödeme emrine itiraz etmemesi gerekir. borçlu, ödeme emrine itiraz ederse, alacaklı için mahk'de itirazın iptali davası açmaktan başka çare yoktur.

Senetsiz alacaklar ile adi senetlere, imzayı noterlikçe tasdikli senetlere, resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri belgelere bağlı alacaklar için, genel haciz yoluna başvurulabilir.

Kambiyo senedine bağlı alacaklar için, kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna başvurulur fakat genel haciz yoluna da başvurulabilinir.

Genel haciz yolu, alacaklının;

- Takip talebi ile başlar,
- İcra dairesi bu talep üzerine borçluya bir ödeme emri gönderir,
- Borçlu ödeme emrine itiraz etmez veya itirazı giderilirse ödeme emri kesinleşir,
- İcra dairesi bunun üzerine alacaklının talebi ile birlikte, borçlunun borcunu ödemeye yetecek kadar **malını haczeder.**
- Bu mallar, alacaklının talebi ile, icra dairesi tarafından satılır.
- Elde edilen para ile alacaklının **alacağı ödenir.**

GENEL HACİZ YOLU ile TAKİBİN KONUSU

Takibin konusu, para alacaklarıdır.

Konusu para ödenmesinden başka bir şey olan alacaklar, genel haciz yolu ile takip edilemez.

Para alacakları için ilamsız icra yapılabilmesinin, bazı istisnaları vardır. Bunlar;

- Para alacakları için, **yabancı devlet aleyhine ilamsız takip yoluna başvurulamaz.** Ancak ilamlı icra yapılabilir.
- **İdari yargının görev alanına giren konularda** ilamsız takip yoluna **başvurulamaz.**

Özel hukuktan doğan para alacakları, genel haciz yolu ile takip edilebilir. Buradaki paradan maksat, **Türk parasıdır.**

Alacak, yabancı para ise, alacaklı, yabancı para üzerinden ilamsız icra takibi yapamaz. Alacaklının, yabancı para alacağını Türk parasına çevirmesi ve Türk parası üzerinden takip talebinde bulunması gerekir.

Borçlu ödeme emrine itiraz ederse, bakılır;

- Alacak md 68 ve 68/a'daki yazılı belgelerden birine dayanmakta şse alacaklı icra mahk'nden **itirazın kaldırılmasını** isteyebileceği gibi, asliye hukuk veya ticaret mahk'nde **itirazın iptali davasını da açabilir.**
- Alacaklının elinde md 68 ve 68/a'daki yazılı belgelerden biri yoksa, alacaklı itirazın kaldırılması için icra mahk'ne başvuramaz. Ancak mahk'de itirazın iptali davası açılabilir. Fakat, itirazın iptali davası da ilamsız icranın devamıdır. Çünkü, itirazın iptali davasını kazanan alacaklı, mahk'den alacağı ilam ile borçlunun itirazı üzerine durmuş olan ilamsız icra takibine devam edebilir.

İCRA TAKİBİNİN BAŞLAMASI

→Takip talebi genellikle **yazılı** olarak yapılır ve bunun için basılı takip talebi örneği kullanılır.

→Takip talebi **sözlü** olarak da yapılabilir. Sözlü takip talebinde, alacaklı, icra müdürüne başvurarak, ona takip talebi için gerekli bilgileri verir. İcra müdürü bu bilgileri basılı tutanağa geçirir. Bu tutanak, alacaklı ve icra müdürü veya yardımcısı veya katibi tarafından imzalanır.

→Takip talebi **elektronik ortamda da** yapılabilir.

Alacaklı takip talebi ile birlikte, başvurma harcı ile binde 5 peşin harcı ve gerekli tebliğ giderini peşin olarak icra dairesine vermeye mecburdur.

Takip talebinin şartları;

1) Alacaklının kimliği ve adresi,(ve varsa vekilinin)
2) Borçlunun kimliği ve adresi,
3) Alacak tutarı

Bu 3 şeyin takip talebinde yazılması ile takip talebi geçerli hale gelir ve icra dairesi buna dayanarak ödeme emri gönderir.

- ➔ Takip talebi ile istenen alacak faizli ise; **faiz oranının** ve faizin işlemeye başladığı günün takip talebinde gösterilmesi gerekir.
- ➔ Alacaklı, takip tarihine kadar işlemiş olan temerrüt faizi tutarı için temerrüt faizi yani faize faiz yürütülmesini **isteyemez.**

4) **Senet veya senet yoksa borcun sebebinin takip talebine yazılması** gerekir.

- ➔ Takip konusu alacak bir senede bağlı ise, senedin tarihi ve varsa numarası ile özetinin takip talebine yazılması gerekir.
- ➔ Alacaklı, alacak senedinin aslını veya örneğini, takip talebi ile birlikte icra dairesine vermek zorundadır.
- ➔ Alacak senede bağlı değilse, alacaklının, takip talebinde borcun sebebini göstermesi gerekir. mesela; kira bedeli, satılan malın bedeli gibi.

5) Alacaklının **takip yollarından hangisini seçtiğini** de takip talebine yazması gerekir.(haciz veya iflas takibi gibi)
6) Takip talebinin altının, alacaklı veya vekili tarafından **imzalanması gerekir.**

Takip talebinde bulunmanın sonuçları;

1) Takip talebi üzerine, icra dairesi bir **ödeme emri** düzenleyerek borçluya tebliğ eder.
2) Takip talebi tarihi, hacze iştirak için esas alınır.
3) Takip talebinden sonra, takip konusu alacak hakkında açılan menfi tespit davasında, ihtiyati tedbir yolu ile icra takibinin durdurulmasına karar verilemez.
4) **Takip talebi ile ZA kesilir.** Ödeme emrinin borçluya tebliği ZA'nı kesmek için gerekli bir şart değildir.

- Alacaklının **müteselsil borçlulardan** birine karşı yapmış olduğu takip talebi ile, diğer müteselsil borçlular hakkında da ZA kesilmiş olur.

5) Borçlu daha önce **temerrüde düşürülmüşse,** takip talebinde bulunulması ile temerrüde düşmez. Borçlu ancak **ödeme emrinin kendisine tebliği ile temerrüde düşer.**

YABANCI PARA ALACAKLARI İÇİN İLAMSIZ İCRA TAKİBİ YAPILMASI

İlamsız icra takibi konusu alacak, yabancı para alacağı ise bu **alacağın takip talebinde Türk parası ile tutarının gösterilmesi gerekir.**

Alacaklı, yabancı para alacağının 'vade veya fiili ödeme günündeki rayice/kura göre Türk parası ile ödenmesini' isteyebilir.

Ödeme emrinde de, yabancı para alacağının Türk parası ile tutarının gösterilmesi gerekir. yabancı para alacağı üzerinden ödeme emri düzenlenemez.

Yabancı para alacaklarında, icra mahk'si, yabancı paranın takip tarihindeki Türk parası karşılığı üzerinden tazminata hükmedebilir. Yabancı para üzerinden tazminata karar veremez.

Yabancı para alacaklarında, itirazın iptali davasında da, yabancı paranın takip tarihindeki Türk parası karşılığı üzerinden icra inkar tazminatına hükmedilmesi gerekir. yabancı para üzerinden icra inkar tazminatına karar verilemez.

<u>ÖDEME EMRİ ve KESİNLEŞMESİ</u>

Takip talebini alan icra dairesi, ödeme emri düzenleyerek borçluya tebliğ eder. Ödeme emri ile borçluya, borcu ödemesi veya varsa itirazını bildirmesi ve bunları yapmazsa hakkında cebri icraya devam edileceği ihtar edilir.

Geçerli bir takip talebi, ödeme emri gönderilmesinin **tek şartıdır.**

İcra dairesi, ödeme emri göndermeden önce, istenen alacağın mevcut olup olmadığına, alacağın muaccel olup olmadığı, ZA'na uğrayı uğramadığına ilişkin bir inceleme yapamaz. Bu itirazları, borçlu ödeme emrine itiraz yolu ile ileri sürebilir.

Ödeme emri bir icra takibinde borçluya karşı yapılan **icra takip işlemlerinden 1.'dir.** icra dairesinin icra takip işlemleri ödeme emri ile başlar ve ödeme emri bundan sonraki icra takip işlemlerinin ön şartıdır. Borçlu, kendisine karşı icra takibi yapıldığını, ilk defa ödeme emri ile öğrenir.

Borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmez veya eder de itirazı iptal edilir veya kaldırılırsa eğer ödeme emri kesinleşir. Kesinleşmiş bir ödeme emri, icra takibinin bundan sonraki bütün safhalarına esas teşkil eder.

Ödeme emrine yazılacaklar;

- ➔ Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, **takip talebindeki kayıtlar,** ödeme emrine de yazılır. Bunlar;

1) Alacaklının ve varsa vekilinin veya yasal temsilcisinin kimliği, varsa TC kimlik numarası veya vergi kimlik numarası ve adresi,
2) Borçlunun ve varsa yasal temsilcisinin kimliği, alacaklı tarafından bildirilmiş ise borçlunun TC kimlik numarası veya vergi kimlik numarası ve adresi
3) İstenen alacağın Türk parası ile tutarı. Faiz istenmişse, faiz oranının ve işlemeye başladığı gün
4) Senet veya senet yoksa borcun sebebi

- ➔ Ödeme emri ile, borçluya, **borcu ve takip giderlerini 7 gün içinde ödemesi ihtar edilir.** Borçlu daha önce temerrüde düşmemiş ise ödeme emrinin tebliği ile borçlu temerrüde düşer.
- ➔ Ödeme emri ile, borçluya ödeme emrine **7 gün içinde itiraz edebileceği ihtar edilir.**

Ödeme emrine itiraz süresi 7 gündür. Taraflar aralarında anlaşarak veya icra müdürü bu süreyi değiştiremez.

- ➔ Mal beyanında bulunma ihtarı; 7 gün içinde itiraz etmeyen ve borcu da ödemeyen borçlunun, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde mal beyanında bulunması, mal beyanında bulunmazla hapisle tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı mal beyanında bulunursa ayrıca hapisle cezalandırılacağı ihtarı yazılır.
- ➔ Ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde itiraz edilmezse veya borç ödenmezse **cebri icraya devam olunacağı** ihtar edilir.
- ➔ İcra müdürünün mühür ve imzası

Ödeme emrine icra takip dosya numarası da yazılır.

ÖDEME EMRİNİN DÜZENLENMESİ

İcra müdürü, takip talebinin İİK'daki şartları içerdiğine karar verirse, ödeme emri düzenler. Ödeme emri için basılı örnekler kullanılır.

Ödeme emri takip edilen borçlu sayısından 2 fazla düzenlenir. Biri borçluya, biri icra dosyasına diğeri de isterse eğer alacaklıya verilir. Bu nüshalar arasında fark bulunduğu takdirde, borçludaki nüsha geçerli sayılır.

İcra takibi 1'den fazla müşterek borçluya karşı yapılıyorsa her borçlu için ayrı bir ödeme emri düzenlenir.

İcra takibi senede dayanıyorsa, borçluya gönderilen ödeme emri nüshasına, senedin onaylı bir örneği bağlanır.

Ödeme emri borçluya tebliğ edilir. Borçlunun bir vekili bulunsa bile, o vekilin icra takibinde borçluyu temsil edip etmeyeceği bilinemeyeceğinden, **ödeme emri borçlunun vekiline tebliğ edilmez.**

Ödeme emri tebliği ile, ZA yeniden kesilir ve süresi aynı olan ZA yeniden işlemeye başlar.

Borçlu, ödeme emrinin kendisine tebliği ile, takip konusu alacağı tanımaya veya inkar etmeye zorlanır. Borcu inkar etmek; **itiraz yolu ile olur.** Borcu tanımak; **açık veya zımni olabilir.**

Borçlu, ödeme emrine itiraz ederse icra takibi durur ve buna karşılık alacaklı, itirazın iptal edilmesini veya kaldırılmasını talep etmesi gerekir. borçlu, ödeme emrine itiraz etmezse, ödeme emri kesinleşir ve alacaklı, haciz isteyebilir.

ÖDEME EMRİNE İTİRAZ

Borçlunun, borçlu olmadığını, icra dairesine bildirmesidir. Borçlu, 7 gün içinde ödeme emrine itiraz edebilir ve icrayı kendiliğinden durdurabilir.

Borçlunun itirazında haklı olup olmadığı icra dairesi tarafından araştırılmaz. Alacaklı, itiraz ile duran icra takibinin devam etmesi için 2 yola başvurabilir. Bunlar;

1) İtirazın iptali davası
2) İtirazın kaldırılması

İTİRAZ SEBEPLERİ

1) Maddi hukuka dayanan itiraz sebepleri
2) Takip hukukuna dayanan itiraz sebepleri

1)Maddi Hukuka Dayanan İtiraz Sebepleri

İtiraz daha çok takip konusu alacağa ilişkindir.

- Alacak hiç doğmamıştır,
- Alacak istenildiği kadar değildir,
- Alacağı doğuran sözl geçersizdir,
- Alacak muaccel değildir,
- Borç sona ermiştir,
- Alacak ZA'na uğramıştır.

2)Takip Hukukuna Dayanan İtiraz Sebepleri

İtiraz daha çok alacaklının takip yapma yetkisi bulunmadığına yöneliktir. Borçlunun ileri sürdüğü sebep, niteliği gereği icra müdürünün re'sen gözetmesi gereken bir sebep değilse, itiraz yolu ile ileri sürülür.

İcra müdürünün re'sen gözetmesi gerekmeyen, takip hukukuna dayanan itiraz sebepleri;

- Yetki itirazı,
- Derdest olan icra takibinin yapılması

Borçlu, itiraz sebeplerinden birinin varlığına inanarak ödeme emrine itiraz edebilir.

İLERİ SÜRÜLÜŞ ŞEKLİ BAKIMINDNA İTİRAZ SEBEPLERİNİN ÇEŞİTLERİ

1) İmzaya itiraz
2) Borca itiraz

1)İmzaya İtiraz

Alacaklının bir adi senede dayanarak icra takibi yapmış olması halinde, borçlunun bu adi senet üzerindeki imzanın kendisine ait olmadığını ileri sürmesidir. Buna imzaya itiraz denir. **İmzaya itiraz sadece adi senetlere dayanarak yapılan icra takiplerinde söz konusu olur.**

Borçlu, söz konusu imzanın kendisine ait olmadığını ödeme emrine itiraz ederken **ayrıca ve açıkça bildirmek zorundadır.** Ayrıca ve açıkça bildirmezse eğer, imzayı kabul etmiş sayılır.

Borçlu yalnız imzaya itirazla yetinebilir. İmzaya itiraz ile birlikte, imzaya itiraz ile çelişmeyen itiraz sebeplerini de bildirebilir. Mesela, imzaya itiraz ediyorum dedikten sonra; senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini de ileri sürebilir. Borçlu, imzaya itirazdan sonra, eğer imza kendisine ait çıkarsa takas itirazında bulunduğunu da beyan edebilir. Bütün bu hallerde, itiraz, imzaya itiraz olarak işlem görür. Yani, alacaklı, icra mahk'nden itirazın geçici kaldırılmasını isteyebilir.

İmzaya itiraz halinde, alacaklı, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını isteyemez. İtirazın geçici kaldırılmasını isteyebilir.

İcra takibi, imzası noterlikçe tasdikli bir senede dayanmakta ise, borçlu, ödeme emrine itiraz yolu ile imza inkarında bulunamaz. Buna rağmen borçlu, imzaya itiraz etmişse, bu itiraz, imzaya değil, **borca itirazdır.** Borçlu bu durumda imzanın kendisine ait olmadığını sadece sahtelik davası ile ispatlayabilir.

2)Borca İtiraz

İmzaya itiraz dışındaki diğer bütün itirazlara, borca itiraz denir.

- Ödeme,
- Takas,
- ZA,
- Alacağın muaccel olmadığı,
- Borcun şarta bağlı olduğu,
- İcra dairesinin yetkisiz olduğu gibi.

Borçlu, ödeme emrine itiraz ederken borca itiraz sebeplerini **ayrıca ve açıkça bildirmek zorunda değildir**. Borçlunun sadece **itiraz ediyorum** demesi bile yeterlidir. Ancak, borçlu itirazında bildirdiği itiraz sebepleri ile bağlı olduğundan, borçlunun, takip konusu senet metninden anlaşılamayan borca itiraz sebeplerini mesela ödeme, takas gibi ödeme emrine itirazında **ayırca ve açıkça bildirmesi** kendi yararına olur.

Borca itiraz halinde, alacaklı, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilir.

Borçlu, itirazın bildirmiş olduğu sebeplerle bağlıdır; alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılanlar dışında borçlu itiraz sebeplerini değiştiremez ve genişletemez.

→Borçlu İtirazında Sebep Bildirmemiş ise;

İmzayı kabul etmiş sayılır yani itiraz; imzaya itirazdır. Bu halde borçlu, itirazın kesin kaldırılması duruşmasında ancak, alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılabilen borca itiraz sebeplerini ileri sürebilir. Bunlar;

- Senetteki vadeye göre borcun muaccel olmadığı,
- Borcun ZA'na uğradığı'dır.

İtirazında sebep bildirmemiş olan borçlu, senet metninden anlaşılamayan itiraz sebeplerini icra mahk'nde ileri süremez. Bunlar;

- İmzayı inkar edemez,
- Borcu ödediğini,
- Borcu ile alacağını takas ettiğini,
- İcra dairesinin yetkisiz olduğunu,
- Alacaklının kendisine süre verdiği'dir.

→Borçlu İtirazında Sebep Bildirmiş ise;

Bu sebeplerle bağlıdır. Bu sebepleri değiştiremez ve genişletemez.

Borçlunun itiraz sebepleri ile bağlı olması kuralı, yalnız, alacaklının **itirazın kaldırılmasını istemiş olması halinde,** icra mahk'nde uygulanır. Alacaklı itirazın kaldırılması davası açarsa, borçlu, itirazın iptali davasında, itirazında bildirmiş olduğu sebeplerle bağlı değildir; bütün savunma sebeplerini ileri sürebilir.

İtirazın Geçerlilik Şartları;

1) Borçlunun ödeme emrine itiraz edebilmesi için, ödeme emrinin kendisine tebliğ edilmiş olması gerekir,
2) Borçlu, itiraz iradesini, icra dairesine bildirmelidir,
3) Ödeme emrine itiraz eden kişinin, borçlu olarak gösterilen ve bu sıfata sahip olan kişi olmalı,
4) 7 gün içinde itiraz etmelidir.

→Eğer borçlu, borcun tamamına değil de bir kısmına itiraz edecekse buna **kısmi itiraz** denir. **Kısmi itiraz ile borçlu, itiraz ettiği borç miktarını, itirazında ayrıca ve açıkça belirtmek zorundadır.**

→Borcun bir kısmına itiraz eden borçlu, itiraz ettiği borç miktarını, itirazında ayrıca ve açıkça belirtmemişse, ödeme emrine hiç itiraz etmemiş sayılır. itiraz edilen kısım için icra takibi kendiliğinden durur, diğer kısım için ödeme emri kesinleşir ve alacaklı icra takibine devam edilmesini isteyebilir.

→Borçlu genel bir ifade kullanarak itirazda bulunmuşsa, yani borcum bu kadar değildir, itiraz ediyorum' demişse, borçlu hiç itiraz etmemiş sayılır.

Ödeme emrine itiraz, 7 gün içinde ve icra dairesine yapılır. itiraz, itiraz dilekçesi ile yapılabilir. Dilekçe ile yapılan itiraz, derhal icra tutanağına geçirilir. Ödeme emrine itiraz tarihi, itiraz dilekçesinin icra tutanağına geçirildiği tarihtir.

Borçlu, itirazını sözlü olarak da yapabilir. Sözlü olarak yapılan itiraz, derhal icra tutanağına geçirilir ve tutanak borçlu veya vekili ve icra müdürü/yardımcısı/katibi tarafından tarih belirtilerek imzalanır.

Borçluya, itiraz ettiğine dair bir itiraz belgesi verilir.

İcra müdürü, itirazın süresinde yapılıp yapılmadığını re'sen gözetir. Süresi geçtikten sonra yapılan itiraz geçerli olmadığından ve bu nedenle ödeme emri kesinleşeceğinden, icra müdürü, alacaklının talebi üzerine, icra takibine alacağın tamamı için devam eder, borçlunun mallarını haczeder.

Gecikmiş İtiraz; Borçlu, kusuru olmaksızın, borçlunun iradesi dışındaki bir engel nedeniyle süresinde ödeme emrine itiraz edememişse, bu itirazını sonradan yapabilir; buna gecikmiş itiraz denir.

Borçlunun Engelleri

- Borçlunun ağır hastalığı(resmi tabip raporu gerekli-kendisine vekil atayamayacak durumda olması gerekli)

Hastanın iyileşmesinden itibaren 3 gün içinde gecikmiş itirazda bulunulabilir

- Borçlunun adresinde bulunamaması(Tebligatı kabule yetkili tarafından alınmışsa, mesela eşi tarafından)

Kişinin tebliği öğrenmesinden itibaren 3 gün içinde gecikmiş itirazda bulunması gerekir.

Ödeme emri tebliği usulsüz ise, borçlunun gecikmiş itiraz yoluna gitmesine gerek yoktur. Çünkü; tebligat yapıldığının öğrenilmesi ile usulsüz tebligat geçerli hala gelir ve öğrenilme tarihinden itibaren 7 günlük itiraz süresi başlar.

Gecikmiş itiraz, icra mahk'ne yapılır. dilekçe ile veya sözlü olarak yapılabilir. Borçlu, 3 gün içinde yapacağı gecikmiş itirazında, hem 7 günlük normal itiraz süresinde ödeme emrine itiraz etmesine engel olan mazeretini, hem de ödeme emrine itirazını ve sebeplerini icra mahk'ne bildirmek zorundadır. Borçlu, gecikmiş itirazda bulunurken, yapılacak duruşmaya ilişkin giderleri ödemek zorundadır.

Gecikmiş itiraz 2 bakımdan süreye tabidir. Bunlar;

1) Borçlu, engelin kalktığı günden itibaren 3 gün içinde gecikmiş itirazını yapabilir,
2) Gecikmiş itiraz, paraya çevirme işlemi bitinceye yani haczedilmiş olan bütün mallar satılıncaya kadar yapılabilir.

Gecikmiş itiraz talebini alan icra mahk'si, ilk önce takibin durdurulmasının gerekip gerekmediğine karar verir. Gecikmiş itiraz kendiliğinden icra takibini durdurmaz. İcra mahk'si, gecikme sebebinin niteliğine ve olayın özelliklerine göre, gerekli görürse, takibin durdurulmasına karar verebilir.

İcra mahk'si, borçlunun bildirdiği mazeretin haklı olup olmadığını inceler. Borçlu, mazeretinin haklı olduğunu **her türlü delille ispatlayabilir.** İcra mahk'si delilleri serbestçe takdir eder.

İcra mahk'si borçlunun mazeretini kabul ederse, gecikmiş olarak yapılan itiraz 7 gün içinde yapılmış normal itiraz gibi kabul olunur ve aynı sonucu doğurur. Yani icra takibini durdurur.

İcra mahk'nin borçlunun mazeretini kabul etmesi üzerine duran icra takibine devam edilebilmesi için, alacaklının itirazın iptali davası açması veya itirazın kaldırılması için icra mahk'ne başvurması gerekir.

İcra mahk'si mazereti kabul etmezse, gecikmiş itiraz talebini reddeder. Gecikmiş itiraz talebi ile kendiliğinden durmamış olan icra takibine, sonuna kadar devam edilir.

İTİRAZ ile ŞİKAYET ARASINDAKİ FARKLAR

- **İtiraz; takip konusu alacağa ilişkindir.**
- **Şikayet; icra müdürünün işlerine yöneliktir.**
- **Maddi hukuka dayanan bütün hallerde, itiraz yoluna başvurulur.**
- **Takip hukukuna ilişkin sebepler, itiraz veya şikayet sebebi olabilirler.**
- ➔ **İtiraz, icra dairesine yapılır,**
- ➔ **Şikayet icra mahk'ne yapılır.**
- **7 günlük itiraz süresi tebliğ ile başlar,**
- **7 günlük şikayet süresi öğrenme ile başlar.**
- **İtiraz re'sen icra takibini durdurur.**
- **Şikayet re'sen icra takibini durdurmaz.**
- ➔ **İtiraz hakkı yalnız borçluya aittir,**
- ➔ **Şikayet hakkı, hukuki yararı bulunan herkese aittir. Borçlu, alacaklı, 3.kişiler gibi**

İTİRAZIN İPTALİ DAVASI

Ödeme emrine itirazın iptali davası, eda davasıdır. İtirazın iptali davası, takip alacaklısı tarafından, ödeme emrine itiraz etmiş borçlusuna karşı açılır. Alacaklı davayı kazanırsa, mahk, borçlunun itirazının iptaline karar verir.

İİK md 68-68/a'daki yazılı belgelerden birine sahip bulunmayan alacaklı, itirazın hükümden düşürülmesini sağlayabilmek için, yalnız itirazın iptali davası yoluna başvurabilir; icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyemez. Bu belgelere sahip olan alacaklı, ya itirazın iptali davasını açacak ya da itirazın kaldırılmasını icra mahk'nden talep edebilecektir.

İtirazın iptali davasının konusu, icra takibi konusu yapılmış olan alacaktır; bu nedenle, itirazın iptali davası açılmadan önce, borçlu itiraz ettiği borcu öderse, alacaklının bu davayı açmasında yararı yoktur.

İtirazın iptali davasının özellikleri;

- Davacı; takip alacaklısı, davalı; takip borçlusudur.
- Davacı alacaklı, söz konusu alacağın mevcut olduğunu bildirerek, borçlunun itirazının iptaline karar verilmesini talep eder.
- Görevli mahk; asliye hukuk veya ticaret mahk'dir.
  →Yalnız kira ilişkisinden doğan alacaklar ile ilgili itirazın iptali davası için görevli mahk, sulh hukuk mahk'dir.
  →Ticari dava niteliğinde olan itirazın iptali davası için, asliye ticaret mahk'si görevlidir.
  →İcra takibi konusu alacak bir özel mahk'nin görevine girmekte ise, itirazın iptali davası o özel mahk'de görülür.

İtirazın iptali davası; itirazın kendisine veya vekiline **tebliği tarihinden itibaren 1 yıl içinde** açabilir.
1 yıl içinde itirazın iptali davası açılması ile, derdest olan ve itiraz ile durmuş bulunan icra takibi durmaya devam eder. Alacaklı, ancak itirazın iptali davasının kabulüne karar verilmesi halinde, icra takibine devam edilmesini isteyebilir. İtirazın iptali davası devam ettiği sürece, 1 yıllık haciz isteme süresi işlemez.

İtirazın iptali davası, yargılama usulü bakımından HMK'ya yani genel hükümlere tabidir.

Borçlu, itirazın iptali davasına karşı cevap süresi içinde vereceği cevapta, **ödeme emrine itiraz ederken bildirmiş olduğu itiraz sebepleri ile bağlı değildir.** Borçlu, cevap ve 2.cevap dilekçelerinde, bütün savunma sebeplerini bildirebilir.

Borçlu, itirazın iptali davasına karşı vereceği cevap dilekçesinde ve 2.cevap dilekçesinde, ödeme emrine itiraz ederken bildirmiş olup olmadığına bakmaksızın, bütün itiraz sebeplerini bildirmelidir; aksi halde savunmanın genişletildiği itirazı ile karşılaşabilir. Borçlu itiraz ederken bildirdiği bir itiraz sebebini, itirazın iptali davasında da ileri sürmelidir. Aksi halde, itirazın iptali davasına bakan mahk, o itiraz sebebini kendiliğinden inceleme konusu yapamaz. Ancak, ilamsız takipte borçlu ödeme emrine itiraz ederken ZA def'inde bulunmuş ise, itirazın iptali davasında ZA def'ini tekrar ileri sürmesine gerek yoktur.
Alacaklı, alacağının varlığını caiz olan her türlü deliller ispatlayabilir.
İtirazın iptali davasında da**, ispat yükü davacıda olup,** alacağının varlığını ispat etmekle yükümlüdür. Davalı borçlu da, alacaklının kanıtlamış olduğu borcu ödediğini ispat etmekle yükümlüdür. Her 2 halde de, ispat sınırını aşan alacak ve ödeme iddiaları, tanık ile ispat edilemez.

İtirazın iptali davasının sonuçlanması/Hüküm;

1) **Davanın Reddi**

Mahk, söz konusu alacağın mevcut olmadığı kanısına varırsa, davanın reddine karar verir. Ret kararının kesinleşmesi ile alacaklının başlamış olduğu icra takibi iptal edilmiş sayılır. red kararı ile, alacağın mevcut olmadığı, keisn hüküm olarak tespit edilmiş olur. Alacaklı borçluya karşı aynı alacaktan dolayı, yeni bir alacak davası açamaz. Mahk, alacaklının kötü niyetle icra takibinde bulunduğunu ve itirazın iptali davası açtığı kanısına varırsa, borçlu talep etmişse, alacaklıyı,

borçluya asgari %20 kötü niyet tazm.ödemeye mahkum eder.

2) Davanın kabulü

Mahk, söz konusu alacağın mevcut olduğu kanısına varırsa, borçlunun itirazının iptaline karar vererek davayı kabul etmiş olur. Bu kabul kararı icra hukuku bakımından 2 önemli sonuç doğurur;

1) İtiraz ile durmuş olan icra takibine devam edilmesini sağlar,
2) Borçlu icra inkar tazminatına mahkum edilir.

1)İtiraz ile Durmuş olan İcra Takibine Devam Edilmesi;

İcra mahk'si kararını, alacaklı, icra dairesine vererek durmuş olan icra takibine devam edilmesini isteyebilir. İcra takibine devam edilmesini isteyebilmek için, kararın kesinleşmesi şart değildir. İtirazın iptali kararını istinaf eden borçlu, teminat göstererek istinaf mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir. Bunun gibi, istinaf mahk'si kararını temyiz eden borçlu, teminat göstererek yargıtaydan icranın geri bırakılmasını isteyebilir.

2)Borçlunun icra inkar tazminatına mahkum edilmesi için gerekli şartlar;

- Alacaklının, dava dilekçesinde açıkça icra inkar tazminatını talep etmiş olması,
- Mahk, borçlunun ödeme emrine karşı yapmış olduğu itirazın haksız olduğuna karar vermeli. Bunu tespit edebilmek için, söz konusu alacağın likit yani belirli olup olmadığına bakmak gerekir. Alacak likit ise, borçlu itirazında haksızdır. Likit değil ise, borçlu itirazında haklıdır.
- Faturaya dayanan ve kefalet sözl'nden doğan alacak, likit alacaktır.

İcra inkar tazminatı, hüküm altına alınan alacağın %20'sinden aşağı olamaz. İnkar tazminatı için, alacaklının zarar görmüş olması gerekmez. Alacaklının gerçek zararının %20'den daha az olduğunu ispat etmek suretiyle, %20'den aşağı bir tazminata hükmedilmesi istenemez.

İnkar tazminatı, borçlar kanunu anlamında bir tazminat değildir. Borçlunun ödeme emrine haksız yere itiraz etmesini önlemek için konulmuş bir müeyyidedir.

Genel mahk'nin itirazın iptali davası hakkındaki kararının istinaf edilmesi, HMK'nundaki genel istinaf hükümlerine, temyizi ise HMK'nundaki genel temyiz hükümlerine tabiidir.

<u>İTİRAZIN KALDIRILMASI</u>

İtiraz ile duran ilamsız icra takibine devam edilmesini sağlamak için, alacaklının genel mahk'de itirazın iptali davası açması mümkündür. İtirazın iptali davasını açmak ve bunun sonucunu beklemek uzun sürer.

Borçlunun gerçekten borçlu olduğu hakkında güçlü delillerin bulunması halinde, alacaklı icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir. Bu nedenle, alacağı md 68'deki yazılı belgelerden birine bağlı olmayan alacaklı, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyemez. Yalnız, mahk'de itirazın iptali davasını açabilir.

İtirazın kaldırılması talebi **dava değildir**. İtirazın kaldırılması, borçlunun borçlu olup olmadığının, ilamsız icra prosedürü içinde tespit edilmesini sağlayan bir yoldur.

Burada icra mahk'nin incelemesi daha basit ve sınırlıdır;

- Alacaklı, alacağını yalnız yazılı belge ile ispat edebilir.
- Borçlu da itirazını kural olarak yalnız yazılı belge ile ispat edebilir.
- İtirazın kaldırılmasında tanık ve yemin delillerine başvurulamaz.
- İcra mahk'nin itirazın kaldırılması talebinin kabul ve reddi hakkındaki kararları, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez.

Alacaklı, itirazın kendisine tebliğinden itibaren **6 ay içinde** icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir. İstemezse, yeniden ilamsız takip yapamaz. Bu süre hak düşürücü süredir.

İtirazın kaldırılması 2 çeşittir;

1) Borca itiraz edilmiş olması hali için itirazın kesin olarak kaldırılması,
2) İmzaya itiraz edilmiş olması hali için itirazın geçici olarak kaldırılması

1)İTİRAZIN KESİN KALDIRILMASI

Borçlunun borca itiraz etmiş olması halinde başvurulabilir. Alacağı md 68'deki yazılı belgelerden birine bağlı olan alacaklı, borçlunun borca itiraz etmesi üzerine, mahk'de itirazın iptali davası açabileceği gibi, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını da isteyebilir.

Alacaklının itirazın kesin kaldırılması yoluna başvurması halinde, icra mahk'si, alacaklıyı haklı bulursa, borçlunun itirazının kesin olarak kaldırılmasına karar verir. Alacaklı, bu kesin kaldırma kararı ile, icra dairesinden, itiraz ile durmuş olan icra takibine devam edilmesini isteyebilir. Bu haciz, kesin hacizdir.

Alacaklı, ancak md 68'deki yazılı belgelerde birine dayanarak, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilir. Alacaklının itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilmek için, göstermesi gereken belgeler 3 çeşittir;

1) İmzası ikrar edilmiş adi senet,
- Adi senedin, bir borç ikrarını içermesi gerekir.
- Borç ikrarının kayıtsız ve şartsız olması gerekir,
- Borç ikrarı, belli bir miktar para borcu hakkında olmalı,
- Borç miktarı açıkça gösterilmeli,
- Alacaklı, takip talebinde ve ödeme emrinde yazılı olandan başka bir senede dayanarak, itirazın kaldırılmasını isteyemez.
- Alacaklı, takip talebi ile birlikte senedin aslını değil de, sadece onaylı bir örneğini icra dairesine vermiş ise, itirazın kaldırılması talebi ile birlikte, senedin aslını icra mahk'ne vermelidir.
- Fotokopi senet değildir.

2) İmzası noterlikçe onaylanmış senetler de, itirazın kesin kaldırılmasını sağlayan belgelerdendir. Bu senetlerin de kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermesi gerekir.
3) Resmi dairelerin ve yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri yazılı belgeler
- Bu belgeler, resmi daireler veya yetkili makamlar tarafından düzenlendiklerinden, bunlarda borçlunun imzası bulunmaz. Borçlunun imzasının ikrar veya onaylanmış olması şartı burada aranmaz. Fakat, bu yazılı belgelerin, itirazın kaldırılmasını sağlayıcı nitelikte sayılabilmesi için, borçlunun, itirazın kaldırılmasını sağlayıcı nitelikte sayılabilmesi için, borçlunun belli bir para borcunu kayıtsız şartsız ödemek zorunda olduğunu içermeleri gerekir.
- Aciz belgesi,
- Rehin açığı belgesi,
- Müspet tespit hüküm belgeleri,
- Tedbir nafakası kararı,
- Tazminat davasında, hakimin vermiş olduğu geçici ödeme kararı gibi.

İcra mahk'si, alacaklının dayandığı belgenin md 68'deki belgelerden olmadığını tespit edince, alacaklıya, mahk'de alacak davası açması için süre veremez ve alacaklı mahk'de dava açtığı takdirde, bu davanın sonuçlanmasını, itirazın kaldırılması talebinin karara bağlanması için **bekletici sorun yapamaz.** Alacaklının dayandığı belgenin md 68'deki belgelerden olmadığını tespit eden icra mahk'si, alacaklının itirazı kaldırılması talebinin reddine karar vermek zorundadır.

Borçlu da, itirazını, icra mahk'nde ancak md 68'deki nitelikte bir **yazılı belge ile ispat edebilir;** borçlu itirazını ispat ederse, itirazın kaldırılması talebi reddedilir. Borçlu itirazını bu belgelerden biri ile ispat edemezse, itirazın kesin kaldırılmasına karar verilir.

Borçlu, alacaklının dayandığı senetteki vadeye göre, **borcun muaccel olmadığını,** aynı senet ile ispat edebilir.

Borçlu alacaklının göstermiş olduğu belgeden anlaşılamayan itirazlarını icra mahk'nde yazılı belge ile ispat edebilir.

Borçlunun göstermesi gereken yazılı belgeler de, 3 çeşittir;

1)Adi Yazılı Belge

- Borçlu itirazını alacaklı tarafından sunulmuş olan adi senet ile ispat edebilir.
- Alacaklı, borçlunun icra mahk'nde göstermiş olduğu adi senetteki imzayı ikrar ederse; icra

mahk'si itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

- Borçlunun gösterdiği adi yazılı belge altındaki imza alacaklı tarafından inkar edilirse, icra mahk'si bu imzanın alacaklıya ait olup olmadığını md 68'deki usule göre inceler.

➔ İcra mahk'si, yapacağı imza incelemesi sonucunda, adi yazılı belge altındaki imzanın alacaklıya ait olduğu kanısına varırsa, alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddeder ve alacaklıyı para cezasına mahkum eder.

➔ İcra mahk'si, yapacağı imza incelemesi sonucunda, adi yazılı belge altındaki imzanın alacaklıya ait olduğu kanısına varırsa, borçlunun itirazının kesin kaldırılmasına karar verir.

2)İmzası noterlikçe onaylı yazılı belge

Alacaklı noterlikçe onaylı imzasını inkar edemez. İcra mahk'si, böyle bir imza inkarını inceleme konusu yapamaz ve alacaklının itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

3) Resmi dairelerin veya yetkili makamların verdikleri yazılı belge veya makbuzlar

→Borçlu, itirazını yukarıdaki 3 çeşit belgeden biri ile ispat eder, icra mahk'si, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

→Borçlu, itirazını bu 3 belgeden biri ile ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kesin kaldırılmasına karar verir.

İtirazının kaldırılmasına karar verilen borçlu, borçlu olmadığının tespiti için bir menfi tespit davası açabilir. Fakat, bu menfi tespit davası, kendiliğinden icra takibini durdurmaz. Ancak, menfi tespit davasının açıldığı mahk, teminat karşılığında, icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi için, ihtiyati tedbir kararı verebilir.

İtirazın kaldırılması usulünde, yetkili icra mahk'si; icra takibinin yapıldığı icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahk'dir. İtirazın kaldırılması talebi, icra mahk'ne yapılır.

İtirazın kaldırılması talebi dilekçesinde, alacaklı ile borçlunun isim ve adresleri, borçluya karşı bir icra takibi yapıldığı, borçlunun ödeme emrine itiraz ettiği, bu itirazın haksız olduğu belirtilmeli ve borçlunun itirazının kaldırılması ile %20'den aşağı olmamak üzere tazminata mahkum edilmesi istenmelidir.

Basit yargılama usulü uygulanır. İvedi işlerden sayılır. adli tatil hükümleri uygulanmaz. Mutlaka duruşmalı olarak incelenir. Alacağın varlığını ispatlama yükü; alacaklıya düşer.

Alacaklı, alacağını md 68'deki belgelerden biri ile ispatlayamazsa, mahk, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

Alacaklı alacağını md 68'deki belgelerden biri ile ispat ederse, itirazını ispat etmek borçluya düşer. Borçlu, itirazını alacaklının göstermiş olduğu yazılı belge veya kendi göstereceği ayrı bir yazılı belge ile ispat etmekle yükümlüdür. Borçlu itirazını ispat ederse, icra mahk'si, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir; borçlu itirazını ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kesin kaldırılmasına karar verir.

Borçlu, itirazında bildirmiş olduğu sebeplerle bağlıdır. Alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini de ileri sürebilir.

Borçlu, ödeme emrine itiraz ederken sebep bildirmemişse, yalnız alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini ileri sürebilir.

→Borçlu, alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini, icra mahk'ndeki ilk duruşmada, hep birlikte ileri sürmelidir. Bundan sonra, borçlu, yeni itiraz sebeplerini, ancak alacaklının muvafakati ile ileri sürebilir. Yani, **savunmanın genişletilmesi yasağı** ve onun istisnası olan alacaklının açık muvafakati burada da uygulanır.

İcra mahk'nin, itirazın kaldırılması talebi hakkında vereceği **karar 2 şekilde olur;**

1) İtirazın kaldırılması talebinin reddi kararı,
2) İtirazın kesin kaldırılması kararı

1)İtirazın Kaldırılması Talebinin Reddi Kararı

İtirazın kaldırılması talebini esasa ilişkin bir nedenle reddeden icra mahk'si, aynı karar ile, alacaklıyı tazminata mahkum eder.

İtirazın kaldırılması talebinin reddi ile, alacaklının ilamsız icra takibine devam edemeyeceğine karar verilmiş olur.

İtirazın kaldırılması talebinin **reddi kararı,** maddi anlamda **kesin hüküm teşkil etmez.** Bu karar, yalnız ilamsız icra bakımından kesindir; itirazın kaldırılması talebinin reddi kararı ile alacaklının ilamsız icra takibi son bulur. Bundan sonra, alacaklı, yeni bir ilamsız icra takibi yapamaz.

İtirazın kaldırılması talebinin reddne ilişkin icra mahk'si kararı maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden, alacaklı, aynı alacak için, **genel mahk'de bir alacak davası açabilir.** Borçlu, bu alacak davasına karşı vereceği cevap veya 2.cevap dilekçesinde, bütün savunma sebeplerini bildirmelidir; akdi halde, borçlu savunmayı genişletme itirazı ile karşılaşabilir.

Alacaklı açtığı alacak davasını kazanırsa, alacaklı aleyhine hükmetmiş olduğu tazminat kalkar. Alacak davasını kazanan alacaklı, mahk'den lehine alacağı ilam ile, ilamlı icra yoluna başvurabilir. Fakat, eski ilamsız icra takibine devam edilmesini isteyemez.

2)İtirazın Kesin Kaldırılması Kararı

Esasa ilişkin bir nedenle itirazın kaldırılmasına karar veren icra mahk'si, aynı karar ile, borçluyu, haksız olarak itiraz ettiği alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere tazminata mahkûm eder.

İtirazın kesin kaldırılması kararı ile, borçlunun yapmış olduğu itiraz kaldırılmış olur. Alacaklı, icra mahk'nin itirazın kesin olarak kaldırılmasına ilişkin kararını icra dairesine vererek, itiraz üzerine durmuş olan ilamsız icra takibine devam edilmesini isteyebilir.

Alacaklının haciz isteyebilmesi için, itirazın kaldırılması kararının kesinleşmiş olmasına gerek yoktur. Çünkü, itirazın kesin kaldırılması kararının istinaf edilmiş olması ve istinaf mahk'si kararının temyiz edilmiş olması, satıştan başka icra takip işlemlerini durdurmaz.

İtirazın kaldırılması kararı yalnız o ilamsız icra takibi bakımından kesin hüküm teşkil eder. İtirazın kaldırılması kararı, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez. Bu nedenle, itirazın haklı olduğu, yani borçlu olmadığı kanısında bulunan borçlu, genel mahk'de bir menfi tespit davası veya bir istirdat davası açabilir.

Borçlunun menfi tespit veya istirdat davası açması üzerine, icra mahk'nin alacaklı lehine hükmetmiş olduğu tazminatın tahsili, bu dava sonuna kadar ertelenir ve borçlu davayı kazanırsa tazminat kalkar. Alacaklı, borçlunun açtığı menfi tespit davasına veya istirdat davasına karşı, icra mahk'nin itirazın kaldırılması kararına dayanarak, kesin hüküm itirazında bulunamaz.

Takip konusu alacak tutarının istinaf veya temyiz sınırını geçmesi halinde, istinaf ve temyiz edilebilir.

İTİRAZIN GEÇİCİ OLARAK KALDIRILMASI

İtirazın kaldırılmasının 2 çeşit olduğu borca itiraz halinde **kesin kaldırma,** imzaya itiraz halinde ise **geçici kaldırma** söz konusudur.

İtirazın geçici kaldırılması, yalnız, alacaklının takibinin dayandığı adi senet altındaki imzanın borçlu tarafından inkar edilmesi halinde söz konusu olabilir.

İtirazın iptali davası açması daha emin bir yol olduğu için bu halde alacaklı, itirazın iptali davası açabilir.

Alacaklının itirazın geçici kaldırılmasını istemesi üzerine, icra mahk'si, adi senet altındaki imzanın borçluya ait olup olmadığını inceler. İcra mahk'si, imzanın borçluya ait olduğu kanısına varırsa, borçlunun itirazının geçici kaldırılmasına karar verir.

Alacaklı, itirazın geçici kaldırılması kararına dayanarak, yalnız geçici haciz isteyebilir.

ADİ SENETTEKİ İMZANIN İNKAR EDİLMİŞ OLMASI

Adi senedin itirazın kaldırılmasını sağlayıcı nitelikte bir yazılı belge sayılması bakımından, kesin kaldırma ile geçici kaldırma arasındaki tek fark, kesin kaldırmada adi senetteki imza borçlu tarafından ikrar edilmiş olduğu veya öyle sayıldığı halde, geçici kaldırmada; borçlu, adi senetteki imzayı inkar etmiş durumdadır.

Borçlunun imzaya itirazını, 7 gün içinde yapacağı itirazında ayrıca ve açıkça bildirmek zorunda olduğu, aksi halde alacaklı, icra mahk'nden itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilir. Borçlu, icra mahk'nde imzasını inkar edemez; etse bile, icra mahk'si, bu imza inkarını inceleme konusu yapamaz.

Borçlu ödeme emrine itiraz ederken ayrıca ve açıkça imzaya itiraz etmemişse, bu halde alacaklı, itirazın geçici kaldırılmasını isteyebilir.

İTİRAZIN GEÇİCİ KALDIRILMASI USULÜ

Alacaklı, itirazın kendisine tebliği tarihinden itibaren 6 ay içinde itirazın geçici olarak kaldırılmasını isteyebilir. Borçlu, icra mahk'ndeki ilk duruşmaya davetiye ile davet edilir. Bu davetiye ile borçluya, duruşmada hazır bulunmazsa, itirazının geçici olarak kaldırılmasına karar verileceği ihtar olunur.

İtirazın geçici kaldırılması talebini de, basit yargılama usulüne göre ve mutlaka duruşmalı olarak inceler.

Borçlu, icra mahk'ndeki ilk duruşmada bizzat hazır bulunmaya mecburdur. Hazır bulunmazsa, icra mahk'si, başkaca bir inceleme yapmaksızın, yalnız bu nedenle, itirazın geçici kaldırılmasına ve borçlunun sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın

%10'u oranında para cezasına mahkum edilmesine karar verir.

Borçlu ilk duruşmaya gelirse, icra mahk'si, alacaklının itirazını geçici kaldırılması talebini incelemeye başlar. İcra mahk'si, ilk önce 2 taraftan izahat alır. Bundan sonra, icra mahk'si, alacaklının dayandığı adi senedin kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içerip içermediğini inceler; içermiyorsa, imza incelemesi yapmasan itirazın geçici kaldırılması talebinin reddine karar verir.

Alacaklının dayandığı adi senet, kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içeriyorsa, bakılır;

1)**Borçlu,** imzaya itiraz ederken, **imzaya itiraz ile çelişme halinde bulunmayan başka itiraz sebepleri de bildirmişse,** bu halde icra mahk'si, ilk önce, yapılmışsa alacağın esasına ilişkin olmayan itirazları inceler. İcra mahk'si, böyle bir itirazı kabul ederse, imza incelemesine geçmeden, itirazın geçici kaldırılması talebinin reddine karar verir.

İcra mahk'si, alacağın esasına ilişkin olmayan itirazlarını reddederse, borçlunun imzaya itiraz ile çelişme halinde bulunmayan alacağın esasına ilişkin itirazlarını incelemeye başlar. İcra mahk'si, böyle bir itirazı kabul ederse, imza incelemesine geçmeden, itirazın geçici kaldırılması talebinin reddine karar verir.

İcra mahk'si, borçlunun imza inkarı dışındaki itirazlarının hepsini reddederse, o zaman imza incelemesine başlar.

2)Borçlu, ödeme emrine itiraz ederken **yalnız imza inkarında bulunmuş ise,** alacaklının itirazın geçici kaldırılması talebi üzerine, icra mahk'si, hemen imza incelemesine başlar.

3)İmza incelemesi, icra hakiminin taraflardan alacağı izahat üzerine durum aydınlığa kavuşabilir; Borçlu, bu izahat sırasında veya daha sonraki dönemde, ödeme emrine itiraz ederken inkar etmiş olduğu **imzayı açıkça ikrar ederse,** takibin dayanağı olan adi senet imzası ikrar edilmiş bir senet haline gelir ve alacaklının itirazı geçici kaldırılması talebi de, itirazın kesin kaldırılması talebine dönüşür.

Borçlu, icra mahk'nde de imzayı inkar etmeye devam ederse, o zaman, icra mahk'si, takibin dayanağı olan adi senetteki imzanın borçluya ait olup olmadığını incelemeye başlar.

İmza incelemesi, adi senetteki inkar edilen imza ile, borçluya ait bulunduğu muhakkak olan başka bir imzanın karşılaştırılması suretiyle yapılır. bu karşılaştırma sonucunda, inkar edilen imzanın borçluya ait olup olmadığına karar verilir. Borçluya ait bulunduğu muhakkak olan bir imza 2 şekilde elde edilir;

1) Yazı yazdırma
2) İmza karşılaştırması

Hakim, bilirkişi incelemesine başvurabilir.

İCRA MAHK'Sİ KARARI

1)İcra mahk'si, adi senet altındaki imzanın borçluya ait olmadığı kanısına varırsa, alacaklının **itirazın geçici kaldırılması talebinin reddine** karar verir. Aynı ret kararı ile, alacaklıyı, alacağın **%20'sinden** aşağı olmamak üzere **tazminata hükmeder.**

İtirazın geçici kaldırılması talebinin reddi kararı, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez. Bu nedenle, alacaklı, aynı alacak için, genel mahk'de bir alacak davası açabilir. Alacaklı, alacak davası açarsa, icra mahk'sinin borçlu lehine hükmetmiş olduğu tazminatın tahsili, dava sonuna kadar ertelenir ve alacaklı davayı kazanırsa tazminat kalkar.

2)İcra mahk'si, alacaklının dayandığı adi senet altındaki imzanın borçluya ait olduğu kanısına varırsa, **itirazın geçici kaldırılmasına** karar verir.

İtirazın geçici kaldırılmasına karar veren icra mahk'si, aynı kararda, haksız yere imzasını inkar etmiş olan borçluyu, sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın %10'u oranında para cezasına mahkum eder.

Bundan başka, itirazın geçici kaldırılmasına karar veren icra mahk'si, alacaklı talep etmişse, aynı karar ile, borçluyu, alacağın %20'sinden az olmamak kaydıyla tazminat ödemesine hükmeder.

İtirazın geçici kaldırılması kararı maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden, borçluyu, borçtan kurtulma davası, menfi tespit davası veya istirdat davası açabilir.

Borçlunun bu davalardan birini açması halinde, icra mahk'nin itirazın geçici kaldırılması kararında hükmetmiş olduğu para cezasının ve tazminatın tahsil dava sonuna kadar ertelenir; borçlu, açtığı davayı kazanırsa, icra mahk'nin hükmetmiş olduğu para cezası ve tazminat kalkar.

Takip konusu alacak miktarının, istinaf ve temyiz sınırını geçmesi dahilinde istinaf ve temyize başvurulabilir.

İTİRAZIN GEÇİCİ KALDIRILMASI KARARININ SONUÇLARI

İtirazın geçici kaldırılması kararının takip hukuku bakımından sonuçları;

1) İtirazın geçici kaldırılması kararı üzerine, **alacaklı,** kesin haciz isteyemez; ancak, **geçici** haciz isteyebilir. Geçici haciz, kesin haciz hakkındaki hükümlere göre yapılır. geçici haciz sahibi alacaklı, **satış talebinde bulunamaz.**
2) Borçlu itirazın geçici kaldırılması kararının kendisine veya vekiline tebliğinden veya tefhiminden itibaren **3 gün içinde mal beyanında bulunması gerekir.** fakat, alacaklı, geçici haciz isteyebilmek için, borçlunun mal beyanında bulunmasını beklemek zorunda değildir.
3) Borçlu itirazın geçici kaldırılması kararının kendisine tefhiminden veya tebliğinden itibaren 7 gün içinde, **borçtan kurtulma davası açabilir.** Borçlu, itirazın geçici kaldırılması kararının, kesin kaldırma kararına dönüşmesini önlemek istiyorsa bu 7 günlük süre içinde borçtan kurtulma davası açmalıdır. **Borçlu, 7 gün içinde, borçtan kurtulma davası açmazsa, itirazın geçici kaldırılması kararı ve konulmuşsa geçici haciz kesinleşir.**
   Bundan sonra borçlu, menfi tespit davası açabilir. Menfi tespit davası açmamış olan borçlu, borcu ödedikten sonra istirdat davası açabilir.

<u>BORÇTAN KURTULMA DAVASI</u>

İcra mahk'nce **itirazı geçici olarak kaldırılan borçlu,** aleyhine başlamış olan icra takibine devam edilmesini önlemek için, 7 gün içinde, genel mahk'de dava açabilir. Buna, borçtan kurtulma davası denir.

Hukuki niteliği bakımından bir **menfi tespit davasıdır.** Borçlunun icra takibi sonuçlanıncaya kadar menfi tespit davası açma hakkı vardır. Ancak borçlu, menfi tespit davasını itirazın geçici kaldırılması kararından itibaren **7 gün içinde açarsa,** dava borçtan kurtulma davası ismini alır.

Borçlu, 7 gün içinde borçtan kurtulma davası **açmazsa,** itirazın geçici kaldırılması kararı ve konulmuş ise geçici haciz kesinleşir. Bunun üzerine;

- Alacaklı, icra takibine devam edilmesini isteyebilir.
- Borçlu, itirazın geçici kaldırılmasına karar verilmeden önce genel mahk'de takip konusu borcun mevcut olmadığını tespiti için **bir menfi tespit davası açmışsa,** artık 7 gün içinde **borçtan kurtulma davası açmasına gerek yoktur.**
- Borçtan kurtulma davası alacaklının yerleşim yeri mahkemesinde veya icra takibinin yer mahkemesinde açılabilir.
- Borçtan kurtulması davası için görevli mahkeme, asliye hukuk mahkemesidir. Yalnız, kira ilişkisinden doğan alacaklar için görevli mahkeme, sulh hukuk mahkemesidir.

Borçtan kurtulma davası, itirazın iptali davasına benzemektedir. Şu anlamda ki, her iki davada da, icra takibi konusu alacağın gerçekten mevcut olup olmadığı genel mahkemeler tarafından genel hükümlere göre araştırılıp tespit edilmektedir. İtirazın iptali davasının alacaklı (borçluya karşı) açtığı halde borçtan kurtulma davası borçlu tarafından (alacaklıya karşı) açılır.

Borçtan kurtulma davasının dinlenebilmesi için borçlunun, ilk duruşma gününe kadar (en geç ilk duruşmada) dava konusu alacağın %15'i oranında bir **teminat** göstermesi şarttır. Davacı ilk duruşma tarihine kadar %15'i oranında bir teminat göstermezse, borçtan kurtulma davası sadece bu nedenle reddolunur.

Borçtan kurtulma davasına **deliller ve incelenmesi** de tamamen genel hükümlere tabidir. İspat yükü bakımından davacı borçlu istenilen alacağın borçlusu olmadığını iddia etmekte devam ediyorsa, **davalı alacaklı, alacağın varlığını ispat etmekle yükümlüdür.**

Davalı alacaklı, alacaklı olduğunu ispat ettikten (özellikle takibin dayandığı adi senet altındaki imzanın borçluya ait olduğu tespit edildikten) sonra, davacı borçlu, borçlu olmadığını ispat edebilir. 7 gün içinde açılan borçtan kurtulma davası ile, borçlunun itirazı üzerine durmuş olan icra takibi durmaya devam eder.

Borçtan kurtulma davası sonucunda verilen hüküm, bu hükmün kesinleşmesi ile, taraflar arasındaki alacak borç ilişkisi, maddi hukuk bakımından kesin olarak karara bağlanır. Yani, borçtan kurtulma davası sonucunda verilen hüküm, taraflar arasındaki maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.

Borçtan kurtulma davası 2 şekilde sonuçlanabilir;

1)Borçlu davayı kazanırsa, yani, **mahk borçlunun borçlu olmadığının tespitine karar verirse,** ve bu karar kesinleşirse, ilamsız icra takibi hükümsüz kalır. Artık, alacaklının ilamsız icra takibine devam etmesine veya bir alacak davası açmasına imkan yoktur. Çünkü borçlunun takip konusu alacağın borçlusu olmadığı, mahk kararı ile kesin olarak tespit edilmiştir.

Borçlunun borçtan kurtulma davasını kazanması, hüküm kesinleşmesi ile, borçlunun icra mahk'nce mahkum edildiği ara cezası ve tazminat kendiliğinden kalkar.

2)Borçlunun davayı kazanması halinde, mahk, alacaklıyı, borçluya, borçlunun borçlu olmadığı tespit edilen meblağın %20'sinden az olmamak üzere uygun bir tazminat ödemeye mahkum eder.

Mahk, **borçtan kurtulma davasının reddine karar verirse,** itirazın geçici kaldırılması kararı kesin kaldırma kararına dönüşür ve alacaklı ilamsız icra takibine devam edilmesini isteyebilir. Daha önce borçlunun mallarına geçici haciz konulmuşsa, bu geçici hacizde borçtan kurtulma davasının reddi ile kesin hacze dönüşür ve alacaklı hacizli malların satışını isteyebilir.

Borçtan kurtulma davasını kaybeden borçlu, brçlu olduğu tespit edilen alacak tutarının %20'sinden aşağı olmamak üzere alacaklıya uygun bir tazminat ödemeye mahkum edilir.

Borçlunun **borçtan kurtulma davasını kaybetmesi halinde,** icra mahk'nce hükmedilen asgari %20 tazminat kalkmaz, kesinleşir; yani tahsil edilebilir hale gelir. Böylece, borçtan kurtulma davasını kaybeden borçlu, alacaklıya, **2 adet asgari %20 tazminat ödemekle yükümlü olur.**

Genel mahk'nin borçtan kurtulma davası hakkındaki kararlarının, istinaf edilmesi HMK'daki genel istinaf hükümlerine tabidir. Temyizde aynı şekilde!

İCRA TAKİBİNİN İPTALİ ve GERİ BIRAKILMASI

İCRA TAKİBİNİN İPTALİ

Hakkındaki icra takibi kesinleşen borçlu, artık cebri icradan kurtuluş çaresi kalmadığını anlayarak, alacaklıya borcunu ödemiş olabilir. Bu halde, alacaklının normal olarak icra takibini geri alması, yani icra takibinden vazgeçmesi veya hiç olmazsa icra takibine devam etmemesi gerekir. fakat, alacaklı, borcunun ödenmiş olmasına rağmen icra takibine devam etmek isterse, kötüniyetli alacaklılara karşı, borçluyu korumak için, icra takibinin iptali yolu kabul edilmiştir.

Takibin iptali ve ertelenmesi talebi, şikayet veya itiraz değildir. **Takibin iptali ve ertelenmesi talebi, dava da değildir.** Md 71'deki sebeplerin varlığı halinde, takibin iptali veya ertelenmesini sağlayan **kendine özgü bir yoldur.**

TAKİBİN İPTALİ ŞARTLARI

1) **Borcun ve ferilerinin itfa edilmiş olması**

Borçlu, borcunu doğrudan doğruya icra dairesinin banka hesabına ödemiş ise, borcundan kurtulur ve bununla yapılmakta olan icra takibi de son bulur. İcra dairesi, kendisine yapılan ödemenin doğru ve tam olup olmadığını kolayca tespit eder ve bu nedenle icra takibinin son bulunduğuna da kendisi karar verir. Fakat borçlu, borcunu icra dairesi dışında alacaklıya ödemiş ise, o zaman bu ödemenin tam ve doğru olarak yapılıp yapılmadığının anlaşılabilmesi için, ispat hukuku bakımından bir inceleme yapılması gerekir. bu icra mahk'nin görevidir.

İtfa terimi, ödeme, bağışlama, ibra, takas ve yenileme gibi borcun son bulması sebeplerini kapsar.

İcra mahk'nin itfa sebebine dayanarak icra takibinin iptaline karar verebilmesi için, **borcun icra takibinin kesinleşmesinden sonraki dönemde itfa edilmiş olması şarttır.**

Takip tarihinden önceki ve takip tarihi ile ödeme emrine itiraz tarihine kadar ki itfa, ancak ödeme emrine itiraz yolu ile ileri sürülebilir. Yani borçlu, takip tarihinden önce veya ödeme emrine itiraz tarihine kadar gerçekleşmiş olan itfaya dayanarak md 71'e göre icra mahk'nden takibin iptalini isteyemez.

Borçlunun itfa sebebiyle, icra mahk'nden takibin iptalini isteyebilmesi için, borcun tamamını ve ferilerinin, yani bütün faizlerin ve bütün icra giderleri dahil giderlerin itfa edilmiş olması gerekir.

Borcun bir kısmının itfa edilmiş olması halinde, borçlu, icra mahk'nden takibin kısmen iptalini isteyebilir. Bu halde, **kısmi itfanın** md 71/1'e göre ispat edilmesi üzerine icra mahk'si, takibin kısmen iptaline karar verir. Alacaklı, kalan alacak kısmı yani takibin iptal edilmeyen bölümü için icra takibine devam edebilir.

2) **Borcun itfa edildiğinin belge ile ispatı gerekir**

Borçlu, icra mahk'nde takibin iptalini sağlayabilmek için, borcun takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde itfa edildiğini ancak alacaklı tarafından verilmiş olan aş.belgelerden biri ile ispat edebilir;

- İmzası noterlikçe onaylı bir belge
- İmzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş adi belge

İCRA TAKİBİNİN İPTALİ USULÜ

İcra takibinin iptali, borçlu tarafından, icra takibinin yapıldığı yerdeki **icra mahk'nden istenir.** İcra takibinin iptalini ve ertelenmesini istemek, belirli bir süre ile sınırlandırılmış değildir.

İcra mahk'si takibin iptali talebini basit yargılama usulüne göre inceler. İcra mahk'nin incelemesini duruşmalı yapması ve tarafları çağırması gerekir.

Borçlu, borcunu itfa ettiğini, bu belgelerden biri ile ispat edebilirse, icra mahk'si icra takibinin iptaline; ispat edemezse, takibin iptali talebinin reddine karar verir.

Borçlunun ibraz ettiği adi belgenin altındaki imza alacaklı tarafından inkar edilirse, icra mahk'si, imza incelemesi yapamaz. Takibin iptali talebini reddeder.

TAKİBİN İPTALİ KARARI ve HÜKÜMLERİ

Takibin iptali talebinin kabulüne veya reddine ilişkin icra mahk'si kararı, takip konusu alacağın istinaf sınırını geçmesi şartı ile, istinaf edilebilir.

İcra mahk'nin takibin iptaline karar vermesi üzerine, icra takibi durur; iptal kararının kesinleşmesi ile bütün icra takibinin o zamana kadar yapılmış bütün takip işlemlerinin iptali gerekir.

ZA NEDENİYLE İCRANIN GERİ BIRAKILMASI

ZA itfa sayılamaz. Alacak takip talebinden önce ZA'na uğramış ise, borçlunun bunu ödeme emrine itiraz yolu ile ileri sürmesi gerekir. yoksa, takip talebinden önce gerçekleşmiş olan ZA'na dayanarak, icranın geri bırakılması istenemez.

Takip talebi ile ZA kesilir. Takip talebi ile takibin, ödeme emrinin kesinleşmesi arasındaki dönemde icra takibinin konusu olan alacak kural olarak ZA'na uğramaz.

Takip konusu alacağın, takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde ZA'na uğraması mümkündür. Çünkü, haciz ve satış isteme sürelerinin geçmesi hallerinde icra takibi düşmez. İcra takibi, derdest kalmakta devam eder ve alacaklı, ZA süresi içinde yenileme talebinde bulunarak haciz istemek suretiyle, her zaman takibe devam edilmesini isteyebilir.

Alacaklı, icra takibinin kesinleşmesinden itibaren borcun tabi olduğu ZA süresini geçirdikten sonra yenileme talebinde bulunursa borçlu, **takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun ZA'na uğradığını** ileri sürebilmelidir. Fakat, takip kesinleşmiş olduğu için, borçlu bunu ödeme emrine itiraz yolu ile yapamaz. Bu halde, borçlunun başvurabileceği yol, ZA nedeniyle icranın geri bırakılması yoludur.

ZA nedeniyle icranın geri bırakılması da borçlu tarafından icra takibinin yapıldığı icra dairesinin tabi olduğu icra mahk'nden istenir. ZA nedeniyle icranın geri bırakılması talebi de, her zaman yapılabilir.

Borçlunun, **ZA nedeniyle icranın geri bırakılması talebi, md 33/a hükümlerine göre incelenir.** Buna göre, borçlu takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun ZA'na uğradığını bildirecek, icra mahk'nden icranın geri bırakılması kararı verilmesini ister. Borçlu bu ZA iddiasını ispat için bir belge göstermek zorunda değildir.

Borçlunun takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun ZA'na uğradığını ispat etmesi üzerine, ZA'nın kesildiğini veya durduğunu ispat yükü **alacaklıya düşer.** Alacaklı, ZA'nın kesildiğini veya durduğunu ancak resmi belgelerle ispat edebilir.

İcra mahk'si yapacağı inceleme sonucunda, takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun **ZA'na uğramış olduğu** kanısına varırsa, **icranın geri bırakılmasına karar verir.** Buna karşılık, icra mahk'si, takibin kesinleşmesinden sonraki dönemde borcun ZA'na uğramadığı kanısına varırsa, takibin yani icranın devam edilmesine ve takibin yani icranın geri bırakılması talebinin reddine karar verir.

İcranın geri bırakılmasına veya takibin devamına ilişkin icra mahk'si kararı, takip konusu alacağın istinaf sınırını geçmesi ile istinaf edilebilir.

İcra mahk'nin ZA nedeniyle icranın geri bırakılmasına karar vermesi halinde, alacaklı, icranın geri bırakılması kararının kesinleştiğinin kendisine tebliğinden sonra 7 gün içinde, ZA'nın vaki olmadığını ispat ve dolayısıyla alacağın tahsili için asliye hukuk mahk'nde dava açabilir. Aksi takdirde alacaklının alacağının ZA'na uğradığı hususu, kesin hüküm teşkil eder.

İCRA TAKİBİNİN ERTELENMESİ

Borçlu, kesinleşmiş olan icra takibi konusu borcunu ödemek için, **alacaklının** kendisine **(borçluya)** bir mühlet verdiğini noterden onaylı veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir belge ile ispat ederse, icra mahkemesi borçlunun talebi üzerine icra takibinin ertelenmesine karar verir.

İcra takibinin ertelenmesi şartları şunlardır:

1) **Borçluya mühlet verilmiş olması: mühletin de icra takibinin kesinleşmesinden sonraki dönemde verilmiş olması gerekir.**
2) **Borçlu, alacaklısının kendisine mühlet verdiğini, ancak noterden onaylı veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir belge ile ispat edebilir.**

icra mahk'si, borçlunun gösterdiği belgeden, alacaklının borçluya bir süre verdiği kanısına varırsa, icra takibinin ertelenmesine karar verir. İcra mahk'si,

kararında, icra takibinin ne kadar süre için ertelendiğini belirtmelidir.

İcra takibinin ertelenmesi kararı ile, icra takibi durur. Bu süre içinde hiçbir icra takip işlemi yapılamaz. Bu süre geçince, alacaklının talebi üzerine, icra dairesi, icra takibine devam eder.

İcra takibinin ertelemesi ile, kanunun tayin etmiş olduğu süreler, özellikle haciz ve satış isteme süreleri durmaz; yürümeye devam eder.

Borçlu, alacaklının kendisine bir süre verdiğini, belgelerden biri ile ispat edemezse, icra mahk'si, icra takibinin ertelenmesi talebinin reddine karar verir. Fakat, borçlu, alacaklının kendisine bir süre verdiğinin tespiti için, menfi tespit davası açabilir.

MENFİ TESPİT DAVASI

Davalı tarafından varlığı iddia edilen bir hukuki ilişkinin mevcut olmadığının tespiti inç açılan davadır. Borçlu, icra takibinden önce veya icra takibi sırasında borçlu bulunmadığının tespiti için bu davayı açabilir.

Borçlu, çeşitli nedenlerle borçlu olmadığını bildirebilir. Bu nedenler; maddi hukuka ilişkindir. Bu nedenle, borçlunun hangi nedenlere dayanarak borçlu olmadığını bildirmesini incelemek icra-iflas hukukunun görevine girmez.

- Borçlu, borç senedinin, sözl'nin geçersiz olduğunu ileri sürebilir,
- Borcu ödemiş olduğunu ileri sürebilir,
- Borcunu takas ettiğini ileri sürebilir,
- Borç senedinin iptali talebi ile açılan davada menfi tespit davası niteliğindedir,
- Borçlunun alacaklının takip konusu yaptığı senedin sahte olduğunun tespiti için açtığı dava da menfi tespit davası niteliğindedir.

İcra takibinden sonra açılan menfi tespit davasının, alacaklının icra takibi sırasında kazandığı haklara zarar vermemesi ve onun icra takibini geciktirmek için kötüye kullanılamaması gerekir. kanun, bir taraftan icra takibinin her aşamasında menfi tespit davası açılabileceğini düzenlerken, diğer taraftan alacaklının haklarını koruyacak hükümler koymuştur. Buna göre, menfi tespit davasını icra takibinden önce açılan menfi tespit davası ve icra takibinden sonra açılan menfi tespit davası olmak üzere 2 tanedir.

1) İcra takibinden önce açılan menfi tespit davası

borçlu, kendisini ödemek zorunda olmadığı bir borç ile tehdit eden kişiye karşı, böyle bir borcu olmadığının tespiti için daha ortada başlamış bir icra takibi yokken menfi tespit davası açabilir.

İcra takibinden önce menfi tespit davası açılabilmesi için, borçlunun, borçlu olmadığının hemen tespit edilmesinde korunmaya değer güncel bir hukuki yararın bulunması gerekir.

Açılmış ve görülmekte olan veya açılacak bir davada iddia ve savunma olarak ileri sürülebilecek hususlar için, ayrı bir tespit davası açmakta hukuki yarar yoktur.

- Alacaklının elinde md 68'de belirtilen bir belge yoksa, borçlunun, borçlu olmadığının tespiti için menfi tespit davası açmakta korunmaya değer güncel bir hukuki yarar yoktur.
- Borçlunun, alacaklının elindeki adi senedin sahte olduğunu bildirerek, sahtelik davası açmasında hukuki yararı yoktur,
- Borçlunun, kendisinden istenen alacağın ZA'na uğramış olduğunu bildirerek menfi tespit davası açmakta hukuki yararı yoktur.

İcra takibinden önce açılmış olan menfi tespit davası, aynı alacak için daha sonra ilamsız icra takibi yapılmasını önlemez ve daha sonra yapılacak icra takibini kendiliğinden durdurmaz. Fakat, menfi tespit davasına bakan mahk, davacının talebi üzerine, teminat karşılığında, icra takibinin durdurulması hakkında **ihtiyati tedbir kararı** verebilir. Menfi tespit davasına bakan mahk, menfi tespit davasının haksız olduğu kanısında ise, borçlunun **ihtiyati tedbir talebin** reddeder.

2) İCRA TAKİBİNDEN SONRA AÇILAN MENFİ TESPİT DAVASI

Borçlu, icra takibinden sonra da, borçlu olmadığının tespiti için bu davayı açabilir. Borçlunun, icra takibinden sonra menfi tespit davası açabilmesi için de, borçlu olmadığının hemen tespit edilmesinde korunmaya değer güncel bir hukuki yararının bulunması gerekir.

- alacaklının elinde md 68'de yazılı nitelikte bir belge yoksa veya borçlu alacaklının elindeki senedin sahte olduğu kanısında ise, borçlunun, kendisine **ödeme emri tebliğ edilmeden önce** veya tebliğ edildikten sonra **itiraz süresi içinde,** borçlu olmadığının tespiti için **menfi tespit davası açmakta hukuki yararı yoktur.**
- **Ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçlu,** cebri icra tehdidi altında olduğundan, borçlu olmadığının tespiti için menfi tespit davası açabilir.
- **Ödeme emrine itiraz etmiş olan borçlunun,** menfi tespit davası açmakta korunmaya değer güncel bir hukuki yararının bulunup bulunmadığını, aş ihtimallere göre inceleyeceğiz;
    1) Genel haciz yolunda **borçlunun borca itiraz etmiş olması halinde,** alacaklının elinde mf 68'de yazılı nitelikte bir belge yoksa, borçlunun, borçlu olmadığının tespiti için menfi tespit davası açmakta korunmaya değer hukuki bir yararı yoktur.
    2) Kambiyo senetlerine mahsusu haciz yolu ile takipte itiraz icra takibini durdurmadığından, icra mahk'nde itiraz etmiş olan ve fakat elinde md 169'da yazılı resmi bir belge bulunmayan borçlunun, menfi tespit davası açmakta, korunmaya değer güncel bir hukuki yararı vardır.
- Alacaklının **itirazın iptali davası açmasından sonra,** borçlunun menfi tespit davası açmakta korunmaya değer güncel bir hukuki yararı yoktur.

Alacaklı, itirazın iptali davası açmış ve bu davayı kazanmış ise, bu davada alacağın varlığı kesin hüküm ile tespit edilmiş olduğundan, borçlu, artık menfi tespit davası açamaz. **İcra takibinden sonra açılan menfi tespit davası, ilamsız icra takibini kendiliğinden durdurmaz.** İcra takibinden sonra açılan menfi tespit davası icra takibini kendiliğinden durdurmayacağı gibi, menfi tespit davasına bakan mahk, **ihtiyati tedbir** yolu ile dahi, icra takibinin durdurulmasına karar veremez.

Ancak, menfi tespit davasına bakan mahk, borçlu davacının göstereceği **teminat karşılığında, icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi için ihtiyati tedbir kararı verebilir.**

İcra takibinden sonra açılan menfi tespit davasında, yalnız paraların paylaştırılması safhasının durdurulması için, ihtiyati tedbir kararı verilebileceğini kabul etmektedir.

Mahk, icra takbinin daha önceki safhalarının durdurulması için ihtiyati tedbir kararı veremez. Buna göre;

- Borçluya ödeme emri gönderilmemesi,
- İcra mahk'nin itirazın kaldırılması talebini incelememesi,
- Borçlunun mallarının haczedilmemesi,
- Haczedilmiş mallarının satılmaması için ihtiyati tedbir kararı veremez.

İcra takibinin son safhasından önce, mahk'den icra veznesine girecek paranın alacaklıya ödenmemesi hakkında ihtiyati tedbir kararı almış olan borçlu, **malların haczedilmesini ve satılmasını önlemek için, alacağı karşılayacak parayı icra dairesine ödeyebilir.** Bu halde, borçlunun malları haczedilemez, haczedilmiş idi ise haciz kalkar, yani borçlunun malları satılamaz.

Genel hükümlere tabi bir davadır.

- İcra takibinden önceki menfi tespit davası, ödemek zorunda olmadığı kanısında bulunduğu bir borç ile tehdit edilen **brçlu tarafından,** kendisini böyle bir borç ile tehdit eden **alacaklıya karşı açılır.**
- **icra takibinden sonraki** menfi tespit davası, **takip borçlusu tarafından, takip alacaklısına karşı açılır.**
- Menfi tespit davası için görevli mahk, **asliye hukuk mahk'dir. Kira ilişkisinden doğan alacaklar hakkında açılan menfi tespit davası için görevli mahk, sulh hukuk mahk'dir.**
- Ticari dava niteliğinde olan menfi tespit davaları, **asliye ticaret mahk'nin** görevine girer.
- Menfi tespit davası konusu borç, bir **özel mahk'nin** görevine girmekte ise, menfi tespit davası da o özel mahk'de görülür.

→**İcra takibinden önce açılan menfi tespit davasında yetkili mahk,** HMK md 6 hükümlerine göre belirlenir.

→**İcra takibinden sonra** açılan menfi tespit davası için, **davalının yerleşim yeri mahk'si veya icra takibinin yapıldığı yer mahk'si** yetkilidir.

Menfi tespit davası normal bir hukuk davası gibi açılır. Menfi tespit davası, nispi harca tabiidir. Menfi tespit davası açan borçlunun, bunun için teminat göstermesi gerekmez. Teminat, sadece menfi tespit davasında ihtiyati tedbir kararı verilmesi için şarttır. Bütün menfi tespit davalarında olduğu gibi, icra ve iflas hukukundaki menfi tespit davasının açılmasıyla da ZA kesilmez. Menfi tespit davasında deliller normal bir hukuk davasındaki gibidir.

Menfi tespit davasında **ispat yükü,** kural olarak davalı alacaklıya düşer; fakat, davacıya düştüğü haller de vardır;

- Davacı, davalının varlığını iddia ettiği hukuki ilişkiyi sadece inkar etmekle yetinmekte ise, yani bu hukuki ilişkinin hiç doğmadığını ileri sürmekte ise, ispat yükü davalıya düşer.
- Alacaklının dayandığı senedin karşılıksız olduğunu ispat yükü, davacıya yani borçluya düşer. Davacı yani borçlu, davalının yani alacaklının iddia ettiği alacağın, ödeme, ibra ve takas gibi bir nedenle son bulduğunu ileri sürerse, bu iddiayı ispat yükü de davacı borçluya düşer.

MENFİ TESPİT DAVASINDA HÜKÜM

1) Menfi Tespit Davasının Reddi

Mahk, mendi tespit davasının haksız olduğu kanısına varırsa, davanın reddine karar verir. Bu ret kararı ile, alacaklının iddia ettiği alacağın mevcut olduğu maddi hukuk bakımından tespit edilmiş olur. Bu ret kararı, maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Bu nedenle, menfi tespit davasını kaybeden borçlu, borcu ödedikten sonra, alacaklıya karşı istirdat davası açamaz. Menfi tespit davasının reddi kararının özel sonuçları şunlardır;

1) Davanın görülmesi sırasında, icra takibinin durması veya icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi için ihtiyati tedbir kararı verilmiş idi ise, menfi tespit davasının reddine karar verilmesi ile, bu **ihtiyati tedbir kararı kendiliğinden kalkar.**
2) Menfi tespit davasının reddi kararı ile ihtiyati tedbir kendiliğinden kalktığından, davanın reddi üzerine hemen **icra takibine kaldığı yerden devam edilir.**
3) Menfi tespit davasının reddine karar veren **mahk, borçluyu,** alacaklının ihtiyati tedbir dolayısıyla alacağını geç almış bulunmasından doğan zararı için, **asgari %20 tazminata mahkum eder.**

Borçlunun tazminata mahkum edilebilmesi için, kötü niyetli olması şart değildir. Menfi tespit davasının reddine ilişkin hükmün kesinleşmesi halinde, **alacaklı** mahk'nin lehine hükmetmiş olduğu **tazminatı,** borçlunun ihtiyati tedbir kararını alırken göstermiş olduğu **teminattan alır.**

2) Menfi Tespit Davasının Kabulü

Mahk, menfi tespit davasının haklı olduğu kanısına varırsa, davanın kabulüne, yani **borçlunun borçlu olmadığının tespitine** karar verir. Bu karar, maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Bu nedenle, menfi tespit davasını kaybeden alacaklı, borçluya karşı bir alacak davası açamaz.

Menfi tespit davasının kabulü kararının genel sonuçları, diğer davalardaki gibidir; mesela, mahk, bu kararında yargılama giderlerini davalıya yükletir. **Menfi tespit davasının kabulü kararının** özel sonuçları;

1) Menfi tespit davasının borçlu lehine sonuçlanması ile, icra takibi derhal durur. Daha önce ihtiyati tesbir yolu ile icra takibinin durdurulmasına karar verilmemiş olsa bile, menfi tespit davasının borçlu lehine sonuçlanması ile icra takibi derhal durur.
2) Menfi tespit davasının kabulü kararının **kesinleşmesi üzerine,** davanın kabulü kararının içeriğine göre ve ayrıca hükme hacet kalmadan, icra dairesi tarafından,, icra kısmen veya tamamen eski hale iade edilir. Buna göre;

- Menfi tespit davası borçlu lehine sonuçlanmadan önce, borçlunun malları haczedilmişse, menfi tespit davasının kabulü kararı üzerine haczedilen mallar satılamaz ve davanın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine bu haciz kalkar.
- Menfi tespit davası borçlu lehine sonuçlanmadan önce, borçlunun malları haczedilmiş ve satılmışsa veya borçlu borcunu icra dairesine ödemiş ve fakat para alacaklıya ödenmemişse, menfi tespit davasının kabulü kararından sonra, bu para alacaklıya ödenmez. Bu para, davanın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine, borçluya verilir.
- Menfi tespit davası borçlu lehine sonuçlanmadan önce, ihtiyati tedbir kararı istenmediği veya verilmediği için, satış bedeli veya borçlunun icra dairesine ödemiş olduğu para alacaklıya ödenmiş durumda ise, menfi tespit davasının kabulü kararının kesinleşmesi üzerine, icra dairesi, alacaklıya ödemiş olduğu parayı alacaklıdan zorla geri alarak, borçluya öder ve böylece icrayı eski haline iade eder.

3) Borçlunun itiraın geçici kaldırılmasından sonra menfi tespit davası açmış olması halinde, icra mahk'nin borçlu aleyhine hükmetmiş olduğu **para cezası,** menfi tespit davasının kabulü kararı ile kendiliğinden kalkar. Yukardaki nedenlerle, menfi tespit davası

sonuçlanmadan önce itirazın kesin veya geçici kaldırılmasın karar vermiş olan icra mahk'nin borçlu aleyhine hükmetmiş olduğu asgari %20 tazminat, menfi tespit davasının kabulü kararının kesinleşmesi ile kendiliğinden kalkar.

4) Menfi tespit davasının kabulüne karar veren mahk, borçluyu menfi tespit davası açmaya zorlayan icra takibinin haksız ve kötü niyetle yapılmış olduğu kanısına varırsa, borçlunun talebi üzerine, borçlunun menfi tespit davası nedeniyle uğradığı zararının alacaklıdan tahsiline karar verir. Bu zarar, haksızlığı anlaşılan takip konusu alacağın %20'sinden aşağı olamaz.

Borçlunun alacaklıya karşı yapmış olduğu bir takip bulunmadığında, menfi tespit davasını kazanan ve lehine tazminat hükmedilen borçlu, bu tazminatın tahsili için, ilamlı icra yoluna başvurabilir. Genel mahk'lerin menfi tespit davası hakkındaki kararlarının istinaf edilmesi genel istinaf hükümlerine tabidir. Temyizde aynı şekilde!

Menfi tespit davası icra takibinden önce sonuçlanmaz ve ihtiyati tedbir kararı verilmemiş olması nedeniyle, borç alacaklıya ödenmiş olursa, menfi tespit davasına artık istirdat davası olarak devam edilir.

İSTİRDAT DAVASI

Kendisine karşı ilamsız icra takibi yapılmış olan borçlu, ödeme emrine itiraz etmemiş veya itiraz etmiş olup da itirazının icra mahk'nce kaldırılmış olması nedeniyle, kesinleşen icra takibine rağmen, borçlu olmadığı kanısında bulunabilir. Borçlu olmadığı kanısında bulunan borçlu, borçlu olmadığını tespit ettirmek için icra takibi devam ederken alacaklıya karşı menfi tespit davası açabilir ve bu davasında hiç değilse icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi için ihtiyati tedbir kararı alarak aleyhine devam etmekte olan icra takibinin durdurulmasını ve menfi tespit davasını kazanınca da icra takibinin iptalini sağlayabilir.

Borçlu, böyle bir menfi tespit davası açmamış ve borcu cebri icra tehdidi altında **ödemiş ise,** ödemiş olduğu paranın geri verilmesi için, alacaklıya karşı istirdat davası açabilir.

İstirdat davası, uyuşmazlığı maddi hukuk bakımından sona erdirme amacına yönelik bir eda davasıdır.

İSTİRDAT DAVASININ ŞARTLARI

Takip hukukuna ilişkin şartları;

- Geri verilmesi istenen **paranın icra takibi sırasında ödenmiş olması,**
- Paranın cebri icra tehdidi altında ödenmiş olması

Maddi hukuka ilişkin şart;

- Davacı, istirdat davası açabilmek için, borçlu olmadığı bir parayı, cebri icra tehdidi altında ödemek zorunda kalmış olmalıdır.

Mesela;

- Borcunu daha önce ödemiş olması,
- Borç doğuran sözl'nin feshedilmiş olması,
- Sözl'nin yanılma, aldatma, korkutma nedeniyle geçersiz olması gibi.

Buna karşılık, ZA'na uğramış bir borcun ödenmesi için verilen para ger alınamaz. Buna karşılık, borçlu, ödeme emrine itiraz ederken veya itirazın kaldırılması duruşmasında ZA def'inde bulunduğu halde, bu ZA yerinde görülmeyerek itirazın kesin kaldırılmasına karar verilmiş ve bunun üzerine borcu ödemek zorunda kalmış ise, istirdat davası açabilir.

Davacının yani borçlunun borçlu olmadığı bir parayı ödemiş olması, istirdat davasının maddi hukuka ilişkin tel şartıdır. Davacı, yalnız borçlu olmadığı bir parayı ödemek zorunda kaldığını ispat etmekler yükümlü olup, bu parayı kendisini borçlu sanarak ödemiş olduğunu ispat etmek zorunda değildir.

İstirdat davası açma süresi 1 yıldır. Hak düşürücü süredir ve mahk'ce re'sen gözetilir.

1 yıllık dava açma süresini geçiren borçlu, alacaklıya karşı sebepsiz zenginleşme davası açabilir.

İstirdat davası, yargılama usulü bakımından genel hükümlere tabidir. İstirdat davası, icra takibinin borçlusu tarafından, icra takibinin alacaklısına karşı açılır. İstirdat davası için görevli mahk; asliye hukuk mahk'dir. Kira ilişkisinden doğan alacaklar için görevli mahk; sulh hukuk mahk'dir. Ticari dava niteliğindeki istirdat davası; asliye ticaret mahk'sinin görevine girer. İstirdat davası konusu borç bir özel mahk'nin görevine girmekte ise, menfi tespit davası için de, özel mahk görevlidir.

İstirdat savası için yetkili mahk, davalının yerleşim yeri mahk'si veya icra takibinin yapıldığı yer mahk'dir.

İstirdat davası, **normal bir hukuk davası gibi açılır.** İstirdat davasının özellikleri;

- Borçlu, itirazın kaldırılması sırasında icra mahk'nde ileri sürüp ispat edemediği itiraz ve

def'ilerini de, istirdat davasında yeniden ileri sürebilir; çünkü, icra mahk'nin itirazın kaldırılması kararı, istirdat davasında kesin hüküm teşkil etmez.
- Borçlu, icra mahk'nde bildirmediği itiraz ve def'ilerini de, istirdat davasında ileri sürebilir. Yalnız, ödeme emrine itiraz ederken ve icra mahk'nde ZA'nı ileri sürmemiş olan borçlu, icra takibinde ödemiş olduğu borcun ZA'na uğramış olduğunu bildirerek istirdat davası açamaz.

İstirdat davasında ispat yükü, davacı durumundaki borçluya düşer. Davacı istirdat davasında yalnız paranın verilmesi lazım gelmediğini ispata mecburdur.

İSTİRDAT DAVASINDA HÜKÜM

1) İSTİRDAT DAVASININ KABULÜ

Davacı yani borçlu, istirdat davasını kazanırsa, yalnız alacaklıya icra takibinde ödemiş olduğu paranın değil, aynı zamanda icra takibinde ödemiş olduğu icra harç ve giderlerinin de, davalı alacaklı tarafından, davacı borçluya ödenmesine karar verilir. İstirdat davasının kabulü kararında, davalı alacaklı yargılama giderlerine de mahkum edilir.

Davacı borçlu **faiz** talep etmiş ise, davalı alacaklı, ödeme tarihinden itibaren temerrüt faizi ödemeye de mahkum edilir.

Borçlu, istirdat davası sonucunda almış olduğu ilamı hemen icraya koyabilir. Bunun için, ilamın kesinleşmesi şart değildir. Çünkü, ilamın konusu bir para alacağıdır.

2) İSTİRDAT DAVASININ REDDİ

Davacı borçlu, istirdat davasını kaybederse, davalı alacaklıya yargılama giderlerini ödemeye mahkum edilir.

Her 2 halde de, davayı kaybeden taraf, asgari %20 tazminata mahkum edilemez.

Genel mahk'nin istirdat davası hakkındaki kararının istinaf edilmesi genel istinaf hükümlerine tabiidir. Temyizi de aynı şekilde!

MAL BEYANI

Mal beyanı, borçlunun gerek kendi elinde bulunan, mal alacak ve haklarından, borcuna yetecek miktarın çeşit ve niteliklerini, her türlü gelirlerini, yaşayış şekline göre geçim kaynaklarını ve buna göre borçlunun borcunu ne suretle ödeyebileceği huşularını kapsar.

Borçlu, ancak borcuna yetecek kadar malını beyan etmek zorunda olup, bütün mal ve haklarını bildirmekle yükümlü değildir.

Mal beyanı, icra dairesine yapılır. genel haciz yolu ile takipte, borçlu, 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmezse ve borcunu ödemezse, aynı 7 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır.

7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmiş olan borçlu, bu itirazın kesin veya geçici kaldırılmasına veya iptaline karar verilinceye kadar, mal beyanında bulunmak zorunda değildir.

İcra mahk'si itirazın kesin veya geçici kaldırılmasına karar verirse, borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır.

Bunun gibi, mahk'nin itirazın iptaline karar vermesi halinde de, borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır.

Süresi içinde mal beyanında bulunmamış olan bırçlunun, icra mahk'nce hapisle tazyik edilmesine karar verilir.

Borçlu, süresi geçtikten sonra mal beyanında bulunmuşsa, artık hapisle tazyik edilemez. Bunun gibi hapisle tazyik edilmeye başlandıktan sonra mal beyanında bulunan borçlu da, serbest bırakılır. Mal beyanında bulunmak zorunda olan borçlunun yapmış olduğu **mal beyanı gerçeğe aykırı ise, borçlu cezalandırılır.**

Borçlu, gerçeğe aykırı mal beyanında bulunmak suretiyle bir kısım mallarını saklar ise, bu durum ayrıca borçlu aleyhine doğrudan doğruya iflas sebebidir.

İcra dairesine yaptığı mal beyanında malı olmadığını bildirmiş veya borcuna yetecek kadar mal göstermemiş veya hiç mal beyanında bulunmamış olan borçlu, **sonradan kazandığı malları ve gelirinde meydana gelen artışları, 7 gün içinde icra dairesine bildirmek zorundadır;** aksi halde, borçlu cezalandırılır.

HACİZ

Ödeme emrinin kesinleşmiş olmasına rağmen, borçlu borcunu ödemezse, alacaklı, takibe devam edilmesini, yani haciz isteyebilir. Bunun üzerine icra dairesi, borçlunun mallarını haczeder, satar ve elde dilen para ile alacaklının alacağını öder. Alacaklı alacağını para olarak alır. Yoksa borçludan haczedilen mallar, alacaklıya devredilemez.

Genel haciz yolunun, ödeme emrinin kesinleşmesinden sonraki aşamaları şöyledir;

1) Haciz
2) Haczedilen malların satılması
3) Elde edilen paranın alacaklılara ödenmesi

Haciz, kesinleşmiş bir icra takibinin konusu olan belli bir para alacağının ödenmesini sağlamak için, talepte bulunan alacaklı lehine, alacağı karşılayacak miktar ve değerdeki borçluya ait mal ve haklara, icra müdürü tarafından hukuken el konulmasıdır.

Kesin haciz, ancak ödeme emrinin kesinleşmesinden sonra istenebilir. Ödeme emri kesinleşmeden kesin haciz istenemez. Şartları varsa, ancak ihtiyati haciz yoluna başvurulabilir.

HACİZ TALEBİNİN ŞARTLARI;

1) Ödeme emrinin kesinleşmesi,
- Borçlu, ödeme emrine itiraz etmese,
- Ödeme emrine itiraz edilmiş ancak alacaklı itirazın iptali davasını açmış ve kazanmış ise,(kararın kesinleşmesi şart değildir)
- Ödeme emrine itiraz edilmiş ancak alacaklı itirazın kesin kaldırılmasını istemiş ve kabul edilmiş ise, (kararın kesinleşmesi şart değildir)
- Ödeme emrine itiraz edilmiş ancak alacaklı itirazın geçici kaldırılmasını istemiş ve kabul edilmiş ise, alacaklı **geçici haciz** isteyebilir. Geçici haciz sonucunda; borçlu,
  - 7 gün içinde borçtan kurtulma davası açmazsa eğer itirazın geçici kaldırılması kararı, kesin kaldırma kararına dönüşür ve alacaklı kesin haciz isteyebilir,
  - 7 gün içinde borçtan kurtulma davası açmış ve bu dava reddedilmiş ise, ödeme emri kesinleşerek alacaklı kesin haciz isteyebilir.

2) Alacaklının haciz talebinde bulunması gerekir,
- İcra dairesi kendiliğinden hacze devam edilmesi kararını veremez.
- Alacaklının vekili, özel bir yetkiye gerek olmadan alacaklı adına haciz talebinde bulunabilir.
- Alacaklı vekilinin konulmuş bir haczin kaldırılmasını isteyebilmesi için, vekaletnamesinde bu hususta özel bir yetkisinin bulunması gerekir.

Alacaklı, yazılı veya sözlü olarak, icra dairesinden haciz isteyebilir. Sözlü haciz talebi için, bir tutanak düzenlenir.

3) Haciz isteme süresi 1 yıldır. Ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren 1 yıl geçmekle düşer ve takip dosyası işlemden kaldırılır. Alacaklı, yeniden haciz isteyebilmek için, yenileme talebinde bulunmalıdır. Yenileme talebinde bulunan alacaklıdan yenide harç alınır. Kendisine yenileme talebi tebliğ edilen borçlu, bunun üzerine, daha önce kesinleşmiş olan ödeme emrine itiraz edemez.

Haciz için, **icra takibinin yapıldığı icra dairesi yetkilidir.** Haczedilecek mallar başka icra dairesinin bölgesinde ise, haciz talebini alan icra dairesi, haciz yapılmasını, malların bulunduğu yerin icra dairesini istinabe eder.

Haczin istinabe yolu ile yapılmasının istisnası;

Resmi sicile kayıtlı malların mesela; taşınmazların ve kara taşıt araçlarının haczi, takibin yapıldığı yer icra dairesince, kaydına işletilmek suretiyle doğrudan da yapılabilir. Bunun için, icra dairesi, tapu sicil müdürlüğüne veya tarik müdürlüğüne bir haciz yazısı gönderir. İlgili müdürlük, icra dairesinin bu haciz yazısı üzerine, taşınmaz veya aracın siciline haciz şerhi koymakla yükümlüdür.

Haciz, icra müdürü tarafından yapılır. icra müdürü, haczi yardımcısına veya katiplerinden birine de yaptırabilir. Hacze giden icra müdürü yanına bir de katip alabilir.

İcra müdürünün, haciz talebinden itibaren en geç 3 gün içinde haczi yapması gerekir. bu 3 günlük süre, hacze başlamak için olup, haczin bu süre içinde bitirilmesi şart değildir. Bu 3 günlük süre hak düşürücü nitelikte değildir. Bu süre geçtikten sonrada hacizler yapılabilir.

Resmi tatil günlerinde de haciz yapılabilir. Gece vakti kural olarak haciz yapılamaz ancak gece iş görülen yerlerde, gece vakti hasılat haczi yapılabilir.

İcra müdürü, hacze gittiğinde borçluyu aratır, bulunursa, haciz borçlunun huzurunda yapılır. Borçlu bulunmazsa eğer, borçlunun yokluğunda haciz yapılır. Yokluğunda haciz yapılan borçlu, haciz tutanağını incelemeye davet olunur.

Borçlu, haciz yapan memurun isteği halinde kilitli yerleri ve dolapları açmaya ve mallarını göstermeye mecburdur. Bu yerler gerektiğinde zorla açtırılır. Borçlunun yokluğunda yapılan haciz sırasında da, haczi yapan memur, borçluya ait kilitli yerleri zorla açtırabilir. Haciz yapan memur, borçlunun üzerinde para, kıymetli evrak, altın veya gümüş ve diğer kıymetli şeyleri sakladığını anlar ve borçlu bunları vermekten kaçınırsa, borçlunun şahsına karşı zor kullanabilir.

İcra müdürü, haczettiği her malın kıymetini takdir eder veya bilirkişiye takdir ettirir ve bunu haciz tutanağına yazar.

HACİZ TUTANAĞI

Taşınır ve taşınmaz mallar hakkındaki haciz tutanağı, mahallinde düzenlenir. Haciz tutanağına şunlar yazılır;

- Alacaklı ve borçlunun adı ve soyadı,
- Alacağın miktarı,
- Haczin hangi gün ve saatte nerede ve kimin huzunda yapıldığı,
- Haczedilen mallar ve takdir edilen kıymetleri,
- Yediemine teslim edilmişse yedieminin adı ve soyadı, sıfatı ve yerleşim yeri adresi ve ücreti,
- Varsa borçlunun ve 3.kişilerin istihkak iddiaları, vs.

Borçlu, taşınır bir mal üzerinde 3.bir kişinin mülkiyet hakkı veya rehin hakkı gibi bir aynı hakkının bulunması veya taşınır malın 3.kişi tarafından haczedilmiş olması halinde, bu hususu haciz yapan memura beyan etmek ve beyanını haciz tutanağına geçirilmesini talep etmek zorundadır. Haciz yapan memur da borçluyu bu beyana davet etmek zorundadır.

Haciz tutanağının altı, haczi yapan memur, hazır bulunan alacaklı varsa vekili, borçlu varsa vekili, haciz sırasında hazır bulunan diğer kişiler, yediemin ve bilirkişi tarafından imzalanır.

Haczedilebilen malların değeri alacağı ve takip giderlerini karşılamazsa veya borçlunun haczedilebilir malı bulunmazsa, bu durum da haciz tutanağına yazılır. Haczedilebilir hiçbir mal bulunmadığını tespit eden haciz tutanağı, borç ödemeden aciz belgesi hükmündedir.

İcra müdürünce takdir edilen kıymete göre, haczedilen mallar takip konusu alacak ve takip giderlerini tamamen karşılamıyorsa, bu durumu belirten haciz tutanağı da geçici aciz belgesi hükmündedir.

Haciz tutanağının birer örneği, haciz sırasında hazır bulunan alacaklıya ve borçluya veya vekillerine verilir.

Haciz sırasında hazır olmayan alacaklıya ve borçluya, 3 gün içinde haciz tutanağını incelemesi ve diyeceği varsa bildirmesi için icra dairesince **davet kağıdı** gönderilir. Bu davet kağıdına, uygulamada 103 davetiyesi veya 103 ihbarnamesi denilmektedir.

Haciz tutanağı, haciz ve haczedilen mallar içi tek **ispat vasıtasıdır.** Sadece, haciz tutanağında haczedildiği bildirilen mallar ve haklar haczedilmiş sayılır ve ancak bu şeyler hakkında borçlunun tasarruf yetkisi ksıtlanmış olur. Haciz tutanağında haczedilmiş olarak gösterilmeyen şeyler, gerçekten haczedilmiş olsalar bile, bunların hacizli olduğu başka bir delil ile ispat edilemez.

HACİZDE TERTİP/SIRA

Borçlunun mallarından ancak alacağın ana ve faizini ve takip giderlerini karşılayacak kadarı haczedilir. Daha fazlası haczedilemez. Fakat, borçlunun alacağa yetecek kadar malı haczedilirken, yokluğu borçluya en az yük teşkil edecek ve haczi ve satılması en kolay olan mallardan işe başlamak gerekir.

İcra müdürünün md 85 hükmünün uygulanma biçimine ilişkin kararlarına karşı şikayet yoluna

başvurulabilir; icra mahk'nin bu şikayet hakkındaki kararı istinaf edilemez.

Haciz koyan memur, borçlu ile alacaklının menfaatlerini mümkün olduğu kadar bağdaştırmakla yükümlüdür. Haczi koyan memurun, haciz yaparken belli bir sıraya uyması gerekir. Buna göre;

1) İlk önce taşınır malları haczedilir.
- Önce, taşınır mallardan muhafaza ve satılması kolay olanlar ile yokluğu borçluya en az yük teşkil edenler,
- Sonra, borçlunun 3.kişilerdeki alacakları haczedilir.
2) Sonra, taşınmaz malları haczedilir.
3) Borçlunun bilinen rehinsiz ve hacizsiz çekişmesiz malları alacağı karşılamaya yetmezse, o zaman, rehinli, hacizli ve çekişmeli malları haczedilir.

Haczin konusu, **borçlunun taşınır ve taşınmaz malları, 3.kişilerdeki alacakları ve diğer malvarlığı haklarıdır.**

TAŞINIR(MENKUL) MALLARIN HACZİ

Borçlunun elinde, haczedilen para, banknot, hamiline ait senet, poliçe ve sair cirosu kabil senet veya altın, gümüş ve diğer kıymetli şeyler, icra dairesi tarafından muhafaza edilir.

Borçlunun kıymetli şeyler dışındaki diğer taşınır mallarının haczi için, icra müdürünün bu mallara fiilen el koymuş olması şart değildir. Haczi yapan memurun bu mallara hukuken el koymuş olması, yani haczettiği taşınır malları alacaklının muvafakati ile geçici olarak borçlunun elinde bırakması veya bir yediemine teslim etmesi yeterlidir.

Alacaklı haczedilen taşınır malların borçlunun elinde bırakılmasına muvafakat etmezse, gideri alacaklıdan peşin alınarak haczedilen taşınır mallar muhafaza altına alınarak lisanslı **yediemin depolarında muhafaza edilir.** Borçlunun hacizli malını yedieminden geri alması suçtur.

Borçlunun 3.kişilerdei taşınır mallarının haczi halinde, 3.kişi malın kendisine ait olduğunu iddia ederse, bu iddia haciz tutanağına yazılır. Bu mallar, 3.kişinin kabulü halinde 3.kişiye yediemin olarak bırakılır.

Borçlu, alacaklının muvafakati ve icra müdürünün izni olmaksızın, hacizli taşınır malları üzerinde tasarruf edemez, ederse cezalandırılır.

Borçlunun hacizli taşınır malları üzerineki izinsiz tasarrufları, alacaklının o mallar üzerinde haciz nedeniyle kazanmış olduğu haklara zarar verdiği ölçüde geçersizdir.

Yani, hacizli taşınır mal, hacizden sonrada izinsiz olarak başka bir kişiye (üçüncü kişiye) satılabilir ve devredilebilir. Yalnız, bu devir işlemi haciz koyduran alacaklının haklarına zarar verdiği ölçüde (yani alacaklıya karşı) geçersizdir; bu alacaklıdan başkasına karşı geçerlidir.

Hacizli taşınır mal üzerinde , üçüncü kişilerin zilyetlik hükümlerine dayanarak iyi niyetle kazandıkları haklar saklıdır.

Buna karşılık hacizli mal üzerinde hak kazanan üçüncü kişi iyi niyetli değilse, yani o malın hacizli olduğunu biliyor idi ise, kazanmış olduğu hak haciz koyduran alacaklının haklarına zarar verdiği ölçüde (oranda) geçersizdir.

Trafik sicilinde kayıtlı olan (tescili) araçların haczi , bazı özellikler gösterir:

Trafik siciline haciz şerhi konulması suretiyle haciz trafik sicilinde kayıtlı olan araçların her çeşit satış ve devirlerinin noterlerce yapılacağı, bunun üzerine satış ve devir işlemlerinin trafik siciline işleneceği ve noterlerce yapılmayan her çeşit satış ve devirlerin geçersiz olduğu hükme bağlanmış olduğundan bu hüküm noterde yapılan devir sözleşmesine mülkiyet belgesi değerini vermiştir.

İcra müdürünün (trafik sicilinde borçlu adına kayıtlı) bir aracın haczine karar vermesi trafik siciline haciz için yazı göndermesi ve bu haciz kararının trafik siciline şerh verilmesi (işlenmesi) ile araç geçerli olarak haczedilmiş olur(**kaydi haciz)**. Bunun (yani,araç haczinin geçerli olması) için aracın ayrıca fiilen haczedilmesine gerek yoktur.

Muhafaza tedbiri; yani alacaklı isterse (ve giderini peşin öderse),(kaydi) hacizli araç, borçludan alınarak bir yediemine teslim edilir.

Borçlu adına trafik sicilinde kayıtlı araçlar, (kaydi haciz yoluna başvurmadan) diğer taşınır mallar gibi, de haczedilebilir.

TAŞINMAZ MALLARIN HACZİ

Taşınmazların haczi de mahallinde yapılır. mahallinde düzenlenecek haciz tutanağına taşınmazın çeşidi mahiyeti, sınırları ve gerekli nitelikleri yazılır.

Fakat, **taşınmazların haczi** icra dairesince **tapu müdürlüğüne haciz yazısı gönderilmesi suretiyle doğrudan da yapılabilir.**

İcra dairesi, borçluya ait bir taşınmazın haczedildiğini, haczin ne miktar alacak ile konulduğunu ve alacaklının adı (ve soyadı) ile tebliğe yarar adresini tapu siciline bildiri. İcra dairesinin bu bildirimi üzerine, haciz **tapu kütüğüne** tasarruf yetkisi kısıtlaması olarak **şerh** verilir.

İcra dairesi, taşınmaz kendilerine rehnedilmiş olan alacaklılara (ipotek alacaklılarına) taşınmazın haczedilmiş olduğunu bildirir.

Haczedilen taşınmaz kirada ise, icra dairesi **kiracıya** da, **taşınmazın haczedilmiş olduğunu bildirir.** bu bildiride, kiracılara işleyecek kiraların bundan böylece icra dairesine ödenmesi emredilir. Bunun üzerine, kiracı kiraları icra dairesine öderse, bu kiralar, icra dairesi tarafından, ihale tarihine kadar alacaklıya ihale tarihinden sonra ise alıcıya ödenir.

Taşınmaz üzerindeki haciz kalkarsa, icra dairesi, haczin kalktığını tapu siciline bildirir. hacizli taşınmazın el değiştirmesi halinde, yeni malikin adresini tapu siciline bildirmesi gerekir.

Bir **taşınmazın haczi** onun **bütünleyici parçalarını eklentilerini de kapsar.**

Bütünleyici parça, yerel adetlere göre asıl şeyin(taşınmazın) temel unsuru olduğu ve o şey yok edilmedikçe, zarara uğramadıkça veya yapısı değiştirilmedikçe ondan ayrılmasına olanak bulunmadığı için **taşınmazdan ayrı(bağımsız) olarak haczedilmez. Eklentilerin** (teferruatın) asıl şeyden (taşınmazdan) ayrılması mümkün olduğundan **kural olarak eklentilerin taşınmazdan ayrı olarak haczi mümkündür.**

Taşınmazın haczi ile, borçlunun o taşınmazı üzerindeki tasarruf yetkisi kısıtlanmış olur.

Haczin tapu siciline şerh verilmesinden önce , hacizli taşınmaz üzerindeki iyi niyetle aynı hak kazanılması mümkündür ve böyle bir (iyi niyetle kazanılan) ayni hak (haciz koydurmuş olan) alacaklıya karşıda geçerlidir.

Buna karşılık taşınmazın haczedildiğinin tapu siciline şerh verilmesinden sonra o taşınmaz üzerinde iyi niyetle aynı hak kazanılması artık mümkün değildir. Borçlunun hacizli taşınmaz üzerindeki tasarrufları lehine tasarruf yapılan üçüncü kişiler iyi niyetli olsalar bile, haciz alacaklısına karşı geçersizdir.

BORÇLUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEKİ ALACAKLARIN HACZİ

Takip borçlusunun bir üçüncü kişideki (borçlunun borçlusundaki) alacağı hamiline ait bir senede veya poliçe ve sair cirosu kabil bir **kıymetli evraka dayanmakta ise** bu kıymetli evrak taşınır mallar gibi haczedilir.

İNTİFA HAKKINI HACZİ

Borçlunun sahip bulunduğu bir intifa hakkı da haczedilebilir. Yalnız, ücretlerde olduğu gibi intifa hakkının da ancak kısmen haczi caizdir.

Sözleşmede aksine hüküm yoksa veya durum ve koşullardan hak sahibince şahsen kullanılması gerektiği anlaşılmıyorsa intifa hakkının kullanılması başkasına devredilebilir. Buna göre, kullanılması başkasına devredilebilen intifa hakkı haciz de edilebilir. İcra dairesi borçluya ait bir intifa hakkını haczedince adresleri bilinen ilgili üçüncü kişilere haczi bildirir. üçüncü kişi sıfatıyla kendisine haciz bildirilecek olan kişi çıplak mülkiyet sahibidir.

PAY HACZİ

Paydan maksat borçlunun sahip bulunduğu bir şirket payı ve elbirliği mülkiyeti payıdır.

a) Şirket payı haczi

Şirketten maksat kolektif , komandit , anonim, limited , kooperatif şirketlerdir.

1) Borçlunun ortağı olduğu **anonim şirket** pay senedi çıkarılmış ise, **pay senetleri** taşınır malların haczi hakkındaki hükümlere göre haczedilir.
İcra dairesinin bu ihbarnamesini (haciz bildirisini) alan anonim şirket, çıplak payın haczedildiği şirket pay defterine işlemek zorundadır; ancak, **çıplak pay haczi,** şirket pay defterine işlenmemiş olsa bile(haciz bildirisinin) anonim **şirkete tebliğ edildiği tarihte yapılmış sayılır.** buna göre, çıplak payın haczedildiğinin pay defterine işlenmesi haciz için geçerlik şartı değildir.
Buna göre haczedilen çıplak payların (borçlu tarafından başkasına) devri, alacaklının haklarını ihlal ettiği oranda hükümsüzdür.

2) **Diğer şirket paylarını haczi;** şirket payından maksat, pay senedine bağlı olmayan şirket paylarıdır; yani kolektif şirket, adi komandit şirket, limited şirket payları ile kooperatfi payıdır.

Kolektif şirketlerde; ve adi komandit şirketlerde (şahıs şirketlerinde) ortağın kişisel alacaklısı,

ortağın şirketteki kar payını haczettirebilir. Alacaklı bu kar payından alacağını alamazsa şirketin tasfiyesi sonunda borçlu ortağa düşecek paya haciz koydurabilir ve şirketin feshinide isteyebilir,

Limited şirketlerde, ortağın kişisel alacaklısı, ortağın şirketteki kar veya tasfiye payından başka, ortağın şirketteki payını da haczettirebilir.

Kooperatiflerde (kooperatif şirketlerde) bir ortağın kişisel alacaklısı, ancak ortağa faiz ve gelir gider farklarından payına düşen miktarı kooperatifin dağılmasından ona ödenecek payı, haczettirebilir.

b)Elbirliği mülkiyet payı haczi

'' taksim edilmemiş (paylaşılmamış) bir miras hissesi ile iştirak halinde tasarruf edilen bir mal hissesi'' denilmekte ise de bütün elbirliği mülkiyet paylarının haczi, İKK m.94 hükmüne göre olur. Mesela, adi ortaklık payı.

Elbirliği mülkiyeti (iştirak halinde mülkiyet) payı üzerinde tasarrufta bulunamayacağından burdan haczin konusu, borçlunun (payı değil) elbirliği mülkiyeti ilişkisinin son bulması halinde (mesela paylaşma sonunda) borçlunun payına düşecek olan tasfiyedeki paydır.

Borçlunun elbirliği mülkiyeti ile maliki bulunduğu bir **taşınmazdaki** paylaşma sonundaki payı haczedilince, tıpkı taşınmazlarda ve taşınmaz üzerindeki paylı mülkiyet paylarında olduğu gibi, tapu sicil müdürü, borçlunu elbirliği mülkiyeti payının haczedildiğini tapu siciline şerh verir.

Haczedilen elbirliği mülkiyeti payının konusu **taşınır** bir mal ise, icra dairesi, o taşınır malın başkasına devrine engel olmak için gereken tedbirleri alır.

c)Paylı mülkiyet payının haczi

paylı mülkiyet payı, yalnız başına haczedilir. İcra dairesi, haczi diğer paydaşlara bildirir. bir **taşınmaz** üzerindeki paylı mülkiyet payı haczedilince, icra dairesi, payın haczedildiğini tapu siciline bildirir ve haciz tapu siciline şerh verilir.

3)Borçluya ait ayni hakların tescilini isteme yetkisinin alacaklıya verilmesi

Alacaklı, borçlunun miras, cebri icra satış veya mahkeme ilamı gibi bir nedenle iktisap ettiği ve fakat henüz tapu siciline tescil ettirmediği mülkiyet veya diğer bir ayni hakkını haczettirmiş olabilir; fakat, bu hak tapu siciline tescil edilmemiş olduğu için, üzerine haciz şerhi konulamaz ve bu hakkın satışı istenemez.

Bu halde, alacaklı, bu hakkın borçlu adına tescilini isteme yetkisini kendisine verilmesini, icra dairesinden isteyebilir. Bu talep üzerine icra dairesi, (eğer iş mahkemeye gitmeden doğrudan doğruya tescil mümkün ise) alacaklını tescil için gerekli işlemleri takip edebileceğini , tapu müdürlüğüne ve gerekiyorsa (eğer tescilin yapılması için borçlu adına dava açılması gerekiyorsa) mahkemeye bildiri.

4)Borçlunun zilyedi olduğu bir taşınmazın tescilini dava etme (takip) yetkisinin alacaklıya verilmesi

Tapusuz (veya tapulu) bir taşınmazın zilyedine göre tescil isteme yetkisi gelmiş olduğu halde, zilyet (borçlu) taşınmazı alacaklılardan kaçırmak amacıyla tescil davası açmayabilir. Böyle bir zilyedin (borçlunun) alacaklısı, borçlunun zilyedi bulunduğu taşınmazın olağanüstü zamanaşımı ile iktisabın (tescilini) isteme hakkını, haczettirebilir.

İcra dairesi alacaklıya taşınmazın borçlu adına tescili için dava açma yetkisini (dava takip yedi belgesini) verir.

Bu yetki belgesi ile, alacaklı borçlu adına tescil davası açar.

5)Borçlu ile bir taşınmaz maliki arasında (borçlu lehine) bir taşınmaz **satış vaadi sözleşmesi** yapılmış olduğu halde, borçlu taşınmaz malikine karşı tescil davası açmazsa , alacaklı, m.94'e göre icra dairesinden alacağı bir yetki belgesi ile, borçlu adına (taşınmaz malikine karşı) tescil davası açabilir.

HACİZLİ MALLARIN MUHAFAZA GİDERLERİ

Alacaklı, haczedilen malların muhafaza, idare ve işletilmesi için gerekli giderleri, icra dairesince istenildiği takdirde, peşin olarak vermeye mecburdur. İstenilen gider alacaklı tarafından verilmezse, haciz hükümsüz kalmaz; haciz geçerli olmakta devam eder; yalnız gidere bağlı işlemin yapılmamasından icra müdürü sorumlu tutulmaz; bu ise alacaklının zararına olur.

GEÇİCİ HACİZ(MUVAKKAT HACİZ)

İcra mahkemesinin itirazın geçici kaldırılmasına kararı vermesi üzerine, alacaklı geçici haciz isteyebilir.

Geçici haciz de, kesin haciz hakkındaki hükümlere göre yapılır. kesin haciz ile geçici haciz arasındaki tek hüküm **farkı şudur; geçici haciz sahibi alacaklı satış talebinde bulunamaz.** Geçici, haciz de satış isteme süreleri işlemez.

Geçici haciz; geçici (muvakkat) bir hacizdir; itirazın geçici kaldırılması kararının kesin kaldırma kararına dönüşmesi ile (yani yedi gün içinde borçtan kurtulma davası açılmaması veya süresinde açılan borçtan kurtulma davasının reddedilmesi ile), geçici haciz kesin(icrai) hacze dönüşür.

Geçici haciz, ilerde incelenecek olan **ihtiyati hacizden başkadır.** Geçici haciz, yalnız itirazın geçici olarak kaldırılması halinde özgü (münhasır) olduğu halde, ihtiyati haczin kapsamı çok daha geniştir.

3.KİŞİLERDEKİ ALACAKLARIN HACZİ

Borçlu aleyhine yapılan icra takibi kesinleşince, alacaklının haciz talebi üzerine, borçlunun (kendi elindeki taşınır malları gibi) üçüncü kişilerdeki taşınır malları ve alacakları (mesela **borçlunun bir bankadaki parası)** da haczedilebilir. Borçlunun (gerçek ve tüzel) üçüncü kişilerdeki malları ve alacakları, alacaklının bunu iddia etmesi (ve haciz istemesi) üzerine haczedilir; fakat, bunların üçüncü kişide gerçekten mevcut olup olmadığının tespiti gerekir. üçüncü kişi ile borçlunun anlaşıp alacaklının koydurmuş olduğu haczi etkisiz bırakmalarına karşı da, bazı önlemlerin alınması gerekir. ancak, bu yapılırken üçüncü kişilerin hukuki durumuna bir zarar verilmemesi gerekir.

Üçüncü kişilerdeki (bankalardaki) alacakların haczi

Buradaki alacaktan maksat, **borçlunun bir kıymetli evraka bağlı olmayan alacaklarıdır.**

borçlunun 3. Kişideki alacağı, hamiline ait bir senede veya poliçe ve sair cirosu kabil bir kıymetli evraka dayanmakta (bağlı) ise bu kıymetli evrak (ve bununla kıymetli evrakta tecessüm eden alacak) m.89 taşınır mallar gibi haczedilir.

İnceleme konumuz, borçlunun üçüncü kişilerdeki bir kıymetli evraka bağlı olmayan (yani hamilere ait olmayan veya cirosu kabil bir kıymetli evraka bağlı bulunmayan) alacaklarıdır. Bu alacaklarda ikiye ayrılır:

1) maaş ve ücretler,
2) maaş ve ücretler dışındaki alacaklar.

Borçlunun (üçüncü kişilerdeki) maaş veya ücreti dışında ki alacakları kavramına, borçlunun üçüncü kişilerdeki hakları da dahildir. Borçlunun bir **bankadaki parası,** üçüncü bir kişiye ödünç vermiş olduğu para, satmış olduğu malın satış bedeli, kiraladığı taşınmazın kirası, borçlunun bir şirketteki kar veya tasfiye payı, borçlunun adi ortaklıktaki kar payı gibi.

Alacak(mevduat) haczinin yapılması)

Borçlunun üçüncü kişideki alacağı alacaklının haciz talebi üzerine, icra dairesi tarafından haczedilir. Fakat borçlunun üçüncü kişideki alacağının haczedilebilmesi için, borçlunun hangi üçüncü kişide ne kadar alacağı olduğunun bilinmesi gerekir. bunun tespiti ise zordur. Bu konuda iki ihtimal vardır:

1)Borçlu mal beyanında bulunurken mesela, bir bankada mevduatı olduğunu bildirmiş ise iş kolaydır: İcra müdürü, borçlunun o bankadaki mevduatının haczine karar verir ve o bankaya birinci haciz ihbarnamesi gönderir.

2)Borçlu mal beyanında bulunurken mesela, bankadaki mevduatını bildirmemiş veya hiç mal beyanında bulunmamış ise, o zaman alacaklının borçlunun mevduatının bulunduğu bildiriyi bankadaki mevduat haczedilir. Banka sırrı nedeniyle, alacaklının, borçlunun hangi bankada ne kadar mevduatı bulunduğunu bilmesi güçtür. Bu nedenle, icra dairesi, alacaklının borçlunun mevduatının bulunduğu bildiriyi (tahmin ettiği) bankadaki mevduatı (alacaklının talebi üzerine) haczeder. Borçlunun o bankada gerçekten mevduatının bulunup bulunmadığını, ancak birinci haciz ihbarnamesinden sonra belli olur.

Borçlunun üçüncü kişideki alacağının haczeden icra dairesi, bir haciz ihbarnamesi gönderir; buna birinci haciz ihbarnamesi denir.

Birinci haciz ihbarnamesi ile, **bankaya**(üçüncü kişiye) bundan böyle (alacak tahsil edinceye kadar) borçluya olan **borcunu** (mesela borçlunun bankadaki mevduatını haciz konulan kısmını) **yalnız icra dairesinin banka hesabına ödemesi gerektiği,** borçluya yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı, aksi halde borcu icra dairesine tekrar ödemek zorunda kalacağı **ihtar edilir.**

Birinci haciz ihbarnamesine, bankanın (üçüncü kişini) borcu olmadığı veya haciz ihbarnamesinin tebliğinden önce borç ödenmiş veya alacağın borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiası **varsa hesabına ödemesi gerektiği,** borçluya yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı, aksi halde borcu icra dairesine tekrar ödemek zorunda kalacağı **ihtar edilir.**

Birinci haciz ihbarnamesine, bankanın(üçüncü kişinin) borcu olmadığı veya haciz ihbarnamesini tebliğinden önce borç ödenmiş veya alacağın borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiası **varsa, birinci haciz ihbarnamesinin** kendisine tebliğinden itibaren **yedi gün içinde** icra dairesine **itirazda bulunabileceği** aksi halde borcun zimmetinde sayılarak borcu icra dairesine ödemek zorunda kalacağı **ihtarı** yazılır.

Borçlunun bankada böyle bir **mevduatı yoksa** veya bankadaki mevduatı haciz haciz ihbarnamesinde bildirdiği kadar değilse bankanın bu durumu **yedi gün içerinde** icra dairesine bildirmesi (haciz ihbarnamesine **itiraz etmesi**) gerekir. Aksi halde , banka, mevcut olmayan bu parayı icra dairesine ödemek zorunda kalabilir. Banka **banka sırrı** olduğu gerekçesiyle haciz ihbarnamesine cevap vermekten kaçınmaz.

Borçlunun bankada mevduatı yoksa (veya mevduat haciz ihbarnamesinde bildirdiği kadar değilse) bankanın yedi gün içinde birinci haciz ihbarnamesine itiraz edip etmemesinin :banka, itiraz etmezse (mevcut olmayan) borç zimmetine sayılır, itiraz ederse birinci haciz ihbarnamesi ile istenen parayı ödemekten kurtulur.

Birinci haciz ihbarnamesine **itiraz etmiş olan bankaya, ikinci haciz ihbarnamesi gönderilmez. Banka** yedi gün içinde **birinci haciz ihbarnamesine itiraz etmezse ,** icra dairesi , bankaya, ikinci haciz ihbarnamesi gönderir.

İkinci haciz ihbarnamesi ile, bankaya, birinci haciz ihbarnamesine yedi gün içinde itiraz etmediği için borcun zimmetine sayıldığı, yedi gün içinde m.89, 2'de belirtilen sebeplerle ikinci haciz ihbarnamesine itiraz edilebileceği bildirilir ve itirazda bulunmadığı takdirde zimmetinde sayılan borcu, icra dairesinin banka hesabına ödemesi istenir. **Banka,** ikinci haciz ihbarnamesine (tebliğinden itibaren) **yedi gün içinde itiraz edebilir.** İkinci haciz ihbarnamesi itiraz etmiş olan bankaya üçüncü haciz gönderilmez. Fakat, takip alacaklısı, icra mahkemesine başvurarak, bankanın itirazının doğru olmadığını bildirerek, banka yetkilerinin cezalandırılmasını ve bankanın tazminata mahkûm edilmesini isteyebilir.

Banka, ikinci haciz ihbarnamesinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde de **ikinci haciz ihbarnamesine itiraz etmez ise, borcun zimmetinde sayılması kesinleşir. Banka,** yedi gün içinde ikinci haciz ihbarnamesine de itiraz etmemesi nedeniyle zimmetinde sayılması kesinleşen **borcu,** icra dairesine **ödemez ise,** icra dairesi, bankaya, **üçüncü haciz ihbarnamesi gönderir**.

Üçüncü haciz ihbarnamesi ile, bankaya, ikinci haciz ihbarnamesine de yedi gün içinde itiraz etmediği için **zimmetinde sayılması kesinleşen borcu on beş gün içinde** icra dairesinin banka hesabına **ödemesi** veya **aynı on beş gün içinde** takip alacaklısı aleyhine **menfi tespit davası açması,** aksi takdirde zimmetinde sayılan borcu ödemeye zorlanacağı **bildirilir.**

Üçüncü haciz ihbarnamesi alan **banka, iki şekilde hareket edebilir:** 1) menfi tespit davası açmaz, 2) menfi tespit davası açar.

BANKANIN MENFİ TESPİT DAVASI AÇMAMASI

Banka on beş gün içinde menfi tespit davası açmazsa, borcun zimmetinde sayılmış olması kesinleşir. Bu halde, banka (üçüncü kişi) aynı on beş gün içinde zimmetinde sayılan borcu **ödemeye zorlanır.**

Bu şekilde bankanın icra dairesine ödemek zorunda kaldığı para, takip alacaklısına ödenir. Banka, aslında borçlu olmadığı bir parayı ödemiş olduğundan bahisle takip alacaklısına karşı, kural olarak bir geri verme(istirdat) davası açamaz.

Ancak, **alacaklı kötü niyetli ise, banka,** borçlu ile kötü niyetli alacaklı aleyhine **dava açarak, ödemek zorunda kaldığı paranın geri verilmesini yani iadesini isteyebilir.**

BANKANIN (ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN) MENFİ TESPİT DAVASI AÇMASI

İkinci haciz ihbarnamesinde de yedi gün içinde itiraz etmemiş ve bu nedenle borcun zimmetinde sayılması kesinleşmiş olan banka borçlunun bankada böyle bir mevduatı (parası,alacağı) yok ise, zimmetinde sayılan bu borcu ödemekten kurtulmak için (üçüncü haciz ihbarnamesinin tebliğinden itibaren) **on beş gün içinde** mahkemede menfi tespit davası açabilir.

Menfi tespit davası için **yetkili mahkeme** icra takibinin yapıldığı yer veya davacı üçüncü kişinin, bankanın yerleşim yerindeki mahkemedir.

Menfi tespit davası için görevli mahkeme **asliye hukuk mahkemesidir.**

Banka, üçüncü haciz ihbarnamesinin tebliğinden itibaren on beş gün içinde mahkemede menfi tespit

davası açarsa, menfi tespit davası sonuçlanıncaya kadar zimmetinde sayılan borcu ödemeye zorlanmaz.

Davacı banka, açtığı menfi tespit davasında takip borçlusuna borçlu bulunmadığını **ispat** etmeye mecburdur. **Banka** açtığı **menfi tespit davasını kaybederse mahkeme, bankayı** dava konusu alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere **tazminata da mahkum eder. Bankacı,** açtığı menfi tespit davasını **kazanırsa** zimmetinde sayılan borcu icra dairesine ödemekten kurtulur. Ancak bu halde banka lehine bir tazminata hükmedilemez.

BANKANIN BİRİNCİ VEYA İKİNCİ HACİZ İHBARNAMESİNE İTİRAZ ETMESİ

Banka, takip borçlusuna borcu olmadığını veya borcun haciz ihbarnamesinin tebliğinden önce (takip borçlusuna) ödenmiş olduğunu bildirerek, birinci veya ikinci haciz ihbarnamesine itiraz edebilir.

1)Alacaklının bankaya karşı ceza ve tazminat davası açması

Bankanın birinci (veya ikinci) haciz ihbarnamesine itiraz etmesi halinde, takip alacaklısı, icra mahkemesine başvurarak, bankanın itirazının doğru olmadığını bildirerek, banka yetkililerinin cezalandırılmasını ve bankanın tazminata mahkum edilmesini isteyebilir. Yani, **alacaklı** icra mahkemesinde **ceza ve hukuk (tazminat) davalarını birlikte açabilir:**

Bu davada, **davacı alacaklıdır. Davalı banka** genel müdürlüğüdür. Bu dava için **görevli** mahkeme , **icra mahkemesidir**. Yetkili icra mahkemesi icra takibinin yapıldığı yerdeki icra mahkemesidir. Bankanın cevabı aksini **ispat yükü** davacı alacaklıya düşer.

İcra mahkemesi **bankayı,** davacı alacaklıyı **tazminat ödemeye de mahkûm eder.** Bu tazminat, birinci haciz ihbarnamesi ile bankadan istenen miktar kadardır. Bundan başka alacaklının alacağına geç kavuşmaktan dolayı uğradığı faiz kaybı da bu tazminata eklenebilir.

İcra mahkemesi kararının tazminata ilişkin bölümü (istinaf sınırını geçmesi şatıyla) **istinaf** edebilir. İstinaf mahkemesinin buna ilişkin kararı (temyiz sınırının geçmesi şartıyla) temyiz edilebilir.

Alacaklı, iki yıllık zamanaşımı süresi içinde, bankaya karşı **yalnız tazminat davası** da açabilir ve bu tazminat davasına da icra mahkemesinde bakılır.

BANKANIN BORÇLU OLDUĞUNU BİLDİRMESİ

Birinci (veya ikinci) haciz ihbarnamesini alan banka yedi gün içinde (hatta daha sonra) kendisinden istenilen alacağı takip borçlusuna borçlu olduğunu (yazılı veya sözlü olarak) icra dairesine bildirir ise bankaya artık ikinci (veya üçüncü) haciz ihbarnamesi gönderilmesine gerek yoktur. Bu halde, banka, takip borçlusuna olan borcunu icra dairesine ödemek zorundadır; ödemezse, icra dairesi, bankadan bu parayı zorla alır.

BORÇLUNUN MAAŞ VEYA ÜCRETİNİN HACZİ

Borçlunun maaş veya ücretinin ancak bir kısmı (genellikle dörtte biri) haczedilebilir.

Borçlunun böyle bir ücretini haczeden icra dairesi, borçlunun (yanında çalıştığı) işverenine durumu bir yazı ile bildirir. Bu bildiride, borçlunun ücretinin (bir kısmının, kural olarak dörtte birini) haczedildiği borçlunun aldığı ücret miktarının en geç bir hafta içinde icra dairesine bildirilmesi ve borç bitinceye kadar icra dairesinin bildirisi gereğince haczedilen ücret tutarının borçlunun ücretinden kesilip, hemen icra dairesine gönderilmesi hususları işverene ihtar olunur. Buna uymamış olan işverenlerin, borçlunun ücretinden kesmediği veya kesip de ilk vasıta ile icra dairesine göndermediği para, ayrıca mahk'den hüküm alınmasına gerek kalmaksızın, icra dairesince kendilerinden yani işverenlerden alınır. Bu şekilde kendilerinden tahsilat yapılan 3.kişiler yani işverenler, borçluya rücu edebilirler.

Borçlunun ücreti üzerine 1'den fazla kesin haciz konulmuşsa, bu hacizler konuluş tarihine göre sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe, sonraki haciz için kesintiye geçilmez.

BORÇLUNUN 3.KİŞİLERDEKİ TAŞINIR MALLARININ HACZİ

Borçlunun, 3.kişi elindeki taşınır malı haczedilince, icra dairesi, 3.kişiye bir haciz ihbarnamesi gönderir. Bu ihbarname ile 3.kişiye, elindeki borçluya ait taşınır malın haczedildiği, bundan böyle taşınır malı ancak icra dairesine teslim edebileceği, malı takip borçlusuna vermemesi, aksi halde malın bedelinin icra dairesine ödemek zorunda kalacağı ve haciz ihbarnamesine 7 gün içinde itiraz edebileceğini bildirir.

3.kişi, 1.haciz ihbarnamesine 7 gün içinde itiraz etmezse, mal elinde sayılır ve bu husus 3.kişiye, 2.bir haciz ihbarnamesi ile bildirilir. **2.haciz ihbarnamesi** ile 3.kişiye 1.haciz ihbarnamesine 7 gün içinde itiraz etmediği için malın elinde sayıldığı 2.haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde kanunda belirtilen sebeplerle 2.haciz ihbarnamesine itiraz edebileceği bildirilir ve itirazda

bulunmadığı takdirde yedinde sayılan malı icra dairesine teslim etmesi istenir.

3.kişi 15 gün içinde **menfi tespit davası açmazsa** elinde sayılan mal icra dairesi tarafından kendisinden zorla alınır. Taşınır malın aynen teslimi mümkün olmazsa, alacaklı, icra mahk'ne başvurarak malın değerinin 3.kişi tarafından ödenmesine karar verilmesini isteyebilir.

3.kişi 15 gün içinde **menfi tespit davası açarsa,** dava sonuna kadar elinde sayılan malı teslime zorlanamaz. Bu davada malın takip borçlusuna ait olmadığını ispat yükü, davacı 3.kişiye düşer. 3.kişi davayı kaybederse dava konusu taşınır malın bedelinin %20'sinden aşağı olmamak üzere bir tazminata da mahkum edilir.

3.kişi 7 gün içinde 1.veya 2.haciz ihbarnamesine itiraz ederse, istenen taşınır malın 3.kişinin elinde veya borçluya ait sayılmasına imkan yoktur. Ancak 3.kişi gerçeğe aykırı olarak itirazda bulunmuşsa, alacaklı, icra mahk'nde bir ceza davası açıp, 3.kişinin verdiği cevabın gerçeğe aykırı olduğunu ispat ederek, 3.kişinin cezalandırılmasını ve tazmianat mahkum edilmesini sağlayabilir.

Alacaklı, borçlunun 3.kişilerdeki mallarının haczine mutlaka haciz ihbarnamesi göndertmek yoluna başvurmak zorunda değildir. Alacaklı, istihkak davası yoluna da başvurabilir.

HACZEDİLEMEYEN MALLAR ve HAKLAR

Borçlunun ve ailesinin yaşaması ve ekonomik varlığını devam ettirebilmesi için istisna olarak, borçlunun bazı mal ve haklarının haczedilemeyeceği kabul edilmiştir. Haczedilemeyen mal ve haklar 2'ye ayrılır;

1) Tamamı haczedilemeyen mal ve haklar,
2) Kısmen haczedilemeyen mal ve haklar

TAMAMI HACZEDİLEMEYEN MAL ve HAKLAR

→**Maddi hukuka göre başkasına devri yasak olan mal ve haklar haciz de edilemez.** Buradaki devredilemezlik niteliğinin, kanuna dayanması gerekir. Kanundan dolayı başkasına devredilemedikleri için, haciz de edilemeyen mal ve haklar;

- manevi tazminat talepleri,
- ana babanın çocuğun malları üzerindeki kullanma hakkı,
- aile yurdu ve eklentileri,
- oturma hakkı ve diğer irtifak hakları,
- ölünceye kadar bakım alacaklısı bu hakkını başkasına devredemez,
- Bütünleyici parçalar taşınmazdan ayrı olarak haczedilemez. Eklentiler ise kural olarak, taşınmazdan ayrı olarak haczi mümkündür.

→**İİK md 87'ye göre tamamı haczedilemeyen mal ve haklar;** bu mal ve haklar borçlu ve ailesinin yoksul kılınıp, sonuçta devletin sosyal yardımına muhtaç bırakılmaması ve borçlunun ekonomik varlığına devam ettirebilmesi düşüncelerine dayanarak, haczedilemez olarak kabul edilmiştir;

- Devlet malları (devlete karşı icra takibi yapılabilir, fakat devletin malları haczedilemez)
- Köyün orta malları,
- Belediyenin gelirleri haczedilemez,
- İl özel idaresinin malları haczedilemez. (Devletin mallarının haczedilemeyeceği kamu düzenine ilişkin olduğundan, bu malların haczedilemeyeceği süresiz şikayet yolu ile ileri sürülebilir)
- Ekonomik faaliyeti sermayesinden ziyade bedeni çalışmasına dayanan gerçek kişi **borçlunun mesleğini** sürdürebilmesi için gerekli olan her türlü eşya haczedilemez.
- Borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya haczedilemez.

Borçluya ait para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler haczedilebilir.

- Borçlu çiftçi ise, kendisinin ve ailesinin geçimi için zorunlu olan arazi ve çift hayvanları ve nakil vasıtaları ve diğer teferruatlı tarım aletleri haczedilemez.
- Borçlunun sanat ve mesleki için gerekli olan aletleri ve kitapları haczedilemez.
- Hayvan yem ve yataklıkları haczedilemez.
- Bir yardımlaşma sandığı veya derneği tarafından bağlanan maaşlar haczedilemez.
- Borçlunun haline münasip evi haczedilemez.
- Öğrenci bursları haczedilemez.

Borçlu bu malları alacaklıdan veresiye satın almış ise, borçlu satıcı alacaklıya karşı o malların haczedilemeyeceğini ileri süremez.

BİR KISMI HACZEDİLEMEYEN HAKLAR

1) Maaş ve ücretler
2) Özel kanunlara göre bir kısmı haczedilemeyen haklar
- İşçilerin aylık ücretlerinin dörtte birinden fazlası haczedilemez.
- Kıdem tazm, izin ücreti, ihbar tazm. Tamamı haczedilebilir.

Borçlunun, hacizden önceki bir dönemde haczi caiz olmayan bir mal veya hakkın haczedilebileceğine dair alacaklı ile yapmış olduğu anlaşma geçerli değildir(Haczedilmezlikten feragat). Buna karşılık,

borçlunun, kesin haciz sırasında veya hacizden sonraki bir dönemde, belli bir mal, hak veya ücretin haczedilmezliğinden feragat etmesi mümkündür. Borçlunun ve alacaklının bu hususstaki iddiaları, haczi yapan icra müdürünün karar vermesini kolaylaştırabilir. İcra müdürü, haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendirir ve talebin kabulüne veya reddine karar verir.

Haczi yasaklanan gelir, aylık ve ücretlerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun muvafakati bulunmaması halinde, icra müdür tarafından reddedilir. İcra müdürü, borçlunun haczedilemeyeceğini iddia ettiği bir malını haczederse, borçlu, icra müdürünün haciz kararına karşı icra mahk'nde şikayet yoluna başvurabilir. Bunun gibi, icra müdürü borçlunun bir malının haczedilemeyeceğine karar verirse, alacaklı, bu karara karşı süresiz şikayet yoluna başvurabilir.

Kamu düzenine ilişkin hallerde, haczedilmezlik şikayeti süreye tabi değildir. İcra mahk'nin haczedilmezlik şikâyeti hakkındaki kararları istinaf edilebilir. Borçlunun haczedilemeyen mal ve hakları, ihtiyati haciz sırasında da haczedilemez; yani, borçlu, bu malların haczedilemeyeceğini ihtiyati hacizde de ileri sürebilir. Haczedilemeyen mallar ve haklar hakkındaki hükümler ilamsız icrada, ilamlı icrada ve ihtiyati hacizde uygulanır. Müflisin haczi caiz olmayan mallar ve hakları, iflas masasına da girmez.

HACZE İŞTİRAK

İlk haciz sahibi alacaklının koydurmuş olduğu ilk hacze, ondan sonra aynı malı haczettiren alacaklıların iştirak edip edemeyeceğini düzenleyen kurum, hacze iştirak kurumudur. İlk haciz sahibi alacaklının, sonraki alacaklılara oranlar bir rüçhan hakkı yoktur. Sonraki alacaklılar, kanunun aradığı şartlar varsa, ilk hacze aynı derecede iştirak edebilirler. Hacze iştirak 2 çeşittir;

1) Adi iştirak
2) İmtiyazlı iştirak

Hacze Adi İştirak

Kanunun aradığı şartlara sahip olam her alacaklı, ilk haciz üzerine satılan malın tutarı icra veznesine girinceye kadar, ilk hacze iştirak edebilir. İlk hacze iştirak etmek isteyen alacaklının da, borçluya karşı icra takibi yapmış ve kendisine haciz isteme yetkisinin gelmiş olması gerekir. bu nedenle, adi iştirake 'takipli iştirak' de denir.

Şartları;

1) Takip yapmış olmak,
2) Öncelik şartı;

Hacze iştirak edecek alacaklının, ilk haczi koydurmuş olan alacaklıya tekaddüm etmiş olması gerekir. ilk haciz, ilk önce verilen haciz kararı değil, **ilk önce uygulanan hacizdir.** Aynı malı ilk hacizden sonra haczettiren alacaklının, ilk haciz sahibi alacaklının koydurmuş olduğu ilk hacze iştirak edebilmesi için alacağının;

a) İlk haciz sahibi alacaklının takibi ilamsız takip ise, onun takip talebinden önce veya,
b) İlk haciz sahibi alacaklının takibi ilamlı takip ise, bu ilamın verilmiş olduğu davanın açıldığı tarihten önce doğmuş olması gerekir.
3) Öncelik şartının belge ile ispatı gerekir

Kanunun sınırlı olarak saydığı belgelerden biri ile ispat edilmesi gerekir. bu belgeler;

- İlamsız takipte veya ilamlı takipte dava tarihinden önce yapılmış bir icra takibi üzerine alınmış kesin borç ödemeden aciz belgesi.(İcra takibinin dava tarihinden önce yapılmış olması şarttır)
- Hacze iştirak etmek isteyen alacaklının, alacağı, ilk haciz sahibi alacaklının takip veya dava tarihinden önce açılmış bir dava üzerine alınmış bir mahk ilamına dayanmakta ise, o alacaklı hacze iştirak edebilir. Burada, ilamın da ilk haciz sahibi alacaklının takip veya dava tarihinden önce alınmış olması şart değildir. İlamın verilmiş olduğu davanın, ilk haciz sahibinin takip veya dava tarihinden önce açılmış olması gerekli ve yeterlidir.
- Hacze iştirak etmek isteye alacaklının alacağı, ilk haciz sahibi alacaklının takip veya dava tarihinden önceki tarihli resmi veya tarih ve imzası tasdikli bir senede dayanmakta ise, o alacaklı, ilk hacze iştirak edebilir.
- Hacze iştirak etmek isteyen alacaklının, alacağı, ilk haciz sahibi alacaklının takip veya dava tarihinden önceki resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya yazılı belgeye dayanmak ise, o alacaklı ilk hacze iştirak edebilir.

İlk haciz sahibi alacaklıdan sonra haciz isteyen alacaklılar, ancak bu 4 çeşit belgeden birine dayanarak, ilk hacze aynı derecede iştirak edebilirler. Sonra haciz isteyen alacaklı, bu belgelerden birine sahip değilse, ilk hacze iştirak edemez.

4) Zaman şartı; hacze iştirak, ilk haczedilen malın satış bedeli icra veznesine girinceye kadar mümkündür, ondan sonra mümkün değildir.

İlk Hacze Aynı Derecede İştirak

4 şarta sahip olan alacaklılar, ilk hacze aynı derecede iştirak ederler. Haczli malın satış bedeli, hacze iştirak etmiş olan bütün alacaklıların alacaklarına yetmeyecekse, icra müdürü, alacaklıların talebi üzerine **ilave hacizler** yapar.

Hacizli malların bedeli bütün alacakları ödemeye yeterse, bütün alacaklıların alacağı ödenir ve artan para, hacze iştirak hakları olmadığı için 2.bir derece teşkil etmiş olan alacaklılara ödenir. Satış bedeli hacze iştirak etmiş bütün alacakları ödemeye yetmezse, bir sıra cetveli düzenlenir.

Bu 4 şarta sahip olmayan alacaklıların, ilk hacze iştirak etmeleri mümkün değildir. Bu alacaklılar, ancak, önceki dereceden artan para için hacze iştirak edebilirler. Yani, 2.dereceyi teşkil eder.

Borçlunun ücretinden kesilen para ile önce ilk haciz sahibi alacaklının alacağı tam olarak ödenir; ondan sonra 2.haciz sahibi alacaklıya ödeme yapılmaya başlanır.

HACZE İŞTİRAKIN ÖNEMİ

Hacze iştirak kurumu, borçlunun bütün borçlarını karşılayacak kadar malının bulunmaması halinde önemlidir. Borçlunun yeteri kadar malı varsa, icra mdürünün, iştirak talebinde bulunan alacaklının iştirak hakkının bulunup bulunmadığını araştırmadan, borçlunun diğer mallarını haczetmesi gerekir.

Hacze iştirak, ilk haczin konulduğu icra takibinin yapıldığı icra dairesinden istenir. Yani, hacze iştirak şartlarının mevcut olup olmadığına karar vermek yetkisi, ilk haczin konulduğu icra takibinin yapıldığı icra dairesine aittir.

İlk haczin konulduğu takibin yapıldığı icra müdürü, hacze iştirak şartlarının mevcut olup olmadığını inceleyerek, hacze iştirak talebi hakkında olumlu veya olumsuz bir karar verir. İcra müdürünün kararı olumsuz ise, iştirak talebinde bulunan alacaklı buna karşı şikayet yoluna başvurabilir.

HACZE İMTİYAZLI İŞTİRAK (TAKİPSİZ İŞTİRAK)

Kanun, fiili imkansızlık nedeniyle icra takibi yapamayan bazı alacaklıları korumak için, önceden bir icra takibi yapılmasına gerek kalmadan, bu kişilerin başka bir alacaklının koydurmuş olduğu hacze iştirak edebileceğini kabul etmiştir. Buna, imtiyazlı iştirak denir.

Mesela borçlunun eşinin eşine karşı veya vesayet altında bulunan kişilerin veli veya vasilerine karşı, icra takibi yapmalarında fiili imkansızlık vardır. Bu nedenle, bu kişilerin, önceden bir takip yapmış olmalarına gerek kalmaksızın, eşleri, velileri veya vasilerinin mallarına başka bir alacaklının koydurmuş olduğu hacze, doğrudan doğruya iştirak etmelerini sağlamak, onların hukuken korunmaları için zorunlu görülmüştür.

İmtiyazlı iştirakte, buna yetkili olan kişilerin, önceden bir takip talebinde bulunup, takibin kesinleşmesini ve bunun sonucunda kendilerine haciz isteme yetkisinin gelmesini beklemelerine gerek yoktur. Bu kişiler, alacakları için, başka bir alacaklının koydurmuş olduğu hacze, doğrudan doğruya iştirak edebilirler.

Hacze imtiyazlı olarak iştirak etmeye hakkı olan kişiler;

- Borçlunun eşi, çocukları ve vasi veya kayyımı olduğu kişiler,
- Bu kişilerin alacaklarının, belli ilişkilerden doğmuş olması gerekir. Evlenmeden doğmuş olması, velayetten veya vesayetten doğmuş olması gibi.
- Küçükler, vesayet altında bulunanlar ve kendilerine kayyım tayin edilmiş olanlar adına, sulh mahk'si de, onlar gibi imtiyazlı olarak hacze iştirak edebilir.
- Bu kişilerin hacze imtiyazlı olarak iştirak edebilmeleri, belli bir süre ile sınırlıdır. Bu kişiler, haczin, evliliğin, velayetin veya vesayetin devamı sırasında veya son bulmasını takip eden 1 sene içinde yapılmış olması halinde, hacze imtiyazlı olarak iştirak edebilirler.
- Borçlunun ergin çocukları,
- Azami bir süre ile sınırlandırılmamıştır,
- Ölünceye kadar bakma alacaklısı,
- Nafaka alacaklısı

İmtiyazlı iştirak de, hacizli malın paraya çevrilip bedelinin icra veznesine girmesi anına kadar mümkündür.

İmtiyazlı iştirak de, ilk haczin dayanağı olan takibin yapıldığı icra dairesinden istenir. İcra dairesi, hacze imtiyazlı iştirak taleplerini borçluya ve alacaklılara bildirir ve onlara bu talebe itiraz edebilmeleri için 7 günlük bir süre verir.

Borçlu veya alacaklılardan biri, bu süre içinde imtiyazlı iştirak talebine itiraz ederse, imtiyazlı iştirak talebinde

bulunan kişinin hacze iştiraki geçici olarak kabul olunur ve kendisine 7 gün içinde mahk'de dava açması gerektiği bildirilir. İmtiyazlı iştirak talebinde bulunan, verilen bu süre içinde mahk'de dava açmazsa, hacze iştirak hakkı ve bununla geçici haciz düşer.

İmtiyazlı iştirak talebinde bulunan alacaklı 7 gün içinde mahk'de dava açarsa, davaya basit yargılama usulüne göre bakılır.

HACİZDE İSTİHKAK DAVALARI

Haciz sırasında borçluya ait olduğu çekişmeli olan mallar ile karşılaşılabilir. Bu çekişmeli mallara, istihkak iddia edilen mallar denir. İstihkak iddia edilen bu malların hacizden kurtarılması için başvurulan yola, hacizde istihkak davası denir.

İstihkak iddia edilen mallar da, haczedilir. Böyle bir mal hakkında açılacak istihkak davası 3.kişi lehine sonuçlanırsa, o mal üzerindeki haciz kalkar. Buna karşılık, istihkak davası o malı haczettirmiş olan alacaklı lehine sonuçlanırsa, mal borçlunun sayılır ve alacaklı malın satılmasını ve satış bedelinden alacağının ödenmesini isteyebilir.

HACİZLİ MALIN BORÇLUNUN ELİNDE OLMASI HALİNDE İSTİHKAK DAVASI

Elde bulundurmadan maksat zilyetlik olmayıp, zilyetliğin maddi ve harici unsuru olan sadece elde bulundurma durumudur. Bir mal borçluya ait bir yerde haczedilmiş ise, borçlunun elinde haczedilmiş sayılır.

Borçlu ile 3.kişinin hacizli malı birlikte ellerinde bulundurmaları halinde dahi, mal borçlunun elinde sayılır. bu halde de, istihkak davasını açma külfeti, borçlu ile birlikte hacizli malı elinde bulunduran 3.kişiye düşer.

İSTİHKAK İDDİASI; Haczedilen bir mal üzerinde, bir 3.kişinin, mülkiyet veya diğer bir ayni hak sahibi olduğunun ileri sürülmesine istihkak iddiası denir.

MÜLKİYET HAKKI; Haczedilen bir malın bir 3.kişiye ait olduğu ileri sürülerek istihkak iddiasında bulunulur.

REHİN HAKKI; Haczedilen bir mal üzerinde bir 3.kişinin rehin hakkı bulunduğunun ileri sürülmesi de istihkak iddiasıdır.

3.kişinin istihkak iddiasını borçlu da ileri sürebilir. Borçlu, bu 3.kişinin istihkak iddiasını, malın haczini öğrendiği tarihten itibaren 7 gün içinde ileri sürebilir.

3.kişi, borçlunun elinde haczedilen bir mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı gibi bir hakka sahip olduğunu ileri sürebilir; yani, böyle bir hakkı olduğundan bahisle 7 gün içinde istihkak iddiasında bulunabilir.

İstihkak iddiası, icra dairesine bildirilir. İcra müdürü, 3.kişinin istihkak iddiasını, alacaklıya ve borçluya bildirir ve bu bildiri ile istihkak iddiasına karşı itirazları olup olmadığını bildirmek üzere, alacaklıya ve borçluya 3 günlük süre verir. Alacaklı ve borçlu, bu 3 günlük süre içinde istihkak iddiasına karşı itiraz etmezlerse, istihkak iddiasını kabul etmiş sayılırlar.

Alacaklı veya borçlu, 3 gün içinde, istihkak iddiasına itiraz ederse, icra müdürü, istihkak iddiası ile ilgili dosyayı hemen icra mahk'ne verir. Dosyayı alan icra mahk'si ilk önce icra takibinin devamı veya ertelenmesi hakkında bir karar verir.

İcra mahk'si, 3.kişinin dayandığı delillerden istihkak iddiasının haklı olduğu kanısına varırsa, istihkak iddia edilen mal hakkındaki icra takibinin ertelenmesine, yani o malın satışının durdurulmasına karar verir.

İcra mahk'si, istihkak iddiasının haksız olduğu kanısına varırsa, takibin taliki talebini reddeder. Yani takibin devamına karar verir. İcra mahk'nin icra takibinin devamı hakkında verdiği bu karar kesindir. Yani istinaf edilemez.

İcra mahk'nin takibin ertelenmesine veya devamına karar vermesi üzerine, 3.kişi, icra mahk'nin bu kararının kendisine tefhim veya tebliğinden itibaren, 7 gün içinde istihkak davası açabilir. İstihkak davası için

görevli mahk; icra mahk'dir. Yetkili mahk; davalı alacaklının yerleşim yerindeki icra mahk'dir.

İstihkak davası, istihkak iddiasında bulunan 3.kişi tarafından açılır. İstihkak davası, haciz koydurmuş olan alacaklıya karşı açılır. Borçlu istihkak iddia edilen malın kendisine ait olduğunu iddia etmiş ise, istihkak davasında borçlunun da davalı gösterilmesi gerekir. bu halde, borçlu ile alacaklı, davalı tarafta mecburi dava arkadaşıdır.

Kendisine karşı istihkak davası açılan alacaklı, davacı 3.kişi aleyhine, hacizli mal hakkında karşı dava açabilir. İcra mahk'si, istihkak davası ile karşı iptal davasını birlikte inceleyip karara bağlar. İstihkak davasında ve karşı iptal davasında, tarafların gösterecekleri bütün delilleri, icra hakimi serbestçe takdir eder.

İstihkak davasına genel hükümler dairesinde ve basit yargılama usulüne göre bakılır. Malın kendisine ait olduğunu ispat yükü, davacı 3.kişiye düşer.

İstihkak davasında, dvaacı ve davalı iddialarını bütün delillerle ispat edebilirler. Davalı alacaklı, davacı 3.kişi ile borçlu arasındaki ilişkiye oranla 3.kişi durumunda olduğundan, borçlu ile davacı 3.kişi arasında düzenlenmiş olan senetler, istihkak davasında kesin delil teşkil etmez ve davalı alacaklı bu senetlerin aksini tanıkla ispat edebilir. İstihkak davasında, taraflardan biri diğerine, yemin de teklif edebilir.

3.kişi tarafından ileri sürülen istihkak iddiası hakkında 3.kişi ile borçlunun birleşmelerinin, yani, borçlunun istihkak iddiasını kabul etmesini, alacaklıya karşı bir etkisi yoktur.

Borçlunun 3.kişinin istihkak iddiasını kabul etmesi, kendisi aleyhine delil teşkil eder ve borçlu ilerde bu ikrara aykırı hiçbir iddiada bulunamaz. İstihkak davası sırasında, satış isteme süreleri işlemez.

İstihkak davası sonuçlanmadan önce, hacizli mal satılırsa, icra mahk'si, işbu satış bedelinin yargılama sonucuna kadar ödenmemesi veya teminat karşılığında derhal alacaklıya verilmesi konusunda ayrıca bir karar verir. Bu halde, istihkak davası bedele dönüşür. Yani, bundan sonra davanın konusu, istihkak iddia edilen malın satış bedelidir. Bu satış bedeli alacaklıya ödenmiş olsa bile, istihkak davası son bulmaz. İstihkak davasına devam edilir.

İSTİHKAK DAVASINDA HÜKÜM

İcra mahk'si kararının da gerekçeli olması gerekir.

- **İstihkak Davasının Reddi**

İcra mahk'si, istihkak davasının 7 günlük süre geçtikten sonra açıldığını tespit ederse, istihkak davasını süre aşımından dolayı reddeder.

İcra mahk'si, davacı 3.kişinin istihkak iddiasının haksız olduğu kanısına varırsa, istihkak davasının reddine karar verir. Bu ret kararanın kesinleşmesi ile, mal üzerine konulmuş olan haciz kesinleşir. Bunun üzerine, alacaklı hacizli malın satılmasını isteyebilir. Bunun için, istihkak davasının reddine ilişkin icra mahk'si kararının kesinleşmiş olmasına gerek yoktur. Fakat, istihkak davasının reddi hakkındaki karara karşı istinaf ve istinaf mahk'si kararına karşı temyiz yoluna başvuran istihkak davacısı, icra dairesinden mühlet isteyebilir.

İcra dairesi, malı, 3.kişiden alarak, muhafaza altına alabilir. Alacaklı malın satışını isteyebilir. İstihkak iddiası veya davası üzerine takibin ertelenmesine karar verilmiş idi ise, istihkak davasının reddine karar veren icra mahk'si, bu ret kararında, alacaklının alacağının istihkaka davası dolayısıyla alınması geciken miktarının %20'sinden aşağı olmamak üzere, davası 3.kişiyi tazminat ödemeye de mahkum eder.

- **İstihkak Davasının Kabulü**

İcra mahk'si, davacı 3.kişinin istihkak iddiasını haklı görürse, 3.kişinin iddia ettiği hakkın mevcut olduğuna karar verir. Buna göre, davacı 3.kişinin iddia ettiği hak mülkiyet hakkı ise, icra mahk'si, malın mülkiyetinin davası 3.kişiye ait olduğu anlaşıldığından, mal üzerindeki haczin kaldırılmasına karar verir. İstihkak davasının kabulüne karar veren icra mahk'si, davalı alacaklıyı hacizli malın değerinin %15'inden aşağı olmamak üzere bir tazminat ödemeye de mahkum eder.

Borçlu hakkında yapılan bir icra takibi sırasında haksız yere malı haciz edilen 3.kişi, bu yüzden doğan gerçek zararının ödetilmesini, genel hükümlere göre, açacağı ayrı bir dava ile isteyebilir.

İstihkak davası devam ederken, dava konusu mal üzerindeki haciz kalkarsa, istihkak davası konusuz kalır. Bu halde, icra mahk'si, dava hakkında bir karar verilmesine yer olmadığına karar verir.

İstihkak davasının kabul veya reddine ilişkin icra mahk'si kararı, istinaf sınırını geçmesi şartı ile, 10 gün içinde istinaf edilebilir. Temyizde edilebilir.

İstihkak davası esas hakkındaki icra mahk'si kararları, maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.

HACİZLİ MALIN 3.KİŞİNİN ELİNDE OLMASI HALİNDE İSTİHKAK DAVASI

Haczedilen şey, borçlunun elinde olmayıp da üzerinde mülkiyet veya diğer bir ayni hak iddia eden 3.kişi nezdinde bulunursa, bu kişi yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. Buna göre, 3 kişinin elinde bulunan mallar da haczedilebilir.

3.kişi malın elinde haczedildiği sırada hazır bulunmuş ise, hacizden itibaren 7 gün içinde istihkak iddiasını ileri sürebilir; aksi halde, aynı takipte istihkak iddiasını ileri sürmek hakkını kaybeder.

3.kişinin elinde bulunan mal 3.kişinin yokluğunda haczedilmişse, 3.kişi, malın haczedildiğini öğrendiği tarihten itibaren, 7 gün içinde istihkak iddiasını ileri sürebilir. Akdi halde, aynı takipte istihkak iddiasını ileri sürmek hakkını kaybeder.

Bir mal 3.kişinin elinde iken haczedilir ve 3.kişi o mal üzerinde mülkiyet veya diğer bir ayni hak iddia ederse, icra müdürü, bu istihkak iddiasını haciz tutanağına geçirir ve 3.kişiye karşı istihkak davası açması için, alacaklıya 7 günlük bir süre verir. Yani, bu halde dava açma süresi icra müdürü tarafından verilir ve istihkak davası açma külfeti, alacaklıya yükletilir.

ALACAKLININ İSTİHKAK DAVASI AÇMASI

Alacaklı, 7 gün içinde 3.kişiye karşı istihkak davası açabilir. Bu istihkak davası için de görevli mahk, icra mahk'dir. İstihkak davası için yetkili icra mahk'si, davalı 3.kişinin yerleşim yerindeki İcra mahk'dir. Bu istihkak davası alacaklı tarafından açılır; yani, davacı alacaklıdır. Bu istihkak davası, malı elinde iken haczedilen ve mal üzerinde istihkak iddiasında bulunan 3.kişiye karşı açılır. Yani, davalı 3.kişidir.

Borçlu, 3.kişinin istihkak iddiasını kabul etmemiş ise, borçlunun davalı gösterilmesine gerek yoktur. Çübkü bu halde alacaklı ile borçlu arasında bir uyuşmazlık yoktur; her ikisi de 3.kişinin elinde haczedilmiş olan malın borçluya ait olduğunu bildirmektedir. Bu halde, istihkak davası yalnız 3.kişiye karşı açılır. Buna karşılık, borçlu, 3.kişinin istihkak iddiasını kabul etmiş ise, istihkak davasının borçluya karşı da açılması gerekir. çünkü bu halde, alacaklı ile borçlu arasında da uyuşmazlık vardır.

İcra mahk'si bu istihkak davasıda basit yargılama usulüne göre inceler. Burada mal 3.kişi elinde haczedildiğinden, mülkiyet karinesi 3.kişi lehinedir. Bu nedenle, 3.kişinin elinde haczedilmiş olan malın borçluya ait olduğunu ispat yükü, davacı alacaklıya düşer. Bu istihkak davası da her türlü delil ile ispat edilebilir.

ALACAKLININ AÇTIĞI İSTİHKAK DAVASINDA HÜKÜM

- **İstihkak Davasının Reddi**

İcra mahk'si, davalı 3.kişinin istihkak iddiasını haklı görürse, 3.kişinin iddia ettiği hakkın mevcut olduğuna karar verir. Buna göre;

- İstihkak davasının reddine karar veren icra mahk'si, davacı alacaklıyı asgari %15 tazminata mahkum edemez.
- İstihkak davasını kazanan 3.kişi, malının haksız yere haczedilmesinden bir zarar görüş ise, genel mahk'lerde, alacaklıya karşı bir tazminat davası açabilir.

- **İstihkak Davasının Kabulü**

İcra mahk'si, davalı 3.kişinin istihkak iddiasının haksız olduğu kanısına varırsa, istihkak davasının kabulüne ve 3.kişinin istihkak iddiasının reddine karar verir. İcra mahk'nin istihkak davasının kabulü kararı ile, mal üzerine konulmuş olan haciz kesinleşir. İcra dairesi, malı 3.kişiden alarak muhafaza altına alabilir. Alacaklı malın satışını isteyebilir.

BORÇLU ile 3.KİŞİNİN MALI BİRLİKTE ELDE BULUNDURMALARI

Borçlu ile 3.kişinin hacizli malı birlikte ellerinde bulundurmaları halinde dahi, mal borçlunun elinde sayılır. bu nedenle, bu halde de istihkak davası açma külfeti, borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran 3.kişiye düşer. Borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran 3.kişi alacaklıya karşı açacağı istihkak davasında, borçlunun gerçekten malik olmadığını, bilakis malın kendisine ait olduğunu ispat etmekle yükümlüdür. Ancak, borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran 3.kişi lehine bir karine konulmuştur; birlikte oturulan yerlerdeki mallardan mahiyetleri itibariyle kadın, erkek ve çocuklara aidiyetleri açıkça anlaşılanlar veya örf ve adet, sanat, meslek veya meşgale icabı olanlar bunların farz olunur. Bu karinenin aksini ispat yükü, iddia eden kişiye düşer.

Fakat, bu karine yalnız ispat bakımındandır. İstihkak davası açma külfeti, gene malı borçlu ile birlikte elinde bulunduran 3.kişiye düşer.

PARAYA ÇEVİRME

Alacaklının alacağı para ile ödenir. Yani, alacaklının alacağı borçludan haczedilen mallar aynen alacaklıya verilerek ödenemez. Hacizli malları satılır, bedeli ile alacaklının alacağı ödenir.

Borçludan haczedilen şey para ise, o zaman paraya çevirme safhasına gerek kalmaz. Doğruca paraların paylaştırılması safhasına geçilir.

Borçlunun malları alacaklının alacağına ve icra giderlerine yetecek miktarda haczedilmekte ise, paraya çevirme safhasında da, satış bedeli alacaklıların alacağını karşılamaya yetecek bir miktara ulaşınca satışın tatil edilmesi gerekir.

Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün halinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar, bir bütün olarak paraya çevrilir.

SATIŞ TALEBİ

Hacizli malların paraya çevrilebilmesi için, satışın, alacaklı veya borçlu tarafından istenmiş olması gerekir. icra dairesi, talep olmadan, re'sen hacizli mallarıns atışına başlayamaz. Kesin haciz sahibi her alacaklı, mensup olduğu derece namına satış talebinde bulunabilir. İhtiyati haciz sahibi alacaklı, ihtiyati haciz kesin hacze dönüşmedikçe satış isteyemez. Alacaklı satış talebinde bulunmazsa, borçlu da hacizli malların satılmasını isteyebilir.

Satış talebinde bulunmak özel bir şekle bağlı değildir. Alacaklı yazılı veya sözlü olarak satış isteyebilir. Sözlü satış talebi için bir tutanak düzenlenir.

Satış talebi, haczi koyduran icra dairesine yapılır. satış talebinde bulunan alacaklının, satış giderini peşin ödemesi gerekir. icra müdürü, satış talebinde bulunan alacaklıya, satış giderini ödemesi için 15 günlük kesin süre verir. Kesin süre içinde satış giderini ödemezse, satılması istenen mal üzerindeki haciz kalkar. Satış talebi, hacizli malların tamamı için yapılabilir; yani alacaklı, hacizli mallardan yalnız bazılarının satışını isteyemez. Satış isteme süreleri kesin hacizden itibaren işlemeye başlar. Bu süreler;

- Hacizli taşınır mallar için satış isteme süresi kesin hacizden itibaren 6 aydır.
- Borçlunun 3.kişilerdeki alacağı menkul hükmündedir. Bu nedenle, hacizli alacakların paraya çevrilmesi de hacizden itibaren 6 ay içinde istenebilir.
- Hacizli taşınmazlar için satış isteme süresi, kesin hacizden itibaren 1 yıldır.
- İstihkak davası satış isteme süreleri işlemez.
- Menfi tespit davasında ihtiyati tedbir yolu ile takip durdurulmuşsa, haciz ve satış isteme süreleri de durur.

İhtiyati haciz sahibi alacaklı, ihtiyati haciz kesin hacze dönüşmedikçe satış isteyemeyeceğinden, ihtiyati hacizde satış isteme süreleri işlemez. Bu halde, satış isteme süreleri, ihtiyati haczin kesin hacze dönüştüğü tarihten itibaren işlemeye başlar.

6 aylık veya 1 yıllık süresi içinde, hacizli malın satışı istenmezse, o mal üzerindeki haciz kalkar.

6 ay ve 1 yıllık satış isteme süreleri, yalnız satış talebi içindir; satışın da bu süreler içinde yapılması zorunlu değildir. Bu nedenle, süresinde satış talebinde bulunulmuş ise, aynı süre içinde satışın yapılamamış olması haczin kalkmasını gerektirmez.

Süresinde satış istenmemesi ile, yalnız haciz kalkar, icra takibi düşmüş olmaz; icra takibi derdest kalmakta devam eder. Bu nedenle hacizden önceki işlemlerin tekrarlanmasına gerek kalmadan, alacaklı yeniden haciz isteyebilir.

Süresi içinde yapılmış olan satış talebi, satış talebini yapmış olan tarafından bir defa geri alınabilir. Satış talebini geri alan alacaklı, ancak, haciz tarihinden itibaren kalan satış isteme süresi içinde yeniden satış isteyebilir.

BORCUN TAKSİTLE ÖDENMESİ

Hakkındaki icra takibi kesinleşmiş olan borçlu, borcunu taksitle ödemek isteyebilir. Taksitle ödeme 2 şekilde daha doğrusu 2 dönemde olabilir;

1) Hacizden önce taksitle ödeme,
2) Hacizden sonra taksitle ödeme

HACİZDEN ÖNCE TAKSİTLE ÖDEME

Kanun, hacizden önceki bir dönemde borcun taksitle ödenmesi imkanını açıkça düzenlememiştir. Alacaklı ile borçlu, hacizden önceki bir dönemde, icra dairesinde borcun taksitle ödeneceği hakkında bir taksit sözl'si yapabilirler; bu sözl 2 şekilde yapılabilir;

1) Haciz için borçlunun evine veya işyerine gidildiğinde;

Borçlu taksitle ödeme teklifinde bulunur ve alacaklı da bu teklifi kabul ederse, icra müdürü borçlunun taksitle ödeme teklifini ve alacaklının bu teklifi kabul ettiğini bir tutanağa yazar ve tutanağın altı borçlu, alacaklı ve icra müdürü tarafından imzalanır. Bununla, alacaklı haciz talebini geri almış olacağından, borçlunun malları haczedilmez.

Fakat, alacaklı ve borçlu, borçlunun mallarının haczedilmesi şartı ile de taksitle ödeme sözl'si yapabilirler. Bu halde, taksit sözl'si süresi içinde, borçlunun malları hacizli kalır.

2) Taksit sözl'nin mutlaka hacze gidildiği sırada yapılması şart değildir. Borçlu, hacze gidilmeden önce de;

İcra dairesine başvurarak borcunu taksitle ödemek istediğini bildirebilir ve alacaklı bu teklifi kabul edebilir. Buda 2 şekilde olabilir;

a) **Alacaklı ve borçlu icra dairesinde hazır iseler,** taksit sözl'si icra tutanağına yazılır ve tutanağın altı borçlu, alacaklı ve icra müdürü tarafından imza edilir.
b) **Alacaklı icra dairesinde hazır değilse,** borçlu tarafından yapılan taksitle ödeme teklifi, icra dairesince alacaklıya bir yazı ile bildirilir. Alacaklı, borçlunun taksitle ödeme teklifini kabul ettiğini icra dairesine bildirirse, icra dairesi de bunu bir yazı ile borçluya bildirir ve böylece taksitle ödeme sözl'si yapılmış olur.

Hacizden önceki dönemde yapılan taksit sözl'nde, taksitle ödeme şartlarının md 111'e uygun olması gerekmez. Borçlu ve alacaklı, taksitlerin miktarını ve ödeme zamanını diledikleri biçimde kararlaştırabilirler; buna göre;

Taksit sözl'nde taksitlerin miktarının belirli olması gerekir; aksi halde, borçlu cezalandırılamaz. Bir taksit sözl'si yapılması ile, icra takibi olduğu yerde durur. Yani, borçlu taksit sözl'ne göre taksitleri zamanında icra dairesine ödediği sürece, icra takibine devam edilemez. Alacaklı ile borçlunun icra dairesinde taksit sözl'si yapmaları halinde, taksit sözl'nin ihlaline kadar geçen zaman, 1 yıllık haciz isteme süresinin hesabına katılmaz. Borçlu ile alacaklının borcun taksitlendirilmesi için icra dairesinde yapacakları taksit sözl'nin devamı süresince, satış isteme süreleri işlemez. Ancak, taksit sözl'nin toplam süresinin 10 yılı aşması halinde, aştığı tarihten itibaren süreler kaldığı yerden işlemeye başlar. Borçlu, taksitlerden birini taksit sözl'ndeki tarihte ödemezse, alacaklı, borcun tamamı için icra takibine devam edilmesini isteyebilir.

HACİZDEN SONRA TAKSİTLE ÖDEME

Borçlu, mallarının haczedilmesinden sonra borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüt eder ve bu taahhüdü şartlara uygun olursa, alacaklının muvafakatine gerek kalmadan, icra takibi kendiliğinden durur. Yani, icra müdürü, borçlunun hacizli mallarını satamaz.

Hacizden sonra borcun taksitle ödenmesinin şartları;

1) Borçlu, alacaklının satış talebinden önce, borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüt etmiş olmalıdır. Alacaklı, taksitle ödeme teklifine karşı olduğunu bildirse bile, şartlar varsa, icra takibi durur.
2) Borçlunun yeteri kadar malı haczedilmiş olmalıdır.
3) Her taksitin borcun dörtte birinden aşağı olmaması, ilk taksitin derhal ödenmiş olması ve kalan taksitlerin de en geç aydan aya verilmek suretiyle, ödeme süresinin 3 aydan fazla olmaması şarttır.

Borçlu, taahhüt ettiği bu taksitlerden birini zamanında ödemezse, icra takibine kaldığı yerden devam edilir. Yani, alacaklının talebi üzerine hacizli mallar satılır. Borçlunun hacizden sonra yaptığı taksitle ödeme taahhüdü şartlara uygun değilse, bununla icra takibi kendiliğinden durmaz. Fakat, borçlunun şartlara uygun olmayan taksitle ödeme taahhüdünün alacaklı tarafından kabul edilmesi hainde, alacaklı ile borçlu arasında bir taksit sözl'si anlaşması yapılmış olur. Bu halde de, borçlu taksitleri anlaşmaya göre zamanında ödediği sürece, borçlunun hacizli malları satılamaz ve satış isteme süreleri işlemez. Fakat, alacaklı şartlara uygun olmayan böyle bir taksit ödeme teklifini kabul etmezse, borçlunun hacizli malları satılır.

<u>TAŞINIR MALLARIN SATILMASI</u>

AÇIK ARTIRMA YOLU ile SATIŞ

Satış talebi üzerine, taşınır mallar, kural olarak açık artırma yolu ile satılır. Ancak bazı istisnai hallerde, taşınır malların pazarlıkla satılması da mümkündür. Alacaklı, hacizli taşınır malın satılmasını 6 ay içinde isteyebilir. İşte, icra dairesinin, bu satış talebinden itibaren nihayet 2 ay içinde hacizli taşınır malları satması gerekir.

Açık artırma ile satışın yapılabilmesi için bazı hazırlıklar yapılır. Bunların en önemlisi, açık artırmanın ilan edilmesidir.

1.ve2.artırmanın yapılacağı yer, gün ve saat, satış gününden önce, icra dairesi tarafından ilan edilir. Satış ilanı, elektronik ortamda da yapılır. Taşınır satışlarında satış ilanının tebliği zorunlu olmadığı halde, icra dairesi satış ilanının tebliğine karar vermiş ise, satış ilanı borçluya tebliğ edilmeden satış yapılamaz.

İlandan başka, bir de artırma şartnamesi hazırlanır. Bu şartnameye, özellikle satış ilanında gösterilmeyen ve artırmanın yapılmasına ilişkin bütün hususlar yazılır.

Açık artırmaya, elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, 1.ihale tarihinden 10 gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin %50'sinden az olamaz. Teklif vereden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin %20'si nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur. Satışa çıkarılan taşınır üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yazılı oranda ise, artırmaya iştiraki halinde ayrıca teminat aranmaz.

İHALENİN YAPILMASI; 1.ve 2.ihale, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Satışa çıkarılan mal 3 defa bağırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif de değerlendirilerek, en çok artırana hale edilir.

1.ihalede, alıcı çıkmazsa veya yazılı miktara ulaşılmazsa, satış icra müdürü tarafından geri bırakılır. 2.ihalede, alıcı çıkmazsa veya yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebi düşer. Bu halde, taşınır malın yeniden satışa çıkarılabilmesi için, alacaklının yeniden satış talebinde bulunması ve bütün artırmaya hazırlık işlemlerinin tekrarlanması gerekir.

Satış peşin para ile yapılır. yani alıcı, satış bedelini icra dairesine peşin öder. Fakat, icra müdürü, alıcıya 7 günü geçmemek üzere bir süre verebilir.

İcra dairesi dışında tahsil edilen paralar en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere, icra veya mahk kasalarında muhafaza edilir. Satılan mal, ihale kesinleşmeden alıcıya teslim olunmaz.

Satış bedeli ödenince ve ihale kesinleşince, taşınır mal, icra dairesi tarafından alıcıya teslime dilir. Alıcının ihale bedelini ödememesi halinde, icra müdürü, ihaleyi fesheder. Bu halde, taşınır malın tekrar artırmaya çıkarılabilmesi için, yeni bir satış talebi üzerine bütün artırma hazırlıklarının tekrarı gerekir.

Yeni satış talebi üzerine yapılan artırmada taşınır mal satılırsa ve ihale bedeli 1.ihale bedeli ile temerrüt faizi toplamından daha düşük ise, 1.alıcı ve varsa kefilleri,

iki ihale bedeli arasındaki farktan ve diğer zararlardan ve ayrıca temerrüt faizinden müteselsilen sorumludurlar.

Taşınır mal kendisine ihale edilen alıcı, ihale anında o malın mülkiyetini kazanır. Fakat, ihale kesinleşmeden satılan mal alıcıya teslim edilmez.

PAZARLIKLA SATIŞ

İstisna hallerinde taşınır satışı pazarlıkla yapılabilir. Bunlar;

1) Bir taşınır malın pazarlıkla satılmasını bütün ilgililer isterse,
2) Borsa veya piyasada fiyatı bulunan kıymetli evrak veya diğer mallar için, o günkü borsa veya piyasa fiyatı teklif edilirse,
3) Artırmada maden kıymetini bulmadığı için satılmamış olan altın veya gümüş eşyaya, maden kıymeti teklif edilirse,
4) Hacizli malların kıymeti süratle düşmekte veya muhafazası masraflı olmakta ise,
5) Hacizli malın tahmin edilen değeri 3690 lirayı geçmezse

Pazarlıkla satış da peşin para ile yapılır. Fakat, icra müdürünün alıcıya 7 günü geçmemek üzere bir süre vermesi de mümkün olmalıdır.

Pazarlıkla satış, normal satış sözl'si hükümlerine tabidir. Mülkiyet, ancak malın teslimi ile alıcıya geçer.

Pazarlıkla satışın iptali için, icra mahk'ne genel şikayet yoluna başvurulabilir.

<u>HACZEDİLEN ALACAKLARIN PARAYA ÇEVRİLMESİ</u>

Borçlunun 3.kişilerdeki alacağı taşınır hükmündedir. Bu nedenle, borçlunun 3.kişilerdeki alacakları taşınır mallar gibi paraya çevrilir. Yani, borçlunun 3.kişilerdeki alacakları, haciz koyduran alacaklının satış talebi üzerine, açık artırma yolu ile satılır.

Alacaklı, diler md 89 hükmüne başvurmadan, haczedilen alacağın taşınırlar hakkındaki hükümlere göre paraya çevrilmesini veya haczedilen alacağın md 120'ye göre kendisine devredilmesini isteyebilir.

HACZEDİLEN ALACAĞIN ÖDEME YERİNE GEÇMEK ÜZERE DEVRİ

Hacze iştirak etmiş olan bütün alacaklıların muvafakati ile, borçlunun 3.kişideki alacağı, ödeme yerine geçme üzere alacaklılara veya içlerinden bir veya birkaçına devredilebilir. Bu devir, kanun gereğince gerçekleşen bir devir niteliğindedir.

İcra müdürü, haczedilen alacağın takip alacaklısına devrildiğini 3.kişiye bildirir. Ayrıca haczedilen alacağı ödeme yerine geçmek üzere devralmış olan alacaklıya alacağın devredildiğini bildiren bir belge verir.

Alacağın bu şekilde devri, borçlar hukuku anlamında ifa yerine geçer. Bu şekilde alacağı devralmış olan alacaklı veya alacaklılar, alacakları oranında borçlunun haklarına halef olurlar. Bununla, takip alacaklısının alacağı, devraldığı alacak miktarında ödenmiş sayılır ve icra takibi de bu oranda sona ermiş olur.

HACZEDİLEN ALACAĞIN TAHSİL İÇİN DEVRİ

Alacağın ödeme yerine geçmek üzere devrinin, takip edilen alacağı sona erdirici etkisinden dolayı, bu şekildeki bir devir daha çok çekişmesiz alacaklarda söz konusu olabilir. Eğer alacak çekişmeli ise, o zaman başvurulacak yol, daha çok tahsil için devir yoludur. Buna göre;

Hacze iştirak etmiş olan alacaklıların hepsi veya içlerinden bir veya birkaçı, borçlunun 3.kişideki alacağın tahsilini veya borçlunun 3.kişiye karşı sahip olduğu dava hakkının kullanılmasını üzerlerine alabilirler. Buna kısaca alacağın tahsil için devri denir.

Tahsil için devir ile, alacağı tahsil için devralan alacaklı, borçlunun haklarına halef olmaz; sadece, o alacağı tahsil edebilmek için borçluyu temsil etme yetkisini kazanır. Yani, devralan alacaklı borçlu adına alacak için 3.kişiye karşı icra takibi yapabilir veya dava açabilir.

Alacağı tahsil için devralan alacaklının, bununla devralan alacaklının alacağı ödenmiş sayılmaz. Bu alacak, devrolunun alacağın tahsil edilip bundan devralan alacaklının alacağının ödenmesine kadar mevcut olmakta devam eder.

İcra dairesi, alacağı tahsil için devralan alacaklıya, alacağın tahsili için gerekli işlemleri yapmaya yetkili olduğu hakkında bir belge verir. Alacaklı, bu belge ile 3.kişiye karşı icra takibi yapabilir veya dava açabilir.

Alacağın tahsili için yapılan bütün giderler, özellikle takip ve dava giderleri alacağı tahsil için devralan alacaklıya aittir. Fakat bu giderler, tahsil edilen paradan ilk önce ödenir. Bunun gibi, tahsil edilen para, ilk önce alacağı tahsil için devralan alacaklının alacağının ödenmesine karşılık tutulur. Bundan sonra, geriye para artarsa, o da diğer alacaklılara ödenir.

Ondan sonra da geriye para artarsa bu para takip borçlusuna verilir.

Buna karşılık, alacağı tahsil için devralan alacaklının yaptığı takip veya açtığı dava başarısız olursa, alacaklı, yapmış olduğu takip veya dava giderlerine kendisi katlanır.

<u>İNTİFA HAKKI ve PAY SATIŞI</u>

İntifa hakkı, taksim edilmemiş bir miras payı, şirket payı veya elbirliği mülkiyeti halindeki bir mal payı gibi şeylerdir. Buna kısaca **pay satışı** denir.

Hacizli payın satılması talebi üzerine, icra müdürü satışın nasıl yapılacağını icra mahk'ne sorar ve satışın nasıl yapılması gerektiğine, icra mahk'si karar verir.

İcra mahk'si, adresleri bilinen ilgilileri davet edip, gelenleri dinledikten sonra bu hususta bir karar verir. İcra mahk'nin bu kararı 3 şekilde olabilir;

1) Bu hakların açık artırma yolu ile satışını emretmek,
2) Satış için bir memuru görevlendirip satışı bu memura havale etmek,
3) Gerekli gördüğü diğer bir tedbiri almak

İNTİFA HAKKININ PARAYA ÇEVRİLMESİ

Haczedilen intifa hakkı;

1) İcra mahk'si, intifa hakkının açık artırma yolu ile satılıp, bedeli ile alacaklının alacağının ödenmesine karar verebilir,
2) İcra mahk'si bu intifa hakkının satılması için bir memuru görevlendirip, satışı bu memura da bırakabilir,
3) Fakat icra mahk'si, intifa hakkının paraya çevrilmesi için başka bir tedbir alınmasına da karar verebilir ki bu da, özellikle intifa hakkının getirdiği gelirin intifa hakkı sahibi borçluya verilmemesi, bundan alacaklının alacağının ödenmesi için tedbir alınması şeklinde olabilir.

PAYLARIN PARAYA ÇEVRİLMESİ

Buradaki paydan maksat;

- Paylaştırılmamış bir miras payı,
- Bir şirket payı veya elbirliği mülkiyeti halinde tasarruf olunan bir mal payı.

Bu payları da;

1) Şirket payı,
2) Elbirliği mülkiyeti payı olarak 2 grupta incelemek gerekir. taksim edilmemiş miras payı da, elbirliği mülkiyeti payıdır.

→Haczedilen Şirket Payının Paraya Çevrilmesi

Şirketten maksat, ticaret şirketleridir.

1)Anonim Şirket; Eğer, borçlunun haczedilen anonim şirket payı hakkında, elinde bir pay senedi varsa, o zaman İİK md 121 hükmü uygulanmaz. Bu pay senetleri, taşınır malların satışına ilişkin hükümlere göre satılır. Borçlunun bir anonim şirketteki hacizli çıplak payı da, taşınır malların satışı usulüne tabidir.

2)İİK md 121'deki şirket payından maksat, kollektif, komandit, limited şirket ve kooperatif payıdır; Bu şirket paylarının paraya çevrilmesinde İİK md 121 hükmü tam olarak uygulanmaz.

a) Kollektif şirketlerde ortağın alacaklısı, ilk önce ortağın şirketteki kar payından tatmin edilir. Bu kar payının icra mahk'si kararı ile açık artırma yoluyla satılması mümkün olmalıdır.(Kooperatiflerdeki durumda buna benzer)

b) Limited şirketlerde; Borçlu ortağa düşen kar payının paraya çevrilmesi, kollektif şirkette olduğu gibidir. Borçlu ortağın limited şirketteki payının haczedilmesi halinde, alacaklı, hacizli limited şirket payının İİK'nun taşınır satışına ilişkin hükümlerine göre paraya çevrilmesini isteyebilir.

→Hacizli Miras Payının Paraya Çevrilmesi

Borçlu mirasçının miras payını haczettirmiş olan alacaklı, haczedilen miras payının paraya çevrilmesini icra dairesinden isteyebilir. Alacaklının bu talebi üzerine, borçlunun belli bir mal üzerindeki miras payını haczeden icra müdürü, miras payının paraya çevrilmesinin nasıl yapılacağını icra mahk'nden sorar. İcra mahk'si, miras payının paraya çevrilmesi için, 3 türlü karar verebilir;

a) İcra mahk'si, mirasın taksimi sonucunda borçlu mirasçıya düşecek olan payın açık artırma yolu ile satılmasına karar verebilir.
b) İcra mahk'si, tereke mallarının gelirinden borçlu mirasçının payına düşecek para ile, borcun belli bir zamanda ödenebileceği kanısına varırsa, hacizli miras payının cebri idaresine de karar verebilir ve bunun için bir kayyım görevlendirebilir.
c) En etkili tedbir ise, miras ortaklığına dahil olan belli mallar üzerindeki elbirliği mülkiyeti ilişkisine son verilmesini sağlamak için, haciz koyduran alacaklıya **yetki verilmesidir.** Buna göre, icra mahk'si, diğer bir tedbir olarak, borçlunun miras payını haczettirmiş olan alacaklıya, terekedeki 1 veya 1'den fazla mal hakkında ortaklığın giderilmesi davası açmak için yetki verir.

Alacaklı, icra mahk'nin verdiği bu yetki ile, o mal hakkında ortaklığın giderilmesi davası açar. Ortaklığın giderilmesi davasına bakan sulh hukuk mahk'si, dava konusu malın aynen paylaştırılmasına karar verirse, aynen paylaştırılma sonucunda borçlunun payına düşen mal satılır, elde dilen para ile alacaklının alacağı ödenir.

Ortaklığın giderilmesi davasına bakan sulh hukuk mahk'si aynen paylaştırmanın mümkün olmaması nedeniyle, ortaklığın satış suretiyle giderilmesine karar verirse, mal satılır, satış bedelinden borçlunun payına düşen para icra dairesine yatırılır ve bu para ile alacaklının alacağı ödenir.

→Haczedilen Adi Ortaklık Payının Paraya Çevrilmesi

İcra mahk'si, haczedilen tasfiye payının açık artırma ile satılmasına karar verebilir. İcra mahk'si, ad ortaklığın tasfiyesinin en çabuk ve ortakların menfaatlerine en uygun bir şekilde yapılması için gereken tedbirlere gereğince karar verebilir. Yalnız burada adi ortaklığa ait mallar üzerindeki elbirliği mülkiyeti ilişkisinin kaldırılmasını ve bu malların satışını sağlamak için, haciz koydurmuş olan alacaklıya ortaklığın giderilmesi davası açma yetkisi verilemez. Çünkü, adi ortaklık tamamen tasfiye edilip borçları ödenmeden önce, borçlu ortağa bir şey düşüp düşmeyeceği belli değildir.

Adi ortaklık, ortağın tasfiye payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi ile sona erer.

→Haczedilen Paylı Mülkiyet Payının Paraya Çevrilmesi

Paylı mülkiyet payı, yalnız başına temlik edilebilir ve haczedilebilir. Bu nedenle, haczedilen paylı mülkiyet payı, icra dairesi tarafından yalnız başına satılabilir.

Yargıtay, haczedilen paylı mülkiyet payı hakkında, icra mahk'si tarafından alacaklıya ortaklığın giderilmesi davası açmak için yetki verilemeyeceği görüşündedir. Fakat, bazen paylı mülkiyet payının yalnız başına satılması zor olabilir veya satış çok düşük bedelle olur. Bu gibi hallerde, borçlunun paylı mülkiyet payını haczettirmiş olan alacaklıya, icra mahk'si, ortaklığın giderilmesi davası açma yetkisi verebilmelidir.

TAŞINMAZLARIN SATILMASI

Satış talebi üzerine, hacizli taşınmazlar, yalnız açık artırma yolu ile satılır. Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün halinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar bir bütün olarak paraya çevrilir.

Taşınır mallardakinin aksine, hacizli taşınmazların, pazarlıkla satılması mümkün değildir. Hacizli taşınmazın satışı, bulunduğu yer icra dairesi tarafından yapılır. o icra dairesinin çevresi dışında ise, taşınmazın bulunduğu yerdeki icra dairesi tarafından istinabe yolu ile satış yapılır.

Alacaklı, hacizli taşınmazın satılmasını 1 yıl içinde isteyebilir. İcra dairesinin, bu satış talebinden itibaren nihayet 3 ay içinde, hacizli taşınmazı açık artırma ile satması gerekir.

AÇIK ARTIRMAYA HAZIRLIK, AÇIK ARTIRMANIN YAPILMASI ve İHALE

Açık Artırma İlanı; Satış, açık artırma ile yapılır. 1.ve 2.ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat önceden ilan edilir. Artırma ilanına; satılacak taşınmazın cinsi, mahiyeti, bulunduğu yer ve yüzölçümü gibi önemli nitelikleri de yazılır.

İlanın şekli ve ilanın gazete ile yapılıp yapılmayacağı, icra dairesi tarafından, ilgililerin menfaatlerine en uygun olanı göz önünde bulundurularak belirlenir.

Satış ilanının kendilerine tebliği gereken ilgililer, o icra takibinde vekil ile temsil ediliyorsa, satış ilanının vekile tebliğ edilmesi gerekir. Satış ilanı, elektronik ortamda da yapılır. İlan, 1.ihale tarihinden en az 1 ay önde yapılır.

İlanın birer sureti borçluya ve alacaklıya ve taşınmazın tapu siciline kayıtlı bulunan ilgililerinin tapuda kayıtlı adresleri varsa bu adreslerine tebliğ olunur. Adresin tapuda kayıtlı olmaması halinde, varsa adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir. Bunların dışında ayrıca adres tahkiki yapılmaz, gazetede veya elektronik ortamda yapılan satış ilanı tebligat yerine geçer.

Artırma Şartnamesi; Taşınmazı açık artırmada satın alan kişi, onu artırma şartnamesine göre iktisap eder. Artırma şartnamesinde yazılı olmayan mükellefiyetler, alıcıya geçmez. Yani, artırma şartnamesi, alıcı için tapu sicili hükmündedir. Mükellefiyetler listesi de, artırma şartnamesine dahildir.

Artırma şartlarını, icra dairesi belirler. İcra dairesi, bunu yaparken, taşınmazın bulunduğu yerin adetlerine göre, artırma şartlarının en elverişli bir şekilde olmasına çalışır. Artırma şartnamesine aşağıdaki hususlar yazılır;

→Artırmaya katılacak olanların, taşınmazın tahmin edilen kıymetinin %20'si oranında pay akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubu vermeleri gerektiği,

→Elektronik ortamda teklif vererek artırmaya katılacakların teminat göstermeleri gerektiği ve elektronik ortamda teklif vermeye ilişkin hususlar,

- Artırmaya katılacakların teminat göstermeleri şartının bir istisnası vardır; Satılığa çıkarılan taşınmaz üzerinde hakkı olan alacaklının

alacağı %20 şartını karşılıyorsa, bu alacaklının artırmaya katılması halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz.

→Mükellefiyetler listesi,

→Artırma şartnamesinde, taşınmazın, üzerindeki irtifak hakları, taşınmaz mükellefiyetleri, ipotekler birlikte satıldığı ve borçlunun bu taşınmaz ile temin edilmiş kişisel borçlarının da alıcıya geçeceği açıklanır.

- Borçlunun satılan taşınmazdaki mesela ipotek ile temin edilmiş muaccel borçları, alıcıya devredilmez; bu muaccel borçlar satış bedelinden rüçhanlı olarak ödenir.

→Taşınmazın takdir edilen kıymeti de, artırma şartnamesinde gösterilir.

→Artırma şartnamesinde, hangi giderlerin alıcıya ait olacağı da gösterilir. Artırma şartnamesinde alıcıya ait olduğu gösterilmeyen bir giderden, alıcı sorumlu tutulamaz.

→Satılacak taşınmaz belediye sınırları içinde ise, taşınmazın son imar durumunun, imar dairelerinden veya belediyelerden sorularak artırma şartnamesine yazılması gerekir.

- Artırma şartnamesine dosya numarası, alacaklı ve borçlunun ad ve soyadları, artırmanın yapılacağı yer, gün ve saat, tapu kaydı ve evsafı da yazılır; artırma şartnamesi, icra müdürü tarafından tarih atılarak imzalanır ve mühürlenir.

Huşuları içeren artırma şartnamesi, artırmadan en az 10 gün süre ile icra dairesinde herkesin görmesi için açık bulundurulur. Artırma şartnamesinin hangi tarihten itibaren icra dairesinde herkes tarafından görülebileceği, artırma ilanına yazılır.

Ayrı tapu senetlerine bağlı olan taşınmazlar, ekonomik bir zorunluluk olmadıkça ayrı ayrı satılacaklarından, her taşınmaz için ayrı ayrı artırma şartnamesi düzenlenmesi gerekir.

Mükellefiyetler listesi; Artırma şartnamesinde taşınmaz üzerindeki mükellefiyetlerin gösterilebilmesi için, bunların bir mükellefiyetler listesinde tespit edilmesi gerekir. mükellefiyetler listesinin 2 işlevi vardır;

1) Artırma şartnamesinin bir cüz'ünü teşkil etmesi ve tapu sicili hükmünde olması,
2) Satış bedelinin paylaştırılması şeklini gösteren bir sıra cetveli niteliğinde olması

Mükellefiyetler listesine geçirilmesi gereken mükellefiyetler;

- İpotekler,
- Taşınmazın üzerindeki irtifak hakları,
- Taşınmaz yükleri,
- Tapu siciline şerh verilmiş olan kişisel haklar,
- Tapu kütüğüne şerh verilmiş olan tasarruf yetkisi kısıtlamaları,
- Satış vaadi.

Buna karşılık, satılacak taşınmaz üzerindeki hacizler, mükellefiyet değildir. Bu nedenle, hacizler, mükellefiyetler listesine geçirilmez.

Mükellefiyetler listesi, icra dairesi tarafından yapılır. bu şekilde hazırlanan mükellefiyetler listesi, haciz koydurmuş alacaklılar ile borçluya tebliğ edilir ve bir itirazları varsa bunu bildirmeleri için, kendilerine 3 günlük süre verilir. Bu 3 gün içinde itiraz edilirse, uyuşmazlığın gereğince, istihkak prosedürüne göre çözülmesi gerekir.

Kıymet Takdiri; Kıymet takdiri raporu, borçluya, haciz koydurmuş alacaklılara ve ipotekli alacaklılara tebliğ edilir. İlgililer, 7 gün içinde, kıymet takdiri işlemine karşı, şikayet yoluna başvurabilirler.

Hacizden Sonra Tesis Edilen Mükellefiyetler; Buraya kadar incelenmiş olan mükellefiyetler, taşınmazın haczedilmesinden önce tesis edilmiş olan mükellefiyetlerdir ve bu mükellefiyetler, haciz koyduran alacaklıya veya alacaklılara karşı ileri sürülebileceği için, mükellefiyetler listesine geçirilir.

Taşınmaz üzerine haciz konulması ile, borçlunun o taşınmaz üzerinde tasarruf yetkisi kısıtlanır ise de, bu ksıtlama, borçlunun haczedilen taşınmazı üzerinde yeni mükellefiyetler tesis etmesine engel değildir. Ancak, bu yeni mükellefiyetler, haciz alacaklısının hakkından sonra gelir. İşte, haciz alacaklısını, hacizden sonra tesis edilmiş olan mükellefiyetlere karşı korumak gerekir.

1) Borçlu, hacizden sonra alacaklısının rızası olmaksızın, hacizli taşınmazını başkasına ipotek etmiş ise, bu ipotek haciz alacaklısının hakkını etkilemez.
2) Bu durumda, haciz alacaklısı, taşınmazın bu ipotek ile birlikte satılmasını isterse, taşınmaz ipotekli yükümlü olarak artırmaya çıkarılır.
3) Buna karşılık, haciz alacaklısı, taşınmazın ipotek nazara alınmadan satılmasını isterse, taşınmaz ipoteksiz olarak artırmaya çıkarılır.
4) Taşınmaz hacizden sonra tesis edilmiş olan ipotek nazara alınmadan satılınca, satış bedeli

alacaklının alacağından fazla olursa, bu fazla bedel, hacizden sonra tesis edilen ipotek alacaklısına ödenir.

AÇIK ARTIRMANIN YAPILMASI ve İHALE

Artırma, taşınmazın bulunduğu yer icra dairesi tarafından yapılır. Açık artırma, satış ilanında belirtilen gün ve saatte yapılır. Artırma alenidir. Artırma geneldir. Yani, fiil ehliyeti olan her kişi artırmaya katılabilir, pey sürebilir. Artırmanın gizli olarak veya belirli kişiler arasında yapılmış olması, ihalenin feshi sebebi teşkil eder.

Açık artırma, icra müdürü tarafından yönetilir. Artırma yapılırken, belediye tarafından görevlendirilmiş bir tellalın hazır bulunması zorunludur. Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, 1.artırma tarihinden 20 gün önce başlar, artırmanın tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin %50'nden az olamaz; teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin %20'si oranında teminat gösterilmesi zorunludur.

1.artırmada alıcı çıkmazsa veya teklif edilen bedel yukardaki miktara ulaşmazsa, satış icra müdürü tarafından geri bırakılır. Bundan sonra 2.artırma yapılır. 2.artırma, 1.artırmadan itibaren en az 20 gün sonra yapılır. 2.artırmada elektronik ortamda teklif verme, 1.artırmadan sonraki 5.gün başlar ve 2.artırmanın yapılacağı günden önceki sün sonunda sona erer. 2.artırmada, alıcı çıkmazsa veya şartlar gerçekleşmezse, satış talebi düşer. Bunun üzerine, taşınmazın tekrar satışa çıkarılabilmesi için, alacaklının yeniden satış talebinde bulunması ve bütün açık artırmaya hazırlık işlemlerinin yeni baştan tekrarlanması gerekir.

Cebri artırma yoluyla satışlarda, önalım hakkı kullanılamaz. Artırmanın yapılışı ve sonuçlanması hakkında bir artırma tutanağı düzenlenir. İcra müdürünün, tellal tarafından 3 defa bağırılması üzerine taşınmazın alıcıya ihale edildiğini bildirmesi ile ihale tamamlanır ve taşınmazın mülkiyeti alıcıya geçer.

Satış bedeli peşin ödenir. Satış bedeli, icra dairesinin banka hesabına ödenir. İhalenin feshi talep edilmiş olsa bile, alıcı, satış bedelini nakden ödemek zorundadır. İcra müdürü, satış bedelini ödemesi için, alıcıya 10 günü geçmemek üzere bir süre verebilir. İcra müdürü, alıcıya 10 günlük süre verirken, satış bedelini temin için alıcının teminat göstermesini isteyebilir. Alıcı derhal veya kendisine verilen 10 günlük süre içinde satış bedelini ödemezse, ihale, icra müdürü tarafından kaldırılır. Alıcı derhal veya kendisine verilen 10 günlük süre içinde satış bedelini ödeyerse, ihale kesinleşmedikçe, bu ihale bedeli alacaklılara ödenmez.

TAŞINMAZIN TESCİLİ ve ALICIYA TESLİMİ

İhale bedeli derhal veya verilen 10 günlük süre içinde ödenince, taşınmazın alıcı adına tescil edilmesi için, icra dairesi, tapu müdürlüğüne bir yazı gönderir. Bunun için ihalenin kesinleşmiş olması yani 7 gün içinde ihalenin feshinin istenmemiş olması veya istenmiş olup da icra mahk'nin ihalenin feshi talebini reddetmiş olması ve bu ret kararının kesinleşmiş olması gerekir.

Taşınmaz, ancak ihalenin kesinleşmesi üzerine alıcıya teslim edilir. İhale kesinleşinceye kadar, taşınmazın ne şekilde muhafaza ve idare edileceği, icra dairesi tarafından kararlaştırılır.

İhale kesinleşinceye kadar, taşınmazdaki kiracının kirayı icra dairesine ödemeye devam etmesi gerekir. ihale kesinleşince, icra dairesinin, taşınmazı alıcıya kesin olarak teslim ederken, ihale tarihinden sonraki kiraları da alıcıya ödemesi gerekir. Alıcı, ihale anında taşınmazın mülkiyetini iktisap eder.

→Borçlunun Taşınmazdan Çıkarılması

Alıcıya ihale edilen taşınmaz borçlu tarafından işgal edilmekte ise, icra dairesi, kendiliğinden veya alıcının talebi üzerine, borçluya taşınmazı 15 gün içinde tahliye etmesi için bir tahliye emri gönderir. Tahliye emrini alan borçlu 15 gün içinde taşınmazı tahliye etmezse, icra müdürü, borçluyu zorla çıkarıp, taşınmazı alıcıya teslim eder.

→3.Kişinin Taşınmazdan Çıkarılması

Alıcıya ihale edilen taşınmaz bir 3.kişi tarafından işgal edilmekte ise, alıcı, icra dairesinden, 3.kişinin taşınmazdan çıkarılmasını isteyebilir. Alıcı, 3.kişinin taşınmazdan çıkarılmasını aynı takip dosyasında ister; bunun için, alıcının ayrı takip yapmasına gerek yoktur.

İcra dairesi, 3.kişinin hacizden önceki bir tarihte yapıldığı resmi bir belge ile belgelenmiş bir sözl'ye dayanarak taşınmazı işgal etmekte olduğunu tespit ederse, alıcının talebini reddeder. Alıcı, icra dairesinin bu ret kararına karşı, icra mahk'nde şikayet yoluna başvurabilir.

İcra dairesi, 3.kişinin hacizden önceki bir tarihte yapıldığı resmi bir belge ile belgelenmiş bir sözl'ye dayanarak taşınmazı işgal etmekte olduğunu tespit

edemezse, taşınmazı işgal eden 3.kişiye, taşınmazı 15 gün içinde tahliye etmesi için bir tahliye emri gönderir.

Taşınmazda bulunan 3.kişi 7 gün içinde tahliye emrine karşı şikayet yoluna başvurmaz veya başvurup da tahliyenin durdurulması için icra mahk'nden bir karar getirmez ve 15 gün içinde taşınmazı tahliye etmez ise, icra dairesi, 3.kişiyi zorla çıkarıp, taşınmazı alıcıya teslim eder.

3.kişi, icra mahk'nde, taşınmazı hacizden önceki bir tarihte yapıldığı resmi bir belge ile belgelenmiş bir sözl'ye dayanarak işgal etmekte olduğunu ispat etmekle yükümlüdür.

3.kişi, taşınmazı işgal etmekte haklı bulunduğunu, hacizden önce yapılmış resmi bir belge ile yani tapuya şerh verilmiş veya noterde düzenlenmiş bir kira sözl'si ile ispat ederse, icra mahk'si, tahliye emrinin iptaline karar verir.

3.kişi, taşınmazın hacizden önceki bir tarihten beri kiracısı olduğunu, resmi bir belge ile belgelenmiş olmayan adi yazılı bir kira sözl'si ile veya sözlü bir kira sözl'si ile ispat edemez. Bu halde, icra mahk'si, 3.kişinin tahliye emrinin iptali için yaptığı şikayetin reddine karar verir. Şikayetin reddi kararının kesinleşmesi üzerine, icra dairesi tarafından, 3.kişi, taşınmazdan zorla çıkarılır ve taşınmaz alıcıya teslim edilir.

ALICININ SATIŞ BEDELİNİ ÖDEMEMESİ

Alıcı ihale bedelini derhal veya kendisine verilen 110 günlük süre içinde tamamen ödemezse, icra müdürü, kendiliğinden ihale kararını kaldırır.

İcra müdürü, kendiliğinden ve hemen ihaleyi feshetmezse, ilgililer icra müdürüne başvurarak ihalenin feshine karar verilmesini isteyebilir. İcra müdürü ilgililerin ihalenin feshi talebini reddederse, ilgililer; icra müdürünün bu ret kararına karşı icra mahk'nde şikayet yoluna başvurabilirler. Bu şikayet üzerine, icra mahk'si, ihalenin feshine karar veremez; icra müdürüne ihalenin feshine karar vermesini emreder.

İİK md 134'e icra mahk'nden ihalenin feshi istenmiş olsa bile, alıcı kendisine verilen süre içinde ihale bedelini icra dairesine nakden ödemek zorundadır. Alıcı, kendisine verilen süre içinde ihale bedelini nakden ödemezse, icra müdürü md 133'e göre ihaleyi kaldırmak yani feshetmek zorundadır. İcra müdürü, icra mahk'nin md 134'e göre ihalenin feshi talebini inceleyip sonuçlandırmasını, md 133'e göre vereceği ihalenin kaldırılması kararı için bekletici sorun yapamaz.

Satış bedelinin ödenmemesi nedeniyle icra müdürü tarafından md 133'e göre ihalenin feshedilmiş olması, md 134'e göre icra mahk'nden ihalenin feshinin istenmesine ve ihalenin feshi talebinin icra mahk'si tarafından incelenmesine engel değildir.

İhale bedelinin süresi içinde ödenmemesi nedeniyle md 133'e göre ihalenin hemen feshedilmesi üzerine, aş.gibi işlem yapılır;

1) Alıcıdan önce en yüksek pey sürmüş olan kişiye teklif yapılır,
2) Taşınmaz hemen yeniden artırmaya çıkarılır, Bu yeni artırma da ilan edilir; artırma satıştan en az 7 gün önce ilan edilir.
   İhalenin feshine sebep olan alıcının sorumluluğu; Yeni ihale bedeli, 1.ihale bedeli ve temerrüt faizi toplamından daha yüksek ise, bu 2 ihale bedeli arasındaki farktan alacaklı yararlanır. Yeni ihale bedeli, 1.ihale bedeli ve temerrüt faizi toplamından daha düşük ise 1.alıcı2 ihale bedeli arasındaki farktan ve diğer zararlardan ve ayrıca temerrüt faizinden müteselsilen sorumludur. İki ihale bedeli arasındaki farkı ve temerrüt faizi, ayrıca hükme gerek kalmadan, icra dairesince tahsil olunur.

İhale kesinleşince, taşınmaz tapu sicilinde alıcı adına tescil edilir. Fakat, alıcı ihale anında taşınmazın mülkiyetini iktisap eder.

İHALENİN FESHİ

İhalenin feshi, yalnız şikayet yolu ile icra mahk'nden istenebilir. Buradaki ihalenin feshi, yukarda incelenmiş olan satış bedelinin ödenmemesi nedeniyle ihalenin feshinden farklıdır. Orada ihale kanuna uygun olarak yapılmıştır; ihalenin yapılışında bir usulsüzlük yoktur; ancak, alıcı satış bedelini ödemediği için, icra dairesi ihaleyi re'sen fesheder. Burada ise, yapılan ihale kanuna aykırıdır. Bu kanuna aykırılık nedeniyle, ihalenin feshi istenmekte ve ihalenin feshine, icra mahk'si karar vermektedir.

İHALENİN FESHİ SEBEPLERİ

Satışı yapan icra müdürünün, satışın yapılmasını düzenleyen kanun, tüzük veya yönetmelik hükümlerine aykırı hareket etmiş olması halinde, ihalenin feshi istenebilir. Yani, ihalenin feshi talebi ile, ihalenin usulüne uygun biçimde yapılmadığı ileri

sürülür. İhalenin yapılmasındaki usulsüzlük, artırmanın çeşitli dönemlerinde yapılmış olabilir.

Satış talebi ve artırmaya hazırlık dönemi ile ilgili ihalenin feshi sebepleri;

- Satış talebi olmadan satış yapılması,
- Haciz kalkmış olduğu halde satış yapılmış olması,
- Satış ilanında satışın yapılacağı yerin açık ve kesin biçimde belirtilmemiş olması,
- Satış ilanında satışın yapılacağı saatin gösterilmemiş olması gibi

İlgililerin, artırmaya hazırlık döneminde yapılan işlemlerden dolayı ihalenin feshini isteyebilmeleri için, bu işlemleri satıştan önce öğrenememiş olmaları gerekir. bu halde, ilgililerin, ihale yapıldığı ana kadar cereyan eden işlemlerdeki yolsuzlukları, en geç ihale günü öğrenmiş oldukları kabul edilir ve ilgililer ihale tarihinden itibaren 7 gün içinde ihalenin feshini isteyebilirler.

Artırmanın yapılmasındaki usulsüzlüklerle ilgili ihalenin feshi sebepleri;

- İsteklilerden birinin artırmaya katılmasının engellenmiş olması,
- Artırmaya satış ilanında ve şartnamede gösterilen saatten önce veya sonra başlanmış olması,
- İhalenin ilan edilen bitme saatinden önce yapılmış olması,
- Pey sürülmeye devam edilmesine rağmen saat doldu diye artırmaya son verilmiş olması gibi

Artırmaya fesat karıştırılmış olması

Kanuna veya ahlaka aykırı bir şekilde artırmaya fesat karıştırılmış olması, ihalenin feshi sebebidir. Artırmaya katılmayı ya da artırmaya katılanların gerçek isteklerine uygun ve özgür olarak iradelerini açıklamalarını hukuka veya ahlaka aykırı tertiplerle önlemek veya artırma sonunda elde edilmesi amaç olan en elverişli bedelin ortaya çıkmasına engel olmak veya malın gerçek değerinden daha yüksek fiyat sağlamak amacıyla dürüstlük kurallarına aykırı olarak yapılan her türlü davranışlar artırmaya fesat karıştırmadır. Bunlar;

- Artırma öncesinde ve artırma sırasında pey sürenlere para vererek onların artırmadan çekilmelerini sağlanmış olması,
- Artırmada satılan taşınmazın belediyece kamulaştırılarak meydan veya park yapılacağı şeklinde propaganda yapılmış olması,
- Artırma sırasında bilinmeyen bir kişinin satılan taşınmazın mezarlık olduğu şeklinde bağırmış olması,
- İhale sırasında ihaleye katılmak isteyen kişinin kulağına bir başka kişi tarafından bir şeyler söylenmesi üzerine ihaleden çekilmiş olması gibi

Artırmaya fesat karıştırmak, suç teşkil eder. Artırmaya fesat karıştırılmış olduğu, tanık ile ispat edilebilir.

Alıcının satılan malın esaslı niteliklerinde hataya düşürülmüş olması, ihalenin feshi sebebidir. Bunlar;

- Satışan taşınmazın yüzölçümünün olduğundan fazla gösterilmiş olması,
- Satılan taşınmazın ihaleden önce kamulaştırılmasına karar verilmiş ve bunun artırma şartnamesinde belirtilmemiş olması,
- Artırma şartnamesinde taşınmazın imar durumunun yanlış gösterilmiş olması gibi

İhalenin feshiü şikayet yolu ile yalnız icra mahk'nden istenebilir. Usul, şikayet usulüdür. İhalenin feshi için yetkili icra mahk'si, satışı yapan icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'dir ve bu yetki kesin yetkidir. İhalenin feshi talebi yetkisiz icra mahk'ne yapılırsa, icra mahk'si, evrak üzerinde inceleme yaparak, başvuru tarihinden itibaren en geç 10 gün içinde, yetkisizlik kararı verir; bu karar kesindir.

İhalenin feshini isteme süresi 7 gündür. Bu süre, ihale tarihinden itibaren işlemeye başlar. Bu kuralın bazı istisnaları vardır; aş 3 halde, 7 günlük ihalenin feshi süresi, öğrenme tarihinden itibaren başlar;

1) Kendisine satış ilanı tebliği gereken bir ilgiliyi, satış ilanının tebliğ edilmemiş olması halinde, ihalenin feshi süresi öğrenme tarihinden itibaren işlemeye başlar.
2) Satılan malın esaslı niteliklerindeki yanılmanın sonradan öğrenilmiş olması halinde, 7 günlük süre yanılmanın öğrenildiği tarihten itibaren işlemeye başlar,
3) Artırmaya fesat karıştırıldığının sonradan öğrenilmesi halinde, süre, öğrenme tarihinden itibaren işlemeye başlar.

Ancak, ihale tarihinden 1 yıl geçtikten sonra öğrenme söz konusu ise, artık ihalenin feshi istenemez.

İhalenin feshini isteyebilecek olanlar, ihalenin feshinde hukuki yararı bulunan kişilerdir. Bunlar;

- Satış isteyen alacaklı,
- Borçlu,

- Tapu sicilinde yazılı ilgililer,(mesela diğer haciz alacaklıları, ipotek alacaklıları, irtifak hakkı sahipleri)
- Tapu siciline şerh verilmiş olan önalım, alım ve gerialım hakkı sahipleri,
- Tapu kütüğüne şerh verilmiş olan arsa payı karşılığı inşaat yüklenicisi ve taşınmaz satış vaadi alıcıları,
- Pey sürmek suretiyle ihaleye katılmış olanlar

İhaleye fesat karıştırmış olan kişi, kendi kusuruna dayanamayacağından, ihalenin feshini isteyemez.

İhalenin feshi için, ilgililerden en az birinin, 7 günlük süre içinde icra mahk'ne başvurup, ihalenin feshini istemesi gerekir talep olmasan, icra mahk'si re'sen ihalenin feshini karar veremez. İhalenin feshi talebinde bulunandan, başvurma harcı ile maktu karar ve ilam harcı alınır.

İhalenin feshi talebi dava olmadığından, ihalenin feshinde davadaki anlamda davacı ve davalı taraf yoktur. Burada, ihalenin feshini talep eden taraf ile karşı taraf söz konusudur.

İhalenin feshi talebinde, ilgililerin karşı taraf olarak gösterilmesi gerekir.

İhalenin feshi talep edilmiş olsa bile, alıcı, satış bedelini derhal verilen süre içinde nakden ödemek zorundadır.

İhalenin feshinin istenmesi halinde,

- İhale bedeli alacaklılara ödenmez,
- Taşınmazın alıcı adına tescili için, tapu müdürlüğüne yazı gönderilemez,
- Satılan mal alıcıya teslim edilmez,
- Satılan taşınmazı işgal etmekte olan borçlu veya 3.kişi taşınmazdan çıkarılamaz.

İcra mahk'si, ihalenin feshi talebini basit yargılama usulüne göre inceler.

İhalenin feshi talebi üzerine icra mahk'si talep tarihinden itibaren 20 gün içinde duruşma yapar ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verir. Yani, dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilemez.

İhalenin feshi sebepleri, tanık dahil her türlü delil ile ispat edilebilir. İcra mahk'si, tarafları ikrarı kabulü ile bağlı değildir; ihalenin feshi sebebinin mevcut olup olmadığını resen araştırır.

İcra mahk'si, yapacağı, ön inceleme sonucunda, ihalenin feshini isteyen kişinin, ihalenin feshini isteyebilecek kişilerden olmadığını, ihalenin feshedilmesinde hukuki yararı bulunmadığını, ihalenin feshi talebinin süresinde yapılmadığı kanısına varırsa veya ihalenin feshini talep eden bu talebinden feragat ederse, ihalenin feshi talebini, esasa girmeden reddeder.

İcra mahk'si, ihalenin feshi talebini esastan incelemeye başlar. İcra mahk'si, bu incelemesi sonucunda, iddia edilen ihalenin feshi sebebinin yerinde olmadığı kanısına varırsa, ihalenin feshi talebini esastan reddeder.

İcra mahk'nin ihalenin feshi talebinin reddi kararı, istinaf ve temyiz edilebilir.

İhalenin feshi talebinin reddi kararına karşı süresinde istinaf yoluna başvurulmaması, başvurulmuş ise istinaf mahk'nin istinaf talebini reddetmesi, istinaf mahk'si kararı temyiz edilmiş ise yargıtayın temyiz talebini reddetmesi ile ihalenin feshi talebinin reddi kararı kesinleşir. İhalenin feshi talebinin reddi kararının kesinleşmesi ile ihale de kesinleşir.

İhalenin feshi talebinin reddi kararının kesinleşmesinin sonuçları;

- Alıcı, artırma şartnamesinde kendisine ait olacağı gösterilmiş olanları ihale kesinleştikten sonra öder,
- İhale bedeli, nemaları ile birlikte alacaklıya ödenir.
- Satılan taşınmaz mal alıcıya teslim edilir ve taşınmazın alıcı adına tescili için tapu müdürlüğüne yazı gönderilir. Satılan taşınmazı işgal etmekte olan borçlu veya 3.kişi taşınmazdan çıkarılır.

İcra mahk'nin ihalenin feshi talebinin reddi kararı, aynı taraflar arasında maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Bu nedenle, bu kararlara karşı yargılamanın iadesi yoluna başvurulabilir.

İcra mahk'si, ihalenin feshin isteyenin, ihalenin feshini isteyebilecek kişilerden olduğu, ihalenin feshedilmesinde hukuki yararı bulunduğu, ihalenin feshi talebinin süresi içinde yapıldığı ve dayanılan ihalenin feshi sebebinin yerinde olduğu kanısına varırsa, ihalenin feshine karar verir.

İhalenin feshi kararı istinaf ve temyiz edilebilir.(sınırı geçmesi şartıyla)

İhale bedeli istinaf sınırından az ise, ihalenin feshi kararı verildiği anda kesindir. İhale bedeli istinaf ve temyiz sınırından fazla ise, ihalenin feshi kararı, süresinde istinaf veya temyiz yoluna başvurulmaması, başvurulmuş ise talebin reddi ile kesinleşir.

Kesinleşen ihalenin feshinin sonuçları;

- İhalenin feshi kararı, yalnız ihalenin feshini istemiş olan için değil, diğer bütün ilgililer için de hüküm ifade eder.
- İhalenin feshi kararının kesinleşmesi ile, alıcının ihale ile iktisap etmiş olduğu mülkiyet hakkı son bulur ve borçluya geri döner.
- İhalenin feshi kararının kesinleşmesi üzerine, alıcının ödemiş olduğu ihale bedeli, nemaları ile birlikte alıcıya ödenir.

PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI SAFHASI

Paraların paylaştırılması, icra takibinin son safhasıdır. Paraların paylaştırılmasına başlanabilmesi için, alacaklının bir talebine gerek yoktur. İcra dairesi, satış sonucunda elde edilen paraları, kendiliğinden alacaklılara paylaştırır.

Paraların paylaştırılmasına geçilebilmesi için, haczedilen bütün mal ve hakların satışının bitmiş olması gerekir. fakat, hacizli malların bir kısmı satıldıktan sonra da, icra dairesi, satıştan elde edilen parayı, alacaklılara hisseleri oranında avans olarak dağıtabilir.

Ğaraların paylaştırılması, aynı malların 1'den fazla alacaklı çin haczedilmiş olması halinde söz konusudur. Hacizli mallar bir alacaklı için haczedilmişse, o zaman paraların paylaştırılması değil, elde edilen paranın alacaklıya ödenmesi söz konusudur.

Satıştan elde edilen para, aynı derecede hacze iştrirak etmiş olan bütün alacakları ödemeye yeterse, bu para, bütün alacaklılar arasında paylaştırılır.

Satıştan elde edilen para, aynı derecede hacze iştirak etmiş olan bütün alacakları ödemeye yetmezse, icra dairesi, önce tamamlama haczi yapar. Tamamlama haczi ile haczedilen malların satış tutarı ile daha önce haczedilmiş ve satılmış bulunan malların satış tutarı toplamı da, bütün alacakları ödemeye yetmezse, icra dairesi, alacaklıların bir sıra cetvelini yapar.

Bütün hacizli mallar satıldıktan sonra, elde edilen para aynı derecede hacze iştirak etmiş olan bütün alacakları ödemeye yeterse, bu satış tutarı, alacaklılara hisselerine göre paylaştırılır.

Hacizli malların satış bedelinden, ilk önce haciz, satış ve paylaştırma giderleri gibi bütün alacaklıları ilgilendiren ortak giderler alınır.

Satış bedelinden ortak giderlerin çıkarılması sonucunda kalan para, kesin ve geçici haciz sahibi alacaklılara alacakları oranında paylaştırılır.

Paraların paylaştırılmasında, alacaklılara ödenecek olan para 3 bölümden oluşur. Bunlar;

1) Alacaklının takip konusu yapmış olduğu alacağın aslı,
2) Alacağın işlemiş olan faizleri,
3) Takip giderleri.

Alacaklıların yapmış oldukları takip giderleri de, paylaştırmada kendilerine ödenir.

Satış tutarı, bütün alacakları ödemeye yeterse, para bütün alacaklılar arasında paylaştırılır. Bu halde, paylaştırma yapılabilmesi için, sıra cetveli düzenlenmesine gerek yoktur; alacaklılar, icra dairesine başvurarak paralarını alırlar.

TAMAMLAMA HACZİ

İcra dairesinin, satış tutarının alacakları ödemeye yetmediğini tespit etmesi üzerine, re'sen borçlunun başka mallarını haczetmesine, tamamlama haczi denir.

İcra dairesi, tamamlama suretiyle haczettiği malları, mümkün olduğu kadar çabuk bir şekilde satarak paraya çevirir. Tamamlama haczi ile haczedilen malların bedeli ve daha önce satılmış olan diğer hacizli malların bedeli toplamı, bütün alacaklıların alacaklarını tamamen ödemeye yeterse, icra dairesi bütün alacakları öder.

SIRA CETVELİ

Tamamlama haczi ile haczedilen malların satış tutarı ile daha önce haczedilmiş ve satılmış bulunan malların satış bedeli tutarı, aynı derecede hacze iştirak etmiş olan bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemeye yetmezse, icra dairesi, alacaklıların bir sıra cetvelini yapar.

Bu sıra cetveline dayanarak yapılan paylaştırmada, artık bütün alacaklıların alacağının tam olarak ödenmesi mümkün değildir. İmtiyazlı alacaklılar alacaklarını tam olarak alır, diğer alacaklılara ise ancak alacaklarının bir kesimi ödenebilir. Sıra cetvelinde, aynı derecede hacze iştirak etmiş olan bütün alacaklılar alacak miktarları ve faizleri ile gösterilir.

Bu alacaklıların her biri belli bir sıraya girer. Bu sıra cetvelinin birer sureti bütün ilgililere tebliğ edilir. Alacaklılar, bu tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde sıra cetveline karşı şikayet yoluna başvurabilir veya genel mahk'de sıra cetveline itiraz davası açabilir.

Sıra cetveline karşı 7 gün içinde hiçbir şikayet ve itiraz yapılmazsa, sıra cetveli kesinleşir ve ancak bundan sonra, cetveli gereğince paraların paylaştırılmasına geçilebilir. Buna karşılık, 7 gün içinde sıra cetveline karşı şikayet veya itiraz yoluna başvurulursa, paylaştırma işleminin şikayet ve itirazların sonuçlanmasına kadar durdurulması ve sıra cetvelinin kesinleşmesinin beklenmesi gerekir.

İcra dairesinin, sıra cetvelini yaparken, bu hususdaki takip hukuku hükümlerine aykırı hareket ettiği ve yapılan işlemin hadiseye uygun olmadığı iddia edilmekte ise, bu halde sıra cetveline karşı başvurulacak olan yol, icra mahk'ne şikayet yoludur. Sıra cetveline karşı şikayet sebeplerinden en önemlisi, bir alacaklının istediği sıraya kabul edilmemesidir. Sıra cetveline karşı şikayet süresi 7 gündür. Bu süre, sıra cetvelinin ilgililere tebliği ile işlemeye başlar.

Şikayet üzerine, icra mahk'si şikayeti kabul eder ve sıra cetvelinin düzeltilmesine karar verirse, icra dairesi, sıra cetvelini buna göre düzelterek, düzeltilmiş sıra cetvelini, ilgililere tebliğ eder. Bu şekilde değiştirilen sıra cetveli aleyhine tekrar şikayet ve itiraz yollarına gidilebilir. İcra mahk'si, şikayeti reddederse, sıra cetveli bu alacaklının şikayeti bakımından kesinleşmiş olur. İcra mahk'nin şikayetin kabulüne veya reddine ilişkin kararları istinaf ve temyiz edilebilir.

Sıra cetveline karşı koymak isteyen alacaklı, sıra cetveline alınmış olan bir alacaklının alacağına veya onun sırasına itiraz etmek istiyorsa, o zaman sıra cetveline karşı, asliye hukuk mahk'nde itiraz yoluna başvurması, yani o alacaklıya karşı sıra cetveline itiraz davası açması gerekir.

Sıra cetveline itiraz davasında, davascı sıra cetveline alınmış olan alacaklının alacağına veya sırasına itiraz eden alacaklıdır; davalı alacağına veya sırasına itiraz edilen alacaklıdır.

Sıra cetveline itiraz davasının konusu, davalı olarak gösterilen alacaklının hiç veya sıra cetvelinde yazılı miktarda alacağının bulunmadığı veya ona tahsis edilen sıranın ona ait olmadığıdır.

Yetkili mahk; icra takibinin yapıldığı yer mahk'si, görevli mahk; asliye hukuk mahk'dir. Basit yargılama usulü uygulanır. Sıra cetveline itiraz davasında ispat yükü, kural olarak davalıya düşer. Davalı, alacağının mevcut olduğunu ispat etmekle yükümlüdür.

Davacı davayı kazanırsa, sonucundan sadece kendisi yararlanır. Yani, dava sonucuna göre davalıdan indirilecek miktar, davacının alacağının tamamen ödenmesine tahsis edilir; geriye para artarsa, artan para, alacağı itiraza uğramış olan alacaklıya verilir.

Sıra cetveline karşı şikayet veya itiraz yoluna başvurulursa, paylaştırma işleminin bunların sonuçlanmasına kadar durdurulması ve sıra cetvelinin kesinleşmesinin beklenmesi gerekir.

Sıra cetveline karşı 7 gün içinde hiçbir şikayet ve itiraz yapılmazsa, sıra cetveli gene kesinleşir ve ancak bundan sonra, sıra cetveli gereğince paraların paylaştırılmasına geçilebilir. Paylaştırma sonucunda alacağını tamamen alamamış olan alacaklılara, borç ödemeden aciz belgesi verilir.

Hacizli mallar yalnız bir alacaklı için haczedilmişse, o zaman paylaştırma değil, paranın o alacaklıya ödenmesi söz konusudur. Bu halde sıra cetveli yapılmaz. Satıştan elde edilen paradan, haciz ve satış giderleri çıktıktan sonra, o tek alacaklının alacağı, faizi ve takip giderleri ödenir. Para yetmezse, tamamlama haczi yapılır; elde edilen para gene yetmezse, o zaman alacaklıya ödenmeyen alacak kesimi için borç ödemeden aciz belgesi verilir.

BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ

Paraların paylaştırılması sonucunda alacaklı veya alacaklılar alacağının tamamını alamamış ise, icra dairesi, kalan miktar için, bir borç ödemeden aciz belgesi düzenleyip alacaklıya ve bir suretini de borçluya verir.

Borç ödemeden aciz belgesinin verilmesi ile, alacaklının alacağı sn bulmaz, aksine bu alacak borçluya karşı mevcut olmakta devam eder. Hatta alacaklının durumu, borç ödemeden aciz belgesi ile kısmen kuvvetlendirilmiş olur. Borç ödemeden aciz belgesi, alacaklı için önemli bir ispat aracıdır. Alacaklı, bu belgeyi aldıktan sonraki dönemde alacağını ispat ile yükümlü olmayıp, sadece aciz belgesini ibraz etmekle yetinir.

Borç ödemeden aciz belgesinin, takip hukuku, maddi hukuk ve ceza hukuku bakımından bazı hükümleri vardır;

1) Borç ikrarını içeren belge olması,
2) 1 yıl içinde ödeme emri gönderilmesine gerek yoktur,
3) İptal davası açabilme hakkı,
4) Hacze iştirak hakkı,
5) Borcun borç ödemeden aciz belgesine bağlanmış olan alacak, borçluya karşı, borç ödemeden aciz belgesinin düzenlenmesinden itibaren 20 yıl geçmesiyle ZA'na uğrar,
6) Borç ödemeden aciz belgesinde aciz belgesinde yazılı alacak miktarı için, faiz istenemez.
7) Hakkında verilmiş borç ödemeden aciz belgesi bulunan davacının, dava açarken davalının muhtemel yargılama giderlerini karşılayacak uygun bir teminat göstermesi gerekir,
8) Borç ödemeden aciz belgesi, alacaklıya, borçlunun suçlardan dolayı cezalandırılmasını isteme hakkını verir.

Her il merkezinde, Adalet bakanlığınca tespit edilen icra dairesinde, bir borç ödemeden aciz belgesi sicili tutulur.

Borç ödemeden aciz belgesi 2 çeşittir;

1)Kesin Borç Ödemeden Aciz Belgesi

1)İcra takibinin sonunda verilen aciz belgesine, kesin borç ödemeden aciz belgesi denir.

2)Haciz sırasında borçlunun haczedilebilir malı bulunamazsa, durum haciz tutanağı ile tespit edilir. Bu şekilde borçlunun haczedilebilir malının bulunmadığını gösteren haciz tutanağı, kesin borç ödemeden kesin aciz belgesi niteliğindedir. Borçlunun haczedilebilir hiçbir malının bulunmadığını belirten haciz tutanağı, doğrudan doğruya kesin borç ödemeden kesin aciz belgesi yerine geçer.

2)Geçici Haciz Belgesi

Haciz sırasında borçlunun bir miktar malı haczedilir ve fakat haczedilen malların takdir edilen kıymetine göre takip konusu alacağa yetmeyeceği anlaşılırsa, bu hususdaki haciz tutanağı borç ödemeden geçici aciz belgesidir. Bu halde de, alacaklıya ayrıca bir geçici borç

ödemeden aciz belgesi verilmez; haciz tutanağı, doğrudan doğruya borç ödemeden geçici aciz belgesi hükmündedir.

Borç ödemeden geçici aciz belgesinin bir tek hükmü vardır; alacaklı, borç ödemeden geçici aciz belgesi ile iptal davası açabilir.

BORÇ SENEDİNİN GERİ VERİLMESİ

İcra takibinin amacı, alacaklının alacağının ödenmesidir. Alacaklı alacağını tamamen veya kısmen almış ise, alacak bu oranda sona erer. Borçlu ile alacaklının menfaatlerini aynı şekilde korumakla yükümlü olan icra dairesinin, borcun tamamen veya kısmen ödenmesi halinde, ödeme oranında borçluyu borcundan ibra ettiğine dair bir işlemde bulunması gerekir.

Alacaklının alacağı tamamen ödenmiş ise, icra dairesi, alacaklının senedini borçluya verir. Alacağının yalnız bir kesimi ödenmiş olan alacaklı, senedini icra dairesinden geri alınabilir. Yalnız, icra dairesi, senetteki alacağın ne miktarının ödenmiş olduğunu ve senedin bundan sonra ne miktar para için geçerli olacağını, senet üzerine yazar veya senedin niteliğine göre ilgili dairelere yazdırır.

İlamların icrasında, borçlu isterse kendisine icra dairesince ilamın kısmen veya tamamen icra edilmiş olduğuna dair bedava ve pulsuz bir belge verilir.

KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLU

Kambiyo senetlerine mahsus takip yolları haciz ve iflas yolu olmak üzere 2'ye ayrılır. Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu, özel bir ilamsız icra yoludur.

Alacaklının kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapabilmesi için, alacağının mutlaka bir kambiyo senedine bağlı olması gerekir. kambiyo senetlerinden maksat, bono, poliçe ve çektir.

Takip konusu yapılan senedin kambiyo senedi niteliğinde olup olmadığını, icra müdürü takdir ve tayin eder.

Bir kambiyo senedine bağlı alacak rehinle temin edilmiş olsa bile, alacaklı, ilk önce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte bulunmadan, doğruca kambiyo senetlerine mahsus takip yapabilir. Fakat alacaklı, kambiyo senedine bağlı alacağı için, mutlaka kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapmak zorunda değildir; genel haciz yoluna da başvurabilir.

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibin safhaları;

1) Takip talebi
2) Ödeme emri ve kesinleşmesi
3) Haciz
4) Paraya çevirme
5) Paraların paylaştırılması

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip için de, genel yetkili icra dairesi, borçlunun yerleşim yerindeki icra dairesidir. İcra takibi, kambiyo senedindeki borcun ödeneceği yer icra dairesinde de yapılabilir.

Kambiyo senedi alacaklısı, kendi yerleşim yerinde kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapamaz; borçlunun yerleşim yerinde takip yapabilir. Bundan başka, bononun ve çekin düzenleme yerinde de takip yapılabilir.

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip, bir takip talebi ile başlar. Aynı basılı takip talebi örneği kullanılır. Bu takip talebi örneğine, takibe konu yapılan kambiyo senedinin cinsinin, tarihinin ve numarasının yazılması gerekir.

Genel haciz yolundan farklı olarak, alacaklı takip talebine kambiyo senedini aslını eklemek zorundadır.

Kambiyo senedinin alacaklısı, o senedin yetkili hamilidir; kambiyo senedi ciro edilmemişse, yetkili hamil, senedin lehdarıdır.

Kambiyo senedi ciro edilmemişse, yetkili hamil, kendi hakkı müteselsil ve birbirine bağlı cirolardan anlaşılan son hamildir.

Kambiyo Senedinin Borçlusu

Poliçede, poliçeyi kabul eden muhatap, düzenleyen, cirantalar, bunlar lehine aval verenler, araya girme suretiyle kabul edenler ve bunların yetkisiz temsilcileridir.

Bonoda düzenleyen, cirantalar, bunlar lehine aval verenler ve bunların yetkisiz temsilcileridir.

Çekte düzenleyen, cirantalar, bunlar lehine aval verenler ve bunların yetkisiz temsilcileridir.

Kambiyo senedinin yetkili hamili, ancak kendisinden önce gelen senet borçlularına karşı kambiyo senetlerine mahsus takip yapabilir; kendisinden sonra gelen kambiyo senedi borçlularına karşı kambiyo senetlerine mahsus takip yapamaz.

LACAK TUTARI

Bu takip yolunda da, alacaklı, istediği para alacağının Türk parası ile tutarını takip talebinde göstermelidir. Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip talebinde, alacaklının isteyebileceği alacak tutarı;

1) Alacaklı, ilk olarak, kambiyo senedinin ödenmemiş olan bedelini, yani alacağın aslını isteyebilir.
2) Temerrüt faizi
3) Çeke dayanarak takip yapan alacaklı, çekin karşılıksız kalan bedelinin %10'nu da, takip talebinde isteyebilir.
4) Alacaklının, kambiyo senetlerine mahsus haciz ve iflas yollarından hangisini seçtiğini takip talebine yazması gerekir.

TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN SONUÇLARI

Takip talebi, icra müdürünün bir ödeme emri düzenleyip borçluya göndermesini gerektirir. Ancak, burada icra müdürünün takdir yetkisi daha geniştir.

İcra müdürü, alacaklının takip konusu yaptığı belgenin kambiyo senedi olup olmadığını incelemekle yükümlüdür. İcra müdürü, alacaklının dayandığı senedin kambiyo senedi olmadığı kanısına varırsa, takip talebini reddetmelidir; reddetmezse, kambiyo senetlerine mahsus takip, şikayet üzerine veya re'sen icra mahk'si tarafından iptal edilir.

İcra müdürü, takip konusu yapılan poliçenin veya bononun vadesinin gelip gelmediğini incelemek zorundadır.

Takip talebini alan icra müdürü, alacaklının takip hakkına sahip bulunup bulunmadığını da incelemek zorundadır.

Takip talebi ile ZA kesilir. Takip talebi ile ZA kesilince, süresi aynı olan yeni bir ZA işlemeye başlar.

ÖDEME EMRİ

Takip talebini alan icra dairesi, borçluya hemen kambiyo senetlerine mahsus haciz ödeme emri gönderir. Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda ödeme emrine şunlar yazılır;

1) Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebindeki kayıtlar,
2) Borcun ve takip giderlerinin, 10 gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtarı,
3) Takibin dayanağı olan senet kambiyo senedi niteliğini taşımıyorsa, borçlunun 5 gün içinde icra mahk'ne şikayet etmesi gerektiği,
4) İmzaya itiraz ihtarı; (5 gün içinde açıkça bir dilekçe ile, icra mahk'ne)
5) Borca itiraz ihtarı; (sebepleri ile birlikte 5 gün içinde icra mahk'ne dilekçe ile bildirmeli) icra mahk'nden itirazın kabulüne dair bir karar getirmediği takdirde, cebri icraya devam olunacağı ihtarı ödeme emrine yazılır.
6) Mal beyanında bulunma ihtarı (10 gün içinde mal beyanında bulunmalı)

Ödeme emri 2 nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası borçluya gönderilir, diğeri dosyasına konulur.

Kambiyo senedinin tasdikli örneğinin ve gerekli ise protesto belgesinin tasdikli örneğinin de, ödeme emri ile birlikte borçluya gönderilmesi gerekir.

Borçlu ödeme emrinin tebliğinden itibaren 5 gün içinde dilekçe ile ödeme emrine itiraz etmezse, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip kesinleşir.

5 gün içinde ödeme emrine itiraz etmemiş olması nedeniyle hakkındaki takip kesinleşmiş olan borçlu, 10 günlük ödeme süresi içinde borcu ödemek zorundadır. Ödemezse, alacaklı, borçlunun mallarının haczedilmesini isteyebilir.

5 gün içinde ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçlu, 10 gün içinde borcu ödemezse, aynı 10 gün içinde mal beyanında bulunmak zorundadır; bulunmazsa, hapisle tazyik edilir.

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte, ödeme emrine itiraz, icra mahk'ne yapılır.

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte, ödeme emrine itiraz süresi 5 gündür. Borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 5 gün içinde ödeme emrine itiraz edebilir. Borçlunun 5 gün geçtikten sonra yaptığı itiraz geçersizdir.

Ödeme emrine itiraz, takibin yapıldığı icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'ne yapılır. Ödeme emrine

itiraz, mutlaka dilekçe ile yapılmalıdır. Ödeme emrine itiraz, satıştan başka icra takip işlemlerini durdurmaz.

Ödeme emrine itiraz etmiş olan borçlu, mallarının haczini veya haczedilen paranın alacaklıya ödenmesini önlemek için, icra mahk'nden icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar verilmesini isteyebilir.

Borca itiraz halinde, icra mahk'si hakimi, borçlunun itiraz dilekçesine ekli olarak verdiği belgelerden borcun itfa edildiği veya ertelendiği veya kambiyo senedinin metninden alacağın ZA'na uğradığı veya borçlunun borçlu olmadığı, yahut icra dairesinin yetkili olmadığı kanısına varırsa, duruşmadan önce, itirazı n esası hakkındaki kararına kadar, icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar verebilir.

İmzaya itiraz halinde de, icra mahk'si hakimi, duruşmadan önce yapacağı incelemede, borçlunun itiraz dilekçesi kapsamından veya eklediği belgelerden edindiği kanaate göre, imzaya itirazı ciddi görürse, itirazla ilgili esas kararına kadar, icra takibinin geçici olarak durdurulmasına, evrak üzerinde karar verebilir.

İcra takibinin geçici olarak durdurulması kararının hükmü, icra mahk'nin itirazın esası hakkında vereceği karara kadar davem eder.

İcra mahk'si, borçlunun itirazının kabulüne karar verirse, bununla icra takibi durur ve itirazın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine icra takibi iptal edilir.

BORCA İTİRAZ ve İİNCELENMESİ

İmzaya itiraz dışındaki diğer bütün itirazlara borca itiraz denir. Borçlu, borca itirazını 5 gün içinde bir dilekçe ile icra mahk'ne bildirir ve icra mahk'sinden borca itirazının kabul edilmesine karar verilmesini ister.

Borca itiraz üzerine, icra mahk'si, itiraz sebeplerinin tahkiki için 2 tarafı yani alacaklıyı ve borçluyu 30 gün içinde duruşmaya çağırır.

Alacaklı veya vekili çağırıldığı duruşmaya gelmezse, icra hakimi, alacağın itiraz edilen kesimi için, icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar verir.

Borçlu çağırıldığı duruşmaya gelmezse ve alacaklı duruşmaya devam edilmesini isterse, icra hakimi, borçlunun yokluğunda borca itirazı incelemeye devam eder.

Borçlu, icra mahk'nde borca itirazını yalnız resmi veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispat edebilir. Borçlu, borcu olmadığını veya borcun itfa veya imhal edildiğini resmi veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir belge ile ispat edemezse, icra mahk'si borçlunun itirazının reddine karar verir.

Borçlu, takibin dayanağı kambiyo senedindeki vadeye göre, borcun ZA'na uğradığını bildirerek ödeme emrine itiraz edebilir ve ZA itirazını kambiyo senedindeki tarihe göre ispat edebilir.

Borçlu, borcu olmadığını veya borcun itfa edildiğini veya ertelendiğini, resmi bir yazılı belge veya kambiyo senedinin üzerindeki veya arkasındaki yazılar ile ispat ederse, icra mahk'si, itirazın kabulüne ve takibin iptaline karar verir.

İcra mahk'si hakimi, borçlunun ZA itirazını alacaklının ibraz ettiği kambiyo senedindeki tarihe göre yerinde görür ve alacaklı ZA'nın kesildiğini veya tatil edildiğini resm veya imzası ikrar edilmiş yazılı bir belge ile ispat edemez ise, itirazın kabulüne ve takibin iptaline karar verir.

Borçlunun itirazının esasa ilişkin nedenlerle kabulüne ve takibin iptaline karar veren icra mahk'si, borçlunun talebi üzerine, aynı karar ile, kötü niyeti veya kast veya ağır ihmali bulunan alacaklıyı, takip konusu alacağın %20'nden aşağı olmamak üzere tazminata mahkum eder.

İcra mahk'nin borca itirazın kararı ile icra takibi durur; itirazın kabulü kararını kesinleşmesi üzerine, icra takibi iptal edilir.

İcra mahk'nin borca itirazın kabulü kararı, takip konusu alacakta ihtilaflı kalan miktarın sınırı geçmesi şartıyla istinaf ev temyiz edilebilir.

İcra mahk'si hakimi, borçlunun ZA itirazını alacaklının icraz ettiği kambiyo senedindeki tarihe göre varit görmezse veya varit görür ve fakat alacaklı ZA'nın kesildiğini, resmi veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispat ederse, itirazın reddine karar verir.

Borca itirazın reddine karar veren icra mahk'si, daha önce icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar vermiş idi ise, alacaklının talebi üzerine, aynı karar ile, borçluyu, takip konusu alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere inkar tazminatına mahkum eder.

Borçlu, icra mahk'nin itirazın reddi kararını istinaf edebilir; fakat bu istinaf talebi, satışı ve satış bedelinin alacaklıya ödenmesi dahil hiçbir icra işlemini durdurmaz. Ancak, itirazın reddi kararını istinaf eden borçlu, md 33/3'e göre alacağın tamamı için teminat gösterirse, icra takibi durur. Bu konudaki istinaf mahk'si kararı temyiz edilebilir.

İcra mahk'si kararları maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden, itirazının reddine karar verilmiş olan borçlu, borçlu olmadığının tespiti veya ödediği paranın geri alınması için menfi tespit veya istirdat davası açabilir.

İMZAYA İTİRAZ VE İNCELEMESİ

1)Borçlunun takip konusu kambiyo senedindeki imzanın kendisine ait olmadığını bildirmesine imzaya itiraz denir. Borçlu, imzaya itiraz etmek istiyorsa, bunu ödeme emrine itiraz dilekçesinde açıkça bildirmek zorundadır.

Borçlu, imzaya itirazını 5 gün içinde bir dilekçe ile icra mahk'ne bildirir ve icra mahk'nden itirazının kabul edilmesine karar verilmesini ister.

İcra mahk'si imzaya itiraz hakkındaki incelemesini de mutlaka duruşmalı olarak yapar.

2)İcra mahk'si, yapacağı inceleme sonunda, inkar edilen imzanın borçluya ait olmadığı kanısına varırsa, itirazın kabulüne karar verir.

İmzaya itirazın kabulüne karar veren icra mahk'si, alacaklının kambiyo senedini takibe koymada kötüniyeti veya kast veya ağır ihmali bulunduğunu tespit ederse, aynı itirazın kabulü kararı ile, alacaklıyı, borçlu lehine, kambiyo senedine dayanan takip konusu alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere tazminata mahkum eder.

İmzaya itirazın kabulüne karar veren icra mahk'si, alacaklının kambiyo senedini takibe koymada kötüniyeti veya kast veya ağır ihmali bulunduğunu tespit ederse, aynı karar ile, alacaklıyı, hazine lehine, alacağın %10'u oranında para cezasına da mahkum eder.

İcra mahk'nin imzaya itirazı kabulü kararı ile de, icra takibi durur. İtirazın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine, icra takibi iptal edilir. Borçlunun malları haczedilmiş idi ise haciz kalkar.

İcra mahk'nin itirazın kabulü kararı, takip konusu alacakta ihtilaflı kalan miktarın istinaf sınırını geçmesi şartı ile, istinaf edilebilir.

3)İcra mahk'si, yapacağı ve bilirkişiye yaptıracağı inceleme sonunda, inkar edilen imzanın borçluya ait olduğunu anlarsa itirazın reddine karar verir. İmzaya itirazın reddine karar veren icra mahk'si, daha önce icra takibinin geçici olarak durdurulmasına karar vermiş idi ise, aynı karar ile, borçluyu kambiyo senedine dayanan takip konusu alacağın %20'nden aşağı olmamak üzere inkar tazminatına ve alacağın %10'ı oranında para cezasına mahkum eder.

İcra mahk'nin imzaya itirazın reddi kararı üzerine, alacaklı, hemen takibe devam edilmesini isteyebilir. İcra mahk'si daha önce takibin geçici olarak durdurulmasına karar vermiş olsa bile, imzaya itirazın reddi kararı üzerine, alacaklı, hemen takibe devam edilmesini isteyebilir.

KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLUNDA ŞİKAYET

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda şikayetin özellikleri;

- Alacaklının kambiyo senetlerine mahsus takip yoluna başvurma hakkının bulunmadığına ilişkin şikayet süresi, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 5 gündür.
- Alacaklının takibine dayanak yaptığı senet kambiyo senedi niteliğinde olmadığı halde, icra müdürü takip talebini kabul ederek borçluya kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna ilişkin ödeme emri gönderirse, borçlu, 5 gün içinde icra mahk'ne şikayette bulunarak, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibin iptalini sağlayabilir.
- İcra mahk'si, süresinde yapılan şikayet veya itiraz dolayısıyla usulü dairesinde kendisine gelen işlerde, takip dayanağı senedin kambiyo senedi niteliğinde olmadığını veya alacaklının kambiyo hukukuna göre takip hakkına sahip bulunmadığını re'sen nazara alır.
- Takibin dayanağı olan senedin kambiyo senedi niteliğinde olmadığı veya alacaklının kambiyo hukukuna göre takip hakkına sahip bulunmadığı halleri dışındaki nedenlerle yapılan şikayetler 7 günlük süreye tabidir.
- İcra mahk'nin kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda şikayet hakkındaki kararları istinaf edilebilir.
- Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibin ödeme emrinin kesinleşmesinden sonraki safhaları, tamamen genel haciz yolundaki gibidir.

İKİRALANAN TAŞINMAZLARIN İLAMSIZ İCRA YOLU İLE TAHLİYESİ

İlamsız icra, kural olarak yalnız para alacakları için mümkündür. Fakat istisna olarak 2 halde; kiralanan taşınmazların ilamsız icra yolu ile tahliye edilebileceği, kabul edilmiştir.

Kural olarak, kiraya verilmiş bir taşınmazı tahliye ettirebilmek için, kiraya verenin ilk önce kiracıya karşı sulh hukuk mahk'nde bir tahliye davası açması gerekir. kiraya veren, bu tahliye davasını kazanırsa, mahk'den alaağı tahliye ilamını icraya koyarak, taşınmazın tahliyesini sağlar.

İstisna olarak, bazı sebeplerin varlığı halinde, ilk önce mahk'de tahliye davası açmasan, kiraya verenin, doğruca icra dairesine başvurarak, kiralanan taşınmazın tahliyesini isteyebileceğini kabul etmiştir. Buda 2 halde mümkündür;

1) Kira bedelinin ödenmemesi halinde,
2) Kira süresinin bitmesi halinde

KİRA BEDELİNİN ÖDENMEMESİ NEDENİYLE İLAMSIZ TAHLİYE

Kiracı muaccel olan kirayı ödemezse, kiraya veren, borçlu kiracıya karşı, ödenmeyen kira alacağı için genel haciz yolu ile takip yapabilir. Kira alacağının tahsili için yapılan genel haciz yolu ile takipte, yalnız kira alacağı tahsil edilebilir; kiracının tahliyesine karar verilemez. Fakat, kiraya veren muaccel olan kiranın ödenmesi ile birlikte aynı zamanda tahliye de istiyorsa, ilamsız tahliye takibi yapmalıdır.

Kiraya veren, kiracıya karşı bir ilamsız tahliye takibi yaparak, kiranın ödenmesini ve kiracının tahliyesini ister ve kiracı kirayı ödemezse, kiraya veren, icra mahk'nden kiracının tahliyesine karar verilmesini isteyebilir. İlamsız tahliye takibi, kira sözl'si ile kiralanmış taşınmazlar içindir.

Alacaklı ile borçlu arasında bir kira sözl'si yoksa, kira sözl'si son bulmuş ise veya borçlu başka bir sözl'ye dayanarak taşınmazda oturmakta ise, ilamsız tahliye takibi yapılamaz.

İlamsız tahliyedeki takip talebinin özellikleri;

1)İlamsız tahliye takibi, alacaklı sıfatıyla kiraya veren tarafından yapılır.

2)İlamsız tahliye takibi, borçlu sıfatıyla kiracıya karşı yapılır. kira sözl'nde 1'den fazla kiracının bulunması halinde, kiraya verenin, kiracıların tümüne karşı birlikte ilamsız tahliye takibi yapması zorunludur.

3)Kiraya veren, ilamsız tahliye takip talebinde, ilk önce ödenmemiş olan kiranın ödenmesini ister. Yani, kiraya veren istediği kiranın Türk parası ile tutarını takip talebinde göstermelidir.

4)Tahliye talebi; Kiraya veren, ilamsız tahliye takip talebinde, kiracının tahliyesini ister.

5)Kira sözl'nin eklenmesi; Yazılı kira sözl'si yapılmış ise, kiraya verenin, takip talebine, yazılı kira sözl'nin aslını veya bir örneğini eklemesi ve bundan başka borçlu sayısı kadar kira sözl'si örneğini takip talebi ile birlikte icra dairesine vermesi gerekir.

Kiraya verenin ilamsız tahliye takibi yapabilmesi için, yazılı bir kira sözl'si bulunması şart değildir. yazılı kira sözl'si bulunmasa dahi, kiraya veren ilamsız tahliye yoluna başvurabilir. Bu halde, kiracı, süresinde ödeme emrine itiraz etmezse, kira sözl'ni kabul etmiş sayılır ve kiraya veren icra mahk'nden kiracının tahliyesini isteyebilir. Kiracı, süresinde ödeme emrine itiraz eder ve fakat kira sözl'ni açıkça kabul ederse veya itirazında kira sözl'ni açık ve kesin olarak inkar etmezse, kira akdini kabul etmiş sayılır. bu halde de, kiraya veren, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını ve tahliye isteyebilir. Buna karşılık, kiracı ödeme emrine itiraz ederken kira sözl'ni inkar ederse, kiraya veren icra mahk'nden tahliye isteyemez; sulh hukuk mahk'nde tahliye davası açabilir.

Ödeme Emri

Alacaklının ilamsız tahliye takip talebini alan icra dairesi, borçlu kiracıya ihtarla ödeme emri gönderir. Bu ödeme emrine şunlar yazılır;

1)Ödeme emrine, takip talebindeki kayıtlar, yani alacaklının ve borçlunun kimlikleri ve adresleri ile istenen kiranın Türk parası ile tutarı yazılır.

2)Kira sözl'nin feshedileceğine ilişkin ihtar da ödeme emrine yazılır.

3)Ödeme emrinde, borçlunun 7 gün içinde itiraz edebileceği de yazılır.

4)Borçlu kiracının, itiraz süresi içinde, kira sözl'ni ve varsa yazılı kira sözl'ndeki imzasını açık ve kesin olarak reddetmezse, kira sözl'ni kabul etmiş sayılacağı ihtarı da ödeme emrine yazılır.

5)Ödeme ihtarı; Ödeme emri ile, borçlu kiracıya, kira borcunu belli bir süre içinde banka hesabına ödemesi ihtar edilir.

6)Tahliye ihtarı; Ödeme emri ile, borçluya 7 günlük süresi içinde ödeme emrine itiraz etmezse ve 30 günlük ödeme süresi içinde borcu ödemezse, kiraya verenin kesinleşen kira alacağı için haciz isteyebileceği ve icra mahk'nden kiralanan taşınmazdan çıkarılmasını isteyebileceği ihtar edilir.

Ödeme Emrine İtiraz Edilmemesi

1)Borçlu, 7 gün içinde, ödeme emrine itiraz etmezse, ilamsız tahliye takibi kesinleşir.

Borçlunun 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmemesi ile ilamsız tahliye takibi kesinleşirse de, alacaklı bunun üzerine hemen haciz ve tahliye isteyemez. Çünkü, borçlu, ödeme süresi içinde borcunu ödeyebilir.

Borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 30 gün içinde kira borcunu icra dairesine öderse, ilamsız tahliye takibi son bulur.

Süresinde ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçluu, ödeme süresi içinde kira borcunu ödemezse, alacaklı, hem icra dairesinden kira alacağının tahsili için borçlunun mallarının haczedilmesini isteyebilir. Hem de icra mahk'nden borçlunun tahliyesini isteyebilir.

2)Haciz talebi

Süresinde ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçlu, ödeme süresi içinde kira borcunu ödemezse, alacaklı kesinleşen kira alacağının tahsili için, icra dairesinden borçlunun mallarının haczedilmesini isteyebilir. Ancak, kiraya verenin haciz isteyebilmesi için, borçlunun süresinde ödeme emrine itiraz etmemiş bulunması yeterli olmayıp, aynı zamanda ödeme süresi içinde kira borcunu ödememiş olması gerekir.

Süresinde ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçlu kiracı, ödeme süresi geçtikten sonra kira borcunu öderse, alacaklı haciz isteyemez. Fakat, icra mahk'nden borçlu kiracının tahliyesini isteyebilir.

3)Tahliye

Süresi içinde ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçlu, ödeme süresi içinde kira borcunu ödemezse, alacaklı icra mahk'nden borçlu kiracının tahliyesini isteyebilir.

Ödeme süresi geçtikten sonra, alacaklı, ödeme süresinin bitim tarihini takip eden 6 ay içinde, icra mahk'nden tahliye isteyebilir. İcra mahk'si, alacaklının tahliye talebini duruşmalı olarak inceler.

Borçlu kiracı, süresi içinde ödeme emrine itiraz etmediği için, ödeme emri ile istenen kira borcunu da kabul etmiş sayılır. bu nedenle, borçlu kiracı, icra mahk'nde artık kira borcu miktarına itiraz edemez, etse bile, icra mahk'si kira borcu miktarı hakkında bir inceleme yapamaz.

İcra mahk'si, borçlu kiracının süresinde ödeme emrine itiraz etmediğini ve ödeme süresi içinde kira borcunun aslını ödemediğini tespit ederse, kiracının tahliyesine karar verir.

Ödeme süresi içinde kira borcunu ödememiş olan borçlu kiracı, ödeme süresi geçtikten sonra kira borcunu ödese bile, icra mahk'si, borçlunun tahliyesine karar vermekle yükümlüdür.

Borçlu kiracı, ödeme süresi içinde kira borcunu alacaklı kiraya verene ödediğini tanıkla ispat edemeyeceği gibi, bu konuda kiraya verene yemin de teklif edemez.

Süresi içinde ödeme emrine itiraz etmemiş olan borçlu, ödeme süresi içinde kira borcunu tamamen ödememiş ise alacaklı kiraya verenin talebi üzerine, icra mahk'si, borçlu kiracının tahliyesine karar verir.

İcra mahk'nin tahliye kararı istinaf edilebilir. İstinaf mahk'si kararı temyiz edilebilir. Fakat, icra mahk'nin tahliye kararının infazı yani borçlunun taşınmazdan zorla çıkarılması için, tahliye kararının kesinleşmesi beklenmez.

Ödeme Emrine İtiraz Edilmesi

Borçlu kiracı, ödeme emrinin kendisine tebliği tarihinden itibaren 7 gün içinde ödeme emrine itiraz edebilir. Ödeme emrine itiraz icra dairesine yapılır. ödeme emrine itiraz 2 şekilde olur;

1) Kira sözl'ne itiraz
2) Kira sözl'si dışındaki itirazlar

Kira sözl'ne itiraz; borçlunun kira sözl'nin varlığını inkar etmesidir. Borçlu, itirazında, kira sözl'ni inkar ettiğini, yani kira sözl'ni ve varsa buna ait yazılı kira sözl'ndeki imzasını kabul etmediğini açık ve kesin olarak bildirmelidir; aksi halde, borçlu kiracı, kira sözl'ni kabul etmiş sayılır.

Kira sözl'si dışındaki itirazlar; Borçlunun, kira sözl'ne itiraz etmeyip kiranın daha az olduğu, ödendiği, muaccel olmadığı, takas, kiralananı tahliye ettim gibi bir sebeple ödeme emrine itiraz etmesidir.

Borçlunun gerek kira sözl'ne gerek kira sözl'si dışındaki itirazı ile ilamsız tahliye takibi durur. Ödeme emrine itiraz ile duran ilamsız tahliye takibine devam edilebilmesi için, alacaklı kiraya veren, icra mahk'nden borçlu kiracının itirazının kaldırılması ve taşınması tahliye etmesini isteyebilir.

1)İtirazın kaldırılması talebi; Alacaklı, itiraz üzerine duran ilamsız takibe devamla borçlunun mallarının haczini sağlayabilmek için, itirazın kaldırılmasını ve tahliyeyi birlikte istemek zorunda olmayıp, yalnız itirazın kaldırılmasını talep etmekle yetinebilir.

2)Tahliye Talebi; Alacaklı kiraya veren, icra mahk'nden, borçlu kiracının itirazının kaldırılmasını ve tahliyesini isteyebilir. Alacaklı, itirazın kaldırılması ve tahliye talebinde asgari %20 tazminat da isteyebilir.

3)itirazın kaldırılmasını ve tahliye isteme süresi 6 aydır. Alacaklı kiraya veren, itirazın kendisine tebliğinden itibaren 6 ay içinde itirazın kaldırılmasını ve tahliye istemezse, bir daha, aynı kira alacağından dolayı ilamsız tahliye takibi yapamaz.

4)İtirazın kaldırılması ve tahliye talebi için yetkili icra mahk'si, ilamsız tahliye takibinin yapıldığı icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahk'dir.

5)İtirazın kaldırılması ve tahliye talebinin incelenmesi

İcra mahk'si, itirazın kaldırılması ve tahliye talebini, basit yargılama usulüne göre ve fakat mutlaka duruşmalı olarak inceler. Duruşma yapmadan, dosya üzerinde inceleme yaparak karar veremez. Alacaklı kiraya veren adi yazılı bir kira sözl'ne dayanmış ve borçlu ödeme emrine itirazında bu sözl'deki imzayı inkar etmiş ise, alacaklı kiraya veren, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını ve tahliye isteyemez. İsterse, icra mahk itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddine karar verir.

Bu halde, alacaklı kiraya veren, sulh hukuk mahk'nde, kira alacağının ödenmesi ve tahliye davası açabilir. İlamsız tahliye takibinde borçlu kiracıya gönderilmiş olan ve

borçlunun itiraz etmiş olduğu ihtarlı ödeme emri, alacaklının sulh hukuk mahk'nde açacağı tahliye davasında, yazılı ihtar yerine geçer. Alacaklı kiraya veren, sulh hukuk mahk'nde açtığı tahliye davasını kazanırsa, sulh hukuk mahk'si, davalı borçluyu, ayrıca para cezasına da mahkum eder.

Alacaklı kiraya veren noterlikçe düzenlenmiş veya imzası onaylanmış bir kira sözl'ne dayanarak ilamsız tahliye takibi yapmış ise, borçlu kiracı itirazında imzayı ibkar etmiş olsa bille, alacaklı, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını ve tahliye isteyebilir.

Alacaklı icra mahk'nde kira sözl'ni noterlikçe düzenlenmiş veya onaylanmış yazılı bir kira sözl'si ile ispat ettiğinden, borçlunun kira sözl'ne olan itirazını aynı kuvvet ve mahiyette belgelerle ispat etmesi gerekir. yani borçlu, kira sözl'ne ve şartlarına ilişkin itirazlarını yalnız noterlikçe düzenlenmiş veya imzası noterlikçe onaylanmış yazılı belgelerler ispat edebilir.

Kira sözl'ne itiraz etmiş olan borçlu, bu itiraz sebebiyle bağlıdır. Kira sözl'ne itirazının doğru olmadığı anlaşıldıktan sonra, borçlu, ödeme, ödeme takas gibi başka bir itiraz ileri süremez.

Borçlunun kira sözl'ne itirazının doğru olmadığı ve borçlunun ödeme süresi içinde kira borcunu ödemediği kanısına varan icra mahk'si, borçlunun ileri sürdüğü diğer itiraz sebeplerini araştırmadan, borçlunun itirazının kaldırılmasına ve taşınmazı tahliye etmesine karar verir.

Kira sözl'si dışındaki itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin incelenmesi; kira sözl'si dışındaki itiraz ile de, ilamsız tahliye takibi durur. Takibe devam edilebilmesi için, alacaklının icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını ve tahliye istemesi gerekir. borçlu, itirazında kira sözl'ne açıkça itiraz etmeyip, kira sözl'si dışında bir itirazda bulunduğu için, bununla kira sözl'ne kabul etmiş sayılır. kira sözl'nin mevcut olup olmadığı hakkında bir inceleme yapılmaz.

Borçlu kiracı, icra mahk'nde kira sözl'si dışındaki itirazları aş.yazılı belgelerden biri ile ispat etmeye mecburdur;

- Noterlikçe resen düzenlenmiş veya imzası noterlikçe onaylanmış bir makbuz veya yazılı belge,
- Resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya yazılı belge
- İmzası alacaklı tarafından ikrar olunmuş bir adi makbuz veya yazılı belge. Borçlunun gösterdiği makbuz veya yazılı belgedeki imza alacaklı tarafından inkar edilirse, İİK md 68 kıyasen uygulanır. İnceleme sonucunda, imzanın alacaklıya ait olduğu anlaşılırsa, icra mahk'si, alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebini reddeder ve alacaklıyı sözü edilen belgenin taallük ettiği değer veya miktarın %10 oranında para cezasına mahkum eder.

→Borçlu, itiraz sebeplerini ancak yukarda incelenen yazılı belgelerden biri ile ispat edebilir. Tanık veya yemin delili ile ispat edemez. Yani, icra mahk'nde tanık ve yemin delillerine başvurulamaz.

→Borçlu, itirazını yuk.belirtilen yazılı belgelerden biir ile ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kaldırılmasına ve tahliyeye karar verir.

Borçlu kiracı, itirazında bildirmiş olduğu sebeplerle bağlıdır; itiraz sebeplerini değiştiremez ve genişletemez. Fakat borçlu, itirazın kaldırılması duruşmasında, alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini ileri sürebilir.

İCRA MAHK'NİN KARARI

a)İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Kararı

borçlunun kira sözl'ne itiraz etmiş olması halinde, alacaklı kiraya veren kira sözl'ni yazılı belgelerden biri ile ispat eder. Borçlu kiracı kira sözl'ne itirazını aynı kuvvet ve nitelikte bir yazılı belge ile ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kaldırılmasına ve tahliyeye karar verir.

İtirazın kaldırılmasına ve tahliyeye karar veren icra mahk'si, aynı karar ile borçlu kiracıyı haksız olarak itiraz ettiği kira alacağının **%20'sinden aşağı olmamak üzere** tazminata da mahkum eder.

Takip konusu kira alacağı istinaf ve temyiz edilebilir. İstinaf ve temyiz yoluna başvurulması, itirazın kaldırılması ve tahliye kararının icrasını durdurmaz.

İcra mahk'nin itirazın kaldırılması ve tahliye kararı onanmadıkça, haczedilen mallar satılamaz.

Borçlu kiracı, itirazın kaldırılması ve tahliye kararını istinaf ve temyiz ederse teminat yatırarak icra dairesinden bir süre alabilir ve bunun üzerine istinaf mahk'nden ve yargıtaydan icranın geri bırakılmasına karar verilmesini isteyebilir.

İtirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddi kararı

Borçlunun kira sözl'ne itiraz etmiş olması halinde, alacaklı kiraya veren kira sözl'ni yazılı belgelerden biri ile ispat edemezse veya borçlu kiracı kira sözl'ne itirazını aynı kuvvet ve nitelikte bir yazılı belge ile ispat ederse, icra mahk'si, itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddine karar verir.

Borçlunun kira sözl'si dışında bir itirazda bulunmuş olması halinde, borçlu kiracı bu itirazını md 269'da yazılı belgelerden biri veya alacaklının ikrarı ile ispat ederse, icra mahk'si, alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddine karar verir.

İtirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddine karar veren icra mahk'si, aynı karar ile alacaklı kiraya vereni itiraza uğrayan kira alacağının %20'sinden aşağı olmamak üzere tazminata da mahkum eder.

Takip konusu kira alacağı sınırı geçmesi şartıyla, istinaf ve temyiz edilebilir.

Tahliye Davası Açılması

İlamsız tahliye takibinde, borçlunun ödeme emrine itiraz etmesi üzerine, alacaklı kiraya veren, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını ve tahliye istemek zorunda olmayıp, sulh hukuk mahk'nde temerrüt nedeniyle alacak ve tahliye davası da açabilir.

KİRA SÜRESİNİN BİTMESİ NEDENİYLE İLAMSIZ TAHLİYE(md 272-275)

Kira süresinin bitmesi nedeniyle ilamsız tahliye, **yalnız yazılı kira sözl'si ile kiraya verilmiş olan taşınmazlar içindir.** Sözlü bir anlaşma ile kiraya verilmiş olan bir taşınmazın kira süresinin bitiminde ilamsız icra yolu ile tahliyesi istenemez. Yazılı kira sözl'si süresinin bitiminden itibaren 1 ay içinde, kiraya veren ilamsız tahliye takibi yapabilir. Buradaki ilamsız tahliye, süreli kira sözl'leri içindir. Kira sözl'si süresiz ise vya süreli kira sözl'si belirsiz süreli sözl'ye dönüşmüş ise, kiraya veren ilamsız tahliye takibi yapamaz.

Kira süresinin bitmesi nedeniyle ilamsız tahliye takibini, 2'ye ayırarak incelemek gerekir;

1)Konut ve Çatılı İşyeri Dışındaki Kiralarda Taşınmazların Tahliyesi

İİK md 272-275 hükümleri, konut ve çatılı işyeri dışındaki kiralarda, taşınmazların tahliyesi için uygulanır;

Kiraya veren, yazılı sözl ile kiralanmış taşınmazın tahliyesini, kira süresinin bitiminden itibaren 1 ay içinde icra dairesinden isteyebilir.

İlamsız tahliye takibi de, kiraya veren tarafından, borçlu sıfatıyla kiracıya karşı yapılır. kiraya verenin, takip talebinde, tahliye istediğini açıkça yazması gerekir. kiraya verenin, takip talebi ile birlikte yazılı kira sözl'nin aslını icra dairesine vermesi gerekir.

Alacaklının ilamsız tahliye takip talebini alan icra dairesi, kiracıya tahliye emri gönderir. Tahliye emrine şunlar yazılır;

1) Kiraya verenin ve kiracının ve varsa temsilcilerinin ad, soyad ve yerleşim yerindeki adresleri,
2) Tahliyesi istenen taşınmasın türü ve adresi,
3) Kiracının kira sözl'nin tarihine, kira sözl'nin yenilendiğime veya uzatıldığına ilişkin bir itirazı varsa bunu 7 gün içinde bildirmesi,
4) Kiracı 7 gün içinde itiraz etmez ve taşınmazı kendiliğimdem tahliye etmezse, kiracının tahliye emrinin tebliğinden itibaren 15 gün içinde taşınmazı tahliye ve teslim etmesi, aksi halde icra dairesi tarafından taşınmazdan zorla çıkarılacağı ihtarı

Kiracı, tahliye emrinin kendisine tebliğinden itibaren, 7 gün içinde tahliye emrine itiraz etmezse, ilamsız tahliye takibi kesinleşir. Bu halde, kiracının, tahliye emrinin kendisine tebliğinden itibaren 15 gün içinde taşınmazı boşaltması gerekir, boşaltmazsa; kiraya verenin talebi üzerine, kiracı, icra dairesi tarafından taşınmazdan zorla çıkarılır ve taşınmaz kiraya verene teslim edilir.

Kiracı, tahliye emrinin kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde, icra dairesinde tahliye emrine itiraz edebilir.

İtiraz sebepleri; Kiracının itirazı, yalnız kira sözl'nin inkarına, kira sözl'nin yenilendiğine veya uzatıldığına ilişkin olabilir.

Kiracı, tahliye emrine itiraz ederken, takibin dayandığı adi yazılı kira sözl'ndeki imzayı ve tarihi ayrıca ve açıkça inkar etmezse, bu imzayı ve tarihi ikrar etmiş sayılır. çünkü, kiracı itiraz sebepleriyle bağlıdır. Kiracının 7 gün içinde yaptığı itiraz, ilamsız tahliye takibini durdurur.

Kiraya veren adi yazılı bir kira sözl'ndeki kira süresinin bitmesi nedeniyle ilamsız tahliye takibi yapmış ve kiracı, tahliye emrine itirazında, bu adi yazılı sözl'deki imzayı ayrıca ve açıkça inkar etmiş ise, kiraya veren, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyemez. İsterse, icra mahk'si, imza incelemesi yapmaksızın, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir. Çünkü, bu halde, icra mahk'nin imzayı inceleme yetkisi yoktur. Bu halde, kiraya veren, sulh hukuk mahk'nde, kiracıya karşı tahliye davası açabilir.

Kiracı tahliye emrine itiraz ederken adi yazılı kira sözl'ndeki imzayı ve tarihi açıkça ikrar etmiş veya imzayı ve tarihi ayrıca ve açıkça inkar etmemiş ise, kiraya veren, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir. Kiracı itiraz sebepleri ile bağlıdır.

Kiraya veren, noterlikçe düzenlenmiş veya tarih ve imzası onaylanmış bir kira sözl'ne dayanarak ilamsız tahliye takibi yapmış ise, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir.

İcra mahk'nde, kiraya veren, kiracı ile kendisi arasında bir kira sözl'si bulunduğunu, tarih ve imzası ikrar edilmiş veya noterlikçe düzenlenmiş veya onaylanmış bir kira sözl'si ile ispat edince, itirazını ispat etme yükü kiracıya düşer.

Kiracı, kira sözl'nin yenilendiğine veya uzatıldığına dair olan itirazını aynı kuvvet ve mahiyette bir yazılı belge ile ispat edebilir. Kiracı, itirazını bu belgelerden biri ile ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kaldırılmasına karar verir.

Kiracı icra mahk'nde kira sözl'nin yenilendiğini veya uzatıldığını gösteren bir adi yazılı belge ibraz eder, bunun üzerine kiraya veren bu yazılı belge altındaki imzayı inkar eder ise, icra mahk'si, bu imza hakkında bir inceleme yapamaz. İtirazın kaldırılmasına karar verir. Bunun üzerine kiracı, genel mahk'de dava açabilir. Bu davada, icra takibi sırasında inkar olunan imzanın kendisine ait olduğu anlaşılan kiraya veren Para cezasına mahkum edilir.

Kiracı, kira sözl'nin yenilendiğini veya uzatıldığını noterlikçe düzenlenmiş veya onaylanmış veya tarih ve imzası kiraya veren tarafından ikrar edilmiş bir yazılı belge ile ispat ederse, icra mahk'si, kiraya verenin itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

Kiraya veren kira sözl'ni bir yazılı belge ile ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kaldırılmasına karar verir. Bu halde, icra

mahk'si yalnız 'itirazın kaldırılmasına' karar vermekle yetinir. İcra mahk'nin, bundan başka tahliye kararı vermesine de gerek yoktur. Çünkü, tahliye, itirazın kaldırılması kararının doğal bir sonucudur ve itirazın kaldırılması kararına göre icra dairesince gerçekleştirilecektir.

Yıllık kira tutarının sınırı geçmesi şartıyla karar istinaf ve temyiz edilebilir.

İcra mahk'nin itirazın kaldırılması kararı üzerine, kiracı, icra dairesi tarafından, taşınmazdan zorla çıkarılır ve taşınmaz kiraya verene teslim edilir. Kiraya veren, kiracı ile arasında bir kira sözl'si bulunduğunu ispat edemezse, icra mahk'si, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

Kiraya veren kira sözl'ni noterlikçe düzenlenmiş veya onaylanmış bir kira sözl'si veya tarih ve imzası kiracı tarafından ikrar edilmiş adi yazılı bir kira sözl'si ile ispat eder, buna karşılık, kiracı da, kira sözl'nin yenilendiğini veya uzatıldığını noterlikçe düzenlenmiş veya onaylanmış veya tarih ve imzası kiraya veren tarafından ikrar edilmiş bir yazılı belge ile ispat ederse, icra mahk'si, kiraya verenin itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir.

İcra mahk'nin itirazın kaldırılması talebinin reddi kararı maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez. Bu nedenle, kiraya veren, sulh hukuk mahk'nde kiracıya karşı, tahliye davası açabilir.

2)Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Taşınmazların Tahliyesi

Konut ve çatılı işyeri kiralarında kiracı, belirli süreli sözl'lerin süresinin bitiminden en az 15 gün önce bildirimde bulunmadıkça, sözl aynı koşullarla 1 yıl için uzatılmış sayılır. kiraya veren, sözl süresinin bitimine dayanarak sözl'yi sona erdiremez.

Kiracı, kiraya verene karşı kiralananı belli bir tarihte boşaltmayı yazılı olarak üstlendiği halde boşaltmamışsa, kiraya veren, bu tarihten başlayarak 1 ay içinde icraya başvurmak suretiyle kira sözl'ni sona erdirebilir.

Buna göre, konut ve çatılı işyeri kiralarında, kiracı kiralananın teslim edilmesinden sonra, kiraya verene karşı, kiralananı belli bir tarihte boşaltmayı yazılı olarak üstlendiği halde boşaltmamışsa, kiraya veren, bu tarihten başlayarak 1 ay içinde icra dairesine başvurarak tahliye isteyebilir. Yani, ilamsız tahliye takibi yapabilir.

Kiralananın kiracıya teslim edilmesinden sonraki bir dönemde, kiracının verdiği yazılı tahliye taahhüdü geçerlidir. çünkü, bu halde taşınmazda oturmakta olan kiracının baskı altında bulunması söz konusu değildir; yani, kiracı tahliye taahhüdünü serbest iradesi ile vermektedir. Kiracı taşınmazda sözlü bir kira sözl'ne dayanarak oturmakta olsa bile, kiracının taşınmazda oturmakta iken verdiği yazılı tahliye taahhüdü geçerlidir.

Tahliye taahhüdü yazılı olarak yapılmalıdır. Kiralananın belli bir tarihte boşaltılacağının açıkça yazılı olması gerekir. bu tarih kira süresinin bitim tarihi olabileceği gibi, ondan önceki veya sonraki bir tarihte olabilir. Açık bir tahliye tarihini içermeyen yazılı tahliye taahhüdüne dayanarak, ilamsız tahliye takibi yapılamaz. Tahliye taahhüdünün hiçbir şarta bağlı olmaması gerekir.

Kira süresinin bitmesi nedeniyle ilamsız tahliye, yalnız yazılı kira sözl'si bulunması halinde başvurulabilecek olan bir yoldur. Bu kural, konut ve çatılı işyeri dışındaki kiralarda taşınmazların tahliyesinde tam olarak uygulanır.

Konut ve çatılı işyeri kiralarında, yazılı bir kira sözl'si bulunmasa dahi, sadece yazılı tahliye taahhüdüne dayanarak ilamsız tahliye takibi yapılabilir. Konut ve çatılı işyeri kiralarında elinde geçerli bir yazılı tahliye taahhüdü bulunan kiraya veren, kiracıya karşı ilamsız tahliye takibi yapabilir. Bu takip talebi, kural olarak yukarda incelendiği gibidir.

Takip talebinde bulunma süresi 1 aydır. Bu 1 aylık süre, yazılı tahliye taahhüdünde belirtilmiş olan tahliye tarihinin bitiminden itibaren işlemeye başlar. Kiraya verenin, takip talebinde bir yazılı tahliye taahhüdüne dayandığını bildirmesi ve bu tahliye taahhüdünün aslının veya kendisi tarafından onaylanmış 2 örneğini takip talebi ile birlikte icra dairesine vermesi gerekir.

Konut ve çatılı işyeri kiralarında yazılı tahliye taahhüdüne dayanarak yapılan ilamsız tahliye takibi üzerine de, icra dairesi, kiracıya tahliye emri gönderir.

Kiracı, tahliye emrinin kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde tahliye emrine itiraz etmezse, ilamsız tahliye takibi kesinleşir. Bu halde, kiracı, icra dairesi tarafından taşınmazdan zorla çıkarılır ve taşınmaz kiraya verene teslim edilir.

Kiracının itirazı, adi yazılı tahliye taahhüdündeki imzanın ve tarihin inkarına ilişkin olabilir. İmza veya tarih inkarının açık olması gerekir. kiracı, tahliye emrine itiraz ederken takibin dayandığı adi yazılı tahliye taahhüdündeki imzayı ve tarihi ayrıca ve açıkça inkar etmezse, bu imzayı ve tarihi ikrar etmiş sayılır; çünkü, kiracı itiraz sebepleriyle bağlıdır.

Kiracının itirazı, yazılı tahliye taahhüdünün verilmesinden sonra, kira sözl'nin yenilendiğine veya uzatıldığına ilişkin de olabilir.

Kiracının 7 gün içinde yaptığı itiraz, tahliye takibini durdurur. Bunun üzerine, kiraya verenin, itiraz ile duran ilamsız tahliye takibine devam edebilmesi için, kiraya verenin icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını istemesi gerekir.

Kiraya veren adi yazılı bir tahliye taahhüdüne dayanarak ilamsız tahliye takibi yapmış ve kiracı tahliye emrine itirazında bu adi yazılı tahliye taahhüdündeki imzayı inkar etmiş ise, kiraya veren, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyemez. İsterse, icra mahk'si, imza veya tarih incelemesi yapmaksızın, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verir. Çünkü, bu halde, icra mahk'nin imzayı inceleme yetkisi yoktur. Bu halde, kiraya veren, sulh hukuk mahk'nde, kiracıya karşı tahliye davası açabilir.

Tahliye taahhüdündeki imza ve tarih ikrar edilmiş ise, kiraya veren, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir. Bu halde, kiracı, icra mahk'nde adi yazılı tahliye taahhüdündeki imzayı ve tarihi inkar edemez; çünkü kiracı, itiraz sebepleri ile bağlıdır.

Kiraya veren, noterlikçe düzenlenmiş veya tarih ve imzası onaylanmış bir tahliye taahhüdüne dayanarak ilamsız tahliye takibi yapmış ise, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir.

Tahliye Davası Açılması

Kira süresinin bitmesi veya kiracının yazılı tahliye taahhüdünde bulunmuş olması halinde, kiraya veren, ilamsız tahliye takibi yapmadan, doğruca sulh hukuk mahk'nde tahliye davası da açabilir.

Kiralanan Taşınmazda 3.Kişinin Bulunması

İcra müdürü taşınmazı zorla boşaltmak için geldiğinde, taşınmazda aleyhine ilamsız tahliye takibi yapılan ve kesinleşen kiracıdan başka bir 3.kişi bulunursa;

- ➔ İİK md 276'da sayılmış olan kişiler bu md'nin uygulanmasında 3.kişi sayılmazlar. Yani, icra müdürü, md 275'da sayılan kişileri kiracıda olduğu gibi, taşınmazdan zorla çıkarır.

→Taşınmazda bulunan kişi md 276'da sayılanlar dışında bir 3.kişi ise;

- ➔ 3.kişi, taşınmazı işgalde haklı olduğuna dair tapu senedi veya tarih ve imzası noterlikçe onaylı kira sözl'si gibi resmi bir yazılı belge gösterirse, taşınmazdan zorla çıkarılamaz.
- ➔ 3.kişi, taşınmazı işgalde haklı olduğuna dair tapu senedi veya tarih ve imzası noterlikçe onaylı kira sözl'si gibi resmi bir yazılı belge gösterirse, taşınmazdan zorla çıkarılamaz.
- ➔ 3.kişi taşınmazı işgalde haklı olduğuna dair resmi bir belge göstermezse, icra müdürünce derhal tahliye olunur.
- ➔ 3.kişi icra dairesine verilen kira sözl'si tarihinden önceki bir zamandan beri taşınmazı işgal etmekte olduğunu bildirirse, icra müdürü, taşınmazın bulunduğu yerde bir soruşturma yapar ve bu iddianın doğru olduğu kanısına varırsa, taşınmazın tahliyesini erteleyerek 3 gün içinde durumu icra mahk'ne bildirir. icra mahk'si, tarafları dinledikten sonra, bu hususta bir karar verir.
- ➔ İcra mahk'si, 3.kişinin haksız olduğu kanısına varırsa, taşınmazın tahliyesini emreder.

İcra mahk'si, 3.kişinin haksız olduğu hakkında kesin bir kanıya varamazsa, o zaman taraflardan birinin 7 gün içinde sulh hukuk mahk'ne başvurması gerektiğine karar verir.

İcra mahk'nin 7 gün içinde sulh hukuk mahk'ne müracaat etmesi gerektiğine karar verdiği taraf, icra mahk'si kararının tefhim veya tebliğinden itibaren 7 gün içinde sulh hukuk mahk'ne başvurup dava açmazsa, iddiasından vazgeçmiş sayılı. O kişi 3.kişi ise, iddiasından vazgeçmiş sayılması üzerine, 3.kişi taşınmazdan zorla çıkarılır. İcra mahk'nin 7 gün içinde sulh hukuk mahk'ne müracaat etmesi lüzumuna karar verdiği kişi kiraya veren ise, kiraya veren, iddiasından vazgeçmiş sayılması ile, 3.kişinin taşınmazı işgal hakkını kabul etmiş sayılır. icra mahk'nin 7 gün içinde sulh hukuk mahk'ne başvurması gerektiğine karar verdiği taraf, 7 gün içinde sulh hukuk mahk'ne başvurup dava açarsa, 3.kişinin tahliyesi işlemi bu dava sonucuna kadar durur ve davanın sonucuna göre hareket olunur.

KİRAYA VERENİN HAPİS HAKKININ KORUNMASI

Kiraya veren, işlemiş 1 yıllık ve işlemekte olan 6 aylık kira alacağının güvencesi olmak üzere, kiralanan taşınmazda bulunan taşınır mallar üzerinde hhapis hakkına sahiptir. Hapis hakkının korunması 2 şekilde olabilir;

1) Hapis hakkı için defter tutulması,
2) Hapis hakkına tabi malların kaçırılması halinde geri alınması

HAPİS HAKKI İÇİN DEFTER TUTULMASI

Kiraya veren, daha önce bir icra takibinde bulunmadan, hapis hakkının geçici olarak korunması için, icra dairesinin yardımını isteyebilir. Kiraya verenin, icra dairesine, kiracı ile aralarında bir kira sözl'si bulunduğu hakkında kanaat vermesi gerekir. kiraya verenin işlemiş 1 yıllık kira hakkındaki talebi, icra dairesince başka bir şart aranmaksızın yerine getirilir. İşlemekte olan 6 aylık kira henüz muaccel olmadığından kiraya verenin talebinin yerine getirilebilmesi için, hapis hakkının tehlikeye girdiği hakkında icra dairesine kanaat vermesi gerekir.

İcra dairesi, kiraya verenin talebini yukarıdaki şartlara uygun bulursa, kiraya verenin üzerinde hapis hakkı bulunan malların bir defterini yapar.

Kiracı, hapis hakkına tabi mallarının defterinin tutulmasına karşı koyarsa, icra müdürü, zabıtadan yardım isteyebilir. Zabıta, hapis hakkına tabi malların kaçırılmasına engel olur ve aldığı tedbiri icra dairesine bildirir. malların defterini tutmak görevi, sadece icra dairesine aittir.

Hapis hakkına tabi malların defterinin tutulması, bu hakkın muhafazası için geçici bir tedbirdir. Bununla, kiracının malları üzerindeki tasarruf yetkisi tahdit edilmiş olmaz. Mallar kural olarak kiracının elinde bırakılır. Kiraya veren, kiracının bu malları kaçırmasına engel olabilir ve kaçırılmış olan malların geri alınmasını sağlayabilir. Kiracı, defterde yazılı malları kaçırır veya gizlerse, cezalandırılır.

Defteri yapan icra müdürü, kiraya verene, icra takibinde bulunması için 15 günü geçmemek üzere uygun bir süre verir. Kiraya verenin başvuracağı yol, taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile takiptir.

Kiraya veren kendisine verilen süre içinde taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapmazsa, ilgili kira alacağı

içib hapis hakkı defteri hükümsüz kalır ve kiracı icra dairesinden mallarının hapis hakkı defterinden dilinmesini isteyebilir.

Kiraya veren kendisine verilen süre içinde taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile takip yaparsa, hapis hakkı defterinin hükmü bu takibin sonuçlanmasına kadar devam eder.

HAPİS HAKKINA TABİ MALLARIN KAÇIRILMASI HALİNDE GERİ ALINMASI

Kaçırılan malların geri alınabilmesi için gerekli şartlar şunlardır;

1) Malların gizlice veya cebirle götürülmüş olması,
2) Kiraya verenin, malların geri alınmasını, kaçırılması tarihinden itibaren 10 gün içinde talep etmiş olması. Bu şartların varlığı halinde, icra dairesi, kaçırılan malların geri alınmasına karar verir ve mallar zabıta kuvveti ile geri alınır. Ancak, iyi niyet sahibi 3.kişilerin hakları saklıdır.

Mesela mallar kaçırıldığı sırada iyi niyetli bir 3.kişiye devredilmiş veya kiracı 3.kişinin evine (kiracı olarak) taşınmak suretiyle 3.kişinin mallar üzerinde hapis hakkı doğmuş ise, kiraya veren bu 3.kişilere karşı hapis hakkını ileri süremez. İyi niyetli olduğunu iddia eden 3.kişinin iddiasını kabul etmeyen kiraya veren, malın geri verilmesi için 3.kişi aleyhine sulh hukuk mahk'nde dava açabilir.

İLAMLI İCRA

Paradan başka alacaklar için ilamsız icra yolu kapalıdır. Konusu paradan başka bir şey olan bu gibi alacaklar için, alacaklının ilk önce mahk'de dava açarak ilam alması, ondan sonra icra dairesine başvurması gerekir. alacaklı, para alacağı için de ilk önce mahk'de dava açarak, dava sonucunda alacağı ilamı icraya koyabilir. Yani, alacaklı bir para alacağının tahsilini sağlamak için, ilamlı veya ilamsız icra yollarından birini seçmekte serbesttir.

Fakat, yabancı devlet aleyhine, ilamsız takip yoluna başvurulamaz; yalnız ilamlı takip yoluna başvurulabilir.

İdari yargının görev alanına giren konularda da, ilamsız takip yoluna başvurulamaz; yalnız ilamlı takip yoluna başvurulabilir.

İLAM ve İLAM NİTELİĞİNDEKİ BELGELER

Alacaklının, ilamlı icra takibi yapabilmesi için, elinde bir mahk ilamı veya kanunların mahk ilamı niteliğinde saydığı bir belgenin bulunması gerekir.

İLAMLAR

Mahk kararının taraflardan her birine verilen nüshasına **ilam** denir. Buradaki ilamdan maksat, ilk önce hukuk mahk'lerinden alınmış olan, eda hükmü içeren ilamlardır.

Tenfizine karar verilmiş olan **yabancı mahk ilamları** da, burada incelenecek olan ilamlı icra hükümlerine göre icra edilir.

Tespit hükmü içeren ilamlar, eda hükmü içermediğinden, ilamlı icra yolu ile icraya konulamaz. Fakat, tespit hükümlerinin yalnız yargılama giderlerine ilişkin bölümü, burada incelenecek olan ilamlı icra hükümlerine göre icraya konulabilir.

İLAM NİTELİĞİNDEKİ BELGELER

Özel kanun hükümleriyle, bazı belgeler ilam niteliğinde kabul edilmiştir.

→İİK'nın 38.md'ne göre ilam niteliğindeki belgeler

1) Mahk huzurunda yapılan sulhler, ilam niteliğindedir. Bundan maksat, şarta bağlı olmayan sulhlerdir. Buna karşılık, şarta bağlı sulh, mahk ilamı gibi icra edilemez.
2) AK md 35/A hükmüne göre düzenlenen uzlaşma tutanağı,
3) Mahk huzurunda yapılan kabuller,
4) Kanımca, mahk huzurunda yapılan feragatler. Çünkü feragat da kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur.
5) Kayıtsız şartsız para borcu ikrarını içeren, düzenleme biçimindeki noter senetleri ilam niteliğindedir.

Burada söz konusu olan noter senetleri, düzenleme biçimindeki noter senetleridir. İmzası noterlikçe onaylı noter senetleri, kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içerseler dahi, ilam niteliğinde sayılmazlar. Bu noter senetlerine dayanarak ilamlı icra takibi yapılamaz; ilamsız icra takibi yapılabilir ve icra mahk'nden itirazın kaldırılması istenebilir.

6) İstinaf ve temyiz kefaletnameleri ile icra dairesindeki kefaletler,
7) Kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içeren ipotek akit tablosu da ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile takip bakımından, ilam niteliğinde sayılmıştır.

→Özel Kanunlara Göre İlam Niteliğinde Sayılan Belgeler

İLAMLI İCRADA YETKİ

İlamlı icrada yetki, ilamsız icradakinden tamamen farklıdır. Alacaklı, ilamlı icra takibi için, TR'deki herhangi bir icra dairesine başvurabilir. Alacaklı, ilamlı icra takibine başladıktan sonra yerleşim yerini değiştirirse, ilamlı icra takibinin, yeni yerleşim yerindeki icra dairesine havale edilmesini isteyebilir. Buna göre, ilamlı icrada yetki itirazı söz konusu **DEĞİLDİR.**

İLAMLI İCRA TAKİBİNİN BAŞLAMASI

TAKİP TALEBİ

Alacaklı, ilamı icra dairesine vererek, ilamlı takip talebinde bulunur. Alacaklı, takip talebini icra dairesine yazılı veya sözlü olarak yapar. İlamlı icra takiplerinde, yalnız başvurma harcı alınır, peşin harç alınmaz.

İlamlı icrada takip talebinin özellikleri;

1) Alacaklı; Takip talebinde, alacaklının ve varsa vekilinin ad, soyad, yerleşim yerindeki adresi ve vergi kimlik numarasının yazılması gerekir.

İlamlı icraya başvurma hakkı, ilam veya ilam niteliğindeki belge lehine olan, yani ilama veya ilam niteliğindeki belgeye göre alacaklı olan kişiye aittir.

İlam alacaklısının ilamda adı yazılı vekili, vekaletnamesinde ilamın icrası için özel bir yetki yazılı olmasa bile, ilamı icraya koyabilir. İlamda adı yazılı bulunan vekilin, ilamı icraya koyarken ayrıca vekaletname ibraz etmesine gerek yoktur.

2) Borçlu; Takip talebinde, borçlunun adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa vergi kimlik numarası ve yerleşim yerindeki adresinin yazılması gerekir.

İlamlı icrada borçlu, ilam aleyhine olan yani ilama göre borçlu durumunda olan kişidir.

3) İlamda hükmedilen şeyin takip talebine yazılması
4) İlamın icra dairesine verilmesi; Takip talebine, ilamın tarih ve numarası, hangi mahk veya makamdan verildiği ve özeti yazılır.

İcraya konulan ilam takip talebi ile birlikte icra dairesine verilmelidir.

İCRA EMRİ

Takip talebini alan icra dairesi, bir icra emri düzenleyerek bunu borçluya gönderir. Takip talebini alan icra müdürü, alacaklının verdiği belgenin ilam veya ilam niteliğinde bir belge olup olmadığını, kendiliğinden incelemekle yükümlüdür. Alacaklının verdiği belge ilam veya ilam niteliğinde bir belge değilse, icra müdürü, borçluya icra emri gönderemez; icra emri gönderirse, borçlu icra emrinin iptali için süresiz şikayet yoluna başvurabilir.

İcra emri ile, borçlunun ilamda yazılı borcu belli bir süre içinde ödemesi veya teslim etmesi, buna uymazsa, ilam hükmünün icra dairesi tarafından zorla yerine getirileceği borçluya ihtar olunur.

İcra emri ile ödeme emri arasındaki en önemli fark; **borçlu icra emrine karşı icra dairesine yapacağı bir itiraz ile, kendisine karşı yapılan ilamlı icra takibini durduramaz. İcra emrini alan borçlu, ancak bazı sebeplere dayanarak, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir.**

İcra emri takip talebine ve icraya konulan ilama uygun biçimde düzenlenmelidir. İcra emri, borçlunun davayı takip etmiş olan vekiline tebliğ edilebilir.

İcra emri ile, borçlunun ilamda yazılı borcu belli bir süre içinde ödemesi veya teslim etmesi, buna uymazsa, ilam hükmünün icra dairesi tarafından zorla yerine getirileceği borçluya ihtar olunur.

Borçlu, icra emrinde yazılı süre içinde borcunu yerine getirmezse ve icra mahk'nden hükmün istinaf edilmesi halinde istinaf mahk'nden ve istinaf mahk'si kararını temyiz etmesi halinde Yargıtay'dan icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirmezse, ilam hükmü, icra dairesi tarafından zorla icra edilir.

İLAMIN ZAMANAŞIMINA UĞRAMASI

İlamlı icra takibinin başarılı olabilmesi için, ilamın zamanaşımına uğramamış olması gerekir. eğer ilam ZA'na uğramış ise, borçlu, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir.

İlama dayanan takip, son işlem üzerinden 10 yıl geçmekle ZA'na uğrar. Buna göre, ilamlar 10 yıllık ZA'na tabiidir. İlam verildiği tarihten itibaren 10 yıl içinde borçluya tebliğ edilirse, bu tebliğ tarihinden itibaren yeni bir 10 yıllık ZA süresi işlemeye başlar. İlamların 10 yıllık ZA'na tabi olması kuralının bazı istisnaları vardır;

Taşınmaz mülkiyetine ve taşınmaz üzerindeki diğer ayni haklara ilişkin ilamlar ZA'na tabi değildir. çünkü, ayni haklar ZA'na uğramaz.

İLAMLI İCRAYA BAŞVURABİLMEK İÇİN HÜKMÜN KESİNLEŞMİŞ OLMASI KURAL OLARAK ŞART DEĞİLDİR

KESİNLEŞMEDEN İCRAYA KONULABİLEN İLAMLAR

Bir mahk hükmünün istinaf edilmiş olması ve istinaf mahk'si kararının temyiz edilmiş olması, kural olarak o hükmün icrasını durdurmaz. Yani, ilam alacaklısı, hükmün henüz kesinleşmemiş olmasına rağmen, ilamı icraya koyabilir. Özellikle, konusu para veya taşınır mal olan ilamların icraya konulabilmesi için, hükmün kesinleşmiş olması şart değildir.

Taşınmazın aynına ilişkin olmayan da, kesinleşmeden icraya konulabilir. İstisna olarak, bazı ilamlar kesinleşmedikçe icraya konmaz.

İCRANIN GERİ BIRAKILMASI

İstinaf ve temyizin ilamın icrasını durdurabilmesi için, borçlunun istinaf mahk'nden veya Yargıtay'dan icranın geri bırakılması kararı alması gerekir.

→İstinaf Mahk'nin İcranın Geri Bırakılmasına Karar Vermesi

1)İcra dairesinden süre alınması

İcranın geri bırakılmasını sağlayabilmek için, hükmü istinaf eden borçlunun icra dairesine başvurarak, kendisine istinaf mahk'nden icranın geri bırakılması kararı getirinceye kadar

uygun bir süre verilmesini istemesi gerekir. bunun için, borçlunun, hükmü istinaf ettiğini, hükmü veren ilk derece mahk'nden alacağı ve icra dairesine vereceği bir belge ile ispat etmesi gerekir. bu talep üzerine icra müdürünün uygun bir süre verebilmesi için, istinaf eden borçlunun teminat göstermesi gerekir.

Hükmü istinaf etmiş olan borçlu teminat gösterirse, icra müdürü, borçluya, istinaf mahk'nden icranın geri bırakılması kararı getirebilmesi için, uygun bir süre verir. Bu süre ancak zorunluluk halinde uzatılabilir. Bu süre içinde ilamın icrası durur.

2)İstinaf mahk'nin icranın geri bırakılması kararı vermesi

İcra dairesinden teminat karşılığında süre alan borçlu, istinaf etmiş olduğu hükmü esastan inceleyecek olan istinaf mahk'si hukuk dairesine başvurarak, esas hakkındaki istinaf incelemesi sonuçlanıncaya kadar, icranın geri bırakılmasına karar verilmesini ister. Bu talebi alan istinaf mahk'si, başvurumun haklı görülmesi halinde, icranın geri bırakılmasına ve teminatın geri verilip verilemeyeceğine karar verir.

İstinaf mahk'si, her halde icranın geri bırakılmasına karar vermek zorunda olmayıp, bu hususta takdir yetkisine sahiptir.

İcranın geri bırakılması kararı üzerine, icra dairesi, ilamın icrasını, istinaf mahk'nin esas hakkındaki istinaf incelemesinin sonuçlanmasına kadar geri bırakır.

3)İstinaf mahk'nce istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmesi

İstinaf mahk'nce istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmesi halinde, alacaklının istemi üzerine başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir; mal ve haklar ise türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlam alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır.

Davalı-borçlu istinaf mahk'si kararını temyiz etmek ve Yargıtay'dan icranın geri bırakılmasını talep etmek suretiyle, teminat konusu paranın alacaklıya ödenmesini veya teminat konusu mal veya hakkın paraya çevrilmesini önleyebilir.

→Yargıtay'da İcranın Geri Bırakılmasına Karar Vermesi

1)İcra Dairesinden Süre Alınması

İcranın geri bırakılmasını sağlayabilmek için, istinaf mahk'si kararını temyiz eden borçlunun, icra dairesine başvurarak, kendisine Yargıtay'dan icranın geri bırakılması kararı getirinceye kadar, uygun bir süre verilmesini istemesi gerekir. borçlunun, istinaf mahk'si kararını temyiz ettiğini, istinaf mahk'nden alacağı ve icra dairesine vereceği bir belge ile ispat etmesi gerekir.

İcra müdürünün, uygun bir süre verbeilmesi için, istinaf mahk'si kararını temyiz eden borçlunun teminat göstermesi gerekir. kanımca, borçlu ilk derece mahk'si kararını istinaf ederken göstermiş olduğu teminatı istinaf mahk'si kararını temyiz ederken de gösterebilmelidir.

İstinaf mahk'si kararını temyiz etmiş ola borçlu teminat gösterirse, icra müdürü, borçluya, yargıtaydan icranın geri bırakışması kararı getirebilmesi için, uygun bir süre verir. Bu süre ancak zorunluluk halinde uzatılabilir. Bu süre içinde ilamın icrasını durdurur.

2)Yargıtay'ın İcranın geri bırakılması (tehiri icra) kararı vermesi

İcra dairesinden teminat karşılığında süre alan borçlu, temyiz etmiş olduğu istinaf mahk'si kararını temyizden inceleyecek olan Yargıtay hukuk dairesine başvurarak, temyiz incelemesi sonuçlanıncaya kadar, icranın geri bırakılmasına karar verilmesini ister.

Yargıtay, her halde icranın geri bırakılmasına karar vermek zorunda olmayıp, bu hususta takdir yetkisine sahiptir. İcranın geri bırakılması kararı üzerine, icra dairesi, ilamın icrasını, Yargıtay'ın esas hakkındaki temyiz incelemesinin sonuçlanmasına kadar geri bırakır.

3)Yargıtay'ın hükmün onanmasına karar vermesi

Yargıtay'ın istinaf mahk'nin kararının onanmasına karar vermesi halinde, alacaklının istemi üzerine, başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir. Mal ve haklar ise türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlam alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır.

KESİNLEŞMEDEN İCRAYA KONULAMAYAN İLAMLAR

- Taşınmaz mal ile ilgili ayni haklara ilişkin ilamlar. (mesela, tapu iptali ve tescil davası ve önalım davası sonucunda verilen ilamlar, kesinleşmeden yerine getirilemez)
- Kişiler ve aile hukukuna ilişkin ilamlar. Fakat, nafaka hükümlerinin icrasını isteyebilmek için bunların kesinleşmesini beklemeye gerek yoktur.
- Bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemilere ve bunlarla ilgili ayni haklara ilişkin kararlar,
- Yabancı mahk kararının tenfizine karar verilebilmesi için kesinleşmiş olması şarttır.

<u>İCRANIN İADESİ (ESKİ HALİNE İADE)</u>

İLAMIN HÜKÜM KESİNLEŞMEDEN İCRAYA KONULMUŞ OLMASI

Kesinleşmeden icraya konulabilecek bir ilam kesinleşmeden icraya konulmuş, borçlu ilamı istinaf etmiş, istinaf mahk'nin kararını temyiz etmiş ve fakat icranın geri bırakılmasına karar verilmemiş olabilir. Bu halde, bir taraftan istinaf veya temyiz incelemesi yapılırken, diğer taraftan icra dairesi ilamın icrasına devam eder. Bu durumda, ilamın icrası devam ederken veya sonuçlandıktan sonra, istinaf mahk'si

ilk derece mahk'si kararının kaldırılmasına karar verir veya Yargıtay hükmü bozarsa bu durumda;

➔ **İlamın İstinaf Mahk'nce Kaldırılması veya Yeniden Esas Hakkında Karar Verilmesi**

→Bir ilamın istinaf mahk'nce kaldırılması, icra muamelelerini olduğu yerde durdurur. İlamın istinaf mahk'nce kaldırılması ile, ilamın icrası sadece olduğu yerde durur; yoksa, ilamlı icra takibi iptal edilmez. Ondan önce konulmuş olan haciz devam eder, fakat haczedilen mallar satılamaz. Çünkü istinaf mahk'nin kaldırma kararı ile icra işlemleri olduğu yerde durur.

→Bir ilam hükmü icra edildikten sonra istinaf mahk'nce kaldırılır veya yeniden esas hakkında karar verilirse ve aleyhine icra takibi yapılmış olan kişinin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilamla tahakkuk ederse, ayrıca hükme hacet kalmaksızın, icra tamamen veya kısmen eski haline iade olunur. İcranın bu şekilde eski haline iadesi sağlanırken, 3.kişilerin iyiniyetle kazanmış oldukları haklara halel gelmez.

➔ **İlamın Yargıtay Tarafından Bozulması**

Bir ilamın temyizen bozulması da, icra işlemlerini olduğu yerde durdurur. Bir ilam hükmü icra edildikten sonra Yargıtay'ca bozulup da aleyhine icra takibi yapılmış olan kişinin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilamla tahakkuk ederse, ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra tamamen veya kısmen eski haline iade olunur. İcranın bu şekilde eski haline iadesi sağlanırken, 3.kişilerin iyiniyetle kazanmış oldukları haklara halel gelmez.

PARA ALACAKLARI HAKKINDAKİ İLAMLARIN İCRASI

Para alacakları hakkındaki ilamların icraya konulabilmesi için, hükmün kesinleşmesi şart değildir.

Takip Talebi

Alacaklı, bir para alacağının ödenmesi hakkındaki ilamı icra dairesine vererek, ilamlı takip talebinde bulunur. Para alacakları hakkındaki ilamlı icrada, takip talebinin özellikleri;

- Takip talebine, alacaklının ve borçlunun ad, soyad, TC kimlik no veya vergi kimlik numaraları ve adresinden başka, ilam konusu alacağın Türk parası ile tutarı ve alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka hesap bilgileri de yazılır.

→ilam konusu alacak, yabancı para alacağı ise, bu alacağın Türk parası ile tutarının takip talebinde gösterilmesi gerekir.

→İlamda alacak için faize de hükmedilmiş ise, alacaklı, ilamlı icra takip talebinde, faiz oranını ve faizin işlemeye başladığı günü göstermek suretiyle, faiz de isteyebilir.

- Alacaklının buradaki takip talebinde haciz veya iflas yollarından hangisini istediğini bildirmesine gerek yoktur. Çünkü, alacaklı, icra emrindeki 7 günlük süre geçtikten sonra, haciz veya iflas yollarından birini seçebilir.
- İlamlı icrada, takip talebinde bulunan alacaklıdan, binde beş peşin harç alınmaz; sadece başvurma harcı alınır

İcra Emri

Takip talebini alan icra dairesi, bir icra emri düzenleyerek bunu borçluya gönderir. Para borcuna ilişkin ilamların icrasındaki icra emrinin özellikleri;

4-5 örnek nolu icra emri düzenlenir ve borçluya gönderilir.

İcra emrine;

- Alacaklının ve varsa vekilinin ad, soyad ve adresi,
- Borçlunun ad, soyad ve adresi,
- İlamı veren mahk ve ilamın tarih ve numarası,
- İlam konusu alacağın Türk parası ile tutarı ve faizi,
- İlam konusu para borcunun 7 gün içinde ödenmesi ihtarı,
- Borç 7 gün içinde ödenmezse icra mahk'nden, istinaf mahk'nden, Yargıtay'dan veya yargılamanın iadesi yoluna gidilmiş ise yargılamanın iadesi talebini incelemekte olan mahk'den icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirilmedikçe, cebri icra yapılacağı ihtarı,
- Borçlunun 7 gün içinde mal beyanında bulunması,
- Mal beyanında bulunmazsa hapis ile tazyik olunacağı,
- Gerçeğe aykırı mal beyanında bulunursa ayrıca hapisle cezalandırılacağı

Borçlunun İcra Emrine Karşı Koyması

1)Şikayet; Borçluya gönderilen icra emri, kanuna aykırı ise, borçlu, icra emrinin iptali veya düzeltilmesi için şikayet yoluna başvurabilir.

2)İcra mahk'nden icranın geri bırakılmasının istenmesi; İlamlı icrada, genel haciz yolundaki ödeme emrine itiraza benzer bir itiraz yolu yoktur. Yani, borçlu, 7 gün içinde icra dairesine başvurup, icra emrine itiraz ediyorum demek suretiyle, ilamlı icra takibini durduramaz. Fakat borçlu, ilam verildikten sonra borcu ödemiş ise veya alacaklıdan süre almışsa veya ilam ZA'na uğramış ise, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir.

3)İstinaf mahk'nden veya Yargıtay'dan icranın geri bırakılması kararı istenmesi; İlam kesinleşmeden icraya konulmuş ise, borçlu, teminat karşılığında, istinaf mahk'nden veya Yargıtay'dan icranın geri bırakılmasını isteyebilir.

4)Borçlu, hükme karşı yargılamanın iadesi yoluna başvurmuş ise, yargılamanın iadesi davasına bakan mahk'den teminat karşılığında icranın durdurulmasına karar verilmesini isteyebilir.

Borçlu, yukarda belirtilen 4 halden birinde icranın geri bırakılması hakkında bir karar alırsa, bu icranın geri

bırakılması kararını icra dairesine vererek, ilamlı icra takibini durdurabilir. Aksa halde, icra takibi durmaz.

Borçlunun Borcunu Ödemesi

İcra emrini alan borçlu, 7 gün içinde borcunu icra dairesinin banka hesabına öderse, icra dairesi, bu parayı alacaklıya öder ve bununla ilamlı icra takibi son bulur. Paranın alacaklıya ödenmesi tamamen genel haciz yolundaki gibidir.

Borçlunun Borcunu Ödemesi

İcra emrini alan borçlu, 7 gün içinde borcunu ödemez ise, alacaklının talebi üzerine cebri icraya devam edilir. Burada alacaklı, iflasa tabi olan borçlusu hakkında haciz veya iflas istemekte serbesttir.

Haciz Talebi

Borçlu 7 gün içinde borcunu ödemezse, alacaklı, borçlunun mallarının haczedilmesini isteyebilir. Alacaklının haciz talebi üzerine, icra dairesi, genel haciz yolundaki hükümlere göre, borçlunun mallarını haczeder, satar ve elde edilen para ile alacaklının alacağını öder.

İflas Talebi

İlam borçlusu iflasa tabi ise, alacaklı, dilerse, doğruca ticaret mahk'ne başvurarak, borçlunun iflasına karar verilmesini de isteyebilir. İlam alacaklısı, iflasa tabi borçlusunun iflasını isteyebilmesi için, borçluya karşı ilamlı icra takibi yapmak ve ondan sonra iflas talebinde bulunmak iflas davası açmak, zorunda değildir. ilam alacaklısı, hiç ilamlı icra takibi yapmadan, ilam borçlusuna karşı genel iflas yolu ile takip de yapabilir.

İCRA MAHK'NCE İCRANIN GERİ BIRAKILMASI (İCRA EMRİNE İTİRAZ)

Oradaki icranın geri bırakılması, hükmün istinaf veya temyiz edilmiş olması nedenine dayanmakta idi. Buradaki icra mahk'nce icranın geri bırakılması ise, ilam konusu borcun itfa edilmiş veya ertelenmiş veya ZA'na uğramış olması nedenlerinden birine dayanmaktadır.

Davayı kaybettiğini gören borçlu, borcunu rızası ile alacaklıya ödemiş olabilir. Bu halde normal olan, alacaklının artık ilamı icraya koymamasıdır. Fakat, alacaklı alacağını almış olmasına rağmen ilamı icraya koyarsa, böyle kötü niyetli alacaklılar karşısında borçluyu korumak için, borçluya icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteme hakkı tanınmıştır. İcranın geri bırakılması için, icra mahk'ne sadece ödeme halinde değil, borcun ertelenmiş veya ZA'na uğramış olması hallerinde de başvurulabilir.

Borçlunun icra mahk'ne yaptığı icra emrine itiraz bir dava değildir. buradaki icra emrine itiraz, ilam konusu borcun itfa edilmiş, ertelenmiş veya ZA'na uğramış olması sebeplerinden birine dayanarak, icra mahk'nce ilamın icrasının geri bırakılmasını sağlayan bir yoldur.

Borçlu, sadece hüküm verildikten sonraki dönemde gerçekleşen itfa, imhal veya ZA nedeniyle icra mahk'nden borçlu, hükmün verildiği tarihten önceki bir dönemde borcun itfa edilmiş veya ertelenmiş veya ZA'na uğramış olduğunu ileri sürerek, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyemez. Çünkü, borçlunun bu iddialarını dava sırasında ileri sürmesi gerekirdi; aksi halin kabulü, mahk'nin verdiği hükmü icra mahk'nin inceleyip değiştirmesi anlamına gelir ki buda maddi anlamda kesin hükme aykırı düşer.

İtiraz Süresi

İtiraz süresi, itfa, erteleme veya ZA'nın, icra emrinin tebliğinden önceki veya sonraki dönemde gerçekleşmiş olmasına göre 2'ye ayrılır;

1)7 gün içinde yapılması gereken itiraz

borçlu, icra emrinin tebliğinden önceki dönemde borcun itfa edilmiş, ertelenmiş veya ZA'na uğramış olduğu iddiasında ise, 7 gün içinde, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir. Yani, 7 gün içinde icra emrine itiraz edebilir.

Borçlu, 7 gün içinde icranın geri bırakılmasını istemez ise, ilamlı icra takibi kesinleşir ve borcu ödemek zorunda kalır.

2)Süresiz İtiraz

Borçlu, icra emrinin tebliğinden sonraki bir dönemde, borcun itfa edilmiş veya ertelenmiş veya ZA'na uğramış olduğu iddiasında ise, her zaman, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir; yani, her zaman icra emrine itiraz edebilir. Bu halde, ilamlı icra takibinin son bulmasına kadar, icra emrine itiraz edilebilir. Çünkü ondan sonra icra takibi son bulmaktadır. İlamlı takibin son bulmasından sonra, borçlu, ancak bir istirdat davası açabilir.

İcra Emrine İtirazın Yapılması

İcra emrine itiraz, ilamlı takibin yapıldığı icra dairesinin tabi bulunduğu, icra mahk'ne dilekçe ile yapılır. icra emrine itiraz, ilamlı icra takibini kendiliğinden durdurmaz. İlamlı icra takibi, ancak, icra mahk'nin vereceği icranın geri bırakılması kararı ile durur.

İtiraz Sebepleri ve İspatı

İtiraz sebepleri itfa, erteleme ve ZA'dır. Yani, borçlu borcun itfa edildiğini, ertelendiğini veya ilamın ZA'na uğradığını bildirerek icra emrine itiraz edebilir.

1)İtfa İtirazı ve İspatı (Ödeme Durumu/Ödemiş Olma)

Borçlu, icra emrinin tebliğinden önceki veya sonraki dönemde borcun itfa edilmiş olduğunu bildirerek, icra emrine itiraz edebilir. İtfa deyimi; ödeme, bağışlama, ibra, takas ve yenileme gibi borcun son bulması sebeplerini kapsar.

Borçlu, icra emrinin tebliğinden önceki bir dönemde borcun itfa edilmiş olduğunu, icra mahk'nde ancak şu belgeler ile ispat edebilir;

- Yetkili mercilerce re'sen düzenlenmiş veya onaylanmış belgeler,
- İmzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş olan yazılı belgeler

İcra mahk'si, yukardaki belgeler dışındaki bir belgeye dayanarak icranın geri bırakılmasına karar veremez.

Borçlu, icra emrinin tebliğinden sonraki dönemde borcun itfa edilmiş olduğunu, ancak noterlikçe resen düzenlenmiş veya onaylanmış bir belge veya icra tutanağı ile ispat edebilir.

2)Takas İtirazı

Borçlu, alacaklıdan olan karşılık alacağı ile borcunu takas ettiğini bildirerek, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir. Yalnız, borçlunun takas ettiğini bildirdiği karşılık alacağını, yetkili mercilerce resen düzenlenmiş veya onaylanmış veya imzası alacaklı tarafından ikrar olunmuş bir senet ile ispat etmesi gerekir.

Borçlu, yukardaki şekilde itfa veya takas iddiasını ispat ederse, icra mahk'si, icranın geri bırakılmasına karar verir. Bu karar ile, ilamlı icra takibi durur.

Borçlu, itfa veya takas iddiasını ispat edemezse, icra mahk'si, borçlunun icranın geri bırakılması talebinin reddine karar verir. Bu halde, borçlunun icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını istemesi ile esasen durmamış olan ilamlı icra takibi, sonuna kadar devam eder. Yani, borçlunun malları haczedilir, satılır ve bedelinden alacaklının alacağı ödenir.

İcra mahk'nin icranın geri bırakılması talebinin reddi kararı, istinaf ve temyiz edilebilir. Ancak, icranın geri bırakılması talebinin reddine ilişkin icra mahk'si kararını istinaf ve temyiz eden borçlunun, istinaf ev temyiz talebinin dinlenebilmesi için borçlunun 10 günlük istinaf ve 2 haftalık temyiz süresi içinde, ilamlı takip konusu alacağı karşılayacak miktarda bir teminat göstermesi şarttır.

İcra mahk'nin icranın geri bırakılması talebinin reddi kararı, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez. Bu nedenle, borçlu, borcu olmadığı bir parayı ödemek zorunda kaldığı iddiasında ise, alacaklıya karşı istirdat davası açabilir. Aynı nedenle, borçlu, borcu ödemeden önce, alacaklıya karşı bir menfi tespit davası da açabilir.

3)Erteleme (İmhal) İtirazı ve İspatı

Borçlu, icra emrinin tebliğinden önceki veya sonraki dönemde borcun ertelenmiş olduğunu bildirerek, icra emrine itiraz edebilir. Borçlu, alacaklının kendisine borcunu ödemesi için bir süre vermiş olduğunu da, yetkili mercilerce re'sen düzenlenmiş veya usulüne göre onaylanmış veya imzası alacaklı tarafından ikrar olunmuş bir belge ile ispat edebilir. Borçlu borcun ertelendiğini ispat ederse, icra mahk'si, icranın geri bırakılmasına karar verir.

4)ZA İtirazı ve İspatı

Alacaklı ZA'na uğramış olan bir ilamı icraya koyarsa, borçlu, icra mahk'nden, ZA nedeniyle icranın geri bırakılmasına karar verilmesini isteyebilir; yani, ZA itirazında bulunabilir.

Borçlu, icra emrinin tebliğinden önceki dönemde ilamın ZA'na uğramış olduğu iddiasında ise, ZA itirazını 7 gün içinde yapabilir.

Borçlu ilamın ZA'na uğramış olduğunu, alacaklının icraya koyduğu ilam ile ispat edebilir. İlam tarihi ile ilamın icraya konulduğu tarih arasında 10 yıllık ZA süresi geçmiş ise, bununla borçlu ZA itirazını ispat etmiş sayılır.

Borçlu, icra emrinin tebliğinden sonraki bir dönemde ilamın ZA'na uğramış olduğu iddiasında ise, bu ZA itirazını her zaman ileri sürebilir.

Her 2 halde de, borçlunun ilamın ZA'na uğramış olduğunu ispat etmesi üzerine, ZA'nın kesildiğini veya durduğunu ispat yükü alacaklıya düşer. Alacaklı, ZA'nın kesildiğini veya durduğunu, ancak resmi belgelerle ispat edebilir.

İcra mahk'si, ilamın ZA'na uğramış olduğu kanısına varırsa, icranın geri bırakılmasına karar verir. ZA nedeniyle icranın geri bırakılmasına karar verilmesi halinde de, ilamlı icra takibi son bulur.

Borçlu itfa, erteleme ve ZA dışındaki sebeplerle dayanarak icra emrine itiraz edemez.

İlamlı İcrada İstirdat ve Menfi Tespit Davaları

Borçlu, hükmün verildiği tarihten sonraki dönemde borcun itfa edilmiş veya ZA'na uğramış olduğu fakat bu iddiasını icra mahk'nde ispate demediği için, borçlu olmadığı bir parayı ödemek zorunda kaldığı iddiasında ise, alacaklıya karşı bir istirdat davası açabilir.

Alacaklı, icra mahk'nin icranın geri bırakılması talebinin reddi kararına dayanarak, istirdat davasına karşı kesin hüküm itirazında bulunamaz. Çünkü, icra mahk'si kararları, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez.

KONUSU PARADAN BAŞKA BİR ŞEY OLAN İLAMLARIN İCRASI

Paradan başka alacaklar hakkında icra takibi yapabilmek için, alacağın ilk önce bir mahk ilamı ile hüküm altına alınmış olması gerekir. yani, konusu paradan başka bir şey olan alacaklar için, ilamsız icra yolu kapalıdır. Konusu paradan başka bir şey olan alacaklar çeşitlidir. Taşınır teslimi, çocuk teslimi, taşınmazın tahliye ve teslimi, bir şey yapılması gibi.

TAŞINIR (MENKUL) TESLİMİ

Taşınır tesliminden maksat, taşınır bir malın bir kişiden alınarak, diğer bir kişiye verilmesine ilişkin ilamların icrasıdır.

→**Takip Talebi;** Alacaklı, taşınır mal teslimi hakkındaki ilamı icra dairesine vererek, takip talebinde bulunur. Alacaklının taşınır mal teslimi hakkındaki bir ilamı icraya koyabilmesi için, hükmün kesinleşmiş olması şart değildir.

→**İcra Emri;** Takip talebini ve ilamı alan icra dairesi, bir icra emri düzenleyerek bunu borçluya gönderir. 2 örnek nolu icra emri düzenlenir ve borçluya gönderilir. Bu icra emrine şunlar yazılır;

- Alacaklının ve varsa vekilinin ad, soyad, yerleşim yerindeki adresi, vergi kimlik numarası,
- Borçlunun ve varsa vekilinin ad, soyad, alacaklı tarafından biliniyorsa vergi kimlik numarası ve yerleşim yerindeki adresi,
- İlamı veren mahk ve ilamın tarih ve numarası,
- Teslimi istenen taşınır mal,
- İlamda yazılı taşınır malın 7 gün içinde icra dairesine teslim edilmesi ihtarı,
- Taşınır mal 7 gün içinde teslim edilmezse, icra mahk'nden, istinaf mahk'nden, Yargıtay'dan veya yargılamanın iadesi yoluna gidilmiş ise yargılamanın iadesi talebini incelemekte olan mahk'den icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirilmedikçe, ilam hükmünün zorla icra olunacağı ihtarı

→İcra emrini alan borçlu, taşınır malı icra dairesine teslim ederse, icra dairesi de bu taşınır malı alacaklıya teslim eder ve bununla icra takibi sonuçlanır.

→İcra emrini alan borçlu, 7 gün içinde taşınır malı icra dairesine teslim etmezse ve bir icranın geri bırakılması kararı da gösteremezse, alacaklının talebi ile, ilamda yazılı olan taşınır mal, icra dairesi tarafından borçludan zorla alınarak alacaklıya teslim edilir. Burada 2 ihtimal ile karşılaşılır;

1)İlamda yazılı olan taşınır mal, borçlunun elinde ise, taşınır mal, icra dairesi tarafından borçludan zorla alınıp, alacaklıya teslim edilir.

2)İlamda yazılı olan taşınır mal borçlunun elinde bulunamazsa, bu halde, borçlu artık aynen ifaya zorlanamaz. Taşınır mal borcu, kanundan ötürü, para borcuna dönüşür; yani, borçlu, malın bedelini para borcu olarak ödemek zorundadır. Bu halde de 2 ihtimal ortaya çıkabilir;

1. Teslimine hükmolunan taşınır malın değeri ilamda yazılı ise, borçlu, elinde bulunmayan taşınır malın ilamda yazılı olan bu değerini para olarak ödemek zorundadır.
2. Taşınır malın değeri ilamda yazılı değilse; İlamda yalnız taşınır malın teslimine karar verilmiş olması halinde bakılır;
   a) Eğer alacaklı ile borçlu taşınır malın değeri üzerinde anlaşırlarsa, borçlu, bu anlaşılan miktar parayı ödemek suretiyle borcundan kurtulur.
   b) Eğer, alacaklı ile borçlu taşınır malın değeri üzerinde bir anlaşmaya varamazlarsa, taşınır malın değeri icra müdürü tarafından takdir olunur. İcra müdürü, taşınır malın değerini, haczin yapıldığı tarihteki rayice göre takdir eder.

İcra müdürü, taşınır malın değerini takdir ederken, malın değerini borsa veya ticaret odalarından, bu kuruluşların bulunmadığı yerlerde, kendisi tarafından seçilecek bilirkişiden sorar ve alacağa cevaba göre taşınır malın değerini belirler ve bu bedeli bir muhtıra ile borçludan ister.

İlgililerin icra müdürünün değer takdirine ve muhtıra tebliğine karşı icra mahk'ne şikayet hakları vardır. İcra mahk'nin bu şikayet hakkındaki kararı, istinaf ve temyiz edilebilir.

3. Borçlu kendisinden istenen parayı ödemezse, ayrıca bir hükme ve icra emrine gerek kalmaksızın, borçlunun bu borcu karşılamaya yetecek miktarda malı haczedilir; bu mallar satılarak bedelinden alacaklı tatmin edilir.

TAŞINMAZ MALLARIN TAHLİYE ve TESLİMİ

Taşınmaz malların tahliye ve tesliminden maksat, bir taşınmazın bir kişiden alınarak, diğer bir kişiye verilmesine ilişkin ilamların icrasıdır. Taşınmazın tahliye ve teslimine ilişkin ilamın konusu, taşınmaz üzerindeki mülkiyet veya başka bir ayni hakka ilişkin ise, böyle bir ilam, kesinleşmedikçe icraya konulamaz. Buna karşılık, ilam taşınmaz üzerindeki bir kişisel hakka ilişkin ise, böyle bir ilamın icraya konulabilmesi için kesinleşmesi şart değildir. bu halde, borçlu, teminat karşılığında, istinaf mahk'nden ve Yargıtay'dan icranın durdurulması kararı alabilir.

Taşınmaz malların tahliye ve teslimine dair ilam icraya konulurken, 2 ihtimal ile karşılaşılır;

1) Taşınmaz borçlu elindedir,
2) Taşınmaz 3.bir kişinin elindedir.

Taşınmaz Malın Borçlunun Elinde Olması

Alacaklı, taşınmaz malın tahliye ve teslimi hakkındaki ilamı icra dairesine vererek, takip talebinde bulunur. Takip talebini alan icra dairesi, bir icra emri düzenleyerek bunu borçluya gönderir. Bu icra emrine, alacaklı ve borçlunun kimlikleri, ilamı veren mahk ve ilamın tarih ve numarası, tahliye ve teslimi istenen taşınmaz malın tapuda kayıtlı olduğu yer, pafta, ada ve parsel numarası, taşınmazın 7 gün içinde tahliye ve teslim edilmesi ihtarı, tahliye ve teslim edilmezse, ilam hükmünün zorla icra olunacağı ihtarı yazılır.

Borçlu taşınmaz malı rızası ile tahliye ve teslim ederse, bununla ilamlı icra takibi sonuçlanır. Borçlu, taşınmaz malı rızası ile tahliye ve teslim etmezse, ilam hükmü icra dairesi tarafından zorla icra olunur ve taşınmaz mal alacaklıya teslim edilir.

GEMİLERE ve BUNLARLA İLGİLİ AYNİ HAKLARA İLİŞKİN İLAMLARIN İCRASI

Bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemilere ve bunlarla ilgili ayni haklara ilişkin kararlar, kesinleşmedikçe icra edilemez.

BİR İŞİN YAPILMASINA ve YAPILMAMASINA İLİŞKİN İLAMLARIN İCRASI

BİR İŞİN YAPILMASINA İLİŞKİN İLAMLARIN İCRASI

Bir işin yapılmasına ilişkin ilamdan maksat, borçluyu belirli bir işi yapmaya mahkum eden ilamlardır. Mesela, yüklenicinin bir bina inşa etmesine veya ressamın bir tablo yapmasına ilişkin ilamlar gibi. Alacaklı, bir işin yapılmasına ilişkin ilamı icra dairesine vererek, takip talebinde bulunur.

Takip talebini ve ilamı alan icra dairesi, bir icra emri düzenleyerek bunu borçluya gönderir. Bu icra emrinde, yapılacak işin ilamda gösterilen veya ilamda tayin edilmemişse icra müdürünce belirtilen süre içinde yapılması, aksi halde ilamın zorla yerine getirileceği ihtarı yazılır.

Borçlu, icra emri ile kendisine verilen süre içinde işe başlamaya ve onu bitirmeye mecburdur. Aksi halde, ilam hükmü, icra dairesi tarafından zorla yerine getirilir. Burada, ilamda yazılı işin niteliğine göre bir ayrım yapmak gerekir;

1)İlamın konusu, yalnız borçlu tarafından yapılabilecek bir iş ise bu halde artık ilamın icra dairesi tarafından aynen yerine getirilmesi mümkün olmaz. Bu halde, alacaklının şikayeti üzerine, borçlunun, icra mahk'si tarafından, 3 aya kadar tazyik hapsine karar verilir.

2)İlamın konusu yalnız borçlu tarafından yapılabilecek bir iş değilse, yani bu iş başka bir kişi tarafından da yapılabilecek bir iş ise, o zaman, ilamın icra dairesi tarafından aynen icra ettirilmesi mümkündür. Bu halde, alacaklı isterse, ilam konusu olan iş, icra müdürü tarafından bir başkasına yaptırılır. Bu iş için gerekli giderlere sonuç olarak borçlu katlanmak zorundadır. Fakat, işin yapılması sırasında bu giderlerin kimin tarafından ödeneceği alacaklının davranışına kalmıştır. İlk önce, bu işin bir başkasına yaptırılması için gereken gider, icra müdürü tarafından bir bilirkişiye takdir ettirilir. Ondan sonra bakılır;

a. Eğer, alacaklı bu giderin ilerde hükme gerek kalmaksızın borçludan tahsil edilip kendisine verilmesi şartı ile, bu gideri peşin olarak ödemeye razı olursa, gider alacaklıdan alınır ve hükmolunan iş icra dairesince başka bir kişiye yaptırılır. Bu halde, borçlu bu işin yapılması için yapılan bütün giderlerden sorumludur. Bu giderlerin borçludan tahsili için, ayrıca bir mahk hükmüne gerek yoktur; icra dairesi tarafından, borçlunun yeteri kadar malı haczedilerek, bu giderler tahsil olunur ve alacaklıya verilir.
b. Alacaklı, işin yapılması için gerekli giderleri peşin ödemeyi kabul etmezse, o zaman, ilk önce, icra dairesi tarafından, borçlunun yeter miktarda malı , haczedilir, bu mallar paraya çevrilir, elde edilen para ile, hükmolunan iş icra dairesince başka bir kişiye yaptırılır.

BİR İŞİN YAPILMAMASINA İLİŞKİN İLAMLARIN İCRASI

Bir işin yapılmamasına, mesela bir şeye tahammül edilmesine ilişkin bir ilam icra dairesine verilince icra dairesi, borçluya bir icra emri gönderir. Bu icra emri ile borçluya, belli bir süre içinde ilamda gösterilen işi yapmaması aksi halde cezalandırılacağı bildirilir.

Bu icra emrine makbul bir mazerete dayanmadan uymayan borçlunun, alacaklının şikayeti üzerine, icra mahk'si tarafından, 3 aya kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin takibine başlandıktan sonra ilamın gereği yerine getirilirse, borçlu tahliye edilir.

Bir işin yapılmamasına dair olan ilam hükmü yerine getirildikten sonra, borçlu, ilam hükmünü ortadan kaldıracak bir eyleme bulunursa, mahk'den ayrıca hüküm almaya gerek kalmadan, önceki ilam hükmü tekrar zorla yerine getirilir.

İRTİFAK HAKKINA İLİŞKİN İLAMLARIN İCRASI

Bir irtifak hakkının mesela intifa hakkının, kaldırılmasına veya böyle bir hakkın yükletilmesine ilişkin ilamların icrasıdır. Alacaklı, böyle bir ilamı icra dairesine vererek, takip talebinde bulunur.

Takip talebini ve ilamı alan icra dairesi, bir icra emri düzenleyerek bunu borçluya gönderir. Bu icra emrine, alacaklının ve borçlunun kimlikleri ve adresleri, ilamı veren mahk ve ilamın tarih ve numarasından sonra, borçlunun 7 gün içinde ilam hükmünü yerine getirmesi aksi halde, ilam hükmünün zorla yerine getirileceği ve ilam hükmüne muhalefetin cezayı gerektireceği ihtarı yazılır.

Borçlu icra emrine uymazsa, ilam hükmü zorla yerine getirilir. Yani, icra dairesi, irtifak hakkının kaldırılması veya yükletilmesi için tapu sicili müdürlüğüne yazı yazar. Bundan başka, irtifak hakkı konusu olan şey lehine irtifak hakkı tesis edilene, icra dairesi tarafından teslim edilir.

Bundan başka, icra emrine makbul mazerete dayanmadan uymayan borçlunun, alacaklının şikayeti üzerine, icra mahk'si tarafından, 3 aya kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin uygulanmasına başlandıktan sonra ilamın gereği yerine getirilirse, borçlu tahliye edilir.

ÇOCUK TESLİMİ HAKKINDAKİ İLAMLARIN İCRASI

Boşanma davasına bakan mahk, geçici tedbir olarak çocuğun ana babadan birine teslime dilmesine karar verebilir. Bu ihtiyati tedbir kararı, icra dairesi veya mahk'ce görevlendirilen yazı işleri müdürü tarafından icra edilerek, çocuk ihtiyati tedbir kararında gösterilen eşe teslim edilir. Yoksa, böyle bir ihtiyati tedbir kararına dayanarak ilamlı takip yapılamaz. Çocuk teslimi hakkındaki ilamın, icraya konulabilmesi için, kesinleşmesi şarttır. Alacaklı, çocuk teslimi hakkındaki ilamı icra dairesine vererek, takip talebinde bulunur.

Takip talebini alan icra dairesi, bir icra emri düzenleyerek bunu borçluya gönderir. Bu icra emrine, alacaklı ve borçlunun kimliği, adresleri, ilamın ve numarası, çocuğun icra emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde teslim edilmesi ihtarı, çocuğun icra emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde teslime dilmemesi halinde çocuk nerede bulunursa bulunsun ilam hükmünün zorla icra olunacağı, ilamın icrası sırasında çocuğun gizlenmesi gizleyenin cezalandırılacağı ihtarı yazılır. İcra emrini alan borçlu 7 gün içinde çocuğu teslim etmezse, icra müdürü, çocuğu nerede bulursa zorla alıp alacaklıya teslim etmek suretiyle, ilam hükmünün zorla yerine getirir.

Çocuk alacaklıya teslim edildikten sonra, borçlu haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alırsa, icra müdürü, çocuğu borçlunun elinden zorla alarak alacaklıya teslim eder.

ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASI HAKKINDAKİ İLAMLARIN İCRASI

Velayet hakkı ana veya babadan birine verilirken, kendisinden velayet hakkı alınan tarafın, çocukla kişisel ilişki kurmasına da karar verilir. Ana ve babadan her biri, velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan çocuk ile uygun kişisel ilişki kurulmasını isteme hakkına sahiptir.

Velayet kendisine verilmiş olan eş, diğer eşin ilamda belirtildiği gibi çocukla kişisel ilişkide bulunmasına müsaade etmezse, diğer eş, çocukla kişisel ilişki kurulması hakkındaki ilamı icra dairesine vererek, takip talebinde bulunur.

Çocukla kişisel ilişki kurulması hakkındaki ilamın icraya konulabilmesi için de, kesinleşmesi şarttır. Çocukla kişisel ilişki kurulması hakkındaki ilamlar ZA'na uğramaz; bu ilamların hükmü, çocuk ergin oluncaya kadar devam eder.

Takip talebini ve ilamı alan icra dairesi, bir icra emri düzenleyerek bunu borçluya gönderir. Bu icra emrine, alacaklının ve borçlunun kimlikleri ve adresleri, ilamı veren mahk ve ilamın tarih ve numarasından sonra, borçlunun diğer tarafın çocuk ile kişisel ilişkide bulunmasına engel olmaması, aksi halde ilam hükmünün zorla yerine getirileceği ve borçlunun cezalandırılacağı ihtarı yazılır. Borçlu icra emrine uymazsa, ilam hükmü, icra müdürü tarafından zorla yerine getirilir.

REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLU ile TAKİP

Buradaki rehin deyimi, ipotek ve taşınır rehni deyimlerine giren bütün taşınır ve taşınmaz rehinlerini kapsar. Alacağı muaccel olan rehin alacaklısı, rehinli alacağına kavuşmak için icra takibi yapabilir. Fakat, rehin alacaklısı, kural olarak doğrudan doğruya haciz yolu ile takip yapamaz; ilk önce, rehnin paraya çevrilmesi için icra dairesine başvurmak zorundadır.

Rehnin paraya çevrilmesi yolu, kural olarak bir ilamsız icra yoludur. Çünkü, burada da, rehin alacaklısının, takip yapabilmesi için bir mahk ilamına dayanması gerekli değildir. fakat, alacak veya rehin hakkı veya her ikisi bir ilama bağlı ise, rehin alacaklısı, ilamlı icra yoluna başvurur; yani, bu halde, rehnin paraya çevrilmesi yolu, bir ilamlı icra yoludur.

İLK ÖNCE REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLUNA BAŞVURMA ZORUNLULUĞU

1.Kural; Alacağı rehinle temin edilmiş olan alacaklı, alacağını cebri icra yolu ile almak isterse, ilk önce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapmak zorundadır. Rehin alacaklısı, doğruca haciz yoluna başvuramaz.

Bu hüküm, kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenle, bu hükme rağmen, rehin alacaklısının haciz yolu ile takip yapmış olması halinde, haciz yolu ile takibin iptali için yapılacak şikayet, süreye tabi değildir.

Rehinli mal 3.kişiye ait olsa bile, alacaklı, ilk önce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapmak zorundadır.

İlk önce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapmak zorunda olan alacaklının yaptığı böyle bir takip yolunda, icra dairesi, rehinli malı satar ve bedeli ile rehin alacaklısının alacağını öder. Satış bedeli rehinli alacağı karşılamaya yetmezse, işte ancak o zaman, rehin alacaklısı, rehinle karşılanamayan alacak kesimi için, haciz yolu ile takip yapabilir.

Aş.hallerde, rehin alacaklısı, ilk önce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapmadan, doğruca haciz veya iflas yollarından birine başvurabilir;

1) Alacağı bir kambiyo senedine bağlı olan alacaklı, alacaklı rehinle temin edilmiş olsa bile, doğruca kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluna başvurabilir.
2) İpotekle temin edilmiş olan faiz ve senelik taksit alacakları içinde, rehin alacaklısı, rehnin paraya çevrilmesi, haciz veya genel iflas yollarından birine başvurmak hususunda seçin hakkına sahiptir.

REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLU ile TAKİP USULÜ

Burada haciz safhası yoktur. Çünkü, alacaklı, alacağını rehinli malın satış bedelinden alır.

1) Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takibin safhaları;
- Takip talebi,
- Ödeme emri ve kesinleşmesi,
- Paraya çevirme
- Paraların paylaştırılması

2) Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takibin safhaları;
- Takip talebi,
- İcra emri,
- Paraya çevirme
- Paraların paylaştırılması

Bu safhalardan anlaşılacağı gibi, alacaklı, rehin konusu şeyin satılması sonucunda elde edilecek paradan alacağını alır. Nasıl ki, haciz yolu ile takipte haczedilen mallar alacaklının alacağına mahsup edilmek üzere alacaklıya bırakılamıyorsa, burada da rehin konusu şeyin alacaklıya terk edilmesi mümkün değildir. bu nedenle, borcun ödenmemesi halinde, rehinli malın mülkiyetinin alacaklıya geçmesine öngören sözl hükmü geçersizdir.

Rehin alacaklısı, iflastan önce borçluya karşı başlamış olduğu rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takibe, borçlunun iflas etmesi halinde, iflas masasına karşı devam edilmesini isteyebilir.

REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLU İLE İLAMSIZ TAKİP

Rehin alacaklısının alacağı veya rehin hakkı, bir ikama veya ilam niteliğindeki bir belgeye bağlı değilse ve ipotek akit tablosu kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermiyorsa, rehin alacaklısının başvurabileceği takip yolu, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takiptir.

TAŞINIR REHNİNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLU ile İLAMSIZ TAKİP

Alacağı taşınır rehni ile sağlanmış olan alacaklının alacağı veya rehin hakkı bir ilama veya ilam niteliğindeki bir belgeye bağlı değilse, rehin alacaklısının başvurabileceği takip yolu, taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takiptir.

→Takip talebinin yapılması ve içeriği, genel haciz yolundaki gibidir. 1 nolu takip talebi örneği kullanılır. Bu takip talebi örneğinin 5 nolu bölümünün doldurulması ve oraya taşınır rehninin ne olduğunun yazılması ve ayrıca 9 nolu bölümünün karşısına da taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takip yapıldığının yazılması gerekir.

Rehinli mal üzerinde sonra gelen art rehin hakkı varsa, bu rehin hakkı sahibinin adı, soyadı ve adresi de takip talebine yazılır.

→Takip Talebini alan icra dairesi, borçluya ve varsa rehin maliki 3.kişiye taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takibe ilişkin ödeme emrini gönderir. Bu ödeme emrine şunlar yazılır;

1) Takip talebindeki kayıtlar
2) Rehinli mal 3.kişi tarafından verilmiş veya daha sonra rehinli malın mülkiyeti 3.kişiye geçmiş ise, bu 3.kişinin kimliği ve adresi de ödeme emrine yazılır ve bu 3.kişiye de ödeme emri tebliğ edilir,
3) Borcun 15 gün içinde ödenmesi ihtarı, ödeme emrine yazılır
4) 7 gün içinde itiraz olunmaz ve 15 gün içinde borç ödenmezse, rehinli malın satılacağı ihtarı, ödeme emrine yazılır.
5) 7 gün içinde rehin hakkına açıkça itiraz edilmezse, alacaklının rehin hakkının takip safhası içinde artık tartışma konusu olamayacağı ihtarı, ödeme emrine yazılır,
6) Yalnız rehin hakkına itiraz edildiği takdirde, alacaklının rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipten vazgeçerek, takibin genel haciz yolu ile devamını isteyebileceği ihtarı, ödeme emrine yazılır
7) Takibin dayandığı senet altındaki imza borçluya ait değilse, 7 günlük itiraz süresi içinde bu cihetin ayrıca ve açıkça bildirilmesi, aksi halde icra takibinde imzanın borçludan sadır sayılacağı ihtarı ödeme emrine yazılmalıdır. Çünkü burada da borçlu itiraz sebepleri ile bağlıdır.

→Ödeme emrine itiraz ve giderilmesi genel haciz yolu ile takipteki gibidir.

1) Ödeme emrine itiraz sebepleri, genel haciz yolundaki gibidir. Fakat, borçlu, burada ZA itirazında bulunamaz. Çünkü, taşınır rehninde alacak ZA'na uğrar ise de, alacaklının hakkını rehinden alma yetkisi devam eder.
2) Borçlu ve varsa rehin maliki 3.kişi, 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmez ve 15 gün içinde borcu ödemezse, takip kesinleşir ve alacaklı, rehinli taşınır malın satılmasını isteyebilir.
3) Borçlu, yalnız rehin hakkına itiraz ederse, bununla ödeme emri ile istenen alacağı kabul etmiiş olur. Bu halde alacaklı, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipten ve bununla itiraz edilen rehin hakkından vazgeçerek, takibin aynı dosyada genel haciz yolu ile devamını isteyebilir.
4) 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmiş olan borçlu, alacaklının rehin hakkına ayrıca ve açıkça itiraz etmemiş ise, alacaklının bildirdiği rehin hakkını kabul etmiş sayılır.
5) Borçlu 7 gün içinde ödeme emrine itiraz ederse, icra takibi durur. Bu halde, ödeme emrine itiraz ile duran takibe devam edebilmek için, alacaklı, genel haciz yolundaki gibi 2 yoldan birine başvurur;
    a) Alacaklı, itirazın kaldırılması için icra mahk'ne başvurabilir,
    b) Alacaklı, mahk'de itirazın iptali davası açabilir.

Borçlunun itirazı icra mahk'nce kaldırılırsa veya mahk'ce iptal edilirse, alacaklı rehinli taşınır malın satılmasını isteyebilir.

İPOTEĞİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLU İLE İLAMSIZ TAKİP

İpotek 2 şekilde konulabilir;

1) Halen mevcut olan bir alacağın güvence altına alınması için,
2) Henüz doğmamış olmakla beraber, doğması kesin veya olası bulunan bir alacağın güvence altına alınması için

Halen mevcut olan bir alacağın temini için konulmuş ipotek akit tablosu kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içeriyorsa, başvurulacak yol, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takiptir. İpotek akit tablosu kayıtsız şartsız bir para borcu

ikrarını içermiyorsa o zaman başvurulacak yol, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takiptir.

Takip Talebi

Takip talebinin yapılması ve içeriği, kural olarak, genel haciz yolundaki gibidir.

Ana para ipoteğinde, alacaklı, takip talebinde, ipotekli alacağını ve geçmiş günler faizleri ile takip tarihinden itibaren faiz ve takip giderlerini isteyebilir.

Buna karşılık, üst sınır ipoteğinde, alacak tutarı üst sınır ipoteğindeki ipotek limitini aşmakta ise, alacaklı, takip talebinde sadece ipotek limiti içinde kalan alacak bölümünü talep edebilir ve takip tarihinden itibaren faiz de isteyemez.

Alacaklı, ipotek limiti dışında kalan alacak bölümü için, ancak genel haciz yolu ile takip yapabilir.

İpotek 3.kişi tarafından verilmiş ise, bu 3.kişinin adı, soyadı ve adresinin takip talebine yazılması gerekir. bu halde takip asıl borçluya ve taşınmaz maliki 3.kişiye karşı birlikte yapılır.

Alacaklı, takip talebine şu belgeleri eklemek zorundadır;

1) İpotek akit tablosunun tapu idaresince verilmiş resmi bir örneği,
2) İpotek, cari hesap veya kredi açma sözl'si gibi bir sözl'nin teminatı olarak verilmişse, bu sözl ve bununla ilgili diğer belge ve makbuzların aslı ve örnekleri.

Takip Talebi Üzerine Yapılacak İşlemler

- Takip talebini alan icra dairesi, borçluya bir ödeme emri gönderir.
- Rehin kiraya verilmiş bir taşınmaz ise, icra müdürü, alacaklının talebi üzerine, takibin kesinleşmesini beklemeden, kiracıları da takipten haberdar eder ve işleyecek kiraların icra dairesine ödenmesini emreder. İcra dairesine ödenen kiralar, takip kesinleşmeden önce alacaklıya ödenmeyip, icra dairesi tarafından muhafaza edilir.
- İcra müdürü, ipoteğin paraya çevrilmesi hakkındaki takibin başladığını, tapu idaresine haber vermeye mecburdur. Tapu sicil müdürü, keyfiyeti taşınmazın siciline şerh verir. Taşınmazı bu şerh tarihinden sonra iktisap edenlere, artık ödeme emri tebliğ olunmaz.
- İcra dairesi, takip talebi üzerine satış hazırlıklarına başlar,
- İcra dairesi, ipotekli taşınmazın idare ve işletilmesi için gerekli gördüğü tedbirleri alır.

Ödeme Emri

Takip talebini alan icra müdürü, ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermediğini görünce, borçluya, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takibe ilişkin ödeme emrini gönderir. Bu ödeme emrine şunlar yazılır;

1) Takip talebindeki kayıtlar,
2) İpotek edilen taşınmaz 3.kişiye ait ise bu 3.kişinin kimliği ve adresi de ödeme emrine yazılır,
3) Borcun 30 gün iiçinde ödenmesi ihtarı
4) 7 gün içinde itiraz edilmez ve 30 gün içinde borç ödenmezse, alacaklının taşınmazın satışını isteyebileceği ihtarı,
5) İpotek hakkına itiraz edilemeyeceği ihtarı

Ödeme Emrine İtiraz

Borçlu 7 gün içinde ödeme emrine itiraz edebilir. Ödeme emrine itiraz, icra dairesine yapılır. itiraz ile, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takip de kendiliğinden durur.

Ödeme emrine itiraz sebepleri, kural olarak genel haciz yolu ile takipteki gibidir. Yalnız, burada itiraz sebepleri 2 bakımdan sınırlandırılmıştır;

1) Borçlu ve 3.kişi, ZA itirazında bulunamaz. Çünkü, taşınmaz rehni ile temin edilmiş olan alacaklar için ZA işlemez.
2) Borçlu ve 3.kişi, alacaklının ipotek hakkına itiraz edemez. Çünkü, ipotek hakkı, resmi senette tespit edilmiştir.

Borçlu 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmez ve 30 gün içinde borcu ödemez ise, takip kesinleşir ve alacaklı ipotekli taşınmazın satışını isteyebilir.

Ödeme Emrine İtirazın İncelenmesi

Alacaklı, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebileceği gibi, mahk'de itirazın iptali davası da açabilir.

1)İtirazın İptali Davası

Alacaklı, itirazın kendisine tebliği tarihinden itibaren, 1 yıl içinde mahk'de itirazın iptali davası açabilir.

2)İtirazın Kaldırılması

Alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren 6 ay içinde, icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını isteyebilir.

a) İtirazın kesin kaldırılması

Borçlu, borca itiraz etmiş yani alacaklının dayandığı belge ve makbuzlardaki imzalara ayrıca ve açıkça itiraz etmemiş ise, alacaklı, icra mahk'nden, itirazın kesin kaldırılmasını isteyebilir. İtirazın kesin kaldırılması da, genel haciz yolundaki gibidir.

b) İtirazın geçici kaldırılması

Alacaklının dayandığı sözl, belge ve makbuzlar veya bunlardan bir veya birkaçı adi nitelikte olup da, borçlu bunlardaki veya birindeki imzaya, ayrıca ve açıkça itiraz etmiş ise, alacaklı, icra mahk'nden itirazın geçici kaldırılmasını isteyebilir. İtirazın geçici kaldırılması ve ondan sonra borçtan kurtulma davası açılması, genel haciz yolundaki gibidir.

REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLU İLE İLAMLI TAKİP

TAŞINIR REHNİNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLU ile İLAMLI TAKİP

Alacak veya rehin hakkı bir ilamda veya ilam niteliğindeki bir belgede tespit edilmiş ise, rehin alacaklısı, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takip yapabilir.

Rehin alacaklısının ilamlı takip talebini alan icra müdürü, borçluya 7 günlük bir icra emri gönderir. Bu icra emri ile, borçluya, 7 gün içinde borcu ödemez ve icranın geri bırakılmasına ilişkin bir karar getirmezse, rehnin satılacağı ihtar edilir. Bu süre sonunda alacaklı rehinli taşınır malın satılmasını isteyebilir.

İPOTEĞİN PARAYA ÇEVRİLMESİ YOLU ile İLAMLI TAKİP

Bu ilamlı takip 3 şekilde olabilir;

1)Alacak veya İpotek Hakkı veya her ikisinin bir ilamda veya ilam niteliğindeki belgede tespit edilmiş olması halinde ilamlı takip

Alacak veya ipotek hakkı veya her ikisinin bir ilamda veya ilam niteliğindeki belgede tespit edilmiş olması halinde, ipotek alacaklısı, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takip yapabilir. Alacaklı, takip talebi ile birlikte elindeki ilam veya ilam niteliğindeki belgeyi icra dairesine verir. Alacaklı, burada da her icra dairesinde takip talebinde bulunabilir.

İcra müdürü, borçluya 7 günlük bir icra emri gönderir. Bu icra emri ile borçluya, 7 gün içinde borcu ödemez ve icranın geri bırakılmasına ilişkin bir karar getirmezse, ipotekli taşınmazın satılacağı ihtar edilir. Bu süre sonunda ipotek alacaklısı taşınmazın satılmasını isteyebilir.

2)İpotek Akit Tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermesi halinde ilamlı takip

İpotek akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermesi hali için özel bir ilamlı icra yolu öngörülmüştür.

Takip Talebi

Takip talebi, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takipte olduğu gibidir. Alacaklı, takip talebine elindeki ipotek belgesinin akit tablosunun tapu idaresince verilmiş resmi bir örneğini eklemek zorundadır.

İcra Emri

Takip talebini alan icra müdürü, alacaklının takip talebine ekli olarak vermiş olduğu ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içerdiğini ve alacağın muaccel olduğunu anlarsa, borçluya ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takibe ilişkin icra emrini gönderir. İcra emrine şunlar yazılır;

a) Takip talebindeki kayıtlar,
b) İpotek edilen taşınmaz 3.kişi tarafından ipotek edilmiş ise, bu 3.kişinin kimliği ve adresi de icra emrine yazılır,
c) Borcun 30 gün içinde ödenmesi ihtarı
d) 30 gün içinde borç ödenmez ve icra mahk'nden icranın geri bırakılmasına ilişkin bir karar getirilmezse, alacaklının taşınmazın satışını isteyebileceği ihtarı

3)İcra mahk'nce icranın geri bırakılması (icra emrine itiraz)

İcra emrini alan borçlu, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir. Yani icra emrine itiraz edebilir. İtiraz, icra mahk'ne yapılır.

İtiraz sebepleri, takip konusu borcun itfa edilmiş veya ertelenmiş olmasıdır. Burada borçlu, ZA itirazında bulunamaz. Çünkü, taşınmaz rehni ile temin edilmiş olan alacaklar hakkında, ZA işlemez.

Borçlu, icra emrinin tebliğinden önceki dönemde borcun itfa edilmiş veya ertelenmiş olduğu iddiasında ise, 7 gün içinde; icra emrinin tebliğinden sonraki bir dönemde borcun itfa edilmiş veya ertelenmiş olduğu iddiasında ise her zaman, icra mahk'nden icranın geri bırakılmasını isteyebilir.

İcra emrine itiraz ile, bu ilamlı icra takibi de kendiliğinden durmaz.

Borçlu, borcun itfa edilmiş veya ertelenmiş olduğunu, yalnız yetkili mercilerce resen düzenlenmiş veya onaylanmış yazılı belge veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş olan belgelerle ispat edebilir.

İcra mahk'nin icranın geri bırakılması kararı, alacakta ihtilaflı kalan değer ve miktarın istinaf sınırını geçmesi şartı ile, istinaf edilebilir.

Borçlu 30 gün içinde borcu ödemez ve icra mahk'nden icranın geri bırakıldığı hakkında bir karar da getirmezse, alacaklı taşınmazın satışını isteyebilir.

3)Noterden gönderilen hesap özeti, tazmin talebi veya ihtarı ibraz ederek ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takip yapılması

İpoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takip, ancak alacak veya ipotek hakkının veya her ikisinin bir ilamda veya ilam niteliğindeki belgede tespit edilmiş olması halinde veya ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermesi halinde mümkündür.

İpotek akit tablosu kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını havi değilse, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takip yoluna başvurulur. İpoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takip yoluna başvurulamaz.

REHNİN PARAYA ÇEVRİLMESİ İLE İLGİLİ ORTAK HÜKÜMLER

PARAYA ÇEVİRME

İpoteğin paraya çevrilmesi yolu ile takip talebi üzerine, icra dairesi kendiliğinden satış hazırlıklarına başlar; bu maksatla, tapudan kayıt örneklerini ve belediyeden taşınmazın son imar durumunu getirtir ve takibin kesinleşmesini beklemeden, kıymet takdirini yaptırır.

Alacaklının satış talebinde bulunması gerekir. borçlu da, rehin maliki 3.kişi de satış talebinde bulunabilir. İcra dairesi takip talebi üzerine, kendiliğinden satış hazırlıklarına başlayabilir ise de, talep olmadan kendiliğinden rehinli malı satamaz.

Alacaklı, taşınır rehninin satışını, ödeme veya icra emrinin tebliğinden itibaren 6 ay içinde isteyebilir; taşınmaz rehninin satışını da ödeme veya icra emrinin tebliğinden itibaren 1 yıl içinde isteyebilir.

Alacaklı bu 6 ay veya 1 yıllık süre içinde rehinli malın satışını istemezse, yapmış olduğu rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip düşer.

Satılması istenen rehinli mallar, genel haciz yolundaki hükümlere göre, hacizli mallar gibi, icra dairesi tarafından satılır.

- İpoteğin 3.kişi tarafından verilmiş olması halinde, takip, asıl borçluya ve taşınmaz maliki 3.kişiye karşı birlikte yapılır. taşınmaz maliki 3.kişiye karşı takip yapılmamış olması halinde, bu takipte ipotek veren 3.kişinin taşınmazı satılamaz.
- İcra dairesi, satıştan önce, mükellefiyetler listesi düzenler. Ancak, satılacak taşınmaz üzerinde, takip alacaklısının ipoteğinden başka bir mükellefiyet yok ise, mükellefiyetler listesi düzenlenmesine gerek yoktur.
- Takip yapan ipotek alacaklısından önceki derecelerdeki ipotek alacaklıları, satış isteyenin alacağına rüçhanı olan alacaklılardır. Bu nedenle, artırma bedelinin, takip yapan ipotek alacaklısından önceki derecelerdeki ipotek alacaklarını karşılaması şarttır.

PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI

Paraların paylaştırılması da genel haciz yolunda incelendiği gibidir. Rehinli malın satış tutarı bütün rehinli alacakları ödemeye yetmezse, icra müdürü, bir sıra ve pay cetveli düzenler.

REHİN AÇIĞI BELGESİ

2 türlü rehin açığı belgesi vardır;

1)Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip devam etmekte iken, rehnin satışı sonucunda elde edilecek paranın rehin alacaklısının alacağına yetmeyeceği anlaşılırsa, alacaklı isterse, icra dairesi, kendisine bir geçici rehin açığı belgesi verir. Alacaklı, bu geçici rehin açığı belgesine dayanarak, aynı takip dosyasında, alacağının rehinle karşılanamayacağı tahmin edilen kesimi için, icra dairesinden borçlunun diğer mallarının haczedilmesini isteyebilir.

2)Rehin, satış isteyen alacaklının alacağına derece itibariyle rüçhanı olan diğer rehinli alacakların tutarından fazla bir bedelle alıcı çıkmadığı için satılamazsa veya satılıp da satış bedeli takip yapmış olan rehin alacaklısının alacağına yetmezse, rehin alacaklısına, 1.halde bütün alacağı için, 2.halde ise geri kalan alacağı için, bir belge verilir. Buna kesin rehin açığı belgesi denir.

Alacaklı, kesin rehin açığı belgesi ile, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yaptığını ve fakat alacağını kısmen veya tamamen alamamış olduğunu ispat ederek, borçluya karşı haciz veya iflas takibi yapabilir.

Alacaklı 1 yıl içinde haciz yolu ile takip yaparsa, borçluya yeniden icra veya ödeme emri tebliğ edilmesine gerek yoktur. Kesin rehin açığı belgesi, borç ikrarını içeren senet niteliğindedir.

Rehin açığı belgesine dayanarak takip yapılır ve borçlunun malları haczedildikten sonra, alacaklı gene tatmin edilemezse, o zaman, alacaklıya bir borç ödemeden aciz belgesi verilir.

İPOTEK ALACAKLISININ GAİP OLMASI veya BORCU ALMAKTAN KAÇINMASI

İpotek borçlusu, ipotek alacaklısının gaip olduğunu, adresinin bilinmediğini veya borcu almaktan ve ipoteği çözmekten kaçındığını bildirerek, icra dairesinden, ipoteğin çözülmesini ister ve bu talebine ipotek belgesini de ekler. Borçlu, bu talebi ile birlikte borcunu faizi ile birlikte tamamen icra dairesine yatırmalıdır. Bunun üzerine, icra dairesi, alacaklıya 15 gün içinde icra dairesine gelerek ipoteği çözdürüp, parayı almasını tebliğ eder.

Alacaklı, bu 15 günlük süre içinde icra dairesine gelmez veya gelip de kanunen geçerli bir mazeret bildirmeksizin ipoteği çözmekten ve parayı almaktan kaçınırsa, icra dairesi, dosyayı icra mahk'ne verir. Bunun üzerine, icra mahk'si, icra dairesine yatırılan paranın alacaklı adına saklanmasına ve ipoteğin kaldırılmasına karar verir. Bu ipoteğin kaldırılması kararı, tapu dairesine tebliğ edilerek, ipotekli taşınmazın siciline geçirilir; yani, ipotek kaldırılır.

İSTİNAF(İCRA MAHK'Sİ KARARLARININ İSTİNAF EDİLMESİ)

20.07.2016 tarihinden sonra verilen icra mahk'si kararlarına karşı, istinaf yoluna başvurulabilir.

İİK'nun 363.md'nde istinaf edilemeyecek olan icra mahk'si kararları sayılmıştır. Bu kararlar dışındaki icra mahk'si kararları istinaf edilebilir.

İSTİNAF EDİLEMEYEN İCRA MAHK'Sİ KARARLARI

- İcra dairesi tarafından hesaplanan vekalet ücretine ilişkin şikayet hakkındaki icra mahk'si kararları,
- İcra müdürünün **yediemin** ücreti ve yediemin değiştirilmesine ilişkin şikayet hakkındaki icra mahkemesi kararları,
- İcra müdürünün **hacizli** taşınabilir **malların muhafaza** şekline ilişkin şikayet hakkındaki icra mahkemesi kararlar,
- İcra mahkemesinin **kıymet takdirine** ilişkin şikâyet hakkındaki kararları,
- İcra müdürünün **ihaleye katılabilmek için teminat** yatırılması ve teminatın miktarı hakkındaki

kararlarına şikayet hakkındaki icra mahkemesi kararları,
- İcra müdürünün **satışın** geri bırakılması **(durdurulması)** kararlarına ilişkin şikayet hakkındaki icra mahkemesi kararlarına,
- İcra müdürünün **satış ilanının iptali** kararlarına ilişkin şikayet hakkındaki icra mahkemesi kararlarına,
- İcra müdürünün **süresinde satış istenmediği gerekçesiyle haczin kaldırılması** kararlarına ilişkin şikayet hakkındaki icra mahkemesi kararları,
- İcra müdürünün **ihtiyati haciz konusu taşınır malları borçluya bırakması** kararlarına ilişkin şikayet hakkındaki icra mahkemesi kararları,
- **İflas idaresinin oluşturulmasına** ilişkin birinci alacaklılar toplantısı kararlarına **şikayet** hakkındaki icra mahkemesi kararları,
- İcra mahkemesinin **iflas idaresinin işlemleri hakkındaki şikayet** üzerine verdiği kararlar,
- **İflas idaresi** üyelerine ödenecek **ücretin taksiti** hakkındaki icra mahkemesi kararı istinaf edilemez.

YUKARDAKİ KARARLAR DIŞINDAKİ İCRA MAHKEMESİ KARARLARI KURAL OLARAK İSTİNAF EDİLEBİLİR.

İİK m.363,1'de sayılı olanlar dışındaki (istinaf sınırını geçen)**icra mahkemesi kararları istinaf edilebilir; başlıca misaller:**

- İcra mahkemesinin itirazın kaldırılması (ve itirazın kaldırılması talebinin) reddi kararı istinaf edilebilir.
- İcra mahkemesinin ihalenin feshi kararı (ve ihalenin feshi talebinin reddi kararı istinaf edilebilir.
- İstihkak davasının kabul veya reddine ilişkin icra mahkemesi kararı, istinaf edilebilir.
- İcra mahkemesinin tahliye kararı (veya tahliye kararının reddi kararı) istinaf edilebilir.
- Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda icra mahkemesinin borca (veya imzaya) itirazın kabulü ve reddi kararı istinaf edilebilir.
- İcra mahkemesinin şikayet hakkında verdiği kararlardan m.363,1'de yazılı olanlar dışındaki (istinaf sınırını geçen) kararları, istinaf edilebilir; misaller:
- İcra mahkemesinin haczedilmezlik şikayeti hakkındaki kararları istinaf edilebilir; çünkü bu kararlar İKK m.363,1 hükmünde sayılmış değildir.
- İcra mahkemesinin kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda şikayet (m.170/a) hakkındaki kararları istinaf edilebilir; çünkü bu kararlar İKK m.363,1 hükmünde sayılmış değildir.
- İcra mahkemesinin sıra cetveline şikayetin (m.142,3) kabulüne veya reddine ilişkin kararları istinaf edilebilir.
- Yukardaki misaller tahdidi (sınırlı) değildir. icra mahkemesinin bu misaller dışındaki (istinaf sınırını geçen diğer) kararları da istinaf edilebilir.
-

İstinaf Sınırı

Yukarıdaki icra mahkemesi kararlarına(istinaf edilebilmesi için) istinaf sınırında fazla olması gerekir.

İstinaf sınırı, istinaf edilen icra mahkemesi kararına ''ait alacak, hak veya malın değer veya miktarına'' göre belirlenir. İstinaf sınırı (2018 yılı için) 8.310 liradır.

İstinaf Süresi

İcra mahkemesi kararlarına karşı istinaf süresi, on gündür:

- 10 günlük istinaf süresi, icra mahkemesi kararının tarf-aflarına tefhim edildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

İcra mahkemesi, kısa kararın tefhiminden sonra (istinaf süresi) 10 gün içinde gerekçeli kararın yazıp dosyaya koymazsa, ilgilinin (tefhiminden itibaren 10 gün içerisinde) kısa bir istinaf dilekçesi yazıp vermesi ve (ve bu kısa istinaf dilekçesinde) icra mahkemesi kararını istinaf ettiğini ve gerekçeli kararı görüldükten sonra ayrıntılı bir istinaf dilekçesi vereceğini belirtmesi gerekir.

- İcra mahkemesi kararı taraflardan birinin (veya vekilinin) yokluğunda verilmiş tefhim edilmiş) ise, 10 günlük istinaf süresi yokluğunda karar verilmiş olan taraf için, icra mahkemesi kararının kendisine (varsa vekiline) tebliği tarihinden itibaren işlemeye başlar.
- İcra mahkemesi kararını yalnız bir tarafın istinaf etmiş olması halinde, istinaf etmemiş olan taraf (karşı tarafın istinaf dilekçesinin kendisine tebliğinden itibaren) 10 gün içinde vereceği cevap dilekçesinde icra mahkemesi kararını (katılma yolu ile) istinaf edebilir.

İstinaf Yoluna Başvurulması

İstinaf Yoluna Başvurulmasının İcraya Etkisi

İcra mahkemesi kararının icrası için, kesinleşmesi şart değildir. Bu nedenle ,icra mahkemesi kararının istinaf edilmesi, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz.

Buna göre, borçlu itirazın kaldırılması kararını istinaf ederse, alacaklı haciz isteyebilir ve icra müdürü borçlunun mallarını haczeder. Fakat, istinaf incelemesi sonuçlanmadan önce hacizli mallar satılamaz.

İstinaf Dilekçesinin Reddi

İstinaf yoluna başvurma, yasal süre geçtikten sonra yapılır veya istinaf yoluna başvurmasına olanak bulunmayan bir karara veya vazgeçme medeniyle itiraz veya şikayetin reddine yahut süresi geçmiş bir şikayete ilişkin olursa, istem (istinaf dilekçesi) icra mahkemesince reddedilir.

İstinaf Talebinin İncelenmesi Ve Karara Bağlanması

İstinaf mahkemesi, icra mahkemesi kararı hakkındaki istinaf incelemesini, HMK'na göre yapar ve 15 gün içinde karara bağlar.

İCRA MAHKEMESİ KARARLARI HAKKINDAKİ İSTİNAF MAHKEMESİ KARARLARINI TEMYİZİ

İcra mahkemesi kararlarının istinaf edilmesi üzerine, **istinaf mahkemesi** hukuk dairelerine verilen ve temyiz sınırını geçen **kararlara karşı temyiz** yoluna başvurabilir.

Temyiz Edilebilen İstinaf Mahkemesi Kararları

İstinaf mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri **temyiz sınırını** geçen, icra ve iflas hukukuna ilişkin kararlara karşı, temyiz yoluna başvurabilir. Başlıca misaller:

- İcra mahkemesi **itirazın kaldırılması** v(ve itirazın kaldırılması talebinin reddi kararı) hakkındaki istinaf mahkemesi kararı, .
- **İstihkak davasının** kabul veya reddine ilişkin icra mahkemesi kararı hakkındaki istinaf mahkemesi kararı,
- icra mahkemesinin tahliye kararı (veya tahliye talebinin reddi kararı) hakkındaki mahkemesi kararı,
- **kambiyo senetlerine** mahsus haciz yolunda icra mahkemesinin borca itirazın kabulü ve reddi hakkındaki istinaf mahkemesi kararı,
- icra mahkemesinin **sırt cetveline** şikayetin kabulüne veya reddine ilişkin kararları hakkındaki istinaf mahkemesi kararı temyiz edilebilir.

Yukardaki misaller tahdidi değildir. istinaf mahkemesinin bu misaller dışındaki diğer kararları da temyiz edilebilir.

Temyiz Yoluna Başvurulması Ve Temyiz İncelemesi

- istinaf mahkemesi kararlarına karşı **temyiz süresi iki haftadır.**-Bu süre (iki haftalık temyiz süresi), istinaf mahkemesi kararının usulen taraflardan her birine **tebliğ ile işlemeye başlar.**

İstinaf mahkemesi kararını yalnız bir tarafın temyiz etmiş olması halinde, **temyiz etmemiş olan taraf** (karşı tarafın temyiz dilekçesinin kendisine tebliğinden itibaren) **10 gün içinde** vereceği **cevap dilekçesine,** istinaf mahkemesi kararını **(katılma yolu ile) temyiz** edebilir.

- **Temyiz incelemesi** HMK hükümlerine göre yapılır ve 15 gün içinde karara bağlanır.

İstinaf mahkemesi kararının temyiz edilmesi, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz.

Genel mahkeme kararları hakkındaki istinaf mahkemesi kararlarının temyiz edilmesi halinde, teminat karşılığında icranın geri bırakılmasına karar verilebildiği icra mahkemesi kararlarının istinaf edilmesi halinde teminat karşılığında icranın geri bırakılmasına karar verilemez.

Buna göre, mesela borçlu itirazın kaldırılması kararını istinaf ederse, alacaklı haciz isteyebilir ve icra müdürü borçlunun mallarını haczeder. Ancak istinaf incelemesi ve temyiz incelemesi sonuçlanmadan önce, hacizli mallar satılamaz.

Yargıtay'ın icra ve iflas işlerine bakan hukuk dairesinin (bozma) kararlarına karşı genel hükümlere göre direnme kararı verilebilir. Direnme kararları, Hukuk Genel Kurulunda acele işlerden sayılır.

Yargıtay'ın istinaf mahkemesi kararını bozama kararı, istinaf mahkemesinin düzelterek veya yeniden esas hakkında verdiği kararına ilişkin ise **Yargıtay dava dosyasını istinaf mahkemesine gönderir.**

Buna karşılık, Yargıtay'ın istinaf mahkemesi kararını bozma kararı, istinaf başvurusunun esastan reddi kararına ilişkin ise **Yargıtay dava dosyasını icra mahkemesine gönderir.**

20.7.2016 TARİHİNDEN ÖNCE VERİLMİŞ OLAN İCRA MAHKEMESİ KARARLARINA KARŞI KANUN YOLLARI

İstinaf mahkemeleri, 20 Temmuz 2016 tarihinde başlamıştır.

20 Temmuz tarihinden önceki dönem

20 temmuz 2016 tarihinden önceki dönemde, icra mahkemesi kararlarına karşı istinaf yoluna başvurulamıyordu, doğruca temyiz yoluna başvurulabiliyordu.

20 temmuz 2016 tarihinden önce, temyiz edilebilecek icra mahkemesi kararları, İKK m.363'de tahdidi olarak sayılmıştı; yalnız bu icra mahkemesi kararları temyiz edilebiliyordu.

İcra mahkemesi kararların onanması veya bozulmasına ilişkin Yargıtay kararlarına karşı da, aynı Yargıtay dairesine karar düzeltme yoluna başvurulabiliyordu.

20 Temmuz 2016 tarihinden önce verilmiş olan icra mahkemesi kararının Yargıtay tarafından bozulması

20 temmuz 2016 tarihinden önce verilmiş olan icra mahkemesi kararlarının Yargıtay tarafından bozulması üzerine, dosya kararı vermiş olan icra mahkemesine gönderilir. -bu bozma kararına karşı, karar düzeltme yoluna başvurulabilir-.

Yargıtay ilgili dairesinin karar düzeltme talebini reddetmesi halinde, dosya kararı vermiş olan icra mahkemesine gönderilir. Bunun üzerine, icra mahkemesi, Yargıtay'ın bozma kararına uyarsa, bozma kararı gereğince inceleme yapar ve yeni bir karar verir. Bu yeni karar aleyhine olan taraf, icra mahkemesi kararını temyiz edebilir; Yargıtay'ın vereceği yeni karara da karar düzeltme yoluna başvurulabilir.

20 Temmuz 2016 tarihinden önce verilmiş olan icra mahk'si kararlarının Yargıtay tarafından onanması halinde de dosya

kararı vermiş olan icra mahk'ne gönderilir. Bu onama kararına karşı da karar düzeltme yoluna başvurulabilir.

Yargıtay ilgili hukuk dairesi karar düzeltme talebini reddederse, 20 temmuz 2016 tarihinden önce verilmiş olan icra mahk'si kararı kesinleşir. Yargıtay ilgili hukuk dairesi, karar düzeltme talebini kabul ederek icra mahk'si kararını bozarsa, dava dosyasını kararı vermiş olan icra mahk'ne gönderir.

Temyiz incelemesi, HMK'ya göre yapılır ve karara bağlanır. Bu nedenle, ilk derece mahk'si veya istinaf mahk'si kararında direnirse, bu kararın temyiz edilmesi durumunda temyiz incelemesi, kararına direnilen Yargıtay dairesince yapılır. direnme kararı öncelikle incelenir. Daire, direnme kararını yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı HGK'ya gönderir.

KESİN HÜKÜM

→İcra mahk'nin takip hukukuna ilişkin kararları, takip hukuku bakımından kesin hüküm teşkil eder. Buna karşılık, icra mahk'nin takip hukukuna ilişkin kararları kural olarak maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez.

→İcra mahk'si kararlarının maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmeyeceği kuralının bazı istisnaları vardır. Bunlar;

- İcra mahk'nin ihalenin feshi talebinin reddi kararı aynı taraflar arasında maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.
- Kanımca, istihkak davası hakkındaki icra mahk'si kararları maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.

→İcra mahk'nin kararlarının istisna olarak maddi anlamda kesin hüküm teşkil ettiği yukarıdaki hallerde ve bu kararlara karşı yargılamanın iadesi yoluna da başvurulabilir.

İHTİYATİ HACİZ

İhtiyati haciz, ihtiyati tedbirden farklıdır. İhtiyati haciz yalnız para alacakları içindir. İhtiyati tedbir ise, kural olarak paradan başka şeyler haklar, taşınır ve taşınmaz mallar içindir. İhtiyati haciz, alacaklının bir para alacağının zamanında ödenmesini güvence altına almak için mahk kararı ile, borçlunun mallarına önceden geçici olarak el konulmasıdır.

İHTİYATİ HACİZ TALEBİNİN ŞARTLARI (MD 257)

- Bir alacak/para borcu için o alacağın/borcun alacaklısı, ihtiyati haciz isteyebilir. İhtiyati haciz isteyebilmek için, alacağın kural olarak muaccel olması gerekir.
- İhtiyati haciz istenebilmesi için, alacağın bir rehin ile temin edilmemiş olması gerekir.
- ➔ Rehinli malın kıymetinin rehinli alacağı karşılamayacağı tahmin ediliyorsa, alacağın rehinle karşılanamayacağı tahmin edilen bölümü için ihtiyati haciz istenebilir.
- ➔ Müeccel bir alacak için kural olarak ihtiyati haciz istenemez. İstenebilmesi için, alacaklının alacağını vadesinde alabilmesinin ciddi bir şekilde tehlikeye düştüğüne veya düşmekte olduğuna delalet eden hallerin varlığı şarttır. Bu haller, md 257/2'de sayılmıştır. Bunlar;
- Borçlunun belirli bir yerleşim yeri yok ise,
- Borçlu taahhütlerinden kurtulmak amacıyla mallarını gizlemeye hazırlanır veya mallarını kaçırmaya hazırlanır, kendisi kaçmaya hazırlanır veya kaçar ya da alacaklının haklarını ihlal eden hileli işlemlerde bulunursa

İHTİYATİ HACİZ KARARI

İhtiyati haciz isteyen alacaklı, mahk'ye başvurarak bir ihtiyati haciz kararı almalıdır. Alacak davası açıldıktan sonra, dava konusu alacak için yalnız davaya bakan mahk'den ihtiyati haciz istenebilir. Başka bir mahk, ihtiyati haciz için yetkili değildir.

Alacak davası açılmadan önce, ihtiyati hacze md 50'ye göre yetkili mahk tarafından karar verilir. Alacaklı, mahk'ye bir dilekçe ile başvurur ve borçlunun mallarına ihtiyati haciz konulmasına karar verilmesini talep eder, ihtiyati haciz dilekçesine İİK md 260'daki hususlardan başka, ihtiyati haciz sebebi ve alacağın dayanağı olan her türlü senet ve belgeler yazılır ve eklenir.

Alacaklının, alacağı ve ihtiyati haciz sebeplerinin varlığı hakkında, mahk'ye kanaat verecek deliller göstermesi gerekir. buradaki ispat, esas davadaki gibi tam bir ispat değildir. mahk'nin, alacağın ve ihtiyati haciz sebeplerinin varlığına kanaat getirmedi yeterlidir.

Mahk'nin, ispat sınırını aşan bir alacak hakkında ihtiyati haciz kararı verebilmesi için, alacaklının, bir senet, sözl veya hiç değilse yazılı delil başlangıcı niteliğinde yazılı belge göstermesi gerekir.

Mahk ihtiyati haciz isteyenin alacağının rehinle temin edilmemiş ve muaccel olduğu olması halinde ise md 257/2'deki hallerden birinin mevcut olduğu kanısına varırsa, borçlunun mallarına ihtiyati haciz konulmasına karar verir.

İhtiyati haciz kararına şunlar yazılır;

1) Alacaklının ve borçlunun ad, soyad ve adresi
2) İhtiyati haciz kararının hangi belgelere dayanarak ve ne miktar alacak için verildiği,
3) İhtiyati haciz konulmasının sebebi,
4) Alacaklının haksız çıktığı takdirde borçlunun uğrayacağı zararı ödemek zorunda olduğu ve gösterilen teminatın nelerden ibaret bulunduğu,
5) İhtiyaten haczedilmesine karar verilen şeylerin ihtiyati haciz kararında gösterilmesi gerekir.

İhtiyati haciz kararları istinaf edilemez. İhtiyati hacze karar veren mahk, aynı zamanda alacağı bir ilama bağlı olmayan alacaklıdan teminat alınmasına da karar verir.

İHTİYATİ HACİZ KARARININ İCRASI

Alacaklı, 10 gün içinde ihtiyati haciz kararının icrasını, icra dairesinden istemeye mecburdur. Aksi halde, ihtiyati haciz kararı kendiliğinden kalkar.

Alacaklının 10 gün içinde ihtiyati haciz kararının icrasını istemesi üzerine, icra dairesi, ihtiyati haciz kararında gösterilen ve borçluya ait olan mal, hak ve alacakları ihtiyaten haczeder. Bu haciz de, genel haciz yolundaki hükümlere göre gerçekleştirilir.

İhtiyati haczi icra eden memur, bir tutanak düzenler. Bu tutanakta ihtiyaten haczedilen şeyler kıymetleriyle gösterilir. İhtiyati haczin icrası ile ilgili şikayetler, ihtiyati haciz kararını icra eden icra dairesinin bağlı olduğu icra mahk'ne yapılır. borçlu teminat gösterirse, icra dairesi, bu teminat karşılığında, ihtiyaten haczedilmiş olan taşınır malları borçluya bırakabilir.

İHTİYATİ HACİZ KARARINA İTİRAZ

Borçlu, ihtiyati haciz kararını istinaf edemez. Fakat, ihtiyati haciz kararı verilirken mahk'de dinlenmemiş olan borçlu, bazı sebeplere dayanarak, aynı ihtiyati haciz kararını vermiş olan mahk'de, ihtiyati haciz kararına itiraz edebilir.

İhtiyati haciz kararına itiraz sebepleri, tahdidîdir. Yetki itirazı, görev itirazı, teminat itirazı, ihtiyati haciz sebebine itiraz gibi.

Borçlu, kendisi dinlenmeden verilen ihtiyati haciz kararına, 7 gün içinde itiraz edebilir.

İhtiyati haciz kararına itiraz, ihtiyati haciz kararını vermiş olan mahk'ye yapılır ve onun tarafından incelenip karara bağlanır.

İtiraz üzerine mahk, alacaklı ve borçluyu duruşmaya çağırır; taraflar veya yalnız biri gelirse duruşma yapar. İki taraf da gelmezse, mahk, dosya üzerinde inceleme yaparak kararını verir.

Mahk, itirazı yerinde görürse, itirazı kabul ederek, ihtiyati haciz kararını değiştirebilir veya kaldırabilir.

Mahk'nin ihtiyati haciz kararına itirazın kabulüne ilişkin kararı, alacaklı tarafından istinaf edilebilir. Mahk'nin ihtiyati haciz kararına itirazın kabulüne karar vermesi üzerine, borçlunun malları üzerine konulmuş olan ihtiyati haciz kalkar.

Mahk, ihtiyati haciz kararına itirazı yerinde görmezse, itirazın reddine karar verir. Mahk'nin ihtiyati haciz kararına itirazın reddine ilişkin kararı, itiraz eden borçlu tarafından istinaf edilebilir. İstinaf mahk'si, istinaf başvurusunu öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir. Yani, bu karar temyiz edilemez.

TEMİNAT KARŞILIĞINDA İHTİYATİ HACZİN KALDIRILMASI

Borçlu, teminat göstererek mahk'den ihtiyati haczin kaldırılmasını isteyebilir. Bu teminat, para veya mahk'ce kabul edilecek taşınır rehni veya hisse senedi veya tahvil depo edilmesi veya taşınmaz rehni veya muteber bir banka kefaleti göstermek şeklinde olabilir.

İHTİYATİ HACZİN ETKİSİ

İhtiyati haciz, borçlunun mallarına geçici olarak el konulmasıdır. Bu nedenle, ihtiyati haczin kesin bir etkisi yoktur. Yani, alacaklı, ihtiyati haciz kesinleşmeden önce, ihtiyaten haczedilmiş olan malların satılmasını isteyemez.

Borçlunun ihtiyaten haczedilen mallar üzerindeki tasarruf yetkisi, burada da kısıtlanır. İhtiyati haciz ile kesin haciz arasında bir fark yoktur.

İHTİYATİ HACZİN KESİNLEŞMESİ

İhtiyati haciz kararı, mahk'nin basit bir inceleme sonucunda edineceği kanaate göre verilmekte ve karar verilirken borçlu genellikle dinlenmemektedir.

Alacaklının ihtiyati haczin konulmasından itibaren 7 gün içinde harekete geçerek, ihtiyati haczi tamamlattırması, yani ihtiyati haczin kesin hacze dönüşmesini sağlaması gerekir.

→Dava veya Takipten Önce Konulmuş Olan İhtiyati Haczin Kesinleşmesi

1)7 gün içinde takip yapma veya dava açma zorunluluğu

Alacaklı, borçluya karşı bir icra takibi yapmadan veya dava açmadan önce ihtiyati haciz kararı almış ve buna dayanarak borçlunun mallarına ihtiyati haciz koydurtmuş ise, 7 gün içinde, borçluya karşı takip talebinde bulunmak veya bir alacak davası açmak zorundadır.

2)Takip yapılması

Alacaklının 7 gün içinde yapmak zorunda olduğu takip, icra veya iflas takibi olabilir;

a)İcra takibi yapılması

aa)Genel haciz yolu ile takip yapılması

Alacaklı, 7 gün içinde genel haciz yolu ile takip yapabilir. Bu takip talebi üzerine, icra dairesi, borçluya bir ödeme emri gönderir. Borçlu, 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmezse, ödeme emri ve icra takibi kesinleşir. Bununla, ihtiyati hacizde, kendiliğinden kesin hacze dönüşür. Borçlu, 7 gün içinde ödeme emrine itiraz ederse, icra takibi durur.

Borçlunun ödeme emrine itiraz etmiş ve böylece icra takibini durdurmuş olması, icra dairesinin ihtiyati haciz kararını icra etmesini önlemez. Bunun gibi, borçlunun ödeme emrine itiraz etmiş ve takibi durdurmuş olması, malları üzerine daha önce konulmuş olan ihtiyati haczin kaldırılmasını gerektirmez.

Borçlunun ödeme emrine itirazı, icra dairesi tarafından hemen alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, itirazın kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde, ya itirazın kaldırılmasını istemek veya itirazın iptali davası açmak zorundadır.

Alacaklı yapmaz ise, ihtiyati haciz kendiliğinden hükümsüz kalır ve ilgililer isterse lazım gelenlere bildirilir.

Alacaklı, borçlunun itirazının kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde itirazın iptali davası açarsa, ihtiyati haciz bu davanın sonuna kadar devam eder. Alacaklı, itirazın iptali davasını kazanırsa, ihtiyati haciz kendiliğinden kesin hacze dönüşür; kaybederse, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.

Alacaklı, itirazın kesin veya geçici kaldırılmasını isterse, ihtiyati haciz, icra mahk'nin itirazın kaldırılması talebi hakkındaki incelemesinin sonuçlanmasına kadar devam eder. İcra mahk'si itirazın kesin kaldırılmasına karar verirse, bununla ihtiyati haciz kendiliğinden kesin hacze dönüşür.

İcra mahk'nin itirazın geçici kaldırılmasına karar vermesi halinde; borçlu 7 gün içinde borçtan kurtulma davası açmazsa, ihtiyati haciz kesin hacze dönüşür. Borçlu 7 gün içinde borçtan kurtulma davası açarsa, ihtiyati haciz borçtan kurtulma davasının sonuçlanmasına kadar devam eder; borçtan kurtulma davası reddedilirse, ihtiyati haciz kesin hacze dönüşür. Borçlu borçtan kurtulma davasını kazanırsa, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.

İcra mahk'si, alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddederse, bununla ihtiyati haciz hemen hükümsüz kalmaz. Alacaklı, 7 gün içinde, genel mahk'de, borçluya karşı alacak davası açarsa, ihtiyati haciz bu alacak davasının sonuçlanmasına kadar devam eder. Alacaklı, icra mahk'nin itirazın kaldırılması talebinin reddi kararının kendisine tefhim veya tebliğinden itibaren 7 gün içinde, genel mahk'de, borçluya karşı alacak davası açmazsa, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.

- Alacaklı takip talebinden vazgeçerse, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.
- Takip talebi yasal sürelerin geçmesiyle işlemden kaldırılırsa, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.
- Alacaklı, itirazın iptali davasında, açtığı alacak davasında veya borçlunun açmış olduğu borçtan kurtulma davasında haksız çıkarsa, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.

Borçlu 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmezse, borçlunun itirazı icra mahk'nde kesin kaldırılırsa veya alacaklı itirazın iptali davasını kazanırsa, ihtiyati haciz kendiliğinden kesin hacze dönüşür. İhtiyati haczin kesin hacze dönüşmesi üzerine, alacaklı, satış isteyebilir.

bb)Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz yolu ile takip yapılması

Alacaklı, bir kambiyo senedine dayanarak ihtiyati haciz kararı almış ise, ihtiyati haczin konulmasından itibaren 7 gün içinde, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapabilir. Bunun üzerine, icra dairesi, borçluya kambiyo senetlerine mahsus haciz ödeme emri gönderir.

Borçlu, 5 gün içinde ödeme emrine itiraz etmezse, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip kesinleşir ve ihtiyati haciz, 10 günlük ödeme süresinin ödemesiz geçmesi üzerine kesin hacze dönüşür.

Borçlu, 5 gün içinde ödeme emrine itiraz ederse, bu itiraz satıştan başka icra takip işlemlerini durdurmaz. Yani alacaklı, ödeme emrinin tebliğinden itibaren işlemeye başlayan 10 günlük ödeme süresi geçtikten sonra, borçlunun mallarının haczedilmesini isteyebilir. Bu nedenle, bu 10 günlük ödeme süresi geçince, ihtiyati haciz kendiliğinden kesin hacze dönüşür.

İcra mahk'si borçlunun itirazının reddine karar verirse, alacaklı, borçlunun hacizli mallarının satılmasını isteyebilir. Borçlu itirazın reddi kararını istinaf etse bile, bu istinaf, satış ve satış bedelinin alacaklıya ödenmesi dahil hiçbir icra takip işlemini durdurmaz. Ancak, itirazın reddi kararını istinaf eden borçlu, alacağın tamamı için teminat gösterirse, icra takibi durur, alacaklı hacizli malların satışını isteyemez.

İcra mahk'si itirazın kabulüne karar verirse, bununla kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip durur. İtirazın kabulü kararının kesinleşmesi üzerine, takip iptal edilir ve borçlunun malları üzerindeki ihtiyati haciz kalkar.

İFLAS TAKİBİ YAPILMASI

Takipten veya dava açılmadan önce iflasa tabi olan borçlusunun malları üzerine ihtiyati haciz koydurtmuş olan alacaklı, ihtiyati haczin tamamlanması için iflas takibi yapma yolunu seçerse, 7 gün içinde, iflasa tabi borçlusuna karşı iflas takibi yapmak zorundadır. Alacaklının 7 gün içinde yaptığı iflas takibi üzerine, borçluya bu defa bir iflas ödeme emri gönderilir.

Borçlu, 7 veya 5 günlük süresi içinde iflas ödeme emrine itiraz etmezse, bu durum hemen alacaklıya tebliğ edilir. Bunun üzerine alacaklı, tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde, ticaret mahk'nde borçluya karşı iflas davası açmaya mecburdur. Aksi halde, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.

Borçlu, 7 günlük veya 5 günlük süresi içinde iflas ödeme emrine itiraz ederse, bu itiraz icra dairesi tarafından hemen alacaklıya tebliğ edilir. Bunun üzerine alacaklı, itirazın kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde, borçluya karşı ticaret mahk'nde iflas davası açmaya mecburdur. Aksi halde, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.

Alacaklı, yukardaki süreleri kaçırırsa, iflas davasından vazgeçerse, iflas davası dosyası işlemden kaldırılıp da 1 ay içinde dava yenilenmezse veya iflas davasında haksız çıkarsa, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.

Ticaret mahk'si borçlunun iflasına karar verirse, ihtiyati haciz düşer ve ihtiyaten haczedilmiş olan malları iflas masasına girer.

3)Alacak Davası Açılması

Takipten veya alacak davası açmadan önce borçlusunun malları üzerine ihtiyati haciz koydurmuş olan alacaklı, ihtiyati haczin tamamlanması için alacak davası açma yolunu seçerse, 7 gün içinde, borçluya karşı mahk'de alacak davası açmak zorundadır.

Alacaklı, alacak davası açarsa, ihtiyati haciz bu alacak davasının sonuçlanmasına kadar devam eder. Alacaklı, alacak davasını kaybederse, ihtiyati haciz hükümsüz kalır. Alacaklı, alacak davasından feragat ederse, davasını geri alırsa veya dava dosyası işlemden kaldırılıp da 1 ay içinde yenilenmezse ihtiyati haciz gene hükümsüz kalır.

Alacaklı, alacak davasını kazanırsa, ihtiyati haciz devam eder. Ancak, ihtiyati haczin devam edebilmesi için, alacaklının hükmün mahk'ce tebliğinden itibaren 1 ay içinde ilamlı icra takip talebinde bulunması gerekir. bu ilamlı icra takibi sonucunda kendisine haciz veya iflas isteme yetkisi gelen alacaklı, bu yollardan birini seçmek suretiyle, ilamlı icra takibine devam eder. Alacaklı, bu 1 aylık süre içinde ilamlı takip talebinde bulunmazsa, ihtiyati haciz hükümsüz kalır.

DAVA veya TAKİPTEN SONRA KONULAN İHTİYATİ HACZİN KESİNLEŞMESİ

Alacaklı, borçluya karşı alacak davası açtıktan veya icra takibi yaptıktan sonra, borçlunun mallarına ihtiyati haciz koydurtmuş olabilir.

1)Takip talebinden sonra ihtiyati haciz konulması

a)Genel haciz yolu ile takipten sonra ihtiyati haciz konulması

borçluya karşı genel haciz yolu ile takip yapmış olan alacaklı, takip kesinleşmeden önce, borçlunun mallarına ihtiyati haciz koydurtmuş olabilir. Bu halde, alacaklının artık yeni bir takip talebinde bulunmasına gerek yoktur. Fakat, alacaklı, sürelere uymak zorundadır; aksi halde ihtiyati haciz hükümsüz kalır. Buna göre;

- ➔ Borçlu ödeme emrine itiraz ederse, bu itiraz hemen alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, itirazın kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde ya icra mahk'nden itirazın kaldırılmasını istemek veya mahk'de itirazın iptali davası açmak zorundadır.
- ➔ İcra mahk'si itirazın kaldırılması talebini reddederse, alacaklının, bu ret kararının tefhim veya tebliğinden itibaren, 7 gün içinde genel mahk'de borçluya karşı alacak davası açması gerekir.

b)Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipten sonra ihtiyati haciz konulması

borçluya karşı kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapmış olan alacaklı, kendisine kesin haciz isteme yetkisi gelmeden önce, hakkını tehlikede görmüş ve borçlunun mallarına ihtiyati haciz koydurtmuş olabilir. Bu halde de, alacaklının artık yeni bir takip talebinde bulunmasına gerek yoktur.

İcra mahk'si borçlunun itirazının kabulüne karar verirse, bununla ihtiyati haciz hemen kalkmaz; alacaklı, itirazın kabulü kararının kendisine tefhim veya tebliği tarihinden itibaren 7 gün içinde genel mahk'de alacak davası açarsa, borçlunun malları üzerindeki ihtiyati haciz, bu alacak davasının sonuçlanmasına kadar devam etmelidir.

c)İflas Takibinden sonra ihtiyati haciz konulması

alacaklı, iflasa tabi borçlusuna karşı iflas takibi yaptıktan sonra borçlunun mallarına ihtiyati haciz koydurtmuş ise, artık yeni bir iflas takibi yapmasına gerek yoktur.

2)Alacak Davası açıldıktan sonra ihtiyati haciz konulması

Borçlusuna karşı bir alacak davası açmış olan alacaklı, davanın mahk'de görüldüğü sırada, alacak davasına bakan mahk'den, ihtiyati haciz kararı verilmesini talep edebilir;

a) Mahk, ihtiyati haciz şartlarının mevcut olmadığı kanısına varırsa, ihtiyati haciz talebinin reddine karar verir.
b) Buna karşılık, mahk, ihtiyati haciz isteyenin alacağının rehinle temin edilmemiş ve muaccel olduğu kanısına varırsa, borçlunun mallarına ihtiyati haciz konulmasına karar verir. Bu halde, alacak davasının sonuçlanmasına kadar ihtiyati haciz devam eder.

HAKSIZ İHTİYATİ HACİZDEN DOLAYI TAZMİNAT DAVASI

Lehine ihtiyati haciz kararı verilen alacaklının bu ihtiyati haczi haksız olarak koydurduğu anlaşılırsa, borçlu, bu haksız ihtiyati haciz nedeniyle uğradığı zararın ödenmesini, ihtiyati haciz koydurmuş olan alacaklıdan, bir tazminat davası isteyebilir. Haksız ihtiyati haciz koydurmuş olan alacaklının sorumluluğu, haksız fiil hakkındaki hükümlere tabidir.

TAZMİNAT DAVASININ ŞARTLARI

1) Haksız ihtiyati hacizden dolayı tazminat davası açılabilmesi için, ihtiyati haciz kararının verilmiş olması yeterli değildir. bundan başka, ihtiyati haciz kararının icra edilmiş olması da gerekir.
2) İhtiyati haciz koydurmuş olan alacaklının, bundan doğan zarardan sorumlu tutulabilmesi için, ihtiyati haczin haksız olduğunun anlaşılması gerekir.
3) Borçlu malları üzerine ihtiyati haciz konulmuş olmasından, bir zarar görmüş olmalıdır.
4) Haksız ihtiyati hacizden dolayı tazminat davası açan borçlunun, ödenmesini istediği zararı ile, haksız ihtiyati haciz arasında nedensellik bağı bulunması gerekir.
5) Haksız ihtiyati hacizden dolayı sorumluluk kusursuz sorumluluktur.

Haksız ihtiyati hacizden dolayı tazminat davası, mallarına haksız ihtiyati haciz konulmuş olan borçlu tarafından açılır. Tazminat davası, haksız ihtiyati haciz koydurmuş olan alacaklıya karşı açılır.

Haksız ihtiyati hacizden dolayı tazminat davası, genel mahk'lerde normal bir tazminat davası gibi görülür. Bu nedenle, görevli mahk, genel hükümlere göre belirlenir.

Yetkili mahk de genel hükümlere özellikle HMK göre belirlenir. Bundan başka, tazminat davası, ihtiyati haciz kararını vermiş olan mahk de de açılabilir.

Haksız ihtiyati hacizden dolayı tazminat davasının, haksız fiillerde olduğu gibi 2 yıllık ZA'na tabi olduğu kanısındayım.

Bu tazminat davası sonucunda, haksız ihtiyati haciz koydurmuş olan alacaklı, davacıya tazminat ödemeye mahkum edilirse, davacı, bu tazminatını alacaklının ihtiyati haciz kararı alırken yatırmış olduğu teminattan alır.

İHTİYATİ HACİZ TALEBİNİN REDDİ KARARI

Mahk, ihtiyati haciz şartlarından birinin veya birkaçının mevcut olmadığı kanısına varırsa, ihtiyati haciz talebinin reddine karar verir.

Mahk'nin ihtiyati haciz talebinin reddine ilişkin kararı, alacaklı tarafından istinaf edilebilir. İstinaf mahk'si, bu başvuruyu öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir. Yani istinaf mahk'si kararı temyiz edilemez.

İFLAS HUKUKU

Cebri icra, borçların devlet kuvveti yardımı ile yerine getirilmesidir. 2 çeşit cebri icra vardır;

1) Cüz'i icra
2) Külli icra yani iflas

CÜZ'İ (FERDİ) İCRA

Cüz'i icrada, borçlunun karşısında bir veya belirli birkaç alacaklısı vardır. Borçlunun malvarlığına dahil olan mal ve haklardan bir veya birkaçı cebri icranın konusunu teşkil eder. Bu mal ve haklara cebri icra organlarınca el konur, bunlar paraya çevrilir ve elde edilen para ile alacaklı tatmin edilir. Geriye para artarsa, bu para, borçlunun icra takibi yapmamış olan diğer alacaklılarına verilmez; borçluya bırakılır. Cüz'i icra, icra hukukunun konusunu oluşturur.

KÜLLİ İCRA – İFLAS

Külli icrada yani iflasta, borçlunun karşısında bütün alacakları vardır. Borçlunun haczi caiz olan bütün mal ve hakları, külli icranın konusunu teşkil eder. İflas takibi bir alacaklı tarafından yapılmış ve o bir alacaklının talebi üzerine borçlunun iflasına karar verilmiş olsa bile, iflas yolu ile tasfiyeden borçlunun iflasına karar verilmiş olsa bile, iflas yolu ile tasfiyeden borçlunun bütün alacaklıları yararlanır. İflasın ilanı üzerine, alacaklıların alacaklarını iflas masasına bildirmiş ve bu alacakların iflas idaresi tarafından kabul edilmiş olması, iflastaki tasfiye ve paylaştırmaya iştirak edebilmek için yeterlidir.

İflasta, borçlunun haczi caiz mal ve hakları paraya çevrilip, elde edilen paradan bilinen bütün alacaklıların alacağı ödenmedikçe, borçluya bir şey verilmez.

CÜZ'İ İCRA İLE KÜLLİ İCRA ARASINDAKİ FARKLAR

- ➔ Cüz'i icrada, borçlunun bir veya birkaç alacaklısı, alacaklarını borçlunun mal varlığındaki 1 veya birkaç mal veya haktan almaya çalışır. **İflasta,** borçlunun **bütün alacaklılarının,** borçlunun **bütün malvarlığından** tatmin edilmesi söz konusudur.
- Cüz'i icrada, borçlunun malları alacaklının alacağına yetecek oranda haczedilir. İflasta borçlunun iflas açıldığı anda sahip olduğu haczi caiz bütün mal ve haklarına el konur; yani, bu mal ve hakların tamamı iflas masasını oluşturur. İflasın kapanmasına kadar müflisin uhdesine geçen mallar da, iflas masasına girer.
- Cüz'i icra, bütün borçlular hakkında uygulanır. İflas, kural olarak sadece tacirler hakkında mümkündür. Tacir olmayanlar, kural olarak iflasa tabi değildir.
- ➔ Bir borçluya karşı açılan iflas davasının sonucundan bütün alacaklılar istifade eder. Cüz'i icrada, her alacaklının ayrı ayrı icra takibinde bulunması gerekir.
- İflas hukukunda alacaklılar arasında eşitlik vardır. İflas masasındaki mal ve hakların tasfiyesi sonucunda elde edilen para, bütün alacaklılar arasında eşit bir şekilde paylaştırılır. Yalnız,md.206 hükmü ile, ilk 3 sıradaki alacaklara imtiyaz tanınmıştır. Cüz'i icrada daha önce haciz koydurmuş olan alacaklı, haczedilen mal veya hak üzerinden alacağını öncelikle alma yetkisine sahiptir.
- İflasa ticaret mahk'si tarafından karar verilir. Cüz'i icrada mahk'nin müdahalesine gerek kalmadan, icra dairesinin kararı ile icra takibinin sonuçlanması mümkündür.
- ➔ Cüz'i icrada, haczedilen mallar resmi bir organ olan icra dairesi tarafından paraya çevrilir ve satış bedeli icra dairesi tarafından alacaklıya ödenir. İflasta, müflisin iflas masasına giren malları kural olarak alacaklıların seçtiği özel kişilerden oluşan özel bir iflas organı olan iflas dairesi tarafından tasfiye edilir ve paralar iflas dairesi tarafından alacaklılara paylaştırılır.
- Cüz'i icrada alacaklının borçlusu aleyhine bir icra takibi talebinde bulunması gerekir. cüz'i icrada, borçlunun kendi aleyhine icra takip talebinde bulunmasına imkan yoktur. İflasta, iflasa tabi bir borçlu alacaklılarının talebi beklemeden, ticaret mahk'ne başvurarak, kendi iflasını da isteyebilir.

→İflas, ticaret mahk'nce iflasına karar verilmiş olan bir borçlunun haczi caiz bütün malvarlığının cebri icra yolu ile paraya çevrilip, bundan bilinen bütün alacaklılarının tatmin edilmesini sağlayan, toplu bir cebri icra yoludur.

İFLAS SEBEBİ

İflasa tabi bir borçlu, kendisini iflas yolu ile takip eden alacaklısının alacağını ödediği takdirde, mali durumu ne kadar kötü olursa olsun, iflastan kurtulur. Buna karşılık,

borçlu, mali durumu ne kadar iyi olursa olsun, kendisini iflas yolu ile takip eden alacaklının alacağını ödemezse, iflasına karar verilir.

- ➔ Genel iflas sebebi, borçlunun muaccel bir borcunu, iflas davasına rağmen, ödememesidir. Buna, borçlunun ödemelerini tatil etmesi de denir.

→Borçlunun borca batık olması genel bir iflas sebebi değildir. borca batık olan bir borçlunun borçları müeccel ise veya borçlu kredi almak suretiyle muaccel borçlarını ödeyebiliyorsa, onun iflasına karar verilemez. Buna karşılık, borca batık olan bir borçlu, aktifini kolayca paraya çevirememesi nedeniyle muaccel bir borcunu ödeyemezse, alacaklısının talebi üzerine iflas etmeye mahkumdur.

→Sermaye şirketleri ve kooperatifler bakımından, bu genel iflas sebebinden başka, bu şirketlerin borca batık olmasını da ayrı bir iflas sebebi olarak kabul etmiştir. Yani, borca batık olmayan bir sermaye şirketi veya kooperatif bakımından da iflas sebebi, borcun ödenmemesidir. Buna karşılık, sermaye şirketi borca batık ise, şirketin borcunu ödeyip ödemediğine bakılmaksızın, şirketin veya kooperatifin borca batık olması, sermaye şirketinin veya kooperatifin iflası için yeterlidir.

→Bir borçlunun borçlarını ödemekten aciz olması, ödemelerin tatiline bir karine teşkil ederse de, yalnız başına bir iflas sebebi değildir. çünkü, borçlu, borçlarını ödemekten aciz olmasına rağmen, iflas takibi yapan alacaklının alacağını ödeyebilirse, iflastan kurtulur; ödeyemezse, ancak o zaman iflas eder.

Hukukumuzda, borca batık olma sebebine dayanan yuk.istisnalar dışında, genel iflas sebebi, borçlunun borcunu ödememesidir. Borçlu, ticaret mahk'nin iflas kararına kadar, iflas davasını açan alacaklının alacağını öderse, iflastan kurtulur; ödemezse, ticaret mahk'si iflasına karar verir.

Buna karşılık, ticaret mahk'nin iflas kararından sonra, borçlu, iflas davasını açan alacaklının alacağını ödemek suretiyle, artık iflastan kurtulamaz. Bundan sonra, borçlu, ancak, bütün alacaklıların alacaklarını ödeyerek veya bütün alacaklılarının muvafakati ile iflastan kurtulabilir; yani, borçlu hakkındaki iflas kaldırılabilir.

İFLAS TEŞKİLATI

iflas hukukuna ilişkin işlemlerin yapılması ile görevli olan organların tümüne, iflas teşkilatı denir. İflasta resmi sıfatı bulunmayan bazı özel organlar da iflas işleri ile görevlendirilmiştir. İflas teşkilatını resmi ve özel organlar olmak üzere 2'ye ayırarak incelemek gerekir.

→RESMİ İFLAS ORGANLARI

Resmi iflas organlarından maksat, iflas hukukuna ilişkin işlemlerin yapılması ile görevli aş.devlet makamlarıdır;

1)İcra Dairesi; İflas yolu ile takipde, alacaklının icra dairesine yapacağı bir iflas takip talebi ile başlar. Bu takip talebini alan icra dairesi, borçluya bir iflas ödeme emri gönderir. Borçlu, iflas ödeme emrine itiraz etmek isterse, bu itirazını icra dairesine yapar. İflas yolu ile takipte,, iflas davasından önceki dönemde görevli olan tek iflas organı, icra dairesidir.

2)İflas Dairesi; Her asliye mahk'nin yargı çevresinde yeteri kadar iflas dairesi bulunur. İflas dairesinin başı iflas müdürü olup, emrinde yeteri kadar yardımcı ve katip vardır.

iflas dairesinin görevi, ticaret mahk'nin borçlunun iflasına karar vermesi ve iflas kararının iflas dairesine bildirmesinden sonra başlar.

3)İcra mahk'si; İcra mahk'si, iflas işlerinde de asıl organdır. İcra mahk'si, aynı zamanda iflas dairesini de denetler. İcra mahk'si, iflasta, icra ve iflas dairelerinin işlemlerine karşı yapılan şikayetleri inceler.

Alacaklılar toplanması kararlarına ve iflas idaresinin işlemlerine karşı yapılan şikayetleri de, icra mahk'si inceler.

İflasta ödeme emrine itirazın kaldırılması, iflas davası ile birlikte ticaret mahk'nden istenir, icra mahk'ne başvurulmaz.

4)Toplu ticaret mahk'si; Toplu ticaret mahk'si, iflas davası için görevlidir. İflas davasında ödeme emrine itirazın kaldırılmasını inceleyip karara bağlamak görevi de, toplu ticaret mahk'ne aittir.

Ayrı bir asliye ticaret mahk'nin bulunmadığı yerlerde, o yer asliye hukuk mahk'si, aynı zamanda ticaret mahk'dir ve ticari davalara ve iflas davalarına da bakar.

→İFLASIN ÖZEL ORGANLARI

1) 1.Alacaklılar Toplanması,
2) İflas Dairesi,
3) 2.Alacaklılar Toplanması

İCRA HUKUKU İLE ORTAK OLAN HÜKÜMLER

- İflas dairesi görevlilerinin sorumluluğu,
- Tutanak düzenleme,
- Elektronik işlemler,
- Paranın ödenmesi ve değerli eşyanın muhafazası, iş görmekten memnuniyet ve kendisi ile akit yapma yasağı, aynen iflas daireleri, müdürleri ve müstahdemleri için de icra hukukunda görüldüğü gibidir.
- İflas harçları; İflas harçlarını da, kanun tayin eder. İflas takip talebinde bulunan alacaklıdan da, başvurma harcı ile binde 5 peşin harç alınır. Asıl iflas harçları, iflas kararı verildikten sonraki harçlar olup, şunlardır; iflasın açılması harcı, iflas masasına katılma harcı, iflasta paylaşılan para üzerinden hesaplanan nispi harç.
- İflas giderleri; İflas takibi, iflas davası ve iflasın tasfiyesi için yapılan giderlerin tümüne iflas giderleri denir. Bunlardan iflas kararı verilmesine kadarki giderler, tamamen icra hukukunda olduğu gibidir. İflas davasındaki giderler, normal bir

davadaki yargılama giderleri gibidir. İflas dairesinin, iflasın tasfiyesi için yapmış olduğu giderlerin tümü de, tasfiye giderlerini oluşturur; defter tutma giderleri, masa mallarının muhafaza giderleri, iflas idaresinin ücreti, ilan giderleri, satış giderleri gibi.

→İflas Harç ve Giderlerinden Sorumluluk

Kural olarak, icra harç ve giderlerinden sorumlu olan, iflas takibi ve davasında haksız çıkmış olan borçludur. Alacaklı, iflas takibi ve davasının gerektirdiği harç ve giderleri peşin olarak öder. İflas isteyen alacaklı 1.alacaklılar toplantısına kadar gerekli olan iflas giderlerini peşin ödemekle yükümlüdür. Bu giderler, iflasın ilanı, defter tutulması, muhafaza tedbirleri ve iflasın açıldığının gereken yerlere bildirilmesi vs gibi 1.alacaklılar toplantısına kadar yapılacak işlemler için gerekli olan giderlerdir. Bu kesin bir sorumluluk değildir. iflas isteyen alacaklı, bu giderleri ilerde tasfiye sonunda alır.

İflas isteyen alacaklı, açtığı iflas davasında haksız görülür ve bu nedenle iflas davası reddedilirse iflas takibinin gerektirdiği harç ve giderler ile iflas davasının gerektirdiği yargılama harç ve giderlerinden, davacı alacaklı sorumludur.

→İflasta Vekalet Ücreti

1)İflas gideri olan vekalet ücreti; Alacaklı iflas takibini ve iflas davasını bir vekil vasıtasıyla takip etmiş ve sonuçta haklı çıkmış ise, alacaklıya iflas gideri olarak vekalet ücreti ödenir.

2)Vekalet veren ile vekili arasındaki vekalet ücreti; Vekalet verenin vekiline ödeyeceği vekalet ücreti hakkında, yukarda icra hukuku bölümünde yapılan açıklamalar, iflas takibi ve iflas davası için de geçerlidir.

→Adli Yardım; Adli yardım hakkında icra hukukundaki açıklamalar, iflas takibi için de geçerlidir. İflas takibinde de, adli yardım kararını icra mahk'si verir.

- Tebligat, süreler, tatil ve talikler ve kanundaki terimler hakkındaki hükümler, iflas hukukunda da uygulanır.
- İflas takibinde taraf ve takip ehliyeti, sıfat ve temsil, icra hukukunda olduğu gibidir.

<u>İFLASA TABİ OLAN KİŞİLER</u>

Kural olarak yalnız tacirler iflasa tabiidir. Bu kuralın bazı istisnaları vardır. İflasa tabi kişileri 3 grupta incelemek gerekir.

1)TTK GEREĞİNCE TACİR SAYILDIKLARI İÇİN İFLASA TABİ OLAN KİŞİLER

Bu gruptaki gerçek ve tüzel kişiler, ya tacir oldukları için veya TTK gereğince tacir sayıldıkları için, haklarında tacirlere ait hükümler uygulanır ve her türlü borçlarından dolayı iflasa tabidir; bu kişiler şunlardır;

- ➔ Tacirler,
- ➔ Bir gerçek kişi, bir ticari işletmeyi kurup açtığını sirküler, gazete, radyo, tv ve sair ilam vasıtaları ile halka bildirmiş veya işletmesini ticaret siciline kaydettirerek durumu ilan etmiş ise, fiilen işletmeye başlamamış olsa bile, tacir sayılır ve bu nedenle iflasa tabidir.
- ➔ Ticaretten mene dilmiş olmalarına rağmen ticari işletme işletenler
- ➔ TTK md 16/1'deki tüzel kişiler tacir sayılır.
- ➔ Bir ticari işletme açmış gibi, ister kendi adına, ister bir adi şirket veya har ne suretle olursa olsun hukuken var sayılmayan diğer bir şirket adına işlemlerde bulunan kişi, iyiniyetli 3.kişilere karşı tacir gibi sorumlu olduğundan böyle bir kişinin iyiniyetli 3.kişiler tarafından iflası istenebilir.
- ➔ Donatma iştirakinin tüzel kişiliği yoktur ve donatma iştiraki tacir değildir. buna rağmen, tacirlere ilişkin hükümler donatma iştirakine de aynen uygulanır.

2)TACİR OLMADIKLARI HALDE İFLASA TABİ OLAN KİŞİLER

1) **Ticareti terkedenler;** Ticaretini terkeden bir eski tacir, ticareti terk ettiğinin ilanından itibaren 1 yıl içinde, iflasa tabi olmakta devam eder.
2) **Kollektif şirket ortakları;** Kollektif şirket ortakları yalnız bu sıfattan dolayı tacir değildir. fakat, kollektif şirket ortaklarının şirket borçlarından dolayı iflasa tabi oldukları kabul edilmiştir. Yani, ayrıca tacir sıfatı olmayan kollektif şirket ortakları, ortak sıfatıyla, yalnız şirket borçlarından dolayı iflasa tabidir.
3) **Komandit şirket ortakları**; Komandite ortaklar, kollektif şirket ortakları gibi, şirket borçlarından dolayı iflasa tabidir.
4) **Konkordatonun tasdiki talebinin reddedilmesi** veya konkordato mühletinin kaldırılması halinde, konkordato teklif eden borçlu iflasa tabi kişilerden olmasa bile, alacaklılardan her biri, 10 gün içinde borçlu aleyhine doğrudan doğruya iflas davası açabilir.
5) **Terekenin iflası;**
   Borçlu takip sırasında ölürse, borçlu hayatta olsa idi hangi usul uygulanacak idi ise, o usule göre takibe terekeye karşı kaldığı yerden devam edilir. Buna göre;

- ➔ İflasa tabi olan 1 kişi aleyhine iflas yolu ile takip yapıldıktan sonra ölürse, alacaklı istediği takdirde, terekeye karşı iflas yolu ile takibi devam ettirebilir. Yalnız, borçlunun sağlığında başlamış olan iflas takibinin terekeye karşı devam ettirilebilmesi için;
  a) Miras ortaklığının henüz paylaşılmamış olması, veya,
  b) Terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulmamış olması, veya,
  c) Mirasçılar arasında aile malları ortaklığı kurulmamış bulunması gerekir.

Yuk.3 olumsuz şarttan hiçbiri yoksa, borçlunun sağlığında başlamış olan iflas takibine, miras ortaklığına karşı devam edilebilir. Bunun için alacaklının, iflas takibine miras ortaklığına karşı devam etmek istediğini açık bir şekilde bildirmesi gerekir.

İflasa tabi olan bir kişi öldükten sonra, onun terekesi aleyhine iflas yolu ile takip yapılamaz. Bu halde, miras ortaklığı aleyhine haciz yolu ile takip de yapılamaz. Haciz yolu ile takip, mirası kabul etmiş olan mirasçılar aleyhine yapılabilir.

Borçlu iflas ettikten sonra ölürse, bunun iflas tasfiyesine bir etkisi yoktur; iflas tasfiyesine devam edilir. Mirasçılar mirası kabul etseler bile, iflas tasfiyesine devam edilir ve bu halde, alacaklılar iflas tasfiyesi sonucunda alamadıkları alacak kesimini mirasçılardan isteyebilirler.

→BİR KİŞİNİN İFLASA TABİ OLUP OLMADIĞI HUSUSU, TİCARET MAHK'Sİ TARAFINDAN KENDİLİĞİNDEN ARAŞTIRILIR

İflas yolu ile takip edilen borçlu, iflasa tabi kişilerden olmadığı iddiasında ide, bu iddiasını ödeme emrine itiraz yolu ile ileri sürmelidir. İcra müdürü, borçlunun iflasa tabi olmadığını da kendiliğinden gözetemez. Buna karşılık, iflas davasına bakan ticaret mahk'si, borçlunun iflasa tabi kişilerden olup olmadığını re'sen araştırmak zorundadır.

→İFLASA TABİ KİŞİLERİN HACİZ YOLU İLE TAKİP EDİLEBİLMESİ VE BAŞVURULAN TAKİP YOLUNUN DEĞİŞTİRİLMESİ

İflasa tabi olan bir kişi, alacaklının seçimine göre, hem haciz Hiflasta yetki kurallarem de iflas yolu ile takip edilebilir. Hatta, haciz veya iflas yollarından birini seçmiş ve bu yolda takibe başlamış olan alacaklı, 1 defaya mahsus olmak üzere, başlamış olduğu yolu bırakıp harç ödenmeksizin, diğer yola yeni baştan başvurabilir.

Haciz veya iflas yollarından birini seçmiş olan alacaklının, 1 defaya mahsus olmak üzere, seçtiği takip yolunu bırakarak, diğer takip yoluna yeni baştan başvurması halinde, bu yeni takip yolunda borçluya yeniden ödeme emri gönderileceği, önceki takipte ödeme emrinin kesinleşmiş olmasının yeterli olmadığı ve borçlunun kendisine yeni gönderilen ödeme emrine süresi içinde itiraz edebilir.

→Alacaklı, ilk önce haciz yolu ile takip yapmış, bu takip kesinleştikten sonra, takip yolunu değiştirerek iflas yolu ile takibe başvurmuş ve borçlu iflas ödeme emrine itiraz etmişse, ticaret mahk'si, haciz yolu ile takibin kesinleşmiş olmasına bakmaksızın, borçlunun itirazını genel hükümlere göre incelemek ve ancak alacağın varlığına kanaat getirdiği takdirde, depo kararı vermek zorundadır.

→Alacaklı, ilk önce haciz yolu ile takip yapar ve bu takibin kesinleşmesi nedeniyle borçlunun mallarına haciz koydurduktan sonra, md 43/2'ye göre takip yolunu değiştirerek yeni baştan iflas yolu ile takibe başvurursa, bununla alacaklı haciz yolu ile takipten vazgeçmiş olacağından, borçlunun malları üzerine konulmuş olan haczin de kendiliğinden kalkması gerekir.

→İlk önce iflas takibi yapan ve bunun üzerine iflas davası açmış olan alacaklı, iflas yolunu bırakarak, borçlusuna karşı md 43/2'ye göre yeni baştan haciz yolu ile takibe başvurursa, bununla iflas takibi ve davası alacaklının vazgeçmesi nedeniyle konusuz kalır.

HER ALACAKTAN DOLAYI İFLAS İSTENEBİLİR

→Tacirler, her türlü para borçlarından dolayı iflasa tabidirler. Bir tacir, hem ticari işletmesi ile ilgili olan ticari borçlarından, hem de ticari işletmesi ile ilgili olmayan adi borçlarından dolayı iflasa tabidir.

→Amme alacaklarından dolayı da, borçlunun iflası istenebilir.

→Rehinle temin edilmiş olan alacaklardan dolayı borçlunun iflasını isteyebilmek için, alacaklının ilk önce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte bulunmuş olması gerekir. bu takip sonucunda, alacaklı alacağını tamamen alamaz ve borçlu da borçtan kişisel sorumlu ise, o zaman, alacaklı, borçlunun iflas yolu ile takibini isteyebilir. Ancak, rehinle temin edilmiş olan alacak bir kambiyo senedine bağlı ise, alacaklı, ilk öce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte bulunmadan, doğruca borçlunun kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takibini isteyebilir.

→Yalnız para alacakları için borçlunun iflası istenebilir. Konusu paradan başka bir şey olan alacaklar için iflas yoluna başvurulamaz.

İFLAS YOLLARI

İflasa tabi kişilerin iflas ettirilebilmesi için takip edilmesi gereken yollara, iflas yolları denir. Bütün iflas yolları, ticaret mahk'nden geçer. İflasa mutlaka ticaret mahk'si tarafından karar verilir.

3 çeşit iflas yolu vardır;

1) Genel iflas yolu,
2) Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu,
3) Doğrudan doğruya iflas yolu

Genel iflas yolu ile kambiyo senetlerine mahsus iflas yolunda da, alacaklı ilk önce icra dairesine başvurarak borçlusuna karşı bir iflas takibi yapar, icra dairesi borçluya bir iflas ödeme emri gönderir. Borçlu süresi içinde borcunu ödemezse, alacaklı ticaret mahk'ne başvurarak borçlunun iflasını ister, yani iflas davası açar.

Doğrudan doğruya iflas yolunda, kanunda sınırlı olarak sayılmış bulunan sebeplerden birinin varlığı halinde, alacaklı, doğruca ticaret mahk'ne başvurarak borçlunun iflasını isteyebilir, yani iflas davası açabilir. Burada, alacaklı icra dairesine başvurmadan doğruca ticaret mahk'nde iflas davası açabilir.

İFLASTA YETKİ KURALLARI

→**Yetkili icra dairesi;** İflas yolu ile takipte yetkili merci, borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yerdeki icra dairesidir. Muamele merkezinden maksat, borçlunun ticarethanesinin bulunduğu yer değil, borçlunun dışarıya karşı işlerin idare ettiği merkezdir.

Ticaret şirketleri bakımından, muamele merkezini tespit etmek kolaydır. Ticaret şirketlerinin kuruluşuna ilişkin sözl'lere, şirketin merkezinin yazılması zorunludur.

Gerçek kişi tacirin ticaret siciline tescil ettirmiş olduğu işletme merkezinin bulunduğu yer, genellikle o tacirin muamele merkezi için karinedir; fakat, bu karinenin aksi ispat edilebilir.

İcra dairesi, iflas takibinde de yetkisiz olduğunu kendiliğinden gözetemez; borçlu, icra dairesinin yetkisine ancak ödeme emrine itiraz süresi içinde itiraz edebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz süresi içinde yetki itirazında bulunmazsa, artık ticaret mahk'nde icra dairesinin yetkisiz olduğunu ileri süremez ve ticaret mahk'si de icra dairesinin yetkisiz olduğunu kendiliğinden gözetemez.

Borçlu, yetki itirazında bulunursa, bu yetki itirazının kaldırılması da, iflas davasında ticaret mahk'nden istenir. Ticaret mahk'nin ilk önce yetki itirazını incelemesi gerekir. ticaret mahk'si, yetki itirazını yerinde görmezse, o zaman yetki itirazını reddederek, iflas davasını esastan incelemeye başlar.

Ticaret mahk'si, icra dairesinin yetkisine yapılan itirazı haklı bulursa, iflas davasının esası hakkında incelemeye girişmeden, iflas davasını, icra dairesinin yetkisizliğinden dolayı reddeder.

→**Görevli mahkeme;** İflas davası için görevli mahk, toplu ticaret mahk'dir.

→**Yetkili ticaret mahk'si;** İflas davası için yetkili ticaret mahk'si, borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret mahk'dir. İflas davaları için yetki sözl'si yapılamaz. Ticaret mahk'si, iflas davasında yetkisizliğini kendiliğinden gözetmek zorundadır. Borçlu da, her zaman yetki itirazında bulunabilir; yani, iflas davasında yetki itirazı ilk itiraz değildir, dava şartıdır.

→**Yetkili iflas dairesi;** İflasta yetkili iflas dairesi, iflasa karar vermiş olan ticaret mahk'nin yargı çevresindeki iflas dairesidir.

GENEL İFLAS YOLU

İflasa tabi borçlusunu iflas yolu ile takip etmek isteyen alacaklı, alacaklının alacağı kambiyo senedine bağlı değilse, alacaklı genel iflas yoluna başvurur. Genel iflas yoluna başvurabilmek için, alacaklının elinde bir senet bulunmasına gerek yoktur. Alacağı bir senede bağlı olmayan alacaklı da, iflasa tabi olan borçlusunu genel iflas yolu ile takip edebilir. Alacak bir ilama veya ilam niteliğindki belgeye bağlı ise, alacaklı doğrudan doğruya iflas yoluna başvurabilir. Fakat alacaklı, böyle bir ilama veya ilam niteliğindeki belgeye dayanarak, genel iflas yoluna da başvurabilir.

Genel iflas yolu, alacaklının icra dairesinde yapacağı bir iflas takip talebi ile başlar. Bunun üzerine, icra dairesi borçluya bir iflas ödeme emri gönderir. Borçlu, 7 gün içinde borcunu öderse iflas takibi son bulur; ödemezse, alacaklı toplu ticaret mahk'nde bir iflas davası açarak borçlunun iflasına karar verilmesini ister.

İFLAS TAKİP TALEBİ

Alacaklı, iflas takip talebini yetkili icra dairesine yazılı veya sözlü olarak yapar. Takip talebi, md 58'deki hususları içerir. 1 no'lu basılı takip talebi örneği kullanılır. Alacaklının, takip talebinde iflas istediğini, genel iflas yolu ile takip yaptığını, açıkça bildirmesi gerekir.

İFLAS ÖDEME EMRİ

→İflas takip talebini alan icra dairesi, 3 gün içinde iflas ödeme emri düzenleyerek, borçluya gönderir. İflas ödeme emrine şunlar yazılır;

- Takip talebindeki kayıtlar,
- Borcun ve takip giderlerinin 7 gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi,
- Borçlunun, gerek borçlu olmadığına, gerek kendisinin iflasa tabi kişilerden bulunmadığına ilişkin bir itirazı varsa, itirazlarını 7 gün içinde dilekçe ile icra dairesine bildirmesi gerektiği ve konkordato teklif edebileceği,
- Borç 7 gün içinde ödenmediği takdirde, alacaklının toplu ticaret mahk'nden borçlunun iflasına karar verilmesini isteyebileceği ihtarı.

ÖDEME EMRİNE İTİRAZ

1)Borçlu, ödeme emrinin kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmezse, ödeme emri kesinleşir. Ödeme emrine itiraz etmeyen borçlu, borcunu ve iflas takibinin harç ve giderlerini öderse, iflas takibi son bulur; ödemezse, alacaklı toplu ticaret mahk'nde borçluya karşı iflas davası açabilir.

2)Borçlu, ödeme emrinin kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde ödeme emrine itiraz ederse, itiraz, icra dairesine bildirilir ve iflas takibi durur.

→**İtiraz Sebepleri;** borçlu, borçlu olmadığını veya iflasa tabi kişilerden olmadığını bildirerek, ödeme emrine itiraz edebilir.

İflas ödeme emrine itirazı, borca ve imzaya itiraz olmak üzere 2'ye ayırmaya gerek yoktur ve borçlu itirazında bildirmiş olduğu itiraz sebepleri ile bağlı değildir. buna göre, borçlunun itiraz dilekçesinde yalnız 'itiraz ediyorum' demesi yeterlidir. Bu halde de, borçlu toplu ticaret mahk'nde kendisine karşı açılacak iflas davasında yapacağı savunmada, bütün itiraz ve def'ilerini ileri sürebilir.

→**İtirazın Kaldırılması;** İflasta itirazın kaldırılması için icra mahk'ne başvurulamaz. alacaklı, borçlunun itirazının kaldırılmasını toplu ticaret mahk'nden ister, alacaklı; aynı zamanda borçlunun iflasına karar verilmesini de ister.

İFLAS DAVASI

Borçlunun ödeme emrindeki 7 günlük ödeme süresi içinde borcunu ödememesi halinde, alacaklının toplu ticaret mahk'ne başvurarak, borçluya karşı bir iflas davası açabilir.

İFLAS DAVASININ AÇILMASI

- İflas davası, iflas takibini yapmış olan alacaklı tarafından, iflas takibinin borçlusuna karşı açılır. Davalı borçludur.
- Borçlu 7 gün içinde iflas ödeme emrine itiraz etmemişse, alacaklı, açacağı iflas davasında, borçlunun iflasına karar verilmesini ister.
- Borçlu 7 gün içinde iflas ödeme emrine itiraz etmişse, alacaklı, iflas davasında şu 2 hususa karar verilmesini ister;
  1) Borçlunun itirazının kaldırılması,
  2) Borçlunun iflasına karar verilmesi
- İflas davasının açılması, bir süreye bağlıdır. Alacaklının iflas istemek hakkı, ödeme emrinin borçluya tebliği tarihinden itibaren 1 yıl sonra düşer.

İFLAS DAVASININ TOPLU TİCARET MAHK'NDE İNCELENMESİ

Alacaklının iflas davası açması üzerine, toplu ticaret mahk'si, icra dairesinden iflas takip dosyasını getirtir.

Toplu ticaret mahk'si, ilk önce alacaklıların menfaatini korumak için, iflas muhafaza tedbiri alınmasına gerek olup olmadığına, gerekli ise muhafaza tedbirleri alınmasına karar verir.

İflas davasında basit yargılama usulü uygulanır. İflas davası, adli tatilde de görülür. Toplu ticaret mahk'nin iflas davası hakkındaki incelemesi, borçlunun ödeme emrine itiraz etmiş olup olmamasına göre, 2'ye ayrılır;

1)Borçlunun ödeme emrine itiraz etmiş olması halinde iflas davasının incelenmesi

Borçlu, 7 gün içinde ödeme emrine itiraz etmiş ise, alacaklı iflas davası ile şu 2 hususu talep eder.

1) Borçlunun itirazının kaldırılması,
2) Borçlunun iflasına karar verilmesi

Toplu ticaret mahk'si, ilk önce alacaklının itirazın kaldırılması hakkındaki talebini inceler. Toplu ticaret mahk'nin incelemesi, genel hükümlere göre olur. Bu nedenle, borçlu, toplu ticaret mahk'ndeki savunma sırasında, ödeme emrine itiraz ederken bildirmiş olduğu itiraz sebepleri ile bağlı değildir. davalı, iflas davasına karşı vereceği cevap dilekçesinde, bütün savunma vasıtalarını ileri sürebilir.

Borçlunun ödeme emrine itiraz etmesi üzerine açılan iflas davasında, toplu ticaret mahk'si, normal bir alacak davasında olduğu gibi, tarafların iddia ve savunmalarını genel hükümlere göre inceleyerek, borçlunun gerçekten borçlu olup olmadığını araştırır.

Alacaklı, normal bir alacak davasında olduğu gibi, alacağının varlığını HMK'ya göre mümkün olan her türlü delil ile ispat edebilir. Aynı şekilde, borçlu da, savunmasını HMK'ya göre mümkün olan her türlü delil ile ispat edebilir.

Toplu ticaret mahk'si, borçlunun itirazının ya kesin olarak kaldırılmasına veya kesin kaldırma talebinin ve bununla iflas davasının reddine karar verir. Yani, burada itirazın geçici kaldırılmasının yeri yoktur.

İflas Davasının Reddi Kararı; Toplu ticaret mahk'si, yapacağı inceleme sonucunda, borçlunun borçlu olmadığı kanısına varırsa, iflas davasının reddine karar verir. İflas davasının reddi kararı kesinleşince, maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Alacaklı, iflas takibi ve davası konusu yapmış olduğu alacak için, borçluya karşı yeni bir alacak davası açamaz.

İtirazın Kaldırılması Kararı; Toplu ticaret mahk'si, genel hükümlere göre yapacağı inceleme sonucunda, davacının alacağının mevcut olduğunu tespit eder ve borçlunun itiraz ve def'ilerini yerinde bulmaz ise, yani davalı borçlunun borçlu olduğu kanısına varırsa, borçlunun itirazının kesin kaldırılmasına karar verir.

Depo Kararı; İtirazın kaldırılmasına karar veren toplu ticaret mahk'si, aynı zamanda bir depo kararı verir. Bu depo kararı ile, toplu ticaret mahk'si, borçluya 7 gün içinde faiz ve icra giderleri ile birlikte borcunu ödemesini veya o miktar meblağı mahk veznesine depo etmesini emreder. Depo kararında, borcun 7 gün içinde ödenmemesi veya depo edilmemesi halinde borçlunun iflasına karar verileceği de borçluya ihtar olunur.

Borcun ödenmesi veya depo edilmesi; Borçlu, 7 günlük depo süresi içinde yani depo kararı verilmesinden sonraki ilk oturuma kadar faiz ve giderleri ile birlikte borcunu bizzat alacaklıya ödeyebilir. Bu halde, alacaklının ilk oturumda borcun ödendiğini mahk'ye bildirmesi veya borçlunun borcunu alacaklıya ödediğini kesin delil ile mahk'de ispat etmesi gerekir.

Borçlu, 7 günlük depo süresi içinde faiz ve giderleri ile birlikte borcunu toplu ticaret mahk'ne veznesine depo edebilir. Depo ederse, toplu ticaret mahk'si, iflas davasının reddine karar verir.

Borcun ödenmemesi ve depo edilmemesi; iflas kararı; Borçlu, 7 günlük depo süresi içinde daha doğrusu, depo kararından sonraki ilk oturuma kadar faiz ve giderleri ile birlikte borcunu ödemez ve mahk veznesine de depo etmez ise, toplu ticaret mahk'si, depo kararından sonraki ilk oturumda, borçlunun iflasına karar verir.

2)Borçlunun Ödeme Emrine İtiraz Etmemesi Halinde İflas Davasının İncelenmesi

Borçlu, 7 gün içinde iflas ödeme emrine itiraz etmez ise, alacaklı, açacağı iflas davasında, borçlunun ödeme emrine itiraz etmediğini ve borcunu ödemediğini bildirerek, borçlunun iflasına karar verilmesini istemekle yetinir.

İflas talebinin ilanı; Borçlunun ödeme emrine itiraz etmemesi ile, ödeme emri ve iflas takibi kesinleşir. Bu nedenle, iflas davası dilekçesini alan toplu ticaret mahk'nin, hemen, alacaklının iflas talebini yani alacaklının iflas davası açmış olduğunu ilan etmesi gerekir.

Toplu ticaret mahk'si, iflas talebinin ilanından itibaren 15 gün içinde iflas davasına müdahale ve itiraz eden alacaklıları ilk duruşmada dinledikten sonra, borçlunun iflasını gerektiren bir hal bulunmadığı kanısına varırsa, depo kararı vermeden iflas davasının reddine karar verir.

İflas davasının incelenmesi; Toplu ticaret mahk'si, 15 gün içinde iflas davasına müdahale ve itiraz eden alacaklıların itirazlarını reddeder veya 15 gün içinde hiçbir alacaklı iflas davasına müdahale ve itiraz etmemiş ise iflas davasını alacaklının iflas talebini incelemeye başlar;

Bu halde, toplu ticaret mahk'nin iflas davası hakkındaki incelemesi şekli bir incelemedir. Yani, toplu ticaret mahk'si, bu davada alacaklının gerçekten alacaklı olup olmadığını, genel hükümlere göre inceleme yetkisine sahip değildir. çünkü, borçlu 7 gün içinde emrine itiraz etmediği için, ödeme emri ve bununla borçlunun borçlu olduğu yalnız bu iflas takibi bakımından kesinleşmiştir.

Toplu ticaret mahk'si, burada yalnız borçlunun ödeme emrine itiraz edip etmediğini, yani iflas takibinin gerçekten kesinleşip kesinleşmediğini araştırır. Toplu ticaret mahk'si, borçlunun 7 gün içinde itiraz etmemesi nedeniyle iflas takibinin kesinleştiğini ve borcun kesinleşen bu takibe rağmen ödenmemiş olduğunu tespit edince, incelemesini bitirir ve borçluya 7 günlük bir depo kararı verir.

Borçlu, borcunu ödeme emrinin tebliğinden önceki bir dönemde alacaklıya ödemiş olduğunu toplu ticaret mahk'nde iflas davasında iddia ve ispat edemez; çünkü, bunu ödeme emrine itiraz yolu ile bildirmeli idi; bildirmediğine göre, artık kesinleşmiş olan iflas takibine göre borcunu ödemek zorundadır. Bu halde borçlu için yapılacak iş, borcunu tekrar ödeyerek iflastan kurtulmaktır. Buna karşılık, borçlu, ödeme emrinde yazılı 7 günlük ödeme süresinin geçmesinden sonra borcunu ödediğini toplu ticaret mahk'nde resmi bir belge ile ispat edebilir.

Depo kararı; Toplu ticaret mahk'si, borçlunun 7 gün içinde iflas ödeme emrine itiraz etmediğini ve borcu icra dairesine ödemediğini tespit eder ve borçlu da ödeme emrinin tebliğinden sonraki bir dönemde borcunu alacaklıya icra dairesi dışında ödediğini resmi veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir yazılı belge ile ispat edemez ise, toplu ticaret mahk'si borçluya bir depo kararı verir.

İFLAS KARARI

İflasına karar verilen borçluya müflis denir. İflas kararına borçlunun ödeme emrine itiraz etmiş olması halinde açılan iflas davasında, toplu ticaret mahk'si ilk önce borçlunun gerçekten borçlu olduğuna karar verdiğinden, bu hususun da iflas kararının hüküm fıkrasında açıkça belirtilmesi uygun olur. Çünkü, alacaklının alacağının mevcut olduğu hakkındaki toplu ticaret mahk'si kararı kesinleşince, o alacak bakımından, aynı taraflar arasında kesin hüküm teşkil eder.

İflasın açılma anı; Toplu ticaret mahk'nin iflasa karar verdiği anda, borçlu hakkında iflas açılmış olur. İflas kararında, iflasın açılma anı gün, saat ve dakika olarak gösterilir.

İflas kararının sonuçları; İflas kararı, bütün hüküm ve sonuçlarını, iflas kararında gösterilmiş olan iflasın açılma anından itibaren meydana getirir. Toplu ticaret mahk'nin iflas kararı ile iflas açıldıktan sonra, iflas davası artık davası ile davalı arasında bir dava olmaktan çıkar ve iflas, borçlunun bütün alacaklıları için hüküm ve sonuç doğurur.

İflasa karar verilmesinden sonra, davası alacaklının iflas davasından feragat etmesi geçersizdir. İflasa karar verilmesinden sonra, davası alacaklının alacağının ödenmesi ile de iflas hali ve davası son bulmaz.

İflas kararının tebliği ve ilanı; Toplu ticaret mahk'si, iflas kararını kendiliğinden taraflara tebliğ eder. Toplu ticaret mahk'si, iflas kararını, derhal yargı çevresindeki iflas dairesine bildirir. İflas dairesi, iflas kararını kendiliğinden ve derhal ilan eder.

İflas kararının gerekli yerlere bildirilmesi; iflas dairesi, iflas kararını kendiliğinden ve derhal gerekli yerlere bildirir.

İFLAS KARARINA KARŞI KANUN YOLLARINA BAŞVURULMASI

İflas kararı, borçlu veya vekili tarafından istinaf ve temyiz edilebilir. İstinaf süresi, iflas kararının tebliği tarihinden itibaren **10 gündür.** Temyiz süresi de, istinaf mahk'si kararının tebliği tarihinden itibaren **10 gündür.** İstinaf ve temyiz incelemeleri, HMK hükümlerine göre yapılır.

İflas kararının istinaf edilmiş olması ve istinaf mahk'si kararının temyiz edilmiş olması halinde de, iflas dairesi, iflas kararını kendiliğinden ve derhal gereken yerlere bildirir ve ilan eder. İflas masasının teşkili için gerekli işlemler yapılır. mesela, 1.alacaklılar toplantısı yapılır, iflas idaresi seçilir ve iş başlar. İflasın hukuki sonuçları da, iflas kararı ile başlar ve iflas kararının istinaf edilmiş olmasının veya temyiz edilmiş olmasının bu sonuçların meydana gelmesine bir etkisi yoktur.

İflas kararı kesinleşmedikçe, 2.alacaklılar toplantısı yapılamaz.

İflas kararının kesinleşmesi üzerine, 2.alacaklılar toplantısı yapılabilir. İflas tasfiyesinin ondan sonraki aşamalarına

geçilebilir ve borçlu aleyhindeki haciz yoluyla başlamış olan icra takipleri düşer.

İstinaf mahk'nin iflas kararının kaldırılmasına karar ermesi halinde, iflasın açılmış olmasının sonuçları sona erer. Yani, iflastan önceki durum geri döner. İcra takiplerine ve hukuk davalarına kaldıkları yerden devam edilebilir; seçilmiş ise, iflas idaresinin görevi sona erer.

İFLAS DAVASININ REDDİ KARARI

İflas davasının reddi kararı 2 halde söz konusu olabilir;

1) Toplu ticaret mahk'si, borçlunun borçlu olmadığı kanısına varırsa, iflas davasının reddine karar verir.
2) Borçlu, depo kararı üzerine, faiz ve giderleri ile birlikte borcunu öder veya depo ederse, toplu ticaret mahk'si iflas davasının reddine karar verir.

Alacaklı, iflas davasının reddi kararının kendisine tebliğinden itibaren 10 gün içinde istinaf ve temyiz edebilir.

MUHAFAZA TEDBİRLERİ VE DEFTER TUTULMASI

Muhafaza tedbirleri; alacaklının iflas davası dilekçesini alan toplu ticaret mahk'si, ilk önce alacaklıların menfaati için gerekli gördüğü muhafaza tedbirlerine karar verir. Bunun için alacaklının bir talepte bulunması gerekli değildir. mahk, kendiliğinden de gerekli gördüğü muhafaza tedbirlerine karar verebilir. Mahk, özellikle borçlunun iyi niyetli olmaması, yani mallarını kaçırmaya, gizlemeye veya muvazaa yolu ile başkalarına devretmeye hazırlanması hallerinde, muhafaza tedbiri alınmasına karar verir.

Muhafaza tedbirlerinin enler olduğu, kanunda sayılmış değildir. kanun, yalnız defter tutulmasını düzenlemektedir.

a) Toplu ticaret mahk'nin defter tutulmasına karar verilebilmesi için, alacaklının teminat gösterme yükümlülüğü yoktur.
b) Defter tutma dışındaki muhafaza tedbirleri; bu tedbirlerin neler olduğu kanunda yazılı değildir. bunlar toplu ticaret mahk'nin takdirine bırakılmıştır. Bu muhafaza tedbirlerine örnekler; borçlunun mallarını tespit etmek, borçlunun işyerlerini ve depolarını mühürlemek, borçlunun bazı mallarını bir güvenilir kişiye teslim etmek vs.

Toplu ticaret mahk'si, defter tutma dışındaki bir muhafaza tedbiri isteyen alacaklıdan, ilerde haksız çıktığı takdirde borçlunun ve 3.kişilerin bu yüzden uğrayabilecekleri zararları karşılamak üzere bir teminat vermesini ister. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemiş veya alacak bir ilama bağlı ise teminat aranmaz. Devlet ve adli yardımdan yararlanan kişiler de teminat göstermek zorunda değildir.

Bu muhafaza tedbirlerinin alınması, borçluya karşı başlamış olan icra takiplerini etkilemez. Buna göre, borçluya karşı başlamış olan icra takiplerine, iflas muhafaza tedbirlerine rağmen devam edilir. Daha önce borçlunun malları haczedilmiş idi ise, bunların satışı yapılabilir.

Defter tutulması; toplu ticaret mahk'si, iflas davası, üzerine gerek re'sen gerek alacaklının talebi ile borçluya ait malların bir defterinin tutulmasına, muhafaza tedbiri olarak karar verebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemişse, alacaklının talebi üzerine, mahk defter tutulmasına karar vermek zorundadır. Bu defter, iflas dairesi tarafından tutulur. Borçlu, defter tutulması sırasında bütün mallarını göstermek ve kilitli yerlerini açmak zorundadır. Buna uymayan borçluya karşı hacizdeki hükümlere göre zor kullanılabilir. Borçlunun bütün malları deftere geçirilir. Yalnız, iflas müdürü, defter tutarken borçlu ve ailesinin idareleri için gerekli olan malları borçluya bırakabilir.

Borçlu, kendisine bırakılan mallar hariç olmak üzere, defteri tutulmuş olan malları istenildiği zaman aynen veya istenildiği zaman ki kıymetiyle iflas dairesine vermeye mecburdur.

Tutulan defterin hükmü mahk'ce uzatılmazsa, yapıldığı tarihten itibaren 4 ay sonra kendiliğinden ortadan kalkar. Defter tutma dışındaki muhafaza tedbirlerinin devam süresi hakkında kanunda bir hüküm yoktur. Bu tedbirler mahk'nin iflas davası hakkındaki nihai kararına kadar her halde devam eder. Mahk iflas davasını reddederse, muhafaza tedbirlerinin de kendiliğinden kalkacağını kabul etmek uygun olur.

KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS İFLAS YOLU

Alacaklının kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takip yapabilmesi için, alacağının mutlaka bir kambiyo senedine bağlı olması gerekir. kambiyo senetlerinden maksat, bono, çek ve poliçedir. Bir kambiyo senedine bağlı alacak rehinle temin edilmiş olsa bile, alacaklı, ilk önce rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte bulunmadan, doğruca kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takip yapabilir.

İFLAS TAKİP TALEBİ

Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu da, bir takip talebi ile başlar. Alacaklı, kambiyo senetlerine mahsus iflas takip talebini de, yetkili icra dairesine yazılı veya sözlü olarak yapar.

Takip talebi, md 58'deki hususları içerir. Bu takip talebi örneğine, takibe konu yapılan kambiyo senedinin cinsinin tarihinin ve numarasının yazılması gerekir.

Takip talebine, alacaklının adı soyadı, alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka adı ile hesap bilgileri, varsa TC kimlik no'su veya vergi kimlik numarası ve adresinin yazılması gerekir. kambiyo senedinin alacaklısı, o senedin yetkili hamilidir.

Takip talebine, borçlunun adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa TC kimlik no'su veya vergi kimlik no'su ve adresinin yazılması gerekir.

Kambiyo senedinin borçlusuna karşı kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takip yapılabilmesi içinde, borçlunun iflasa tabi kişilerden olması gerekir.

Alacaklının, takip talebinde, iflas istediğini açıkça bildirmesi gerekir. genel iflas yolundan farklı olarak, alacaklı, kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takip talebine, kambiyo senedinin aslını eklemek zorundadır.

ÖDEME EMRİ

Alacaklının kambiyo senetlerine mahsus iflas takip talebini alan icra müdürü, senedin kambiyo senedi olduğunu, alacaklının kambiyo senedine dayanarak takipte bulunmak yetkisinin mevcut bulunduğunu ve kambiyo senedinin vadesinin geldiğini tespit ederse, borçluya hemen bir ödeme emri gönderir. Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolunda, ödeme, itiraz ve şikayet süreleri 5 gündür.

ÖDEME EMRİNE İTİRAZ ve ŞİKAYET

1)Ödeme emrine itiraz; Borçlu, ödeme emrinin kendisine tebliğinden itibaren, 5 gün içinde ödeme emrine itiraz edebilir.

a)Borçlu, 5 gün içinde ödeme emrine itiraz etmezse, ödeme emri kesinleşir. Ödeme emrine itiraz etmeyen borçlu, borcunu öderse, iflas takibi son bulur; ödemezse, alacaklı, toplu ticaret mahk'nde, borçluya karşı iflas davası açabilir.

b)Borçlu, ödeme emrinin kendisine tebliğinden itibaren 5 gün içinde, ödeme emrine itiraz edebilir. Ödeme emrine itiraz, dilekçe ile icra dairesine bildirilir. Borçlu, itiraz dilekçesinde her türlü itiraz sebeplerini bildirmek zorundadır. Ödeme emrine itiraz ile, iflas takibi durur. Bunun üzerine, alacaklı, borçlunun itirazının kaldırılması ve iflasına karar verilmesi talebi ile, toplu ticaret mahk'nde iflas davası açabilir.

2)Ödeme emrine şikayet de icra dairesine bildirilir. Borçlu, çeşitli nedenlerle ödeme emrine karşı şikayet yoluna gidebilir. Bu sebepler, ödeme emrindeki kayıtların noksan olması, alacaklı takip talebinde iflas istemediği halde borçluya iflas ödeme emri gönderilmiş olması gibi genel şikayet sebepleri olabileceği gibi, alacaklının kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takip yapamayacağı hakkındaki şikayet sebepleri de olabilir.

İFLAS DAVASI

Toplu ticaret mahk'nin iflas davası hakkındaki incelemesi, borçlunun ödeme emrine itiraz ve şikayet etmiş olup olmamasına göre 2'ye ayrılır;

1) Ödeme Emrine İtiraz Edilmiş Olması Halinde İflas Davası

Borçlu 5 gün içinde ödeme emrine itiraz veya şikayet etmiş ise, alacaklı, açacağı iflas davası ile toplu ticaret mahk'nden şu 2 hususa karar verilmesini ister;

- Borçlunun itirazının veya şikayetinin kaldırılması,
- Borçlunun iflasına karar verilmesi

Toplu ticaret mahk'si, yapacağı inceleme sonucunda, borçlunun itiraz ve şikayetini yerinde bulmazsa, itiraz ve şikayeti kaldırır ve borçluya bir depo kararı verir. Borçlu, faiz ve giderleir ile birlikte borcunu bizzat alacaklıya öder veya toplu ticaret mahk'si veznesine depo ederse, toplu ticaret mahk'si iflas davasının reddine karar verir.

Borçlu, faiz ve giderleri ile birlikte borcunu ödemez ve mahk veznesine de depo etmez ise, toplu ticaret mahk'si, depo kararından sonraki ilk oturumda, borçlunun iflasına karar verir.

2) Ödeme Emrine İtiraz ve Şikayet Edilmemiş Olması Halinde İflas Davası

Borçlu 5 gün içinde ödeme emrine itiraz ve şikayette bulunmazsa, kendisine karşı yapılmış olan iflas takibi kesinleşir. Bu halde alacaklı, borçlunun 5 gün içinde itiraz ve şikayette bulunmadığını gösteren ödeme emri nüshası ile birlikte, toplu ticaret mahk'nde iflas davası açar, yani borçlunun iflasına karar verilmesini ister.

İflas davasının incelenmesi; Toplu ticaret mahk'si, 15 gün içinde iflas davasına müdahale ve itiraz eden alacaklıların itirazlarını reddeder veya 15 gün içinde hiçbir alacaklı iflas davasına müdahale ve itiraz etmemiş ise, iflas davasını incelemeye başlar;

Toplu ticaret mahk'nin bu iflas davası hakkındaki incelemesi şekli incelemedir. Toplu ticaret mahk'nin incelemesi, borçlunun 5 gün içinde ödeme emrine itiraz ve şikayet etmediğini ve böylece kesinleşen ödeme emrine rağmen borcunu ödemediğini tespit etmekle sınırlıdır. Borçlu, ödeme emrine itiraz ve şikayet etmediği için, bu iflas davasında borçlu olmadığına dair bir itirazda bulunamaz.

Borçlu, ödeme emrine itiraz süresinin geçmesinden sonra borcunu ödediğine ilişkin resmi bir belge gösterirse, toplu ticaret mahk'si, bu iddiayı inceler; borcun ödenmiş olduğunu tespit ederse, iflas davasını reddeder.

Depo Kararı; Toplu ticaret mahk'si, yapacağı şekli inceleme sonucunda, borçlunun 5 gün içinde ödeme emrine itiraz ve şikayet etmediğini ve borcu icra dairesine ödemediğini tespit eder ise, faiz ve icra giderleri ile birlikte toplam borcunu ödemesi veya o miktar meblağı mahk veznesine depo etmesi için, borçluya 7 günlük bir depo kararı verir; depo emri yerine getirilmezse, borçlunun iflasına karar verir.

GENEL İFLAS YOLUNDAKİ HÜKÜMLERİN UYGULANMASI

İflas davasının açılma süresi, muhafaza tedbirleri ve defter tutulması iflas kararı, iflas kararının tebliği, gerekli yerlere bildirilmesi ve ilanı, kanun yollarına başvurulması, burada da, genel iflas yolundaki gibidir.

DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLAS YOLU

Alacaklı, bazı hallerde, ilk önce icra dairesine bir iflas takip talebinde bulunmadan ve borçlusuna bir iflas ödeme emri göndertmeden, doğruca ticaret mahk'nde iflas davası açabilir. Bu yola doğrudan doğruya iflas yolu denir.

ALACAKLININ TALEBİ İLE DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLAS

→Alacaklının Talebi İle Doğrudan Doğruya İflas Halleri

- Borçlunun yerleşim yerinin belli olmaması,
- Borçlunun taahhütlerinden kurtulmak amacıyla kaçması,
- Borçlunun alacaklılarının haklarını ihlal eden hileli işlemlerde bulunması veya bunlara teşebbüs etmesi
- Borçlunun haciz yolu ile yapılan takip sırasında mallarını saklaması,
- Borçlunun ödemelerini tatil etmiş bulunması,
- Borçlunun teklif ettiği konkordatonun tasdik olunmaması, konkordato mühletinin kaldırılması ve konkordatonun tamamen feshedilmiş olması,
- İlama bağlı alacağın icra emri ile istenildiği halde ödenmemiş olması,
- Sermaye şirketlerinin borca batık durumda olması,

→Sermaye şirketleri, ticaret şirketi olduğundan ve tacir sayıldıklarından iflasa tabidir. Bu nedenle, bu sermaye şirketlerinden alacaklı olan bir kişi genel iflas yolu, kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu veya doğrudan doğruya iflas yolu veya doğrudan doğruya iflas yolu ile, sermaye şirketinin iflasını isteyebilir.

→Şirketin borca batık olması, sermaye şirketleri bakımından ayrı bir doğrudan doğruya iflas sebebidir. Alacaklı, ticaret mahk'nde şirketten alacaklı olduğunu ve şirketin borca batık durumda olduğunu ispat ederse, ticaret mahk'si, şirkete bir depo kararı vermeden, doğrudan doğruya şirketin iflasına karar verir.

→Alacaklının Talebi ile Doğrudan Doğruya İflasta Yargılama Usulü

Doğrudan doğruya iflas hallerinden birinin varlığı halinde, alacaklı, icra dairesinde bir iflas takibi yapıp, borçluya bir ödeme emri göndertmeye gerek kalmadan doğrudan doğruya ticaret mahk'ne başvurarak, borçluya karşı bir iflas davası açar. Doğrudan doğruya iflas davası dilekçesini alan ticaret mahk'nin, hemen iflas talebini ilan etmesi gerekir.

ticaret mahk'si, iflas talebinin ilanından itibaren 15 gün içinde doğrudan doğruya iflas davasına müdahale ve itiraz eden alacaklıları dinledikten sonra, borçlunun iflasını gerektiren bir hal bulunmadığı kanısına varırsa, doğrudan doğruya iflas davasının reddine karar verir.

Ticaret mahk'si, 15 gün içinde iflas davasına müdahale ve itiraz eden alacaklıların itirazlarını reddeder veya 15 gün içinde hiçbir alacaklı iflas davasına müdahale ve itiraz etmemiş ise, doğrudan doğruya iflas davasını esastan incelemeye başlar;

Doğrudan doğruya iflas davası da, basit yargılama usulüne göre incelenir. Ticaret mahk'si, TR'de yerleşim yeri veya temsilcisi bulunan borçluyu, dinlemek için kısa bir zamanda duruşmaya çağırır.

Alacaklı, doğrudan doğruya iflas davasında da alacağının varlığını ispat etmek zorundadır. Bundan başka, alacaklı dayandığı doğrudan doğruya iflas sebebini de ispat etmekle yükümlüdür.

Ticaret mahk'si, yapacağı inceleme sonucunda alacağın ve doğrudan doğruya iflas sebebinin varlığını tespit ederse, borçluya depo kararı vermeden, doğrudan doğruya borçlunun iflasına karar verir.

İflas kararı, ticaret mahk'nce re'sen taraflara tebliğ olunur. İflas kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde istinaf ev temyiz yoluna başvurulabilir.

BORÇLUNUN TALEBİ İLE DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLAS

→Borçlunun Kendi İflasını İstemesi

Borçlu, aciz halinde bulunduğunu bildirerek, kendi iflasını isteyebilir. Borçlunun, kendi iflasını isteyebilmesi için, iflasa tabi kişilerden olması gerekir.

Vekilin, vekalet verenin iflasını isteyebilmesi için, vekaletnamesinde bu konuda açık bir özel yetkisinin bulunması gerekir.

Borçlunun aciz halinde bulunduğunu bildirerek kendi iflasını istemesi, kural olarak ihtiyaridir. Fakat, borçlu, bazen kendi iflasını istemek zorundadır;

1) Borçlunun ihtiyari iflas talebi
2) Borçlunun mecburi iflas talebi

→Borçlunun İhtiyari İflas Talebi

İflasa tabi olan her borçlu, aciz halinde bulunduğunu bildirerek, yetkili ticaret mahk'nden kendi iflasını isteyebilir.

→Borçlunun Mecburi İflas Talebi

İflasa tabi bir borçlunun alacaklılarından biri borçluya karşı haciz yolu ile takip yapar, bu takipte konulan haciz, borçlunun yarı mevcudunun elinden çıkmasına sebep olur ve borçlunun kalan mevcudu da muaccel ve vadesi 1 sene içinde gelecek olan diğer borçlarını ödemeye yetişmez ise, borçlu, derhal, aciz halinde bulunduğunu bildirerek, ticaret mahk'nden kendi iflasını istemek zorundadır.

Ticaret mahk'si, araştırması sonucunda, şartların mevcut olduğu kanısına varır ise, borçlunun iflasına karar vermek zorundadır. Sermaye şirketlerinin kendi iflaslarını istemeleri de, borçlunun mecburi iflas talebidir.

BORÇLUNUN TALEBİ ile DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLASTA YARGILAMA USULÜ

Borçlu, kendi iflasına karar verilmesini, ticaret mahk'nden bir dilekçe ile ister. Borçlu, iflas talebi dilekçesine, bütün aktif ve pasifi ile alacaklılarının isim ve adreslerini gösteren mal beyanını eklemek zorundadır. Borçlunun iflas talebini alan ticaret mahk'si, hemen, borçlunun iflas talebini ilan eder.

Borçlunun alacaklılar, iflas talebinin ilanından itibaren 15 gün içinde, ticaret mahk'ndeki iflas dosyasına müdahale ve itiraz ederek, borçlunun iflas talebini, hakkındaki takipleri ertelemek ve borçlarını ödemeyi geciktirmek için yaptığını ileri sürerek, ticaret mahk'nden borçlunun iflas talebinin reddini isteyebilirler.

Borçlunun kendi iflasını istemesi, başlangıçta bir çekişmesiz yargı işidir. Ancak, borçlunun iflas talebinin ilanından itibaren 15 gün içinde, bir alacaklı borçlunun iflas talebine itiraz ederse, borçlunun kendi iflasını istemesi, çekişmesiz yargıdan çıkıp, çekişmeli yargıya girer.

Ticaret mahk'si, iflas talebinin ilanından itibaren 15 gün içinde iflas dosyasına müdahale ile iflas talebine itiraz eden alacaklıları duruşmada dinledikten sonra, borçlunun, iflas talebini, hakkındaki takipleri ertelemek ve borçlarını ödemeyi geciktirmek için yaptığı kanısına varırsa, borçlunun iflas talebinin reddine karar verir.

Ticaret mahk'si, 15 gün içinde iflas dosyasına müdahale ile iflas talebine itiraz eden alacaklıların itirazlarını reddeder veya 15 gün içinde hiçbir alacaklı iflas dosyasına müdahale ve itiraz etmemiş ise ve borçlu aciz halinde bulunduğunu ispat ederse, borçlunun iflasına karar verir.

İflas kararı, ticaret mahk'nce resen taraflara tebliğ olunur. İflas kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde istinaf ve temyiz yoluna başvurabilir.

BORCA BATIK SERMAYE ŞİRKETLERİNİN ve KOOPERATİFLERİN İFLASI

Kanun, sermaye şirketleri bakımından ayrı bir doğrudan doğruya iflas sebebi kabul etmiştir; **şirketin borca batık olması.**

ŞİRKETİN BORCA BATIK OLMASI

Borca batık olma, hukukumuzda genel bir iflas sebebi değildir. yalnız, sermaye şirketleri ile kooperatifler için, borca batık olma özel bir iflas sebebi sayılmıştır.

Şirketin borca batık olduğunun tespiti; Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, şirket yönetim kurulu, aktiflerin, hem işletmenin devamlılığı esasına göre, hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır.

Alacaklıların Şirketin İflasını İstemesi; Şirketin borca batık durumda olması halinde, şirket alacaklılarının, şirketin doğrudan doğruya iflasını isteyebilir.

ŞİRKETİN MECBURİ İFLAS TALEBİ

→Şirketin Mecburi İflas Talebinin Yapılması

Ara bilançodan şirketin borca batık olduğunun anlaşılması halinde, şirket yönetim kurulu şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret mahk'ne başvurarak, şirketin iflasını istemeye mecburdur. Şirketin mecbur iflas talebi de, bir dava değildir; başlangıçta çekişmesiz yargı işidir.

Ancak, borca batık şirketin mecburii iflas talebinin ilanından itibaren, bir alacaklı, 2 haftalık kesin süre içinde, mecburi iflas talebine itiraz ederse, borca batık şirketin kendi iflasını istemesi, çekişmesiz yargıdan çıkıp, çekişmeli yargıya girer.

→Mecburi İflas Talebinin İncelenmesi

Ticaret mahk'si, mecburi iflas talebini, basit yargılama usulüne göre inceler. Ticaret mahk'si, önce bir duruşma günü belirler ve ilan eder. Ticaret mahk'si, öncelikle şirketin borca batık olup olmadığını inceler. Ticaret mahk'si, bilirkişiye yaptıracağı inceleme sonucunda, şirketin borca batık durumda olmadığı kanısına varırsa, mecburi iflas talebinin reddine karar verir. Ticaret mahk'si, şirketin borca batık olduğunu tespit ederse, şirketin iflasına karar verir.

BANKALARIN İFLASI

Bankaların anonim şirket olarak kurulması şart olduğu için ve bir ticaret şirketi olan anonim şirket tacir sayıldığından bankalar da iflasa tabidir. Bir bankanın genel iflas, kambiyo senetlerine mahsus iflas veya doğrudan doğruya iflas yollarından biri ile iflasının istenmesi mümkündür.

Borca batık olan bir bankanın idare meclisi, toplu ticaret mahk'ne başvurarak, bankanın iflasını istemeye mecburdur. Bankadan alacaklı olan bir kişi de, bankanın borca batık olduğu gerekçesiyle, bankanın iflasına karar verilmesini toplu ticaret mahk'nden isteyebilir.

TEREKENİN İFLAS HÜKÜMLERİNE GÖRE TASFİYESİ

→Terekenin İflas Hükümlerine Göre Tasfiyesi Gereken Haller

Miras bırakanın iflasa tabi kişilerden olup olmadığına bakılmaksızın, aş.hallerde, tereke iflas hükümlerine göre tasfiye edilir;

1)Mirasın Reddi; En yakın yasal mirasçıların hepsinin mirası reddetmiş olmaları veya miras bırakanın ölümü tarihinde ödemeden aczinin açıkça belli veya resmen tespit edilmiş olması nedeniyle mirasın reddedil iş sayılması hallerinde, miras sulh hukuk mahk'nce iflas hükümlerine göre tasfiye edilir. Tasfiye sonunda arta kalan değerler, mirası reddetmemişler gibi, hak sahiplerine verilir. En yakın mirasçıların hepsinin mirası reddetmiş olmaları halinde, miras iflas hükümlerine göre tasfiye edilir; yoksa, 2.derece mirasçılara karşı icra takibi yapılamaz.

2)Mirasın resmi tasfiyesinde; tutulan deftere göre, terekenin mevcudunun borçlarını ödemeye yetmediği anlaşılırsa tereke, iflas hükümlerine göre tasfiye edilir.

→Terekenin İflas Hükümlerine Göre Tasfiyesi Usulü

İflas hükümlerine göre yapılan tasfiye, TMK'daki resmi tasfiyeden tamamen başkadır. Terekenin iflas hükümlerine göre tasfiyesi, sulh hukuk mahk'nce yapılır. sulh hukuk mahk'si, terekenin iflas usulüne göre tasfiyesi için bir veya birkaç tasfiye memuru tayin eder.

Burada iflas idaresi yerine tasfiye memuru, toplu ticaret mahk'si yerine de sulh hukuk mahk'si geçmektedir. Tasfiye memurunun işlemlerine karşı yapılacak şikayetleri, sıra cetveline itirazları incelemek ve iflasın kapanmasına karar vermek yetkisi, sulh hukuk mahk'ne aittir.

Terekenin iflas hükümlerine göre tasfiyesi kapanmadan önce, mirasçılardan biri gelerek mirası kabul ettiğini bildirir ve borçların ödenmesi için teminat da gösterirse, sulh hukuk mahk'si, terekenin iflas hükümlerine göre başlamış olan tasfiyesini durdurur. Bu durdurma, iflasın kaldırılması gibi sonuçlar doğurur ve iflasın kaldırılması kararı gibi ilan edilir. Sulh hukuk mahk'si, tasfiyenin durdurulmasına, ancak, alacaklıların kayıt süresi bittikten sonra karar verebilir. Çünkü, daha önce teminata bağlanacak borçlar henüz belli değildir.

İFLASIN HUKUKİ SONUÇLARI

Borçlunun iflasına toplu ticaret mahk'si karar verir. Toplu ticaret mahk'nin iflas kararında göstermiş olduğu iflasın açılması anında, borçlu hakkında iflas açılmış olur. İflasına karar verilmiş olan borçluya müflis denir.

İflasın açılmasının, gerek müflis, gerek müflisin alacaklıları bakımından bazı hukuki sonuçları vardır. İflasın bu hukuki sonuçları, iflas kararının verilmesi ile doğar.

İflas kararına karşı kanun yoluna başvurulması iflasın ilanına ve iflas masasının teşkiline engel değildir. ancak, 2.alacaklılar toplantısı, iflas kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

İFLASIN BORÇLUNUN MALLARI HAKKINDA HUKUKİ SONUÇLARI

İFLAS MASASI

İflasın açılması ile, müflisin haczedilebilen bütün mal ve hakları, bir topluluk teşkil eder; buna iflas masası denir. İflas masasının teşkil edildiği an, iflasın açılması anıdır; bunun için, masa mallarının bir araya getirilmesinin beklenmesine gerek yoktur.

İflasın açıldığı anda, müflisin haczedilebilen bütün mal, alacak ve hakları kendiliğinden iflas masasını oluşturur. Borçlu artık bu özel malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunamaz; iflas masasının idaresi, iflas organlarına aittir. İflas masasına giren mal, alacak ve hakları;

1)BORÇLUNUN HACZEDİLEBİLEN BÜTÜN MALLARI İFLAS MASASINA GİRER

İflasın açıldığı zaman müflisin malvarlığına dahil olan bütün mal, alacak ve hakları, iflas masasına girer. Buna göre, mesela müflisin taşınır ve taşınmaz malları, parası, alacakları, bankalardaki mevduatı, paylı ve elbirliği mülkiyet hisseleri, intifa hakkı, paylaşılmamış bir mirastaki hissesi vs iflas masasına girer.

Müflisin bu malları, nerede bulunursa bulunsun iflas masasına girer. Müflisin masaya giren mal, alacak ve hakları haczedilebilir olanlardır. Bu nedenle, tamamı haczedilemeyen mal, alacak ve haklar iflas masasına girmez. İflas açıldığı anda tahakkuk etmiş olan ücretler, alacaklar ve haklar da, haczedilebildiği ölçüde iflas masasına girer.

İflasın açılmasından sonra iflasın kapanmasına kadar müflisin uhdesine geçen mallar da masaya girer. Müflisin uhdesine geçen mallardan maksat, müflisin kişisel çalışmasına dayanmayan kazanımlardır. Miras, vasiyet, bağışlama, piyango gibi. Müflisin mal, hak ve alacaklarının geliri de iflas masasına girer.

Müflisin bir tek iflas masası olur ve haczedilebilen bütün mal, alacak ve hakları bu iflas masasında toplanır.

2)İFLAS MASASINA GİRECEK REHİNLER

1)Müflise ait rehinli mallar iflas masasına girer; müflis borçlunun, üzerinde rehin bulunan malları da, iflas masasına girer. Fakat, rehin alacaklısının, iflas masasına giren rehinli mallar üzerindeki rüçhan hakkı saklıdır.

İflas masasına giren müflise ait rehinli malların satılabilmesi ve bedelinden rehin alacaklısının alacağının ödenebilmesi için, iflas tasfiyesinin sonuçlanmasını beklemeye gerek yoktur.

Rehinli mallar 'iflas idaresi tarafından en yakın ve uygun zamanda' satılır. Elde edilen paradan, ilk önce rehnin muhafaza ve satış giderleri çıkarılır; bundan sonra rehin alacaklısının alacağı ödenir. Geriye bir şey artarsa, bu da iflas masasına ait olur. Rehin satış bedeli rehin alacaklısının alacağını tamamen ödemeye yetmezse, alacağın rehinle karşılanamamış olan kesimi, diğer adi alacaklar gibi masa mallarının satış tutarından ödenir.

Rehin alacaklısı, iflastan önce borçluya karşı rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takibe başlamış ise, bu takibe, iflastan sonra da takip alacaklısı tarafından iflas masasına karşı devam edilir; rehinli mal icra dairesi tarafından satılır ve satış bedeli rehinli alacaklılara paylaştırılır; artan kısım iflas masasına intikal eder.

Fakat, takip yapan rehin alacaklısı, iflastan önce başlamış olduğu rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipten vazgeçerek, rehinli malın satılmasını isteyebilir. Rehin alacaklısı, istediği takdirde, iflastan sonra da iflas masasına karşı rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapabilir.

2)3.kişilerin vermiş olduğu rehinler, iflas masasına girmez; İflas masasına girecek olan rehinli mallar, mülkiyeti müflise ait olan mallardır. Buna karşılık, borçlunun borcunu temin için, 3.kişilerin vermiş olduğu rehinler, borçlu müflisin iflas masasına girmez. Borçlunun borcunu temin için 3.kişilerinr rehin vermiş olması halinde, müflis borçtan şahsen sorumlu ise, rehin alacaklısı, alacağının tamamını iflas masasına yazdırır.

Alacağı 3.kişinin vermiş olduğu rehinle temin edilmiş olan rehin alacaklısı, bir taraftan alacağının tamamını iflas masasına yazdırır, diğer taraftan da müflis aleyhine rehnin

paraya çevrilmesi yolu ile takip yapabilir; fakat, buna mecbur değildir.

3)Müflisin 3.kişinin borcunu temin için vermiş olduğu rehinler de iflas masasına girer**;** Çünkü, bu rehinli malların mülkiyeti müflise aittir. Bu halde de, rehin alacaklısının rüçhan hakkı saklıdır.

3)HACİZLİ MALLAR İFLAS MASASINA GİRER

Borçlunun iflastan önce haczedilmiş olan mal ve hakları da iflas masasına girer. Bu mallar, iflas masasındaki diğer mallarla birlikte satılır. Bedelinden müflisin bütün alacaklılarının alacakları ödenir. Haciz koydurmuş olan alacaklının, haczettirdiği mal üzerinde herhangi bir rüçhan hakkı yoktur.

İflas masasına giren hacizli mallara ilişkin icra takipleri, iflasın açılması ile durur ve iflas kararının kesinleşmesi ile de düşer. Bu nedenle, iflas masasına giren hacizli malın iflastan sonra satışı geçersizdir.

4)İFLASTAN ÖNCE SATILMIŞ OLAN MALLARIN SATIŞ BEDELİ İFLAS MASASINA GİRMEZ

İcra müdürü, bu satış bedelini haciz alacaklılarına paylaştırır. Geriye para artarsa, bu artan kısım, iflas masasına girer. Satış bedeli haciz alacaklılarına yetmezse, icra müdürü açık kalan miktar için alacaklılara borç ödemeden aciz belgesi verir; alacaklılar bu borç ödemeden aciz belgesi ile kalan alacaklarını iflas masasına yazdırırlar.

5)HACZEDİLEN PARA İFLAS MASASINA GİRMEZ

Haczedilen şey borçlunun parası ise, bunun paraya çevrilmesine gerek olmadığından, bu para da, iflas masasına girmez, icra dairesi tarafından, alacaklının banka hesabına yatırılır.

Borçlunun borcunu ödemek için 3.kişiler tarafından icra dairesinin banka hesabına ödenen para veya hacizli bir malın iflas açılmadan önce icra dairesinin banka hesabına ödenmiş olan kiraları da iflas masasına girmez.

Borçlu mallarını hacizden kurtarmak için borcunu icra dairesinin banka hesabına yatırmış ve ondan sonra iflas etmiş ise, icra dairesinin banka hesabındaki bu parada, iflas masasına girmez; ilk önce haciz alacaklılarına ödenir.

6)İPTAL DAVASI AÇMA HAKKININ MASAYA GEÇMESİ

Borçlunun, mallarının haczedilmesinden veya iflasından önceki bir dönemde, alacaklılarından mal kaçırmak için yaptığı bağışlamalar ve hileli tasarrufların iptali için, alacaklılara bir dava hakkı tanınmıştır. Buna iptal davası denir. Bu iptal davalarını açma hakkı, iflasın açılması ile iflas masasına geçer ve bu davaları iflas idaresi açar. İflasın açılmasından sonra, artık alacaklılar kendi başlarına iptal davası açamazlar. Bu iptal davalarını, iflas dairesi açar. Bir alacaklının iflastan önce açmış olduğu iptal davasına iflas idaresi tarafından devam edilir.

İFLAS ALACAĞI – MASA ALACAĞI

İflas alacakları; iflas açıldığı anda müflise karşı hukuken mevcut olan alacaklardır; başka bir deyimle, müflisin iflas açıldığı andaki borçlarıdır. Bu iflas alacakları, müflisin iflas masasından istenebilecek olan alacaklardır.

Müflisin iflasın açılmasından sonra yaptığı borçlar, iflas alacağı olmayıp, iflas masasından istenemez. İflas masasından istenebilecek alacaklar, yalnız iflas alacakları değildir. iflas masasından istenebilecek olan, başka bir alacak çeşidi daha vardır oda masa alacaklarıdır.

Masa borçları, müflisin değil, iflas masasının yaptığı borçlardır. Masa borçları, iflasın açılmasından iflas tasfiyesinin sonuçlanmasına kadar, iflas masası tarafından yapılan borçlardır. İflas kararının giderleri, defter tutma giderleri, iflas masasındaki mallarının muhafazası için kiralanan depo için ödenen kira, iflas idaresinin ücreti vs gibi.

Masa alacakları iflas açıldıktan sonra iflasın tasfiyesi için bizzat masa tarafından yapılan borçlardır. Masa alacakları, iflas mamasından tam olarak ödenir. Masa alacaları, iflas alacaklarından daha önce ödenir. Oysa, iflas alacaklarının tam olarak ödenmesi çok enderdir. İflas alacakları, iflas masasının dağıttığı iflas hissesi oranında ödenir.

İFLAS MASASINDAN ÇIKARILABİKECEK MAL ve HAKLAR

İflas masasına yalnız borçluya ait olan mal, alacak ve haklar girer. 3.bir kişiye ait bir mal müflisin elinde eve bu nedenli iflas masasına girmiş ise, bu malın gerçek sahibine verilmesi gerekir. iflas masası, o malı 3.kişiye vermezse, 3.kişi, iflas idaresine karşı istihkak davası açabilir.

3.kişinin, iflas masasına dahil edilmiş olan bir malını, masadan geri isteyebilmesi hakkına, masadan çıkarma hakkı denir.

İFLASIN, MÜFLİSİN TASARRUF YETKİSİNE ETKİSİ

Müflisin, iflas etmekle, hal ve fiil ehliyetini kaybetmiş olmaz. İflas masasına girmeyen malları ve kişisel çalışması bakımından, müflisin fiil ehliyeti hiçbir kısıntıya uğramaz. Müflis, fiil ehliyetinin doğal bir sonucu olarak, iflas masasına giren mal, alacak ve haklara ilişkin işlemlerine karşı şikayet yoluna başvurabilir.

İflasın amacı, müflisin masaya giren mal ve haklarının tasfiye edilmesi ve tasfiye sonucunda elde edilecek para ile alacaklıların alacaklarının ödenmesi olduğundan, iflasın açılması ile, müflisin masaya giren mal, alacak ve hakları üzerindeki tasarruf yetkisi kısıntıya uğrar. Müflis masa malları satılıncaya kadar onların maliki olarak kalmakta devam ettiği halde, bu mallar üzerinde tasarrufta bulunmak yetkisi, artık müflise değil, iflas masasına aittir.

MÜFLİSİN MASA MALLARI ÜZERİNDEKİ TASARRUF YETKİSİNİN KISITLANMASI

1)Müflisin Masa Malları Üzerindeki Tasarrufları Geçersizdir

Borçlunun, iflas açıldıktan sonra, iflas masasına ait mal ve haklar üzerindeki her türlü tasarrufu, alacaklılara karşı geçersizdir.

Müflisin geçersiz olan işlemleri, tasarruf işlemleridir. Müflisin borçlanma işlemleri yapması yasak değildir. mesela, müflis masaya giren bir malı başkasına satabilir, yani o mal hakkında bir satış sözl'si yapabilir. Yalnız, müflis, bu satış sözl'nden doğan borcunu yerine getiremez, yani tasarruf işleminde bulunamaz. Fakat, müflisin yapmış olduğu satış sözl'si geçerlidir. İflas kaldırılırsa, alıcı, bu satış sözl'ne dayanarak, borçludan malın teslimini ve mülkiyetin kendisine nakledilmesini isteyebilir.

Müflisin yaptığı tasarruf işlemleri, yalnız alacaklılara karşı geçersizdir. Bu geçersizliği ileri sürmek hakkı, iflas masasına aittir. Fakat, iflas dairesi, müflisin yaptığı tasarrufu masanın menfaatine uygun bulursa, bu tasarrufu onayabilir. Müflisin tasarrufları sadece alacaklılara karşı geçersizdir, geçersizlik nispi bir geçersizliktir. Müflis müflis veya müflisle tasarruf işleminde bulunan 3.kişi, bu tasarrufun geçersizliğine dayanamaz; özellikle, iflasın kaldırılması halinde, 3.kişi ve borçlu bu tasarruf ile bağlıdır, tasarrufun geçersizliğini ileri süremez.

2)3.kişinin iyi niyetli olması

Hacizde, 3.kişilerin haczedilen mallar üzerinde iyi niyetle kazanmış oldukları haklar saklı kalmakta, yani borçlunun iyi niyetli 3.kişilerle yapmış olduğu tasarruflar geçerli sayılmaktadır.

İflasta, 3.kişinin iyi niyetli olduğu tasarruflar da masaya karşı geçersizdir.

3.kişilerin iyiniyetli oldukları tasarrufların da masaya karşı geçersiz olması, iflasın ilanından sonraki dönemde yapılan tasarruflar bakımından mutlaktır. İflasın açılması ile ilanı arasındaki dönemde, yalnız 3 halde 3.kişilerin iyi niyeti korunur.

TAKİPLERİN DURMASI ve DÜŞMESİ

İflasın açılmasından önce müflise karşı başlamış olan takipler, iflasın açılması ile durur ve iflas kararının kesinleşmesi ile de düşer. İflasın açılması ile duracak olan takipler, müflisin iflas masasına giren malvarlığı ile ilgili takiplerdir. İflasın açılması ile duracak olan takipler;

1) İlamlı ve ilamsız haciz yolu ile takipler,
2) Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip,
3) Genel iflas ve kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takip,
4) Amme alacaklarının tahsili için 6183 sayılı kanuna göre tahsil dairelerince yapılan takipler

Yukarda sayılan takipler, iflasın açılması ile sadece durur, artık bu takiplere devam edilemez; mesela haciz yapılamaz veya haczedilmiş olan mallar satılamaz.

Müflis hakkındaki iflas kararı kesinleşirse, iflasın açılması ile durmuş olan takipler düşer, yani hükümsüz kalır. Bu takiplere dayanarak borçlunun malları haczedilmiş idi ise, bu hacizli mallar kesin olarak iflas masasına girer.

İflasın tasfiyesi süresince, müflise karşı hiçbir yeni takip yapılamaz. İflastan önce başlamış oldukları takipleri iflasın açılması ile duran ve iflas kararının kesinleşmesi ile düşen iflas alacaklıları, alacakları iflas masasına yazdırırlar. Alacakları iflas idaresi tarafından kabul edilirse, sıra cetveline alınırlar ve tasfiye sonunda paylaştırmaya katılırlar.

Alacağı sıra cetveline kabul edilmeyen alacaklılar, sıra cetveline itiraz davası açabilirler. İflastan önce yapılan takip ödeme emrine itiraz edilmemek veya itirazın kaldırılması yolu ile kesinleşmiş olsa bile, bu husus, iflas idaresini bağlamaz. İflas dairesi, takibi kesinleşmiş olan alacaklıların alacağını da reddedebilir.

İflastan sonra yeni takip yapmaları yasak olan iflas alacaklıları da, aynı şekilde alacaklarını sadece iflas masasına yazdırmak suretiyle alacaklarına kavuşabilirler.

Müflise karşı yeni takip yapma yasağı, iflas alacaklıları içindir. Buna karşılık, masa alacaklıları, iflas tasfiyesi sırasında iflas masasına karşı, haciz yolu ile takip yapabilirler.

AŞ.TAKİPLER BORÇLU HAKKINDA İFLAS AÇILMASI İLE DURMAZ

1) Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipler,
2) Müflise karşı başlamış olan ilamsız tahliye takipleri iflasın açılması ile durmaz,
3) Taşınmazların tahliye ve teslimi hakkındaki ilamların icrasına devam edilebilir,

İFLASIN AÇILMASI İLE DURAN HUKUK DAVALARI

İflastan önce açılmış olup da devam eden, müflisin taraf bulunduğu hukuk davaları, iflasın açılması ile durur. Bu durma, 2.alacaklılar toplantısından 10 gün sonraya kadar devam eder. 2.alacaklılar toplantısından sonra, duran hukuk davalarına devam edilebilir.

İcra takiplerindekinin aksine, duran hukuk davalarının düşmesi söz konusu değildir. hukuk davaları, 2.alacaklılar toplantısından 10 gün sonrasına kadar, sadece durur; bu davalara 2.alacaklılar toplantısından 10 gün sonra devam olunabilir.

Mahk ve taraflar, bu durma süresi içinde, duran hukuk davaları ile ilgili hiçbir usul işlemi yapamazlar. Davaların durması süresi içinde, ZA ve hak düşürücü süreler işlemez.

İflastan önce müflis tarafından veya müflise karşı açılmış olan hukuk davalarına, iflas masası tarafından devam edilmesine karar verilirse, müflisin bu davalardaki taraf

sıfatı son bulur. Taraf sıfatı iflas masasına geçer. Bu davaları takip yetkisi de, yalnız masanın kanuni temsilcisi olan iflas idaresine aittir.

Mahk, davanın taraflarından birinin iflas ettiğini bilmeden davaya devam etmiş olsa dahi, taraflardan birinin iflasından sonra mahk'ce yapılmış olan usul işlemleri, iflas masasına karşı geçersizdir.

İFLASIN AÇILMASI İLE DURMAYAN DAVALAR

1) Acele davalar,
2) Şeref ve haysiyete tecavüzden doğan tazm.davaları,
3) Vücut üzerine ika olunan zararlardan doğan tazm.davaları,
4) Evlenme işlerine ait davalar,
5) Kişisel durumlara ilişkin davalar,
6) Nafaka davaları,
7) Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerle ilgili davalar,

İflasın açılması ile duracak olan davalar, hukuk davalarıdır. Bu nedenle, müflisin taraf olduğu ceza davaları, iflasın açılması ile durmaz.

İflastan önce açılmış olan hukuk davaları içindir. Buna karşılık, iflastan sonra, müflis ve iflas masası aleyhine, iflas masasına giren mal ve haklara ilişkin yeni dava açılamaz.

İflas masasından bir hak iddiasında olanlar, alacaklarını veya haklarını iflas masasından isterler. İflas idaresi, bu alacakları kabul ederse, sıra cetveline geçirir. İflas idaresi istenen alacakları kabul etmezse, işte o zaman dava açılacaktır ki, bu da sıra cetveline karşı itiraz davasıdır.

İFLASIN ALACAKLILAR BAKIMINDAN HUKUKİ SONUÇLARI

İflas alacakları, iflas açıldığı anda, müflise karşı hukuken mevcut olan alacaklardır. Bu alacaklar, muaccel, müeccel, taliki şarta veya belirli olmayan vadeye bağlı veya konusu paradan başka bir şey olan alacaklar olabilir.

MÜFLİSİN BORÇLARININ MUACCEL HALE GELMESİ

Muaccel iflas alacakları, iflasın açıldığı güne kadar işlemiş faiz ve takip giderleri ile birlikte iflas masasından istenir.

Müeccel alacaklar, iflas dışında vadeden önce talep edilemez. Bu kuralın iflasta da uygulanması, alacaklının zararına olabileceği gibi, iflas tasfiyesinin gecikmesine de neden olabilir.

İflasın açılması ile, müflisin müeccel olan borçları, kendiliğinden muaccel hale gelir. Bunun bir istisnası vardır; müflisin taşınmaz mallarının rehni suretiyle temin edilmiş olan müeccel alacaklar, iflasın açılması ile muaccel hale gelmez; müeccel kalmakta devam eder. Bu istisna, sadece taşınmaz rehni ile temin edilen müeccel alacaklar içindir. Buna karşılık, taşınır rehni ile temin edilen müeccel alacaklar, diğer rehinsiz alacaklar gibi, iflasın açılması ile muaccel hale gelir.

Müflisin borçları, iflasın açılması ile sadece iflas masasına karşı muaccel hale gelir. Buna karşılık, borç, müflisle birlikte müşterek borçlu olanlara ve kefillere karşı muaccel hale gelmez.

İflasın açılması ile muaccel hale gelen alacak faizli ise, iflasın açıldığı güne kadar işlemiş olan faizler ile takip giderleri, alacağın aslına eklenir. İflasın açılması ile müflisin borçları hakkında bir ZA kesilmesi meydana gelmez. Bir iflas alacağı hakkında ZA'nın kesilebilmesi için, alacaklının alacağını iflas masasına yazdırması.

FAİZLERİN İŞLEMEYE DEVAM ETMESİ

İflasın açılması halinde de, iflas masasına giren alacaklarda faiz işlemeye devam eder. Buna göre, müflise karşı olan bütün alacakların faizleri, iflasın açılması ile durmaz; işlemeye devam eder.

a) Rehinle temin edilmiş olan alacaklarda, iflastan önceki gibi faiz oranı uygulanır.
b) Adi alacakların faizleri de, iflasın açılması ile durmaz, işlemeye devam eder. Yalnız, adi alacaklar için, iflasın açılmasından sonraki dönem için ticari olmayan işlerdeki faiz oranı uygulanır. Adi alacaklar için, iflasın açılmasından sonraki dönem için tahakkuk edecek faiz ödemeleri, hesaplanan ana paralar ödendikten sonra bakiyesi üzerinden yapılır.
c) Amme alacakları için, gecikme zammının tatbik müddeti, iflas halinde iflasın açıldığı güne kadar olan müddettir. Yani, iflas açıldıktan sonraki dönem için gecikme zammı tatbik edilmez.

ŞARTA BAĞLI ALACAKLAR

Müflisin borçlusu bulunduğu, taliki bir şarta bağlı olan alacaklar da, iflas masasına yazılabilir. İflas tasfiyesi sonunda bu alacaklar için de pay ayrılır. Ancak, bu pay alacaklıya verilmeyip, bankaya yatırılır.

İlerde şart gerçekleşir veya vade gelirse, o zaman bankadaki para alacaklıya ödenir. Şart gerçekleşmez veya vade gelmezse, bankadaki bu para, iflas dairesi tarafından, alacağını tamamen alamamış olan iflas alacaklılarına dağıtılır.

KONUSU PARA OLMAYAN ALACAKLARIN PARA ALACAĞINA ÇEVRİLMESİ

Konusu para olmayan iflas alacakları da, iflas masasından istenebilir. Konusu paradan başka bir şey olan alacakların, para alacağına çevrileceği kabul edilmiştir. Konusu yabancı para olan alacaklar da, konusu para olmayan alacaklara kıyas ile, iflasın açıldığı tarihteki TC Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden Türk parasına çevrilir ve Türk parası olarak iflas masasına yazdırılır.

Alacaklı, konusu para olmayan alacağını, para alacağına çevirerek iflas masasına yazdırır. Fakat, iflas idaresi, konusu para olmayan bu borcu aynen yerine getirmeyi kabul edebilir. İflas idaresi, borcu aynen yerine getirmeyi,

masanın yararına daha uygun bulursa, o zaman borcu aynen yerine getirmeye karar verir.

İflas idaresi, konusu para olmayan borcu aynen ifa etmeye karar verirse, bunu hemen alacaklıya bildirmelidir. Alacaklı, masanın borcu aynen ifa etmek istemesine karşı koyamaz. Çünkü, borcu aynen ifa etme taahhüdü masa tarafından yapıldığından, bundan böyle bu borç artık bir masa borcudur. Alacaklı bu masa borcunun ifası için masanın teminat göstermesini isteyebilir; bu istek üzerine, masa gerekli teminatı göstermekle yükümlüdür.

İFLASIN SÖZL'LERE ETKİSİ

Kural olarak, sözl'nin taraflarından birinin iflası ile, sözl kendiliğinden son bulmaz. Buradaki sözl'lerden maksat, müflisin iflastan önce yaptığı ve taraf bulunduğu ve iflasın açıldığı anda henüz tam olarak ifa edilmemiş olan sözl'lerdir.

İFLAS İLE SON BULAN SÖZL'LER

- Hasılat kirası,
- Temsil yetkisi,
- Vekalet sözl'si,
- Adi ortaklık,
- Cari hesap sözl'si,
- Finansal kiralama sözl'si,
- Komisyon sözl'si,
- Acentelik sözl'si,
- Sigorta sözl'si,
- Adi ortaklık sözl'si,
- Donatma iştiraki

Anonim şirket ve limited şirket, iflasına karar verilmesi ile son bulur.

İFLAS İLE SON BULMAYAN SÖZL'LER

- Sayış sözl'si,
- Mülkiyetin saklı tutulması kaydı ile satış sözl'si,
- Mal değişim sözl'si,
- Bağışlama,
- Kira sözl'si,
- Kullanım ödüncü sözl'si,
- Tüketim ödüncü sözl'si,
- Hizmet sözl'si,
- Eser sözl'si,
- Yayım sözl'si,
- Saklama sözl'si,
- Kefalet sözl'si,
- Donatma iştiraki,
- Sigorta sözl'si

Bu halde, diğer taraf, sözl'nin yerine getirilmesini isteyebilir. Fakat diğer tarafın, bu sözl'nin yerine getirilmesini talep hakkı, bir iflas alacağıdır. Bu talep hakkı bir miktar para ise, diğer taraf bu parayı iflas alacağı olarak masaya yazdırır. Buna karşılık, bu talep hakkının konusu para değilse diğer taraf, konusu paradan başka bir şey olan alacağını ona eşit kıymette bir para alacağına çevirerek, alacağını para alacağı olarak iflas masasına yazdırır.

Karşılıklı borç yükleyen sözl'ler bakımından, yukarda söylenilenlerin uygulama şekli şöyle olacaktır;

1) Müflis hakkında iflasın açıldığı anda, diğer taraf borcunu tam olarak ifa etmiş, buna karşılık müflis borcuna ifa etmemiş durumda ise, diğer taraf alacağını iflas alacağı olarak masaya yazdırır. Alacağın konusu paradan başka bir şey ise, diğer taraf alacağını para alacağına çevirerek, iflas masasına yazdırır.
2) İflasın açıldığı anda 2 taraf da borçlarını tam olarak ifa etmemiş durumda iseler; diğer taraf, lehine olan borcun ifası güvence altına alınıncaya kadar, kendi ediminin ifasından kaçınabilir. Diğer tarafın talebi üzerine, bu teminat uygun bir süre içinde verilmezse, diğer taraf sözl'den dönebilir. Bu dönme üzerine, diğer taraf, artık alacağını müflisin iflas masasına yazdıramaz ve kendisi de masaya borcunu eda etmekten kurtulur.
3) Diğer taraf sözl'den dönmezse, kendi borcunu iflas masaya ödeme zorundadır; müflisten olan alacağını ise iflas alacağı olarak iflas masasına yazdırır.
4) İflas idaresi, 2 taraflı sözl'leri devam ettirmeye yetkilidir. Fakat mecbur değildir. aynen ifanın iflas masası için daha kazançlı olduğu hallerde, iflas idaresi, sözl'ye girmeyi tercih eder.

İFLASTA TAKAS

İflasta takasa müsaade edilirse, iflas açıldığı anda müflisin hem alacaklısı hem de borçlusu olan kişilerin durumu, müflisten yalnız alacaklı olanlara oranla daha iyi olur. Çünkü, müflisten hem alacaklı hem de ona borçlu olan kişiler, müflise olan borçları kadar, iflas alacaklarını tam olarak tahsil etmiş olurlar. İflasta takas, kural olarak mümkündür.

TAKAS YAPILAMAYACAK OLAN HALLER

1) Müflisin borçlusu, iflas açıldıktan sonra müflisin alacaklısı olmuş ise, borcu ile alacağını takas edemez.
2) Müflisin alacaklısı, iflas açıldıktan sonra müflisin veya iflas masasının borçlusu olmuş ise, alacağı ile borcunu takas edemez.
3) Alacaklının alacağı hamile yazılı bir senede dayanmakta ise, alacaklı, bu alacağı ile müflise olan borcunu takas edemez.
4) Anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin iflası halinde, ortaklar, esas sözl gereğince verilmesi gereken pay senedi bedellerinin henüz ödenmemiş olan kısmına ilişkin borçlarını veya konması taahhüt edilen ve fakat konmamış olan sermaye borçlarını, bu şirketlerden olan alacakları ile takas edemezler.

İflas idaresi, yukarda incelenen takas yapılamayan hallerde takası geçerli sayarsa, alacaklılar veya iflas dairesi takasın iptalini, şikâyet yolu ile icra mahk'nden isteyebilirler.

TAKASA İTİRAZ

Müflisin bir borçlusu, iflasın açılmasından önce, alacaklısının aciz halinde bulunduğunu bilerek, iflas masasının zararına olarak, kendisine veya bir 3.kişiye takas suretiyle bir menfaat sağlamak için, müflise karşı bir alacak ihdas etmiş olursa, bu takasa, mahk'de itiraz edilebilir.

Takasa itiraz, bir davadır. Bu dava, iflasa karar vermiş olan toplu ticaret mahk'nde açılmalıdır. Davacı, iflas idaresidir. Takasa itiraz davası, müflisin takas yapan borçlusuna karşı açılır. İflas idaresi takasa itiraz davasını kazanırsa, takas hükümsüz kalır. Müflisin borçlusu, borcunu tam olarak iflas masasına öder; devralmış olduğu alacağı ise ancak iflas alacağı olarak iflas masasına yazdırabilir.

MÜFLİSİN KEFİL OLDUĞU BORÇLAR

Kefil iflas ederse, alacaklı alacağını kefilin masasından isteyebilir. Hem adi kefalette hem de müteselsil kefalette alacaklı, alacağını, vadesi gelmemiş olsa bile, kefilin iflas masasına yazdırabilir, kendisine masadan ödeme yapılır. kefilin iflas masası, kefalet alacaklısına ödediği para oranında, kefalet alacaklısının yerine geçer. Yani, kefalet alacaklısının haklarında, ona halef olur.

Fakat, alacaklı, alacağını kefilin masasından istemek zorunda değildir. alacaklı, alacağının borçlu tarafından vadesinde ödeneceğine güveniyorsa, alacağını kefilin iflas masasına yazdırmayabilir.

MÜŞTEREK BORÇLULARIN AYNI ZAMANDA İFLASI

Burada söz konusu olan, bir borçtan dolayı birlikte sorumlu olan kişilerin aynı zamanda iflas etmeleridir. Müşterek borçludan maksat, bir borcu birlikte taahhüt edenler kefil ile asıl borçlu, birlikte kefiller gibi kişilerdir.

Müşterek borçluların aynı zamanda iflası, müşterek borçluların iflas tasfiye işlemlerinin aynı zamana rastlaması halinde, aynı zamanda iflas etmiş olma şartı vardır.

Müşterek borçlular aynı zamanda iflas ederse, alacaklı, alacağının tamamını müşterek borçlu müflislerden her birinin iflas masasından isteyebilir. Mesela, alacaklının 2 müteselsil borçlunun iflas masalarına alacağının tamamı olan 100 lirayı ayrı ayrı yazdırır. Birinin masası %40, diğerininki %50 dağıtırsa, alacaklı alacağının %90'ı olan 90 lirayı 2 masadan alır.

Bir alacak için çeşitli masalardan ayrılan paylar toplamı, alacak toplamından fazla ise, o zaman, bu fazla para, hissesinden daha fazla ödemede bulunan iflas masalarına intikal eder. Buna karşılık, masaların alacaklıya ödedikleri paylar toplamı, alacağın tutarını geçmiyorsa, o zaman, masaların birbirlerine rücu hakları yoktur.

MÜFLİSLE BİRLİKTE BORÇLU OLANLARDAN BİRİNİN BORCU KISMEN ÖDEMİŞ OLMASI

Alacaklı, müflisle birlikte borçlu olanlardan birinden alacağının bir kısmını almış olabilir. Mesela, aralarındaki iç ilişkiye göre borçtan yarı yarıya sorumlu olan 2 müteselsil borçludan biri, tamamı 100 lira olan bir borcun, 70 lirasını alacaklıya ödemiştir. Diğer müteselsil borçlu ise iflas etmiştir.

İİK, iflas alacaklısını korumak için, alacağın tamamının masaya yazdırabileceğini kabul etmiştir. Buna göre, alacağının bir kısmını müşterek borçlulardan birinden almış olan alacaklı, borcun bir kısmını ödemiş olan 1.müşterek borçlunun müflise karşı rücu hakkının olup olmamasına bakılmaksızın, alacağının tamamını müflisin masasına yazdırır. Borcu kısmen ödemiş olan müşterek borçlu da, alacaklının alacağının tamamını iflas masasına yazdırmak yetkisine sahiptir.

Müşterek borçlunun iflas masasında, alacağın tamamı sıra cetveline alınır ve dağıtımda alacağın tamamı için pay ayrılır. Bu paydan ilk önce alacaklının kalan alacağı ödenir. Yuk.'daki 100 liralık alacak örneğinde, müflisin masası %50 dağıtmış ise, masada alacağı olan 30 lirayı alır. Geriye kalan paradan, borcu kısmen ödemiş olan müşterek borçluya rücu hakkı olduğu miktara düşen hisse verilir.

KOLLEKTİF ŞİRKET ve ORTAKLARININ İFLASI

Kollektif şirketin iflası, ortakların iflasını gerektirmez. Fakat, alacaklı kollektif şirketle birlikte ortakların da iflasını isteyebilir.

Kollektif şirketin iflası ile, kollektif şirket sona erer. Kollektif şirketin iflası halinde, şirket alacaklılarının, ortaklara müracaat hakkı doğar. Şirket alacaklıları, şirketinin iflası üzerine, ortaklara karşı dava açabilecekleri gibi ortakları haciz veya iflas yolu ile takip de edebilirler; bunun için, şirketin iflas tasfiyesinin sonuçlanmasını beklemelerine gerek yoktur.

Kollektif şirketin iflas masasına yalnız şirket alacaklıları, alacaklarını yazdırabilir. Şirket alacakları alacaklarını tamamen almadıkça, ortakların kişisel alacaklıları şirket mallarına müracaat edemezler.

Bir kollektif şirket ortağının iflası, kollektif şirketin de iflasını gerektirmez. Fakat, bir ortağın iflası ile kollektif şirket infisah eder.

Kollektif şirket alacaklıları, alacaklarının tamamını müflis ortağın iflas masasına yazdırabilirler. Ortağın iflas masasında, ortağın şahsi alacaklıları ile şirket alacakları arasında bir öncelik ve imtiyaz hakkı yoktur.

Müflisin ortağın masası, şirket alacaklılarına ödediği para oranında şirket alacaklılarının yerine geçer ve şirkete rücu eder. Bir şirket alacaklısı, alacağının bir kısmını şirketten veya diğer ortaklardan almış olsa bile, şirketten olan alacağının tamamını müflis ortağın iflas masasına yazdırabilir.

1'den fazla kollektif şirket ortağının aynı zamanda iflası halinde, şirket alacaklıları, alacaklarını ortakların her birinin iflas masasına yazdırabilirler.

Kollektif şirket ve ortaklarının aynı zamanda iflasında 2 ihtimal vardır;

1) Kollektif şirket ile bir ortağının aynı zamanda iflası halinde, şirket alacaklıları, alacaklarının tamamını müflis ortağın iflas masasına da yazdırabilirler. Fakat şirket alacaklıları, tasfiye sonunda müflis şirketin masasından alamadıkları miktarı ortağın iflas masasından isteyebilir.
2) Kollektif şirket ve 1'den fazla ortağın aynı zamanda iflası halinde, şirket alacaklıları, alacaklarının şirket masasından alamadıkları bölümünü müflis ortaklardan her birinin iflas masasından isteyebilirler. Yani, şirket alacaklıları şirketten olan alacaklarının tamamını her ortağın iflas masasına yazdırabilirler. Ancak, şirket alacaklıları, ortakların iflas masasında yalnız şirketten alamadıkları miktarın tamamı oranında dağıtıma katılırlar.

ADİ VE REHİNLİ ALACAKLARIN SIRASI

Müflisin mallarının rehni ile temin edilmemiş olan alacaklara, adi alacaklar deniz. Adi alacaklar, kendi arasında imtiyazlı ve imtiyazsız adi alacaklar olmak üzere 2'ye ayrılır.

Rehinli alacaklar; Bunlar müflise ait bir malın rehni ile temin edilmiş olan alacaklardır.

İflas tasfiyesinin amacı, masanın tasfiyesi sonunda elde edilen paraların müflisin bütün alacaklılarına paylaştırılmasıdır. Bu paylaştırmada, alacaklıların eşit bir şekilde işlem görmesi asıldır; özellikle, alacağını önce yazdıranın, sonra yazdırana oranla bir imtiyaz ve rüçhan hakkı yoktur. Ancak, rehinli alacaklıların rehinden doğan rüçhan hakları saklıdır. Bir iflas tasfiyesinde, adi alacaklar ve rehinli alacaklar aş.sıraya göre ödenir;

A)REHİNLİ ALACAKLAR

Üzerinde rehin hakkı bulunan müflise ait mallar da iflas masasına girer. Yalnız, rehinli alacaklıların satış tutarı üzerinde rüçhan hakları vardır. Rehinli mal iflas idaresi tarafından satılınca, rehnin satış bedelinden ilk önce, faizleri ile birlikte rehinli alacaklar ödenir.

Rehin konusu şeyden alınması gereken resim ve vergiler, rehinli alacaklardan sonra gelir. Rehinli alacaklıların, rüçhan hakkından yararlanabilmeleri için, rehnedilen şeyleri 1 ay içinde iflas dairesine vermeleri veya haklarının tapu sicilinden anlaşılması gerekir.

Bir alacak 1'den fazla rehinle temin edilmiş ise, satış tutarı borca mahsup edilirken, her rehinin idare ve satış masrafı ve bu rehinlerden bir kısmı ile temin edilmiş başka alacaklar da varsa bunlar nazara alınıp paylaştırmada lazım gelen orantıya riayet edilir.

Rehinli alacakların kendi aralarındaki sırası, TMK hükümlerine göre belirler. Rehnin satış bedeli bütün rehinli alacakları karşılar ve geriye para artarsa, bu para iflas masasına kalır ve adi alacakların ödenmesine tahsis olunur.

Rehinli alacaklılar alacaklarının tamamını rehnin satış bedelinden alamamışlar ve müflis de bu alacaklardan ayrıca şahsen sorumlu ise, alacağın rehinle karşılanamayan bölümü, adi alacak haline gelir ve adi alacakların sırasına tabi olur.

ADİ ALACAKLARIN SIRASI

Adi alacaklar, imtiyazlı ve imtiyazsız alacaklar olmak üzere 2'ye ayrılır. İmtiyazsız alacaklara 4.sıradaki alacaklar da denir. Adi alacaklar, iflas masasının tasfiyesi sonunda elde edilen paradan ödenir.

Adi Alacaklardan Önce Ödenmesi Gereken Alacaklar

1) Masa alacakları
2) Özel kanunlara göre imtiyazlı alacaklar

Adi Alacakların Ödenmesi Sırası

Masa mallarının satılması sonunda elde edilen paradan, yukarda gördüğümüz rehinli alacaklar, masa alacakları, bir malın aynından doğan amme alacakları ve özel kanunlarla kabul edilmiş imtiyazlı alacaklar ödendikten sonra, kalan para md 206/4'teki sıralara göre adi alacakların ödenmesine tahsis olunur. Adi alacaklar da, imtiyazlı ve imtiyazsız alacaklar olmak üzere 2'ye ayrılır;

1) İmtiyazlı Alacaklar

Kanun koyucu, işçi ücreti, kıdem tazm, nafaka alacağı gibi özel olarak korunmaya muhtaç olan bazı alacakların, diğerlerinden daha önce ödenmesi gerektiğini kabul ederek, bu alacaklara imtiyaz tanımıştır.

İmtiyazlı alacakların sırası;

1.sıra;

- İşçilerin alacakları,
- İşverenlerin borçları,
- Nafaka alacakları

2.sıra; Velayet ve vesayet nedeniyle malları borçlunun idaresine bırakılmış olan kişilerin bu ilişki nedeniyle doğmuş olan tüm alacakları,

3.sıra; Özel kanunlarında imtiyazlı olduğu belirtilen alacaklar, amme alacakları.

2) İmtiyazsız Alacaklar(4.sıra)

İİK md 206/4'teki ilk 3 sıra dışındaki, diğer bütün iflas alacakları imtiyazsızdır. 3.sıraya giren iflas alacakları imtiyazsızdır. 3.sıraya giren imtiyazlı alacaklar da tam olarak ödendikten sonra, artan para imtiyazsız iflas alacaklılarına dağıtılır.

Eğer artan para bütün imtiyazsız alacakları ödemeye yetmezse, artan para, imtiyazsız alacaklılar arasında alacakları oranında olmak üzere eşit şekilde paylaştırılır.

SIRALAR ARASINDAKİ İLİŞKİ

4 sıranın her birindeki alacaklılar, kendi aralarında eşit haklara sahiptir. Para 1.sıradaki alacaklılar arasında eşit bir şekilde paylaştırılır bir sıradaki alacaklılar alacaklarını tamamen almadıkça, ondan sonra gelen sıradaki alacaklılara bir şey verilmez. Buna göre, masadaki para ile yukardaki 3 sıradaki alacaklar tamamen ödenemezse, 4.sıradaki imtiyazsız alacaklılara hiçbir şey kalmaz. İlk 3 sıradaki alacaklar tamamen ödenirse, kalan para 4.sıradaki imtiyazsız alacaklılara paylaştırılır. Kalan para 4.ıradaki bütün alacakları ödemeye yetmezse, her alacaklıya alacağı oranında bir pay ödenir.

İFLASIN TASFİYESİ

Ticaret mahk'nce iflas kararı kendisine bildirilen iflas dairesi, iflasın tasfiyesi için gerekli ilk işlemleri yapmaya ve böylece iflasın tasfiyesine başlamaya mecburdur. Bunun için iflas kararının kesinleşmiş olması şart değildir. çünkü, 2.alacaklılar toplantısına kadar ki iflas tasfiye işlemlerinin yapılabilmesi için, iflas kararının kesinleşmesini beklemeye gerek yoktur.

İflasın tasfiyesine, iflas dairesi başlar. Bu nedenle, iflas idaresinin henüz seçilmediği dönemde, iflas masasına giren malvarlığı ile ilgili davalarda, tebligat iflas dairesine yapılır. fakat, iflasın tasfiyesine devam etmek ve tasfiyeyi yapıp bitirmek görevi, iflas idaresine ve alacaklılar toplanmalarına aittir.

İflasın tasfiye safhaları;

1) İflas masasının teşkili,
2) İflas masadının idaresi,
3) İflas masasındaki malların paraya çevrilmesi yani satılması,
4) Paraların paylaştırılması

İFLAS MASASININ TEŞKİLİ

Masanın teşkili için, ilk önce, masaya giren mal ve hakların neler olduğu tespit edilir ve bu mal ve hakların kaçırılmasını ve kaybolmasını önlemek için, bunlar hakkında tedbir alınır. Sonra, defterde yazılı malların değerine göre, iflas tasfiyesinin şekli belirlenir. İflas dairesi, iflas kararının kendisine tebliğinden itibaren, en geç 2 ay içinde, iflas tasfiyesinin adi veya basit şekilde yapılmasına karar vermek zorundadır.

DEFTER TUTULMASI

Ticaret mahk'nce iflas kararı kendisine bildirilen iflas dairesi, hemen, müflise ait mal ve hakların bir defterini tutmaya başlar ve müflisin mallarının muhafazası için gerekli tedbirleri alır.

Defter tutulması sadece muhafaza tedbiri olduğu halde, burada müflisin masaya giren mal ve hakları tespit edilmekte ve ona göre iflas tasfiyesinin şekli belirlenmektedir. Bu deftere ilk önce, müflisin iflas masasına giren mal ve hakları yazılır. Bundan başka, müflisin haczedilemeyen malları da, deftere yazılır. Yalnız, haczi caiz olmayan mallar, deftere yazılmakla beraber, müflisin elinde bırakılır.

3.kişilerin mülki olarak gösterilen veya 3.kişiler tarafından istihkak iddia olunan ve müflisin elinde bulunan mallar da bu deftere yazılır. Yani, 3.kişilerin istihkak iddiaları, deftere şerh verilir.

Müflisin taşınmazları üzerinde mevcut olup, tapu sicilinden anlaşılan 3.kişilere ait haklar, iflas dairesi tarafından, kendiliğinden deftere işaret olunur.

İflas dairesi, deftere geçirdiği her malın kıymetini takdir eder veya bilirkişiye takdir ettirir ve takdir edilen kıymeti deftere yazar. Müflis mallarının defteri tutulurken bizzat hazır bulunmaya, mallarını iflas dairesine göstermeye ve iflas dairesinin emrine hazır bulundurmaya mecburdur. İflas dairesi, tuttuğu defteri, doğruluğu ve noksanlığı hakkında beyanda bulunması için, müflise gösterir. Müflisin verdiği cevap, deftere yazılır ve müflise imza ettirilir.

MASA MALLARININ MUHAFAZASI

İflasın açılması ile, masa mallarının kaçırılması tehlikesi kendini gösterir. İflas kararı kendisine bildirilen iflas dairesinin, müflisin mallarının muhafazası için derhal gerekli tedbirleri alır. Müflisin mallarının defterinin tutulmasının amacı, masa mallarının tespitidir. Bu malları gerçekten masaya alabilmek ve masada tutabilmek için, bu mallara el konulması ve gerekli muhafaza tedbirlerinin alınması gerekir ki, ilerde masa mallarının paraya çevrilmesi safhasına gelindiği zaman, iflas idaresi bu malları hemen satabilsin.

İflas dairesi, müflisin parasını, kıymetli evrakını, ticari defterlerini, ev idaresine ait defterlerini ve herhangi bir önemi olan diğer belgelerini muhafaza altına alır. Bunlar dışındaki mallar iflas dairesince mühürlenir. İflas dairesi, gerek görürse, bu malları defter tutulduktan sonra tekrar mührü bozanlar TCK'ya göre cezalandırılır.

İflas dairesi, müflisin kullandığı yerler dışında bulunan müflise ait malları da, muhafaza altına alır. İflas dairesi, müflisin mağazalarını, eşya depolarını, fabrikalarını, imalathanelerini vs iflas masası hakkında faydalı olacağı anlaşılırsa, 1.alacaklılar toplantısına kadar kontrolü altında idare eder; aksi takdirde bu yerleri kapatıp mühürler.

Masa hakkında faydalı olmayacağı anlaşıldığı için kapatılıp mühürlenen yerlerin, üzerinde rehin bulunmasa dahi, ilk alacaklılar toplanması tarafından da uygun bulunması halinde iflas idaresince derhal satışı yapılır.

MÜFLİSİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Müflisin, mallarının defteri tutulurken hazır bulunmak, mallarını göstermek ve iflas dairesi emrine hazır bulundurmak zorundadır. Müflis, kendisine ayrıca müsaade edilmedikçe, iflas tasfiyesinin devamı süresince iflas idaresinin emri altında bulunmakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğe uymayan müflis, gerektiğinde zabıta kuvveti ile zorla getirilir. İflas idaresi, müflise uygun miktarda yardımda bulunabilir.

TASFİYE BİÇİMİNİN BELİRLENMESİ

Masa mallarının defteri tutulduktan sonra, malların defterde gösterilen kıymetlerine göre 3 ihtimal ile karşılaşılır;

1) İflas masasına ait hiçbir mal bulunamamıştır; bu halde iflas tasfiyesi tatil edilir.
2) Defteri tutulan malların bedeli adi tasfiye masraflarını karşılayacak durumda değildir; bu halde basit tasfiye usulüne başvurulur.
3) Defteri tutulan malların bedeli adi tasfiye masraflarını karşılayacak durumdadır; bu halde ise adi tasfiye usulüne başvurulur.

İflas dairesi, iflas kararının kendisine tebliğinden itibaren en geç 2 ay içinde, iflas tasfiyesinin adi veya basit şekilde yapılacağına veya iflas tasfiyesinin tatiline karar vermek zorundadır.

İFLAS TASFİYESİNİN TATİLİ

Hacizde olduğu gibi, iflasta da iflas masasına ait hiçbir mal bulunmayabilir. İflas masasına ait hiçbir mal bulunmaması halinde, iflas dairesi, iflas tasfiyesinin tatiline karar verir ve bunu ilan eder. Bu ilanda, alacaklılar tarafından iflasa ilişkin işlemlerin yürütülmesinin devamı istenmediği ve gideri peşin verilmediği takdirde, iflasın kapatılacağı ihtarı yazılır.

İflas dairesinin yaptığı ilandan itibaren 30 gün içinde, hiçbir alacaklı giderini peşin vererek iflas tasfiyesine devam edilmesini istemezse, iflas dairesinin talebi üzerine, iflasa karar vermiş olan ticaret mahk'si, iflasın kapanmasına karar verir. Bu iflasın kapanması kararı da, ayrıca ilan edilir.

İflas dairesinin iflas tasfiyesinin tatil edildiği hakkındaki ilanından itibaren, 30 gün içinde, alacaklılardan biri, iflas dairesine başvurarak, iflas tasfiyesine devam edilmesini isteyebilir. Alacaklı, 30 gün içinde iflas tasfiyesine, basit tasfiye veya adi tasfiye usulü ile devam edilmesini isteyebilir.

BASİT TASFİYE

Defteri tutulan masa mallarının bedelinin, adi tasfiye giderlerini karşılamayacağı anlaşılırsa, iflas dairesi, iflasın basit tasfiye usulüne göre tasfiye edilmesine karar verir ve durumu ilan eder. Bu ilan üzerine, alacaklılardan biri, giderini peşin vermek suretiyle tasfyenin adi tasfiye usulü ile yapılamsını isterse, iflas, adi tasfiye usulüne göre tasfiye edilir.

ADİ TASFİYE İLANI VE İFLAS MASASINA ALACAK YAZDIRILMASI

Müflisin mallarının tutulan defterine göre, iflas masasına ait malların bedelinin adi tasfiye giderleri karşılayacağı anlaşılırsa, iflasın tasfiyesi, adi tasfiye usulüne göre yapılır.

Adi tasfiye, iflasın normal tasfiye usulüdür. Adi tasfiyenin safhaları şöyledir;

- Adi tasfiyenin ilanı,
- 1.alacaklılar toplantısı,
- Masa alacaklarının tahsil edilmesi,
- Bazı acele hallerde acele satışlar yapılması,
- 3.kişilerin istihkak iddiaları hakkında karar vermesi,
- İflas alacaklarının incelenmesi,
- Sıra cetvelinin düzenlenmesi,
- 2.alacaklılar toplantısı,
- Masa mallarının satışı,
- Paraların paylaştırılması

ADİ TASFİYE İLANI

Adi tasfiyeye, bir ilan ile başlanır. Bu adi tasfiye ilanı, iflasın açıldığının bildirilmesi için yapılmış olan ilandan başkadır. İflas dairesi, iflas kararının kendisine bildirilmesi üzerine, hemen iflasın açıldığını ilan eder. İflas dairesi, müflisin mallarının defterini tutar. Bu deftere göre masaya ait malların bedelinin adi tasfiye giderlerini karşılayacağını amlarsa, iflas tasfiyesinin adi şekilde yapılmasına karar verir ve 2.bir ilan ile adi tasfiye yapılacağını ilan eder.

Adi tasfiye ilanına şunlar yazılır;

1) Müflisin adıü soyadı ve adresi ve iflasın açıldığı gün, saat ve dk
2) Müflisten alacaklı olanların ve iflas masasına giren mallar üzerinde istihkak iddiasında bulunanların, alacaklarını ve istihkak iddialarını bu ilandan itibaren 1 ay içinde yazdırmaları ve bunların dayanağı olan belgeleri veya tasdikli örneklerini tevdi etmeleri
3) Müflisin borçlularının aynı süre içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri, aksi halin ceza sorumluluğunu gerektireceği
4) Müflisin mallarını her ne sıfatla olursa olsun ellerinde bulunduranların, o mallar üzerindeki hakları saklı kalmak şartıyla, bunları aynı süre içinde iflas dairesi emrine vermeleri, geçerli bir mazerete dayanmaksızın vermezlerse, cezalandırılacakları ve rüçhan haklarından yoksun kalacakları
5) Bu ilanı takip eden en geç 10 gün içinde ve ilanda belirtilen yer, gün ve saatte 1.alacalılar toplantısı yapılacağı

İFLAS MASASINA ALACAK YAZDIRILMASI

İflas masasına yazdırılabilecek alacaklar;

- İflastan önce borçlu aleyhine başlamış oldukları icra takipleri, iflasın açılması ile duran ve iflas

kararının kesinleşmesi ile düşen iflas alacaklıları da, alacaklarını iflas masasına yazdırırlar. İflas alacakları, iflasın açıldığı tarihe kadar işlemiş olan faizleri ile birlikte masaya yazdırılır. Buna karşılık, adi alacaklarda iflasın açılmasından sonra işleyen faizler, masaya yazdırılamaz.
- Geciktirici koşula bağlı alacaklar da, iflas masasına yazdırılır.
- Konusu para olmayan alacaklar, para alacağına çevrilir ve para alacağı olarak iflas masasına yazıdırılır.
- Konusu yabancı para olan alacaklar da, konusu para olmayan alacaklara kıyas ile, iflasın açıldığı andaki döviz kuru üzerinden Türk parasına çevrilir ve Türk parası olarak iflas masasına yazdırılır.
- Borçlunun iflasından önce alacak davası açmış olan alacaklıların da, dava konusu yapmış oldukları alacaklarını iflas masasına yazdırmaları gerekir.

İflas masasına alacak yazdırma süresi 1 aydır. Bu 1 aylık süre içinde alacaklarını bildirmemiş olanların alacakları son bulmaz. Bunlar, iflasın kapanmasına kadar alacaklarını yazdırabilirler. Yalnız, geç kalmadan ileri gelen giderleri öderler ve daha önce yapılmış olan geçici paylaştırmaya iştirak edemezler.

İflas masasına alacak yazdırma usulü; İflas masasına alacak yazdırma talebi, iflas dairesine yapılır. imtiyazlı alacaklılar, alacak yazdırırken, imtiyaz sebeplerini de bildirmelidirler. Alacağın iflas masasına yazdırılması ile, ZA kesilir.

İFLAS TASFİYESİNİN ADİ TAFSİYE İLANINDAN SONRAKİ SAFHALARI

Adi tasfiye ilanından itibaren en geç 10 gün içinde ve ilanda gösterilen yer, gün ve saatte 1.alacaklılar toplantısı yapılır. bununla, iflas masasının idare ve tasfiyesi, iflas dairesinden, iflasın özel organları olan alacaklılar toplanması ve iflas idaresine geçer. Adi tasfiye ilanından itibaren 1 ay içinde yapılması gerektiğini gördüğümüz hususlar 1.alacaklılar toplantısına kadar ki dönemde iflas dairesine, ondan sonra, 1.alacaklılar toplantısında seçilen iflas idaresine, seçilemezse, genel iflas dairesine, yapılır.

İFLAS MASASININ İDARESİ

Masanın teşkili safhasındaki görevli organ, iflas dairesidir. Masanın idaresi malların satışı ve paraların paylaştırılması için görevli organlar, iflasın özel organlarıdır ki, bunlar da alacaklılar toplanması ile iflas idaresidir.

Alacaklılar toplanmasının hukuku durumu; İflas alacaklılarının, iflas masasının idare ve tasfiyesi için gerekli kararları vermek amacıyla yaptıkları toplantıya alacaklılar toplanması denir. Alacaklılar toplanması, iflas alacaklılarının ortak iradelerinin teşkiline yarayan özel bir iflas organıdır. Alacaklılar toplanması, müflisin veya alacaklıların temsilcisi değildir. alacaklılar toplanması, iflas tasfiyesinin yönünü ve esaslarını tespit eder, en yetkili iflas organıdır. Alacaklılar toplanmasının kararları, yalnız toplantıya katılan alacaklılar için değil, bütün iflas alacaklıları için bağlayıcıdır.

İflasta 2 çeşit alacaklılar toplanması vardır;

1) 1.alacaklılar toplanması,
2) 2.alacaklılar toplanması

BİRİNCİ ALACAKLILAR TOPLANMASI

Adi tasfiye ilanı ile, alacaklılar 10 gün içinde 1.alacaklılar toplantısına çağırılmaktadır. Alacaklılar, adi tasfiye ilanında bildirilen yer, gün ve saatte toplanırlar ki, buna 1.alacaklılar toplanması denir. 1.alacaklılar toplantısına, iflas müdürü veya yardımcılarından biri başkanlık eder. Toplantıya başkanlık eden iflas müdürü, alacaklı oldukları kişilerden 1 veya 2 alacaklı veya temsilcileriyle birlikte bir büro teşkil eder.

İflas bürosunun kararı, sadece 1.alacaklılar toplantısına katılma yetkisi ile ilgili olup, iflas idaresinin alacakları inceleme yetkisini etkilemez.

Toplanma yeter sayısı; Kendileri veya mümessilleri bulunan alacaklıların, bilinen alacaklar tutarının en az dörtte birini temsil etmesi halinde toplantı yeter sayısı hasıl olur.

Karar yeter sayısı; 1. Alacaklılar toplantısında, kararlar alacak tutarı çoğunluğu ile alınır.

Toplantıya başkanlık eden iflas müdürü, toplantının başında, alacaklılara, müflisin tutulan defteri, masaya giren malları, bunların tahmin edilen değeri, mallar hakkında alınan muhafaza tedbirleri, şimdiye kadar kendini yazdıran alacaklıların durumuna göre masanın pasifi hakkında açıklama yapar. Toplantıda yapılan işler ve alınan kararlar hakkında bir tutanak düzenlenir.

1.alacaklılar toplanmasının en önemli görevi, iflas idaresi üye adaylarını seçmektir. 1.alacaklılar toplanmasının diğer görevleri, md 224'de yazılıdır.

1.alacaklılar toplantısında müflisin bütün alacaklıları henüz kesin olarak belli olmadığından, bu toplantıda ancak beklemeye tahammülü olmayan acele işler hakkında karar verilmeli; diğer işler 2.alacaklılar toplantısına bırakılmalıdır.

Alacaklılar toplanmasının kararlarına karşı, her alacaklı, 1.alacaklıları toplantısından itibaren 7 gün içinde, icra mahk'nde şikayet yoluna başvurabilir.

1.alacaklılar toplantısı toplantı yeter sayının sağlanamaması nedeniyle yapılamazsa veya karar yeter sayısı oluşmazsa, durum bir tutanak ile tespit edilir. Bu halde, iflas dairesi, 2.alacaklılar toplantısına kadar, iflas idaresinin görevlerini yapar; yani iflas masasını idare eder ve gerekli tasfiye işlemlerine başlar.

İFLAS DAİRESİ

1.alacaklıalr toplanmasının en önemli görevinin, iflas idaresi üye adaylarını seçmektir. İflas idaresi, 3 kişiden oluşur; iflas idaresi üyelerini icra mahk'si seçer. İflas idaresi üyelerinin, bu konuda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmaları gerekir. iflas idaresi üyelerinin alacaklılardan olması şart değildir; iflas idaresine alacaklılar seçilebilecekleri gibi, 3.kişiler de

seçilebilir. İflas idaresi seçilince, iflasın tasfiyesi, iflas dairesi tarafından, iflas idaresine havale olunur.

İflas idaresi, müflisin veya alacaklıların temsilcisi değildir. iflas idaresi iflas masasının yasal temsilcisidir. Yani, iflas masasının bir organıdır.

İflas idaresi iflas masasının yasal temsilcisi olduğundan, iflas masası ile ilgili davalar iflas idaresi tarafından açılır. İflastan önce müflis tarafından açılmış olan davalara, iflas idaresi tarafından devam edilir. Bu davaları takip yetkisi yalnız iflas masasının yasal temsilcisi olan, iflas idaresine aittir.

1) İflas idaresi, yaptığı bütün işlemler ve kendisine yapılan talepler ve beyanlar hakkında, bir tutanak düzenlemek zorundadır.
2) İflas idaresine yapılacak her türlü nakdi ödeme, adalet bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda iflas idaresi adına açılan hesaba yapılır,
3) İflas idaresi üyeleri, kendileri ile akit yapamazlar,
4) İflas idaresi, yaptığı işlemlerden dolayı, her daire ve makam ile doğrudan doğruya yazışma yapabilir,
5) İflas idaresi, iflas masasına kabul edilen alacaklılara, talepleri halinde iflas tasfiyesinin seyri ile müteakip işlemlerin planı ve takvimi hakkında bilgi vermekle yükümlüdür.
6) İflas idaresinin işlemlerine karşı, icra mahk'ne şikayet yoluna başvurulabilir. Müflis de, iflas idaresinin işlemlerine karşı şikayet yoluna başvurabilir.

İflas idaresi üyeleri, kusurlarından ileri gelen zarardan sorumludurlar. Bu davalara, adliye mahk'nde bakılır. İflas idaresine, Adalet bakanlığınca hazırlanan ücret tarifesine göre ücret ödenir.

İflas idaresi seçilince, iflas masasının tasfiyesi işleri, iflas dairesi tarafından, iflas idaresince havale olunur. İflas idaresi, iflas dairesinin denetimi altındadır. İflas dairesi, bu denetim görevini;

- İflas dairesi, alacaklılar toplanmasının kararlarına, alacaklıların menfaatine uygun görmediği bütün tedbirlere ve özellikle iflas idaresi tarafından kabule dilen alacaklar ile istihkak iddialarının kabulüne ilişkin olan kararların kanuna ve hadiseye uygun görmediklerine karşı, 7 gün içinde icra mahk'ne başvurarak itiraz eder.
- İcra mahk'si, iflas idaresi üzerinde gözetim yetkisine sahip olup, gerektiğinde iflas idaresi üyelerinin görevine son verebilir. İcra mahk'si, görevine son verilen iflas idaresi üyesinin yerine, önceki adaylar arasından, yenisini seçer.
- İflas idaresinin görevi, iflas dairesinin denetimi ve icra mahk'nin gözetimi altında, iflas masasını tasfiye etmektir. Masanın tasfiyesi, dolayısıyla iflas idaresinin görevleri, iflasın kapanmasına kadar devam eder.
- İflas idaresi, tasfiyeyi yaparken, iflas masasının menfaatlerini gözetmek zorundadır. Aksi halde, iflas müdürü, iflas idaresinin kararlarına karşı icra mahk'ne şikayet yoluna başvurabileceği gibi, icra mahk'nden, iflas idaresi üyelerinin değiştirilmesini de isteyebilir.

İflas idaresi, masa ile ilgili davaları takip eder. İflas idaresinin bu safhadaki görevleri başlıca 2 amaca yönelmiştir;

1) Masanın teşkili safhasında defteri tutulan ve muhafaza altına alınan masa mallarını muhafaza etmeye devam etmek ve masa mallarını çoğaltmak. Buda şu şekillerde olur;
   a) Deftere geçirilmemiş başka masa malları bulunup bulunmadığını araştırmak,
   b) 1.alacaklılar toplanması müflisin sanat ve ticaretinin devamına ve işyerlerinin açılmasına karar vermiş ise, bunu devamlı olarak denetleyerek, bundan masa menfaatine en uygun olan verimliliği sağlamak,
   c) 1.alacaklılar toplanmasının karar verdiği acele satışları yapmak,
   d) Masa mallarının muhafazasını ve müflisin işletmesinin verimliliğini sağlamak için gerekli olan sözl'leri yapmak; müflisin iflastan önce yapmış olduğu sözl'lere girmek,
   e) 3.kişilerin istihkak iddiaları hakkında karar vermek.
2) İflas idaresi, iflas masasının pasifini tespit etmek. İflas idaresi, 2.alacaklılar toplanmasını toplantıya çağırır, masa mallarını satar ve elde ettiği paraları alacaklılara paylaştırdıktan sonra, ticaret mahk'nden iflasın kapanmasına karar verilmesini ister.

<u>İFLASTA İSTİHKAK DAVALARI</u>

İflasta da bir malın müflise veya 3.kişiye ait olup olmadığı konusunda uyuşmazlık çıkabilir. Bu uyuşmazlıklar, istihkak davası ile çözülür.

MALIN İFLAS MASASINDA OLMASI HALİNDE İSTİHKAK DAVASI

Müflisin elinde bulunan bütün mallar, masa mallarının defteri tutulurken deftere yazılır. Bu mallardan 3.kişilerin mülki olarak gösterilen veya 3.kişiler tarafından mülkiyeti iddia olunan mallar deftere yazılırken, bunlar üzerindeki istihkak iddiası da deftere şerh verilir.

Taşınmaz üzerindeki istihkak iddialarında, taşınmazın kimin elinde bulunduğu, tapu sicilindeki kayda göre belirlenir. Çünkü, mülkiyet karinesi tapu sicilinde kayıtlı olan lehinedir.

İstihkak iddiasının konusu, iflas açıldığı anda müflisin elinde bulunan ve fakat mülkiyeti müflise ait olmayan malların, iflas masasından çıkarılmasıdır. Bu istihkak iddiasının doğru olup olmadığını incelemek, yani 3.kişiler tarafından istihkak iddia edilen malların, onlara verilip verilemeyeceğini kararlaştırmak yetkisi, iflas idaresine aittir.

İstihkak iddiasının konusu iflas açıldığı anda müflisin elinde bulunan ve fakat mülkiyeti müflise ait olmayan malların, iflas masasından çıkarılmasıdır. Bu istihkak iddiasının doğru olup olmadığını incelemek, yani 3.kişiler tarafından istihkak iddia edilen malların, onlara verilip verilemeyeceğini kararlaştırmak yetkisi, iflas idaresine aittir.

İflas idaresi, bir mal hakkındaki istihkak iddiasını kabul ederse, malı hemen istihkak iddiasında bulunan 3.kişiye teslim etmemeli, bilakis 2.alacaklılar toplantısına kadar malı elinde tutmalıdır. Çünkü, 2.alacaklılar toplanması, istihkak iddiasının kabulü hakkındaki iflas idaresi kararını doğru bulmayarak değiştirebilir ve iflas idaresine bu istihkak iddiasını reddetmesini emredebilir.

İflas idaresi, 3.kişinin istihkak iddiasını reddederse, 3.kişiye, icra mahk'nde istihkak davası açması için 7 günlük süre verir ve bunu 3.kişiye tebliğ eder. 3.kişi, bu tebliğ tarihinden itibaren 7 günlük süre içinde istihkak davası açmazsa, masaya karşı istihkak iddiasından vazgeçmiş sayılır.

3.kişi, istihkak iddiasının haklı olduğu kanısında ide, iflas idaresinin verdiği 7 gün içinde bir istihkak davası açar. Bu dava icra mahk'nde açılır. Davacı istihkak iddiasında bulunan 3.kişi, davalı ise iflas masası, yani masanın yasal temsilcisi olan iflas idaresidir.

İcra mahk'si istihkak davasını reddederse, yani iflas idaresi davayı kazanırsa, malın müflise, dolayısıyla masaya ait olduğu icra mahk'si kararı ile tespit edilmiş olur.

3.kişi istihkak davasını kazanırsa, iflas idaresi, malı masadan çıkararak 3.kişiye teslim eder. İflas idaresi, 3.kişinin istihkak iddia ettiği malı satmış ise, davayı kazanan 3.kişi, malın bedelini iflas masasından alır.

MALIN 3.KİŞİNİN ELİNDE OLMASI HALİNDE İSTİHKAK DAVASI

3.kişinin elinde olan ve 3.kişi tarafından mülkiyeti kendisine ait olduğu bildirilen bir malın, müflise, dolayısıyla iflas masasına ait olduğu iddia edilirse, mal 3.kişi elinde olduğu için, mülkiyet karinesi 3.kişi lehinedir.

Mülkiyeti müflise ait olduğu iddia edilen mal da iflas masasını mallarının tutulan defterine yazılır. Fakat, mal 3.kişinin elinden alınamaz. Malın 3.kişiden alınıp iflas masasında satılabilmesi için, iflas idaresinin, 3.kişiye karşı istihkak davası açması gerekir.

İflas idaresinin 3.kişi elindeki malın masaya verilmesi için 3.kişiye karşı açacağı dava, normal bir istihkak davası olup, md 228/2'deki süreye bağlı değildir. bu istihkak davası, asliye hukuk mahk'nde açılır. Bu istihkak davası, tarafları iflas idaresi ve 3.kişi olan yetki, görev ve yargılama usulü bakımından tamamen HMK'ndaki genel hükümlere tabi olan bir hukuk davasıdır.

İflas idaresi davayı kazanırsa, mal masaya alınır ve satılır. Davayı davalı 3.kişi kazanırsa, malın 3.kişiye ait olduğu tespit edilmiş olur.

MASA ALACAKLARININ TAHSİLİ ve ACELE SATIŞLAR

MASA ALACAKLARININ TAHSİLİ

İflas idaresi, masanın vadesi gelmiş olan alacaklarını tahsil eder. Müflisin bu şekilde tespit edilen alacaklarından, vadesi gelen iflas idaresi tarafından tahsil edilir. Müflisin bazı borçluları, vadesi geldiği halde borçlarını ödemezlerse, bunlara karşı icra veya iflas takibi yapmak veya dava açmak gerekir. bu icra veya iflas takiplerini yapmak ve davaları açmak da, iflas idaresine düşen bir görevdir.

ACELE SATIŞ

İflasta masa malları, kural olarak 2.alacaklılar toplantısından sonra satılır. Fakat, bazı hallerde satış için 2.alacaklılar toplantısına kadar beklemek masanın zararına olur. İşte, bu acele hallerde, iflas idaresi daha önce de satış yapabilir. Kıymeti düşecek veya muhafazası masraflı olacak mallar, zaman geçirilmeden iflas idaresi tarafından satılır. Borsa ve piyasada fiyatı bulunan hisse senetleri ve diğer mallar derhal satılabilir.

ALACAKLARIN İNCELENMESİ

Adi tasfiye ilanı ile, müflisten alacaklı olanlara ve müflisin elindeki mallar üzerinde istihkak iddiasında bulunanlara, alacaklarını ve istihkak iddialarını yazdırmaları için 1 aylık süre verilmişti. Bu 1 aylık süre bitince, iflas idaresi, masaya yazdırılan alacakların ve istihkak iddialarının doğru olup olmadığını incelemeye başlar. İflas idaresinin bu incelemesini, alacakların yazdırılması için verilen bir aylık süre geçtikten sonra ve iflas idaresinin seçilmesinden itibaren en geç 2 ay içinde yapıp, bitirmesi ve sıra cetvelini iflas dairesine bırakması gerekir.

İflas idaresi, masaya yazdırılan her iflas alacağı hakkında ayrı ayrı inceleme yapar. İflas idaresi, masaya yazdırılan alacağın mevcut olup olmadığını, mevcut ise ne oranda mevcut olduğunu, alacağı yazdıran kişinin o alacağın gerçek alacaklısı olup olmadığını ve alacağın imtiyazlı olup olmadığını, imtiyazlı ise sırasının ne olduğunu araştırır ve tespit eder.

İflas idaresi, masaya yazdırılan istihkak iddiaları hakkında da inceleme yapar. İstihkak iddiasının konusu sınırlı ayni hak ise, bu ayni hak iddialarının incelenmesi; iflas idaresi, bu ayni hakların kabul veya reddi hakkında bir karar verir ve durumu sıra cetveline geçirir. Sınırlı ayni hak iddiası kabul edilmeyenler, sıra cetveline karşı itiraz yoluna başvurabilirler.

Sıra cetveline itiraz edenler, sıra cetvelinin ilanından itibaren 15 gün içinde iflasa karar verilen yerdeki ticaret mahk'ne dava amaya mecburdurlar.

İflas idaresi, kural olarak, iflas masasına yazdırılmış olan alacaklar ve istihkak iddiaları hakkında inceleme yapabilir. Bu kuralın önemli bir istisnası vardır; Tapu sicilinde yazılı olan alacaklar, kayıt için başvurulmamış olsa bile, işleyen faizi ile birlikte kabul edilirler. Buna göre, tapu sicilinde ipotekle temin edilmiş gözüken alacaklar, kayıt için

başvurulmamış olsa bile, işleyen faizi ile birlikte kabul edilirler.

Masanın borçlarını en iyi bilen müflis olduğu için, iflas idaresi, her alacak ve istihkak iddiası hakkında ne diyeceğini müflise sormak zorundadır. Müflis, bu soruya cevap vermek ve iddia edilen her alacak ve istihkak iddiasını kabul edip etmediğini açıkça bildirmek zorundadır.

İflas idaresi, her alacak ve istihkak iddiası hakkında açık bir şekilde kabul veya ret kararı verir ve bunu sıra cetvelinde gösterir. İflas idaresinin bu kabul veya ret kararına karşı, ilgililer sıra cetveline itiraz davası açabilirler.

İflas idaresi, iflastan önce takip konusu yapılmış olan bu alacaklar hakkında da, inceleme yapar ve kabul veya ret kararı verir.

İflas idaresi iflastan önce dava konusu yapılmış olan alacaklar hakkında, incelemeye yaparak, kabul veya ret kararı veremez. İflas idaresi, iflastan önce dava konusu yapılmış olan bu alacakları, davalı çekişmeli alacak olarak, sıra cetveline geçirmekle yetinir.

SIRA CETVELİ

Masaya yazdırılan veya kendiliğinden gözetilen her alacak ve istihkak iddiasının iflas idaresince kabul edilen miktarı ve sırası, sıra cetvelinde gösterilir. İflas idaresinin reddettiği alacak ve istihkak iddiaları da, sıra cetvelinde gösterilir. Sıra cetveli ile, masanın pasifi tespit edilir.

SIRA CETVELİNİN DÜZENLENMESİ

→Alacakların kaydı için muayyen müracaat müddeti geçtikten sonra ve iflas idaresinin seçilmesinden itibaren en geç 2 ay içinde iflas idaresi tarafından alacaklıların sırasını gösteren bir cetvel ve iflas dairesine bırakılır.

İflas idaresinin icra mahk'ne başvurması halinde icra mahk'si 1 defaya mahsus olmak üzere bu süreyi en çok 2 ay daha uzatılabilir.

Süresi içinde sıra cetvelinin verilmemesi halinde, iflas dairesinin durumu icra mahk'ne intikal ettirmesi üzerine, iflas idaresi üyelerinin görevine son verilir ve geçen hizmetleri için kendilerine bir ücret tahakkuk ettirilmez. İcra mahk'si, ayrıca bu üyelerin 1 yıldan az olmamak ve 3 yılı geçmemek kaydıyla herhangi bir iflas idaresinde görev almalarını yasaklayabilir; bu karar kesindir.

→Sıra cetvelinin, iflas masasına yazdırılan ve yazdırılmamış olup da tapu sicilinde yazılı olan bütün alacaklar hakkında, açık bir şekilde bilgi vermesi gerekir. iflas idaresinin kabul ettiği bütün iflas alacakları, miktar ve sıraları ile birlikte sıra cetvelinde gösterilir.

İflas alacakları, iflasın açıldığı tarihe kadar işlemiş olan faizleri ile birlikte sıra cetvelinde gösterilir; iflasın açılmasından sonra işleyen faizler, sıra cetvelinde gösterilmez.

Sıra cetvelinde, iflas alacaklarından başka, iflas idaresi tarafından kabul edilen, rehin, intifa ve irtifak hakları gibi sınırlı ayni hak iddiaları da gösterilir.

İflas idaresi tarafından kabul edilmeyen, yani reddedilen alacaklar ve sınırlı ayni hak iddiaları da, ret sebepleri ile birlikte sıra cetvelinde gösterilir. Sıra cetveline, müflisin borçları, yani iflas alacakları geçirilir.

Masa alacaklarının 1 ay içinde bildirilmesi şart olmadığı gibi, iflas idaresinin bunlar hakkında verdiği kabul veya ret kararının sıra cetvelinde gösterilmesine de gerek yoktur. Masa alacaklıları, alacaklarını paraların paylaştırılmasına kadar iflas idaresinden isteyebilirler ve iflas idaresi bir masa alacaklısının talebini reddederse, masa alacaklısı, masaya karşı alacak davası açabilir.

Hacizde, sıra cetveli, sadece satış tutarının bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemeye yetmemesi halinde düzenlendiği halde, iflasta, bir sıra cetveli düzenlenir.

→İflas idaresi, düzenlediği sıra cetvelini iflas dairesine verir. İflas idaresinin, sıra cetveli ile birlikte, sıra cetveli ile ilgili bütün belgeleri de iflas dairesine vermesi gerekir.

İflas idaresi, sıra cetvelinin iflas dairesine verildiğini ve orada alacaklıların ve sınırlı ayni hak iddiası sahiplerinin incelemesine hazır olduğunu ilan eder. İflas idaresi, iddiaları tamamen veya kısmen reddedilen alacaklılara ve sınırlı ayni hak iddiası sahiplerine ve istedikleri sıraya kabul edilmeyen alacaklılara, durumu doğrudan doğruya yazılı olarak bildirir.

SIRA CETVELİNE KARŞI BAŞVURU YOLLARI

İflas idaresi, sıra cetveli ile, müflisten alacaklı olduğunu iddia edenlerin bu iddialarına, kabul veya ret şeklinde cevap vermektedir. Bu cevabı yani sıra cetvelini doğru bulmayan ilgililer, iflas idaresinin düzenlemiş olduğu sıra cetveline karşı 2 yola başvurabilirler;

1) Şikayet yolu,
2) İtiraz yolu

ŞİKAYET YOLU

İflas idaresinin sıra cetvelini düzenlerken uyması gereken iflas hukuku kurallarına aykırı hareket ettiği veya yaptığı bir işlemin hadiseye uygun olmadığı iddia edilirse, bu halde, sıra cetveline karşı icra mahk'nde şikayet yoluna başvurulur.

Şikayet sebeplerinden en önemlisi, bir alacaklının kendisine verilen sıraya itiraz etmesidir. Buna göre, alacağı sıra cetveline kabul edilen bir alacaklı, alacağının esas ve miktarına değil de, yalnız alacağına verilen sıraya itiraz ediyorsa, bunu şikayet yolu ile icra mahk'ne bildirir.

Diğer şikayet sebepleri;

- Sıra cetvelinin açık olmaması,
- Sıra cetvelinin ilan edilmemiş olması,
- Masaya yazdırılmış olan bir alacağın unutulmuş olması,

- Masa alacaklarının da sıra cetvelinde gösterilmiş olması,
- Reddedilen bir alacağın neden dolayı reddedildiğinin

Sıra cetveline karşı şikayet yoluna, bütün alacaklılar, istihkak iddiası sahipleri ve müflis başvurabilir. Şikayet süresi, 7 gündür. Bu süre, sıra cetvelinin ilanından itibaren işlemeye başlar.

İcra mahk'si, şikayet üzerine sıra cetvelinin değiştirilmesine karar verirse, sıra cetvelinin değişik şeklinin iflas dairesine verilmesi ve yeniden ilan yapılması gerekir. bu şekilde değiştirilen sıra cetveline karşı, tekrar şikayet ve itiraz yollarına başvurulabilir.

SIRA CETVELİNE İTİRAZ DAVASI

Bir alacaklı, kendi sırasına veya iflas hukuku kurallarının yanlış uygulandığına değil, kendi alacağı hakkında verilen kararının esasına veya bir başka alacaklının alacağına veya onun sırasına itiraz ediyorsa, başvuracağı, yol, sıra cetveline itiraz davası yoludur. Burada, iflas idaresinin, alacaklar ve istihkak iddiaları hakkında vermiş olduğu kararlara, maddi hukuk bakımından itiraz edilmektedir. Sıra cetveline itiraz davasını, iflas alacaklıları açabilir.

Yetkili ve görevli mahk; İflasa karar verilen yerdeki ticaret mahk'dir. Sıra cetveline itiraz davası açma süresi, 15 gündür. Bu süre, sıra cetvelinin ilanından itibaren işlemeye başlar. Basit yargılama usulüne göre inceleme yapılır.

İflas masasına karşı açılan sıra cetveline itiraz davası; Alacağı iflas idaresi tarafından tamamen veya kısmen reddedilen ve bu reddin haksız olduğunu iddia eden alacaklı, iflas masasına karşı sıra cetveline itiraz davası açabilir. Bu davada, davacı alacaklı, alacağının varlığını ispat etmek zorundadır; yani, ispat yükü, davacı alacaklıya düşer.

Davacı alacaklı sıra cetveline itiraz davasını kazanırsa, iflas idaresi, sıra cetvelini mahk kararına göre düzeltir. Bu sıra cetvelinin tekrar iflas dairesine verilmesine ve ilan edilmesine gerek yoktur.

Bir alacaklı, başka bir alacaklının alacağına veya ona verilen sıraya itiraz ediyorsa, o alacaklıya karşı, sıra cetveline itiraz davası açabilir. Bu 2.çeşit sıra cetveline itiraz davasında davalı, alacağına veya sırasına itiraz edilen alacaklıdır.

Davacı alacaklı, bu davada, davalının sıra cetveline kabul edilmiş olan alacağına itiraz edebilir; yani, davalının alacağının, tamamen veya kısmen mevcut olmadığını bildirerek, sıra cetvelinden çıkarılmasını veya indirilmesini talep edebilir. Bu davada, davalı alacaklı, alacağının varlığını ispat etmek zorundadır; yani, ispat yükü, davalı alacaklıya düşer.

Davacı alacaklı, bu davada yalnız, davalıya verilen sıraya da itiraz edebilir. Davacı alacaklı, davalı alacaklıya verilen sıraya itiraz edebileceği gibi, rehinli alacaklı olarak sıra cetveline yazılmış olan davalı alacaklının rehin hakkına da itiraz edebilir; yani, davalının, alacağının rehinli olmadığını, bu nedenle adi alacak olarak sıra cetveline yazılması gerektiğini de ileri sürebilir.

Sıra cetveline itiraz davasının sonuçlanması; Davası alacaklı iflas idaresine karşı açtığı sıra cetveline itiraz davasını kazanırsa, iflas idaresi, sıra cetvelini mahk kararına göre düzeltir.

Davacı alacaklı bir alacaklıya karşı açtığı sıra cetveline itiraz kayıt terkini davasını kazanırsa, davayı kaybeden davalı alacaklıya sıra cetveli gereğince ödenmesi gereken pay ile, sıraya bakılmaksızın yargılama giderleri de dahil olmak üzere davası alacaklının alacağı ödenir. Geriye para artarsa, bu para davalı alacaklıya değil diğer alacaklılara sıra cetveline göre dağıtılır.

SIRA CETVELİNİN KESİNLEŞMESİ

Sıra cetveline karşı süresi içinde şikayet ve itiraz yoluna başvurulmaz veya başvurulur da şikâyetler ve itiraz davaları reddedilirse, sıra cetveli kesinleşir. Sıra cetveline karşı yapılan şikayet kabul edilirse, sıra cetveli, buna göre yeniden düzenlenir, yeniden ilan edilir ve bu ilan üzerine süresi içinde şikayet ve itiraz yoluna başvurulmazsa, sıra cetveli kesinleşir.

Buna karşılık, sıra cetveline itiraz davası kazanılınca, sıra cetveli dava sonucuna göre düzeltilir; fakat, sıra cetvelinin yeniden ilan edilmesine gerek yoktur. Şu halde, sıra cetveline itiraz davasının kazanılması ile de, sıra cetveli kesinleşmiş olur. Bu şekilde kesinleşen sıra cetveline dayanarak, pay cetveli düzenlenir.

ALACAKLARIN GEÇ BİLDİRİLMESİ

İflas idaresi, sıra cetvelini düzenlerken, o ana kadar masaya yazdırılmış olan alacakları inceler ve sıra cetvelinde bu alacaklar hakkında karar verir. Bu şekilde düzenlenen ve iflas dairesine verilen sıra cetvelinden sonrada, iflas kapanıncaya kadar, masaya iflas alacağı yazdırılması mümkündür.

Buna göre, 1 aylık yazdırma süresi içinde alacağını herhangi bir nedenle masaya yazdırmamış olan iflas alacaklıları, iflas kapanıncaya kadar, iflas idaresine başvurarak alacaklarını masaya yazdırabilirler;

1)İflas idaresi, kendisine geç bildirilen alacak hakkında da, inceleme yapar. Bu incelemesi sonucunda, iflas idaresi, geç bildirilen alacağın kabulüne karar verirse, o alacağı sıra cetveline geçirir; yani, sadece o alacak bakımından, sıra cetvelini düzeltir. Bunun üzerine, iflas idaresi, düzeltilmiş sıra cetvelini iflas dairesine verir ve bunu ilan eder.

Daha önce sıra cetveline kabul edilmiş olan diğer alacaklılar, geç başvuran alacaklının sıra cetveline kabul edilen alacağına veya ona verilen sıraya itiraz etmek isterlerse, düzeltilmiş sıra cetvelinin ilanından itibaren 15 gün içinde, geç başvuran alacaklıya karşı sıra cetveline itiraz davası açabilirler.

Buna karşılık, geç başvuran alacaklı, daha önce sıra cetveline kabul edilmiş olan alacaklılara karşı, onların alacakları veya sıraları ile ilgili olarak, sıra cetveline itiraz davası açamaz.

2)İflas idaresi, geç başvuran alacaklının alacağının kısmen reddine karar vermişse, geç başvuran alacaklı, bu kısmi ret kararından dolayı, düzeltilmiş sıra cetvelinin ilanından itibaren 15 gün içinde, iflas masasına karşı, sıra cetveline itiraz davası açabilir.

3)İflas idaresi, geç başvuran alacaklının alacağının tamamen reddine karar verirse, o zaman, sıra cetvelini düzeltmeye, iflas dairesine vermeye ve bunu ilan etmeye gerek yotkur. İflas idaresi, geç başvuran alacaklıya alacağının tamamen reddedildiğini bildirir. bunun üzerine, alacağı tamamen reddedilen alacaklı, durumun kendisine tebliğinden itibaren 15 gün içinde, iflas idaresine karşı, sıra cetveline itiraz davası açabilir.

4)Geç başvuran alacaklı, daha önceki alacaklılar toplanması kararları ve kesinleşmiş işlemlerle bağlıdır; bunlara itiraz edemez. Daha önce düzenlenmiş olan sıra cetveline karşı şikayet ve itiraz süreler geçmiş ise, geç başvuran alacaklı, o sıra cetveline karşı şikayet veya itiraz davası yoluna başvuramaz.

5)Alacakların geç bildirilmesi, iflas tasfiyesinin sonuçlanmasını geciktirir. Bu nedenle, bir taraftan iflasın kapanmasına kadar iflas masasına alacak yazdırılmasına müsaade ederken diğer taraftan da, bunu bazı müeyyidelere tabi tutmuştur.

1) İflas idaresi tarafından alacağı tamamen veya kısmen kabul edilmiş olan geç başvuran alacaklı, başvurusundan önce kararlaştırılmış, yapılmış olan geçici ve kesin dağıtmaya iştirak edemez.
2) Geç başvurmadan ileri gelen giderler, geç başvuran alacaklıya aittir; yani, bu giderlerden geç başvuran alacaklı sorumludur. İflas idaresi, geç başvuran alacaklıyı bu giderleri peşin vermeye zorlayabilir.

İKİNCİ ALACAKLILAR TOPLANMASI

İflas idaresi, alacakların incelemesini bitirerek, düzenlediği sıra cetvelini iflas dairesine bırakır ve sıra cetvelini ilan eder. İflas idaresi alacaklıları, 2.alacaklılar toplantısına davet eder. Uygulamada, sıra cetvelinin ilanı ile 2.alacaklılar toplantısına davet ilanı birlikte yapılmaktadır. 2.alacaklılar toplantısının yapılabilmesi için, sıra cetvelinin kesinleşmiş olması şart değildir.

2.alacaklılar toplantısına, alacakları iflas idaresi tarafından tamamen veya kısmen kabul edilmiş olan iflas alacaklıları davet edilir.

2.alacaklılar toplantısına davet ilanı, toplantı gününden en az 20 gün önce yapılır; bu ilanın birer sureti toplantıya katılacak alacaklılara gönderilir. 2.alacaklılar toplantısına da, iflas müdürü veya yardımcısı başkanlık eder.

Toplantının başında, iflas idaresi, tasfiyenin yürütülmesi ve alacaklarla borçların durumu hakkında, alacaklılar toplantısına ayrıntılı bir rapor verir. Yani iflas idaresi, tasfiyenin yapılışı, masanın aktifi ve pasifi, varsa istihkak iddiaları ve davalar hakkında alacaklılara bilgi verir. Alacaklılar, iflas idaresine dilediği soruları sorabilir ve ondan açıklama yapmasını isteyebilir.

2.alacaklılar toplantısına davet edilen alacaklıların alacakları iflas idaresi tarafından incelenmiş ve sıra cetveline kabul edilmiş olduğu için, bu toplantıya gerçek alacaklılar katılmaktadır. Bu nedenle, 2.alacaklılar toplanmasının yetkileri, 1.alacaklılar toplantısından daha geniştir.

2.alacaklılar toplanması, iflas idaresinin verdiği raporu ve yaptığı açıklamayı dinledikten sonra, iflas idaresini görevinde bırakmak isteyip istemediği hakkında bir karar verir. 2.alacaklılar toplanması, masanın menfaati için gerekli gördüğü, diğer bütün hususlar hakkında da karar verir.

2.alacaklılar toplanmasının hangi hususlarda karar vereceği, kanunda kısmen belirtilmiştir. 2.alacaklılar toplanmasının kararlarına karşı, hukuki yararı olan ilgililer yani alacaklılar, istihkak iddiası sahipleri ve müflis, icra mahk'nde şikayet yoluna başvurabilirler. İflas müdürü de, alacaklılar toplanması kararlarına karşı 7 gün içinde itiraz edebilir.

2.alacaklılar toplantısı çoğunluk sağlanamaması nedeniyle yapılamazsa veya karar nisabı oluşmazsa durum tutanak ile tespit edilir. Bu halde, iflas idaresi, iflas kapanıncaya kadar işe devam eder.

PARAYA ÇEVİRME

İflas masasına giren mallar paraya çevrilir; elde edilen para alacaklılara paylaştırılır. İflas masasındaki mallar; iflas idaresi tarafından satılır.

Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün halinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar, bir bütün olarak paraya çevrilir. İflas idaresi üyelerinin, satışı hep birlikte yapmaları gerekir.

İflas satış, kural olarak ikinci alacaklılar toplantısından sonra yapılır; satış için sıra cetvelinin kesinleşmesini beklemeye gerek yoktur. Fakat, daha önce bazı acele satışlar yapılabilir. Müflisin rehinli malları da, ikinci alacaklılar toplantısından önce satılabilir. Fabrikalar, imalathaneler ve bunlara benzer üretime yönelik yerlerde, iflas idaresince derhal satılır.

İflas satışı yapabilmek için alacaklıların bir satış talebinde bulunmasına gerek yoktur. İflas idaresi, ikinci alacaklılar toplantısından sonra kendiliğinden iflas masasına giren malların satışı için gerekli hazırlıklara başlar ve bu malları satar.

İflas masasına giren malların hangi usul ile satılacağı, ikinci alacaklılar toplanması tarafından kararlaştırılır. İflastaki, normal satış usulü de, açık artırma ile satıştır. İkinci alacaklılar toplanması aksine bir karar vermemişse, masa malları açık arttırma yolu ile satılır. Fakat, ikinci alacaklılar

toplanması, masaya ait bazı malların, malların, pazarlık suretiyle satılmasına karar verebilir.

SATIŞIN YAPILMASI

Pazarlıkla satış

iflas masasına giren bazı malların pazarlıkla satılmasına, ikinci alacaklılar toplanmasına karar verir. Acele hallerde, pazarlıkla satışa, birinci alacaklılar toplanması da karar verebilir.

Hacizdeki pazarlıkla satış ile iflastaki pazarlıkla satış arasında bazı farklar vardır:

(1) Hacizde, sadece taşınır mallar pazarlıkla satılabilir; taşınmaz mallar ise mutlaka açık arttırma yolu ile satılır. Buna karşılık, iflasta, taşınmaz mallar da pazarlıkla satılabilir.

(2) Hacizde hangi malların pazarlıkla satılabileceği, kanunda tahdidi olarak sayılmıştır; buna karşılık, iflasta hangi taşınır malların pazarlıkla satılacağı, ikinci alacaklılar toplanmasının takdirine bırakılmıştır.

Üzerinde rehin hakkı bulunan eşya, ancak rehin sahibi alacaklıların da muvafakati halinde pazarlık suretiyle satılabilir. Pazarlıklı satış, iflas idaresi tarafından yapılır.

Pazarlıkla satış, normal satış sözleşmesi hükümlerine tabidir. İflastaki pazarlıkla satış da peşin para karşılığında yapılır; yani, satış bedeli peşin ödenir. Yalnız iflas idaresi, satış bedelinin ödenmesi için alıcıya taşınırlarda yedi günü, taşınmazlarda yirmi günü geçmemek üzere bir süre verebilmeli, fakat satış bedeli ödenmedikçe, taşınır mal alıcıya teslim edilmemeli, taşınmaz mal ise tapuya tescil edilmemelidir.

Açık Arttırma Yolu İle Satış

İkinci alacaklılar toplanması aksine bir karar vermemişse masa malları açık arttırma yolu ile satılır.

Açık arttırma yolu ile satış da, iflas idaresi tarafından yapılır.

Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün halinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar bir bütün olarak paraya çevrilir.

1)Taşınır malların açık artırma ile satış, hacizdeki hükümlere göre yapılır.

2)Taşınmazların açık artırma ile satılması: Taşınmazların açık artırma yolu ile satışı da hacizdeki hükümlere göre yapılır. Buna göre: İflas idaresi, bir artırma şartnamesi hazırlar. Artırma şartnamesinde, taşınmazın üzerindeki ipotekler ve diğer mükellefiyetlerle birlikte satıldığı ve borçlunun bu taşınmaz ile temin edilmiş (müeccel/ vadesi gelmemiş) kişisel/şahsi borçlarının da alıcıya geçeceği açıklanır. İflas idaresi, artırmanın yapılacağı yer, gün ve saati, en az bir ay önce ilan eder. İpotek alacaklısına ilandan bir nüsha verilir ve kendisine tahmin edilen bedel bildirilir.

İhale ile de, satılan taşınmazın mülkiyeti alıcıya geçer. İflas idaresinin bir taşınmaz hakkında yapmış olduğu açık artırma ile satışın feshi istenebilir. Müflis de ihalenin feshini isteyebilir.

3)iflastaki açık artırma ile satışlarda, rüçhanlı alacakların karşılanması şartı.

Alacakların Paraya Çevrilmesi

Müflisin üçüncü kişilerdeki alacaklarının çekişmeli olup olmamasına göre bir ayrım yapmak gerekir:

Adi tasfiye ilanı üzerine veya iflas idaresinin sorması üzerine, müflise borçlu olduklarını kabul edip bildiren üçüncü kişilerdeki alacaklar çekişmesiz alacaklardır. İflas idaresi, bu çekişmesiz alacaklardan vadesi gelmiş olanları tahsil eder. Bir borçlu, vadesi gelmiş bir çekişmesiz borcunu vadesinde ödemezse, iflas idaresi, o borçluya karşı icra veya iflas takibi yapar veya alacak davası açar.

İflas idaresinin istemesine rağmen, müflisin borçlularına inkar etmiş oldukları alacaklar, çekişmeli alacaklardır. Bu çekişmeli alacakların tahsil edilebilmesi için, iflas idaresinin müflisin borçlularına karşı icra veya iflas takibi yapması veya alacak davası açması gerekir. iflas idaresinin çekişmeli alacaklar için takip veya dava yoluna gidip gitmemesine, ikinci alacaklar toplanması karar verir. İkinci alacaklılar toplanması, çekişmeli bir alacak için takip veya dava yoluna başvurulmamasına karar verirse, bu çekişmeli alacağı takip etmesi yetkisi, isteyen alacaklıya devredilir.

Çekişmeli hakları takip yetkisinin devri : çekişmeli bir alacak için takip yapma veya dava açma yetkisi iflas masasına aittir. Fakat, alacaklılar bir alacağın masa tarafından takip edilmesine gerek görmezse, o alacağı takip etme yetkisi, isteyen alacaklıya devredilir.

Çekişmeli alacağı takip etme yetkisini isteyen alacaklıya devir etme yetkisi, alacaklılara, yani ikinci alacaklılar toplanmasına aittir; iflas idaresinin böyle bir devir yetkisi yoktur. İkinci alacaklılar toplanması, masanın aktifi ile ilgili bir çekişmeli hakkı takip etmekten vazgeçilmesine veya masanın pasifi ile ilgili bir çekişmeli hakkın kabul edilmesine karar verir; fakat bu kararı kabul etmeyen bir alacaklı bu çekişmeli hakların takibi yetkisinin kendisine devredilmesini isterse, çekişmeli hakkı takip etme yetkisi o alacaklıya devredilir. Burada alacaklıya **devredilen,** çekişmeli hakkın kendisi değil **sadece o hakkın takibi yetkisidir**

İflas idaresi, bu şekilde bir çekişmeli hakkı devralan alacaklıya, çekişmeli hakkın takibi yetkisinin kendisine devredildiğine ve alacaklının bu hakla ilgili bütün işlemleri masa adına yapmaya yetkili olduğuna dair bir belge verir.

Çekişmeli bir hakkın takibi yetkisini bu şekilde devralan alacaklı, bu yetkiyi masa yerine ve fakat kendi adına kullanır; yani çekişmeli hakkı dava edebilir veya o hakla ilgili icra veya iflas takibi yapabilir.

Takip yetkisini devralan **alacaklı,** masanın aktifine ilişkin bir çekişmeli hak ile ilgili **davayı** veya takibi kazınırsa bu dava veya takip sonucunda iflas masasına girecek paradan, ilk

önce o alacaklının dava veya takip için yapmış olduğu giderler alacaklıyı ödenir; kalan paradan, çekişmeli hakkı devralmış olan alacaklının alacağı ödenir. Geriye para atarsa, o da iflas masasında kalır.

Devralan alacaklı takip ettiği davayı kaybederse bunun için yaptığı giderler için, iflas masasından hiçbir şey isteyemez; bu giderlere kendisi katlanır.

PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI

Paraya çevirme safhası bittikten ve satılan malların tahsil edildikten sonra, iflas masasına toplanmış olan paraların alacaklılara paylaştırılmasına geçilir. Yalnız, paraların alacaklılara paylaştırılabilmesi için sıra cetvelinin kesinleşmiş olması gerekir. Paylaştırmaya başlanabilmesi için, iflas idaresinin, ilk önce pay cetveli ile son hesabı yapması gerekir.

PAY CETVELİ VE SON HESAP

Satılan masa malların bedeli tamamen tahsil edildikten ve sıra cetveli kesinleştikten sonra iflas idaresi, bütün iflas alacaklılarına düşen iflas paylarını gösteren bir pay cetveli düzenler. Bu pay cetveli, kesinleşmiş olan sıra cetveli esas alınarak düzenlenir. Sıra cetvelindeki her alacaklıya ödenmesi gereken pay, pay cetvelinde gösterilir.

Eğer, iflasta paraların paylaştırılması aşamasına gelindiğinde, rehinli malların bedeli henüz rehinli alacaklılara paylaştırılmamış ise, o zaman, rehinli alacaklılar ve onlara isabet eden pay da, pay cetvelinde gösterilir; Rehnin satış bedelinden, ilk önce, rehin konusu malın aynından alınması gereken amme alacakları ödenir; yani, onlar için pay ayrılır. Ondan sonra, rehinli malın satış bedelinden, rehinli malın muhafaza ve paraya çevirme giderleri çıkarılır. Geriye kalan paradan, faizi ile birlikte rehinli alacaklar ödenir. Bütün rehinli alacaklar ödendikten sonra, rehnin satış bedelinden geriye para artarsa, bu para, iflas masasına kalır ve diğer paralarla birlikte adi alacakların ödenmesine tahsis edilir.

Rehinli alacaklardan sonra, masadaki paradan, iflasın açılmasından ve tasfiyesinden doğan giderler için pay ayrılır.

Masa borçları içinde pay ayrıldıktan sonra, adi alacaklar için pay ayrılmasına geçilir. Bu yapılırken, ilk 3 sıradaki alacaklar/imtiyazlı alacaklar için, genellikle tam olarak pay ayrılır. Buna karşılık, imtiyazsız alacaklar genellikle tam olarak karşılanamaz; bu halde, imtiyazlı alacaklardan artan para, imtiyazsız alacaklar arasında, alacakları oranında olmak üzere eşit bir şekilde paylaştırılır; buna 'garameten paylaştırma' denir.

SON HESAP

İflas idaresi, pay cetveli ile birlikte, aynı zamanda son hesabı da yapar. Son hesaptan maksat, iflas idaresinin, iflas tasfiyesindeki bütün para işlemleri hakkında hesap vermesidir. Burada, bütün masa aktifinin paraya çevrilmesinden elde edilen para miktarı ve bundan yapılan giderler çıktıktan sonra, masada kalan paranın alacaklılara nasıl paylaştırıldığı, yani pay cetvelindeki payların nasıl hesaplandığı gösterilir.

İflas idaresi, hazırladığı pay cetvelini ve son hesabı iflas dairesine bırakır ve son hesap ve pay cetvelinin iflas dairesine bırakıldığını ve pay cetveline göre kendisine düşen payın miktarını, her alacaklıya ayrı ayrı bildirir. pay cetveli ve son hesap iflas dairesinde 10 gün süre ile kalır.

Alacaklılar, pay cetveli ve son hesabın iflas dairesine bırakıldığının ve alacaklarına düşen pay miktarının kendilerine bildirilmesinden itibaren, 7 gün içinde, pay cetveli ve son hesap hakkında şikayet yoluna başvurabilirler. 7 gün içinde şikayet yoluna gidilmezse, pay cetveli kesinleşir. Şikayet yoluna gidilirse, pay cetveli ancak şikayetin sonuçlanmasından sonra kesinleşir.

PARALARIN DAĞITILMASI

KESİN DAĞITMA

Pay cetvelinin kesinleşmesinden sonra, iflas idaresi, paraların kesin dağıtımına başlar. Alacağı geciktirici koşula veya belirli olmayan bir vadeye bağlı olan alacaklar için pay cetvelinde ayrılan paralar, alacaklılarına ödenmez; banka hesabında tutulur.

GEÇİCİ DAĞITMA

Belirtilen dağıtma, iflas tasfiyesinin sonunda yapılan kesin dağıtmadır. Yani, kesinleşen sıra cetveline göre düzenlenen pay cetveli kesinleştikten sonra yapılan dağıtmadır. İflas tasfiyesinin bitirilmesi ve sıra cetvelinin kesinleşmesi gecikebilir. Masa mallarının büyük bir kısmının satılmasına rağmen, 1 veya birkaç masa malının satışı uzun sürmekte ise veya masa ile ilgili bir veya birkaç dava daha uzunca bir zaman sürecekse, iflas idaresi, masaya girmiş olan paraları alacaklılara dağıtılabilir ki, buna geçici dağıtma denir.

Geçici dağıtma yapabilmek için de, sıra cetvelinin düzenlenmiş olması ve hatta sıra cetveline itiraz süresinin geçmesi gerekir. geçici dağıtma için sıra cetvelinin kesinleşmiş olması şart değildir. yani, sıra cetveline itiraz davası açılmış ise, geçici dağıtma yapabilmek için, bu davanın sonucunu beklemeye gerek yoktur.

Geçici dağıtma yapılmasına, kural olarak 2.alacaklılar toplanması karar verir. Fakat, iflas idaresi de, 2.alacaklılar toplantısından önce veya sonra, geçici dağıtma yapılmasına karar verebilir. Geç başvuran alacaklının, daha önce kararlaştırılmış olan geçici dağıtmaya katılma hakkı yoktur.

İFLASTA BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ

İflas tasfiyesi sonunda alacağının tamamını alamamış olan alacaklılara, alamadıkları alacak kesimi için, iflas idaresi tarafından bir belge verilir ki, buna borç ödemeden aciz belgesi denir. Borç ödemeden aciz belgesi, yalnız kesin dağıtma sonunda verilir; geçici dağıtmada alacaklılara borç ödemeden aciz belgesi verilmez. Borç ödemeden aciz belgesi, iflas alacaklılarına ve borçtan şahsen de sorumlu

olan rehin alacaklılarına verilir. Masa alacaklılarına, borç ödemeden aciz belgesi verilmez.

İflastaki borç ödemeden aciz belgesi, iflas idaresi tarafından düzenlenir ve alacaklılara verilir. Bu borç ödemeden aciz belgesinde, ödenmeyen alacak kesiminin açıkça belirtilmesi gerekir. borç ödemeden aciz belgesine, müflisin alacağı kabul edip etmediği yazılır.

ACİZ BELGESİNİN HÜKÜMLERİ

→Maddi Hukuk Bakımından Hükümleri

1) Borç ödemeden aciz belgesinde yazılı olan alacak, borçluya karşı, borç ödemeden aciz belgesinin düzenlenmesinden itibaren **20 yıl geçmesiyle ZA'na uğrar.**
2) Borç ödemeden aciz belgesinde yazılı alacak miktarı için, faiz istenemez.

→Takip Hukuku Bakımından Hükümleri

1) İflastaki aciz belgesinin, md 68/1 anlamında borç ikrarını içeren bir belge niteliğinde sayılabilmesi için, müflisin bu alacağı kabul etmiş olması gerekir,
2) Aciz belgesi sahibi iflas alacaklısının, iflas kapandıktan sonra, müflis borçluya karşı, aciz belgesine dayanarak yeniden takip talebinde bulunabilmesi için, müflis borçlunun yeni bir mal iktisap etmiş olması gerekir,
3) İflastaki aciz belgesine dayanarak 1 sene içinde müflise karşı takip yapılması halinde de, müflise yeni bir ödeme emri gönderilmesi gerekir,
4) Elinde iflas aciz belgesi bulunan alacaklı, bu belgeye dayanarak doğrudan doğruya iptal davası açamaz. Açabilmesi için, iptal davası açma yetkisinin, o alacaklıya devredilmiş olması gerekir.

İFLAS MASASINA YAZDIRILMAMIŞ OLAN ALACAKLAR

Gerek 1 aylık süre içinde, gerek ondan sonra iflas kapanıncaya kadar iflas masasına yazdırılmayan iflas alacakları, sona ermiş olmaz. Yalnız, iflas tasfiyesi bu alacaklar nazara alınmadan yapılır. fakat, alacağın iflas masasına yazdırmamış olan iflas alacaklısı, alacağının tamamını iflastan sonra da müflisten istemek hakkına sahiptir.

İflas masasına yazdırılmamasından 'dolayı tasfiyeye girmemiş olan alacaklara, borç ödemeden aciz belgesi verilen alacaklar hakkındaki hükümler uygulanır.

İflas masasına yazdırılmamış olan alacaklılara borç ödemeden aciz belgesi verilmediğinden ve onlar sadece borç ödemeden aciz belgesinin koymuş olduğu sınırlamalara tabi bulunduklarından, bu alacaklılar, borç ödemeden aciz belgesinin alacaklı lehine olan hükümlerinden yararlanamazlar. Buna göre, bu alacaklar ZA'na tabidir ve bu alacaklılar iptal davası açamazlar.

İFLASIN KAPANMASI ve KALDIRILMASI

İflas tasfiyesinin normal son bulma şekli, iflasın kapanmasıdır. Fakat, iflas tasfiyesi devam ederken, bazı nedenlerle iflas kaldırılabilir ve bununla da iflas sona erer.

İFLASIN KAPANMASI

İflas masasındaki paraların kesin dağıtılması ve alacağını tamamen alamamış olan alacaklılara aciz belgesi verilmesi ile, iflas tasfiyesi biter. Fakat iflas tasfiyesinin bitmesi ile, iflas kendiliğinden kapanmaz. Ticaret mahk'nin, iflasın kapanmasına karar vermesi gerekir.

İflasın kapanmasına karar verilmesi, iflas idaresi tarafından ticaret mahk'nden istenir. İflas idaresi, bu talebini, ticaret mahk'ne vereceği bir son rapor ile yapar. İflas idaresinin, ticaret mahk'nden iflasın kapanmasına karar verilmesini isteyebilmesi için, iflas tasfiyesini bitirmiş olması gerekir.

İflas idaresinin ticaret mahk'ne vereceği son raporda, iflas tasfiyesinin yapılış şekli hakkında bilgi verilmelidir. Bu son raporu alan ticaret mahk'si, iflasın idaresinde hata ve noksan görürse, icra mahk'ne bundan haber verir.

Ticaret mahk'si, iflasın kapanması talebini, çekişmesiz yargı usulüne göre inceler. Ticaret mahk'si, son rapor üzerinde yapacağı inceleme sonucunda, iflas tasfiyesinin kanun hükümlerine uygun olarak yapılıp bitirildiğini tespit ederse, iflasın kapanmasına karar verir.

İflasın kapanması kararına karşı, tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde istinaf ev temyiz yoluna başvurulabilir.

Ticaret mahk'nin iflasın kapanmasına ilişkin kararı iflas dairesi tarafından ilan edilir. İflasın kapanması kararının kesinleşmesi ile, iflas hali sona ermiş olur; iflas idaresinin görevi son bulur; müflise karşı yeni takip yapılabilir. İflasın kapanması ile, müflisin müflis sıfatı kalkmaz; müflis sıfatının kalkması için, itibarın yerine getirilmesi yoluna başvurulması gerekir.

İFLAS KAPANDIKTAN SONRA YENİ MAL BULUNMASI

Aslında masaya ait olan bir mal veya hak, herhangi bir nedenle, iflas idaresinin eline geçmemiş ve iflas tasfiyesinden hariç kalmış olabilir. İflas masasına ait olan böyle bir mal veya hakkın iflas tasfiyesinden hariç kaldığı, iflas kapandıktan sonra öğrenilirse, iflas idaresi, iflas tasfiyesi devam ediyormuş gibi, masaya ait olan bu mal veya hakka el koyar onu satar ve bedelini, alacağını eksik almış olan alacaklılara, sıralarına göre dağıtır.

İflas idaresinin bu işlemleri yapabilmesi için, iflasın yeniden açılması gerekli olmadığı gibi, alacaklıların toplanmasına ve yeni bir iflas idaresi seçerek tasfiyeyi bu iflas idaresine havale etmelerine de gerek yoktur. İflastan sonra öğrenilen bir mal veya hakkın, masaya ait olup olmadığında çekişme varsa, ilk önce bu uyuşmazlığın çözülmesi gerekir. ilk önce masaya ait olduğu iddia edilen bu mal veya hakların masaya ait olduğunun tespiti ve iflas dairesine verilmesi için dava açılması gerekir. masaya ait böyle bir çekişmeli hakkın

olduğunu öğrenen iflas dairesi, durumu alacaklılara ilan yolu ile veya mektup ile bildirir. bunun üzerine, bu çekişmeli hakkın takibi yetkisi, md 245 gereğince isteyen iflas alacaklısına iflas dairesi tarafından devredilir. Çekişmeli hakkı takip yetkisini devralan alacaklı, açtığı davayı kazanırsa elde edilen paradan alacağını ilk önce alır; geriye para artarsa, o da, iflas dairesi tarafından, alacaklarını tamamen alamamış olan, diğer alacaklılara sıralarına göre dağıtılır.

Hiçbir alacaklı böyle bir çekişmeli hakkın takibi yetkisini devralmak istemezse, bu davayı açma hakkı müflise ait olur.

İFLASIN KALDIRILMASI

İflas tasfiyesi devam ederken, müflis, bütün borçlarını tamamen ödemiş veya alacaklıları ile anlaşarak onlardan iflas tasfiyesine devam edilmemesi hususunda bir vaat almış olabilir. İşte, İİK, bütün alacaklılarını tatmin eden veya onlarla bir anlaşma yapmış olan müflise, iflasa karar veren ticaret mahk'ne başvurarak, iflasın bütün sonuçları ile birlikte kaldırılmasını isteme yetkisini tanımıştır.

İflasın kaldırılması ile, iflasın kapanması birbirinden tamamen farklıdır. Farkları;

- İflasın kapanmasına, bütün masa mallarının tasfiyesinden ve elde edilen paraların alacaklılara dağıtılmasından sonra karar verilir. Oysa, iflasın kaldırılmasında, iflas tasfiyesi henüz bitmemiştir; iflas tasfiyesi devam ederken, alacaklıların muvafakati veya bütün borçların ödenmesi üzerine, müflis hakkındaki iflas kaldırılmakta, müflis hiç iflas etmemiş gibi olmakta, müflis sıfatı da son bulmaktadır.
- İflasın kapanmasından sonra da iflasın kamu hukuku bakımından olan sonuçları devam etmekte ve borçlu, müflis sıfatını muhafaza etmektedir. Bu sonuçların kalkması için, itibarın yerine getirilmesi yoluna gitmek gerekir.

→ikisi arasındaki tek benzerlik, her ikisinin de iflası sona erdirmeleridir.

İflasın kaldırılması, en erken, alacakların yazdırılması için konulmuş olan 1 aylık sürenin bitiminden sonraki dönemde istenebilir. İflasın kaldırılması, en geç iflasın kapanmasına kadar istenebilir.

İFLASIN KALDIRILMASI SEBEPLERİ

1) Bütün alacaklıların taleplerini geri almış olması,
2) Bütün alacaklıların itfa edilmiş olması,
3) Konkordatonun tasdik edilmiş olması,

İFLASIN KALDIRILMASI USULÜ

İflasın kaldırılmasının, 1.ve 2.halde müflis tarafından, 3.halde ise iflas idaresi tarafından, ticaret mahk'nden isteyebilir. Ticaret mahk'si, iflasın kaldırılması talebini çekişmesiz yargı usulüne göre inceler. Gerekli görürse, müflisi ve alacaklıları duruşmaya çağırıp dinler.

Ticaret mahk'si, yaptığı inceleme sonucunda, iflasın kaldırılması sebebini yerinde görürse, iflasın kaldırılmasına karar verir. İflasın kaldırılması kararı, nihai bir karar olduğundan, bunda hukuki yararı olan alacaklılar tarafından istinaf ve temyiz edilebilir. Kanun yollarına başvuru süresi 10 gündür. Ticaret mahk'nin iflasın kaldırılması kararı, iflas dairesi tarafından ilan edilir.

İFLASIN KALDIRILMASININ HÜÜKMLERİ

İflasın kaldırılması kararının kesinleşmesi ile, iflasın açılması ile meydana gelen bütün hüküm ve sonuçlar ortadan kalkar. Borçlunun müflis sıfatı kalkar, borçlu sanki hiç iflas etmemiş gibi olur. Borçlu malları üzerinde serbestçe tasarruf etme yetkisini kazanır ve masaya girmiş olan allar borçluya geri verilir; iflas idaresinin görevi son bulur.

İflas tasfiyesi sırasında yapılmış olan işlemler geçerli olarak kalır; fakat bu işlemlere artık devam edilemez.

BASİT TASFİYE

Basit tasfiye, 2 halde söz konusu olur;

1) İflas masasındaki mallarının yetmemesi nedeniyle basit tasfiye
2) Adi tasfiyenin uzamasından dolayı basit tasfiye

MASA MALLARININ YETMEMESİ NEDNEİYLE BASİT TASFİYE

İflas dairesince defteri tutulan iflas masası mallarının, takdir edilen kıymetlerine göre, adi tasfiye giderlerini karşılamayacağı anlaşılırsa, o zaman, iflas, basit tasfiye usulüne göre tasfiye edilir. İflas müdürü, basit tasfiye usulünün uygulanmasına, doğrudan doğruya kendisi karar verir ve basit tasfiyeye başlar. Basit tasfiye yapılacağı ilan edilir. Bu ilanda, iflas müdürü, alacaklıları belirteceği süre içinde, alacaklarını ve iddialarını bildirmeye davet eder.

Alacaklılardan biri, ilanda belirtilen süre içinde, iflas dairesine başvurarak, giderini peşin vermek suretiyle, iflas tasfiyesinin adi tasfiye usulüne göre yapılmasını isteyebilir. Alacaklılardan biri böyle bir talepte bulunursa, adi tasfiye ilanı yapılır ve tasfiyeye adi tasfiye usulüne göre devam edilir.

Alacaklılardan hiçbiri adi tasfiye istemezse, tasfiyeye basit usul ile devam edilir. Bu tasfiye, kanunda ayrıntılı olarak düzenlenmiş değildir. basit tasfiye, basite ve kısa bir tasfiye usulüdür. Bu tasfiyede süreler, adi tasfiyeden daha kısa olmalıdır. basit tasfiyenin şeklini ve sürelerini, basit tasfiyeyi yapacak olan iflas dairesi belirler. İflas dairesi, masa mallarını alacaklıların menfaatine uygun olarak satar, alacakları inceler ve sıralarını tespit ederek, paraları alacaklılara dağıtır.

Basit tasfiyede, iflas idaresi yoktur; iflas idaresinin görevlerini, iflas dairesi yapar. Basit tasfiyede, alacaklılar toplantıları da yoktur.

İflas dairesi, burada da alacaklıların bir sıra cetvelini yapar ve alacaklılar bu sıra cetveline itiraz edebilirler. Pay cetveli de yapılır ve alacağını tamamen alamayan iflas alacaklılarına

aciz belgesi verilir. Adi tasfiyenin hükümleri, basit tasfiyede de uygulanır. Sürelerin kısa tutulması ve tasfiyenin basit, çabuk ve az giderle bitirilmesi esas olmalıdır.

Basit tasfiye bitince, iflas dairesi, ticaret mahk'ne bir son rapor verir ve iflasın kapatılmasını ister; bunun üzerine ticaret mahk'si, iflasın kapanmasına karar verir. Bu kapanma kararı da, ilan edilir.

ADİ TASFİYENİN UZAMASINDAN DOLAYI BASİT TASFİYE

Adi iflas tasfiyesinin, iflasın açılmasından itibaren 6 ay içinde bitirilmesi gerekir. bu 6 aylık süre içinde iflasın tasfiyesi bitmediği takdirde, alacaklılar toplanarak, basit tasfiye usulünün uygulanmasına karar verebilirler. Alacaklılar basit tasfiye usulünün uygulanmasına karar verirlerse, bununla iflas idaresinin görevi son bulur ve iflas dairesi, iflasın tasfiyesine kaldığı yerden basit tasfiye usulüne göre devam eder.

İflas tasfiyesinin 6 ayda bitirilememesi halinde, mutlaka basit tasfiye usulü uygulanmaz. Alacaklılar basit tasfiye kararı vermemişler veya hiç toplanamamışlarsa, icra mahk'si, gereğine göre, bu 6 aylık süreyi uzatır. İflas tasfiyesini 6 ay içinde bitiremeyen iflas idaresinin, bitirilememe nedenlerini bildirerek, sürenin uzatılması için icra mahk'ne başvurması gerekir. icra mahk'si, tasfiyenin uzamasında iflas idaresini kusurlu bulmazsa, tasfiye süresini uzatır.

İcra mahk'si, adi tasfiyenin iflas idaresi üyelerinin gevşeklik ve ihmali nedeniyle uzadığı sonucuna varırsa, iflas idaresi üyelerinin görevine son verir. İcra mahk'si, adi tasfiye süresinin uzatılmasına karar verirse, görevlerine son verdiği iflas idaresi üyelerinin yerine, önceki adaylar arasından, yenisini seçer.

KAMU HUKUKU BAKIMINDAN İFLAS ÇEŞİTLERİ

İflas, doğurduğu kamu hukuku sonuçları bakımından 3'e ayrılır;

1) Adi iflas
2) Taksirli iflas
3) Hileli iflas

ADİ İFLAS

Adi iflas, müflisin kusuruna dayanmayan iflastır. Burada müflisin iflas etmiş olması, kendi kusurunun sonucu değildir. müflisin kusuru dışındaki bazı nedenler, onun iflasına sebep olmuştur.

Hileli ve taksirli iflasta müflis cezalandırıldığı halde, adi iflasta müflise ceza verilmez. Ticaret mahk'nin iflasa karar verdiği bütün hallerde, başlangıçta, iflas adi iflastır.

Ticaret mahk'nin iflas kararından sonra, sulh ceza mahk'si müflisi taksiratlı iflas suçundan veya ağır ceza mahk'si müflisi hileli iflas suçundan dolayı cezalandırırsa, o zaman, bu hallerde, adi iflas, taksiratlı veya hileli iflas haline dönüşür.

Adi iflasta, iflas eden borçluya adi müflis denir. İflasın normal şekilde kapanmasından sonra, adi müflisin müflis sıfatı devam eder. Adi müflisin bu sıfatının devam etmesi, kamu hukuku bakımından bazı sonuçlar doğurur; mesela, adi müflis, avukat, noter ve banka kurucusu olamaz. Olabilmesi için, usulüne uygun olarak itibarının yerine getirilmiş olması gerekir.

TAKSİRLİ İFLAS

Adi iflas suç sayılmadığı halde, taksirli iflas suçtur. İflasın müflisin kusur veya hilesine dayanması halinde, iflas suç sayılmıştır. Bir iflasın taksirli veya hileli olup olmadığına karar verme yetkisi, sulh veya ağır ceza mahk'ne aittir. Ceza mahk'nin bir kişiyi cezalandırabilmesi için ise, ilk önce, o kişinin ticaret mahk'nce iflasına karar verilmiş ve bu iflas kararının kesinleşmiş olması gerekir.

Taksirli ve hileli müflis aleyhine ceza kovuşturması yapabilmesi için, bir başvurunun beklenmesine gerek yoktur. Çünkü, bu suçlardan dolayı kovuşturma yapılabilmesi, ilgililerin şikayetine bağlı değildir; re'sen kovuşturma yapılması gerekir. bunun için, iflas müdürü ve iflas idaresi, taksirli ve hileli iflas sebeplerini öğrenmeleri halinde, bunu cumh.savcılığına bildirmek zorundadır. Bundan başka, alacaklılar da bu hususta cumh.savcılığına ihbarda bulunabilirler.

Taksirli iflas, müflisin kusuruna dayanan iflastır. Fakat, bu kusur hile derecesinde değildir. tacir olmanın gerekli kıldığı dikkat ve özenin gösterilmemesi dolayısıyla iflasa sebebiyet veren kişi, iflasına karar verilmiş olması halinde, 2 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Taksirli müflis; avukat, noter ve banka kurucusu olamaz. Taksirli müflisin itibarı yerine getirilmiş olsa bile, taksirli müflis, gene avukat ve noter olamaz.

HİLELİ İFLAS

Hileli iflasın varlığı için; müflisin;

a) Alacaklıların alacaklarının teminatı mahiyetinde olan mallarını kaçırması, gizlemesi veya değerinin azalmasına neden olması,
b) Malvarlığını kaçırmaya yönelik tasarruflarının ortaya çıkmasını önlemek için ticari defter, kayıt veya belgeleri gizlemesi veya yok etmesi,
c) Gerçekte bir alacak ve borç ilişkisi olmadığı halde, sanki böyle bir ilişki mevcutmuş gibi, borçların artmasına neden olacak şekilde belge düzenlemesi,
d) Gerçeğe aykırı muhasebe kayıtlarıyla veya sahte bilanço tanzimiyle aktifini olduğundan az göstermesi gerekir.

Hileli müflis, ağır ceza mahk'si tarafından, 3 yıldan 8 yıla kadar hapis ile cezalandırılır. Hileli müflis de, avukat, noter, banka kurucusu olamaz. Hileli müflis, devlet memuru, milletvekili, yedek subay, köy muhtarı ve köy ihtiyar meclisi üyesi olamaz.

İTİBARIN YERİNE GELMESİ

İflasın kapanmış olmasına rağmen, müflisin müflis sıfatı devam etmektedir. Bu sıfatın kaldırılması ve müflisin avukat, devlet memuru, yedek subay, milletvekili vs olamamak gibi yasaklardan kurtulmasını sağlamak için, itibarın yerine gelmesi müessesesi kabul edilmiştir. Bütün iflas çeşitlerinde, müflisin, itibarın yerine getirilmesini isteyebilmesi için, bütün iflas alacaklılarının alacağını itfa etmiş olması gerekir.

İPTAL DAVASI

Bir borçlunun, mallarının haczinden veya iflas etmeden önce, alacaklılarından mal kaçırmak için yapmış olduğu bağışlamalar ve şüpheli tasarrufların iptal ettirilebilmesi için, alacaklılara bir dava açma hakkı tanınmıştır, buna iptal davası denir.

İptal davasının amacı, borçlunun, hacizden veya iflastan önce yapmış olduğu ve aslında geçerli olan tasarruf işlemleri ile, malvarlığından çıkardığı mallardan, bunlar sanki borçluya ait imiş gibi, alacaklıların tatmin edilmesini sağlamaktır.

İptal davasına konu yapılan tasarruf başlangıçta geçerlidir ve iptal davası kazanılırsa bu tasarruf tamamen iptal edilecek değildir.

Hacizde, açtığı bir iptal davasını kazanan alacaklı, dava konusu malı haczettirir, sattırır ve satış bedelinden alacağını alır. Geriye para artarsa, bu para borçluya değil, kendisine karşı iptal davası açılmış olan 3.kişiye verilir. Burada, tasarrufun maddi hukuk anlamında iptali söz konusu olsaydı, malın tekrar borçlunun mülkiyetine dönmesi gerekirdi. Burada iptal edilen tasarrufun konusu olan mal, yalnız davası alacaklı bakımından borçlunun malvarlığına dahil sayılmakta ve alacaklı alacağını aldıktan sonra geriye para artarsa, bu para lehine tasarruf yapılmış olan 3.kişiye verilmektedir.

İflasta da durum böyle ise de, dava konusu malın satış bedeli genellikle bütün iflas alacaklılarının alacaklarını ödemeye yetmeyeceğinden, malın satış bedelinin tamamı iflas masasında kalır ve 3.kişi için genellikle geriye para artmaz. Fakat, iptal davası konusu olan malın değeri çok yüksek olur ve bütün iflas alacaklarını ödemeye yettikten başka geriye para artarsa, bu para borçluya değil, lehine tasarruf yapılmış olan 3.kişiye verilir.

İptal davası, dava konusu malın aynına ilişkin bir ayni dava olmayıp, şahsi bir davadır. Yani bu dava ile, sadece alacaklı malın bedelinden alacağını almak yetkisini elde etmektedir.

İPTALE TABİ TASARRUFLAR

İİK, borçlunun iptale tabi tasarruflarını 3 grup altında düzenlemektedir. Bütün tasarruflar tahdidi olarak sayılmış değildir. tasarruftan maksat, borçlunun, alacaklılarına zarar vermek için, 3.kişilerle veya 3.kişiler lehine yapmış olduğu tasarruf işlemleridir.

Borçlanma işlemleri, buradaki anlamda bir tasarruf değildir. çünkü, borçlanma işlemi mesela bir satış sözl'si ile, mal borçlunun mülkiyetinden çıkmayacağından, alacaklı o malı haczettirebilir veya borçlunun iflası halinde o mal iflas masasına girer. Bu nedenle, yalnız borçlanma işlemlerinin iptalini istemekte hukuki yarar yoktur.

İflastaki iptal davalarında, bir tasarrufun iptale tabi olması için, tasarrufun, iflas masasına kabul edilmiş olan alacaklardan en eskisinin tesis edildiği tarihten sonra yapılmış olması gerekir.

İptale tabi tasarruflar şunlardır;

- İvazsız tasarruflar
- Aciz halinde iken yapılan tasarruflar
- Hileli tasarruflar

→İVAZSIZ TASARRUFLAR

1)Bağışlamalar ve karşılıksız tasarruflar; Alışılmış hediyeler ayrık olmak üzere, borçlunun veya müflisin son 2 yıl içinde yapmış olduğu bütün bağışlamalar ve karşılıksız tasarruflar iptale tabidir. Burada iptale tabi olan, elden bağışlamalardır.

2)Bağışlama hükmünde sayılan tasarruflar;

- Yakın hısımlar arasındaki tasarruflar bağışlama gibidir,
- Borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği tasarruflar, bağışlama gibidir.
- Borçlunun kendisine veya 3.bir kişi menfaatine, ömür boyu gelir veya intifa hakkı tesis ettiği sözl'ler ve ölünceye kadar bakma sözl'leri, bağışlama gibidir.

3)İvazsız tasarrufların iptal süresi

Bu süre, hacizden veya haczedilecek mal bulunmaması nedeniyle acizden veya iflasın açılmasından başlamak üzere geriye doğru hesaplanır. Bir ivazsız tasarrufun iptal edilebilmesi için, tasarrufun, bu tarihten geriye doğru gidilmek suretiyle, haczin veya aciz belgesinin verilmesinin dayanağı olan alacaklardan en eskisinin tesis edildiği tarihe kadar ki geriye doğru olan dönem içinde yapılmış olması gerekir. ancak, bu süre, geriye doğru sürenin başlangıç tarihi olan haciz, aciz veya iflas tarihinden önceki 2 yılı geçemez. Buna, kısaca, son 2 yıl içindeki ivazsız tasarruflar denir. Buna göre, borçlunun son 2 yıldan daha önce yapmış olduğu ivazsız tasarrufları, iptale tabi değildir.

İvazsız tasarrufların iptal edilebilmesi için de, ivazsız tasarrufun, davasının alacağının doğumundan sonra yapılmış olması gerekir.

→Aciz Halinde İken Yapılan Tasarruflar

- Borçlunun son 1 yıl içinde aciz halinde iken yapmış olduğu md 279'da sayılı tasarruflar iptale tabidir.
- Borçlunun teminat göstermeyi evvelce taahhüt etmiş olduğu haller müstesna olmak üzere, aciz halinde bulunan borçlu tarafından mevcut bir borcu temin için yapılan rehinler iptale tabidir.

- Aciz halinde bulunan borçlunun, paradan veya mutat ödeme vasıtalarından başka bir suretle yapmış olduğu ödemeler, iptale tabidir.
- Aciz halinde bulunan borçlunun vadesi gelmemiş borçları için yapmış olduğu ödemeler, iptale tabidir.
- Aciz halinde bulunan borçlunun, kişisel borçlarının kuvvetlendirilmesi için taşınmazlarının tapu siciline verdirmiş olduğu şerhler iptale tabidir.
- İİK md 279'daki tasarruflardan yararlanan 3.kişi, borçlunun durumunu bilmediğini ispat ederse, iptal davası dinlenmez.

→Hileli Tasarruflar

1)Borçlunun yakın hısımları ile yaptığı hileli işlemler; Borçlunun yakın hısımları aleyhine bir karine konulmuştur. Lehine tasarruf yapılan 3.kişi, borçlunun karısı veya kocası, üstsoyu veya altsoyu ile 3.dereceye kadar kan ve kayın hısımı, evlat edineni veya evlatlığı ise, borçlunun İİK md 280/1'deki durumunu, yani borçlunun alacaklılarına zarar verme kastını bildiği farz olunur.

2)Borçlunun ticari işletmesini veya işyerindeki mallarını devretmesi; Borçlunun ticari işletmesinin veya işyerindeki mevcut ticari mallarının tamamını veya önemli bir kısmını borçludan devir veya satın alan ve böylece ticari işletmesini veya işyerini işgal eden veya borçlunun işyerindeki ticari mallarının bir kısmını iktisapla beraber işyerini sonradan işgal eden bir 3.kişinin, borçlunun alacaklılarına zarar verme kastını bildiği farz olunur. Bu hallerde borçlunun da alacaklılarına zarar verme kastı ile hareket ettiği kabul olunur. Bu 2 taraflı karine, ancak, iptal davasını açan alacaklıya sözü geçen devir, satış veya ticari işletmeyi veya işyerini terk tarihinden en az 3 ay önce durumun yazılı olarak bildirildiğini veya ticari işletmenin bulunduğu yerde görülebilir levhalar asmakla beraber, ticaret sicili gazetesiyle, bu mümkün olmadığı takdirde bütün alacaklıların öğrenmelerini temin edecek şekilde münasip vasıtalarla ilan olunduğunu ispatla çürütebilir.

Borçlunun alacaklılarına zarar vermek kastı ile yaptığı tasarrufların iptali süresi; hileli işlemin gerçekleştiği tarihten itibaren 5 yıl içinde, borçlu aleyhine haciz veya iflas yoluyla takipte bulunulmuş olmalıdır. 5 yıllık hak düşürücü süre, burada da uygulanır. Alacaklı, tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren 5 yıl içinde borçluya karşı icra veya iflas takibi yapmış ise, tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren 5 yıl içinde iptal davası açabilir. Hileli tasarrufların iptal edilebilmesi için de, hileli tasarrufun, davasının alacağının doğumundan sonra yapılmış olması gerekir.

<u>İPTAL DAVASINDA YARGILAMA USULÜ</u>

Borçlunun bir tasarrufunun iptal edilmesini isteyen alacaklı, bunun için asliye hukuk mahk'nde bir iptal davası açar. İptal davası bir eda davasıdır. Dava dilekçesinde, dava konusu tasarrufun iptale tabi olduğunu haklı gösteren olaylar yani gerçek dava sebebi açıkça belirtilmelidir. Buna karşılık, dava konusu tasarrufun hangisine göre iptalinin istendiğinin dava dilekçesinde gösterilmemiş olması, dava dilekçesinin düzenlenmesinde eksiklik sayılmaz. Dava dilekçesinde kanun md'si gösterilmiş olsa bile, hakim, bu gösterme ile bağlı değildir; hakim, tasarrufun iptal sebeplerinden hangisine göre iptal edilmesi gerektiğine, kendisi karar verir. Çünkü, hakim, gerçek hukuki sebebi re'sen araştırıp tespit etmekle yükümlüdür.

Alacaklı, borçlunun elinde bulunan ve fakat 3.kişi tarafından istihkak iddia edilen bir malı haczettirmiş ve 3.kişi de bir istihkak davası açmış ise, alacaklı, bu istihkak davasına karşı açacağı bir karşı dava ile, davacı 3.kişinin dayandığı tasarrufun iptalini isteyebilir.

İPTAL DAVASININ KONUSU

İptal davasının konusu, iptale tabi bir tasarruf ile, borçlunun 3.kişiye devretmiş olduğu mal veya hak üzerinde, davacı alacaklının cebri icra yolu ile hakkını alma yetkisini elde etmesidir.

Mal, lehine tasarruf yapılmış olan 3.kişinin elinde ise, iptal davasının konusu, o mal üzerinde cebri icraya müsaade edilmesi, yani davası alacaklının alacağı için o malın haczedilip satılması veya o malın borçlunun iflas masasına verilmesidir. Lehine tasarruf yapılmış olan 3.kişi o malı elinden çıkarmış ise, o zaman davanın konusu, 3.kişinin o malın değeri nispetinde tazminata mahkum edilmesidir. İptal davası üzerine 3.kişi de, malvarlığında hasıl olacak eksikliğin borçludan tahsili, aynı davada isteyebilir.

İPTAL DAVASININ TARAFLARI

Kimlerin iptal davası açabileceği md 277'de tahsisi olarak sayılmıştır;

1) Hacizdeki iptal davasında davacı; HACİZ ALACAKLISI. haciz alacaklısının alacağını kısmen veya tamamen alamamış olması ve bunu aciz belgesi ile ispat etmiş olması gerekir. aciz belgesi, dava şartıdır. Mahk bunu re'sen araştırır.
2) İflastaki iptal davasında davacı; İFLAS İDARESİ. İflas idaresinden aciz belgesi istenmez.
3) Hacizdeki iptal davasında davalı; BORÇLU ve iptale tabi tasarruf lehine olan 3.KİŞİLER aleyhine açılır. Bunlar mecburi dava arkadaşı durumundadırlar.
4) İflastaki iptal davasında davalı; LEHİNE TASARRUF YAPILAN 3.KİŞİ ve varsa 4.KİŞİ ALEYHİNE açılması gerekir. borçlu aleyhine açılmasına olanak ve gerek yoktur.

→Kötüniyetli 4.kişi aleyhine iptal davası açılması; Lehine tasarruf yapılan 3.kişi, iptale tabi tasarruf ile iktisap ettiği malı veya hakkı başka bir kişiye devretmiş ve bu 4.kişi kötü niyetli ise, alacaklı, iptal davasını 4.kişiye karşı da açabilir. Bu halde, iptal davasının borçlu, 3.kişi ve 4.kişi aleyhine birlikte açılması gerekir.

→İptal davası, iyi niyetli 3.kişilerin haklarını ihlal etmez.

→Aleyhine iptal davası açılan 3.kişi, malvarlığında hasıl olacak eksikliğin borçludan tahsilini aynı davada isteyebilir.

İptal davası için yetkili mahk, HMK'nın yetkiye ilişkin hükümlerine göre belirlenir. Buna göre, borçlu ile 3.kişi aynı yerde iseler, iptal davası, bu kişilerin ortak yerleşim yerinde açılır. Borçlu ile 3.kişinin yerleşim yerleri farklı ise, iptal davası, davalılardan birinin yerleşim yerinde de açılabilir. İptal davası için, taşınmazın bulunduğu yer mahk'si, yetkili değildir.

İptal davaları için görevli mahk, asliye hukuk mahk'dir. İptal davası, istihkak davasına karşı, karşı dava şeklinde açılırsa, görevli mahk, istihkak davasının açıldığı icra mahk'dir.

İptal davası açma hakkı, iptale tabi tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren 5 yıl geçmekle düşer. 5 yıllık sürenin başlangıcı, iptale tabi tasarrufun yapıldığı tarihtir.

İptal davası ayrı bir dava olarak açılır. Dava dilekçesinde, md'lerden hangisine dayanılarak iptal davası açıldığının bildirilmesi uygun olur. Dava dilekçesinde hangi kanun md'ne dayanıldığının bildirilmemesi veya yanlış md'nin bildirilmesi, bir noksanlık sayılmaz. Hakim, gerçek hukuki sebebi kendiliğinden araştırıp tespit etmekle yükümlüdür. İptal davası, nispi harca tabidir.

Dava dilekçesinde, dava konusu tasarrufun iptalinin istenmesi gerekli ve yeterlidir. İptale tabi tasarrufun konusunun taşınmaz olması halinde, tapu kaydının iptalinin ve taşınmazın borçlu adına tescilinin istenmesine olanak ve gerek yoktur.

3.kişi iptale tabi tasarruf ile iktisap ettiği malı veya hakkı iyi niyetli bir 4.kişiye devretmiş ise, davacı, iyi niyetli olduğuna inandığı 4kişiyi iptal davası dilekçesinde davalı göstermez. Bu halde, davacı, dava dilekçesinde, 3.kişinin, elinden çıkarmış olduğu malın değeri nispetinde tazminata mahkum edilmesini talep eder.

Mahk, iptal davasını, basit yargılama usulüne göre inceleyip karar bağlar. Mahk, iptal davalarına ilişkin uyuşmazlıkları, hal ve şartları göz önünde tutarak serbestçe takdir eder ve çözer. İptal davası, tanık dahil her türlü delil ile ispat edilebilir. Mahk, iptale tabi tasarrufların konusu olan mallar hakkında alacaklının talebi üzerine ihtiyati haciz kararı verebilir. Davalılardan herhangi biri davacı alacaklının alacağını ödediği takdirde, iptal davası konusuz kalır.

İPTAL DAVASINDA HÜKÜM

İPTAL DAVASININ KABULÜ KARARI

Hacizdeki iptal davasının kabulü kararında, dava konusu tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekli ve yeterlidir. Davanın kabulü kararı ile, dava konusu olan mal borçlunun mülkiyetine geri dönmez. Davalı, 3.kişi, gene o malın maliki olarak kalmakta devam eder. Yalnız iptal edilmiş olan tasarruf, iptal davasını açmış ve kazanmış olan alacaklıya karşı hüküm ifade etmez; yani, yalnız bu alacaklı bakımından iptal edilmiş sayılır. iptal davasını kazanan alacaklı, bununla tasarruf konusu mal sanki borçlunun mülkiyetinde imiş gibi, o malın haczini ve satışını isteyebilir.

İptale tabi tasarrufun konusunun taşınmaz olması halinde de, mahk'nin, tasarrufun iptaline karar vermekle yetinmesi gerekir; malik asına tesciline karar veremez.

Davacı alacaklı lehine haczedilip satılan malın bedeli, ilk önce davacı alacaklının alacağının, faizinin ve yargılama giderlerinin ödenmesine tahsis edilir; geriye para artarsa, bu para, davalı 3.kişye verilir. İptal davasını kaybeden 3.kişi, borçluya karşılık olarak verdiği şeyi veya bedelini borçludan geri isteyebilir. İptale tabi bir tasarruf sonucunda kendisine ödenilen şeyi geri veren 3.kişi eski haklarını muhafaza eder.

İflastaki iptal davasının kabulü kararında da, dava konusu tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekli ve yeterlidir. İflastaki iptal davasında da iptale tabi tasarrufun konusunun taşınmaz olması halinde, mahk'nin, tasarrufun iptaline karar vermekle yetinmesi gerekir; mahk, ayrıca, tapu kaydının iptaline ve taşınmazın müflis adına tesciline karar veremez. İflastaki iptal davasının kabulü kararı üzerine, iptal davası konusu mal, müflise aitmiş gibi iflas masasına alınır, iflas idaresi tarafından satılır ve satış bedeli bütün iflas alacaklarının ödenmesine tahsis olunur.

İĞTAL DAVASININ REDDİ KARARI

Davacı iptal davasını ispat edemezse, mahk, iptal davasının reddine karar verir.

İptal davası hakkındaki kararlar istinaf ve temyiz edilebilir.

KONKORDATO

Konkordato, elinde olmayan nedenlerle işleri iyi gitmeyen ve mali durumu bozulmuş olan, dürüst borçluları korumak için kabul edilmiş bir kurumdur. Ekonomik kriz, piyasa şartlarının elverişli olmaması, işlerinin bozulması, tahminlerinde yanılmış olması gibi nedenlerle, bir borçlunun mali durumu bozulmuş olabilir. Eğer borçlu bütün borçlarını tam olarak ödemek zorunda bırakılırsa, borçlunun elindeki mevcudu bütün mallarını ödemeye yetmeyecektir. Böyle bir borçlu iflasın arifesinde bulunmaktadır.

Konkordato, dürüst bir borçlunun, imtiyazsız alacaklılarının çoğunluğu ile yaptığı ve ticaret mahk'nin tasdiki ile hüküm ifade eden öyle bir cebri anlaşmadır ki, bununla imtiyazsız alacaklılar borçluya karşı alacaklarının belli bir yüzdesinden feragat ederler ve borçlu, borçlarının konkordato ile kabul edilen kısmını ödemekle, borçlarının tamamından kurtulur.(yüzde konkordatosu, tenzilat konkordatosu)

Her konkordatoda, alacaklıların, mutlaka alacaklarının belli bir yüzdesinden feragat etmeleri gerekmez.(vade konkordatosu)

Borçlu, o anda mallarını satarak, vadesi gelmiş borçlarının hepsini birden ödeyecek durumda olmayabilir. Fakat, borçluya bir vade tanınırsa, borçlu, bu vadenin sonunda borçlarını tam olarak ödeyebilecek duruma girer. İşte bu halde de, borçlu ile imtiyazsız alacaklıların çoğunluğu arasında yapılan bir konkordato ile, borçluya vade tanınır veya borçlar takside bağlanabilir ki, buna da **vade**

konkordatosu denir. Borçlarını, vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflastan kurtulmak için konkordato talep edebilir. İflas talebinde bulunabilecek her alacaklı da, gerekçeli bir dilekçe ile, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir.

Bazen de alacaklılar, hem alacaklarının belirli bir yüzdesinden feragate derler, hem de ödenecek alacak kesimi vadeye bağlanır. Bu halde konkordato, hem yüzde hem de vade konkordatosudur.

Konkordato;

1) Adi konkordato
2) Malvarlığının terki suretiyle konkordato

Adi konkordato;

1) İflas dışı konkordato
2) İflas içi konkordato

→**İflas Dışı konkordato;** İflasa tabi olsun veya olmasın herhangi bir borçlunun alacaklıları ile yapmış olduğu konkordatodur. Burada borçlu iflasa tabi ise, henüz iflas etmeden önce konkordato teklif eder, konkordato teklifi kabul ve tasdik edilirse, iflas etmekten kurtulur. Bu nedenle, iflas dışı konkordatoya, iflası önleyici konkordato da denir.

→**İflas İçi Konkordato;** Bu halde borçlu, iflastan kurtulmak için konkordato teklif etmektedir. Konkordato kabul ve tasdik edilirse, borçlu hakkındaki iflas bütün hüküm ve sonuçlarıyla kaldırılır.

ADİ (İFLAS DIŞI) KONKORDATO

Borçlarını, vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflastan kurtulmak için konkordato talep edebilir.

İflas talebinde bulunabilecek her alacaklı da, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir. Yani, borçlusu hakkında konkordato talep edebilir.

Konkordato için görevli ve yetkili mahk, iflasa tabi olan borçlu için md 154/1.veya 2. Fıkralarında yazılı yerdeki, iflasa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahk'dir.

BORÇLU, KONKORDATO TALEBİNE;

1) Konkordato ön projesi,
2) Borçlunun malvarlığını gösterir belgeler,
3) Borçludan alacaklı olanların alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren liste,
4) Konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflası halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo
5) Konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren finansal analiz raporları ile dayanakları

GEÇİCİ KONKORDATO MÜHLETİ KARARI

Konkordato talebi üzerine, ticaret mahk'si, belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde, derhal geçici konkordato mühleti kararı verir ve borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır.

Konkordato işlemlerinin başlatılması alacaklılardan biri tarafından talep edilmişse, borçlunun belirtilen belgeleri ve kayıtları mahk'nin vereceği makul süre içinde ve eksiksiz olarak sunması halinde geçici mühlet kararı verilir. Anılan belge ve kayıtların hazırlanması için gerekli masraf alacaklı tarafından karşılanır. Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması halinde geçici konkordato mühleti kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir.

Ticaret mahk'si, geçici konkordato mühleti kararıyla birlikte geçici konkordato komiseri görevlendirir.

Geçici konkordato mühleti 3 aydır. Ticaret mahk'si, bu 3 aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici konkordato komiserinin yapacağı talep üzerine, geçici konkordato mühletini en fazla 2 ay daha uzatabilir. Geçici konkordato mühletini uzatmayı borçlu talep etmişse geçici konkordato komiserinin de görüşür alınır. Geçici konkordato mühletinin toplam süresi 5 ayı geçemez.

Geçici konkordato mühleti talebinin kabulü, geçici konkordato komiseri görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.

Geçici konkordato mühleti, kesin konkordato mühletinin sonuçlarını doğurur. Ticaret mahk'nce geçici konkordato mühleti kararı, ilan olunur. Bu ilanda, alacaklıların ilandan itibaren 7 günlük kesin süre içinde dilekçeyle itiraz ederek konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir hal bulunmadığını delilleriyle birlikte ileri sürebilecekleri ve bu çerçevede ticaret mahk'nden konkordato talebinin reddini isteyebilecekleri belirtilir.

Ticaret mahk'si, geçici konkordato mühletinin uzatılmasına karar verebilir. Bu uzatma kararı da, ilan olunur ve ilgili yerlere bildirilir.

Ticaret mahk'si, sonradan borçlunun teklif ettiği konkordatonun uygun olmadığı kanısına varırsa, geçici konkordato mühletini kaldırır ve konkordato talebinin reddine karar verir. Bu karar da, ilan olunur ve ilgili yerlere bildirilir.

KESİN KONKORDATO MÜHLETİ KARARI

Ticaret mahk'si, kesin konkordato mühleti hakkındaki kararını, geçici konkordato mühleti içinde verir. Kesin konkordato mühleti hakkında bir karar verilebilmesi için, ticaret mahk'si, borçluyu duruşmaya davet eder. Geçici konkordato komiseri, duruşmadan önce yazılı raporunu ticaret mahk'ne sunar ve ticaret mahk'nce gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur. ticaret mahk'si, yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır.

Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması halinde, ticaret mahk'si, borçluya 1 yıllık kesin konkordato mühleti verir. Bu karar ile birlikte, ticaret mahk'si, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde, geçici konkordato komiserinin görevlerine devam etmesine karar verir ve dosyayı geçici konkordato komiserine tevdi eder.

ALACAKLILAR KURULU

Ticaret mahk'nce, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda 7 alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Alacaklılar kurulu oluşturulurken konkordato komiserinin de görüşü alınır. Alacaklılar kurulu her ay en az 1 kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Konkordato komiseri, bu toplantıda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar. Alacaklı sayısı, alacak miktarı ve alacakların çeşitliliği dikkate alınarak alacaklıları kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı haller ile alacaklılar kuruluna ilişkin diğer hususlar Adalet bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte gösterilir.

KESİN MÜHLETİN UZATILMASI

Güçlük arz eden özel durumlarda kesin mühlet, konkordato komiserinin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahk'ce 6 aya kadar uzatılabilir. Borçlu da bu fıkra uyarınca uzatma talebinde bulunabilir; bu takdirde komiserin de görüşü alınır. Her 2 halde de uzatma talebi kesin mühletin sone ermesinden önce yapılır ve uzatma kararı vermeden önce, varsa alacaklılar kurulunun da görüşü alınır.

Kesin mühlet verilmesine, kesin mühletin uzatılmasına ve kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar, ilan edilir ve ticaret mahk'si tarafından ilgili yerlere bildirilir.

KONKORDATO KOMİSERİ

Dosyayı teslim alan konkordato komiseri, kesin mühlet içinde, konkordatonun tasdikine yönelik işlemleri tamamlayarak dosyayı raporuyla birlikte ticaret mahk'ne iade eder.

Konkordato komiserinin diğer görevleri;

- Konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmak,
- Borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek,
- Ticaret mahk'nin istediği konularda ve uygun göreceği sürelerde ara raporlar sunmak

Konkordato komiserinin konkordatoya ilişkim işlemleri ile ilgili şikayetler, asliye ticaret mahk'si tarafından kesin olarak karara bağlanır. Mahk'ce atanan geçici komiser ve komiserler, özel sicilinde kaydedilmek üzere mahk'nin bağlı bulunduğu BAM bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.

Bir kişi eş zamanlı olarak 5'ten fazla dosyada geçici konkordato komiseri ve konkordato komiseri olarak görev yapamaz. konkordato komiserinin nitelikleri, adalet bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Alacaklılar kurulu konkordato komiserinin faaliyetlerine nezaret eder, konkordato komiserine tavsiyelerde bulunabilir ve kanunun öngördüğü hallerde ticaret mahk'ne görüş bildirir. alacaklılar kurulu, konkordato komiserinin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, asliye ticaret mahk'nden, komiserin değiştirilmesini gerekçeli bir raporla isteyebilir. Asliye ticaret mahk'si, bu talep hakkında borçluyu ve komiseri dinledikten sonra kesin olarak karar verir.

KONKORDATO TALEBİNİN REDDİ

Konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin, kesin konkordato mühletinin sona ermesinden önce gerçekleştiğinin konkordato komiserinin yazılı raporuyla ticaret mahk'ne bildirilmesi üzerine, ticaret mahk'si, re'sen, kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilir. Bu karar ilan edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

Ticaret mahk'si, kesin mühletin kaldırılmasına karar vermeden önce, borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı ve alacaklılar kurulunu duruşmaya davet eder; diğer alacaklıları ise gerekli görürse davet eder.

İflasa tabi borçlu bakımından, kesin mühletin verilmesinden sonra aş. Durumların gerçekleşmesi halinde, konkordato komiserinin yazılı raporu üzerine, ticaret mahk'si, kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflasına re'sen karar verir;

- Borçlunun malvarlığının korunması için iflasın açılması gerekiyorsa,
- Konkordatonun başarıya ulaşamayacağı anlaşılıyorsa,
- Borçlu, İİK md 297 hükmüne aykırı davranır veya konkordato komiserinin talimatlarına uymazsa,
- Borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatif, konkordato talebinden feragat ederse.

Kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılması talebinin reddine ilişkin ticaret mahk'si kararlarına karşı kanun yoluna başvurulamaz.

Kesin mühlet talebinin değerlendirilmesi sonucunda, hakkında iflas kararı verilmeyen borçlunun konkordato

talebinin reddine karar verilirse, bu kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. BAM kararı kesindir. BAM tarafından ilk derece mahk'si kararı kaldırılarak mühlet kararı verildiği hallerde dosya, konkordato komiserinin görevlendirilmesi de dahil olmak üzere müteakip işlemlerin yürütülmesi için ilk derece mahk'ne gönderilir.

KESİN KONKORDATO MÜHLETİNİN ALACAKLILAR BAKIMINDAN SONUÇLARI

Kesin konkordato mühleti içinde, borçlu aleyhine hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muameleleri ile kesilebilen ZA ve hak düşüren müddetler işlemez. Yalnız, imtiyazlı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur.

Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek konkordato komiserine bildirilir. Borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir.

Konkordato mühleti sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplere devam edilebilir. Ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez.

Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve ticaret mahk'nin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir.

Borçlu, konkordato komiserinin nezareti altında işlerine devam edebilir. Borçlu, ticaret mahk'nin izni dışında konkordato mühleti kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi halde yapılan işlemler hükümsüzdür. Ticaret mahk'si, bu işlemler hakkında karar vermeden önce, komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır.

Borçlu bu hükme yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa mahk, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya başka kararlar alabilir. Alınan kararlar, ilan edilir ve ticaret mahk'si tarafından ilgili yerlere bildirilir.

Konkordato komiseri, görevlendirilmesini müteakip borçlunun mevcudunun bir defterini yapar ve malların kıymetlerini takdir eder. Borçlunun başka yerlerde malları varsa bu muamele o yer icra dairesi marifetiyle yaptırılabilir. Komiser rehinli malların kıymetinin takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurur; kıymet takdiri kararı alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehinli alacaklılara ve borçluya bildirilir. İlgililer, 7 gün içinde ve masrafını önceden vermek kaydıyla, mahk'den rehinli malların kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilirler. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafından istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı borçludan masraflarının ödenmesini talep edebilir.

Alacaklılar, konkordato komiseri tarafından ilan tarihinden itibaren 15 gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. İlanın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. İlanda, alacaklarını bildirmeyen alacaklıalrın konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtarı da yazılır.

ALACAKLILAR TOPLANTISI

Konkordato projesinin hazırlanması, alacakların bildirilmesi ve tahkiki tamamlandıktan sonra komiser, yapacağı yeni bir ilanla alacaklıları, konkordato projesini müzakere etmek üzere toplanmaya davete der. Toplantı günü ilandan en az 15 gün sonra olmak zorundadır. İlanda alacaklıların, toplantıdan önceki 7 gün içinde belgeleri inceleyebilecekleri de bildirilir. Ayrıca, ilanın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. Komiser alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir. Borçlu gerekli açıklamaları yapmak üzere toplantıda hazır bulunmaya mecburdur.

Konkordato projesi, kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını veya kaydedilmiş olan alacaklıların 4'te 1'ini ve alacakların 3'te 2'sini aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır.

Oylamada sadece konkordato projesinden etkilenen alacaklılar oy kullanabilir. 1.sırasında yazılı imtiyazlı alacakların alacaklıları ve borçlunun yakınları alacak ve alacaklı çoğunluğunun hesabında dikkate alınmaz.

Rehinle temin edilmiş olan alacaklar, takdir edilen kıymet sonucunda teminatsız kaldıkları kısım için hesaba katılırlar. Çekişmeli ve geciktirici koşula bağlı yahut belirli olmayan bir vadeye tabi alacakların hesaba katılıp katılmamasına ve ne oranda katılacağına mahk karar verir.

Konkordato projesinin müzakereleri sonucunda oluşturulan konkordato tutanağı, kabul ve ret oylarını içerecek şekilde derhal imza olunur. Toplantının bitimini takip eden 7 gün içinde gerçekleşen iltihaklar da kabul olunur. Konkordato komiseri, iltihak süresinin bitmesinden itibaren en geç 7 gün içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu ticaret mahk'ne tevdi eder.

Konkordatoya muvafakat etmeyen alacaklı, borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı bütün haklarını muhafaza eder. Konkordatoya muvafakat eden alacaklı da, kendi haklarını, borçtan birlikte sorumlu olan kişilere ödeme mukabilinde devir teklif etmek ve onlara toplantıların günü ile yerini en az 10 gün önce haber vermek şartıyla, borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı bütün haklarını muhafaza eder. Alacaklı, müracaat hakkına halel gelmeksizin, borçtan birlikte sorumlu olan kişilere konkordato müzakerelerine

katılma yetkisini verebilir ve onların kararını kabul taahhüdünde bulunabilir.

KONKORDATONUN TİCARET MAHK'Sİ TARAFINDAN İNCELENMESİ

Konkordato komiserinin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahk, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlar. Ticaret mahk'si, konkordato komiserini dinledikten sonra, kısa bir zamanda ve herhalde kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır. Karar vermek için tayin olunan duruşma günü, ilan edilir. İtiraz eden alacaklıları, itiraz sebeplerini duruşma günüden en az 3 gün önce yazılı olarak bildirmek kaydıyla duruşmada hazır bulunabilecekleri de ilana yazılır. Konkordato hakkında yapılan yargılamada, kesin mühlet içinde bir karar verilemeyeceği anlaşılırsa, ticaret mahk'si, gerekli görürse komiserde gerekçeli bir rapor da alarak, karar verilinceye kadar konkordato mühleti hükümlerinin devamına karar verebilir. Bu süre 6 aydan fazla olamaz.

KONKORDATONUN TASDİKİ ŞARTLARI

1) Adi konkordatoda teklif edilen tutarın, borçlunun iflası halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağının anlaşılması
2) Teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olması,
3) Konkordato projesinin md 302'de görülen çoğunlukla kabul edilmiş bulunması,
4) İİK'nun 206.md'nin 1.sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması
5) Konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden alınması gereken harcın, tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahk veznesine depo edilmiş olması

Ticaret mahk'si konkordato projesini yetersiz bulursa re'sen veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını isteyebilir.

Konkordatonu tasdiki kararında, alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir.

Konkordatonun tasdiki kararında, tasdik edilen konkordatonun yerine getirilmesini sağlamak için gerekli gözetim, yönetim ve tasfiye tedbirlerini almakla görevli bir kayyım tayin edilebilir. Konkordatonun tasdiki kararı, ticaret mahk'nce ilan olunur ve ilgili yerlere bildirilir.

Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında rehinli malın muhafaza altına alınması ve satışı, karardan itibaren 1 yılı geçmemek üzere aş.şartlarla ertelenebilir;

a) Rehinle temin edilen alacak konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.
b) Rehinle temin edilen alacağın konkordato talep tarihine kadar ödenmemiş faizi bulunmamalıdır,
c) Borçlu rehinli malın, işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve paraya çevrilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

Rehinli malın muhafazası ve paraya çevrilmesinin ertelenmesi halinde, satış isteme süresi işlemez.

Konkordatoyu tasdik eden ticaret mahk'si, ilgili alacaklının talebi üzerine ve borçluyu da davet ederek aş.hallerden birinin varlığının yaklaşık olarak ispat edilmesi kaydıyla, erteleme kararını kaldırılır;

- Borçlu ertelemeyi yanlış bilgiler vermek suretiyle elde etmişse,
- Borçlunun serveti ve giderleri artmış ve borçlu, ekonomik varlığını tehlikeye sokmadan borcu ödeyebilecek hale gelmişse,
- Rehinli malın paraya çevrilmesi veya finansal kiralama konusu malın iadesi, borçlunun ekonomik varlığını artık tehlikeye sokmayacaksa

Konkordato tasdik edilmezse mahk konkordato talebinin reddine karar verir ve bu karar ilan edilerek ilgili yerlere bildirilir. Borçlunun iflasa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflas sebeplerinden birinin mevcut olması halinde mahk, borçlunun iflasına resen karar verir.

Konkordato hakkında verilen karara karşı istinaf ve temyiz yoluna başvurulabilir.

Alacakları itiraza uğramış olan çekişmeli alacaklılar, konkordatonun tasdiki kararının ilanı tarihinden itibaren 1 ay içinde alacak davası açabilirler.

TASDİK EDİLEN KONKORDATONUN HÜKÜMLERİ

Konkordato, tasdik kararıyla bağlayıcı hale gelir. Tasdik edilen konkordato projesinde konkordatonun, konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hale geleceği de kararlaştırılabilir. Bu takdirde konkordato mühletinin etkileri kanunda öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla, konkordatonun bağlayıcı hale geldiği tarihe kadar devam eder. Bağlayıcı hale gelen konkordato, konkordato talebinden önce veya konkordato komiserinin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir.

KONKORDATONUN SONUÇLANMAYAN İCRA TAKİPLERİNE ETKİSİ

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hale gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış icra takiplerinde konulmuş olan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür. Borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür.

KONKORDATONUN KISMEN FESHİ

Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifade bulunulmayan her alacaklı, konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte, konkordatoyu tasdik eden ticaret mahk'ne başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir. Bu fesih talebi üzerine verilecek hüküm tebliğinden itibaren 10 gün içinde istinaf ve temyiz edilebilir.

KONKORDATONUN TAMAMEN FESHİ

Her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini, tasdik kararını vermiş olan ticaret mahk'nden isteyebilir. Bu fesih talebi üzerine verilecek hüküm de, tebliğinden itibaren 10 gün içinde istinaf ve temyiz edilebilir. Konkordatonun tamamen feshi kararı kesinleştiğinde, ilan edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

Rehinli Alacaklılarla Müzakere ve Borçların Yapılandırılması

Adi konkordatoda borçlu, ön projede belirtmek suretiyle, alacaklı lehine rehin tesis edilmiş borçlarının yapılandırılmasını talep eder. Konkordato komiseri, kesin mühlet içinde uygun göreceği zamanda bütün rehinli alacaklıları borçlunun anapara indirimi, faiz indirimi, vadelendirme veya diğer ödeme tekliflerini müzakere etmek üzere tebligat çıkartarak davet eder. Müzakerede ve müzakereyi takip eden 7 günlük iltihak süresi içinde rehinli alacaklıların, alacak miktarı itibarıyla 3'te 2'yi aşan çoğunluğu ile bir anlaşma hasıl olursa, komiser, imzalanan anlaşmaları tutanağa bağlar ve rehinli alacaklılarla anlaşma yapıldığını mahk'ye tevdi edeceği gerekçeli raporuna ayrı ve bağımsız bir başlık altında işler.

Alacaklılar toplantısı borçlunun konkordato projesini kabul etmezse, bu md uyarınca anlaşma yapmış olan rehinli alacaklıların borçluyla akdetmiş bulundukları anlaşmalar ve anlaşma yapmamış olan rehinli alacaklar için hazırlanmış olan ödeme planı geçersiz hale gelmez.

<u>İFLASTAN SONRA KONKORDATO</u>

Kendisine karşı henüz iflas takibine başlanmamış olan iflasa tabi borçlunun konkordato teklif etmesidir. İflastan sonra konkordato, iflas tasfiyesi içinde ancak 1 defa istenebilir. Müflisin konkordato teklif etmekteki amacı, iflastan kurtulmaktır.

İflastan sonra konkordatonun şartları ve hükümleri

Müflis, iflastan sonraki konkordato teklifini, iflas idaresine verir. İflasına hükmedilmiş olan bir borçlu konkordato talep ederse, iflas idaresi, görüşüyle beraber 2.aacaklılar toplanmasında veya daha sonra müzakere edilmek üzere alacaklılara bu talebi bildirir.

İflas dışındaki konkordatoda, konkordato komiserine ait görevler, iflas idaresi tarafından yapılır. teklifim kabul edildiği toplantı tarihinden, mahk'ce tasdik edildiği tarihe kadar geçen sürede müflisin mallarının paraya çevrilmesi durur. Bu süre 6 ayı geçemez.

Toplu ticaret mahk'nin iflastan sonra verdiği konkordatonun tasdiki kararı iflas idaresine bildirilir. Konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi üzerine, iflas idaresi iflasa hükmeden mahk'den iflasın kaldırılmasını ister.

İflas ödeme emrini alan borçlu, toplu tic. mahk'ne konkordato teklif ederse, toplu tic. mahk'si borçluya konkordato mühleti vermediği sürece, alacaklı iflas takibine devam edebilir.

Toplu tic. Mahk'si iflas kararını ertelemez ve borçlunun iflasına karar verirse, artık ticaret mahk'nin borçluya konkordato mühleti vermesine olanak ve gerek yoktur.

Toplu tic.mahk'si, borçlunun iflasına karar vermeden önce, borçluya geçici konkordato mühleti verirse, bununla iflas takibi ve davası durur.

İflastan sonraki konkordatoda, borçluya bir geçici konkordato mühleti veya kesin konkordato mühleti verilmez. Konkordato komiseri atanmaz. Konkordato komiserine ait görevler, iflas idaresi tarafından yapılır.

Müflis, konkordato teklifini iflas idaresine verir. İflas idaresi, müflisin konkordato teklifini, teklif hakkındaki gerekçeli raporu ile birlikte, 2.alacaklılar toplanmasına sunar.

Müflisin konkordato teklif etmesi ile, iflas tasfiyesi durmaz; bilakis iflas tasfiyesi 2.alacaklılar toplanmasına kadar devam eder.

Müflisin konkordato teklifi, 2.alacaklılar toplanmasında veya daha sonra yapılacak bir alacaklılar toplanmasında incelenir. 2.alacaklar toplanmasının sonunda, konkordato bakımından bir oylama yapılmaz; ayrı bir konkordato tutanağı düzenlenir ve konkordatoyu kabul eden alacaklılar tutanağı hemen imza edebilirler. Ancak, 7 gün içinde de konkordatoya katılmak mümkündür.

Konkordato, kaydedilmiş olan alacaklıların yarısını ve alacakların 3'te 2'sini aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise, kabul edilmiş sayılır.

7 günlük katılma süresi bitince, iflas idaresi, iflas ve konkordato dosyası ile gerekçeli raporunu, iflasa karar vermiş olan toplu tic. mahk'ne verir. Bunun üzerine, toplu ticaret mahk'si konkordatonun tasdiki hakkında bir karar verinceye kadar, iflas masasındaki malların paraya çevrilmesi ertelenir. Bu süre, 6 ayı geçemez.

Konkordatonun Tasdiki Talebinin Reddi Kararı

Toplu tic.mahk'si, konkordatonun tasdiki için gerekli şartlardan birinin veya birkaçının bulunmadığı kanısına varırsa, konkordatonun tasdiki talebinin reddine karar verir. Konkordatonun tasdiki talebinin reddi kararı, tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde müflis tarafından istinaf ve temyiz edilebilir.

Konkordatonun tasdiki talebinin reddi kararı kesinleşince, toplu ticaret mahk'si, konkordatonun tasdiki talebinin reddi kararını iflas idaresine bildirir. bunun üzerine, iflas idaresi, iflasın tasfiye işlemlerine kaldığı yerden devam eder.

Konkordatonun Tasdiki Kararı

Toplu tic.mahk'si, gerekli şartların varlığını tespit ederse, konkordatonun tasdikine karar verir. Toplu tic.mahk'si, konkordatonun tasdikine karar verince, bunu hemen iflas idaresine bildirir. bunun üzerine, iflas idaresi, tasdik kararı kesinleşinceye kadar iflas tasfiye işlemlerini durdurmalıdır.

Konkordatonun tasdiki kararı, tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde borçlu ve itiraz eden her alacaklı tarafından istinaf ve temyiz edilebilir.

Konkordatonun tasdiki kararı kesinleşince, toplu tic.mahk'si, konkordatonun tasdik edildiğini ve bu kararın kesinleştiğini iflas idaresine bildirir. iflastan sonra konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi üzerine, iflas idaresi, iflasa karar vermiş olan toplu tic. mahk'nden, iflasın kaldırılmasına karar verilmesini ister. Bunun üzerine, iflasa karar vermiş olan toplu tic. mahk'si, müflisi teklif ettiği konkordatonun tasdik edildiğini ve tasdik kararının kesinleştiğini tespit edince, iflasın kaldırılmasına karar verir.

Konkordatonun Hükümleri

Tasdik edilen iflastan sonra konkordato hükümleri, konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi ile değil, buna dayanarak verilen iflasın kaldırılması kararının kesinleşmesi ile yürürlüğe girer.

İflas kaldırılınca, borçlunun müflis sıfatı kalkar ve borçlu sanki hiç iflas etmemiş gibi olur. Konkordato, bütün iflas alacakları için mecburidir. Fakat, konkordato, rehinli alacaklar, bir malın aynından doğan amme alacakları ve imtiyazlı alacaklar için mecburi değildir. konkordato nedeniyle hakkındaki iflas kaldırılan borçlu, konkordatoya tabi borçlarını, konkordatoda kabul edilen zaman ve oranda ödemek zorundadır.

Borçlu aleyhine iflastan önce başlamış olan takipler, düşmüş durumdadır. Düşmüş olan bu takipler, konkordatonun tasdiki ve buna dayanarak iflasın kaldırılması ile yeniden canlanmazlar.

Konkordatonun Feshi

Bir alacaklı için konkordatonun feshi, iflas dışı konkordatodaki gibidir. Alacağını iflas masasına yazdırmamış olan alacaklılar da, konkordatonun feshi davası açabilirler. Konkordatonun tamamen feshi de, iflas dışı konkordatodaki gibidir.

MALVARLIĞININ TERKİ SURETİYLE KONKORDATO

Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda, borçlu, konkordato talebi ile alacaklılarına yüzde muayyen bir miktar para ödemeyi teklif etmez; bilakis malvarlığını alacaklılarına terk ederek, bu malvarlığının alacaklılar tarafından tasfiye edilmesini teklif eder. Bu konkordato teklifi alacaklıların çoğunluğu tarafından kabul edilip, konkordato tic.mak'nce tasdik edilince, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisi sona erer. Bundan sınra, borçlunun malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunmak yetkisi, alacaklılara geçer. Alacaklılar, bu tasarruf yetkisini seçecekleri tasfiye memurları vasıtası ile kullanırlar. Tasfiye memurları, borçlunun mallarını iflas tasfiyesine benzer bir şekilde tasfiye ederler ve elde edilen parayı alacaklılara dağıtırlar.

FEVKALEDE HALLERDE MÜHLET ve TATİL

Kanun, ekonomik buhranlar, harp, seferberlik, deprem, salgın hastalık gibi fevkalade hallerde, bu haller nedeniyle borçlarını zamanında ödeyemeyen borçluları korumak için, istisnai hükümler içermektedir. Bu hükümler normal zamanlarda uygulanmaz. Fevkalade hallerden birinin ortaya çıkması halinde de, bu hükümler kendiliğinden uygulanmaz. Bu hükümlerin uygulanabilmesi için, ilk önce bakanlar kurulunun bu hükümlerin uygulanmasına karar vermesi gerekir.